

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

HBI

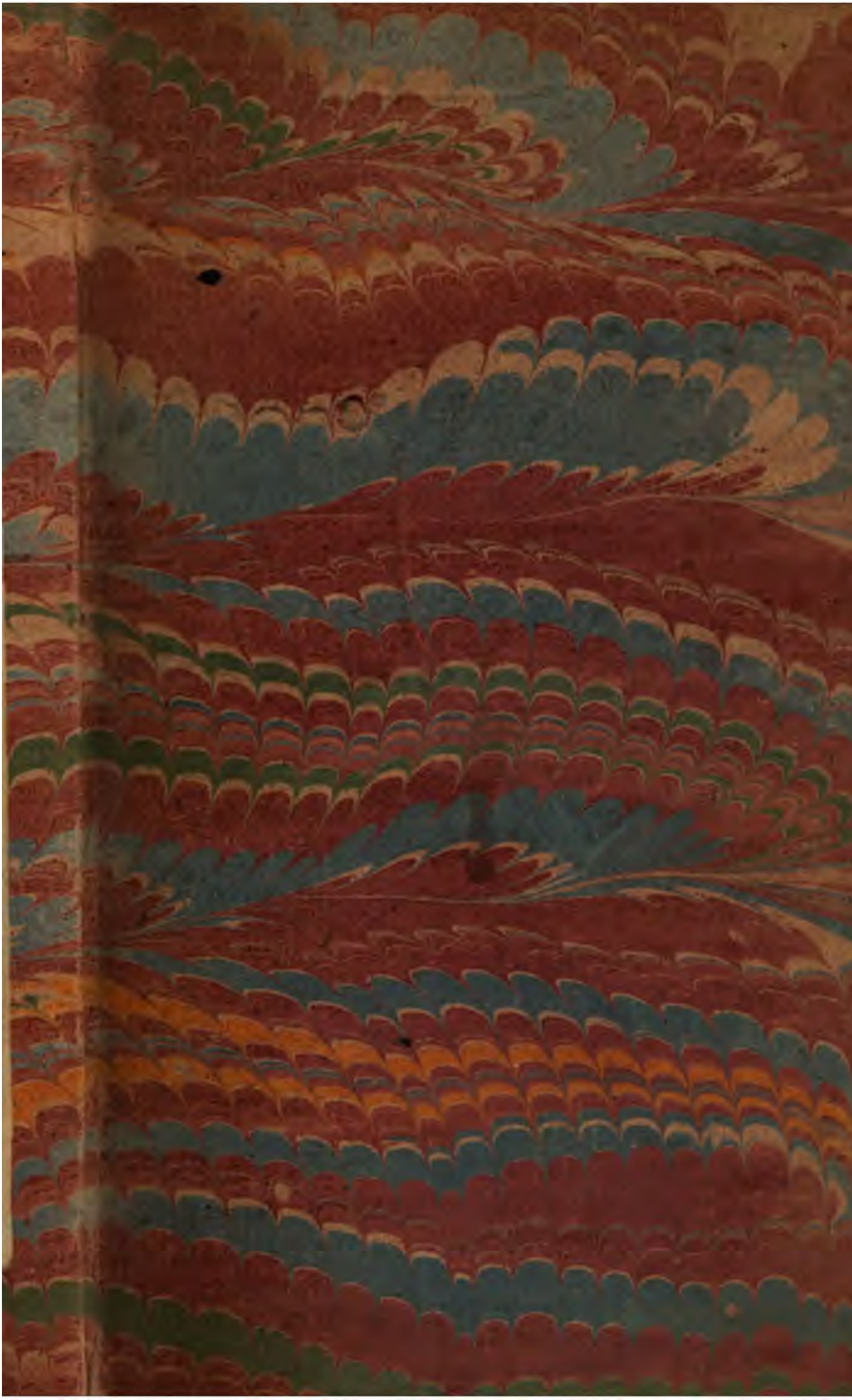
HW 2AB2 B

37.58

Nett. 2173.4

K2929

VADERLANDSCHE

HISTORIE.

EENENTWINTIGSTE DEEL.

VADERLANDSCHE
HISTORIE,

VERVATTENDE DE
GESCHIEDENISSEN

DER

VEREENIGDE NEDERLANDEN,

INZONDERHEID DIE VAN

HOLLAND.

VAN DE VROEGSTE TYDEN AF:

Uit de geloofwaardigste Schryvers en egte Gedenk-
stukken samengesteld.

Met Konstplaatcn opgebelderd.

EENENTWINTIGSTE DEEL,

*Bebelzende een' algemeen en BLADWYZER op de
voorgaande XX. Deelen.*

Te AMSTERDAM,
By ISA AK · TIRION

*Met Privilegie van de Ed. Gr. Mog. Heeren Staaten van Holland
en Westfriesland.*

M D C C L I X.

~~Neth. 2173.1~~

B E R I G T.

Zie hier, eindelyk, Vaderlandlievende Leezers, nevens het XX. Deel, oók, in dit XXL, een uitvoerigen **BLADWYZER** onzer **VADERLANDSCHE HISTORIE**, waarin wy, tot uw gemak, den *Bladwyzer* op de vyf eerste Deelen hebben ingelyfd, op dat gy maar één stuk by der hand zoudt behoeven te hebben, om 't een of 't ander op te zoeken.

Sterk ben ik van sommigen aangezet, om dit Werk verder te vervolgen; doch de aanzienlyksten en kundigsten zyn't met my eens geweest; dat het schryven van geschiedenissen, zo zeer na aan den tegenwoordigen tyd, veel te moeilyk, en, zo 't onpartydig en naar waarheid geschieden zal, ook niet zonder gevaar is. Myne Landsluiden hebben dan, ten minste voor eerst, geen Vervolg der *Vaderlandsche Historie* van my te wagten. De *Beschryving van AMSTERDAM*, waartoe Burgemeesteren deezer Stad my, door het verleenen van vryen toegang tot de Stads Registers, zo gunstiglyk, in staat gesteld hebben, zal my ook nog wel eenige jaaren werk verschaffen; zo 't anders der Hemelsche Voorzienigheid behaage, my daartoe te spaaren.

Haar dank ik, midlerwyl, van geheeler herte, dat zy my den noodigen lust, moed en kragt verleend heeft, om een werk van zo veel omflags als de *Vaderlandsche Historie*, na ruim twintig jaaren verloops, ten einde te brengen. Onder-

B E R I G T.

dertuffchen, heeft het my, ik erken het, niet weinig opgebeurd, en den lastigen arbeid verligt, dat myne poogingen, ook boven verwagting, met zulk eene algemeene goedkeuring ontvangen zyn. Ik weet dit, nogtans, voornaamlyk dank aan de edelmoedigheid van veele aanzienlyke Liefhebbers van 's Lands Historie, die my, tot op 't laatste toe, rykelyk voorzien hebben van gedrukte en ongedrukte stukken, tot opheldering van 't gebeurde en gebandelde dienstig. Den inhoud van die stukken heb ik slegts, ter behoorlyker plaatse, tusschen 't meer bekende, ingevlyd, en den Leezer gelegenheid gegeven, om den loop en afloop veeler gebeurtenissen beter te kennen, dan hy anders zou hebben kunnen doen.

Onder 't schryven, beschaaven en uitgeeven deezer *Historie*, heb ik my niets zo zeer voorgesteld, als het heiliglyk bewaaren eener volkome ne onzydigheid. En ik zal 't voor een zonderling geluk rekenen, zo ik, in dit myn oogmerk, naar 't oordeel niet slegts van bekende, maar ook van onbekende, kundige, gemaatigde, waarheidlievende tydgenooten en nakomelingen, tamelyk wel, geslaagd ben.

JAN WAGENAAR.

In Amsterdam, den
21 October 1759.

Aanwyzing van het Tydstip waar mede ieder DEEL der VADERLANDSCHE HISTORIE eindigt, en van alle de KAARTEN, AFBEELDINGEN en PORTRAITEN in dezelve.

Het I^{de} DEEL begint met de Aankomst der Batavieren hier te Lande, en eindigt met het jaar na Christus geboorte 800

In dit Deel behoort een **TYTEL-PLAAT.**
Een KAART v. 't OUDE VADERLAND.
Afbeelding van d'Aank. der Batavieren.

Civilis bestormt Vetera.
De Saliërs onderw. zig aan Juliaan.
Radboud weigert den Doop.

Het II^{de} eindigt met de dood van Willem II. Roomsche Koning, in 1250

KAART van het VADERLAND in de MIDDELEEUWE.
Hertog Godfried gedood.

Dirk I. in 't Graaffchap bevestigd.
Galama verdedigt zyn Regt.
Damiëte belegerd.

Het III^{de} eindigt onder Hertog Filips van Bourgondie, in 't jaar 1448

Moord van Graaf Floris V.
De Graaf van Friesland ingehuldigd.

Hagestein belegerd.
Doorbraak der groote Waard.

Het IV^{de} eindigt onder Keizer Kar. V. met de Kameryksche Vrede, in 1529

Oproer over de Excynzen.
De Zelneering in Zeeland.

Woede van 't Kaas- en Broods-Volk.
's Graavenhaage geplonderd.

Het V^{de} eindigt met de Overdracht der Landen aan Koning Filips, in 1555

Mislukte aanslag der Herdoopers.
Overdracht der Nederlanden.

DESIDERIUS ERASMUS.
AERT VAN DER GOES.

Het VI^{de} eindigt met het Ontzet van Leiden, - - in 't jaar 1574

KAART van 't VADERLAND in de XVI. EEUW.
't Verzoekschrift der Edelen.
Briele ingenomen.

ADRIAAN VAN DER GOES.
VIGLIUS VAN ZUICHEM VAN AYTA.
LOUIS VAN BOIZOT.
JOHAN VAN DER DOES.

Het VII^{de} eindigt met de dood van Prins Willem I., - - in 't jaar 1584

De Raad van Staate gevangen.
De Kerk te Haarlem overweldigd.
Groningen wordt Spaansch.
Pries Willem I. dood geschoten.

PAULUS BUYS.
FILIP V. MARN. V. S. ALDEGONDE.
PRINS WILLEM DE EERSTE.

Het VIII^{de} eindigt met de Overdracht der Nederl. aan Izabella, in 1598

Aankomst van Leicester.
Deventer door de Engelf. verraden.
Schenk verdrinkt voor Nieuwmegen.

ROBERT DUDLEY GR. V. LEICESTER.
FRANÇOIS MAALSON.
PRINS MAURITS.

Het IX^{de} eindigt met het sluiten van 't twaalfjaarig Bestand, in 1609

KAART van 't OOSTEN.
Graave belegerd.
De Galeijen overzeild.
Aankomst der Spaansche Gezanten.

Oostende na de Belegering.
JAKOB VAN HEEMSKERK.
KORNELIS VAN AARSEN.
JOHAN VAN OLDENBARNEVELD.

Het X^{de} eindigt met de dood van Prins Maurits, - - in 't jaar 1625

Oldenbarneveld op 't Hof-Schavot.
DE GROOT op Loevestein.
WILLEM LODEWYK VAN NASSAU.
HUGO DE GROOT.

ROMBOUT HOGERBREETS.
FRANÇOIS VAN AARSEN.
LOUIZE DE COLIGNI.

Het XI^{de} eindigt met het sluiten der Munstersche Vrede, in 1648

KAART van 't WESTEN.
De Vrede te Munster beëdigd.
PRINS FREDRIK HENRIK.
PIETER PIETERSZ, HEIN.

ERNST KASIMIR VAN NASSAU.
HENRIK KASIMIR VAN NASSAU.
WILLEM VAN NASSAU.
JOHAN DE KNUYT.

Het XIIde eindigt met de Vrede in 't Noorden, - - in 't jaar 1669

Amsterdam belegerd.
De Knuidtoren te Delft gesprongen.
PRINS WILLEM DE TWEEDE.
JAKOB CATS.

ADRIAAN PAUW.
JAN VAN GALEN.
MAARTEN HARPERTSZ. TROMP.
WITTE CORNELIS DE WIT.

Het XIIIde eindigt met de Aanstelling van Prins Willem III., in 1672

De schildery van Cornelis de Wit.
PRINS WILLEM FREDERIK.
EGBERT MEEUWSZ. KORTENAAR.
KORNELIS EVERTSEN.

JAN EVERTSEN.
JOHAN MEERMAN.
JAKOB VAN WASSENAER-OB DAM.

Het XIVde eindigt met de Nieuwmeegsche Vrede, in 't jaar 1678

Jan en Korn. de Witt mishandeld.
WILLEM JOZEF VAN GEND.
PRINS WILLEM DE DERDE.

KORNELIS DE WITT.
JAN DE WITT.
PIETER DE GROOT.
MICHIËL ADR. DE RUITER.

Het XVde eindigt met de Verh. van Willem III. tot Koning van G.B. in 1689

JOAN MAURITS VAN NASSAU.
AARNOUT VAN CITTERS.
COENRAAD VAN BEUNINGEN.
PIETER DE HUYBERT.

EVERH. V. WEDE V. DYKVELD.
KORNELIS EVERTSEN.
GASPAR FAGEL.

Het XVIde eindigt met de Ryswyksche Vrede, - - in 't jaar 1697

Afbeelding van 't Huys te Ryswyk.
JAKOB HOP.
NIKOLAAS WITSEN.
GELEIN EVERTSEN.

HIERONIMUS VAN BEVERNINGK.
KORNELIS TROMP.
MENNO VAN COEHOORN.
HENRIK KASIMIR VAN NASSAU.

Het XVIIde eindigt met het sluiten van de Utrechtsche Vrede, in 1713

COENRAAD VAN HEEMSKERK.
WILLEM BENTINK.
GODARD VAN REEDE.
GERARD VAN KALLENBERG.

PRINS JOHAN WILLEM FRISO.
WILLEM BUYS.
FRANÇOIS NIKOLAAS FAGEL.

Het XVIIIde eindigt met het sluiten van 't Verdrag van Seville, in 1729

Gehoorgeev. aan den Ambassad. Hop.
ADRIAAN VAN BORSELE.
ADOLF HENRIK VAN RECHTEREN.

CORNELIS HOP.
IZAAK VAN HOORNBEEK.
SIMON VAN SLINGELAND.

Het XIXde eindigt met het sluiten der Vrede van Dresden, in 't jaar 1745

SICCO VAN GOSLINGA.
ANTHONY VAN DER HEIM.

DANIEL DE DIEU.
FRANÇOIS FAGEL.

Het XXde eindigt met de dood van Prins Willem IV., in 't jaar 1751

U. W. VAN WASSENAER-OB DAM.
JAKOB GILLES.
PRINS WILLEM DE VIERDE.
JAN VAN BORSELE.

GERARD AARNOUT HASSELAER.
PIETER STEYN.
LODEWYK HERTOG V. BRUNSWYK.
PRINS WILLEM DE VYFDE.

Het XXIste behelst een' algemeenen Bladwyzer.

Enige PORTRAITEN, die te laat ingekomen zyn of niet hebben konnen geplaatst worden, zullen vervolgens afzonderlyk by den Drukker uitgegeven worden. Hierom worden de Liefhebbers der Portraits verzogt hun Werk, of ten minsten dit Deel, daar ze, des noods, by gevoegd zouden konnen worden, vooreerst nog niet te laten binden.

B L A D W Y Z E R

der voornaamste Persoonen en Zaaken,

vermeld in de XX. Deelen

D E R

V A D E R L A N D S C H E H I S T O R I E.

A.

- Aa* (*Adolf* en nog een *van der*) tekenen het Verbond der E-delen. VI. 125. een der zelveu werft te Antwerpen. VI. 224. *Adolf* van der *Aa* beloofst geld tot steun van 't Verbond. VI. 255
- Aa* (*Filips van der*) herftelt de rust in Bommel. VII. 299
- Aa*. (*Floris van der*) III. 389
- Aa* (*Gerard van Renesse*, *Heer van der*) in plaats van Berk, gemagtigt tot de handeling over 't Bestand. IX. 435
- Aa* (*Willem van der*) by 't gemeen, te Rotterdam, verdagt. XIV. 77, 114, 222. loopt lyfsgevaar in den Haag. XIV. 176
- Aagtedorp*, (*Sint*) door Lodewyk van Loon; verdelgd. II. 316
- Aalst* bemagtigt door 't muitend Krygsvolk. VII. 103. veroverd door de Staatschen. VII. 453. aan Parma verkogt. VII. 491
- Aandeelen* der Gewesten in de gemeene lasten. Verschillen daar over. IX. 460. X. 446. XI. 216. traagheid in 't opbrengen derzelven. XI. 347
- Aardbeeving* in 1580. VII. 331. in 1602. IX. 116. in 1692. XVI. 201
- Aardenburg*. Aanflag op deeze Stad. IX. 226. zy wordt, ver-geefs, aangetaft door de Fran-schen. XIV. 117
- Aarschot* (*Filips van Croi*, *Her-tog van*) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 100. krygt eene Bende van Ordon-nantie. VI. 45. verschilt met O-ranje. VI. 86. doet den nieuwen eed. VI. 212. stelt zig aan't hoofd der Staatschen. VII. 107. wordt Burgtvoogd van Antwerpen. VII. 145. handelt te Geertrui-denbergh. VII. 148. verlaat Don Jan. VII. 157. wordt Stadhou-der van Vlaanderen. VII. 172. helpt te wege brengen, dat de Landvoogdy den Aartshertoge Matthias opgedraagen wordt. VII. 173, 181. zoekt hem naar zyne hand te zetten. VII. 175. raakt met eenige Gentenaars in gefchil. VII. 176, 178. wordt gevangen. VII. 178. geslaakt. VII. 179. gemagtigt tot de Keul-sche Vredehandeling. VII. 278. verzoent zig met den Koning. VII. 315. verklaart zig tegen 't bewind der Spanjaarden. VIII. 407. trekt naar Venetie. VIII. 410. sterft. VIII. 410

A

Aar

- Aarſchot* (*Karel van Croi, Hertog van*). VIII. 110. doet opening tot eene Vredehandeling. XI. 158. wordt in hegtenis genomen, in Spanje. XI. 189
- Aartsbergen* (*Alexander van den Kapelle, Heer van*) in bezending aan de Hollandſche Steden in 1650. XII. 70. zyn bedryf te Dordrecht. XII. 71-74, 89
- Aartsbergen* (*Willem van Nyveld, Heer van*) bevordert den Beeldenſtorm te Asperen. VI. 187. handelt in Engeland. VI. 466
- Aartsbertogen* *Albertus* en *Izabelle* doen voorſlagen tot vrede. IX. 89. worden afgewezen. IX. 90. handelen met Koninginne *Elizabet*. IX. 92. ſluiten met *Jakob den I.* IX. 172. hangen van Spanje af. IX. 179. neigen tot Vrede. IX. 236. doen 'er de eerſte opening toe. IX. 237. bieden aan, met de Staaten, als met vrye volken, te willen handelen. IX. 246. ſluiten eene Wapenſchorſing met hen. IX. 248, 291. danken eenig volk af, en bannen alle muiters ten Lande uit. IX. 300. verſchil over den titel, dien zy zig geeven. IX. 322, 323. zy haalen *Filips den III.* over tot bewilliging in 't Beſtand. IX. 425. zy ſluiten 't. IX. 436. danken krygsvolk af. IX. 459. ſtaat hunner Krygsmagt, in 1613. X. 74. zy verzekeren zig van *Zoeſt* en *Lipſtad*. X. 95
- Aaſb* gewonnen door de Franſchen, in 1697. XVI. 368. heroverd. XVII. 283. wederom door de Franſchen gewonnen, in 1745. XX. 14
- Abkoude* (Heerlykheid) komt aan *Jakob van Gaasbeek*. III. 392
- Abodriten*, een ſoort van Slaaven, door *Karel den Grooten*, in *Saxen* geplaatſt. I. 442. door de Deenen overweldigd. II. 35. doen een' inval in 't Deenſche Ryk. II. 44
- Abt der Lievevrouwen - Abtdye te *Middelburg* is het eerſte ſtemmend Lid der Staaten van Zee-land. III. 486. V. 225, 429
- Abten van *Egmond* en *Bern* bekrachtigen de *Kamerykſche Vrede*. IV. 505
- ADA*, Graavin van *Holland*, trouwt met *Lodewyk*, Graave van *Loon*. II. 299, 300. vliugt naar den *Burgt van Leiden*. II. 303. wordt naar *Texel* gevoerd. II. 305. en van daar naar *Engeland*. II. 305. keert te rug, en ſterft. II. 328, 330
- Ada*, Prinfes van *Schotland*, trouwt met *Floris den III.* II. 241. ontraadt haaren Zoon, *Willem*, de reis naar *Holland*. II. 282
- Adelbert* de *Diaken* predikt in *Kennemerland*. I. 357. ſterft. I. 373. zyn *Lyk* gevonden. II. 113
- Adelbert* en *Klemens*, *Ketters* der agtſte ceuwe. I. 392
- Adelbold*, *Biſſchop* van *Utrecht*, doet Graave *Dirk den III.* den oorlog aan. II. 142. krygt de nederlaag. II. 143. wordt andermaal overwonnen. II. 146. maakt Vrede met *Dirk den III.* II. 148
- ADGILLUS*, *Koning* der *Friezen*, geeft *Wilfrid* vryheid tot prediken. I. 392
- Admirius*, Zoon van *Cinotellinus*, een *Britſch* *Koning*, wordt, in 't *Eiland der Batavieren*, ontvangen. I. 85
- Admiraliteit*. *Ordonnantie* op dezelyk

zelve van 't jaar 1487. IV. 237. vernieuwd, in 't jaar 1540. V. 196
Admiraliteit (Kollegie ter) opge-
 regt binnen Hoorn. VIII. 322,
 325. te Rotterdam. VIII. 325. te
 Veere. VIII. 325. te Amsterdam.
 VIII. 326. Opperft Kollegie ter
 Admiraliteit. VIII. 326. vyf Kol-
 legien in alles, in 1590. VIII.
 327, 339. zy worden af hangke-
 lyk gemaakt van de algemeene
 Staaten. VIII. 340. nader instel-
 ling der vyf Kollegien in 1597.
 VIII. 486. wanbedryf van eenige
 Raaden en bedienden ter Ad-
 miraliteit ontdekt en gestraft.
 XI. 41. XV. 326 enz. XVII. 270.
 verschil over Admraliteitszaa-
 ken. XI. 262. XIII. 100-102.
*Admirant van Arragon (Don Fran-
 cisco de Mendoza)* krygt het op-
 perbewind des oorlogs. VIII.
 427. IX. 15. bemagtigt Orfoi.
 IX. 25, 26. neemt eenige Kleef-
 sche Plaatsen in. IX. 32, 35.
 verovert Deutchem. IX. 34.
 betreft den Duitschen bodem.
 IX. 34. verschoont zig, deswege.
 IX. 39. verlaat Duitschland. IX.
 45. legert zig voor Schenken-
 schans. IX. 46. trekt voor Bom-
 mel. IX. 49. verlaat de Stad. IX.
 50. tragt, vergeefs, in de Tie-
 lerwaard te dringen. IX. 50.
 ftigt de S. Andries Schans. IX.
 50. wordt, in den slag by Nieuw-
 poort, gevangen. IX. 84, 86.
 doet in de gevangens opening
 tot vrede. IX. 118. wordt tegen
 alle de gevangenen van de Staat-
 sche zyde uitgewisseld. IX. 118.
 weigert tegen Maurits te slaan.
 IX. 119
ADOLF VAN NASSAU (Keizer) III.
 54, 63
Adolf van Bourgondie, Heer van

*Beveren en Veere, Admiraal, ver-
 schilt met die van Holland, o-
 ver 't verleenen van vrygelei-
 brieven. V. 140, 163. sterft. V. 193*
*Adolf van Egmond, Zoon van Ar-
 nouid, Hertoge van Gelder, is*
 oneenig met zynen Vader. IV.
 132, 137. dien hy gevangen zet.
 IV. 132, 136. hy valt in Yffel-
 stcin. IV. 138. wordt te Vilvoor-
 den gevangen. IV. 138. geslaakt.
 IV. 178. in een gevegt gedood.
 IV. 179
Adolf van Nassau is Stadhoudcr
 van Gelderland. IV. 307
Adolf van Nassau, Broeder van
 Willem den I. komt aan 't hoofd
 van honderd Ruiters in 't Leger.
 VI. 272. sneuvelt by Heilliger-
 lee. VI. 274
Adolf van Nassau sneuvelt by
 Rynberk. IX. 427
Adriana, Rivier. I. 12. Aart. 425
ADRIANUS (Keizer) heeft Bata-
 vieren in zyn Leger. I. 190. zy-
 ne Markt, hier te Lande. I. 191
Adriaan Floriszoon van Utrecht
 wordt Leermeester van Karel den
 V. IV. 339. wordt Kardinaal. IV.
 415. brengt de herstelling van
 Floris Oem van Wyngaarden te
 wege. IV. 415. wordt Paus, on-
 der den naam van *Adriaan den*
VI. IV. 439. zyn bedryf en dood.
 IV. 440, 445
Adriaan van der Goes wordt Ad-
 vokaat van Holland. V. 295.
 begroet den Stadhoudcr. V. 295.
 sterft. VI. 61
Adriaan Willemszoon helpt Leiden
 ontzetten. VI. 487
Adrichem (Simon van) bestormt
 het Huis van zynen broeder,
Klaas. IV. 7
Aduatiken in Gallie, door Cezar
 overwonnen. I. 40
 A 2 Adu-

- Aduwart (Abt van)*, te Groningen gevat, sterft. VII. 238. zie *Lewe, Heer van Aduwart*.
- Advokaaten 's Lands van Holland. Albrecht van Loo. IV. 414.
- Aert van der Goes. IV. 457. Adriaan van der Goes. V. 295. Zie wyders *Jakob van den Einde, Buis (Paulus)*, *Oldenbarneveld (Joan van)*.
- Advokaat - Fiskaal der Generaliteit. Raadpleegingen op het aanstellen van zulk een Ampenaar. XVIII. 125
- Aersens (Francois van)*, Agent der Staaten in Frankryk. IX. 68. zyne merkwaardige voorlagen uit naam van Henrik den IV. IX. 261. zyne handeling over dezelven. IX. 262, 263. gerugten ten zynen nadeele. IX. 385. schimpfchriften tegen hem. IX. 411. X. 431. hy is misnoegd op Oldenbarneveld. X. 82. schryft tegen hem. X. 200, 204, 205. hy koopt de Heerlykheid van Sommeldyk. X. 237, 285. Frankryk klaagt over hem. X. 237, 285, 368, 426. hy wordt, op 't sterk aanhouden van Prinse Maurits, in 't Lid der Edelen beschreeven. X. 332 enz. zit niet over Oldenbarnevelds zaak. X. 339. wordt in gezantschap naar Engeland gezonden. X. 493. komt in Frankryk. XI. 28, 62. zyne handeling aldaar. XI. 28-34. en in Engeland. XI. 299
- Aersens (Kornelis van)* Pensionaris van Brussel, wegens Brabant gemagtigd tot de opdracht der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 55. wordt Griffier der Vereenigde Staaten. IX. 68. spreekt met Mendoza van vrede. IX. 118. Neyen zoekt hem om te
- koop. IX. 271. hy ontdekt het Prinse Maurits en den Staaten. IX. 273. gerugten ten zynen nadeele. IX. 385. schimpfchriften tegen hem. IX. 411. zyne verklaring ten laste van Oldenbarneveld. X. 348
- Aert van der Goes*, Advokaat van Holland. IV. 457. doet eene reis naar Breeme. IV. 464. naar Kamerik. IV. 505. begroet Karel den V. V. 14. trekt wederom naar Breeme. V. 34. legt zyn ampt neder. V. 295
- Afgevaardigden te Velde. Derselver Instructie van 1706. XVII. 277
- Afgodery, door welke redenen, in de agtste eeuw, bestreeden. I. 397
- Afsaaten. wyze van 't veilen derzelven in Holland. IV. 417
- AFRIKA. Vaart derwaards voor elk opengesteld. XVIII. 32
- Agileus (Henrik)* wordt Prokureur Generaal van den Hove van Utrecht. VIII. 168. daagt eenige Edelen voor 't Hof. VIII. 297
- Agrikola (Julius)* overwint de Britten. I. 183, 185
- Agrippina*, Germanikus Gemalin. I. 68. haar Hof, hier te Lande. I. 69
- Agrippiner Bouwstad, [*Colonia Agrippina*] nu Keulen. I. 45. Aart.
- Ailva (Doarve van)* zyn huis wordt geplonderd. XI. 218. hy onthoudt zig voor eenigen tyd van 't bewind. XI. 220
- Ailva (Ernst van)* onthoudt zig voor een' tyd van de Regeeringe. XI. 220
- Ailva (Ernst Sikko van)*, Grietman van Westdongeradeel, houdt de par-

- party der Hollandfchgezinden. *Akerflood*, overvallen door de
XIII. 341^p Westfriezen. II. 268. voor drie
Ailva (*Hobbe, Baron van*) handelt jaaren, fchotvry verklaard.
over een Verdrag der Verdee- III. 17
linge van de nalaatenschap van Aktiehandel omtrent 1720. His-
Koning Willem. XIX. 94 torie van deszelfs opkomst en
Ailva (*Ijeert van*) handelt aan verval. XVIII. 216-229
eenige Duitfche Hoven. XIX. *Alaanen*, een Skytifch Volk, val-
490 len in Gallie. I. 269, 270
Ailva (*Wybrand van*) naar Enge- *Albada* (*Aggeus van*) wordt ge-
land gezonden van wege Fries- magtigd tot de Keulfche Vre-
land. VIII. 212 dehandeling. VII. 279
Aire gewonnen door de Fran- *Albemarle* (*Arnaud Foft van Kep-
fchen*, in 1676. XIV. 397. door pel, Graaf van) raakt by Koning
de Bondgenooten, in 1710. Willem in gunft. XVII. 4.
XVII. 388 fpreekt den Koning op deszelfs
Aitona (*Markgraaf van*) trekt te- fterfbed. XVII. 107. maakt zig
gen Fredrik Henrik te velde. meefter van Mortagne. XVII.
XI. 174, 175. fterft. XI. 206 386. krygt de nederlaag by De-
Aitzema (*Foppius van*) Resident nain. XVII. 481. behoudt zit-
der Staaten te Hamburg. XI. ting onder de Edelen van Hol-
121. naar Deenemarke gezon- land, fchoon hy in 't Hooger-
den. XI. 129. naar Weenen. XI. huis van Engeland zitting ge-
240, 241 nomen hadt. XVIII. 106
Aitzema (*Hefjel*) wegens Fries- *Alberoni* (*Fulius*) Abt en daarna
land gemagtigd tot de opdracht Kardinaal, verwekt een oorlog
der Heerfchappye aan Frankryk. met den Keizer en Frankryk.
VIII. 56. en aan Engeland. XVIII. 162, 170, 171, 196. zoekt
VIII. 90, 97. geweerd uit den een opftand in Groot-Britanje
Raad van Staate. VIII. 203. te veroorzaaken. XVIII. 197,
maakt beweeging in Friesland. 202. ook in Frankryk. XVIII.
VIII. 212. wordt afgezet. VIII. 198. vervalt in ongenade. XVIII.
211
249
Aitzema (*Lieuwe van*) Resident *Albertus*, Aartshertog van Oos-
der Hanze-Steden by de Staaten. tenryk, wordt Landvoogd der
XI. 71. hoe verre zyne *Historifche Spaanfche Nederlanden*. VIII.
aantekeningen gaan. XIII. 357. hy 426. komt te Brussel. VIII. 427.
houdt geheim verftand buitens rukt in Frankryk. VIII. 429. be-
Lands. XIII. 435 magtigt Calais en Ardres. VIII.
Aitzema (*Rienk*) aangeftehd tot 430. wint Hulft. VIII. 431, 433,
Regter van Oldenbarneveld, 434. Maurits zendt hem 't lyk
Hogerbeets en de Groot. X. 341 van den Graave van Varax toe.
Aken, door Koning Willem, be- VIII. 465. hy trouwt met de In-
magtigd. II. 183, 185. verande- fante Izabella Klara Eugenia.
ring aldaar omtrent 1598. IX. VIII. 494, 505. IX. 19. aan wie
23. en in 1614. X. 75 de Nederlanden afgeftaan wor-
den.

den. VIII. 505. hy wordt, in haaren naam, ingehuldigd. VIII. 507, 508. hy slaat eene Vrede-handeling voor. IX. 10. die afgewezen wordt. IX. 11. reift naar Spanje. IX. 16. keert te rug met zyne Gemaalinne. IX. 64. wordt niet zonder moeite ingehuldigd. IX. 65. *Zie voorts* Aartshertogen Albertus en Izabella. Zyne nederlaag by Nieuwpoort. IX. 78-85. hy belegert Oostende. IX. 107-109, 162, 163. wint de Stad. IX. 169-172. voorziet 's Hertogenbosch. IX. 160. sterft. X. 421

Albiniana, waar te zoeken. I. 193

Albinus. *Zie Alcuinus*.

ALBRECHT VAN OOSTENRYK (Keizer) zoekt Holland aan 't Ryk te onderwerpen. III. 144. verzamelt een heir. III. 145. verdraagt zig met Jan den II. III. 146

ALBRECHT (Hertog) wordt, door beleid der Hoekschen, tot *Ruwaard* aangesteld. III. 292, 293. voorwaarden hier van. III. 294. hy stelt de Hoekschen in 't bewind. III. 295. belegert Heemskerk. III. 296. ook Delft. III. 297. de Hertog van Gelder verklaart hem den Oorlog. III. 301. maakt Vrede. III. 302. hy tragt, door Karel den IV, tot Graaf aangesteld te worden. III. 302, 304. 't gelukt niet. III. 305. hy raakt met het Stigt, over Vreeland, in geschil. III. 305. maakt Vrede. III. 307. raakt in twist met Brabant. III. 309. helpt den Graave van Vlaanderen tegen de Gentenaars. III. 313. handelt met Richard den II. Koning van Engeland. III. 319. wordt *Graaf*. III. 321. raakt in onlust met de Hoekschen. III. 321, 323. en met zynen Zoon,

Willem. III. 324. schenkt Voorne aan zynen Zoon, Jan. III. 325. bemagtigt 't Slotte Altena, III. 326. verzoent zig met zynen Zoon, Willem. III. 330. verzamelt een Leger, te Enkhuizen. III. 330. steekt over naar Friesland. III. 332. slaat de Friezen. III. 336. zendt zynen Zoon Willem nog tweemaal derwaards. III. 339, 341. sluit een Bestand met hen. III. 342. vordert rekening van Jan van Arkel en van Brustyn van Herwyne. III. 344. raakt met Arkel in oorlog. III. 345. sluit een Verbond met de Stad Utrecht, III. 348. maakt Vrede met Arkel. III. 352. sterft. III. 352. zyn aart. III. 353. zyne Weduwe stoot zynen boedel met den voet. III. 354. staat der Regeeringe, ten zynen tyde. III. 356, 359

Albrecht, *Hertog van Saxon*, komt met een Leger herwaards. IV. 243. wordt algemeene Landvoogd der Nederlanden. IV. 259. belegert Montfoort. IV. 263. wint het. IV. 266. komt in Holland. IV. 281. maakt een' strengen Zoen met de Kennemers en Westfriezen. IV. 282. ftigt Blokhuisen te Haarlem en te Hoorn, IV. 288. verzoent zig met Zierikzee. IV. 290. wint Sluis. IV. 291. en Leerdam. IV. 310. wordt Erfstadhouders van Friesland, IV. 311. laat het bewind aldaar zynen Zoon over. IV. 317. sterft. IV. 318

Albrecht van Loo, Advokaat van Holland. IV. 414. V. 195

Albrecht van Voorne. Zyn aanzien in Zeeland. III. 9, 33

Abriag (*Krispinus van*) biedt zyn' persoon en eenig geld aan tot on

ondersteuning van 't Verbond der Edelen. VI. 255. bemagtigt het Huis te 's Heerenberg, [zo hy dezelfde is met *Krespyn van Zaltbrugge*]. VI. 269

Albyville (*Marquis van*) Gezant van Koning Jakob den II. zyne handeling in den Haag. XV. 348, 354. zyn slegt beleid. XV. 372 enz. hy vraagt naar het oogmerk van tier Staaten uitrusting. XV. 438, 441. vertrekt van hier.

XVI. 40

Alcuinus, Leermeeſter van Karel den Grooten. Byzonderheden hem aangaande. I. 431, 437, 443 *Aant.* II. 6

Aldegonde (*Filips van Marnix*, Heer van) of hy 't Verbond der Edelen hebbe opgeſteld. VI. 123. hy tekent het. VI. 125. woont, uit naam van Willem den I., de eerste Vergadering der Staaten, die 's Prinſen zyde hielden, te Dordrecht by. VI. 377. zyne handeling aldaar. VI. 377, 378, 379. hy verſtelt, uit 's Prinſen naam, de Wet te Haarlem. VI. 412. wordt gevangen. VI. 451. op 't ſlot Vredenburg te Utrecht gezet. VI. 451. geſlaakt. VI. 462, 464. handelt over eene bevrediging. VI. 480. bezorgt de eerste Hoogſchool te Leiden. VI. 498. zyn merkwaardig ſchryven aan Sonoi. VII. 10. hy wordt gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29. handelt in Frankryk. VII. 82. in Engeland. VII. 83. ſpreekt met Ryhove, over 't verwekken van oproer, te Gend. VII. 177. zyne handeling op den Ryksdag te Worms. VII. 200. hy waarschuwt tegen ſen' aanslag op Amſter-

dam. VII. 204. handelt met Anjou. VII. 398. doet een' voorſlag zynentwege. VII. 475. zoekt Lier te verraffen. VII. 509. draagt zorg voor Antwerpen. VIII. 14, 15. handelt tot overgaave der Stad. VIII. 81, 82. ondank hierdoor by hem behaald. VIII. 83. hy wordt in gezantschap naar Frankryk gezonden. VIII. 354. ſtaat daar, voor Maurits, naar 't Prinsdom Oranje. IX. 16. wordt aangefeld tot het vertaalen van den Bybel.

VIII. 351. ſterft. VIII. 351. IX. 36

Alecbmere of *Almari* naam der Zuiderzee, in de agtſte en negende eeuw. I. 413. II. 45, 81. *Alençon* (*Karel, Hertog van*) Ontwerp om hem tot beſchermer der Nederlanden te verkiezen. VI. 467, VII. 87, 152. Zie *Anjou*.

ALEID (Vrouw), gehuwd met Dirk den VII, verſlaat de Weſtſriezen. II. 278. geeft haare Dogter Ada ten Huwelyk aan den Graave van Loon. II. 299, 300. vlugt naar Utrecht. II. 304. zoekt haare Dogter uit Engeland te doen keeren. II. 328

Aleid, Dogter van Floris den IV, trouwt met Jan van Avenes. II. 391. gedraagt zig als Voogdes van Floris den V. III. 6, 10. wordt op *Vernoutſee* geſlaagen. III. 8. vertrekt naar Henegouwen. III. 18

Aleid van Poelgeeft, byzit van Hertoge Albrecht, wordt vermoord.

III. 321

Alemannen, waar zy woonden. I. 197 *Aant.* worden, door de Romeinen beoorloogd. I. 197. door Juliaan geſlaagen. I. 237. door Klovis overwonnen. I. 305,

307

ALEXANDER SEVERUS, door de Germanische Lyfwagt, omgebragt. I. 198

Alewyn, Burggraaf van Leiden, getuigt in een' Giftbrief. II. 198
Alewyn spant aan tegen Floris den V. III. 67, 90

Alfen. Slag aldaar, tusschen Vrouwe Jakoba en den Stadhouder Gaasbeek. III. 467. Tweede slag. III. 471

Alfen (Kors Fanszoon van) heeft de hand in een' aanslag tegen Prinse Maurits. X. 451, 452

Algiers. Ongelukkige togt derwaards. V. 210. Verdrag van 1622 met dit Gemeenebest. X. 445. van 1662. XIII. 50. oorlog. XIII. 441. Verdrag van 1677. XIV. 444. van 1679. XV. 24. oorlog. XV. 381. Verdrag van Vrede van 1703. XVII. 206. van 1713. XVIII. 9. oorlog. XVIII. 282, 296. Vrede van 1726. XVIII. 391. vernieuwd in 1731.

XIX. 65

Alkemade (Kornelis van) tekent het Verbond der Edelen. VI.

125

ALKMAAR, verbrand door de Westfriezen. II. 115. Godevaart met den Bult wordt, binnen deeze Stad, belegerd. II. 181. zy verkrygt een Privilegie van Floris den II. II. 213. zy wordt, door de Westfriezen, geplonderd. II. 222, 260, 262. ontvangt vryheden van Willem den II. II. 401. yvert voor Vrouwe Jakoba. III. 470. verliest haar Stads regt. III. 476. wordt 'er in hersteld. IV. 55. 't Kaas- en Broods Volk rukt in de Stad. IV. 273. de Stadhouder zoekt het van daar te jaagen. IV. 278. de Stad verliest haare Voorreg-

ten andermaal. IV. 284. wordt 'er, op nieuws, in hersteld. IV.

288. wordt, door de Gelderschen, geplonderd. IV. 403. door Christiaan den II. V. 37. toeleg van Willem den I. op deeze Stad, in 1568. VI. 281.

zy kiest zyne zyde. VI. 364. neemt bezetting in. VI. 440. wordt belegerd, door Don Fredrik. VI. 441. bestormd. VI. 443.

't beleg wordt opgebroken. VI. 444. verschil onder de Predikanten aldaar. X. 21. buitengewoone verandering der Regeeringe, in 1610. X. 22. en in 1618.

X. 270. opschudding onder de Remonstrantschgezinden aldaar. X. 383. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. opschudding aldaar, in 1653. XII.

282. de Stad bewilligt niet in de Akte van Uitsluiting. XII. 325. verandering der Regeeringe aldaar, in 1748. XX. 311

Alleines (Heer van). zyn toeleg op Kortryk. VII. 277. hy verrast de Stad. VII. 317

Allen (Thomas) tast de Smirnsche Vloot aan. XIII. 126

Allerbeiligen-baai bemagtigt door Willekens. XI. 12. verlooren. XI. 13

Alliantie. Zie Verbond.
Almari. Zie *Alecbmere*.

Almelo door de Keulschen en Munsterschen ingenomen. XIV. 26

Almonde (Filips van) woont den slag voor Soulsbaai by. XIV. 25. zyn togt tegen die van Algiers. XV. 381. zyne verdere togten. XVI. 152, 169, 172. XVII. 170, 196, 267

Aloud, Baljuw van Zuidholland. Zyn verschil met Dordrecht. III.

115,

115, 124, 125. hy wordt omgebragt. III. 127
Altena (Dirk van). II. 259, 295, 300. Zie *Hoorne*.
Altena (Slot en Heerlykheid van) gekogt door Hertoge Albrecht. III. 324. die 't Slot inneemt. III. 326
Alteras (Laurens Jakobszoon), Onder - Admiraal van Zeeland, helpt den Scheepsfryd voor Gibraltar winnen. IX. 253
Alva (Ferdinand Alvarez de Toledo, Hertog van) voert bevel over 't Keizerlyk Leger. V. 290, 370. gebiedt over Filips Leger in Italic. VI. 13. wordt gemagtigd tot de Vredehandeling van Chateau in Cambresis. VI. 31. geraadpleegd over de Nederlandfche Beroerten. VI. 169. neigt tot ftrengheid. VI. 240. krygt het bevel over een Leger van Spanjaarden. VI. 240. trekt 'er mede naar de Nederlanden. VI. 243. zwaarigheden in den togt. VI. 241, 245. fchrik voor zyne aankomft. VI. 227, 234. hy komt in de Nederlanden. VI. 245. toont zynen Laftbrief aan de Landvoogdeffe. VI. 246. doet Egmond en Hoorne en anderen vangen. VI. 248. regt een *Raad der Beroerten* op. VI. 251. ftigt een Kasteel te Antwerpen. VI. 257. werpt ook in andere Steden Sterkten op. VI. 257. die naderhand afge worpen worden. VII. 163. hy daagt Oranje en anderen openlyk in. VI. 257. doet den Graaf van Buuren naar Spanje voeren. VI. 258. wordt begroet door de Staaten van Holland. VI. 260. neemt meer Krygsvolk aan. VI. 268. zendt een gedeelte tegen

Graave Lodewyk. VI. 273. toeleg om hem te ligten. VI. 275. hy vonnist Egmond en Hoorne ter dood. VI. 278. verflaat Graaf Lodewyk by Jemmingen. VI. 280. beloofte den Edelen vergiffenis. VI. 285. trekt op tegen Oranje. VI. 287. noodzaakt hem 't Land te ruimen. VI. 288, 289. laat zig een beeld opregten. VI. 291. VII. 164. eifcht de Privilegien op. VI. 292. geeft de *Crimineele Ordonnantien* uit. VI. 292. zoekt den tienden penning in te voeren. VI. 293. zyn oogmerk hierin. VI. 296. hy wil met twee millioenen in de plaats te vrede zyn. VI. 303. raakt in onluff met Engeland. VI. 304. houdt verfpieders in dienst. VI. 306. pryft Holland eenen Advokaat aan. VI. 307. kondigt eene algemeene Vergiffenis af. VI. 316. yvert, op nieuws, om den tienden penning door te dryven. VI. 333. twift met Viglius. VI. 334, 337. daagt Amftterdam voor 't Hof. VI. 335. is misnoegd op de Staaten van Holland. VI. 337. maagt het Plakaat op den tienden penning. VI. 338. zoekt dien met geweld te doen heffen te Bruffel. VI. 338, 339. laat 'er plotfelyk van af. VI. 340. zyne verbaasheid over 't inneemen van den Briele. VI. 346. hy tragt, vergeefs, naar Dordrecht en Vliffingen. VI. 349, 350. belegert Bergen in Henegouwen. VI. 365. wint deeze Stad. VI. 391. tragt Goes te ontzetten. VI. 392. zoekt den tienden penning in Holland te doen heffen. VI. 373. fchaft dien alomme af. VI. 375. fpoort zynen Zoon aan tot het beleg van

- Haarlem. VI. 419. tragt de afgevalle Steden te herwinnen. VI. 446. wykt heimelyk uit Amsterdam. VI. 451. zoekt, vergeefs, geld by de Staaten. VI. 452. zyn buskruid wordt verbrand. VI. 453. hy wordt ontslaagen van den Landvoogdye. VI. 454. zoekt zynen opvolger kwaade indrukfels te geeven van de Staaten en Amptenaars. VI. 454. draagt hem 't bewind over. VI. 455. zyn vertrek, afbeelding en dood. VI. 456, 457, 458. raadpleegingen om alle zyne handelingen te niet te doen. VI. 477.
- Ambagtsheerlykheden** in Holland verkogt. XVIII. 259 enz.
- Ambassadeurs** van de Staaten genieten zonderlinge eer in Frankryk. XV. 4. XVIII. 210
- Ambiaanen**, in Gallie, door Cezar overwonnen. I. 40
- Ambivoariten**. Hunne oude wooning. I. 4 *Aant*.
- Amboina**. Onlusten, ontslaan ter gelegenheid der Regtspleeginge over eenige Engelschen aldaar. XI. 21. vergoeding aan de erfgenaamen der ter dood gebragten. XII. 332, 366
- Ameide** ('t Slot te) door Jan den I. bezet. III. 113. versterkt. VI. 221. Hertog Erik maakt 'er zig meester van. VI. 232
- AMELIA**, *Grazwin van Solms*, trouwt met Fredrik Henrik. X. 498. geschenk haar gedaan. XI. 3. zy bevalt van een' Zoon. XI. 44. van een' tweeden, die terstond overlydt. XI. 233. Zie PRINSES, WEDUWE VAN FREDRIK HENRIK, Prinse van Oranje.
- Ameling** (*Gerard*), Burger van den Haage, tragt de Witt van de poort te helpen. XIV. 163
- AMERIKA**. Zie WESTINDIE.
- Amerongen** (*Godard van Rbeede, Heer van*) wegens Utrecht gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 36
- Amerongen** (*Godard Adriaan van Rbeede, Heer van*) trekt in gezantschap naar Deenemarke. XII. 393. naar Spanje. XIII. 13. wederom naar Deenemarke. XIII. 185, 258. naar Berlyn. XIV. 16. zyne handeling aldaar. XIV. 16 enz. XV. 22, 115. hy sterft. XVI. 166
- AMERSFOORT** geeft zig over aan de Kennemers. III. 12. wordt herwonnen. III. 14. raakt met Jan van Beieren in oorlog. III. 438. kant zig tegen Bisschop David. IV. 203. wordt in den ban gedaan. IV. 217. door Maarten van Rossem bemagtigd. V. 247. doet Karel den V. hulde. V. 256. tot 's Prinzen zyde overgebracht in 1572. VI. 368. valt wederom af. VI. 402. Opschudding aldaar, gestild. VII. 285. zesentwintig burgers aldaar gebannen. VIII. 73. de Stad valt den Spaanschen in handen, XI. 97. zy verlaatenze wederom. XI. 101. de Franschen bemagtigen haar, in 1672. XIV. 39. trekken 'er, in 1673, wederom uit. XIV. 283. geweldige beroerte aldaar, in 1702. XVII. 144 enz.
- Ampten te Utrecht** verkogt, voor twee lyven of langer. IV. 205. aan geene uitheemschen te geeven. V. 383, 405, 428
- Ampten** (kleine) bewegingen over 't begeeven derzelven in verscheiden' Steden. XX. 125. met naame te Rotterdam. XX. 129-134. te Haarlem. XX. 135. te Gouda. XX. 135. te Amsterdam. XX. 136-142.

besluit op dit stuk by de Staa-
ten genomen. XX. 142. Zyne
Hoogheid bevordert deszelfs
uitvoering. XX. 267
Amstel (*Heerlykheid* van). Twist
over eenige goederen in dezelve.
II. 264. inval der Kennemeren
in Amstel. II. 314. der Kennemeren,
Waterlander en Westfriezen. III. 11. de
Heerlykheid wordt Jan den II. opgedraagen.
III. 112. en door hem aan Guy, zynen Broeder.
III. 153. Bisschop Willem valt in
Amstelland. III. 153. de Heerlykheid
wordt aan Holland gehegt. III. 198, 287
Amstel (*Amelis van*) van Mynden
wordt Lid van den Hoogen Raade.
VII. 451. wegens Utrecht gemagtigd
tot de opdracht der Heerschappye aan
Frankryk. VIII. 56
Amstel (*Egbert van*). II. 247. raakt
in geschil met den Bisschop van
Utrecht. II. 264
Amstel (*Gysbrecht van*) Zoon van
Egbert. II. 265. Zie *Gysbrecht van Amstel*.
Amstel (*Wolfgard van*). II. 266
AMSTERDAM of *Amstelredamme*.
Oorsprong deezer Stad. II. 266.
zy wordt aan Jan Persyn opgedraagen.
III. 38, 40. door Gysbrecht van Amstel
versterkt. III. 83. door de Haarlemmers
en Waterlanders verbrand. III. 83.
door Bisschop Guy met Voorregten
voorzien. III. 199. Opkomst deezer
Stad, door den Koophandel. III. 249.
Haare oudste Handvesten. III. 250.
waar haare Schepenen vonnis haalen
moesten. III. 251. Oproer aldaar.
III. 366. Brand. III. 453. ander
Oproer. IV. 5. De

Stad verkrygt de Roomsch-Koningklyke
Kroon boven haar Wapen. IV. 249. zy
verdedigt het Blokhuis te Ypessloot
tegen de Gelderschen. IV. 354. de
Voorstad aldaar wordt door de
Gelderschen in brand gesteken. IV.
375. zy zoekt het Muider Slot te
bezetten. IV. 471. wordt van
Lutheranery beschuldigd. V. 5.
staat haare Privilegien voor. V. 5.
heeft groot belang by den Ooster-
schen handel. V. 63. Naaktloopers
aldaar. V. 74, 88. aanslag der
Herdooperen op de Stad. V. 75, 91.
Jakob van Kampen komt daar, als
Bisschop. V. 80, 81. de Herdooperen
bemagtigen den Dam en 't Stadhuis.
V. 92, 94. worden overwonnen.
V. 97. bedenkingen deezer Stad
op den Oosterschen kryg. V. 107.
zy wordt met eenen aanval
gedreigd. V. 112, 113. men
maakt Karel den V. diets, dat de
lugt aldaar ongezond is. V. 187,
190. beroerte aldaar, over 't
Verlofgeld. V. 206. de Stad veinst
zig arm, om met geene leening
gekweld te zyn. V. 252. men
voorkomt aldaar 't verbod van
den uitvoer van 't kooren. V. 293.
die van Amsterdam vischen in
de Zuiderzee. V. 298. beloop van
den tienden penning der Huizen,
hier ter Stede, in 1553. V. 386.
de Stad heeft begonnen te
bloeyen onder de Graaven. VI. 17.
mag niet van Holland vervreemd
worden. VI. 16. ruft, in 1557,
eenige Oorlogschepen uit. VI. 20.
Onlusten aldaar over 't
verbieden van den uitvoer der
Graanen en over 't betimmeren
der Lastaadjes. VI. 114. twist
tusschen de Schou-

Schoutiften en Henrik Dirkiten. VI. 116. Keur op 't namaagfchap der Regenten. VI. 116. Waag aldaar gefligt. VI. 116. ftrenghed der Wethouderen tegen de Hervorminge. VI. 165. de Stad krygt den naam van *Moorddam*. VI. 165. openbaare Preeke buiten dezelve. VI. 166. Beeldenform in de Stad. VI. 184, 194. Verding met de Onroomfchen. VI. 194, 195. Oranje ftelt 'er orde. VI. 202. nieuwe beroerte, in 1567. VI. 215. Brederode komt in de Stad. VI. 219. men begeert 'er hem tot Overfte. VI. 215. hy vertrekt van daar. VI. 230. zyn volk wordt 'er buiten gehouden. VI. 231. meenedigheid eeniger ingezetenen. VI. 230. Noirkarnes bezet de Stad. VI. 232. verloop van inwooneren aldaar. VI. 233. 't belang der Stad by de Vaart op de Ooftzee. VI. 237, 239. zy wordt befchuldigd voor den Raad der Beroerten. VI. 255. koopt het ftigten van een Kasteel en Spaanfche bezetting af. VI. 257. bewilligt, *overftemd zynde*, in den tienden penning. VI. 302. kondigt het Plakaat, daarop, af. VI. 335. Lumei benaauwt de Stad. VI. 382. de Laftaadje aldaar afgebrand. VI. 383. de Stad wordt te water bekommerd. VI. 394. zy vermaant Haarlem tot verdrag. VI. 410. helpt Alva in 't herwinnen der afgevallen' Steden. VI. 446. poogingen om haar om te zetten. VII. 132, 138, 150. miflukte aanslag op de Stad. VII. 185. zy wordt zeer benaauwd, door Sonoi. VII. 188. noodmunten aldaar geflaagen. VII. 188. zy

verdraagt zig met den Prinfe en de Staaten. VII. 189. de Koophandel begint aldaar wederom te bloeijen. VII. 192. verandering in den Godsdienft en Regeering aldaar. VII. 203-209. komt van Oranje aldaar. VII. 329. de Stad ftaat af van de Volddoening. VII. 370. maakt zwaarigheid in Oranjes inhuldiging tot Graave. VII. 519. bezending derwaards. VII. 524, 525. Verhoog van Schepen Hoof in de Vroedschap aldaar. VII. 525. besluit der Vroedschap. VII. 526. de Stad wil niet verder dan voor ingewilligde laften verbonden zyn. VIII. 118. raakt in onluft met de burgery van Utrecht. VIII. 143. Leicester doet aldaar Roozenobels munten. VIII. 146. men houdt hem zeer verdagt. VIII. 173, 242. hy komt in de Stad. VIII. 243. zyn geweldige toefleg aldaar wordt gefluit. VIII. 243-246. kleine voorraad van graanen in de Stad, in 1595. VIII. 426. zy bewilligt, genoegzaam de laafte, in 't Bestand. IX. 428. keurt het besluit tot de vrede der Kerke van 1613 af. X. 63. handeling in de Vroedschap aldaar. X. 83 enz. zy verklaart, de tegenwoordige Regeering te willen handhaaven. X. 113. bezending derwaards om de Stad tot eenigheid met de meefte Leden te beweegen. X. 114. zy blyft by haar besluit. X. 138. de Remonfranten aldaar zonderen zig af van de openbaare Kerke. X. 145. de Wethouderfchap keurt hunne Vergaderingen en te gelyk het flooren derzelve af. X. 148. bewilligt niet in de zogenaam-

de *scheppe Resolutie*. X. 164, 165. bewerkt eene bezending naar Utrecht tot ondersteuning van Prins Maurits. X. 226, 231. waarom de Stad op Oldenbarneveld gebeeten was. X. 245. verandering der Regeeringe aldaar, in 1618. X. 276-280. toelieg om de Stad in brand te steeken, in 1623. X. 485. Opfchudding aldaar ter gelegenheid eener Remonstrantsche Vergaderinge. XI. 45. de Regeering wordt 'er gemaatigder omtrent de Remonstranten. XI. 48, 87. nieuwe oproer aldaar. XI. 77. Waardgelders aangenomen. XI. 79. Fredrik Henrik zendt vier vendels in de Stad. XI. 80. bedenkingen op den eed haarer schutteren. XI. 82. twee Predikanten ter Stad uit gezet. XI. 84. opregting eener doorlugtige Schoole aldaar. XI. 88. de Stad verklaart zig, in 1634, tegen de handeling met Frankryk. XI. 185. Fredrik Henrik is misnoegd op de Stad. XI. 268. zy fremt, zo men wil, het veroveren van Antwerpen. XI. 429. lydt veel by de Kaaperyen, in de Middellandsche zee. XII. 6. verzoekt dat Prins Willem de II. niet in de Stad kome. XII. 75, 76. weigert hem als afgezonden der algemeene Staaten gehoor. XII. 77. byklaagt over de Stad. XII. 77. zy verdedigt zig. XII. 78. aanslag van zyne Hoogheid om haar in te nemen by verraffing. XII. 92. zy krygt 'er kennis van. XII. 96. stelt zig in staat van tegenweer. XII. 97, 99, 102. doet eene bezending aan Graave Willem Fredrik. XII. 98. sluit een Verdrag

met den Prins. XII. 104. men sftigt 'er twee blokhuisen. XII. 107, 362. slegtze wederom. XII. 107. hoe men aldaar de dood van Willem den II. aanmerkte. XII. 119. wat deel de Heer van Sommelsdyk hadt in den aanslag op de Stad. XII. 195. zy ontvangt voldoening van buitengewoone kosten, ter gelegenheid van denzelven gedaan. XII. 197. Oproer in de Stad, in 1652. XII. 225. de Stad erkent, niet zonder bewilliging der Staaten, vergiffenis van misdaden te mogen beloven. XII. 226. verval van Koophandel aldaar. XII. 243. Opfchudding, in 1653. XII. 281. wat 'er, by 't vuuren over de Vrede met Kromwel, voorviel. XII. 331. ongrusftheid aldaar. XII. 362. de Regeering der Stad begroet Karel den II. XIII. 9. zy maakt zwaarigheid om in 't versterken van Naarden te bewilligen. XIII. 361. XV. 36. Oktroi voor de Wisselbank aldaar. XIII. 437. 's Lands chatkist aldaar geborgen. XIV. 30. de Stad yvert tegen het sluiten met Frankryk. XIV. 48, 51, 56, 59, 103, 110, 119. beweging aldaar. XIV. 82. het eeuwige Edict wordt aldaar verbrand. XIV. 85. staat der Stad in 't jaar 1672. XIV. 202. Munt aldaar opgeregt. XIV. 203. zy handelt met den Prins van Oranje. XIV. 204. die in de Stad komt. XIV. 208. bewegingen aldaar, tot verandering der Regeeringe strekkende. XIV. 209-216. de Regeering wordt veranderd. XIV. 216. de Stad staat voor Willem den III. van eene schuld van twee millioenen te ontheffen. XIV. 317. orde aldaar

daar tot bewaaring der ruste in de Kerke van 1677. XIV. 450. de Stad heeft belang by de Vrede. XIV. 462. het Franfche Hof zoekt iemand heimelyk uit de Stad te doen ligen. XV. 71. de Stad weigert in eene werving van zestien-duizend man te bewilligen. XV. 141, 143. raakt hierover in een hevige gefchil met Willem den III. XV. 143, 159. vergeeffche bezending derwaards. XV. 145. de Stad klaagt over de Oorlogsverklaaring van Spanje. XV. 148. haare Afgevaardigden handelen met d'Avaux. XV. 150-157, 163-169. de Regeering beweert, dat haar dit vryftaat. XV. 161. zy verklaart zig voor een Verdrag met Frankryk, en beweert de noodeloosheid der werving. XV. 169-177. haare aantekening tegen het besluit der meerderheid. XV. 178. de Prins beschuldigt haar over haare gesprekken met d'Avaux. XV. 180. haare Papieren worden verzegeld. XV. 182, 183, 185. d'Avaux verdedigt haar. XV. 188. zy besluit geene Afgevaardigden meer ter Dagvaart te zenden. XV. 190. eenige Leden beweeren dat men haare Papieren behoorte te onderzoeken. XV. 191 - 194. groote verwydering tusschen de Stad en zyne Hoogheid. XV. 194. haar vermogen. XV. 196. Keur-Brandenburg houdt haare zyde. XV. 197, 203, 208, 209. bekommering in de Stad. XV. 203. de Staaten veroorlooven haar, zekeren misdaadige strafvryheid toe te zeggen. XV. 204. zy is oorzaak dat Frankryk zig

niet verder uitbreidt in de Spaanfche Nederlanden. XV. 206. zy wil in geene lasten draagen, ten zy men haare papieren ontzegele. XV. 233. 't welk eindelyk gefchiedt. XV. 234. zy verzoent zig wederom met zyne Hoogheid. XV. 234, 423. voegt zig by Dordrecht in 't gefchil over de Nominatie der goede Luiden van Agten. XV. 268. dringt op afdanking van Krygsvolk. XV. 283. beweert dat men in tyd van vrede maar dertigduizend man op de been behoort te hebben. XV. 285. wordt wederlegd door de Edelen. XV. 286. bewilligt in den Staat van Oorlog. XV. 290. is niet voor 't verminderen van 't gezag van Willem den III. XV. 299. raakt in verdenking by Jakob den II. XV. 304. verdedigt zig. XV. 304. beweeging aldaar voor 't huis van den Engelschen Consul. XV. 411. geheime handeling om de Stad te doen medewerken tot 's Prinzen overtocht naar Engeland. XV. 424, 435. zy besluit, hem te ondersteunen. XV. 440, 467. en waarom. XV. 470. lydzt zwaare schade in den Koophandel. XVI. 43. raakt met Koning Willem in gefchil over 't zenden der Nominatie van Schepenen naar Engeland. XVI. 51-56, 76. beweert dat een Raadsheer in d'eer Hove geen Vroedschap te gelyk zyn kan. XVI. 57. en dat de Graaf van Portland niet onder de Edelen van Holland zitten kan. XVI. 60, 65, 70. haare Afgevaardigden blyven uit de Vergadering van Holland. XVI. 66.

de

de gefchillen over de Nominatie en over 't zitten van den Graave van Portland worden bygelegd. XVI. 85-96. geweldige Oproer in de Stad, ter gelegenheid eener keure op 't begraaven. XVI. 306-314. Frankryk zoekt de Stad te winnen. XVII. 127. zy houdt naauwe gemeenschap met den Hertog van Marlborough. XVII. 174. gemor aldaar, in 1705. XVII. 261. de Regeering handelt over Vrede. XVII. 289, 355. voorstel van een aanslag op de Stad. XVII. 312. Verdrag aldaar tusschen Frankryk, den Czaar en Pruissen geslooten, in 1717. XVIII. 160. Aktiehandel aldaar, in 1720. XVIII. 225, 228. voorslag der Stad op het ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 350. de Prins van Oranje aldaar, in 1747, tot Stadhouder uitgeroepen. XX. 88. hy komt in de Stad. XX. 94. een huis aldaar geplonderd. XX. 118. de Regeering maakt zwaarigheid om haare Posteryen aan den Prins of aan 't Land op te draagen. XX. 126. zy worden aan de Stad gegeven. XX. 127. beroertes onder 't gemeen. XX. 136. oproerige inval in 't Stadhuis. XX. 139. de schuttery verdryft de oproerigen. XX. 141. de Stad weigert de Posteryen aan 't Land te geeven. XX. 144. zy wordt 'er toe genoodzaakt. XX. 282, 283. geweldige plondering der Pastershuzen aldaar. XX. 218 enz. de schuttery stilt de beroerte. XX. 224. twee belhamels gehangen. XX. 225, 226. ongeluk by 't uitvoeren deezer straffe. XX. 226. bewe-

gingen aldaar, strekkende tot verandering der Regeeringe. XX. 269. heimelyke byeenkomsten. XX. 271. inneeming der Kloveniers Doele. XX. 272. de Wethouderfchap geeft der Burgerye gelegenheid, om te verklaaren wat zy begeere. XX. 275. veroordeelt het inneemen der Doele. XX. 275. antwoordt op de drie Artikelen. XX. 279, 281, 282, 283. staat af van de Regeeringe. XX. 283. eenigen tekenen om haar in 't bewind te handhaaven. XX. 286. anderen vorderen dat zy veranderd worde. XX. 288, 289. 't geschiedt door zyne Hoogheid. XX. 296, 297. gevolgen der veranderinge. XX. 298. onlusten aldaar over 't afleggen van eenen eed door de Wynkoo- pers. XX. 349

Annada. Zie *Muiden*.

Anastro (*Gaspar d'*) legt toe op 't leeven van Oranje. VII. 438, 441. zyn lot. VII. 442

Andreas van Oostenryk, Kardinaal, wordt Landvoogd der Nederlanden. IX. 15. stilt eene munitary. IX. 45. is oneens met den Admirant. IX. 64. zoekt Koningin Elizabet aan tot handeling. IX. 70. trekt naar Rome, en sterft. IX. 64

Andrie (*Joaachim van*), Raad in den Hove van Friesland, trekt in gezantschap naar 't Noorden. XI. 203, 382

Andries van Kuik, Bisschop van Utrecht, begunstigt Floris den Zwarten, tegen Dirk den VI. II. 227

Angelo (*Oforio*) werpt zig in Vlissingen. VI. 350. wordt 'er uit gedreeven. VI. 360

Ar

- Anglen* steeken over naar Bri-
tanje. I. 290
- Angrivariën*, een Germanisch
volk. I. 75
- Anjou* (*Karel, Hertog van*). VII. 152
biedt den Staaten hulp aan. VII.
199. komt te Bergen in Hene-
gouwen. VII. 223. verdedigt zyne
onderneeming. VII. 224. be-
magtigt Havrech. VII. 224.
wordt tot *Beschermmer der Neder-
landsche Vryheid* aangenomen.
VII. 228. bemagtigt Binch en
Maubeuge. VII. 231. misnoegen
tusschen hem en Kasimir VII. 235.
hy dankt zyn Leger af. VII. 235.
keert naar Frankryk. VII. 236.
spraak om hem tot Landsheer
aan te neemen. VII. 302. gedag-
ten van Holland en Zeeland
hierover. VII. 303. nieuwe han-
deling met hem. VII. 397-403.
Oranjes inzigten hierop. VII.
428. voorwaarden waarop hy tot
Vorst der Nederlanden wordt
aangenomen. VII. 403. Land-
raad hem toegevoegd. VII. 409.
hy verdedigt de aanneeming van
't gebied. VII. 413. ontzet Ka-
meryk. VII. 415. verovert Cha-
teau in Cambresis. VII. 416. doet
zyn Leger scheiden. VII. 416.
zyne Huwelykshandeling met
Koninginne Elizabeth wordt plot-
felyk afgebroken. VII. 420, 421.
hy wordt tot Vorst der meeste
Nederlanden ingehuldigd. VII.
423. Holland, Zeeland en U-
trecht weigeren 't. VII. 424,
437. hy maakt zig verdagt. VII.
440. Holland en Zeeland zwee-
ren hem, onder beding van on-
gehoudenis. VII. 444. Utrecht
blyft weigerig. VII. 445. men
opent hem den Staat des Lands.
VII. 447. zyne Krygsbedry-
ven. VII. 452, 457, 471.
aanflag op zyn' Perfoon. VII.
458. hy zoekt zig van verschei-
den' Steden meester te maa-
ken. VII. 472-475. zyn toeleg
op Antwerpen mislukt. VII. 475-
481. handeling met hem. VII.
481-483, 485-488, 501. hy sterft.
VII. 502
- Anna*, Dogter des Hertogs van
York. Handeling over een Hu-
welyk met haar. XV. 59. zy
trouwt met Prins George van
Deenemarke. XV. 128. kiest ne-
vens haar' Gemaal de zyde van
Willem den III. XV. 481. ver-
valt in de ongunst van den Ko-
ning en de Koninginne XVI. 278.
wordt *Koningin van Groot-Britan-
je*. XVII. 121. vernieuwt de Ver-
bonden met de Staaten. XVII.
121. helpt Pruiffen aan 't bezit
van Neufchatel. XVII. 313. sluit
een Verdrag van Barriere met
de Staaten, in 1709. XVII. 346.
is bedugt dat zy afzonderlyk
sluiten zullen. XVII. 364. maakt
verandering in haare hooge
Amptenaars. XVII. 391. handelt
heimelyk met het Fransche Hof.
XVII. 396 enz. 472. dringt op o-
penbaare handeling. XVII. 417.
verklaart de voornaamste voor-
waarden aan haar Parlement.
XVII. 474. sterft. XVIII. 26
- ANNA VAN SAXEN 'trouwt met
Willem den I. VI. 69. haar
aart. VI. 228. de Prins scheidt
zig van haar. VII. 67
- ANNA, Dogter van George den
II., Koning van Groot-Britan-
je, trouwt met den Prinse van
Oranje. XIX. 161. bevalt van
eene Prinses. XIX. 419. van ee-
ne tweede, die schielyk sterft.
XX. 47. haare zwangerheid
wordt

- wordt bekend gemaakt. XX. 175. zy verloft van een' Zoon. XX. 192. verliest haaren Gemaal. XX. 448. legt den eed af als Gouvernante en Voogdesse van haaren minderjaarigen Zoon. XX. 449
- Amaten*, of eerste jaargelden, verboden naar Rome te zenden. VII. 203
- Ansfrid*, Bisschop van Utrecht, byzonderheden van zyn leeven. II. 137
- Antoninus* of *Bassianus* kleedt zig op de Germanische wyze. I. 196. beoorloogt de Alemannen en Katten. I. 197
- Antoni van Bourgondie*, de groote *Bastaard* bygenaamd, helpt eene beroerte te Zierikzee stillen. IV. 125
- Antonis van den Houte*, Heer van *Fleteren*, Admiraal van de Zuiderzee, verkondigt vrye rooverij. IV. 405
- Antonis van Lalaing*, Graaf van Hoogstraaten, wordt Stadhouder van Holland. IV. 443. stilt een' Oproer in den Haag. IV. 448. wat middelen hy gebruikt, om de Staaten in de Beden te doen bewilligen. IV. 454. V. 63, 149. zyn verschil met dezelven, over 't kiezen van eenen Kapitein. IV. 485. hy doet Beden. V. 10. beschuldigingen tegen hem. V. 23. hy is misnoegd op de Staaten. V. 58. komt te Amsterdams, om orde tegen de Herdoopers te stellen. V. 81. wordt ook Stadhouder van Utrecht. V. 131. sterft. V. 191
- Antonio (Don)* doet zig tot Koning van Portugal uitroepen. VII. 460. wordt geslaagen en verjaagd, door Filips den II. VII. 461, 462. komt in Frankryk. VII. 462. wordt, door Engeland, ondersteund. VII. 234. ook door de Staaten. VIII. 314. slaagt ongelukkiglyk. VIII. 314. sterft. VIII. 425
- Antwerpen (Simon van)* ineuvelt te Schagen. II. 262
- Antwerpen*. Gerugt van een aanslag op deeze Stad, in 1566. VI. 127, 140. buiten dezelve wordt openlyk gepredikt. VI. 163. Beeldenstorm aldaar. VI. 178. oproer onder de Gereformeerden, in 1567. VI. 226. Alva stigt aldaar een Kasteel. VI. 257. Aanslagen op deeze Stad, in 1574, gemist. VI. 464. VII. 14. Miltary aldaar. VI. 471. Spaansche Vloot by de Stad aangetaft door de Zeeuwen. VI. 472. 't Spaansche Krygsvolk overweldigt de Stad. VII. 111. de Staaten maaken zig meester van 't Slot. VII. 154. welk geslegt wordt. VII. 163. de Jezuiten ruimen de Stad, in 1578. VII. 203. zy neemt de Geloofsvrede aan. VII. 215. treedt in de Utrechtsche Unie. VII. 266. bedreigd door Parma. VII. 272. verwerpt de Keulsche Vredepunten. VII. 284. oproer aldaar, in 1579. VII. 287. *Fransche Furie* aldaar, in 1582. VII. 475. Parma benaauwt de Stad. VII. 491. VIII. 4, 14-16, 21, 22. zyne schipbrug op de Schelde wordt vernield. VIII. 23, 78, 79. de Stad geeft zig over. VIII. 81, 82. Maurits belegert haar, vergeefs. IX. 182. byeenkomst aldaar tot het sluiten van 't Bestand. IX. 431. aanslagen van Prinse Maurits op de Stad. X. 445, 497. en van Fredrik Hendrik. XI. 268, 270, 389, 391, 392,

- 393, 427. heimelyk Verdrag, wegens de Stad. XI. 426, 427. byeenkomst aldaar over de Barriere. XVIII. 48, 50
- Anzibarien* neemen eenige Akkers in, die door de Friezen ontruimd waren. I. 98
- Appelman (Jean)* Burgemeester van Amsterdam. XV. 431
- Appingadam* bezet, door Meinard van Ham. V. 112. gewonnen, door Juriaan Schenk. V. 119
- Appius (Matthias Hayko)*. Voorval, hem betreffende, in den slag by Fontenoi. XX. 8
- Apronius*, Romeinsch Bevelhebber, door de Friezen geslaagen. I. 81
- Aquitanie*, gedeelte van Gallie. I. 38
- Arborichen*, by Prokopius, zyn de Armorichen van anderen. I. 278 *Aant.*
- Ardennerwoud.** Waar gelegen. I. 367 *Aant.*
- Arenberg (Joan van Ligne, Graaf van)* wordt Stadhouder van Friesland, Overyffel, en Groningen. V. 332, 380. VI. 41. verschilt met Oranje. VI. 86. krygt bevel over eenige nieuw gewonnen manschap, in 1566. VI. 208. verzekert zig van Friesland en Groningen. VI. 222, 223. trekt naar Frankryk. VI. 257. komt tegen Graave Lodewyk te velde. VI. 273. sneuvelt by Heiligerlee. VI. 273
- Arenberg* ('t Slot te) gewonnen, in 1568. VI. 287
- Arenakum*, Romeinsche Legerplaats in 't Eiland der Batavieren. I. 174
- Arendsberg (Herman van)* om 't ombrengen van Florisden Zwarthen, in den Ryks ban gedaan. H. 224, 225, 226
- Argentoratium.* Slag aldaar. I. 297
- Arguin* (de Sterkte) door de Westindische Maatschappy gekogt. XVIII. 192. door de Franschen bemagtigd. XVIII. 193
- Arias Montanus* heeft de hand in 't Plakaat op 't drukken, van 1570. VI. 312
- Ariovistus*, Veldheer der Germaanen, door Cezar overwonnen. I. 38
- Arkel (Heerlykheid van)* aan Hertoge Willem opgedraagen. III. 376. aan den Hertoge van Gelder. III. 378. wordt met Holland vereenigd. III. 388
- Arkel (Jan van)*. III. 204
- Arkel (Willem van)*. III. 60. Zie *Otto van Arkel* en *Jan van Arkel*.
- Arlinde*, Zuster van Dirk den II, Abtdisse van Bennenbroek. II. 116
- Arlon* verlooren, in 1558. VI. 26
- Armenteros (Thomas)* bewerkt in Spanje het vertrek van Granvelle. VI. 87. zyne schraapzugt. VI. 100
- Arminius*, Veldheer der Cheruscen, slaat Quintilius Varus. I. 63. wordt van Germanikus overwonnen. I. 65, 67, 76
- Arminius (Jakobus)*, Hoogleraar der Godgeleerdheid te Leiden, raakt in geschil met Gomarus. X. 15, 16, 17, 18, 20. wordt nevens hem voor den Hoogen Raad gehoord. X. 19. en in de Vergadering der Staaten van Holland. X. 20. sterft. X. 20
- Armorichen*, een Volk in Gallie, regten eene vrye Staats-Regearing op. I. 275. onderwerpen zig, gedeeltelyk, aan de Romeinen. I. 280. worden met eenen aanval der Alaanen gedraigd. I. 285. verdraagen zig met

- met de Romeinen. I. 288. worden één Volk met de Franken. I. 308
- Armstrong* (*Thomas*) te Leiden gevat. XV. 253
- Arnhemuiden*. Beeldenstorm aldaar, door den Baljuw bevorderd. VI. 182. het Dorp wordt tot eene Stad verheeven. VI. 463
- ARNHEM** verzekerd voor de Staatschen. VIII. 72. in 1672, door de Franschen bemagtigd. XIV. 34. verandering der Regeeringe en opschuddingen aldaar. XVII. 141, 242, 299 enz. beweging in 1747. XX. 151
- Arnheim* (*Foan George van*). Zyne Krygsbedryven in Duitschland. XI. 70
- Arnhem* (*Foan van*) uit de Kerk te Velp geligt. XVII. 239
- ARNOLD** (Koning) schenkt eenige goederen aan Graave Gerolf. II. 93. draagt Lotharingen zynen natuurlyken Zoon Zwentibold op. II. 94
- Arnold*, Bisschop van Utrecht, bemagtigt Muiden en Weesp. III. 307. maakt Vrede met Hertoge Albrecht. III. 307. wint de Sloten Puttenstein en Loenersloot. III. 308
- Arnoldi* (*Henricus*) Predikant te Delft. Zyn merkwaardig schryven. X. 265
- ARNOUD**, Graaf van Holland, de *Gentenaar* bygepaamd. II. 124. 128, 131. verschynt onder de Duitse Ryks Vorsten. II. 129. beoorloogt de Westfriezen. II. 129. zyn verder bedryf. II. 131. hy sneuvelt, te Winkelmade. II. 130
- Arnoud van Egmond*, Hertog van Gelder, werkt in de verkiezing eens Bisschops van Utrecht. IV. 49. krygt verschil met de Geldersche Steden. IV. 136. wordt, door zynen Zoon, gevangen. IV. 137. geflaakt. IV. 138. verpandt Gelder en Zutphen aan Hertoge Karel. IV. 139. sterft. IV. 140
- Arragon*. Zie *Aamirant van Arragon*.
- Artischafsky* (*Christoffel*). Zyne verrigtingen in Brazil. XI. 246, 247
- Arvernen*, oude Inwooners van Gallie. I. 38. staan op tegen de Romeinen. I. 51
- Aschburgium*, door Civilis, overvallen. I. 141
- Afinga Entes* versterkt Otterdum. VII. 492
- Askue* (*George*) raakt in een hevige gevegt met de Ruiter. XII. 221. wordt gevangen. XIII. 207, 209
- Asperen* ('t Slot te) door Willem den I. bemagtigd. II. 320. valt den Bourgondischen in handen. IV. 184. bemagtigd door Chiappin Vitelli. VI. 474
- Asperen* (*Filips Jakob van Boetselaar, Heer van*). Zyn beleid omtrent den tyd van den moord der Witten. XIV. 161, 167, 168
- Asperen* (*Guy van*) sneuvelt. III. 260
- Asperen* (*Wessel van Boetselaar, Heer van*) bevordert den Beeldenstorm in Asperen. VI. 187
- Asperen* (*Wessel van Boetselaar, Heer van*) benoemd tot eene bezending naar Utrecht. X. 226. poogt Oldenbarneveld te verlossen. X. 258
- Affeliars* (*Heer van*) in gezantschap naar Frankryk, in 1584. VIII. 30

- Affendelft (Adriaan van)* Penfionaris van Haarlem, handelt met Don Fredrik. VI. 411. wordt onthalsd. VI. 412
- Affendelft (Floris van)*, Heer van Kyfhoek, gaat als Gezant van Holland naar Spanje. V. 161
- Affendelft (Gerrit van)* Prefident van den Hove. V. 162
- Affendelft (Willem van)* Resident te Brussel, gemagtigd tot de Byeenkomst van Antwerpen. XIX. 228
- Affet (Pieter)* Prefident van Artois, wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251
- Affonville (Cbristoffel)* helpt een Verdrag met de Edelen bewerken. VI. 192. wordt naar Engelandgezonden. VI. 305. wordt Lid van den Raad van Staate. VII. 90. verzierd een' brief op Oranjes naam. VII. 355. heeft de hand in den laatsten toeleg op deszelfs leeven. VII. 533, 534
- Abblone (Godard van Rbeede, Graaf van)*. zyne Krygsbedryven in Ierland. XVI. 153. hy dekt Nieuwmegen. XVII. 160
- Atrecht*. Vrede aldaar, in 't jaar 1435 geflooten. III. 522. geeft gelegenheid tot eenige mishandeling der Hollanderen in Engeland. III. 525. veroverd door de Franfchen. XI. 290, 292
- Atrecht (Antoni Perenot, Biffchop van)* begint in aanzien te komen V. 358. woont de Kerkvergadering van Trente by. V. 362. wordt Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 40. zyn gezag. VI. 8, 46. hy beweegt Philips tot het vernieuwen der Plakkaaten tegen de Kettters. VI. 8. zyne heimelyke handeling over de Vrede met Frankryk. VI. 33, 32. hy bevordert de Hertogin van Parma tot Landvoogdesse. VI. 39. zoekt de Spaansche knechten in 't Land te houden. VI. 47, 60. misnoegen tegen hem. VI. 48, 54, 55. hy raadt den Koning tot het opregten van nieuwe Bisdommen. VI. 56, 65. wordt Aartsbiffchop van Mechelen. VI. 63, 68. en Kardinaal. VI. 64, 65. Zie *Granvelle*.
- Attingoben*. Plaats, daar Bonifacius zig ophoudt. L. 413
- Attuariën*, eene foort van Franken, overwonnen door Juliaan. I. 253. II. 76
- Aubaine* (Regt van) afgeschafft in Frankryk en in de Nederlanden. IV. 304. VIII. 451
- Aubery (Louis)* fchryft dat Maurits naar de opperfte magt ftondt. X. 248
- Aubigny* (Heer van) handelt met Anjou. VII. 199
- Auby (Jakob van Boffu, Heer van)* handelt met Oranje. VII. 107, 108. mynt, in 1567, het Markgraaffchap van Veere en Vlifingen. VII. 382
- Audoagar*, Koning der Saxers. I. 294
- Augsburgfche Geloofsbelijdenis*. V. 8
- Augusta Taurinorum* nu Turin. Voorval aldaar. I. 113
- Augustodunum*, door Juliaan, herwonnen. I. 235
- AUGUSTUS neemt eene Batavifche Lyfwagt aan. I. 54. besluit de Germaanen te beoorloogen. I. 54. Gedenftukken zyner overwinningen. I. 63. hy dankt zyne Batavifche Lyfwagt af. I. 64. herfteltze wederom. I. 65
- Aukema* befchuldigt Hans Hanszoon

- zoon van eenen aanflag op 't Teeven van Willem den I. VII. 529
- Aureliaan* overwint de Franken. I. 208
- Austrasia*. Zie Oostfrankryk.
- Avaaren*. Zie Hunnen.
- Avanturiers*. Engelsche Koopluiden, zogenaamd, worden naar de Vereenigde Gewesten gelokt. IX. 6. slaan zig te Middelburg neder. IX. 7. verschild met hen, over den Lakenhandel. IX. 317. houden zig ook te Dordrecht en te Rotterdam. XII. 473. hunne klagten. XII. 473
- Avaux (Claude de Mesmes, Graaf d')* handelt wegens Frankryk met Zweeden en Hamburg. XI. 359. komt in den Haag. XI. 361. verzoekt vryheid van Godsdiensf voor de Roomfchgezinden. XI. 364
- Avaux (Joan Antoni de Mesmes, Graaf d')* wegens Frankryk tot de Nieuwmeegsche Vredehandeling gemagtigd. XIV. 369. komt als gewoonlyke Ambassadeur in den Haag. XV. 4. zoekt de Staaten, vergeefs, over te haalen tot een Verbond. XV. 44 enz. verklaart zig tegen hun Verbond met Zweeden. XV. 64. welk zy verdedigen. XV. 67. hy heeft geschil met de Staaten van Holland over 't ligten van iemand uit Amsterdam. XV. 73 enz. hy wil door de Stadhouders Poort ten Hove komen. XV. 79. zyn voorflag tot vrede, in 1683. XV. 138, 141. hy handelt met Amsterdam. XV. 150-157, 163. zyn oogmerk hierin. XV. 157. zyn merkwaardige brief. XV. 164. die met eenige anderen onderschept wordt. XV. 179, 186. hy verdedigt die van Amsterdam. XV. 186, 206. handeling met hem over een Bestand. XV. 219 enz. zyn dreigende voorflag. XV. 230. hy is ongenoegd over 't besluit der Staaten. XV. 231. weigert over 't belang des Prinzen van Oranje te handelen. XV. 236. ontdekt den toelag op Engeland. XV. 437. keert naar Frankryk. XV. 488. verzelt Koning Jakob in Ierland. XVI. 47. handelt aan 't Hof van Zweeden. XVI. 302 enz. 341. en in den Haag. XVII. 71. hy zoekt de Staaten tot een afzonderlyk Verdrag te beweegen. XVII. 75. hy neemt zyn afscheid. XVII. 78. antwoord der Staaten aan hem. XVII. 83. hy keert naar Frankryk. XVII. 89
- Axel* verraaden, in 1583. VII. 491. door Maurits gewonnen. VIII. 134. door de Franschen, in 1747. XX. 105
- Axel, Ter Neuze en Bierliet*, 't opzigt over deeze Sterkten wordt den Staaten van Zeeland aanvertrouwd. XII. 179
- Axe (Don Martin)* doet voorlagen tot Vredehandeling, in 1635. XI. 214
- Aytta (Bucbo van)*, Prooff van S. Baafs, wordt gemagtigt tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 278, 315
- Azingen en Gebuuren*, oude Regters. II. 33

B.

- Baarland** (*Hugo van*) spant aan tegen Floris den V. III. 67. wordt ter dood gebragt. III. 92
- Baarland**, (*Jakob Smid, Heer van*) krygt bewind over Zeeland. VI. 393
- Baarsdorp** (. . . .) verklaart Uitenbogaard niet meer te konnen hooren prediken. X. 150
- Baart** (*Adriaan*), Penfionaris van Alkmaar. XV. 185
- Bacherus** (*Wolfert*), Klerk van den Raadpenfionaris de Witt, verzelt zyn' meester naar de Voorpoorte. XIV. 159. raakt in lyfsgevaar. XIV. 162
- Badubenna** (*Woud*) waar gelegen. I. 83
- Bagauden**. Opftand derzelven, gedempt. I. 219
- Babia de todos los Santos** ingenomen. XI. 12. verlooren. XI. 13
- Bailly** (*Guislain le*) bewêegt Renenberg tot afval. VII. 320. wordt gevat. VII. 321, 322
- Bajorzuna**, door de Noormannen, verbrand. II. 84
- Bakker** (*Adriaan*) Schout te Haarlem. XVI. 129
- Bakker** (*Fando*) Priester te Woerden, de eerste, in Holland, om de Hervorming, ter dood gebragt. IV. 428
- Bakker** (*Kornelis Adriaanszoon*) gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29
- Bakker** (*Kornelis*) Raad te Amsterdam. XIV. 85
- Bakkerzeel** (*Foan van Cafembrood, Heer van*) Edelman des Graaven van Egmond, tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. woont, met deszelfs kennis, de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174.
- overvalt de Onroomschen. VI. 193. wordt gevat. VI. 249. onthald. VI. 284
- Balbinus**. Zie *Pupienus*.
- Baldes** (*Don Francisco*) verdryft Batenburg uit Ouwerkerk. VI. 424. krygt het bewind over 't beleg van Leiden. VI. 456. verlaat de Stad. VI. 468. tragt naar Delft. VI. 473. belegert Leiden andermaal. VI. 482, 484. verlaat de Stad. VI. 493, 494
- Baldrik**, Biffchop van Utrecht. II. 105. tekent het Bons Verdrag. II. 106. verjaagt de Noormannen uit Utrecht. II. 108. verkrygt het regt der Munte. II. 120. en andere goederen van Otto den I. II. 120
- Balduinus** (*Franciscus*) zyne gemaatigdheid. VI. 98. hy houdt gemeenfchap met Oranje. VI. 98, 139 *Aant*, of hy't verzoekschrift der Edelen hebbe opgefteld. VI. 145
- Balk** geplonderd door de Sonoifchen. VII. 75
- Balling** (*Pieter*), Priester te Haarlem, doorftooten. VII. 209
- Baltazar Gerards** legt toe op 't leeven van Willem den I. VII. 529, 530. doorschiet hem. VII. 531. wordt gevat. VII. 532. zyne bekentenis. VII. 532, 533, 534. vannis en straf. VII. 534, 535
- Bampfield** (*Joseph*) Kolonel. Zyn voorgewend fchryven aan den Raadpenfionaris de Witt. XIV. 16. hy verlaat de poff te Ameide. XIV. 225
- Ban** tegen den Prinfe van Oranje, in 1580 afgekondigd. VII. 345. wederlegging van denzelven. VII. 348. oordeel der Staaten daarover. VII. 354
- Ban*

- Banjaard of Bernardi (Albert)* II. 157, 203. raakt in geschil met Leicester. VIII. 159. stilt eenige onlust in Friesland. VIII. 219. handelt met Medenblik. VIII. 273
- Banjaard Scel*, Slotvoogd van Medenblik, beschuldigt den President de Wilde van *Sodomie*. IV. 24
- Banier (Joan)*. zyne Krygsbedryven in Duitschland. XI. 213, 238, 239, 262, 275, 286
- Bankert (Joan)* sneuvelt in den slag voor Lekkoffe. XIII. 147
- Bankhom (Jan van)* wordt Lid van den Hoogen Raade, in 1582. VII. 451
- Bankhom (Joan van)*, Schepen van den Haage, heeft de hand in 't ombrengen van de Witten. XIV. 164. zyne Historie. XIV. 179. XV. 204. hy is verdragt van een aanslag op Burgemeester van Beuningen. XV. 204
- Bankhom (Nikolaas van)*, te Leiden op de Nominatie van Schepenen gebragt. XV. 280
- Banning Kok (Frans)*, Vroedschap van Amsterdam, krygt kennis van 't mislukken des aanslags op de Stad, in 1650. XII. 100. sterft. XII. 393
- Banqueroutiers (bedrieglyke)* voor openbaare dieven verklaard. V. 26
- Bentam*. Onlusten in dit Ryk. XIII. 3. oorlog aldaar. XV. 307 enz.
- Barden*, oude Germanische Dichters en derzelve gezangen. I. 28
- Bardes (Willem Dirkszoon)* Schout te Amsterdam, betigt van Herdooperye. V. 411
- Bardes (Willems)* bevordert de omwenteling van Amsterdam, in 1578. VII. 205. wordt Burgemeester. VII. 209. herstelt de rust te Weesp. VII. 299. wordt Lid des Raads van Staate. VIII. 157, 203. raakt in geschil met Leicester. VIII. 159. stilt eenige onlust in Friesland. VIII. 219. handelt met Medenblik. VIII. 273
- Barendrecht (Adriaan van Blyenburg, Heer van)* gemagtigd tot de opvoeding van Willem den III. XIII. 198
- Barlaeus (Kasper)* wordt van het Onderregentchap van 't Staaten Kollegie verlaaten. X. 388. wordt Professor der Weispreekendheid in de doorlugtige Schoole te Amsterdam. XI. 89
- Barlaimont (Gillis van)*. Zie *Hierges*.
- Barlaimont (Karel, Baron van)* wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 40. zyn gezag. VI. 8, 46. hy wordt gemagtigd, om Holland in eene Bede te doen bewilligen. VI. 10. is President van den Raad der Geldmiddelen. VI. 40. wordt Stadhouder van Namen. VI. 42. dwarsboomt Oranje. VI. 67, 86, 97. doet den nieuwen eed. VI. 212. begroet Alva. VI. 246. wordt Lid van den Raad der Beroerten. VI. 251. bekomt het bewind over de goederen des Graafs van Buuren, VI. 259. sterft. VII. 274
- Barlotte (Claude la)* komt voor Huft. VIII. 432. verjaagt de Staatsche uitleggers van den Ryn. IX. 25. valt in de Bommerwaard. IX. 48. verrast Woudrichem byna. IX. 51. sneuvelt. IX. 88
- Barndegat* bemagtigd door Sonol. VII. 53. verlaaten. VII. 54
- Barreveld (Jonker)* beschuldigd. XIV. 31

- Barriere voor den Staat in de Nederlanden. Men zoekt dien te bedingen op de Ryswykfche Vredehandeling. XVI. 355, 357. by het Verbond van 1701. XVII. 93. by een Verdrag van 1709. XVII. 346. by een nader Verdrag van 1713. XVII. 488, 496. twift over dezelve te Utrecht. XVII. 485. handeling over dezelve met den Keizer. XVIII. 40 - 53, 71-80. 't Verdrag van Barriere wordt getekend. XVIII. 80. aanmerkingen over het zelve. XVIII. 90. onlusten uit het zelve ontftaan. XVIII. 92. vereffening eeniger gefchillen wegens het zelve. XVIII. 187.
- Bart (Fan)*, Fransche Kaaper, doet den Staaten veel afbreuk. XVI. 153, 255, 265, 317
- Bartbold Entes van Mentbeda* te kent het Verbond der Edelen. VI. 126. dient Willem den I. te water. VI. 308. helpt Briele innemen, in 1572. VI. 345. bemagtigt Dordrecht, by verdrag. VI. 367. tragt Goes te winnen. VI. 392. wordt in hegtenis genomen, door de Staaten. VI. 434. geflaakt. VI. 436. werft te Breemen. VII. 97. valt in Friesland. VII. 98. tragt eenige Ommelander gevangenen te verlossen. VII. 238. wordt gevat. VII. 238. losgelaaten. VII. 239. belegert Groningen. VII. 328, 337. sneuvelt in 't beleg. VII. 338
- Bas (Dirk)*, Burgemeester van Amftterdam, in gezantfchap naar 't Noorden gezonden. X. 48
- Bafius (Foan)* krygt laft om beftellingen ter zee uit te geeven. VI. 312. draagt zorg dat Oranjes fchepen der Spaanfche bruid geen' overlaft aandoen. VI. 318. ontvangt 's Prinfsen deel in den buit. VI. 322
- Baffianus*. Zie *Antoninus*.
- Baffigni (Gerard van Hoorné, Graaf van)* doet voorflagen tot Vrede, in 1600. IX. 90
- BATAVIA. Zie EILAND der BATAVIEN.
- BATAVIA op 't Eiland Java geftigt. X. 395-399. Moord der Chineezen aldaar. XIX. 282
- BATAVIEN. Hunne oude wooning. I. 12. twift met de Katen. I. 12. zy neemen het Eiland des Ryns in bezit. I. 13. hunne geftalte. I. 15. Aart. I. 16. Drink- en dobbelzugt. I. 16. Kleeding. I. 17. Hair. I. 17. Baard en Knevels. I. 18. Huizen. I. 18, 19. Spyze. I. 21. Drank. I. 22. Huwelyken. I. 22. Onkunde in leezen en fchryven. I. 20. Ervarenheid in 't zwemmen en paardryden. I. 20. Wapenen en wyze van ftryden. I. 20, 21. Begraafeniſfen. I. 23. Goden en Godsdienft. I. 23, 27. Waarzegfters. I. 27. Digtſers. I. 28. Lotraamingen. I. 28. Schouwſpel. I. 29. Regeerings-vorm. I. 29, 35. Landdagen. I. 30. Koningen. I. 31. Krygsoverften. I. 33. Regters. I. 34. Honderdmannen. I. 34. de Batavieren maaken een verbond met Cezar. I. 46. voorwaarden van het zelve. I. 47, 48, 49. zy neemen een' ſtrook van 't vafte Land van Gallie in. I. 50. helpen Cezar tegen de Britten en Galliërs. I. 51. tegen Pompejus, in Spanje en in Griekenland. I. 52. hun vreemd gedrag, in Theffalie. I. 53. Auguftus neemt de Batavieren tot zyn Lyfwagt aan. I. 54. danktze af. I. 64. herfteltze weder.

Herom. I. 64. zy helpen eenen opstand in Pannonie dempen. I. 65. eenigen hunner verdrinken in de Eems. I. 74. zy trekken tegen de Friezen op. I. 81. worden geslaagen. I. 82. wrecken Kaligulas dood. I. 90. helpen Klaudius tegen de Britten. I. 91, 95. ook Nero. I. 98. wrecken een' toeleg op Nero's leeven. I. 99. helpen eene muitery. in Gallie dempen. I. 101. verklaren zig voor Galba. I. 102. die de Batavische Lyfwagt afdankt. I. 103. zy kiezen Vitellius zyde, tegen Otho. I. 104. twiften met de vyfde Keurbende. I. 105. zwemmen over de Po. I. 106. bestormen Placentia. I. 107. agt Batavische Regimenten slaan aan 't muiten. I. 107. laten zig stillen. I. 109. worden naar hun Vaderland gezonden. I. 113. Waterfryd der Batavieren. I. 110. Civilis hitft hen op, tegen de Romeinen. I. 120. zy slaan de Romeinen. I. 124. een Batavische Vleugel loopt tot Civilis over. I. 127. de agt Batavische Regimenten trekken naar Neder-Germanie. I. 128. en slaan de Romeinen by Bonna. I. 130. Oorlog der Batavieren en Romeinen. I. 131-181. Vrede. I. 181. zy helpen de Romeinen Britanje winnen. I. 183. Domitiaans belagchelyke zegepraal over hen. I. 185. zy blyven vrienden en bondgenooten der Romeinen. I. 183, 189, 195. hunne Ruitery zwemt over den Donauw. I. 190. Staat der Batavische Lyfwagt, onder Septimius Severus. I. 193. en onder eenige volgende Regeeringen. I. 196, 198, 200. zy helpen de Alemannen over-

winnen. I. 237. weigeren over de Alpen te trekken. I. 251. zyn misnoegd, over Joviaans verheffing. I. 255. verbinden zig met verſcheiden' volken tegen de Romeinen. I. 257. hunne troepen in 't Romeinsche Leger wyken. I. 295. worden deswege bedreigd. I. 295. hunne Krygsbedryven in Britanje, I. 262; in Thracie. I. 265. laatft berigt, welk men van hun vindt. I. 251, 295 *Batavodurum*, Romeinsche Legerplaats in 't Eiland der Batavieren. I. 175 *Aant.*

Batelier (Jakobus), Student in 't Walfch Kollegie te Leiden, predikt voor de Remonſtranten te Amsterdam. X. 145

Batenburg (Huis te) gewonnen door Prinſe Maurits. IX. 74

Batenburg, (*Gysbrecht* en *Diederik* of *Jan*, *Heeren van*) tekenen het Verbond der Edelen. VI. 125. dienen onder Brederode. VI. 211. worden gevangen. VI. 231. onthald. VI. 277

Batenburg (Willem van Bronkborſt, Heer van) komt in Zeeland om orde te ſtellen. VI. 399. wordt geſlaagen op de Haarlemmer Meer. VI. 422. legt zig te Ouwerkerk. VI. 424. wordt verjaagd door Baldes. VI. 424. volgt Lumei op. VI. 436. poogt Haarlem te ontzetten. VI. 426. sneuvelt. VI. 428, 429

Batten, oude naam der Batavieren. I. 12 *Aant.*

Bax (Joan) wordt van 't Slot te Muiden gezet. VIII. 205

Bax (Marcellus) helpt een Spaanſch geleide slaan. VIII. 128. raakt in gevegt met de Spaanſche Ruitery. IX. 194

Bax (Paulus) helpt een Spaanſch geleide slaan. VIII. 128. verdedigt

- digt Bergen op Zoom. IX. 191
Beaugy (de) Franche Gezant in den Haag. zyne handeling aldaar. XI. 75, 123, 125
Beaulieu (Karel), Koopman te Antwerpen, kan Oranje geene zeffigduizend kroonen ter leen bezorgen. VI. 384. ontvangt vrygeleigelden te Calais. VI. 400
Beaumont (Dirk van) Burgemeester van Dordrecht, gevangen. IV. 195. onthalsd. IV. 198. inhoud van zyn vonnis. IV. 198. aanmerkingen over het zelve. IV. 199
Beaumont (Simon van) trekt in gezantschap naar 't Noorden. XI. 65. naar Duitschland. XI. 179
Beaumont (Simon van), Sekretaris van Holland, handelt in Deenmarke. XIV. 273. wordt gemagtigd om Amsterdams papieren te verzegelen. XV. 185
Beauvois (Filips van Lanoy, Heer van) Overfte van Middelburg geflaagen. VI. 398. brengt voorraad in de Stad. VI. 439
 Bede (negenjarige) in 1558 gevorderd. VI. 24
 Beden der Graaven, oudtyds, *Bottingen* genaamd. III. 183. van Hertoge Filips, tot betaaling van vreemde Knegten. III. 474, 480. tienjarige. III. 522. tweede tienjarige. IV. 20, 39. sommige Heerlykheden zyn 'er vry van. IV. 24, 40, 391. derde tienjarige. IV. 87. zwaare Bede van Hertoge Karel. IV. 101. van Maximiliaan. IV. 190. de Beden werden, fomtyds, voor den vervaltyd betaald. IV. 472. V. 41. Beden van Karel den V. IV. 452. en verv. V. 10. en verv. of Holland en Zeeland een derde van Brabant betaalden. V. 372, 373. Oorzaaken van 't ver-zwaaren der Beden. V. 405
 Bedestonden (weekelyfche) in 1747 ingesteld. XX. 101
Bedriakum. Gevegt aldaar. I. 111
Beeke (Joan van der) wegens Deventer afgezonden naar Holland. XII. 406
 Beeldenstorm in de Nederlanden. Oorsprong deszelfs. VI. 178. of 'er te S. Truyen toe beslooten werd. VI. 175, 179. of 'er de Edelen de hand in hadden. VI. 180, 205. voortgang van den-zelven in Zeeland. VI. 182. in Utrecht. VI. 183. VII. 287, 329. in Holland, met naame te Amsterdam. VI. 184. te Leiden. VI. 185. in den Haag. VI. 185. te Schoonhoven, te Gorinchem, te Woerden. VI. 186. te Asperen, te Kuilenburg, te Viane. VI. 187. in Gelderland. VIII. 307. eenige Steden blyven 'er vry van. VI. 187, 188. tegenstand aan de beeldstormers. VI. 189. straf over eenigen der-zelven. VI. 192. schadelyke gevolgen van den Beeldenstorm. VI. 207
Beemster bedykt en droog gemaakt. IX. 300
Beerendrecht (Jan van), Schout van Leiden, waarschuwt de Onroomschen. VI. 265
Beersele (Jan van Wittbem, Heer van) tragt Bergen op Zoom te verrassen. VII. 417. levert 't Slot te Wouw aan Parma. VII. 418
Beerwoud, Overfte van Bergen op Zoom, loopt over tot den vyand. VIII. 21
Beieren (Maximiliaan Emmanuel, Keurvorst van) wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XVI.

- XVI.** 162. hem wordt een Zoon gebooren. XVI. 202. wien de Spaansche heerschappy grootdeels toegeschikt wordt.
- XVII.** 11. deszelfs dood. XVII. 21. de Keurvorst erkent Filips den V. voor Koning van Spanje. XVII. 67. ruimt de sterke Plaatsen der Nederlanden den Franschen in. XVII. 68. handelt in Duitschland, ten behoeve van Frankryk. XVII. 91. de Spaansche Nederlanden worden hem afgestaan. XVII. 419
- Beiling** (*Albrecht of Arnold*) leevende, in de aarde gedolven. III. 463
- Beima** (*Sjourt*) bevordert de tekening van 't Verbond der Edelen. VI. 127. raadpleegt met Brederode te Viane. VI. 211. te Amsterdam. VI. 220. wordt gevangen. VI. 230. onthalsd. VI. 277
- Bekker** (*Foan*) in bezending naar Friesland en Groningen. XVII. 209
- Belgen.** Inwooners van Gallie. I. 38. door Cezar overheerd. I. 39
- Bel-iste** (*de Maarschalk en Graaf van*) op Brunswykschen bodem vastgehouden. XIX. 496. geslaakt. XIX. 497
- Bella** (*della*) geslaagen door Prinsse Maurits. IX. 160
- Bellechere** (*Faques*) wordt President van den Hove van Utrecht. VIII. 168
- Bellievre** (*Pompoune van*) handelt om de Staaten te bevredigen met Anjou, VII. 485
- Bellovaken**, door Cezar overheerd, I. 40
- Belydenis** (Nederlandsche). Verschul deswege, in 't begin der zeventiende eeuw. X. 17
- Bempden** (*Gilles van*), Burgemeester van Amsterdam, begroet den Prins van Oranje. XX. 95
- Ben** (*Tsbrand*) te Amsterdam uit de Vroedschap gezet. X. 280
- Bendelmerebroek**, Moeras aan de Utrechtsche Kerke afgestaan. II. 265. aan Floris den V. III. 39
- Benden** van Ordonnantien, voltallig te maaken. VI. 44, 57. de Stadhouders en anderen krygen 'er bevel over. VI. 45
- Bennenbroek.** Klooster aldaar. II. 116
- Benningerhof** (*Albrecht*) dient Willem den I. te water. VI. 322
- Benningwolder - Schans** ingenomen door de Munsterschen. XIV. 29. herwonnen door de Groningers. XIV. 131
- Benskoop** (*Arent van*) spant aan tegen Floris den V. III. 67. rukt hem de sperwer van de hand. III. 78. wordt naar Kleefsland gevoerd. III. 90. sneuvelt, in de Lek. III. 179, 180
- Benshem** (*Ernst Willem, Graaf van*). zyne Gemaalin en Kinderen begeeven zig onder bescherming der Staaten. XIV. 121. *Aant.* wat Lodewyk de XIV. voor hem op de Staaten bedingen wilde. XIV. 121. zyne Gemaalin sterft. XV. 39. de Staaten zoeken hem met zyne Kinderen te verzoenen. XV. 295
- Benthuizen** (*Fonkbeer Jakob van Wynngaarden, Heer van*) in gezantschap naar Engeland. X. 426
- Bentink** (. . .) Drofflaard van Woudrichem, tekent het Verbond der Edelen. VI. 126
- Bentink** (*Alexander*) Hoogschout van Arnheim, doet den voorslag tot de opdragt der Souvereiniteit

- teit van Gelderland. XIV. 347
- Bentink (Bernard)* wegens een gedeelte der Edelen van Overysel, afgezonden naar Holland. XII. 406
- Bentink (Filips)* doet voorstellen tot vrede, van wege de Staaten. IX. 90
- Bentink (Jonker) van Kennade* beschuldigd. XIV. 31
- Bentink (Willem)* Kamerheer van Willem den III., dient zyne Hoogheid in eene gevaarlyke ziekte. XIV. 370. wordt in de Ridderfchap van Holland beschreeven. XIV. 370. door zyne Hoogheid naar Engeland gezonden. XV. 302. spreekt met eenige Amsterdamsche Heeren, wegens den toelag op Engeland. XV. 428, 435. handelt met de Staatsche Ambadeurs aldaar. XVI. 27, 45, 53. wordt Graaf van Portland. XVI. 59. Zie *Portland (Willem Bentink, Graaf van)*.
- Bentink (Willem, Graaf van)* Heer van Rhooen en Pendrecht, geeft den Prinse van Oranje kennis van zyne aanstelling. XX. 94. leidt hem in, in den Raad van Staate. XX. 97. Aanmerkingen der Franschen op zyne aanspraak, ter deezer gelegenheid. XX. 98. hy reift in gezantschap naar Groot-Britanje. XX. 174. wordt gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Aken. XX. 179. komt, uit den naam van zyne Hoogheid, te Amsterdam. XX. 284
- Bentivoglio* (de Kardinaal) handelt in de Spaansche Nederlanden. IX. 339
- BERBICE gebrandfchat door de Franschen, in 1712. XVII. 491.
- verandert van eigenaars. XVIII. 9
- Berg*. Zie *Kleeve*.
- Berg (Adolf van den)* gevangen genomen. IX. 116
- Berg (Fredrik van den)* brengt volk in 's Hertogenbosch. VIII. 110. tragt naar Breda. IX. 116. belegerd Hoogstraaten vergeefs. IX. 158. zyn toelag op Aardenburg. IX. 226
- Berg (Gilles van den)* wordt Bifchop van Deventer. VI. 65
- Berg (Henrik, Graaf van den)* levert het Verzoekschrift der Edelen over. VI. 141. woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174. verfterkt zyn Slot te Heel. VI. 210. zoekt zynen zoen. VI. 213. wordt ingedaagd. VI. 258. gevonnift. VI. 276
- Berg (Henrik van den)* te Erkelens gevangen. IX. 226. neemt Reide in. X. 422. wint Gulik. X. 422. en Paapenmuts. X. 445. valt in de Veluwe. X. 486. slaat de Staatsche Ruitery. XI. 36. zyne bewegingen om 's Hertogenbosch te ontzetten. XI. 93, 94, 95. hy valt wederom in de Veluwe. XI. 97. kiest de Staatsche zyde. XI. 160
- Berg (Herman van den)* in 't gevegt by Amerongen. VIII. 75. wordt gewond. VIII. 123. stift eene munitery te Rynberk. VIII. 380. verdedigt Rees. IX. 54. behuwelykt het Markgraafschap van Bergen op Zoom. X. 4. sterft. X. 4
- Berg (Jan van den)* wordt Raad in den Hove van Utrecht. VIII. 168
- Berg (Joban van den)*. Zyn bewind in de Spaansche Nederlanden. XVII. 436. XVIII. 46, 74

74. hy wordt van de Regeeringe van Leiden ontlaagen door zyne Hoogheid. XX. 302
- Berg (Lodewyk van den)* sneuvelt voor Steenwyk. VIII. 365
- Berg (Oswald van den)* in 't gevegt by Amerongen. VIII. 75. wordt uit misverftand van de zynen doorfteken. VIII. 123
- Berg, (Willem, Graaf van den)* brengt Gelderland gedeeltelyk over tot 's Prinsfen zyde. VI. 368. ook een gedeelte van Overyffel. VI. 368. en van Friesland. VI. 369. vlugt uit Kampen. VI. 402. wordt Stadhouder van Gelderland. VII. 504. kiest de Spaansche zyde. VII. 504, 505
- Bergen (twee van den)* tekenen het Verbond der Edelen. VI. 125
- Bergen in Henegouwen* verrast, door Graave Lodewyk. VI. 364. door Alva belegerd. VI. 365. vergeefs gepoogd te ontzetten. VI. 384, 390. opgegeven, by verdrag. VI. 391. veroverd door de Franschen, in 1691. XVI. 144, 146. door de Bondgenooten, in 1709. XVII. 343. door de Franschen, in 1746. XX. 29
- Bergen op Zoom* bezet door de Landvoogdesse, in 1567. VI. 246. bemagtigd door de Staatschen, VII. 161. aanslag op de Stad mislukt. VII. 417. Hohenlo verzekert 'er zig van. VIII. 21. zy wordt door Parma, vergeefs, belegerd. VIII. 290. aanslagen op de Stad. VIII. 385. IX. 190. XI. 67. zy wordt door Spinola belegerd. X. 432. verlaaten. X. 437. opschudding aldaar, in 1653. XII. 298. belegerd, en by verraffing ingenomen door de Franschen, in 1747. XX. 108-116
- Bergen (Markgraafschap van)* O-vereenkomt wegens het zelf van 1651. XII. 144. de Keurvorft van de Palts beweert deszelfs onafhangkelykheid. XX. 254. de Staaten wederleggen hem. XX. 254 enz
- Bergen (Adriaan van).* Zie *Dobbin.*
- Bergen (Adriaan Fanszoon van)* laat zyn Turfchip gebruiken tot het verraffen van Breda. VIII. 341. wordt daarvoor beloond. VIII. 344
- Bergen (Joan van Glimes, Markgraaf van)* wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Stadhouder van Henegouwen. VI. 42. verbindt zig met Oranje. VII. 86. weigert de Inquisitie en Plakkaaten te handhaaven. VI. 131. trekt naar Spanje. VI. 155. zyne handeling aldaar. VI. 157-161. wat men met hem voorhadt. VI. 196. zyn dood. VI. 245
- Bergen (Lodewyk van)* dient Willem den I. te water. VI. 308
- Bergh (Joban)* begeeft zig als Vrywillige op 's Lands Vloot. XIV. 24
- Berk (Jakob),* Pensionaris van Dordrecht, in gezantschap naar Londen. IX. 274
- Berk (Nikolaas van)* gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321. wordt Burgemeester van Utrecht. X. 234. onderzoek van zyne Verklaaring ten laste van Oldenbarneveld en Uitenboogaard. X. 349-352
- Berk (Pompejus)* Burgemeester van Dor-

- Dordrecht, XV. 264
Berkenrode (*Adriaan van*) wordt Schepen van Haarlem, in 1572. VI. 412
Berkenrode (*Gerrit van*) helpt Haarlem overbrengen aan 's Prinzen zyde. VI. 367
Berkenrode (*Mattheus Lefsevens, Heer van*) in Ambassade naar Frankryk gezonden. XX. 376
Berkhout (*Adriaan Teding van*) gemagtigd om de Regeering van Leeuwaarden te helpen handhaaven. X. 91. waarschuwt Oldenbarneveld wegens deszelfs aanstaande gevangenis. X. 253
Berlo (*Graaf van*) sneuvelt. XVI. 105
Bernards (*Wilmar*) Hoogleeraar te Leuven, geraadpleegd over 't ketterstraffen. VI. 110
Bernulf of *Bernold*, Bisschop van Utrecht, bevestigt het Verdrag tusschen Dirk den III. en Bisschop Adelbold. II. 154. raakt in twist met Dirk den IV. II. 156
 Beroeringen in de Gereformeerde Kerken deezer Landen, in 1750 en 1751. XX. 377 enz.
 Beroerten in de Nederlanden onder Filips den II. Oorzaaken derzslven. VI. 120, 159, 169, 192. Zie *Raad der Beroerten*.
Berta, Dogter van Floris den I. trouwt met Filips den I. Koning van Frankryk. II. 179
 BERTHOLD, Hertog of Koning der Saxers, geslaagen. I. 332
Berti, Geheimschryver der Landvoogdesse, Margareet. VI. 148
 Bestand met Spanje. Eerste spraak daar van, in 1595. VIII. 414. in 1607. IX. 366. Lipsius brief daar over. VIII. 415. IX. 374. in 1608 voorgeslaagen door Jeannin. IX. 363, 370. geschriften van byzondere Persoonen, voor en tegen het zelve. IX. 373. Maurits ontraadt het. IX. 374, 381, 409. de Staaten neigen 'er toe. IX. 377. handeling daar over. IX. 378-380, 385, 393, 394. Zeeland stemt 'er tegen. IX. 380, 415. de handeling afgebroken in den Haage. IX. 386. in Brabant hervat. IX. 388, 431-436. 't Bestand wordt den Staaten, door de uitheemsche Gezanten, sterk aangeprezen. IX. 395, 405, 408, 416, 421. de Leden van Holland bewilligen 'er, allengskens, in. IX. 413, 414, 428. ook Zeeland. IX. 429. het twaalfjaarig Bestand wordt getekend. IX. 436. inhoud van het zelve. IX. 436. 't wordt afgekondigd. IX. 444. Frankryk en Groot-Britanje blyven 'er borg voor. IX. 445. Filips de III. bekragtigd het. IX. 467. gevolgen van het zelve. X. 3, 4, 156, 302, 417
 Bestand (twintigjaarig) tusschen Frankryk ter eener en het Keizerryk en Spanje ter anderer zyde. Handeling daarover. XV. 219 enz. het wordt geslooten. XV. 245 enz.
Betafien, Inwooners van het Belgisch Gallie. I. 149 *Aant.*
Betbune gewonnen, in 1710. XVII. 388
Bets (*Fan*) wordt Lid van den HoogenRaade, in 1582. VII. 451
 BETUWE. De Deenen slaan zig aldaar neder. II. 63, 66, 68, 70. zy werdt, in de elfde eeuw, een *Eiland* genoemd. II. 143
Beuningen (*Koenraad van*), Pensio-
 na;

aris en daarna Burgemeester van Amsterdam, wegens Holland, in bezending naar Friesland en Stad en Lande. XII. 130. handelt in Zweeden. XII. 268, 269, 270, 271. polft de Hanze-Steden. XII. 277. tragt den twist tuffchen Zweeden en Breemen by te leggen. XII. 388. trekt in buitengewoon Gezantschap naar Deenemarke. XII. 393. daarna naar Frankryk. XIII. 13. twyfeling of hem 't verlies van Munster te regt geweeten worde. XIII. 88. verzoekt Lodewyk den XIV. om hulp tegen Groot-Britanje. XIII. 127 enz. tragt hem af te maanen van den toeleg op de Spaansche Nederlanden. XIII. 131. dringt hem sterk tot belofte van bystand. XIII. 161. wordt van d'Estrades gepreezen. XIII. 164. zyn voorflag tot vrede behaagt niet in Frankryk. XIII. 284. zyne driftigheid wordt aldaar afgekeurd. XIII. 319, 320. hy ontwerpt een Verdrag tuffchen Frankryk en Spanje. XIII. 323. zyn merkwaardig fchryven over de inzigten van Lodewyk den XIV. XIII. 333. hy wordt gemagtigd tot het byleggen van den twist in Overyffel. XIII. 349. trekt in gezantschap naar Engeland. XIII. 423, 424. yvert voor 't afbreeken der handelinge met Frankryk. XIV. 103, 110. handelt met de Engelschen. XIV. 108 enz. en te Brussel. XIV. 127. wordt, in 1672, buitens tyds, tot Burgemeester aangesteld. XIV. 216. naar Engeland gezonden. XIV. 338. fchryft dat de vryheid in gevaar is. XIV. 352. zyne handeling in Enge-

land. XV. 61, 96, 119. zyn fchryven aan die van Amsterdam. XV. 64. 's Prinzen misnoegen op hem. XV. 143, 186, 203. zyn gesprek met Fuchs. XV. 197, 199. hy loopt lyfsgevaar. XV. 204. wordt zyner zinnen byfter.

XVI. 45

Beveren (Abraham van), Heer van Barendrecht, in bezending aan den Biffchop van Munster.

XIII. 82

Beveren (Dirk van) verliest het Slot te Beveren. II. 240

Beveren (Kornelis van), Oud Burgemeester van Dordrecht, wordt Lid van den Landraad, in 1575.

VII. 23

Beveren (Kornelis van), Heer van Strevelsboek, handelt in Engeland. XI. 260. wegens Holland in bezending naar Utrecht. XII.

130

Beveren (Maximiliaan van Bourgondie, Heer van) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. wordt bevestigd in 't Stadhouderschap van Holland, Zeeland en Utrecht. VI. 6. staat, uit naame van Holland, zekere Bede af. VI. 11, 12. bekomt een geschenk. VI. 13. sterft. VI. 35. flegte staat zyns boedels. VI. 36

Beveren (Willem van), Burgemeester van Dordrecht, blyft in 1618 tegen zyne verwagting in de Regeering. X. 281

Bevergerne. Twist over dit Slot afgedaan. XIII. 79

Beverningk (Hieronimus van) Schepen van Gouda, wegens Holland in bezending naar Utrecht. XII. 130. wordt benoemd tot de Vredehandeling met Kromwel. XII. 257. trekt vooraf naar Engeland. XII. 259, 260. handelt

- delt heimelyk met de Witt. XII. 279, 280. spreekt met Kromwel. XII. 313. doet wederom een' keer herwaardt. XII. 315. Friesland vordert hem ter straffe. XII. 337. wil hem niet stemmen tot Thefaurier-Generaal. XII. 341. hy verklaart, by cede, Kromwel de Akte van Uitfluiting niet eerst in den mond gegeven te hebben. XII. 369. hy wordt Thefaurier-Generaal. XII. 369, 419. belet dat men op 't begeeven van 't Veldmaarschalks-ampt besluite. XII. 420. wordt gepreezen van d'Estrades. XIII. 164. handelt te Kleeve. XIII. 182. wordt gevolmagtigd tot de Bredasche Vredehandeling. XIII. 245, 247, 249. hoe by d'Estrades aangezien. XIII. 246. hy handelt tot bevordering der Akenfche Vrede. XIII. 329. trekt in gezantschap naar Spanje. XIII. 423, 424, 468. handelt met de Engelschen, in 1672. XIV. 108 enz. wordt tot de Keulsche Vredehandeling gemagtigd. XIV. 244. tot de Nieuwmeegsche. XIV. 369. neigt tot afzonderlyke Vrede. XIV. 416, 417, 460. sterft. XVI. 130
- Beverweerd (Lodewyk van Nassau, Heer van)* helpt Gennep belegeren. XI. 305. vertoont Willem den II. 't gevaar der troepen voor Amsterdam. XII. 102. trekt in buitengewoon gezantschap naar Engeland. XIII. 10, 36, 45
- Beverweerd (Willem van Nassau, Heer van de Lek en)* natuurlyke Zoon van Prins Maurits. X. 499. doet een' togt naar Kadix. XI. 26. sneuvelt voor Grol. XI. 54
- Beverweerd (Zweder van)* sneuvelt in een Scheepsfryd. III. 160
- Beverwyk* bezet door Sonoi. VII. 119
- Bevrediging met Holland en Zeeland. eerste handeling daarover. VI. 478. loopt vrugteloos af. VI. 481. wordt hervat. VII. 25. Gendfche Bevrediging. VII. 115. getuigenissen ten voordeele derzelve. VII. 131
- Beyer (Samuel)*, Schepen te Rotterdam, door de burgery tot Vroedschap benoemd. XIV. 115. in bezending naar Engeland. XIV. 338. raakt uit, en wederom in de Regeering. XVII. 135
- Biddag (merkwaardige) van Grasmaand des jaars 1619. X. 356. een andere, in 1665, gebruikt tegen 't oogmerk der Regeeringe. XIII. 155
- Bie (Foris de)* wordt Thefaurier-Generaal. VIII. 183. IX. 273
- Bie (Nikolaas de)* Resident van Poolen by de Staaten. XII. 389
- Biel (Joan)*, Syndicus van Nieuwmegen, protestteert tegen 't verstellen der Wet aldaar. X. 197
- Biese (Belin)* wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251
- Biesman (Cbristoffel)*, Burgemeester van Nieuwmegen, gemagtigd om de Regeering van Leeuwaarden te helpen handhaaven. X. 91. verklaart zig tegen 't doordryven der Sinode. X. 177, 195, 199. wordt uit de Regeering gezet. X. 197
- Bikker (Andries)* wordt Burgemeester van Amsterdam. XI. 50. trekt in gezantschap naar 't Noorden. XI. 65, 213, 382. ontflaat zig van de Regeeringe. XII. 105, 127
- Bik-*

- Bikker (Gerard)** een der eerste voortzetters van de Vaart naar Oostindie. IX. 137. en naar Westindie. IX. 152
- Bikker (Dr. Jan)** Burgemeester van Amsterdam. XII. 393, 394
- Bikker (Kornelis), Heer van Zwieten**, Burgemeester van Amsterdam, stelt orde op de veiligheid der Stad, in 1650. XII. 96, 97. ontlaat zig van de Regeeringe. XII. 105. wordt hersteld. XII. 128. sterft. XII. 393
- Bikker (Laurens)** reist naar Oostindie. IX. 139, 145
- Bikker (Pieter)**. VI. 238 *Aant.*
- Billy (Gaspar Robles, Heer van)** trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 280. ontzet Delfzyl. VI. 310. doet veel dienst in den Watersnood van 1570. VI. 324. drijft de Geuzen uit Dokkum en Staveren. VI. 369. onderwerpt zig de afgeweeken Friesche Steden. VI. 402. tragt naar Enkhuizen. VI. 447. naar Medenblik. VI. 473. plondert Vlieland. VII. 75. zyn toeleg op Texel en Wieringen. VII. 75. hy verjaagt Barthold Entes uit Friesland. VII. 98. wordt gevat. VII. 126. zyn beeldtenis wordt te Groningen aan de kaak gespykerd. VII. 126. hy wordt geslaakt. VII. 127. zyn toeleg op Groningen en Leeuwaarden. VII. 165. hy sneuvelt voor Antwerpen. VIII. 79
- Binch** gewonnen, in 1675. XIV. 372
- Binkes (de Kommandeur Jakob)** met een Esquader naar 't Noorden gezonden. XIV. 376. verovert Kajana. XIV. 401. sneuvelt by Tabago. XIV. 443, 444
- Binkborst ('t Slot)**. II. 309. *Aant.*
- door de Kabbeljaauwschen vernield. III. 279. door die van Delft bemagtigd. III. 297
- Binkborst (Lodewyk van)** bevordert de tekening van 't Verbond der Edelen. VI. 127
- Biron (Maarschalk van)** wint Wouwen andere Plaatsen. VII. 488. raakt in gevegt met Parma by Steenberg. VII. 489. valt in Artois. VIII. 436
- Bisdóm (Jakob)** in bezending naar den Briele. XIX. 360
- Bisdommen (nieuwe)** opgeregt in de Nederlanden. VI. 46, 56, 62-66. misnoegen hieruit ontstaan. VI. 66, 67, 69, 70
- Biskaaische Maatschappij** opgeregt. XVIII. 488
- Bisschop (Rem Egbertszoon)**, Koopman te Amsterdam van de Remonstrantsche gezindheid. Zyn huis wordt geplonderd. X. 147. hem wordt het Avondmaal ontzeid. X. 149. hy raakt, om 't verzamelen van penningen voor de Remonstranten, in moeite. X. 392
- Bisschoppen van Utrecht**. Aanas van derzelve gezag en goederen. II. 119. Oorsprong van hunne oorlogen met de Graaven van Holland. II. 139. en van hunne geschillen met de Heeren van Amstel. II. 262
- Blaauwvoet (Paulus)** wykt de eerste uit een gevegt by Veere. III. 155
- Bladelle**. Giftbrief aan Dirk den I. aldaar getekend. II. 108
- Blake (Robert)** Engelsche Admiraal. Zyne ontmoeting met Tromp voor Douvres. XII. 217. hy geeft deezen de wyt der Vredebreuke. XII. 218. neemt eenige Haringbuizen. XII. 220.
- C raakt

- raakt in gevegt met de Witte. XII. 222. en wederom met Tromp. XII. 223. nog eens drie dagen agtereen. XIII. 233
- Blankart (Tbigard)** getuigt in een' Giftbrief. II. 198
- Blaifaart (Jan en Abraham)** hebben deel aan een' aanslag tegen 't leeven van Prinse Maurits. X. 451, 453. misleiden van Dyk. X. 456. neemen de vlugt. X. 461, 462, 467. worden gevat. X. 469. en onthalsd. X. 477
- Blaſere (Jan de)**, Raadsheer van Mechelen, wordt Lid van den Raad der Beroerten. VI. 251
- Blocquery (Salomon de)** in bezending naar Engeland. XV. 312
- Bloedraad.** Zie Raad der Beroerten.
- Bloemenhandel** in Holland. XI. 264
- Bloemenſtein (Jan van)** van 't Baljuwſchap van Kennemerland verlaaten. III. 295
- Blois.** Zie Trelong.
- Blok (Adriaan)** raakt uit, en wederom in de Regeering van Schoonhoven. XVII. 135
- Blok (Hugo)** gemagtigd tot het stillen van een' oproer te Enkhuizen. XII. 288
- Blokbuiſen (François van)** wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
- Blokzyl** ingenomen door de Biſchoppelyken. XIV. 29. herovert door de Friezen. XIV. 131
- Bloote (Filips de)** heeft deel aan den moord van Aleid van Poelgeest. III. 322
- Blyenburg (Adriaan van)** brengt Dordrecht over aan 's Prinſen zyde. VI. 367
- Blyenburg (Adriaan van)** door Willem den III. in Gekommitteerde Raaden geroepen. XIV. 199
- Bockel (Dirk van).** II. 295
- Bodegrave** verbrand door de Franſchen. XIV. 235
- Bodeloden-grave** is Bodegrave. II. 93 *Aant.* 107. Dirk Bavo wordt 'er uit verjaagd. II. 142. Dirk de III. hegt het aan zyn Graafſchap. II. 143
- Bodemont (François)** ſtrooit ſchimpſchriften tegen 't Huis van Naſſau, in Frieſland. VIII. 124
- Bodlei (Thomas)** Engelfche Gezant. Zyn voorſlag aan de Staaten. VIII. 444
- Boekbolt**, Droſt van Wageningen, Raad van Graave Jan van Naſſau. VII. 268
- Boelensz (Jakob)** in gezantſchap naar Deenemarke. IX. 274
- Boeren-kryg** in Duitschland. V. 4
- Boetſelaar (Daniël en Otto van)** tekenen het Verbond der Edelen. VI. 126. de laaſtte woont de byeenkomt te S. Truyen by. VI. 174
- Boetſelaar (Floris van).** Zie Langerak.
- Boetſelaar (Fredrik Henrik, Baron van)** in de Ridderſchap van Holland beſchreeven. XVIII. 297
- Boetſelaar (Gysbert, Heer van)** trekt in gezantſchap naar 't Noorden. XI. 65
- Boetſelaar (Jakob Godefroi van den)** in bezending naar Zeeland. XVIII. 244. ſterft. XVIII. 224
- Boetſelaar (Rutger van)** woont den togt tegen de Gentenaars by. IV. 38
- Boetſelaar (Rutger van) Heer van Karniſſe**, tekent het Verbond der Edelen VI. 126. woont de byeenkomt te S. Truyen by. VI. 174
- Boetſelaar (Wefſel van)** halfheer van Asperen. VI. 184
- Boetſelaar (Wefſel van).** Zie Asperen. *Be-*

- Bogaard (Adriaan)** heeft zitting in Gekommitteerde Raaden. XIV. 161
- Bogaard (Jan Willemszoon)** Oud Schepen van Amsterdam. Vonnis over hem. XI. 82
- BOHEME.** Oorsprong des oorlogs in dit Ryk. X. 399-402. de Staaten neemen 'er deel in. X. 402-406. staat der zaaken, in 1621. X. 423. de verkooren Koning Fredrik sterft. XI. 164
- Bojorix,** Koning of Veldheer der Kimbren. I. 9
- Bois (Guillaume du)** Abt en naderhand Kardinaal, handelt met George den I. te Maaslands-luis. XVIII. 142. en met de Staaten in den Haage. XVIII. 143. hy vertrekt naar Frankryk. XVIII. 150
- Bois (Warner du)** verdedigt de Betuwe. IX. 211. wordt doorschooten. IX. 299
- Boisje (J. de Thumery, Heer van)** Gezant van Frankryk by de Staaten, raadt hen tot eendragt en gemaatigdheid. X. 236. hun antwoord. X. 236. hy klaagt over Aersens. X. 285. zyne poogingen ten behoeve van Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 285, 301-304, 331, 357
- Boisot (Karel of Lodewyk)** tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
- Boisot (Karel)** helpt Rammekens inneemen. VI. 439. krygt last om orde op de Regeering te helpen stellen. VII. 16. wordt gemagtigd tot de Vredehandeling van Breda. VII. 29. sneuvelt. VII. 72
- Boisot (Lodewyk)** helpt Rammekens inneemen. VI. 439. slaat de Spanjaards voor Reimers-
- waale. VI. 460. ontzet Leiden. VI. 487, 489, 495
- Bolingbroke (Henrik S. Jobn, Burggraaf).** zyne handeling in Frankryk. XVII. 483. zyn zonderling schryven. XVII. 495. hy wykt naar Frankryk. XVIII. 29
- Bomben.** Oudst gebruik derzelven. IV. 220
- Bombergen (Antoni van)** dient onder Brederode. VI. 211. werpt zig in 's Hertogenbosch. VI. 214. verlaat de Stad. VI. 214
- Bomme (Leendert)** wordt tot Representant van zyne Hoogheid in de Oostindische Maatschappij in Zeeland aangesteld. XX. 334
- BOMMEL** bemagtigd, door Hertoge Karel van Gelder. IV. 364. gewonnen, in 1572. VI. 367. onder de Staaten van Holland en Zeeland. beschreeven. VII. 27, 29. misbruikt zeker voorregt. VII. 27 *Aant.* wordt in 't Verbond tusschen Holland en Zeeland niet toegelaaten. VII. 94. bearbeit de nader Vereeniging in Gelderland. VII. 248. beweging aldaar. VII. 299. de Stad wordt hereenigd met Gelderland. VIII. 382. door Mendoza belegerd. IX. 49. verlaaten. IX. 50. de Stad kiest Willem den III. tot Stadhouder. XIV. 92. Turenne bemagtigt haar. XIV. 92. opschudding en verandering der Regeering aldaar. XVII. 138
- BOMMELERWAARD.** Inval in dezelve. VIII. 99. zy wordt met Gelderland hereenigd. VIII. 382. door Hohenlo bezet. IX. 15. inval in dezelve. IX. 48
- Bommene** stormenderhand veroverd, door de Spaanschen. VII.

- Bon** door Schenk veroverd, in 1587. VIII. 265. verlooren, in 1588. VIII. 291. veroverd door Willem den III., in 1673. XIV. 278. veroverd, in 1703. XVII. 183 enz. verschil deswege. XVIII. 94, 96. de Staatfche bezetting van daar verdreeven. XVIII. 95
- Bondgenooten.** Zie Edelen.
- Bonifacius**, een Engelsche of Schotfche Monnik, komt hier te Lande. I. 383. predikt den Friezen. I. 384. wordt Biffchop en Aartsbiffchop. I. 385. zyn titel. I. 386. hoe hy gewoon was zig tegen de Afgodery te kanten. I. 386. en tegen andere gebreken. I. 388. met naame tegen de Ketterye. I. 390. bedient zig van den weereldlyken arm. I. 391, 414 *Aant.* houdt verfcheiden' Kerkvergaderingen. I. 394. zyne wyze van bekeeren. I. 397. hoe hy boeken bekwame. I. 400. hy zalft Pipyn tot Koning. I. 405, 406. raadt hem de inkomsten der Geestlyken aan te taften. I. 406. verfehilt met den Biffchop van Keulen, over 't Regt tot de Utrechtsche Kerke. I. 408. zoekt deeze Kerk den Roomschen Stoel te onderwerpen. I. 410. predikt, voor 't laaft, onder de Friezen. I. 413. wordt, by Dokkum, omgebragt. I. 415. te Utrecht, en daarna te Ments, begraven. I. 416. zyne giften en fchriften. I. 417
- Bonna** nu **Bon**, Legerplaats der Romeinen. I. 129 *Aant.* verdrag aldaar, in de tiende eeuw, gemaakt. II. 105
- Bonnisvet** (*Heer van*), Gezant van Anjou, uit Gend verjaagd, door Imbife. VII. 289. wint Eindhoven. VII. 471
- Bont** (*Hugo*) van de Spaanfche zyde gemagtigd tot de Vredehandeling, in 1575. VII. 26
- Bontebal** (*Klaas Micbielszoon*) verfehicht geld tot den aanslag op het leeven van Prinfe Maurits. X. 453. wordt onthalsd. X. 478
- Bontemantel** (*Hans*) Schepen en Raad te Amfterdam. zyn getuigenis wegens 't eeuwige Edict. XIV. 85
- Boom** (*Kornelis*), Pensionaris van Amfterdam, krygt kennis van 't mislukken des aanslags op de Stad, in 1650. XII. 100
- Boom** (*Pieter Korneliszoon*), Burgemeester van Amfterdam, fluit Leicefters toeleg. VIII. 244
- Boots** (*Barbara*) in hegtenis genomen. VIII. 170
- Bootsma** (*Epo*) handelt te Stede. XII. 383
- Bootsma** (*Joan van*) Ontvanger van Friesland. regtspleegingen tegen hem. XI. 222
- Bordet**, een Fransch Edelman, brengt zig om 't leeven in 't belegerd Haarlem. VI. 430
- Boreel** (*Balthazar*) Sekretaris te Amfterdam. XVI. 311
- Boreel** (*Jakob*), Burgemeester van Middelburg, trekt in gezantschap naar Engeland. X. 70
- Boreel** (*Jakob*) in gezantschap naar Frankryk. XV. 3, 4. zyne handeling aldaar. XV. 43, 44. zyn huis te Amfterdam wordt geplonderd. XVI. 310, 311. hy wordt gemagtigd tot de Ryswykfche Vredehandeling. XVI. 357. sterft. XVI. 355
- Boreel** (*Joan*) Burgemeester van Middelburg, wordt gemagtigd op 's Lands Vloote. XIII. 154. in gezantschap gezonden naar En-

- Engeland. XIII. 279, 390. geeft hoop tot behoudenis der Vrede. XIII. 445, 479. schryft, dat 's Prinzen bevordering aange-naam zyn zal in Engeland. XIII. 457, 477, 479. vordert weinig in zyne handeling. XIV. 6. zyn schryven. XIV. 42, 43. hy handelt te Brussel. XIV. 488
- Boreel (Joan)* wordt van 't Hofmeesterschap van Willem den III. ontslaagen. XIII. 199
- Boreel (Willem)* sluit in Engeland een Verdrag tusschen de twee Oostindische Maatschappijen. X. 394. bemiddelt een geschil te Bröemen. XI. 287. tragt het geschil tusschen Karel den I. en 't Parlement by te leggen. XI. 374-378. komt als gewoonlyke Gezant der Staaten in Frankryk. XII. 49. zyne handeling aldaar. XII. 50-52, 264-267. zyn vrymoedig gesprek met den Koning. XII. 449
- Boreel (Willem)* Ambassadeur der Staaten in Frankryk. XVIII. 424. tekent de voorafgaande punten tot de Vrede. XVIII. 437. sterft te Parys. XVIII. 437
- Borkelo* ingenomen door de Staaten. X. 94. te rug gevorderd door den Bisschop van Munster. XIII. 89. bemagtigd door de Keulschen en Munsterschen. XIV. 26
- Borndiep*, een Meer in Friesland. I. 376, 413
- Bornisse*, scheid tusschen Holland en Zeeland. II. 238, 252 *Aant.*
- Borrebach (Adolf)* valt den Raad-pensionaris de Witt by nagt aan. XIV. 68. ontkomt de straf. XIV. 70
- Borselen (Adriaan van)* gehuwd met eene natuurlyke Dogter van Hertöge Filips. IV. 58
- Borselen van der Hooge (Adriaan van)* in bezending naar Engeland. XV. 312
- Borselen (Allard van)* voor Ryffel gevangen. II. 335
- Borselen van der Hooge (Filips van)* in bezending aan den Bisschop van Munster. XIII. 82
- Borselen (Floris van)* verzoent zig met Floris den V. III. 50
- Borselen (Floris en Nikolaas van)* III. 331
- Borssele van der Hoogbe (Jonkbeer Jan van)* tot eersten Edele in Zeeland aangesteld. XX. 99. gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Aken. XX. 179
- Borselen (Wolferd van)*. Zie *Wolferd van Borselen*.
- Borsius (Jakobus)* Predikant te Rotterdam, yvert tegen de Regeering. XIV. 67. moeit zig met het verzoek der burgerye tot verheffing van zyne Hoogheid. XIV. 78
- Bosch (Jakob van den)* Resident der Staaten te Hamburg. XVIII. 261
- Bosch (Kornelis)* Advokaat, om den aanslag op den Prinse in verzekering genomen; doch geslaakt. X. 462
- Bosch (Samuel)* te Amsterdambesocht van een aanslag op Burgemeester van Beuningen. XV. 204
- Boschveld (Adriaan van)*. zyn beleid ten tyde van den moord der Witten. XIV. 167, 168
- Boshuizen (Francois van)* Admiraal onder Alva, kruist voor de Eems. VI. 274. komt voor Enkhuizen. VI. 356, 364. wordt gevangen. VI. 356. raakt los. VI. 357. wordt aangezocht om tot Oranje over te komen. VI. 382. brandt verscheiden Dorpen af.

- VI. 394. raakt met de Nassauschen slaags op de Zuiderzee. VI. 448
- Bosju (Maximiliaan de Hennin, Graaf van)*. VI. 7. krygt bevel over eene bende van Ordonnantie. VI. 45. verschilt met Oranje. VI. 76, 86. wordt Stadhouder van Holland, Zeeland en Utrecht, by voorraad. VI. 229. neemt den Advokaat van den Einde gevangen. VI. 261. verstroot de Nassauschen in Waterland. VI. 282. Haarlem slaat voor, hem een geschenk te doen. VI. 318. hy zoekt Treslongs schip te bemagtigen. VI. 340. tragt Briele te herwinnen. VI. 346. stoot het hoofd voor Dordrecht. VI. 348. verraft Rotterdam. VI. 349. beschryft de Staaten van Holland vergeefs. VI. 375. tragt naar Gouda. VI. 344. bezet Amersfoort. VI. 402. eischt Naarden op. VI. 403. geeft die van de Stad gehoor. VI. 404. tragt heimelyk naar Haarlem. VI. 409. zoekt Oranje in handen te krygen, VI. 436. poogt Medenblik in te krygen, door verraad. VI. 447. rust eene Vloot uit te Amsterdam. VI. 448. raakt slaags op de Zuiderzee. VI. 449. wordt gevangen. VI. 449. te Hoorn bewaard, VI. 450. schryft aan Prinsse Willem. VII. 27. wordt geslaakt. VII. 119. zyn bedryf te Utrecht. VII. 135, 136. hy handelt met de Staaten van Holland. VII. 139. bevordert eene naders Vereeniging tusschen de algemeene Staaten. VII. 140. sterft. VII. 243, 244
- Boswell (William)* Gezant van Karel den I. by de Staaten. zyne handeling. XI. 330, 339, 377
- Botalli (Leonard)* Geneesmeester. raadt tot geneezing eener wonde van Willem den I. VII. 443
- Botbergen (Elbert van)* om verraad op Tiel onthalsd. X. 421
- Boternisse (Kosbyn van)* spant aan tegen Floris den V. III. 67, 90
- Bottingen* of Beden der Graaven. III. 185. Zie Beden.
- Bouchain* gewonnen door de Franschen, in 1676. XIV. 395. door de Bondgenooten, in 1711. XVII. 403. herwonnen door de Franschen. XVII. 482
- Boudewyn van Holland*, Broeder van Floris den III. wordt Bisschop van Utrecht. II. 267. helpt Floris den III. tegen de Friesen. II. 267. twist met Brabant en Gelder over de Veluwe. II. 268. valt in de Veluwe. II. 270. en in 't Graaffchap Zutphen. II. 271. verdraagt zig. II. 272. zyne onlust met den Graave van Gelder. II. 284. hy valt in de Veluwe. II. 287. sterft. II. 282
- Boudewyn de V.* Graaf van Vlaanderen, valt in Friesland. II. 156. wordt in 't regt op de Zeeuwsche Eilanden Bewesterfchelde bevestigd. II. 175. zoekt Robert de Fries in 't bewind over Holland te stellen. II. 176. sterft. II. 178
- Boudewyn de VI.* Graaf van Vlaanderen, valt in Holland. II. 178. wordt door Robert de Fries overwonnen. II. 179
- Boudewyn Ewoutszoon* zoekt den Hertog van Medina Celi te onderfcheppen. VI. 374
- Boufflers (Maarschalk van)* in verzekering genomen. XVI. 293. geslaakt. XVI. 294. hy handelt heimelyk met den Graave van Port-

- Portland. XVI. 396, 399. XVIII. 8
Bouillon (*Henrik de la Tour d'Auvergne, Hertog van*) getrouwd met eene Dogter van Willem den I. gebiedt over 't Leger van Henrik den IV. VIII. 402. raakt in onlust met den Koning. IX. 199. verdraagt zig met hem. IX. 200. steekt zig andermaal in eenen inlandschen oorlog. X. 108. verdraagt zig op nieuws. X. 109. werft ten derde maale. XI. 307. wordt van 't bevelhebberschap over Maafricht verlaaten. XI. 308. verzoent zig met den Koning, op harde voorwaarden. XI. 330
Bourbon. Zie *Charlotte van Bourbon*.
Bourdeaux bemagtigd, met hulp der Hollanderen en Zeeuwen. IV. 42
Bours (*Pontus van Noyelles, Heer van*) brengt het Slot te Antwerpen over aan de Staatsche zyde. VII. 155. wordt van zyn ampt van Overste van Mechelen verlaaten. VII. 292
Bourtange. Slag aldaar, in 1580. VII. 341
Bouvensch (*Willem Adriaan*) Burgemeester van Arnhem. XVII. 243. zyn gedrag tegen de Wageningers. XVII. 302
Bovetis (*Scipio*) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
Boxtel, (*Fan van Hoorne, Heer van*) voert bevel in 's Hertogenbosch. VII. 297
Boy (*Kornelis*), Fiskaal van den Hove van Holland. XII. 283, 288
Bozinchem (*Zweder van*) herwint Utrecht. III. 14
BRABANT (STAATSCH) tragt, in 1608, deel te verkrygen aan de Regeering der Vereenigde Ne-
 derlanden. IX. 345. doet gelyke poogingen, in 1648. XII. 30. en in 1651. XII. 190
 Brabanders mogen, in Holland, gearresteerd worden. V. 350
Braccamonte (*Gonzalo de*) Kolonel van een Regiment Spaansch voetvolk, onder Alva. VI. 241
Brakel (*Fan van*) woont den togt naar Chattam by. XIII. 261. en 'tgevegt voorSoulsbaai. XIV. 25
Brakel (*Fan van*) Schout by nagt, sneuvelt. XVI. 112
Brakel (*Pieter van*) sneuvelt in 't verdedigen der Smirnsche Vloote. XIII. 126
Brand (*Reinard van Azeuwyn, Heer van*) wordt Raad in Leicefters Kamervan geldmiddelen. VIII. 156. is verdagt dat hy de Engelschen, tot stroopen in Holland, aanzet. VIII. 200. wordt geweerd uit den Raad van Staate. VIII. 203. raakt in hegtenis. VIII. 301. wordt geslaakt. VIII. 302. begeeft zig naar Engeland. VIII. 303. zyn Huis te Brakel wordt, door Hohenlo, bezet. VIII. 302. hy beschuldigt de Regeering van Utrecht. X. 30
Brand (*Morinus*) helpt Briële bemagtigen, in 1572. VI. 342, 345. zet Gorinchem om. VI. 367. wordt geslaagen op de Haarlemmer Meer. VI. 422
Brandenburg (*Fredrik Willem, Keurvorst van*) trouwt met de Dogter van Fredrik Henrik. XL. 431. ziet de Staaten, ongaarne, in 't bezit zyner sterke Plaatsen. XII. 16. bekomt deel aan de Voogdyschap over Willem den III. XII. 142, 143. sluit een Verbond met de Staaten. XII. 389. verdraagt zig met
 Zwec-

- Zweeden. XII. 435. handeling der Staaten met hem, over de Hoefzyzerfche fchuld. XIII. 77. en over andere byzonderheden XIII. 182. hy fluit twee Verdragen met hen. XIII. 184. ook eene overeenkomst wegens de Hoefzyzerfche fchuld. XIII. 373. Frankryk en Groot-Britanje handelen met hem. XIII. 395-401. hy waarschuwt de Staaten. XIII. 415. handeling en Verbonden met hem. XIV. 15-21, 306. hy fluit met Frankryk. XIV. 245. vordert vergoeding van fchade van de Staaten. XV. 18-22. handeling met hem. XV. 22. zyn verfchil met Spanje. XV. 51. zyne poogingen om de Staaten naar de Franfche zyde te doen neigen. XV. 86, 92. hy fteekt zig in de Ooftfriefche gefchillen. XV. 106. regt eene Afrikaanfche Maatfchappy te Embden op. XV. 114. die *Groot-Fredriksburg* ftigt. XV. 116. hy fluit een Verdrag met de Staaten. XV. 290. verdedigt hun Plakaat tegen de Jezuiten en Monniken. XV. 387. fterft. XV. 398. zyne afbeelding. XV. 398
- Brandenburg (Fredrik de III., Keurvorft van)*. XV. 399. Verbond met hem. XV. 400. hy ftaat naar de Koningklyke waardigheid. XVII. 45, 60. bekomt dezelve. XVII. 95. Zie *Fredrik de I., Koning van Pruiffen*.
- Brandenburg (George Willem, Keurvorft van)*. de Staaten fluiten een Verbond met hem. X. 428. onderfteunen hem met manfchap. XI. 18. fluiten eene overeenkomst met hem. XI. 167. nog eene wat laater. XI. 239
- Brandenburg (Joan Sigismund, Markgraaf van)* beweert regtte hebben op de Kleeffche nalaaftenfchap. VIII. 417. X. 8. de Staaten houden zyne zyde. X. 9
- Braffer (Gouert)* buitengewoone Gezant in Engeland fchryft over de zaak van Amboina. XI. 25
- BRAZIL.** Togt van Willekens derwaards. XI. 12. de Kuft wordt grootendeels veroverd. XI. 117. orde op de Regeering aldaar. XI. 119. togt van Pater. XI. 245. Graaf Joan Maurits wordt 'er Landvoogd. XI. 247. keert van daar te rug. XI. 371. opftand der Portugeezen aldaar. XI. 371. XII. 11. handeling met Portugal, wegens Brazil. XII. 200-204, 380, 381. flegte toefland der zaaken aldaar. XII. 381, 382. gantsch Brazil wordt aan de Portugeezen opgegeven. XII. 383. de opgeeevers worden hier te Lande te regt gefeld. XII. 383
- Breauté.* zyn zonderling lyfgevegt met Lekkerbeetje op de Vugter Heide. IX. 72
- BREDA.** Vredehandeling aldaar. VII. 31-53. Oranje bemagtigt de Stad, door lift. VII. 162. zy neemt de Utrechtsche Unie aan. VII. 266. de Stad wordt door Parma ingenomen. VII. 379. herwonnen door middel van een Turffchip. VII. 341. door Mansfeld belegerd. VIII. 345. verlaaten. VIII. 345. aanflag op de Stad. IX. 116. Spinola belegert haar. X. 487, 497. XI. 9. Fredrik Henrik zoekt, vergeefs, haar te ontzetten. XI. 10. zy geeft zig over. XI. 11. wordt met beleg gedreigd. XI. 190. door Fredrik Henrik veroverd. XI. 253, 255, 256. Vredehande-

- deling aldaar, in 1667. XIII. 245-258, 263-268. in 1746 en 1747. XX. 27, 47, 83, 102
- Brederode (Heerlykheid van)* komt aan Holland. XIII. 360
- Brederode (Dirk van)* onderwerpt de Westfriezen aan Floris den V. III. 43. tekent een Verbond met Frankryk. III. 62. wordt uit den Raad gezet, III. 109. woont een' togt naar Vlaanderen by. III. 204
- Brederode (Henrik, Heer van)* staat naar 't Medehelperschap der Abtdye van S. Baafs. VI. 7. zoekt de gunst van Filips den II. VI. 12. krygt bevel over eene bende van Ordonnantie. VI. 45. verbindt zig met Oranje. VI. 86. tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. woont de byeenkomst te Hoogstraaten by. VI. 133. levert het Verzoekschrift over. VI. 134, 141, 142. stemt, in Holland, tot inlevering van een diergelyk. VI. 154. men verspreidt, dat hy regt heeft op het Graaffschap van Holland. VI. 141, 199. hy haalt Oranje in, te Antwerpen. VI. 164. in zyne Heerlykheid, wordt de openbaare preeke gedoogd. VI. 166. hy woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174. zoekt ahang, in 't Noorderkwartier. VI. 189. hy versterkt zyne Sloten. VI. 211. weigert den nieuwen eed. VI. 212. verliest zyne bende van Ordonnantie. VI. 212. zoekt zig te vergeefs met de Landvoogdesse te verzoenen. VI. 213. maakt zig meester van 's Hertogenbosch, voor een' tyd. VI. 214. poogt Utrecht in te nemen. VI. 214. werpt zig in Amsterdam, VI. 215, 219. zyn be-
- dryf aldaar. VI. 220, 221, 222. hy verlaat de Stad. VI. 229, 230. belooft geld, tot steun van 't Bondgenootschap. VI. 255. wordt ingedaagd. VI. 258. vonnis tegen hem. VI. 277. hy sterft, in 1568. VI. 230
- Brederode (Henrik, Heer van)* tragt tot eerste, onder de Edelen van Holland, beschreeven te worden. XII. 414
- Brederode (Jan van)*. III. 331
- Brederode (Jan Wolfard, Heer van)* in bezending naar Engeland. XI. 299. wordt Veldmaarschalk. XI. 306. wegens Holland, in bezending naar Utrecht. XII. 130. stemt eerst tot de uitsluiting des Prinsfen van Oranje. XII. 322, 330. voert bevel over een klein Legertje der Staaten. XII. 391. sterft. XII. 412, 413
- Brederode (Lancelot van)* Bastaardbroeder van Henrik, tekent het Verbond der Edelen. VI. 126. bevordert de openbaare preeke. VI. 166. vervoegt zig by Henrik, te Amsterdam. VI. 220. overvalt de la Torre aldaar. VI. 221. dient Willem den I. te water. VI. 308, 322. helpt den Briele inneemen. VI. 345. wordt te Haarlem onthalsd. VI. 431
- Brederode (Lancelot van)* van 't Raadsheersamt in den Hove verlaaten. X. 391
- Brederode (Nikolaas van)* woont het beleg van Maastricht by. XI. 155. wint eenige schansen. XI. 393
- Brederode (Reinoud van)* wordt Baljuw van Kennemerland. III. 295. haat der Kabbeljaauwfschen tegen hem. III. 296
- Brederode (Walraven, Heer van)* tot Lid in den Raad van Staate be-

- noemd, door Leicester. VIII. 115, 157, 203. in gezantschap naar Schotland gezonden. VIII. 400. ook naar Engeland. IX. 154. gevollmagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321. in gezantschap naar Frankryk, in 1610. X. 38. in 't Lid der Edelen beschreeven, in 1618. X. 282
- Brederode (Willem van)*. III. 439, 442, 483
- Brederode (Wolfert, Heer van)* in de Orde der Edelen beschreeven. XIV. 217. sterft. XV. 38. zyne goederen worden aan 's Lands Domeinen getrokken. XV. 39. Zie *Frans en Reinoud van Brederode*.
- Breedebos (François van)*, Heer van Pylswaard, in bezending naar den Briele. XIX. 360
- Breemen*. Twist aldaar, door de Staaten bemiddeld. XI. 286. nieuwe twist met Zweeden. XII. 387. de Staaten tragtenze, vergeefs, by te leggen. XII. 388
- Breemen (Dirk van)* dient Willem den I. te water. VI. 308
- Breëvoort* ingenomen door Prins Maurits, in 1597. VIII. 472. verrast door du Terrail. IX. 206. heroverd door Fredrik Henrik. IX. 207. bemagtigd, door de Keulschen en Munsterschen. XIV. 26
- Bres (Guido de)*, Lecraar der Hervormden, ter dood gebragt. VI. 209
- Brest*. Landing aldaar, in 1694. XVI. 262
- BRIEL**. Aandeel deezer Stad in eene tienjarige Bede. III. 522. Toeleg van Willem den I. op dezelve. VI. 320. zy wordt ingenomen, door de Watergeuzen. VI. 342 - 344. doet eed aan Willem den I., als 's Konings Stadhouder. VI. 347. op wat wyze zy in de Unie treedt. VII. 264, 433. aanslag op de Stad mislukt. VII. 304. zy wordt met Engelsch Krygsvolk bezet. VIII. 92, 97, 98. IX. 175. ontruimd. X. 104. opschudding aldaar, in 1617. X. 153. Maurits brengt Krygsvolk in de Stad. X. 174. verfelt 'er de Wet, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650. XII. 75. opschuddingen aldaar. XII. 137, 220. de Stad en 't Land van Voorne verklaaren, tot Holland te behooren. XIV. 316. verschilt met de overige Leden, over het ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 350, 388. bezending derwaards. XIX. 385. opschudding, in 1747. XX. 86. de Stad beweert wederom, nevens 't Land van Voorne, tot Holland te behooren. XX. 153. verandering der Regeering aldaar, in 1748. XX. 309
- Brienen (Henrik van)* verklaart zig tegen 't houden der Sinode. X. 177, 199
- Brienen (Joan van)* Burgemeester te Arnhem. XVII. 243
- Brinio*, de Kaninefaat. Gedrag zyns Vaders, omtrent Kaligula. I. 88. hy wordt tot Legerhoofd der Kaninefaaten verkooren. I. 122
- Britannie*, door de Romeinen bemagtigd. I. 185. Oude afvaarten derwaards. I. 196. *Aantek.* door de Saxers, Friezen, Anglen en Jutten overheerd. I. 289, 292
- Britannisch Kruid in Friesland, aan Germanikus getoond. I. 79
- Britten (Huis te)*. Gelegenheid van hetzelfde. I. 70. naamsoorsprong.

- Sprong*. I. 85, 292. of 'er eene Romeinsche Winterlegering geweest zy. I. 122, 197
- Brittia*, by Prokopius, is Britannie. I. 291 *Aant.* 319
- Brocomagum*, door Juliaan gewonnen. I. 235
- Broeder hangt zynen broeder op. VI. 354
- Broek (Jan) Valentynszoon*. Zyn bedryf in Amsterdam. VI. 217. hy dient Willem den I. te water. VI. 308. zyn ongelukkig einde. VI. 310
- Broek (Ulrich van Valkenstein, Graaf van)* vermoord door de Spaanschen. IX. 31
- Broekboven (Jakob van)* wordt Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
- Broekhuizen (Reyer van)*, een Gelderschman, verrast Leiden, aan 't hoofd der Hoekschen. IV. 194. wykt ter Stede uit. IV. 197
- Bronkborst*. Zie *Batenburg*.
- Bronkborst (Dirk van)* handelt in Engeland. VI. 466. wordt Overste in Leiden. VI. 483
- Bronkborst (Vincent van)* een der eerste voortzetteren van de Vaart naar Indie. IX. 137
- Bronkborsten en Hekerens* twist in Gelderland. III. 300
- Brouwer (Dirk Fanszoon)* bevordert de omkeering van Enkhuizen, in 1572. VI. 359. en van Medenblik. VI. 363
- Brouwer (Jakob Dirkszoon)* helpt tot de omwenteling van Enkhuizen. VI. 359
- Brouwer (Kornelis Fanszoon)* helpt tot de omwenteling van Enkhuizen. VI. 357
- Brouwershaven* verlooren, in 1575. VII. 73. Ingenomen, in 1669. XIII. 413
- Brugge* verzekerd door Ryhove. VII. 197. treedt in de Utrechtsche Unie. VII. 266. opschudding aldaar. VII. 294. de Stad verzekert zig van de Franschen. VII. 474. verzoent zig met Filips den II. VII. 507. onderneeming van Fredrik Henrik op deeze Stad. XI. 289
- Bruin (Kornelis de)* valt den Raadpensionaris de Witt by nacht aan. XIV. 68, 69
- Bruinings (Nikolaas)* Geheimschryver van Willem den I. VII. 431. tekent het ontwerp van deszelfs inhuldiging tot Graave. VII. 519
- Bruinink (Albrecht)* wordt gemagtigd tot het onderzoek van Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 296. en tot Regter over dezelve. X. 341. trekt in gezantschap naar Engeland. X. 427
- Brukeren*, waar zy woonden. I. 66 *Aant.* voegen zig by Civilis. I. 131
- Brun (Antoni)* wegens Spanje, gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Munster. XI. 402. wordt gewoonlyke Ambassadeur van Filips den IV. by de Staaten. XII. 44. zyne handeling met hen. XII. 44-47. zyn oordeel over den dood van Willem den II. XII. 119. hy klaagt dat de Staaten het Munstersch Verdrag niet naarkomen. XII. 373, 377. hun antwoord aan hem. XII. 375, 378. hy sterft. XII. 380
- Bruno (Joan de)* Raadpensionaris van Zeeland. XII. 148
- Brunsbilde*. Voorbeelden haarer wreedheid. I. 329. haar deerlyk einde. I. 330
- Brunsbilde*

Brunswyk twiſt met den Hertog.

IX. 201. de Staaten helpen de Stad. IX. 202. nieuwe onlusten. X. 92. de Stad wordt belegerd. X. 93. Fredrik Henrik trekt derwaards, tot ontzet. X. 93. men verdraagt zig. X. 93

Bruffel. Alva zoekt aldaar den tienden penning, met geweld, te heffen. VI. 339. muitery aldaar, onder 't Spaanſch krygs-volk. VII. 103. vereeniging aldaar, tuffchen de algemeene Staaten. VII. 140. opſchudding aldaar. VII. 222. aanflag om de Stad aan 's Konings zyde te brengen. VII. 292. zy geeft zig over aan Parma. VIII. 64. wordt gebombardeerd door de Franſchen, in 1695. XVI. 290. gewonnen door dezelfen, in 1746.

XX. 16

Bruxelles (Filibert de) wordt gemagtigd om Holland in eene Bede te doen bewilligen. VI. 10. geraadpleegd op 't ſtuk der Inquiſitie. VI. 187

Buat (Henry de Fleury de Coulan, Heer van) houdt, geduurende den oorlog, briefwiffeling met de Engeliſche Staatsdienaars. XIII. 215. raakt in hegtenis. XIII. 214. wat men van zynen handel ontdekte. XIII. 214-217. hy wordt onthald. XIII. 221

Bucquoi (Graaf van) gevangen. IX. 45. ſterkt Keizerswaard. IX. 187. wint Wagtendonk en Krakou. IX. 195. tragt in de Betuwe te dringen. IX. 210. wordt naar Frankryk gezonden. X. 41

Buis (Paulus) Penſionaris van Leiden, in 1566, gemagtigd om met Oranje te handelen. VI. 202. trekt, in 1569, heimelyk, naar Dillenburg. VI. 306. houdt ge-

meenſchap met Oranje. VI. 307. wordt tot 's Lands Advokaat aangefield. VI. 307, 376. brengt Leiden tot 's Prinſen zyde over. VI. 366. wordt Raad, nevens den Prinſe. VI. 399. VII. 16. gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29. tot het zoeken van uitheemſche hulpe. VII. 80 *Aant.* handelt in Engeland. VII. 83. en te Gend. VII. 109, 110. wordt Raad van Graave Jan van Naſſau. VII. 268. handelt over de opdracht der Graaflykheid aan Willem den I. VII. 512, 518, 519. legt zyn ampt van 's Lands Advokaat neder. VIII. 50. wordt wegens Utrecht gemagtigd tot de opdracht der Heerſchappye aan Engeland. VIII. 90, 97. door Leicester tot Lid in den Raad van Staate benoemd. VIII. 115, 120, 203. ook tot Kommis in de Kamer der geldmiddelen. VIII. 157. hy weigert dit laaſte ampt te bekleeden. VIII. 159. wordt te Utrecht gevangen genomen. VIII. 161. Leicester ontkent 'er laſt toe gegeven te hebben. VIII. 163. wat men tegen hem hadt. VIII. 163. hy raakt los. VIII. 164. wordt vinnig overgehaald, door Leicester. VIII. 215. Zie *Buys (Abrabam)* en (*Willem*).

Buiſero (Laurens), Heer van Duſſen-Muſikerkerk. Zyne handeling te Veere. XIII. 336

Buiſkes (Pieter Luitgeſz) bewerkt de omwenteling van Enkhuiſen. VI. 357, 359. neemt volk aan. VI. 360. wordt Burgemeester. VI. 360. geleidt Willem den I. naar Enkhuiſen. VI. 396

Bukborſt (Thomas, Baron van) Eng-

- gelfche Gezant aan de Staaten. VIII. 216. zyne handeling. VIII. 218. hy brengt te wege, dat men 't lasteren der Engelschen verbiedt. VIII. 218. zendt Bardes naar Friesland. VIII. 219. schryft scherp aan de Staaten. VIII. 222, 224
- Bulle *Unigenitus*. Twist wegens dezelve, onder de Roomfchgezinden deezer Landen. XIX. 81
- Burdine* of *Burdone*. Zie *Borndiep*.
- Burg* (*Albert Koenraadszoon*) handelt in Muskovie. XI. 165. XII. 18
- Burg* (*Koenraad*) handelt vrugtelooos in Muskovie. XII. 18
- Burgemeesters der Steden, wanneer ingesteld. III. 361
- Burgersdyk* (*Pieter*) Pensionaris van Leiden, gemagtigd, om aan 't Hof van Brussel te handelen. XIII. 312. dringt op 't vertrek van de Groot. XIV. 55
- Burggraaf* van Zeeland. II. 239
- Burggraaf* (*Danjel de*) houdt gemeenschap met Leicester. VIII. 146. wordt Auditeur der Kamer van geldmiddelen. VIII. 157. Leicester pryft hem. VIII. 179. hy is by de Staaten verdagt. VIII. 180
- Burglei* (*Thomas*) raadt Koningin Elizabet tot Vrede met Spanje. VIII. 496, 501
- Burgondiërs*. Hunne oude wooning. I. 219 *Aant.* zy worden, door Maximiaan Herkulus, verwonnen. I. 219. slaan zig in Gallie neder. I. 280. verdrukken de Belgen. I. 281
- Burgt* en *Burggraafschap* van Leiden. Oud verdrag daar opziende. II. 326, 327. 't komt aan de Graaflykheid. III. 442
- Burgten der Romeinen. Hun gebruik. I. 122
- Burik* ingenomen door Stakenbroek. XI. 104. door Lodewyk den XIV. in 1672. XIV. 27
- Burmania* (Overfte) doet die van 't Stigt overlast. V. 259
- Burmania* (*Gemme Onupbrius, Baron van*) handelt met de Staaten van Zeeland, uit naam des Prinzen van Oranje, over het Markgraaffschap van Veere. XIX. 133
- Burmania* (*Sjouk van*) helpt het gezag des Stadhouders befoeijen. XI. 223
- Burmania* (*Sjouk Gerold van*) Grietman van Wimbrifteradeel. XV. 243
- Burnet* (*Doktor Gilbert*) komt in Holland. XV. 339. spreekt met den Prins en Prinsesse van Oranje. XV. 339, 344, 345. zyn oordeel over 's Prinzen opvoeding. XV. 341. zyne beschryving van beider aart. XV. 342. hy toetst den Prins. XV. 344. zyne handeling in Engeland. XV. 346. hy wordt burger van Amsterdam. XV. 350. zyn zeggen van Dykvelde. XV. 354. zyne gedagten over de geboorte van den Pretendent. XV. 403. hy schryft aan den Hertoge van Hanover. XV. 434. verzelt Willem den III. naar Engeland. XV. 479. blyft hem by op zyn sterfbed. XVII. 107
- Busanval* (*Paul Chouart, Heer van*) Gezant van Henrik den IV. by de Staaten. VIII. 354. IX. 267. maakt hun de Vredehandeling tusschen Frankryk en Spanje bekend. VIII. 493. sluit een geheim Verdrag met hen. VIII. 499
- Buskruid. eerste gebruik daarvan,

- van, hierte Lande. III. 279, 307
 Buspoeder-Verraad in Engeland, in 't jaar 1605. IX. 203, 409
Bussche (ten) sterkte aldaar. II. 314
Bubb (Henrik) wegens Utrecht ter algemeene Staatsvergaderinge afgezonden. Moeite hem aangedaan. VIII. 182, 191
Buuren ingenomen door Karel van Egmond, Hertoge van Gelder. IV. 308. bemagtigd door *Vogelenzang*, in 1572. VI. 367. onder de Staaten van Holland en Zeeland beschreeven. VII. 27, 29. door Hierges ingenomen. VII. 62. neemt vrye hede van de Franfchen. XIV. 35
Buurmans (Jan Korneliszoon) naar Deenemarke gezonden. VI. 238
Buys (Abraham) benoemd tot de byeenkomst te Antwerpen. XIX. 228
Buys (Willem) Pensionaris van Amsterdam, fchryft naar Engeland. XVII. 127. in bezending naar Friesland en Groningen. XVII. 209. naar Gelderland. XVII. 240. naar Engeland. XVII. 271, 278. handelt heimelyk over Vrede, in en na 1705. XVII. 289, 314, 326 - 334, 355. wordt tot de Vredehandeling te Geertuidenberg gemagtigd. XVII. 358. zyne handeling aldaar. XVII. 358 enz. hy wordt naar Engeland gezonden. XVII. 415. wat hy daar handelt. XVII. 424, 437. hy wordt aldaar verdagt gehouden. XVII. 438. hy wordt gemagtigd tot de Utrechtsche Vredehandeling. XVII. 427. ontwerpt de eifchen der Staatfchen. XVII. 451. naar Frankryk, in buitengewoone Ambassade gezonden. XVIII. 5. zyne handeling aldaar. XVIII. 23-25, 67. men doet hem eene geheime opening van een Verbond tuffchen Frankryk, Groot-Brittanje en de Staaten. XVIII. 107-110. zyn gefprek met den Hertog Regent. XVIII. 108, 112. hy komt wederom in Holland. XVIII. 116. gaat in bezending naar Utrecht en Overyffel. XVIII. 244. handelt in Deenemarke. XVIII. 281. wordt Sekretaris der Staaten van Holland. XVIII. 282. neemt het Raadpensionarifchap waar. XX. 46. sterft. XX. 338
 Byeenkomst te Antwerpen. XIX. 227. handeling op dezelve over een Verdrag van Koophandel. XIX. 228
 Byeenkomst te Kameryk, in 1720 en vervolgens. XVIII. 215. handelingen op dezelve. XVIII. 237, 285. zy wordt afgebroken. XVIII. 314
 Byeenkomst te Soiffons vastgefteld. XVIII. 461. Gevolmagtigden op dezelve. XVIII. 461. inzigten der handelende Mogendheden. XVIII. 463 enz. opening der Byeenkomst. XVIII. 474. handelingen op dezelve. XVIII. 477 enz. 522. zy verflaauwt. XVIII. 482, 493. fcheidt genoegzaam. XIX. 25
 Byltjes. Zie Scheepstimmermans-Gilde.
Byfferus (Simon Luca), Remonstrantsch Predikant, wordt naar Loevestein gevoerd. X. 413

C. Zie ook K.

Calais gewonnen door de Franfchen, in 1558. VI. 26. Verdrag, wegens deeze Stad. VI.

33. verlofgelden aldaar geheeven. VI. 400. VII. 81
- Calkoen (Cornelis)** Gezant der Staaten aan 't Hof van Dresden. XIX. 490. sluit aldaar een Verdrag van onderstand. XX. 375
- Camifards.** Hun bedryf. XVII. 199. de Bondgenooten ondersteunen hen. XVII. 202, 279
- Campement.** Zie Veldleger.
- Canisius (Wynand),** Predikant te Zierikzee. zyn gedrag in eene opchudding aldaar. XX. 74, 75, 99, 100
- Canut (Pierre),** Fransche Gezant by de Staaten. XII. 386
- Capres (. . . .)** tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. helpt Haarlem belegeren. VI. 414. wordt te Antwerpen gevat. VII. 113. is by de Malkontenten. VII. 269
- Caracena (Don Louis de Benevides, Markgraaf van)** wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XII. 475
- Carignan (Thomas, Prins van),** zyne Krygsbedryven in de Nederlanden. XI. 182, 201, 267
- Carlo (Gasper van der Noot, Heer van)** zoekt Alva te ligten. VI. 275. trekt op tot ontzet van Haarlem. VI. 427. sneuvelt. VI. 429
- Kasembrood.** Zie *Kasembrood*.
- Cassander (Georgius),** zyne gemaaigtheid. VI. 96
- Castre (Heer van)** woont het beleg van 't Blokhuis te Workum by. IV. 443. is Kapitein van Holland. IV. 453, 455. wordt Onder-Stadhouder. IV. 473. onbekwaam gehouden, omlanger Kapitein te zyn. IV. 485, 487
- Castre (Nikolaas a)** wordt Bisschop van Middelburg. VI. 66
- Catechismus (Heidelbergse)** verschil deswege, in 't begin der zeventiende eeuw. X. 17
- Cativulcus,** Koning der Ebuoronen. I. 47 *Aant.*
- Cau (Iman), Heer van Duffen,** raakt in moeite. XVII. 249. Zie *Kauru*.
- Cecil (Thomas)** wordt Overste van den Briele. VIII. 98
- Cerbellon (Gabriel)** Overste van 't geschut onder Alva. VI. 241
- Cerialis (Petilius)** trekt op tegen Civilis. I. 159. komt in Germanie. I. 162. verjaagt de Treviren. I. 163. versmaadt het gebied over Gallie. I. 164. overwint Civilis. I. 166. strydt andermaal tegen hem, op 't ondergelopen Veld. I. 168. behaalt de zege. I. 172, 177. zyne Vloot overvallen. I. 177. hy plondert het Eiland der Batavieren. I. 179. treft de Vrede met Civilis en de zynen. I. 180, 181
- CEZAR (KAJUS JULIUS),** Veldheer der Romeinen, slaat de Helvetiërs. I. 38. verwint Ariovistus. I. 39. overheert de Belgen. I. 39. verjaagt de Uzipeeten, Tenkteren en Sikambren. I. 44, 46. trekt over den Ryn. I. 46. verbindt zig met de Batavieren. I. 46. en met eenige andere volken. I. 48. overwint de Britten. I. 51. zyne verdere Krygsbedryven. I. 52, 53, 54
- Chaiboinen of Cavionen,** door Maximiaan Herkulus, overwonnen. I. 219
- Chamaven,** eene soort van Franken. I. 227 *Aant.* door Juliaan beteugeld. I. 244
- Chambre mipartie** of tweeledige *Ka-*

- Kamer opgeregt. XII. 376, 379
Champaigne (*Fredrik Perenot van Granvelle, Heer van*) lydt nadeel by eene munitery te Antwerpen. VI. 471. handelt over eene bevrediging. VI. 478. wordt naar Engeland gezonden. VII. 84. zyn bedryf te Antwerpen. VII. 112, 113. hy treedt in de Brusefche Vereeniging. VII. 141. bemagtigt Bergen op Zoom. VII. 162. ook Steenberg en 's Hertogenbosch. VII. 162. hy nodigt Oranje naar Brabant. VII. 168. houdt Aarschots zyde. VII. 176. wordt te Gend gevangen gezet. VI. 222, 223, 291. wordt tot Overfte der Stad aangesteld. VIII. 18
Chantonai (*Heer van*), Broeder van Granvelle. VI. 90
Charietto, een Frank, bedwingt de Quaden. I. 249. beoorloogt de verbonden' Germanifche Volken. I. 258
Charifus (*Fonas*), Deenfche Gezant in den Haage. IX. 295
Charlemont, door Willem van Nassau, verfterkt. V. 416. ingenomen door Hierges, in 1577. VII. 153
Charleroi, vergeefs belegerd door Willem den III. XIV. 227. veroverd door de Franschen, in 1693. XVI. 247
Charles (*Lambert*) neemt Breda in, door lift. VIII. 341. verraft Goch. XI. 11
Charlotta van Bourbon, Prinfes van Montpenfier, trouwt met Willem den I. Prinfe van Oranje. VII. 67. sterft. VII. 444
Charnacé (*Herkules, Baron van*), Gezant van Frankryk by de Staaten, maant hen af van de handeling met de Spaanfchen. XI. 171, 173. handelt met hen over een Verbond. XI. 182, 200. yvert tegen de afdanking. XI. 235. sneuvelt voor Breda. XI. 255
Charrette (*Denys de*) stemt het opgegeven van Graave tegen. VIII. 127
Chateau in Cambrefis, door Karel den V. ingenomen. V. 260. Vrede aldaar geflooten, in 1558. VI. 34. de Plaats wordt bemagtigd, door Anjou, in 1581. VII. 416. door Parma. VII. 467
Châtillon (*Heer van*) gewond in 't beleg van Rynberk, in 1601. IX. 105. sneuvelt in 't verdiedigen van Oostende. IX. 108
Châtillon (*François van Aeffen, Heer van*) gekwetft. XVI. 49. wordt Heer van Sommelsdyk. XVI. 167
Châtre (*Maarschalk de la*) door Lodewyk den XIII. met een Leiger naar 't Land van Gulik gezonden. X. 41. keert te rug. X. 44
Chattam. Togt derwaards, in 1667. -XIII. 260-262
Chaumont en Glaion (*Filips van Stavete, Baron van*) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 40
Cherufcen verbinden zig met de Katten. I. 12. hunne wooning. I. 60
Chefter (*Eduard*) loopt met vyf vendelen Engelschen over tot den vyand. VI. 483. Oranje zendt hem naar Engeland, om eenige penningen te ligten. VII. 82
Chevraux (*Heer van*) geslaagen, in Waterland. VI. 474
CHILDEBERT, Koning van Oostfrankryk, verdelgt de Warrels,

- ners. I. 327. zyne Wet. I. 328
CHILDEBERT DE II. wordt Koning van Oostfrankryk. I. 347
Childerik, Koning der Franken. I. 293
Chilperik stelt zig in 't bezit van Oostfrankryk. I. 326
Chimai (*Karel van Croui, Prins van*) wordt Stadhouder van Vlaanderen. VII. 502. brengt eenige Steden van dit Gewest tot 's Konings zyde over. VII. 507. verover't Bon. VIII. 292. wordt Hertog van Aarschot. VIII. 410. Zie *Aarschot*.
Chinnelofara, een onbekend water. II. 126, 127
Christiaan de II., Koning van Deenemarke, raakt met de Hanze-Steden in oorlog. IV. 326. houdt veele Schepen aan in de Zond. IV. 413. ontslaatze wederom. IV. 413. wykt naar de Nederlanden. IV. 455. zoekt hier Schepen uit te rusten. IV. 456. V. 34. begeeft zig naar Oostfriesland. V. 35. valt in Holland. V. 37. plondert Alkmaar. V. 37. men beweegt hem 't Land te ruimen. V. 38. hy reift naar Noorwegen. V. 39. wordt gevangen. V. 39. zyn uiteinde. V. 39
Christiaan de III., Koning van Deenemarke. Vredehandeling met hem. V. 59. Verbond van Koophandel. V. 66. nieuwe onlusten. V. 102. hy verbindt zig met Karel van Gelder. V. 109. men treft een Bestand met hem. V. 121. hy verbindt zig met François den I. V. 215. zyne onderneemingen ter zee. V. 221. hy maakt een Verbond met Karel den V. V. 262. vordert meer tol, dan te vooren. V. 327
Christiaan de IV., Koning van Deenemarke. Handel der Staaten met hem. VIII. 319, 401, 452. X. 48, 166. hy vermaant hen tot Vrede met Filips VIII. 479. zendt gezanten herwaards op Vredehandeling, in 1607. IX. 295. Verbond met hem geslooten; doch niet bekrachtigd. X. 427. hy steekt zig in den Duitfchen oorlog. XI. 19. wordt ondersteund, door de Staaten. XI. 20, 40. zyne nederlaag. XI. 39. hy weigert Staatsche bezetting in de Sterkten aan de Zond te laten leggen. XI. 72. verhoogt de tollén. XI. 379. Verdrag met hem. XI. 387. hy sterft. XI. 389
Christiaan de V., Koning van Deenemarke, verbindt zig met de Staaten. XIV. 274, 307. handeling met hem. XV. 293, 377. hy raakt in geschil met de Stad Hamburg. XV. 325
Christiaan de VI., Koning van Deenemarke. Geschillen van den Staat met hem vereffend. XIX. 65. hy sterft. XX. 45
Christiaan (Hertog) van Brunswyk brengt een Leger op de been. X. 434. verliest zynen arm in den slag by Fleury. X. 436. wordt geslaagen. X. 480. sneuvelt. XI. 38
Christiaan Fredrik, Vorst van Oostfriesland, neemt kwalyk, dat Embden in de Ryswyksche Vrede begrepen is. XVI. 429
Christina wordt Koningin van Zweeden. XI. 164. de Staaten rusten eene vloot uit ten haaren behoeve. XI. 387. haare Staatsdienaars zyn misnoegd over den handel met Deenemarke. XII. 42. de Staaten handelen

- Costumen* of Landsgewoonten be-
volen in geschrift te stellen. XV. 280
V. 25
- Coülster* (*Heer van*) naar Spanje
gezonden. XVIII. 209
- Courrières* (*Joan van Mommeranci*,
Heer van) wordt Ridder van't
Gulden Vlies. VI. 6. Stadhou-
der van Ryffel, Douai en Or-
chies. VI. 42. verschild met O-
ranje. VI. 76
- Courteville* (*Foost of Jozef de*),
Geheimschryver van Filips den
II. VI. 56, 169. raadt Alva met
twee millioenen, in plaats van
den tienden penning, te vrede
te zyn. VI. 303
- Coymans* (*Gillis*). zyne handeling
aan het Deensche Hof. XIX. 65.
hy vordert de herlevering van
eenige Yslandsvaarders. XIX.
279
- Crevecoeur* gestigt. VIII. 227. ge-
wonnen door Prinsse Maurits.
VIII. 346. verlooren. IX. 49.
herwonnen. IX. 73. veroverd
door Turenne. XIV. 92
- Crimineele Ordonnantien* van
Alva, door wien opgesteld. VI.
292
- Crobain* (. . .), Bediende van
den Graave van Hoogstraaten,
tekent het Verbond der Ede-
len. VI. 125
- Croivelde* heeft de hand in een'
oproer te Gend. VII. 176
- Cronstrom* (*Izaak, Baron van*) voert
bevel in 't belegerd Bergen op
Zoom. XX. 109, 113. raakt in
verdenking van pligtverzuim.
XX. 115. aanmerkingen ter zy-
ner verdediging. XX. 115
- Cruptorix Hoeve* in Friesland. I. 83
- Cunéus* (*Petrus*) te Leiden op de
Nominatie van Schepenen ge-
bragt. XV. 280
- CURACAO veroverd, in 1634. XI.
246. gebrandschat door de Fran-
schen, in 1712. XVII. 491
- D.
- Daalhem*. Gevegt aldaar, in
1568. VI. 270. de Stad wordt
veroverd door Parma. VII. 198.
herwonnen, in 1632. XI. 157
- Daam* (Hopman) helpt den Brie-
le inneemen. VI. 342, 345
- Daay* (*H.*) in bezending naar U-
trecht en Overyffel. XVIII. 244
- Daciërs*. Hunne oude wooning.
I. 186
- DAGOBERT, Koning van Oost-
frankryk, overwint de Saxers
en Friezen. I. 331. stigt eene
Kerk en Tolhuis te Utrecht. I.
337, 338. ontflaat de Saxers
van eene jaarlyksche schatting.
I. 343. sterft. I. 344
- DAGOBERT DE II. wordt Koning
van Oostfrankryk. I. 346. wordt
in ballingschap gezonden. I. 347.
op den Troon hersteld. I. 349
- Dagvaart (eerste) der Staaten
van Holland te Dordrecht, na
de omwenteling, in 1572. VI.
377. tweede, te Haarlem. VI.
382. derde, te Haarlem. VI.
396. vierde, te Rotterdam. VI.
478. vyfde, te Dordrecht. VII.
15. nog eene te Rotterdam.
VII. 25. te Middelburg. VII.
139. te Dordrecht. VII. 147. te
Haarlem. VII. 166. VIII. 251
- Dagvaarten der Steden. wan-
neer in gebruik geraakt. III.
426. gesteldheid derzelven, in
de vyftiende eeuw. III. 546
- D'Alava* (*Francisco*). zyne brie-
ven onderschept en in 't licht
ge-

- gegeven. VI. 195
Damiate, in Egipte. Togt der Friezen derwaards. II. 345. Gelegenheid der Stad. II. 346. zy wordt belegerd en ingehomen met hulp van Graave Willem den I. II. 346-349. of de Haarlemmers hier Zaagschepen gebruikt hebben. II. 350
Dandelot dient onder Brederode. VI. 211
Daniewerk, overblyffels van een' muur, aan de Eider, dus genaamd. II. 37
Dankerts (*Bartholomeus*) Baljuw van Goes. Moeite met hem. XII. 399 enz.
Dankerts (*Jan*) schryft vinnig tegen Oldenbarneveld. X. 201. raakt in hegtenis. X. 202. wordt geslaakt en beloofd. X. 203
Danfer (*Simon de*) van Dordrecht, befaamd zeerover. X. 51
Dantzic beschermd door de Staaten. XII. 438. Verdrag met deeze Stad. XII. 440. zy verfehilt met Rusland. XVIII. 123. wordt door de Ruffen ingehomen. XIX. 174
Dathenus (*Petrus*), Predikant te Gend. Deszelfs woest bedryf. VII. 218, 219. hy wykt naar Duitschland. VII. 290. komt wederom te Gend. VIII. 28. wykt naar Holland. VIII. 28. predikt oproerig buiten Gouda. VIII. 28. zyne verdere bedryven en dood. VIII. 28
Daufyn. Zie *Jan*, Hertog van *Touraine*.
David van Bourgondie, natuurlijke Zoon van Hertoge Filips, wordt, door den Paus, tot Bisschop van Utrecht aangesteld. IV. 49, 53. Verdrag tusschen hem en Gysbrecht van Brederode. IV. 59. hy verzekert zig van deezen en van Heere Reynoud. IV. 130. doet Utrecht en verscheiden Heeren in den ban. IV. 217. wordt gevangen. IV. 230. hersteld. IV. 230. sterft. IV. 315
David Forisz van Delft. zyne levensbyzonderheden. V. 151
D'Avila (*Don Juan Alvarez*) door de Vloote van Heemskerck geslaagen, voor Gibraltar. IX. 253
D'Avila (*Sancho*) krygt bevel over eenige ligte paarden, onder Alva. VI. 240. neemt Egmond gevangen. VI. 249. tragt Middelburg te spyzigen. VI. 438. raakt slaags met Boifot. VI. 459. verlaat Graaf Lodewyk op de Mookerheide. VI. 468, 469. gebiedt eene Vloot naar Schouwen. VII. 72. vermaant de muiters te Antwerpen. VII. 114
Davidson (*Robert*) Gezant van Engeland. zyne handeling in Holland. VIII. 51-53, 88
D'Avala (*Martin*) helpt Maastricht overweldigen. VIII. 111
Dedel (*Joan*) gemagtigd tot het stillen van een' oproer te Enkhuizen. XII. 288
DEENEMARKE. Verschil met dit Ryk over de Zondsche tollén. VI. 257. VIII. 319. Oranje handelt in dit Ryk. VI. 330. 't handelt van vrede tusschen Spanje en Engeland. VIII. 206, 207
Deenen of *Noormannen* doen eenen inval in Gallie. I. 311. worden door Theodebert verwonnen. I. 311. vallen in Engeland. I. 438. oorloogen met Karel den

den Grooten. II. 35. vallen in Friesland. II. 38. veranderingen in hun Ryk. II. 41. zy verjaagen Heriold. II. 43, 46. overvallen Duurstede. II. 51, 53, 63, 64, 68, 70. ook Walcheren en andere oorden. II. 53, 58, 69, 84, 87. hunne geweldenaaryen te Egmond en te Noordwyk. II. 55. zy overmeesteren Friesland en de Betuwe. II. 62, 63, 68. hunne zeeſchuimeryen. II. 66. zy winnen Utrecht. II. 68. slaan zig te Nieuwmegen neder. II. 84. en te Haslou. II. 85. zy worden, door de Teiſterbantſche Friezen, geſlaagen en uitgerood. II. 91. vallen in Utrecht. II. 118. in Tiel. II. 134. trekken af. II. 137

Deiden (*Henrik van*) trekt optegen Willem Lodewyk. VIII. 74

De l'Ecluse (*Jan*) door Oranje naar 't Noorden gezonden. VI. 330

DELFT, door Godefrid den Bultenaar, geſtigd. II. 182. verkrygt Handveſten van Willem den II. II. 404. werpt de Vlaamſche bezetting uit. III. 166. kant zig tegen Hertog Albrecht. III. 295. die de Stad inneemt. III. 297. zy wordt van Lutheranerye beſchuldigd. V. 5. brand aldaar. V. 113. toeleg van Willem den I. op deeze Stad. VI. 320, 379. zy kieft zyne zyde. VI. 380. 't Hof wykt derwaards uit den Haage. VI. 397. Baldes zoekt de Stad te verraffen. VI. 473. zy bewilligt, genoegzaam de laaſte, in 't Beſtand. IX. 428. oploop aldaar, over 't verhoogen van den Kooren-Excyns. X. 96. beweegingen aldaar. X.

167. Prins Maurits verſtelt 'er de Wet, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. de Stad verwerft eenige vrydommen, uit hoofde der ſchade door 't ſpringen van den kruidtooren veroorzaakt. XII. 434. oproer aldaar, in 1672. XIV. 80, 195. verandering der Regeering in dat jaar. XIV. 195. eenige ontslaagen Regenten herſteld, in 1679. XIV. 196. de Prins van Oranje aldaar, in 1747, tot Stadhouder uitgeroepen. XX. 86. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 308

Delfzyl verlooren, in 1580. VII. 339, 340

Del Rio (*Lodewyk*), Fiſkaal van Bourgondie, wordt Lid in den Raad der Berpoerten. VI. 251. is zeer gezien by Alva. VI. 253, 263. wederlegt Oranje ſchriftelyk. VI. 284

Dendermonde. Dagvaart der Heeren aldaar, in 1566. VI. 196. wat 'er gehandeld werdt. VI. 197. gewonnen door Willem den I. VI. 388. door de Franſchen, overmeesterd. VII. 474. door Parma. VIII. 17. door de Franſchen, in 1745. XX. 13

D'Esguerdes (. . .) doet een verzoek uit naam der Edelen. VI. 147

Deure (*Pieter van der*), een der uitvinderen eener nieuwe wyze van zeeveeringe, door middel van ſteen. XIX. 92

DEUTICHEM bemagtigd door de Spaanſchen, in 1598. IX. 34. herwonnen door Graave Willem, in 1599. IX. 51. veroverd door den Prins van Condé, in 1672. XIV. 27

- Deutz (Jakob)**, Burgemeester van de Franschen. XI. 337
 Haarlem, raadt eenig Krygs-
 volk, welk in de Stad geko-
 men was, te rug te keeren. XX.
 343. verklaart van deszelfs
 komst geene kennis gehad te
 hebben. XX. 344
- Deutz (Willem Gideon)** wordt,
 door zyne Hoogheid, tot Bur-
 gemeester van Amsterdam aan-
 gesteld. XX. 290
- DEVENTER** door de Saxers over-
 vallen. I. 425. aan de Bisschop-
 pen van Utrecht gekomen. II.
 270. belegerd II. 270, 287. Wil-
 lem de I. zoekt zig van deeze
 Stadmeester te maaken. VI. 321.
 zy wordt bemaagtigd door Ren-
 nenberg. VII. 240. Opschud-
 ding aldaar. VII. 328. Leicæster
 brengt 'er bezetting in. VIII.
 135. de Stad wordt verraaden.
 VIII. 196. Norrits zoekt haar
 te verraffen. VIII. 199. zy wordt
 door Prinse Maurits bemaagtigd.
 VIII. 356. gaat, in 1672, by
 verdrag over aan de Bisschop-
 pelyken. XIV. 28. moeite met
 eenige Gemeentsluiden aldaar.
 XIV. 457. twist over 't bewaa-
 ren der sleutelen. XV. 35
- Deventer (Gerard van Prounink,**
 gezeid). Zie *Prounink*.
- Deynoot (Willem)**, Notaris te Mid-
 delburg, heeft de hand in den
 Beeldenstorm. VI. 182
- Dibbets (Henrik)**, Predikant te
 Dordrecht, moeit zig met de
 aanstelling van Willem den III.
 tot Stadhouder. XIV. 73
- Dieden (Otto van Gend, Heer van)**
 neemt Wezel in by verraffing.
 XI. 99
- Diedenboven** verlooren, in 1558.
 VI. 26. in 1643 gewonnen door
 de Franschen. XI. 337
- Diemen**, die van Diemen bergen
 hunne buuren, in eenen Wa-
 tertvloed. II. 263.
- Diemen (Antoni van)** ruft vyf
 schepen uit tegen Kambodia.
 XI. 372
- Dienst (nieuwe)** van Paus Gre-
 gorius den VII., in Holland
 verboden. XIX. 34
- Dieren (Heerlykheid van)** door
 Willem den II. verkroegen. XII.
 113
- Diest**. Aanslag daarop, in 1582.
 VII. 454. de Stad wordt, in
 1635, gewonnen en verlooren.
 XI. 204
- Dieu (Daniel de)**, Schepen, en
 daarna Raad en Burgemeester
 der Stad Amsterdam, trekt in ge-
 zantschap naar 't Russische Hof.
 XIX. 28. zyne handeling al-
 daar. XIX. 30. hy wordt ge-
 magtigd tot de Byeenkomst van
 Antwerpen. XIX. 228. op
 nieuws in buitengewoone Am-
 bassade naar 't Russische Hof ge-
 zonden. XIX. 474. zyne hande-
 ling aldaar. XIX. 519. XX. 41,
 42. hy keert wederom her-
 waards. XX. 43
- Dieu (Daniel de)**, Predikant te
 Vlissingen, handelt in Enge-
 land. VIII. 274
- Dick (Jan)** Schout by Nagt,
 sneuvelt. XVI. 112
- Diksmuiden** overmeesterd, door
 de Franschen, in 1582. VII.
 474. bemaagtigd door Parma, in
 1583. VII. 490. gewonnen door
 de Franschen, in 1683. XV. 137
- DIRK (Graaf)**, uit het geslagt van
 Karel den Grooten, beoorloogt
 de Saxers. I. 427. trekt op te-
 gen de Hunnen. I. 434, 439

- DIRK (Graaf)** bekomt het Woud Wasda. II. 73. sneuvelt. II. 84
- DIRK DE I, Graaf van Holland,** wordt, in zyne jeugd, naar Frankryk gezonden. II. 90. volgt zynen Vader Gerolf op. II. 96. of hy dezelfde zy met *Odokar*. II. 101. hy valt Karel den Eenvoudigen toe. II. 104. ondertekent een Verbond tusschen Keizer Henrik en Koning Karel. II. 106. wordt, door den laatsten, in zyn Graaffchap bevestigd. II. 107. bekomt het bewind over de Kerkengoederen van Egmond. II. 108. waarom hy voor den eersten Graaf van Holland gerekend worde. II. 113. hy sterft. II. 114
- DIRK DE II, Graaf van Holland.** II. 114. overwint de Friezen. II. 115. stigt eene Kerk te Rynsburg. II. 116. trekt tegen de Hunnen te velde. II. 117. verschynt onder de Ryksgraaven. II. 118. mengt zig in den twist over Lotharingen. II. 122. of hy zekere Gift gedaan hebbe aan 't Blandiner Klooster. II. 123. Otto de III. staat hem 't vol bezit van eenige Leenen af. II. 125, 132. hy sterft. II. 128
- DIRK DE III, Graaf van Holland.** II. 132. geduurende zyne minderjaarigheid en daarna, worden de Westfriezen tot onderwerping gebragt. II. 133. zyn geschil met de Utrechtsche Kerk. II. 139. hy stigt Dordrecht. II. 140. zyn tol aldaar veroorzaakt klagten. II. 141. hy verjaagt Dirk Bavo. II. 142. overwint Bisschop Adelbold. II. 143. behaalt de zége tegen verscheiden' Mogendheden, omtrent de Merwe. II. 143. maakt Vrede met Bisschop Adelbold. II. 148. woont de Ryksdagen by. II. 149. trekt naar 't Heilige Land. II. 151. sterft. II. 153
- DIRK DE IV, Graaf van Holland.** II. 153. raakt in geschil met met Vlaanderen. II. 152. met den Bisschop van Utrecht. II. 154. zyn oorlog met Henrik den III. II. 157-163: zyne ontmoeting, te Luik. II. 163. hy wordt, te Dordrecht, verraaderlyk, omgebragt. II. 164
- DIRK DE V, wordt Graaf van Holland** onder de voogdye zynner Moeder. II. 170. wykt naar Vlaanderen. II. 186; 187. belegeret het Slot te Yffelmonde, en wint het. II. 188; 189. wordt ingehuldigd. II. 190. trouwt. II. 193. of hy tegen de Friezen geoorloogd hebbe. II. 193. hy sterft. II. 196. zyn Giftbrief, ten behoeve der Egmondsche Abtdye. II. 196
- DIRK DE VI, Graaf van Holland,** onder voogdye zynner Moeder Petronella. II. 216. twist met zynen Broeder Floris. II. 219. valt in Westfriesland. II. 220, 221. slaat de Westfriezen en Kennemers. II. 222, 223. verdraagt zig met zynen Broeder. II. 223. beoorloogt de Stigtschen. II. 227. belegert Utrecht. II. 230. breekt het beleg op. II. 230. trekt naar 't Heilige Land. II. 232. maakt de Kloosters, te Egmond en te Rynsburg, alleen van den Paus afhankelijk. II. 232. dringt Utrecht eenen Bisschop op. II. 234, 235. sterft. II. 236. wordt onder de Ryksvorsten geteld. II. 236
- DIRK DE VII, wordt Graaf van** Hol-

Holland. II. 274. poogt zig van de Leenroerigheid wegens Zee-land Beweester-Schelde te ontslaan. II. 275. is met zynen Broeder, Willem, oneenig. II. 276. verdryft de Vlaamingen uit Walcheren. II. 279. verzoent zig met zynen Broeder. II. 280. heeft hêt bewind over 't Stigt. II. 282. neemt zynen Broeder, gevangen. II. 283. belegert Utrecht. II. 289. bemagtigt 's Hertogenbosch. II. 290. wordt gevangen. II. 290. sluit een nadeelig Verdrag met Henrik den I., Hertoge van Brabant. II. 291. 293. sterft. II. 295, 299, 394 *Aant.*
Dirk de II. Bisschop van Utrecht. II. 283. onderneemt eene geldligting in Friesland. II. 288. wordt gevangen. II. 289. geslaakt. II. 289. Lodewyk van Loon verbindt zig met hem. II. 313, 322. hy wint Ten Buffche. II. 315. keert naar 't Stigt. II. 316. wint Dordrecht. II. 320. verdraagt zig met Willem den I. II.

321

Dirk, Graaf van Kleeve, aanvaardt de Regeering van Holland, na Floris des V. dood.

III. 86, 88, 90, 92

Dirk Bavo, uit het Graaffchap Bodegraave, door Dirk den III., verjaagd. II. 142

Dirk de Snyder, voorganger der Naaktlooperen, te Amsterdam.

V. 88

Dirkszoon (Kornelis) van Monnikendam, slaat Boffu, op de Zuiderzee. VI. 449

Diskou (Hieronimus van), Brandenburgsche Gezant in den Haage. IX. 295

Dispargum, waar gelegen. I. 282

Ditfort (Reinard van), om 't opgeeven van 't Huis te Reede, onthalsd. X. 422

Divodorum, Stad der Mediatriken. I. 162

Dix (Arnold) wordt, voor een gedeekte, eigenaar van de Berbi-ce. XVIII. 11

Doelisten. wie daarmede te Amsterdam gemeend werden. XX. 276. hun bedryf in de Doele.

XX. 272, 273, 274, 275, 277. zy verdedigen zig, wegens het inneemen derzelve. XX. 275. begeeren dat men openlyk voor hun bidde. XX. 278. morren over het antwoord van Burgemeesteren en Raaden, op hunne drie Artikelen. XX. 280,

282, 283. 't Scheepstimmermans-Gilde kiest hunne zyde. XX. 280. zy vorderen de verandering der Regeeringe. XX. 285, 288. beletten, door middel van 't Scheepstimmermans-Gilde, het tekenen tot handhaaving der Regeeringe. XX. 286. haalen zyne Hoogheid in.

XX. 288. doen een onbescheiden eisch aan Burgemeesteren. XX. 289. dringen den Prins, by nacht, tot het toetsaan van een' Vryen Krygsraad. XX. 294.

raaken in algemeene veragting. XX. 298, 349, 350

Does (Dirk van der) brengt de bekragtiging der eerste Wapenschorring met Spanje over naar Lillo. IX. 249. brengt Neyen te rug in Holland. IX. 250

Does (Jakob van der) wordt Raad nevens den Prinse. VI. 399, 483.

krygt last om orde op de Regeering te helpen stellen. VII. 16. wordt Lid van den Landraad.

D 5

- raad. VII. 23. gemagtigd op de Vredehandeling te Breda. VII. 29
- Does** (*Fan van der*), Heer van Noordwyk, handelt in Engeland. VI. 466. voert bewind in Leiden, ten tyde van 't beleg. VI. 483. wordt gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Engeland. VIII. 90, 97
- Does** (*Fonkbeer Pieter van der*), Onder-Admiraal van Holland, neemt een Spaansch Gallioen. VIII. 287. gebiedt 's Lands Vloot als Admiraal. IX. 57. zyn scheepstogt. IX. 58. hy valt in groot Kanarie. IX. 59. verbrandt Allagona en Gomera. IX. 60. komt op S. Thomé. IX. 60. sterft aldaar. IX. 61
- Does** (*Simon van der*), Schepen van Amsterdam, afgezonden aan Graave Willem Fredrik. XII. 98
- Does** (*Steven van der*), Heer van Noordwyk, gemagtigd tot de verandering der Regeeringe te Alkmaar. X. 22
- Does** (*Wigbold van der*), Heer van Noordwyk, gemagtigd omzorg te draagen voor de opvoeding van Willem den III. XIII. 198
- DOESBURG**, aan den Yffel, of 't naar *Druzus* genoemd zy. I. 57. door de Noormannen, bemagtigd. II. 88. neemt Spaansche bezetting in, in 1585. VIII. 72. wordt door Leicester bemagtigd. VIII. 135. Maurits legerd zig omtrent de Stad. IX. 34. zy wordt door Lodewyk den XIV. veroverd. XIV. 34. opschudding aldaar. XVII. 246
- Dogge- of Kabbeljaauw-visschery**. Men poogtze, in oorlogstyd, vry te doen verklaren. V. 136,
- Dobain** (*Joan Hynkaart, Heer van*) wegens Brabant gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 55
- D'Oignies** (*François*), Heer van Beaurepar, treedt in de Brusselsche Vereeniging. VII. 141. wordt gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 278. blyft agter. VII. 279
- DOKKUM**, Bonifacius wordt, naby deeze Stad, gedood. I. 413
- Doleman** (*Thomas*) geeft aan de Witt berigt van Englands gezindheid tot Vrede. XII. 252
- Dolbain** (*Adriaan van Bergen, Heer van*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. wordt Onder-Admiraal, in 1569. VI. 308. belegert Delfzyl vergeefs. VI. 309. wordt afgezet. VI. 311. komt te Gend. VII. 177. in Engeland. VII. 423
- Domburg** (*A.*) biedt zyn' Perfoon en eenig geld aan, tot ondersteuning van 't Verbond der Edelen. VI. 155
- Domburg** (*Fan van*) wordt onthalsd. IV. 21
- DOMITIAAN** wordt Keizer. I. 184. houdt eene belagchelyke zègepraal, over de Germaanen en Batavieren. I. 185
- Dona** (*Fredrik, Baron van*) heeft deel aan den aanslag op Amsterdam, in 1650. XII. 95
- Donellus** (*Hugo*), Hoogleeraar der Regten, om 't verdigten van brieven, afgezet. VIII. 217
- Donia** (*François van*), Heer tot Hinnema in Hielsum, gemagtigd tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 405
- Don Fan van Oostenryk**. Zie *Oostenryk* (*Don Fan van*).

ten gestraft. II. 27. wanneer eerst met de dood. II. 404. in dronkenschap, zwaarer te straffen, V. 27, 292

Doopsgezinden. Oorsprong derzelven. V. 68. zy worden vervolgd. V. 69. geestdryvers onder hen. V. 70. Oranje bezorgt hun vryheid van geweeten. VII. 211. zy houden, in 1578, Godsdiensfige byeenkomsten te Amsterdam. VII. 209. yveren aldaar voor de bescherming der Stad, in 1650. XII. 97. Zie Herdoopers.

Door Gods genade. Betekenis deezder spreekwyze. II. 197 Aant.

Doornik bezet door Noirkarmes. VI. 209. gewonnen door Parma. VII. 416. door de Bondgenooten, in 1709. XVII. 341. door de Franschen, in 1745. XX. 5, 10

Dordogno (Pedro) legt op het leeyen van Willem den I. toe. VII. 528

DORDRECHT, of 't op de plaats van *Durfos* gestigt zy. II. 101. Dirk de III. is 'er stigter van. II. 140. en stelt 'er eenen tol. II. 140. Keizer Henrik de III. neemt Dordrecht in. II. 159. Dirk de IV. herwint de Stad. II. 163. hy wordt aldaar omgebragt. II. 164. Kapel te *Thuredrecht* of Dordrecht. II. 172. Dordrecht wordt aan Brabant afgeftaan. II. 293. komt wederom aan Holland. III. 35, 187. wordt door de Stigtschen bemagtigd. II. 320. verkrygt Handvesten van Willem den II. II. 402. Koophandel aldaar, III. 51, 140, 201. wolstapel van daar verlegd. III. 58. verschil der Stad met Wolfersd van Borfelen en den

Baljuw Aloud. III. 115, 124. zy ontvangt Jan den II. tot Graave. III. 139. verschilt met verscheiden' Steden, over 't Stapelregt. III. 208. V. 188. geweldige oproer aldaar. III. 367. de Stad neemt Vrouw Jakobā niet voor Graavin aan. III. 417. erkent Jan van Beieren voor Ruwaard. III. 418, 435. ontvangt van hem gunstige Handvesten. III. 425. zy wordt belegerd, door Jan van Brabant. III. 429. verlaaten. III. 430. de Regeering wordt aldaar veranderd. III. 536. IV. 9. onlust aldaar. IV. 8. eenige Poorters trekken tegen de Hufsitē, ten sryde. IV. 28. V. 304. de Stad verzoent zig met Hertoge Filips. IV. 56. de Regeering wordt 'er veranderd. IV. 80. tweespalt aldaar. IV. 127. de Hoekschen raaken 'er in 't bewind. IV. 175. daarna de Kabbeljaauwschen. IV. 195, 196. Jan van Montfoort poogt de Stad te verrassen. IV. 215. eerste beginfels der Hervorminge aldaar. IV. 415, 418. de Pensionaris dezer Stad neemt het Ampt van den Advokaat waar, in deszels afzyn. V. 34. zy wil geen eene lyn trekken met de andere Steden, om 't verlofgeld op 't koooren afgeschafte te krygen. V. 199. bezending der Staaten hier over. V. 200. vrees aldaar voor de Gelderschen. V. 237. toeleg van Willem den I. op deeze Stad. VI. 328. Boffu stoot 'er 't hoofd voor. VI. 348. Alva zoekt 'er zig van te verzekeren. VI. 349. de Stad kieft 's Prinseu zyde. VI. 367. Dagvaart der Staaten aldaar. VI. 377. VII. 15. eerste Sinode, in 1574. VI. 481.

be-

- beweeing aldaar, door Leicester verwekt. VIII. 257. de Stad bewilligt niet in de zogenaamde *scherpe Resolutie*. X. 165. wordt bezonden. X. 166. tot de plaats der Nationaale Sinode benoemd. X. 178. Maurits maakt 'er geene verandering in de Regeering. X. 281. de Stad verklaart zig, in 1634, tegen de handeling met Frankryk. XI. 184. beweeing aldaar, in 1647. XI. 443. uitslag der bezending derwaards, in 1650. XII. 70-75. opschuddingen aldaar. XII. 137, 282. wat 'er, by 't afkondigen der Vrede met Kromwel, voorviel. XII. 331. de Vroedschap aldaar verleent den Spaanschen Gezant gehoor. XIII. 107. beweeing om Willem den III. tot Stadhouder te doen verklaren. XIV. 72. de Stad klaagt over 't vangen van Kornelis de Witt. XIV. 142. verandering der Regeeringe aldaar. XIV. 198. verschil met Willem den III. over de Nominatie der goede Luiden van Agten. XV. 259-279. twist, of een Raadsheer in den Hove te gelyk in den Oudraad deezer Stad blyven kan. XVI. 57. de Stad verschilt met de meeste Leden, op het ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 350 enz. 371-385, 386, 388. bezending derwaards. XIX. 360-371. in 1748, geschiedt aldaar geene verandering der Regeeringe. XX. 309. Kerkberoering aldaar voorkomen. XX. 381
- Dorellaar (Izaak)* afgezonden van 't Parlement van Engeland. zyne handeling in den Haag. XII. 9. hy wordt aldaar vermoord. XII. 36
- Doria (Prins Andreas)* zet Alva dertig Galeijen by. VI. 243
- Doria (Andreas)* trouwt met eene Erfdogter der Heerlykheid van Woerden. VIII. 330
- Dorp (Arend van)* schiet Willem den I. tienduizend guldens. VI. 267. bemagtigt Mechelen. VI. 388. krygt last, om orde op de Regeering te helpen stellen. VII. 16. wordt gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29. tot het aanzoeken van uitheemsche hulpe. VII. 79. *Aant.* komt te Gend. VII. 179. wordt tot de opdracht der Heerschap-pye aan Frankryk afgezonden. VIII. 54. zyn heimelyk berigtschrift. VIII. 55. en afzonderlyke handeling. VIII. 64. hy raakt buiten bewind. VIII. 404. wordt, op vermoeden van handeling met den vyand, verzekerd in zyn huis. VIII. 404. onder borgtocht geslaakt. VIII. 406. hy plagt den persoon van den Graave van Buuren, als eerste Edele van Zeeland, te vertoonen. VIII. 459
- Dorp (Filips van)*, Thesaurier van Holland. III. 377
- Dorp (Filips van)*, Luitenant-Admiraal van Holland, wordt van zyn ampt verlaaten. XI. 257
- Dorp (Feronimus van)*. IV. 453
- Dorp (Willem van)* Kolonel, sneuvelt in 't beleg van Steenwyk. VIII. 366
- Dort (Adriaan Fanszoon van)*, Schout van Haarlem, handelt heimelyk met Bossu. VI. 410. wordt gevangen gezet. VI. 432. sterft. VI. 433
- Dortib*

- Dorb** (*Joan van*), Bevelhebber van de Bahia, door de Braziliaanen vermoord. XI. 13
- Dou** (*Jan Pieterszoon*), Landmeeter, op vermoeden gevat. X. 464
- Douai**. Aanflag der Franschen op deeze Stad, in 1557. VI. 13. Hooge School aldaar opgeregt. VI. 66. de Stad wordt, in 1710, door de Bondgenooten veroverd. XVII. 386. in 1712 verlooren. XVII. 482
- Doublet** (*Filips*) wordt Ontvanger-Generaal. VIII. 183
- Douwes**. Zeegevegt voor deeze Stad. V. 401
- Downing** (*George*), Gezant van Engeland in Zwitserland. XII. 432. komt als Resident van den Protector, in den Haage. XII. 473. zyne klagten. XII. 473. hy handelt over de vergoeding van schade, wegens drie genomen' Oostindische schepen. XIII. 3, 4. ontdekt den Staaten dat Karel de II. eene reis naar Friesland voorheeft. XIII. 6. wisselt van partye. XIII. 46. zyn gesprek met de Witt. XIII. 124. hy verspreidt losse tydingen. XIII. 133. zyn heimelyke handel. XIII. 162, 163. hy komt wederom in den Haage. XIII. 472. handeling met hem. XIII. 472 - 476. hy vertrekt schielyk. XIII. 476
- Draakenburg** (*Nikolaas van Zuijlen van*), Schout van Utrecht, wordt ter Stad uit gezet. VIII. 166, 167. de Staaten van Holland beschermen hem. VIII. 169. hy wordt hersteld in zyn ampt. VIII. 301. beschuldigt Prounink. VIII. 303
- Drake** (*François*). Zyne Krygsbedryven in Westindië. VIII. 233.
- DRECHTER - FRIEZEN** vallen in Kennemerland. II. 235. verdragen zig met Floris den III. II. 240. verzoenen zig met Floris den V. III. 45
- DRENTE**. Vrye jagt aldaar der Utrechtse Kerke geschonken. II. 121. ook verscheiden' Landeryen. II. 154. staat van dit Graafschap. II. 227. inval in het zelve. II. 229. onlusten aldaar. II. 284, 361. het tragt, vergeefs, voor een Lid der hooge Regeeringe erkend te worden. XII. 191. beroerte aldaar, in 1748. XX. 207. in de Kerken, in 1751. XX. 380
- Dreunen** (*Jan Robertzoon van*) wordt uit Utrecht gezet. VIII. 166. de Staaten van Holland beschermen hem. VIII. 169
- Driemunt** (*Jan*) van Hoorn weigert, gepynigd, onschuldigen te betigten. VII. 56
- Dronkaarts** uit de Wet en Regtbanken te weeren. V. 27
- Druïden**. Gallische Digtters. I. 147. een hunner voorzeggigen. I. 147
- Drukken**, by Plakaat bepaald, in 1570. VI. 319
- Drukkonst**, te Haarlem, gevonden. III. 504
- Drutius** (*Remigius*) wordt Bisschop van Leeuwaarden, en daarna van Brugge. VI. 65
- Druzus** graaft eene Graft van den Ryn in den Yssel. I. 56. legt een' dyk, langs den Ryn. I. 58. beoorloogt verscheiden' Germanische volken. I. 58. sterft op den hertogt. I. 61. men stigt hem een' altaar. I. 61
- Dryver** (*Nikolaas de*). zyn bedryf

- te Gouda. VIII. 158
Du Bois (Jan), Prokureur-Generaal van den Raad der Beeroerten. VI. 251, 259
Duifhuis (Hubrecht), Pastoor te Utrecht. zyne leerwyze. VII. 375. VIII. 150, 151, X. 15. zyne gezindheid vereenigt zig niet die van de *Confistorie*. VIII. 152, 153
Duik (Antoni), Griffier van den Hove, verklaart Uitenbogaard niet meer te kunnen hooren prediken. X. 150. wordt Fisikaal over de drie gevangenen, Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 288, 296. wordt Raadpensionaris van Holland. X. 409. sterft. XI. 112. zyne *Gedenkschriften van Prins Maurits* gedagt. XI. 112 *Aant.*
Duik (de Kolonel) werpt behendiglyk eenig Krygsvolk in Enkhuizen. XII. 294
Duin (Adam Adriaan van der), Heer van Benthem, in de Ridderfchap van Holland beschreeven. XVIII. 297
Duin (Reinier van der) maakt een Verdrag met de Kalvinifchen te Amsterdam. VI. 195
Duinkerken verlooren, in 1558. VI. 26. door de Franfchen overmeesterd, in 1582. VII. 474. door Parma bemagtigd, in 1583. VII. 489. toeleg om de haven onbruikbaar te maaken. IX. 103. aanflag van Fredrik Henrik op de Stad. XI. 132. zy valt Kromwel in handen. XII. 471. wordt door Karel den II. aan Frankryk verkogt. XIII. 33, 107. beloofd te flegten. XVIII. 29 enz. in 1742, den Staaten ter bewaaringe aangeboden. XIX. 347
Duijft (Adriaan) wordt Lid van den Landraad. VII. 23
Duijft (Henrik) wordt Raad nevens den Prinfe. VI. 399. en Lid van den Landraad. VII. 23. krygt laft om orde op de Regeering te helpen ftellen. VII. 16
Duijft van Voorhout (Jan), Burgemeester van Delft, door Willem den II. in hegtenis genomen. XII. 90. op Loevestein gezet. XII. 92. geflaakt, mids zig onthoudende van de Regeering. XII. 109. hersteld in zyne waardigheid. XII. 127, 194
Duitsche Orde. Derzelve oorsprong. III. 253
DUITSCHLAND klaagt over 't fchenden van zynen bodem, door de Spaanfchen en Staatfchen. VIII. 347. antwoord der Staaten op deeze klagten. VIII. 347. IX. 43, 95. baldaadigheid der Spaanfchen, in Duitschland. IX. 27, 28. oneenigheid der Vorften aldaar. IX. 42. zy komen te velde. IX. 53. hun Leger verlooppt. IX. 55. handel der Duitfche gezanten in den Haage. IX. 94, 318. der Staaten met verfcheiden' Duitfche Vorften. XI. 177 - 181. Veldtogt in Duitschland, in 1674. XIV. 334. in 1675. XIV. 372. in 1676. XIV. 399. in 1688. XV. 446. in 1689. XVI. 13. in 1690. XVI. 117. in 1691. XVI. 155. in 1692. XVI. 195. in 1693. XVI. 251. in 1694. XVI. 269. in 1695. XVI. 296. in 1696. XVI. 318. in 1697. XVI. 415. in 1702. XVII. 152, 162, 167. in 1703. XVII. 181, 192. in 1704. XVII. 214 enz. in 1705. XVII. 255, 263. in 1706. XVII. 284.
in

- in 1707. XVII. 307. in 1708. XVII. 322. in 1709. XVII. 344. in 1710. XVII. 389. in 1713. XVIII. 12
- Duivel** (*Dirk*) dient Willem den I. te water. VI. 308. helpt den Briele inneemen. VI. 345
- Duivelaar** (*Pieter*), Burgemeester van Middelburg. XIV. 338
- DUIVELAND**. Merkwaaardige togt der Spanjaarden derwaards. VII. 70 enz.
- Duiven** voor booden gebruikt in 't beleg van Haarlem. VI. 420
- Duivenvoorde** (*Arend van Wasse-naer*) in gezantschap naar Engeland gezonden. XVIII. 55
- Duivenvoorde** (*Arend van*) beschuldigd wegens den Beeldenstorm te Leiden. VI. 185. legt zig in 't Klooster te Egmond. VI. 215. woont eene Dagvaart te Dordrecht by. VI. 377. wordt Krygskommiffaris. VI. 387
- Duivenvoorde** (*Fonkbeer Arend van*) zoekt eenig volk in Medenblik te brengen. VIII. 209
- Duivenvoorde** (*Dirk van*) mishandelt het Standbeeld van Vrouwe Jakoba. III. 517
- Duivenvoorde** (*Filips van*). III. 152
- Duivenvoorde** (*Gysbrecht van*) te kent het Verbond der Edelen. VI. 126
- Duivenvoorde** (*Jakob van*). Zie *Warmond*.
- Duivenvoorde** (*Fan van Wassenauer* en *Duivenvoorde*, *Heer van*) naar Zeeland en Dordrecht gezonden, over 't stuk der Synode. X. 166. voor *Arminiaan* gescholden. X. 166. wordt Bezorger der Hoogé Schoole. X. 388
- Duivenvoorde** (*Fonkbeer Joao van*) te Haarlem onthalsd. VI. 431
- Duivenvoorde** (*Joao van*) zoekt te ontvlugten uit den Briele, in 1572. VI. 344
- Duivenvoorde** (*Willem van*). III. 224
- D'Ulloo** (*Alfonfus*), Kolonel van een regement Spaansch voetvolk. VI. 241
- Duncan** (*Joao*), Raad en Requestmeester des Prinzen van Oranje, handelt over een Verdrag van verdeeling der nalaatschap van Koning Willem. XIX. 94
- Durfos**, volgens sommigen, Dordrecht, wordt belegerd. II. 101, 102. 't beleg wordt opgebroken. II. 103
- Dussen** (*Adriaan van der*) heeft de hand in een' aanslag op 't leeven van Prins Maurits. X. 451. neemt de vlugt. X. 465. zyne Vrouw volgt hem. X. 467
- Dussen** (*Arend Henrik van der*) Burgemeester van Delft, door zyne Hoogheid naar Rotterdam gezonden. XX. 132
- Dussen** (*Bruno van der*) Burgemeester van Gouda, in bezending naar Gelderland. XVII. 240. handelt heimelyk over Vrede met Frankryk in en na 1705. XVII. 289, 329-334. wordt tot de Vredehandeling te Geertuindenberg gemagtigd. XVII. 358. zyne handeling aldaar. XVII. 358 enz. hy verwyrt den Franschen kwaade trouw. XVII. 372. wordt tot de Utrechtsche Vredehandeling gemagtigd. XVII. 427. tot de handeling over 't Verdrag van *Barriere*. XVIII. 47
- Duure tyd**, in 't jaar 1315. III. 201.

201. in 't jaar 1437. III. 532. in Dyken (lange) van Domitius: I. 67
 't jaar 1532. V. 42. in 't jaar
 1536. V. 122. in 1557. VI. 19. Dyken door Floris den IV. ge- I. 67
 in 1595. VIII. 425. in 1623. legd. II. 360 *Aant.* Wendeldyk. II. 360 *Aant.*
 X. 486
- Duuren** bemagtigd, door René Dyken (Westfriesche) met bal-
 van Chalons. V. 237. verlooren. ken en paalwerk beschat. IV.
 V. 237. herwonnen, door Kar- 91. 't bewind over dezelve
 rel den V. V. 255. aan Karel van Poitiers opge-
 draagen. IV. 395
- Duurkant (Nikolaas)**, Baljuw van Dyken, op eene nieuwe wyze,
 Thoolen, raakt in hevige ge- beschermd door middel van
 geschil met Wouters. XVII. 150 steen. XIX. 92
- DUURSTEDÉ**. Haven aldaar. I. 338. **Dykveld (Everard van Weede,**
 slag by deeze Stad. I. 363. zy *Heer van)* in gezantschap naar
 wordt Heriold ter leen gege- Engeland, in 1672. XIV. 42-
 ven. II. 48. door de Deenen o- keert te rug. XIV. 108. han-
 vervallen. II. 51, 54, 63, 68. delt te Brussel. XIV. 488. trekt
 Koophandel aldaar. II. 52, 70. in buitengewoon gezantschap
 de Stad wordt, door Roruk, naar Frankryk. XV. 3, 4. wordt
 bemagtigd. II. 64. de Kooplui- gemagtigd tot het sluiten van
 den aldaar, door de Deenen, een Verdrag met dit Ryk. XV.
 overvallen. II. 70 243. in buitengewoon gezant-
 schap, in Engeland. XV. 303.
- Dwingelanden (dertig)** in 't zyn geheime last. XV. 303. hy
 Roomsche Ryk. I. 201 keert te rug. XV. 307. wordt
 wederom derwaards gezonden.
- Dwinglo (Bernardus)**, Remon- XV. 351. bevordert aldaar de
 frantsch Predikant. X. 412. oogmerken des Prinsen van O-
 spreekt met Stoutenburg. X. ranje. XV. 351, 352, 353, 354,
 451. verdedigt zig, wgens den 357. ook by de Burgemeesters
 toeleg op 's Prinsen leeven. X. van Amsterdam. XV. 427. be-
 473 weegt den Prins tot het aan-
 vaarden der Kroone, onderze-
 kere voorwaarden. XV. 507.
- Dyk van Druzus**. I. 58. door zyne handeling in Engeland.
 Paulinus Pompejus voltooid. XVI. 21, 23, 27, 31, 35. XVII.
 I. 95 122. hy wordt tot de Haag-
 sche Byeenkomst gemagtigd.
- Dyk (Adriaan Adriaanszoon van)** XVI. 103. en tot de Ryswyk-
 beleidt een' aanflag op het lee- sche Vredehandeling. XVI. 357.
 ven van Prins Maurits. X. 451. hy ontdekt de handeling van
 koopt 'er eenigen toe om. X. 't Fransche Hof in Spanje. XVII.
 453. wordt misleid. X. 456, 15, 26
 459. vlugt. X. 461. wordt ge-
 vat. X. 463. en onthalsd. X.
 474, 475
- Dykaadjen in Holland** hersteld,
 in 1577. VII. 158

E.

E Ardulf, Koning van Nordhumberland, neemt zyne toevlugt tot Karel den. Grooten, te Nieuwmegen. II. 37

Ebbe (ongewoone) belet de landing der Engelschen op Texel.

XIV. 128

Eburonen, oude inwooners van Gallie. I. 43. staan op tegen de Romeinen. I. 51

Eck (*Dr. Matthæus van*) wordt Burgemeester te Tiel. XVIII.

141

EDAM verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxen. IV. 286. kiest 's Prinsens zyde. VI. 364.

bewilligt niet; in de zogenaamde *scherpe Resolutie*. X. 164.

Maurits maakt aldaar geene verandering, in 1618. X. 267.

bezending derwaards, in 1650. XII. 76.

de Stad bewilligt niet in de Akte van Uitfluiting. XII. 326.

haare Afgevaardigden te Amsterdam aangerand. XIV. 66.

verandering der Regeeringe aldaar, in 1748. XX. 313

EDELE (EERSTE) in Zeeland. Oorsprong deezer waardigheid en geschillen deswege. VIII.

454 enz. XI. 5. zy wordt, in 1650, vernietigd verklaard. XII. 132.

Willems de III., in 1668, tot eersten Edele aangesteld. XIII. 337.

de Staat van eersten Edele wordt, in 1702, vernietigd. XVII. 148

EDELEN, van ouds Raaden der Graaven. II. 261, 311.

oorsprong van hun gezag in Holland. II. 306.

wanneer *Ridders* genaamd. II. 307.

wanneer *Knaa-*

pen. II. 308. hunne goederen en sloten. II. 308, 309.

zyftonden over 't maaken van Vrede en Oorlog. II. 311, 312.

en andere verdragen. III. 24.

twisten met de Steden, over 't draagen der gemeene lasten. III. 183.

hun klein getal, ten tyde van Karel den V. V. 249

EDELEN (NEDERLANDSCHE) sluiten een Verbond, in 1565. VI. 122.

naamen der voornaamste tekenaaren van het zelfve. VI. 125.

hun aanslag op Antwerpen. VI. 127.

hunne klagten over de Inquisitie en Plakaaten. VI. 128.

hunne vrymoedige taal. VI. 130.

zy komen byeen te Breda en te Hoogstraaten. VI. 132.

stellen een verzoekschrift op aan de Landvoogdesse. VI. 132.

Inhoud van het zelfve. VI. 143.

zy leveren 't over. VI. 142, 143.

bekomen 'er antwoord op. VI. 145.

doen een nieuw verzoek. VI. 146.

bekomen een tweede antwoord. VI. 147.

scheiden misnoegd. VI. 148.

stellen orde op hunne zaken. VI. 148.

krygen den naam van *Geuzen*. VI. 149.

onderscheiden zig, door penningkjes, napjes en gewaad. VI. 149, 150.

begunsten de openbaare Preeke. VI. 164, 166, 168.

hun gedrag, in Spanje misduid. VI. 169.

hun wordt vergiffenis toegezeid. VI. 172.

zy komen te S. Truyen byeen. VI. 174.

wat zy hier handelen onderzocht. VI. 175.

de Hugenooten bieden hun bystand aan. VI. 177.

fommigen hunner hebben de hand in de Beeldstorminge. VI. 180, 181, 184, 187.

zy verdraagen zig met

E

met de Landvoogdesse. VI. 190, 191. sommigen yveren tegen de Beeldstormers. VI. 192, 193. de voorraamften houden eene Dagvaart, te Dendermonde. VI. 196. hun Bondgenootfchap krygt een krak. VI. 207. zy werven, en verfterken hunne Sloten. VI. 210. sommigen zoeken hunnen zoen. VI. 213. veelen vlugten uit Friesland. VI. 222. eenigen smeeden een' toelag op Walcheren. VI. 223. en sneuvelen in een gevegt by Oosterweel. VI. 226. anderen worden gevangen. VI. 231. deerlyk verval van hun Bondgenootfchap. VI. 233. eenigen doen eene intekening tot onderfteuning van het zelve. VI. 255. zy durven niet voor Alva verfchynen. VI. 285

EDELLEN (LID DER) van Holland, in 1618, door beleid van Oldenbarneveld, met twee Edelen vermeerderd. X. 282. op begeeren van Prinfe Maurits, met vyf. X. 282. in 1619, op gelyk begeeren, met nog twee. X. 332. Fredrik Henrik wordt 'er in befchreeven. XI. 249. in 1666, vermeerderd met vyf Heeren. XIII. 227. orde op het befchryven van nieuwe Leden. XIII. 227, 228. Willem de III. doet drie nieuwe Edelen befchryven. XIV. 216. de Edelen wederleggen Amsterdam over 't ftuk der afdanking, in 1685. XV. 286. over 't zenden der Nominatie van Schepenen naar Engeland, en het zitten des Graaven van Portland, in 1690. XVI.

56, 62, 68, 87

EDELLEN VAN ZEELAND beweeten,

zo wel als de eerfte Edele, ter Dagvaart befchreeven te moeten worden. VIII. 461, 462. verdraagen zig, in 1625, met Prinfe Maurits. VIII. 462. doen; in 1651, een nieuw Vertoog aan de Staaten om ter Dagvaart te mogen worden toegelaaten.

XII. 149

Eder. Zie *Adrana*.

Edict of Gebod (eeuwig) ten ryde van Don Jan gemaakt. VII. 142. eeuwig Edict van 1667. XIII. 292. XIV. 85. misnoegen over het zelve. XIII. 294. het wordt vernietigd. XIV. 83-85.

Eduard de I. Koning van Engeland, ontvangt een' Brief van Floris den V. III. 20. verbiedt den uitvoer der Walle. III. 21. handelt, over een dubbel Huwelyk, met Floris den V. III. 23, 30, 31. legt den Wolfstapel te Dordrecht. III. 53. verlegt dien naar Brugge en Mechelen. III. 58. hoe yer hy de hand hadt, in 't ongeluk van Floris den V. III. 64, 65, 72, 73. hy krygt kennis van Floris dood. III. 87. zoekt Jan den I. in 't bewind te ftellen. III. 93, 103. doch zelf merkelyk gezag te bekomen over Holland. III. 96

Eduard de III. Koning van Engeland, met Hollandfche hulp, op den Troon gefield. III. 210. handelt met Willem den III. over een verbond tegen Frankryk. III. 230. fluit 'er een, met Willem den IV. III. 237. wordt *Ryks Stedebouder*. III. 240. of hy Gelder tot een Hertogdom verheeven hebbe. III. 241. hy beweert, dat zyne Gemaalln regt heeft op deeze Landen. III. 247.

170. krygt, voor een' tyd, deel aan de Regeering. III. 277. staat van 't Regt zyner Gemaalinne af. III. 303
- Eduard de IV.** wordt Koning van Engeland. IV. 78. verbindt zig met Hertoge Karel. IV. 103. raakt in onlust met den Graave van Warwik. IV. 108. vlugt naar Holland. IV. 113. wordt hersteld. IV. 116. sluit een verbond van Koophandel met Maximiliaan en Maria. IV. 181. met de Friezen en den Heere van ter Schelling. IV. 182. sterft. IV. 233
- Eduard de VI.** Koning van Engeland. V. 296. zyn uiterste wil en dood. V. 388
- Eduard**, Hertog van Gelder, verklaart Hertoge Albrecht den oorlog. III. 301. maakt vrede met hem. III. 302
- Eduen**, inwooners van het eigenlyk Gallie. I. 37. staan op tegen de Romeinen. I. 51
- Edzard**, Graaf van Oostfriesland, helpt Franiker ontzetten. IV. 318. wordt tot Heere van Groningen ingehuldigd. IV. 325. raakt in geschil met Hertoge Joris van Saxen. IV. 382. verbindt zig met den Hertoge van Gelder. IV. 384. wordt ontzet van 't bewind over Groningen. IV. 386. sterft. V. 35
- Edzard de II.**, Graaf van Oostfriesland; klaagt over 't bezetten van de Eems, door de Staat-schen. VII. 510. 't geschil met hem wordt bygelegd. VIII. 69, 70
- Edzard de III.**, Graaf van Oostfriesland, raakt in geschil met de Stad Embden. VIII. 418.
- welk door der Staaten bemiddeling bygelegd wordt. VIII. 420. 't ontfaakt op nieuws. IX. 19. hy heult met Spanje. IX. 22. zyne Zoonen verwekken oproer in Embden. IX. 20. hy sterft. IX. 23
- Edzard Ferdinand**, Vorst van Oostfriesland. XIII. 97. geschillen ten zynen tyde. XIII. 351, 357
- Eed der Graaven** geschiedde, van ouds, voor die der Staaten. III. 547. V. 337, 338
- Eenigenburg**, Slot in Westfriesland. III. 44. geslegt. III. 99
- Egbert**, Zoon van Dirk den II; II. 125. wordt Bisschop van Trier. II. 126
- Egbert de II.** Markgraaf van Brandenburg, verliest zyne Graaffschappen Oostergouwe, Westergouwe, Islegouwe en Staveren. II. 193, 194, 196
- Egbert en Juriaan Wybrandszonen** dienen Willem den I. te water. VI. 368
- Egbertszoon (Sebastiaan)**, Oud-Burgemeester te Amsterdam, raadt tot gemaatigdheid. X. 86. wordt afgezet. X. 280
- EGGARD**, Graaf van Walcheten; sneuvelt. II. 53
- Eggert**. Zie Willem Eggert.
- Egmond of de Hegge**. Adelbert predikt, en sterft aldaar. I. 373. Geweldenaaryen aldaar, door de Deenen, gepleegd. II. 55. de Kerk en Kerken-goederen van Egmond worden onder 't bewind van Dirk den I. gesteld. II. 109. de Westfriezen verwoesten 't Klooster aldaar. II. 115. 't wordt, door verscheiden' Graaven; begiftigd. II. 132, 196. 't

- Slot aldaar, door Lodewyk van Loon, verbrand. II. 316. verschil tusschen den Heer en Abt van Egmond. III. 385. de Heerlykheid tot een Graaffchap verheeven. IV. 233
- Egmond* (Abtdy van), door Jonkheer Jakob Kabeljaauw genoegzaam geslegt. VI. 440
- Egmond* (Jonkheer *Albrecht van*) dient Willem den I. te water. VI. 308. wordt Krygskommissaris. VI. 387
- Egmond* (*Allard van*) sneuvelt te Schagen. II. 262
- Egmond* (*Allard van*). III. 204
- Egmond* (*Berwoud van*) sneuvelt. II. 215
- Egmond* (*Berwold van*). II. 259
- Egmond* (*Filips, Graaf van*) wordt te Antwerpen gevangen. VII. 113. helpt den Aartshertog Matthias bevorderen tot Landvoogd. VII. 173, 174. neemt Lier in. VII. 174. zoekt Brussel aan 's Konings zyde te brengen. VII. 292. wordt vinnig beschimpt. VII. 293. neemt Geertsbergen en Ninove in. VII. 294. voegt zig by de Malcontenten. VII. 294
- Egmond* (*Fredrik van*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 126. bevordert de openbaare Preeke. VI. 166
- Egmond van der Nyenburg* (*Foan Egidius van*), in gezantschap aan den Koning der beide Sicilien gezonden. XIX. 275
- Egmond* (*Lamoraal, Graaf van*) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 40. Filips de II. verklaart hem vry van Beden. VI. 12, 25. hy helpt den slag by Grevelingen winnen. VI. 27. wordt Stadhouders van Vlaanderen en Artois. VI. 41. verbindt zig met Oranje. VI. 69. vindt eene schimplivrey uit. VI. 72. schryft aan den Koning. VI. 78, 83, 85. blyft uit den Raad van Staate. VI. 83. keert 'er weder in. VI. 95. maakt vrienden. VI. 96, 100. wordt onder de Edelen van Holland beschreeven. VI. 154. *Aantek.* trekt in gezantschap naar Spanje. VI. 104, 106. keert te rug. VI. 107. veslag zyner handeling. VI. 107. hy is misnoegd op Filips den II. VI. 109. neigt tot gemaatigdheid. VI. 112. of hy deel aan 't Verbond der Edelen gehad hebbe. VI. 126. wat hy van 't Verzoekschrift wist. VI. 133. hy keurt zeker Vertoog van Holland af. VI. 153. straft de beeldstormers. VI. 193. wordt oneens met Oranje. VI. 208, 227. woont Alva's intrede by. VI. 247. wordt gevangen. VI. 248. onthalsd. VI. 277
- Egmond* (*Lamoraal van*), jonger Zoon des gemelden, raakt in hegtenis. VII. 460
- Egmond* (*Lodewyk, Graaf van*) beweert regt te hebben op Gelder en Zutfen. XI. 410
- Egmond* (*Otto van*). Zie *Keenenburg*.
- Egmond* (*Prokopius Ferdinand, Graaf van*) beweert regt te hebben op Gelder, Zutfen en andere Heerlykheden hier te Lande. XVI. 430 - 435. Zie ook XVII. 521
- Egmond* (*Willem van*). II. 361. sneuvelt. II. 373
- Egmond* (*Wouter van*). II. 295, 300.

300. III. 16. Zie *Adolf, Arnoud, Floris, Fredrik, Georgius, Jan, Lamoraal* en *Maximiliaan van Egmond*.
- Egomir*, Legerhoofd der Cheruscen. I. 76
- Eik* (*Gerrit Janszoon van der*), Burgemeester van Delft, in bezending naar Amsterdam. X. 114
- EILAND der BATAVIËREN.** Gelegenheid. I. 4, 14. of het tot Germanie, of Gallie behoord hebbe. I. 4, 5. oudste bewoonders van het zelve. I. 6. *Aant.* 7. het wordt, door de Batavieren, ingenomen. I. 13. Germanikus verzamelt aldaar eene Vloot. I. 73. Vitellius beveelt 'er eene werving te doen. I. 118. 't wordt, door Cerialis, geplonderd. I. 179. Wapenhuis aldaar. I. 194. oude opschriften. I. 195. inval der Franken, in het zelve. I. 202. de Saliërs wonen 'er in. I. 243. doch worden 'er uit verjaagd, door de Quaden. I. 247. Theodosius brengt 'er 't tooneel des oorlogs. I. 261
- Eilanden in Friesland* waren, oudtyds, Oostergo en Westergo. I. 376
- Eilanden der Saxers*, waar gelegen. I. 296. *Aant.* overmeesterd, door de Franken. I. 296
- Eilerschans* ingenomen door den Bisschop van Munster. XIII. 89. heroverd door de Staaten. XIII. 95, 96
- Eilof* (*Hopman Jan*), wordt in Leiden ontvangen. VI. 367
- Einde* (*Jakob van den*), Pensionaris van Delft. V. 375. Zie *Jakob van aen Einde*.
- EINDHOVEN** gewonnen en verlooren, in 1581. VII. 381. her-
- wonnen, in 1582. VII. 471. wederom verlooren, in 1583. VII. 488. andermaal herwonnen, in 1629. XI. 98
- Eindbouts* (*Adriaan van*), omverraad op Tiel, onthalsd. X. 421
- Eleman* (*Joan*) handelt over 't versterken van Naarden. XIII. 361
- ELBURG**, gewonnen door den Graave van Buuren. IV. 493
- Eligius* koopt eenige gevangen Saxers vry. I. 334. wordt Bisschop van Noyon. I. 336. *Aant.* predikt den Friezen en Zeeuwen. I. 345
- Elizabet*, Koningin van Engeland, door Filips den II. ten Huwelyk verzogt. VI. 29. raakt met hem in ongenoegen. VI. 61. ook met den Hertoge van Alva, in 1569. VI. 304. 't geschil wordt bygelegd. VI. 305. Graaf Lodewyk vleit haar, met het gebied over Zeeland. VI. 331. zy doet de Watergeuzen vertrekken uit haare havens. VI. 341. staat den gevlugten Nederlanderen werving toe. VI. 355. Oranje tragt, vergeefs, naar verdrag met haar. VI. 466. VII. 83. zy verbiedt Oranje, en veelen anderen, het Ryk. VII. 82. de Opperste magt over Holland en Zeeland wordt haar aangeboden. VII. 84. zy wil eerst beproeven, of zy de Landen met Filips bevredigen kan. VII. 86. haar schryven aan den Prinse van Oranje en de Staaten. VII. 92. geschil tusschen haar, en Holland en Zeeland, bygelegd. VII. 100, 101. zy ondersteunt de Staaten tegen Don Jan. VII. 131, 198. verschoont

zig, deswege, by Filips. VII. 198. is misnoegd, over den handel met Anjou. VII. 227. raadt vyf Gewesten zig nader te verenigen. VII. 248. haare Huwelykshandeling met Anjou wordt plotselyk afgebroken. VII. 420, 421. zy raadt de Staaten tot Verdrag met Anjou. VII. 485. men handelt met haar over 't verleenen van onderstand. VIII. 33-36. over de opdragt der Heerschappye. VIII. 88-91. die zy van de hand wyft. VIII. 91. zy belooft bepaalden bystand. VIII. 92, 97. stelt Leicester aan tot hoofd haarer hulpbenden. VIII. 100. haar heimelyk oogmerk, VIII. 102. zy schynt te onvrede over de opdragt der Landvoogdye aan Leicester. VIII. 120. schryft minzaam aan die van Utracht. VIII. 146. geeft der Staaten gezanten bits bescheid. VIII. 194. men weigert haar den uitvoer van een party Rogge. VIII. 208. zy vaardigt der Staaten Gezanten af. VIII. 215. handelt van vrede met Spanje. VIII. 234. de Paus verklaart haar vervallen van haar Ryk, VIII. 283. zy wordt misleid, aangaande het oogmerk der Spaansche Vloote. VIII. 285. zy veroordeelt de beweegingen, op haaren naam, in de Nederlanden verwekt. VIII. 352. keurt der Staaten mildheid jegens den Koning van Schotland af. VIII. 400. sluit een Verbond met Henrik den IV., waarin de Staaten treden. VIII. 449, 450. komt noode tot erkenenis van der Staaten opperste magt. VIII. 451. handelt met hen. VIII. 495-497. schynt tot Vrede te neigen. VIII. 500. sluit een Verdrag met de Staaten. VIII. 502. verklaart hun, dat zy genoodzaakt is Vrede te maaken met Spanje. IX. 70. treedt in handeling met de Aartschertogen; doch sluit niets. IX. 92-94. zendt volk naar Oostende. IX. 111. sterft. IX. 153.

Ellerborn (Gerard) verwerft Brieven van Schaverhaaling tegen de Staaten. X. 24. regt niets uit. IX. 24.

Emden ontvangt veel Nederlandse Vluchtelingen. VI. 233, 251. 's Prinzen schepen aldaar beslaagen. VI. 325. de Stad raakt in hevige geschil met Graave Edzard den II. VIII. 418. 't wordt te Delfzyl, door bemiddeling der Staaten, bygelegd. VIII. 420. nieuwe onlusten aldaar. IX. 19, 123, 310. de Staaten ondersteunen de Stad. IX. 21, 126. werpen 'er volk in. IX. 124, 126, 128, 311. nieuw verschil met Enno bygelegd. X. 52, 53. de Stad raakt wederom in hevigen twist met hem. X. 439. en met Graave Rudolf Christiaan. XI. 43, 226, 227.

Abyssinische Maatschappye aldaar opgeregt. XI. 228. de Stad heeft geschil met Enno Lodewyk. XIII. 91 enz. Afrikaansche Maatschappye aldaar opgeregt. XV. 114. loopt te niet. XV. 116. de Stad wordt in de Ryswysche Vrede begreepen. XVI. 408. moeilykheid hierover. XVI. 428. de Stad wordt onledig van Staatse bezetting. XIX. 483. Indische Maatschappye aldaar opgeregt. XX. 465.

Emmil (Schan te) gewoanen, zyn vendel. VII. 155
 . door Verdugo. VIII. 349
Emilia van Nassau. Gevolgen *Enge (Bernard uit den)*. III. 17
 van haar Huwelyk met den Prin- ENGELAND. Oude staat van dit
 . te van Portugal. VII. 462. VIII. Ryk. II. 187. Koophandel der
 487, 489., IX. 341 Nederlanden, in hetzelfde. III.
Emilius (Petrus), Remonfrantsch 21, 187, 405, 498. IV. 89, 233,
 Predikant te Warmenhuizen, 302, 321. de Koning beweert
 . uit de Kerk geweerd. X. 57 de oppermagt te hebben over
Emmanuel Filibert, Hertog van de zee, die 't Ryk omringt. III.
Savoje, voert bevel over 't 169. *Aant*.
 Leger van Karel den V. V. 399. *Engelbert van Kleve* wordt tot
 wordt algemeene Landvoogd Bescermeheer van Utrecht ver-
 der Nederlanden. VI. 5. ge- kooren. IV. 204. stilt de mis-
 gebiedt het Spaansche Leger in noegde burgerye. IV. 215. wordt,
 den kryg tegen Frankryk. VI. door den Bisschop, in den ban
 . 14, 18. wordt hersteld in 't gedaan. IV. 217. verrast Utrecht.
 . zit zyner Erflanden. VI. 33. IV. 226. wordt gevat. IV. 227.
 . trouwt met eene Zuster des K- gellaakt. IV. 231. keert naar zyn
 . nings van Frankryk. VI. 35. Vaderland. IV. 231. komt, met
 . brengt te wege, dat Filips van Fransche hulp, in Gelderland.
 den honderdsten en vyftigften IV. 347
 . penning afftaat. VI. 37. ont- ENGELBERT VAN NASSAU, Heer
 . slaat zig van de Landvoogdye van Breda, wordt algemeene
 . VI. 38. bestraft de Staaten. VI. Landvoogd. IV. 320. sterft. IV.
 . 52. beoorloogt die van Gene- 331
 . ve. VIII. 320 *Engelenburg (Alexander Schimmel-*
Emmanuel (Don), Prins van Por- *penning van der Ooye, Heer van)*
 tugal, trouwt met Emilia van in buitengewoon Gezantschap
 . Nassau. VII. 462. VIII. 487. ge- naar Engeland gezonden. XVI.
 . volgen van dit Huwelyk. VIII. 31. zyne handeling. XVI. 35
 . 489. IX. 341. Maurits verzoent *Engelen-Schan* by 's Hertogen-
 . zig met hem. IX. 456. hy woont bosch veroverd, door Turen-
 . het beleg van Gelder by. XI. ne. XIV. 92
 274 ENGELSCHEN neemden veele Ne-
Emmones begeeft zig onder Hol- derlandsche Koopvaardysche-
 land. III. 272 pen, tegen het Verdrag van Zee-
Emmerik neemt Spaansche bezet- vaart van 1674. XIX. 323, 529
 . ting in. IX. 32. wordt 'er van *Engelsman (Jan Fanszoon)*, Bur-
 . ontslaagen. IX. 35. op nieuws gemeester van Hoorn, in eene
 . bezet. IX. 45. geruimd. IX. 95. bezending naar Utrecht afge-
 . door Maurits ingenomen. X. vaardigd. X. 227
 . 77. door Lodewyk den XIV. in ENKHUIZEN. Avennes landt al-
 . 1672. XIV. 27 daar. III. 102. Hertog Albrecht
End (*Kornelis van*) geslaagen met verzamelt 'er een Leger. III.
 330. wreedheid der Hoekschen
 E 4 al-

aldaar. III. 475. aanslag der Gelderschen op deeze Stad. V. 141. zy lydt zwaare schade ter zee. V. 368. toeleg van Willem den I. op deeze Stad. VI. 320. betoec-te aldaar. VI. 355. zy verkieft's Prinsfen zyde. VI. 360. de Prins aldaar ontvangen. VI. 396. Bily staat naar de Stad. VI. 447. Hertog Erik, insgelyks. VI. 473. Overeenkomst wegens het Paalgeld aan deeze Stad vergund. VII. 191. zy wordt tot afval aangezogt. VII. 359. maakt in 't eerft zwaarigheid om Philips den II. af te zweeren. VII. 396. de Koning zoekt de Stad te doen omslaan. VII. 463. toeleg van Leicefter op dezelve. VIII. 248. zy beweert, nevens Hoorn en Medenblik, een Gewest op zig zelf te zyn. VIII. 321 enz. bewilligt niet in de zogenaamde *scherpe Resolutie*. X. 164. Maurits maakt aldaar geene verandering, in 1618. X. 270. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. geweldige beroerte aldaar, in 1653. XII. 285-296. de Stad bewilligt niet in de Akte van Uitsluiting. XII. 326. poogingen om haar te doen veranderen. XII. 342. in 1672, geschiedt aldaar geene verandering der Regeeringe. XIV. 202. *Aant.* Kerkelyke onlust aldaar, in 1675. XIV. 450. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 312. beweging aldaar, in 1749. XX. 340

Enkbuszen (Willem Pieterszoon), Burgemeester van Hoorn, zyns ondanks, geus gemaakt. VI. 189

Enno, Graaf van Oostfriesland. V. 35. heeft geschil met Bal-

thazar van Ezens. V. 35

Enno, Graaf van Oostfriesland, twist met Embden. IX. 122. werft tegen de Stad en tegen andere Oostfriesche Steden. IX. 125. de Staaten doen uitspraak over de geschillen. IX. 126. en verantwoordt zig, deswege, by den Keizer. IX. 128. de Graaf verdagt van 't verwekken van eenen oproer in de Stad. IX. 311. 't verschil tus-schen hem en Embden wordt bygelegd, door de Staaten. X. 52, 53. die van Embden neemen hem in hegtenis. X. 439. de Staaten doen hem slaaken. X. 439

Enno Lodewyk, Vorst van Oostfriesland. zyne geschillen. XIII. 90 enz. hy sterft. XIII. 97

Enschede ingenomen door Prinse Maurits, in 1597. VIII. 473. door de Bisschoppelyken, in 1672. XIV. 28

Entes: Zie *Barthold Entes van Mentbeda*.

Entszoon (Gerrit), Burgemeester van Enkhuizen, zoekt de Friezen te beweegen, om zig Hertoge Karel te onderwerpen. IV. 107. helpt eene beroerte te Zierikzee stillen. IV. 125

Epeszoon (Furiaan), Predikant te Hoorn. zyn merkwaardig einde. VII. 58

Episkopius (Simon) verdedigt het gevoelen der Remonstranten in de Haagfche Conferentie. X. 54. wordt Hoogleeraar te Leiden. X. 54. doet eene Redevoering in de Synode te Dordrecht. X. 315. wordt, deswege, bestraft. X. 315, 316. laat zigten Lande uit voeren. X. 386. keert

keert te Amsterdam te rug, en geeft Lessen in de Remonstrantische Kweekschoolen aldaar. XI. 87

Erasmus (Desiderius) houdt briefwisseling met Bisschop Filips van Bourgondie. IV. 419. draagt een zyner werken op aan de Landvoogdesse, Koninginne Maria. V. 22. sterft. V. 130. agting der Staaten van Holland voor hem. V. 130

Erfsmaarschalk van Holland. Herkomst en betekenis deezer waardigheid. X. 246. XI. 250

Erfstadhouderschap in de manelyke en vrouwelyke nakomelingen; in Holland voorgeflaagen. XX. 121. bewegingen onder 't gemeen ter deezer gelegenheid. XX. 124, 131. besluit der Staaten van Holland daar toe. XX. 147. der meeste andere Gewesten. XX. 151

Erik, Hertog van Brunswyk, helpt den slag van S. Quintin winnen. VI. 15. wordt Pandheer van Woerden. VI. 16. VII. 331. verzamelt volk tot voorstand der Inquisitie. VI. 139. staakt zyne werving. VI. 139. vangtze wederom aan. VI. 167. werpt bezetting in Woerden. VI. 186, 187. in Vianen en Ameide. VI. 232. trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 280. voorwaarde, hem betreffende, in 't Verdrag met Woerden. VI. 381. hy eischt Hoorn en Enkhuizen op. VI. 473. hy sterft. VIII. 329. wat 'er, over zyne Heerlykheden hier te Lande, te doen viel.

VIII. 329, 330

Erkelens, door Fredrik Henrik verraft. IX. 225

Ernst, Aartsbetrog van Oostenryk, wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. VIII. 382. hy komt te Brussel. VIII. 383. zyn aart. VIII. 383. hy raakt in veragting. VIII. 384. handelt van Vrede met de Vereenigde Staaten. VIII. 395, 407. zoekt Deenemarke tegen hen op te hitfen. VIII. 401. sterft. VIII. 409

ERNST KASIMIR VAN NASSAU be magtigt de Schans Filippine. IX. 77. wordt by de brug van Lefinghem geslaagen. IX. 80. helpt den slag by Nieuwpoort winnen. IX. 79 enz. wordt aan de Schelde geslaagen. IX. 183. wint Lochem. IX. 219. wordt Stadhouder van Friesland. X. 408. en van Groningen en Drente. XI. 4. wint Oldenzeel. XI. 35. voorziet de Steden langs den Yssel. XI. 96. tragt eene beroerte te Leeuwarden te stillen. XI. 218. sneuvelt voor Roermonde. XI. 151

Ernst (Barthold), Griffier's Hof van Holland. VI. 381

Erpt (Jan van Kuik, Heer van) brengt Vliflingen over aan 's Prinzen zyde. VI. 350. ook Vee-re. VI. 353

Eschbeda gebiedt in 't beleg van Groningen, in 1580. VII. 338

Escovedo (Joan de), Geheimschryver van Don Jan. zync handeling te Antwerpen. VII. 129. zyne brieven worden onderschept. VII. 153, 154. hy trekt naar Spanje. VII. 151. wordt aldaar vermoord. VII. 151

d'Espeffes, Gezant van Frankryk in den Haage. XI. 62. maakt zig veragt. XI. 75

- Espinol* (Prins van) bemagtigt S. Guilain. VII. 416. loopt gevaar by Gend. VII. 457. beding wegens de goederen van zyn huis by het Bestand. IX. 444
- Espinol* (Prinſes van) verdedigt Doornik in 't afzyn van haaren man. VII. 416
- Essen* (*Henrik van*), een der Regteren over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 340. in gezantschap naar Frankryk. X. 495
- ESSEQUEBBO.** De Zeeuwen beween een uitsluitend regt te hebben om op deeze Volkplanting te handelen. XX. 385 enz. 396 enz. te Amsterdam, houdt men het tegendeel staande. XX. 389 enz. 400 enz. 't geschil blyft steeken. XX. 405
- Effex* (*Robert, Graaf van*). zyn sloopstogt naar Spanje. VIII. 439. tweede togt derwaards. VIII. 475. hy wordt in hegtenis genomen. IX. 70
- Estampes* (*Markgraaf d'*), Gezant van Frankryk in den Haage. zyne handeling. XI. 265
- Estrades* (*Godefroi, Graaf van*), handelt, wegens Frankryk, in Engeland. XI. 266. en in den Haage. XI. 266. zyn gesprek met Fredrik Henrik. XI. 268. hy beraamt, met hem, de bewegingen der Legeren, in 1644. XI. 365. zyne Krygsbedryven. XI. 369, 370. zyn voorslag aan Fredrik Henrik. XI. 414. hy handelt aan 't Engelsche Hof. XIII. 21. komt in den Haage. XIII. 107. zyne handeling aldaar. XIII. 107, 108, 110, 111, 112. hy opent den grond van 't regt der Koninginne op de Spaansche Nederlanden, aan de Witt. XIII. 113. handelt met hem over een verdeeling derzelve. XIII. 113, 117. is bedugt voor de verheffing des Prinſen van Oranje. XIII. 133. schryft over eenige Leden der Regeeringe. XIII. 164. maakt een ontwerp, om zig van Friesland en Stad en Lande te verzekeren. XIII. 176-182. de Witt handelt looslyk met hem. XIII. 285. zyn merkwaardige Brief aan den Koning van Frankryk. XIV. 35. hy wordt tot de Nieuwmeegsche Vredehandeling gemagtigd. XIV. 369
- Eugeniaansche Graft*. XI. 36, 41
- Eugenius* (*François*), Prins van Savoje. zyne Krygsbedryven in Piemont. XVI. 159 enz. in Itallie en Duitschland. XVI. 97, 169, 214, 265, 286, 311. in de Nederlanden. XVII. 317 enz. 342 enz. 386, 402. hy wil een inval in Frankryk doen. XVII. 425. handelt in Engeland. XVII. 437. brengt te wege dat eenige Duitsche troepen by 't vereenigd Leger blyven. XVII. 478. slaat de Turken by Peterwardyn. XVIII. 121
- Eufum* (*Kaspar van*) verdedigt Koeverden trouwelyk. VIII. 379
- Ever* (*Gerard*). III. 17
- EVERARD**, Graaf, zo men meent, van Hameland, verliest zyn Graafschap. II. 91. doodt Godefried den Noorman. II. 91. bekomt deszelfs goederen. II. 92
- Everard*, Heer van Elst, verbindt zig met Radboud. I. 363. zyn goed wordt, hierom, verbeurd verklaard. I. 363
- Evers*

- Boersdyk (Kornelis)**, Baljuw van Muntser toegestaan. XI. 397
 Goes, raakt in een hevig geschil met eenige Regenten. Excynzen (nieuwe), in sommige Steden *verbuurd* of verpagt. IV. 120, 449. 't invoeren derzelveu verwekt opschudding. IV. 120. geschiedt daarna gemakkelijker. IV. 304. oproer over dezelveu, in den Haage. IV. 447. men tragtze in Holland in te voeren. V. 133, 250, 257. 't geschiedt. V. 258. doch met veel moeite. V. 258, 265, 285. Zie *Imposten*.
- Everdyk (Matthews)**, Burgemeester van Goes, raakt in merkelijke moeite. XVI. 208 enz.
- Everstein**, door de Stigtchen gewonnen. III. 372
- Everstein (Filips, Graaf van)** heeft bevel over een regement knechten. VI. 9. verlaat eenig Prinzen volk, by Daalhem. VI. 270
- Evertsen (Gelein)** raakt in gevegt met de Franschen, by Bevesier. XVI. 110
- Evertsen (Jan)** raakt slaags met Collart, en neemt hem gevangen. XI. 236. voorkomt eene onderneeming op Vlissingen. XI. 237. woont den zeeflag voor Duins by. XI. 283. be-magtigt de Schans het Boerengat. XI. 428. lydt veel in den zeeflag, tusschen Blake en Tromp. XII. 202, 203. en in dien, tusschen Monk en Tromp. XII. 241. wykt uit den slag voor Lestoffe. XIII. 146. wordt in den Briele door 't graauw mishandeld. XIII. 146. verdedigt zig. XIII. 146. sneuvelt. XIII. 211
- Evertsen (Kornelis)**, Luitenant-Admiraal, sneuvelt. XIII. 206
- Evertsen (Kornelis)**, Luitenant-Admiraal, verzamelt de Vloot op Schooneveld. XV. 395. verzelt Willem den III. naar Engeland. XV: 474
- Everwyn (Salomon)**, Burgemeester van Dordrecht. XV. 264
- Evocatie**. Zie *Privilegie de non evocando*.
- Excellentie (Titel van)** den Staatlichen Gevolmagtigden te **Haan** (. . . *Mepsche, Heer van*) wordt beschuldigd van te strenge straf geosfend te hebben over de misdaad van Sodomie. XIX. 39, 173. verdedigt. XIX. 171, 173
- Fabricius (Albert)**, in bezending naar Utrecht en Overyffel. XVIII. 244
- Fabritius (Willem)**, Vroedschap te Haarlem, afgezonden aan Willem den III. XIV. 80
- Fagel (François)**, Griffier der algemeene Staaten, legt zyn ampt neder. XIX. 475
- Fagel (François Nikolaas)**. Zyné Krygsbedryven. XVI. 104, 145, 183, 245. XVII. 226 enz. 266, 343
- Fagel (Gaspar)**, Pensionaris van Haarlem, in bezending naar Friesland en Stad en Lande, op 't stuk der *Harmonie*. XIII. 336. wordt Griffier der algemeene Staaten. XIII. 437. weigert

gert het besluit tot verdrag met Frankryk te tekenen. XIV. 55. is verdagt van het eeuwige Edict doorgedreeven te hebben. XIV. 85, 86. wordt *Raadpensionaris*. XIV. 187. raadt den Prins tot verandering der Regeeringe. XIV. 188. lost de zwaarigheden daar tegen op. XIV. 190. brengt, zo men wil, te wege, dat te Haarlem byna geene verandering geschiedt. XIV. 202. wat de Groot van hem schreef. XIV. 262. hy wordt naar Utrecht afgezonden. XIV. 283. doet verslag van de bezending. XIV. 310. zyn begrip van de Voorwaarden der Vrede. XIV. 344. hy werkt tot de opdracht der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 345, 367. hy spreekt met Temple. XIV. 426-433, 435. zyn oogmerk. XIV. 431. zyn schryven, ten nadeele van eenigen te Amsterdam. XIV. 469. hy wordt van nieuws in zyn ampt aangenomen. XIV. 496. XV. 389. d'Avaux zoekt, vergeefs, hem te winnen. XV. 98. hy woont eene bezending naar Amsterdam by. XV. 146. zyn verschil met die Stad. XV. 162, 194, 208, 389. zyn gezag, volgens d'Avaux. XV. 168. wat hy van d'Avaux oordeelde. XV. 192. zyn gesprek met den Keur-Brandenburgschen Gezant. XV. 207. hy yvert tegen het twintigjaarg Bestand. XV. 234. is niet tegen Dordrecht, in 1685. XV. 279. zyne briefwisseling met Steward. XV. 358. zyn merkwaardige brief aan den zelve. XV. 361. uitwerksels van dien

brief. XV. 366-372. hy geeft aan sommigen eenige opening wegens den voorgenomen togt naar Engeland. XV. 426, 430. bevordert dien. XV. 433. stelt eene Verklaring op voor zyne Hoogheid. XV. 456. bezorgt hem geld. XV. 466. werkt, ten zynen behoeve, door de Predikanten. XV. 467, 471. sterft. XV. 471. zyne afbeelding. XV.

472

Fagel (Henrik) wordt eerste Griffier der algemeene Staaten.

XIX. 475

Fagel (Nikolaas) bewerkt de aanbieding der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den III.

XIV. 345

Famars (Karel van Levin, Heer van) tekent het Verbond der Edelen. VIII. 367. verdedigt Heusden. VIII. 310. sneuvelt voor Koeverden. VIII. 367

Fetsma (Felger), wegens Friesland, gemagtigd tot de opdracht der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 56. en aan Engeland. VIII. 90. geweerd uit den Raad van Staate. VIII. 203

Fenelon (Gabriel Jaques de Salignac, Markgraaf van), Ambassadeur van Frankryk by de Staaten, nodigt hen om het Verdrag van Hanover aan te nemen. XVIII. 324. dringt op het aanneemen der wapenen tegen het Weener Hof. XIX. 42. keert naar Frankryk. XIX. 412. komt te rug. XIX. 433. opent den Staaten 's Konings toeleeg om in de Oostenryksche Nederlanden te vallen. XIX. 433 enz. sneuvelt in den slag by Raucoux.

XX. 35

Fer-

- Ferdinand*, Broeder van Karel den V. wordt Roomsch-Koning. V. 8. 't Keizerryk wordt hem afgestaan. V. 436
- Ferdinand de II.* wordt Keizer. X. 402. handelt met de Staaten. X. 481. sterft. XI. 262
- Ferdinand de III.* wordt Keizer. XI. 262. zyn belang by de Vrede. XI. 406. hy bevestigt het LIII. Lid van het Munsterfch Verdrag. XI. 468. XII. 22. sterft. XII. 474
- Ferdinand de VI.* wordt Koning van Spanje. XX. 44. zyne inzigten op 't werk der Vrede. XX. 45
- Ferdinand*, Kardinaal - Infant en Aartsbiffchop van Toledo, wordt Landvoogd der Spaanfche Nederlanden. XI. 194. helpt den slag by Nordlingen winnen. XI. 194. overmeestert eenige Plaatfen, in Duitschland. XI. 195. wint Goch. XI. 206. zyne Krygsbedryven in Frankryk. XI. 233. hy tragt, vergeefs, Breda te ontzetten. XI. 254. verovert Venlo en Roermonde. XI. 254. zyne beweegingen tot ontzet van Hedin. XI. 278, 279. hysterft. XI. 316
- Ferdinand (Don)*, Zoon van Alva, wordt Overfte der Ruiterye. VI. 241. nodigt Egmond en Hoorne, op den dag hunner gevangeniffe. VI. 249
- Feria (Gomes Figueroa, Graaf van)*. Filips de II. zegt hem eene plaats in den Raad van Staate toe; doch geeftze hem niet. VI. 48, 54. geraadpleegd over de Nederlandfche beroerten. VI. 169. neigt tot zagtheid. VI. 240
- Ferrare (Cezar d'Este, Hertog van)*. Maurits biedt hem hulp aan tegen den Paus. IX. 3
- Fervaques (Willem van Hautemer, Heer van)* beweegt Anjou, tot bemagtiging van eenige Steden. VII. 473
- Ferwou (Jonkheer Fredrik van)* 'tot Martenabuis, in gezantschap naar Engeland. X. 427
- Filibert van Chalons*, Prins van Oranje. IV. 400. François de L. belooft hem in zyn Prinsdom te zullen herftellen. IV. 463, 493. hy neemt den Pausgevangen. IV. 466. hy sneuvelt voor Florence, hebbende René van Nassau erfgenaam verklaard. IV. 508
- Filippa*, Dogter van Adolf van Egmond, te Gend opgevoed. IV. 141. trouwt met René, Hertog van Lotharingen. IV. 308. V. 145
- Filippeville* veroverd door Don Jan. VII. 197
- Filippine - Schans* door Graave Ernst van Nassau gewonnen. IX. 77. wederom door Graave Willem. XI. 176. door de Franschen, in 1747. XX. 104.
- Filips van Zwaaben*, tot Keizer verkooren. II. 331. Biffchop Dirk houdt zyne zyde. II. 331
- Filips de I.*, Koning van Frankryk, trouwt met Berta, Dogter van Floris den I. II. 179
- Filips de IV.*, Koning van Frankryk, verbindt zig met Floris den V. III. 59
- FILIPS**, Hertog van Bourgondie, bewerkt, nog maar Graaf van Charolois zynde, de vrede tusfchen Jan en Jakoba van Brabant en Jan van Beieren. III. 431. wat hy hierin beoogde. III. 436.

436. hy bereidt zig den weg, om Vrouw Jakoba op te volgen. III. 458. daagt Glochester uit tot een lyfgevegt. III. 461. wordt, door den Hertoge van Brabant, tot *Ruwaard* verklaard. III. 465, 466. berooft de Kennemers en Westfriezen van hunne Privilegien. III. 475. dreigt Gouda te belegeren. III. 484. noodzaakt Vrouw Jakoba, om hem voor Ruwaard te verklaren. III. 484. maakt verandering in 't Hof van Holland. III. 489. maakt vrede met den Biffchop van Utrecht. III. 496. bekómt verſcheiden' van de aanzienlykſte Nederlanden. III. 507. ſtelt de Vliesorde in. III. 509. doet Frank van Borſelen vatten. III. 512. noodzaakt Vrouw Jakoba, om hem de Graaflykheid af te ſtaan. III. 513. wikkelt de Landzaaten in eenen oorlog met Engeland in. III. 520. belegert Catalis. III. 526. raakt in oorlog met de Oofterlingen. III. 529. geeft verlof tot vrybuiten. III. 536. maakt Vrede en Beſtand. III. 539, 542, 543, 544. bekómt de Heerlykheden, waaraan Vrouw Margareet van Bourgondië verlyftogt geweest was. III. 546. doet den Keizer, wegens deeze Landen, hulde. III. 549. draagt zyne Gemaalin 't bewind van Holland op, voor eenen tyd. IV. 7. komt in Holland. IV. 9, 12. verandert de Regeering, in verſcheiden' Steden. IV. 12. verbiedt de Hoekſche en Kabeljaauwſche hevigheden. IV. 13. verklaart, welke Heerlykheden van Beden vry zyn. IV. 14. doet Jan van Domburg ontſalzen. IV. 21. ook den Prefident Gozewyn de Wilde. IV. 22, 23. ſtelt Jan van Lannoi tot Stadhouder. IV. 22. beteugelt de overdaad der Geestelyken. IV. 30, 31. ſchryft aan den Paus. IV. 31. bedwingt de Gentehaars. IV. 36. verleent Holland en Zeeland verſcheiden' voorregten. IV. 38. beoorloogt de Engelſchen. IV. 42. doet zynen natuurlyken Zoon, David, aanſtellen tot Biſſchop van Utrecht. IV. 53, 58. 59. herſtelt de Kennemers en Westfriezen, in de verbeurde voorregten. IV. 54. ook Dordrecht en Zuidholland. IV. 56. ſtaat naar 't gebied over Frieſland. IV. 61. Keizer Fredrik verbiedt hem de Friezen te ontruſten. IV. 67. hy raakt in twiſt met zynen Zoon, en in oorlog met Frankryk. IV. 69, 79, 85. heeft een' togt naar Turkye in 't hoofd. IV. 74. ſtelt orde op de herſtelling der Dykaadjen. IV. 91. ſterft. IV. 94. zyne egte en onegte kinderen. IV. 95. of hy te regt *de goede* bygenaamd zy. IV. 95
- FILIPS DE II., Zoon van Maximiliaan en Maria, wordt gebooren. IV. 193. Huwelyk voor hem geſlooten. IV. 193. hy wordt *Graaf*, onder Voogdye zyns Vaders. IV. 207. de Gentenaars houden hem, in hunne magt. IV. 232, 240, 241. hy aanvaardt de Regeering. IV. 294. wordt in Holland en Zeeland tot Graave ingehuldigd. IV. 295. verleent bepaalde voorregten. IV. 296. ſluit een Verbond van Koophandel, met Henrik den

.VII. IV. 298, 303. trouwt. IV. 303. doet zig, op nieuws, inhuldigen. IV. 305. handelt, wegens Friesland, met Hertoge Albrecht. IV. 311. reist naar Spanje. IV. 319. keert te rug. IV. 321. beïmagtigt verscheiden Steden, in Gelderland. IV. 329. sluit een Bestand met Hertoge Karel. IV. 330. vertrekt wederom naar Spanje. IV. 331. wordt in Engeland opgehouden. IV. 333. aanvaardt de Regeering van Kastilje. IV. 336. sterft. IV. 336. zyne gedaante, aart en kinderen. IV. 337
FILIPS, Zoon van Keizer Karel den V. werdt geboren. IV. 465. wordt tot toekomstenden Prins en Heer der Nederlanden ingehuldigd. V. 328, 330. zyn eed. V. 336. hy trouwt met Maria, Koninginne van Engeland. V. 391, 397. hy raakt in Engeland in veragting. V. 398, 426. zyn Vader draagt hem 't gebied op, over de Nederlanden en over Spanje. V. 430, 435. hy doet an ontvangt den gewoonen eed. V. 434. zyne inzigten op de Regeering. VI. 3, 4, 45. hy stelt eenige Vliesridders aan. VI. 6. vernieuwt de Plakaaten tegen de Ketteren. VI. 8. vordert een' honderdsten penning en een vyftigsten penning. VI. 10. staat af van zynen eisch. VI. 11. heryat den oorlog tegen Frankryk. VI. 13. wikkelt 'er Engeland in. VI. 14. doet eene negenjarige Bede. VI. 24. verliest den naam en waardigheid van Koning van Engeland. VI. 29. maakt vrede met Frankryk. VI. 31. legt op het uitrooijen

der Ketterye toe. VI. 30, 35. trouwt met eene Dogter van Frankryk. VI. 34, 35, 56. vordert wederom, vergeefs, een honderdsten en een vyftigsten penning. VI. 36, 37. stelt orde op de Regeering der Nederlanden. VI. 38. zoekt de Spaansche knegten in 't Land te laten. VI. 47. neemt afscheid van de Staaten. VI. 49. beantwoordt hun tweeledig verzoek. VI. 52. vertrekt naar Spanje. VI. 56. de Spaansche knegten volgen hem. VI. 58. zyn misnoegen op Engeland. VI. 61. hy regt verscheiden' nieuwe Bisdommen op. VI. 62. steekt zig in den binnenlandschen oorlog in Frankryk. VI. 74. schryft aan Oranje, Egmond en Hoorne, over Granvelle. VI. 81. doet Granvelle vertrekken. VI. 89. sommigen dringen op zyne overkomst. VI. 103. zyne handeling met Egmond. VI. 107, 117. hy beveelt het aanneemen der Kerkvergaderinge van Trente. VI. 113. en het uitvoeren der Plakaaten. VI. 117. zyn last wordt hier afgekondigd. VI. 119. 't volk mort tegen hem. VI. 121, 129. hy verbiedt het byeenroepen der algemeene Staaten. VI. 156, 178. handelt met Bergen en Montigni. VI. 157 - 161. pleegt raad over de Nederlandsche beroerten. VI. 169. besluit herwaards te reizen. VI. 171, 207. zyn gevoelen op de Inquisitie, Plakaaten en algemeene Vergiffenis. VI. 106, 172, 177. hy schryft aan Oranje en anderen. VI. 173. ook aan de Landvoogdesse. VI.

205, 206. hy slaat's Keizers bemiddeling af. VI. 207. zendt Alva met een Leger naar de Nederlanden. VI. 240, 243. verschuift zyne eigen' herwaardskomst. VI. 242, 243. of hy 't vonnis van Egmond en Hoorne ondertekend hebbe. VI. 278. hy trouwt voor de vierde reize. VI. 317. zyne Bruid wordt beschonken, door de Nederlanden. VI. 318. hy doet den Erfprins Karel ter dood brengen. VI. 317. stelt Requesens tot Alva's opvolger aan. VI. 454. ruft sterk toe ter zee. VI. 475. in 1574, hadt hem de kryg reeds twintig millioenen gekoft. VI. 477. zyne inzigten op de Vredehandeling te Breda. VII. 50, 51, 52. eerste overlegging op zyne afzweering, in 1575. VII. 79. hy stelt Don Jan van Oostenryk aan tot Landvoogd der Nederlanden. VII. 123. handelt vergeefs, over Vrede met de Staaten. VII. 194. nieuwe spraak van hem te verlaten, in 1579. VII. 302. gedagten van Holland en Zeeland, hierover. VII. 303. hy zendt de Hertogin van Parma, andermaal, als Landvoogdes naar de Nederlanden. VII. 344. geeft haar verlof om naar Itale te keeren. VII. 345. Oranje legt hem zwaare misdryven te last. VII. 349. hy tragt naar Portugal. VII. 355. bemagtigt dit Ryk. VII. 461, 462. wordt van zyn regt op de Vereenigde Nederlanden vervallen verklaard. VII. 391 - 394. 't Plakaat, hierop gemaakt, wordt niet overal afgekondigd. VII. 395, 396. Filips zoekt Enkhui-

zen te verrassen. VII. 463. beslaat de Nederlandsche schepen in Spanje. VIII. 91. ruft eene magtige Vloot uit tegen Engeland. VIII. 282, 283, 285, die met groot verlies te rug keert. VIII. 288. hy staat, van wege zyne Dogter, naar de Kroon van Frankryk. VIII. 373. draagt de Landvoogdy der Nederlanden op aan Ernst van Oostenryk. VIII. 382. en daarna aan deszelfs Broeder Albertus. VIII. 426. verval zynere geldmidde-len. VIII. 442. hy ruft eene Vloot uit, die geen' dienst doet. VIII. 448, 477. heigt tot Vrede. VIII. 491. handelt met Frankryk. VIII. 492. draagt de Nederlanden op aan zyne Dogter. VIII. 494, 505. sluit met Frankryk. VIII. 499. zyne laatste ziekte en dood. IX. 16. lof en laster. IX. 17

FILIPS DE III., Koning van Spanje. Zyn aart. IX. 18. hy verbiedt den Staaten den handel in zyne Ryken. IX. 55. ruft eene Vloot uit, die door storm verstrooid raakt. IX. 62. ondersteunt de muitelingen in Ierland. IX. 111. zoekt den Hollanderen en Zeeuwen den handel in Indie te beletten. IX. 143. schynt den Staaten vryheid en vrede te willen geeven. IX. 155. opent de vaart op Spanje weder, voor korten tyd. IX. 163. sluit Vrede met Groot-Britanje. IX. 172 - 177. zendt eenig Krygsvolk te water naar de Nederlanden, welk onderschept en geslaagen wordt. IX. 184, 185. neigt tot Vrede met de Vereenigde Staaten. IX. 233. zende

zendt eene bekragtiging der Wapenschorsinge herwaards, die den Staaten niet voldoet. IX. 278. vindt middel om zyne schulden te verminderen. IX. 313. zyne inzigten op 't stuk van den Godsdienst. IX. 338. zyne Huwelykshandeling in Frankryk en in Engeland. IX. 351-354; 355, 356. X. 99. gerugt, dat hy 't Bestand verwerpt. IX. 424. hy laat 'er zig toe overhaalen. IX. 425. 't wordt geslooten. IX. 436. hy bekragtigt het. IX. 467. hy sterft. X. 421

FILIPS DE IV. wordt Koning van Spanje. X. 421. tragt een Verbond van Vereeniging te sluiten, tusschen alle zyne Staaten. XI. 67. handelt met de Vereenigde Gewesten over een Bestand. XI. 106. aanvaardt de Spaansche Nederlanden wederom, na de dood der Infante. XI. 182. slegt zynen Broeder den Kardinaal-Infant aan tot Landvoogd. XI. 194. en daarna Don Francisko de Melo. XI. 316. nog laater den Markgraaf van Kastel-Rodrigo. XI. 396. redenen, die hem doen neigen tot Vrede met de Staaten. XI. 400. zyne Gevolmagtigden tot de handeling te Munster. XI. 402. hy draagt den Aarts Hertoge Leopold Willem de Landvoogdy op. XI. 450. sluit eene eeuwige Vrede met de Staaten. XI. 458. gevolgen deezer Vrede. XII. 19, 20. hy zendt hun een gewoonlyken Gezant toe. XII. 43. sluit een Verdrag van Zeevaart met hen. XII. 45. handelt met hen over 't naarkomen van

't Munsterfch Verdrag. XII. 373. zoekt Engeland tegen hen op te zetten. XII. 376. sluit de Pyreneesche Vrede met Frankryk. XII. 474. handeling der Staaten met hem. XIII. 13, 29, 76, 114. hy geeft hun kennis van 't Huwelyk zyn'er Dogter met den Keizer. XIII. 77. hy sterft. XIII.

178

Filips, Hertog van Anjou. Handeling om hem van de Kroone van Spanje te verzekeren XVII. 15. uiterste wil van Karel den II. ten zynen behoeve. XVII. 47. hy wordt, onder den naam van *Filips den V.*, voor *Koning van Spanje* uitgeroepen. XVII. 51. gevaar, door sommigen, in zyne verheffing gezien. XVII. 54, 55, 57. hy schryft aan de Staaten. XVII. 65. die hem erkennen. XVII. 70. hy voert een voorspoedigen veldtogt, in 1710. XVII. 390. staat de Spaansche Nederlanden af aan Keur-Beieren. XVII. 419. raakt in oorlog met Frankryk en Groot-Britanje. XVIII. 200. treedt in 't viervoudig Verbond. XVIII. 213. maakt Vrede met Groot-Britanje en Frankryk. XVIII. 234, 236. staat af van de Kroon. XVIII. 288. aanvaardtze wederom. XVIII. 290. handelt en sluit afzonderlyk met den Keizer. XVIII. 300, 306. belegert Gibraltar. XVIII. 414. verzoent zig met Lodewyk den XV. XVIII. 450. bewilligt in de voorafgaande punten. XVIII. 445, 455, 459. sluit een dubbel Huwelyk. XVIII. 496. dringt op 't overvoeren van zesduizend Spanjaarden naar Italie.

- XIX. 13. 't welk eindelyk geschiedt. XIX. 60. rekest zig van 't Verdrag van Seville ontlaagen. XIX. 44. regt eene Filippynsche Maatschappy op. XIX. 64. is misnoegd op't Weener-Hof. XIX. 78. verklaart den Keizer den oorlog. XIX. 156. neemt de voorafgaande Vredpunten aan. XIX. 207. raakt in onlust met Portugal. XIX. 208. treedt in 't Weener-Verdrag. XIX. 244. raakt met Groot-Britanje in oorlog. XIX. 247, 264. maakt eisch op de Oostenryksche nalaatenschap. XIX. 307. sterft. XX. 44
- FILIPS WILLEM**, Graaf van Buuren, Zoon van Willem den I. Prins van Oranje. VI. 43. aangemerkt als eerste Edele van Zeeland. VIII. 456, 457, 459. hy wordt uit de Hooge Schoole van Leuven geligt, en naar Spanje gevoerd. VI. 258. VII. 149. beding, hem aangaande, by de Gendfche Bevrédiging. VII. 116. en by 't eeuwig Edict. VII. 143. hy komt in de Nederlanden te rug. VIII. 428. handeling aldaar met hem. VIII. 428, 429. hy keert naar Spanje. IX. 16. wordt tot Prins van Oranje ingehuldigd. IX. 16. keert in de Nederlanden te rug. IX. 85. zyn bedryf geduurende den slag by Nieuwpoort. IX. 85. hy krygt bevel over driehonderd ruiters. IX. 101. trouwt. IX. 225. verzoent Don Emmanuel met Maurits. IX. 456. bekومت zyn aandeel in zyns Vaders nalaatenschap. IX. 456. komt te Breda woenen. X. 4. sterft te Brussel. X. 309
- Filips van Nassau* wordt Bevelhebber binnen Gorinchem. VIII. 205. valt in Luxemburg en Limburg. VIII. 373, 379. helpt Groningen winnen. VIII. 389. voert het gebied over den onderstand aan Frankryk. VIII. 403, 422. komt om. VIII. 424
- Filips van Bourgondie*, Heer van Beveren, voert het bevel in 't beleg van Sluis. IV. 291. belegerert Wageningen. IV. 341. verlaat het. IV. 343, 348. wordt Bisschop van Utrecht. IV. 408. toont zig niet ongenegen tot Hervorminge. IV. 418. voert oorlog in Overyssel. IV. 438, 442. sterft. IV. 447
- Filips van der Elzas*, Graaf van Vlaanderen, besluit de Hollanders te beoorloogen. II. 239. overmeestert het Slot te Beveren. II. 240. doet het beleg van Amerstein opbreken. II. 249. neemt Floris den III. gevangen. II. 249. sluit eene voordeelige Vrede met hem. II. 250. sterft. II. 275
- Filips*, Broeder des Hertogs van Kleeve, verzet zig tegen Maximiliaan. IV. 243. voert gebied binnen Sluis. IV. 245. versterkt de Stad. IV. 260. verliest dezelve. IV. 291. wykt naar Frankryk. IV. 292
- Filwiter* komt, met Engelschen onderstand, by Schouwen. III. 468. krygt de nederlaag. III. 469
- Finantie-Kamer. Zie Kamer der Geldmiddelen.
- Froelingo* (die van) van Ketterye verdagt gemaakt. II. 372
- Fledderus* (*Herman Koops*) veroorzaakt eenige beweeging te Steenwyk. XX. 361. ragt een ven-

- vendel schutters op. XX. 362. wordt gevat. XX. 363. gehangen. XX. 365. door den Prinse van Oranje in zyne eere hersteld. XX. 368. eerlyk begraven. XX. 368
- FLERTINGEN**, eene Landstreek met den titel van Markgraafschap. II. 144, 159
- Fleteren**. Zie *Antonis van den Haute*.
- Fleury**. Slag aldaar, in 1622. X. 436
- Fleury (André Hercule)**, Oud-Bischop van Frejus, en daarna Kardinaal, yvert tegen de Hervormden. XVIII. 291. wordt eerste Staatsdienaar van Frankryk. XVIII. 360. handelt met het Weener-Hof. XVIII. 424. ontwerpt de voorafgaande punten der Vrede. XVIII. 425, 432. raakt, hier te Lande, in hooge agting. XVIII. 438. slaat een Bestand voor. XVIII. 482. 't welk niet behaagt. XVIII. 485. handelt heimelyk met de Keizerfchen en Spaanschen. XVIII. 491. wat hy van 't handhaaven der Pragmatike Sanctie gevoelde. XIX. 24. hy schynt tot oorlog te neigen. XIX. 42. is heimelyk misnoegd, over 't sluiten van het Weener-Verdrag. XIX. 57
- Flevo (Meer)**, nu de Zuiderzee. I. 56
- Flevum (Rynmond)**. I. 59
- Flevum (Sterkte)** waar gelegen. I. 81
- Flodrof (Graaf van)**, Bevelhebber van Maastricht, bezet Luik, XVI. 9
- Flodroff - Wartonsleben, (Willem, Graaf van)**, Burgemeester van Veere, doet de Wet vergaderen om den Prins van Oranje tot Stadhouder uit te roepen. XX. 71. wordt aan zyne Hoogheid gezonden. XX. 78
- Florennes (. . . Glimés, Heer van)** verliest Philippeville. VII. 197
- FLORIS DE I. Zoon van Dirk den III. II. 153.** wordt Graaf van Holland. II. 165. geraakt in oorlog met Willem, Bisschop van Utrecht. II. 166. overwint hem en zyne bondgenooten. II. 168. wordt, na eene tweede overwinning, by Hemert, overvallen en gedood. II. 169. zyne Dogter, Berta, trouwt met den Koning van Frankryk. II. 179
- FLORIS DE II.**, bygenaamd de *Vette*, Graaf van Holland. II. 198. of hy onder Voogdye gestaan hebbe. II. 198. trouwt met Petronelle van Saxen. II. 206. verdraagt zig met Keizer Henrik den V., over Zeeland Bewester Schelde. II. 208, 210. zyn Privilegie aan de Burgeren van Alkmaar. II. 213. Voorval tusschen hem en den Frieschen Edelman Galama. II. 213. nog een met den Abt van S. Truyen. II. 215. hy sterft. II. 212
- FLORIS DE III.** wordt Graaf van Holland. II. 236. woont de Ryksvergaderingen by. II. 237. heft een' nieuwen Tol te Geervliet. II. 237. tot misnoegen der Vlaamingen. II. 239. verdraagt zig met de Westfriezen. II. 240. trouwt eene Schotfche Prinses. II. 241. ondersteunt Bisschop Godefrid, tegen de Groningers. II. 242. verdraagt zig met hem wegens Friesland. II. 243. maakt een Verdrag tot voorkoming

ming der overstromingen des Ryns. II. 246. voert kryg tegen Vlaanderen. II. 248. wordt gevangen. II. 249. sluit eene nadeelige Vrede. II. 250. trekt op tegen de Westfriezen. II. 261. keert te rug, met verlies. II. 261. beoorloogt de Friezen. II. 267, 268. trekt naar 't Heilige Land. II. 273. sterft, te Antiochie.

II. 274

FLORIS DE IV. Graaf van Holland. II. 356. zyn Huwelyk. II. 337. hy stigt een Klooster, te Loosduinen. II. 356. mengt zig in den twist, tusschen Gelder en 't Stigt. II. 358. handelt met Bisschop Otto, over 't leggen van sluizen in den Wendelyk. II. 360. helpt hem, tegen Rudolf van Koeverden. II. 363. overwint de Stadingers. II. 373. wordt, in een Steekspel, gedood. II. 374. zyne Keuren aan verscheiden' Zeeuwfche Steden.

II. 375

FLORIS DE V. wordt Graaf van Holland, onder Voogdye. III. 3, 6, 8. leert taalen. III. 6. trouwt. III. 9. trekt tegen de Westfriezen. III. 15. wordt Ridder. III. 18. beoorloogt de Westfriezen, te water. III. 18. vindt het Lyk van Koning Willem. III. 19. stigt een Slot te Wydenes. III. 20. handelt over een Huwelyk met Engeland, tusschen de wederzydfche Kinderen. III. 23, 30. sluit een Bestand met Gelder. III. 33. helpt de Stigtschen tegen Amstel en Woerden. III. 36. verzoent zig met hen. III. 39, 41. schenkt Amstelredamme aan Jan Persyn. III. 42. stelt twaalf Ridders van

S. Jakób aan. III. 42. stigt vier Sloten in Westfriesland. III. 44. brengt de Westfriezen tot onderwerping. III. 44. munt geld te Medenblik. III. 45. de Zeeuwfche Edelen spannen tegen hem samen. III. 46. hy doet het beleg van Middelburg opbreken. III. 49. verzoent zig met de Edelen. III. 50. beweert regt te hebben op de Schotfche Kroon. III. 55. staat 'er van af. III. 57. verbindt zig met Frankryk. III. 59. zyn ombrengen, in deszelfs oorzaaken en uitkomst, omstandiglyk ontvouwd. III. 64-85

Floris de Zwart, Zoon van Floris den II. zyn aart. II. 220. hy is oneenig met Dirk den VI. II. 220. ondersteunt de Westfriezen. II. 221, 222. wordt ook door de Kennemers voor *Heere* aangenomen. II. 223. verdraagt zig met Dirk den VI. II. 223. neemt de wapenen aan, om de Erfdogter van RechemterVrouwe te bekomen. II. 224. wordt omgebragt. II. 225

Floris, Zoon van Floris den IV., verwint de Vlaamingen. II. 393. wordt Voogd van Floris den V. III. 3. maakt een Verdrag met Vlaanderen. III. 3. sterft. III. 6. zyne Keuren over Zeeland.

III. 6

Floris, Zoon van Jan van Avennes, regeert Zeeland. III. 9, 10

Floris van Egmond, Heer van Ysfelstein, is Zeeadmiraal. IV. 332. valt in Nieuwkerk op de Veluwe. IV. 365. is oneenig met de Stad Utrecht. IV. 368. bemagtigt de Sloten Rooden Tooren, Persingen en Heumen. IV. 371. is Stadhouders van Holland.

IV.

- IV. 388. bemagtigt eene Friesche Vloot. IV. 398. verjaagt de Gelderschen uit Holland. IV. 404. wordt Graaf van Buuren. IV. 441. draagt, als Kapitein-Generaal, zorg tegen de Gelderschen. IV. 470. bewerkt eene Unie tusschen Holland en eenige Brabantsche Steden. IV. 478, 489. zyne Krygsbedryven, in Overyssel en Gelderland. IV. 493. hy sterft. V. 193
- Floris Oem van Wyngaarden*, Pensionaris van Dordrecht, vervalt in de ongenade van Karel den V. IV. 413. wordt in zyne eer hersteld. IV. 415
- Floriszoon (Pieter)* voert bevel over een Esquader, in den slag van 1652, tusschen Blake en Tromp. XII. 222. sneuvelt in de Zond. XII. 468
- Floriszoon (Willem)* bevordert de openbaare Preeke. VI. 165
- Floyon* (. . . van *Barlaimont*, Heer van) helpt Namen verraffen. VII. 152
- Fokke Abelszoon* dient Willem den I. te water. VI. 308. helpt den Briele inneemen. VI. 345
- Fook (Albrecht)* uit Utrecht gezet zynde, wordt door de Staaten van Holland beschermd. VIII. 169
- Forbin* (de Ridder). zyne Krygsbedryven ter zee. XVI. 153, 312, 316
- Foreest (Jan van)*, Schout van Alkmaar, door Sonoi tot Regter gesteld over eenige Roomschgezinden. VII. 55
- Foreest (Nanning van)* gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29. wordt Lid van den Hoogen Raade. VII. 451
- Foreest (Nanning van)*, Vroedschap te Alkmaar, gemagtigd tot de opvoeding van Willem den III. XIII. 198
- Formosa* verlooren. XIII. 75
- Fortrape*, waar gelegen. II. 107, 108
- Forum Adriani*, of Markt van Adrianus, hier te Lande. I. 190
- Four (Pierre du)*, om een toeleg op 't leeven van Prins Maurits, ter dood gebragt. VIII. 399
- François de I.*, Koning van Frankryk, maakt een Bestand met Karel den V. IV. 392. en een Verbond van Vrede en Vriendschap. IV. 399, 400. raakt, op nieuws, met hem in oorlog. IV. 429. wordt gevangen. IV. 450. maakt Bestand en Vrede. IV. 451, 460. sluit een Verbond tegen Karel den V. IV. 466. maakt Bestand. IV. 491. raakt wederom in oorlog. V. 124, 128, 136. verbindt zig met den Hertoge van Gelder. V. 126. maakt Bestand. V. 138. Vrede. V. 144. vangt wederom oorlog aan. V. 211. maakt verscheiden' verbonden tegen Karel den V. V. 212, 215. bemagtigt Luxemburg. V. 221. verliest het wederom. V. 221. wint verscheiden' Steden in Henegouwen, en gantsch Luxemburg. V. 245. voorziet Landrechies. V. 259. maakt vrede te Crespi. V. 272. sterft. V. 296
- François de II.* wordt Koning van Frankryk. VI. 35. maakt Vrede met de Hugenooten. VI. 73
- François de III.*, Hertog van Lotharingen, komt in Holland. XIX. 75. trouwt met de Aarts-hertoginne Maria Theresia.

- XIX. 210. wordt Mederegent zyner Gemaalinne. XIX. 292. wordt Keizer, onder den naam van *Franciskus den I.* XIX. 503
- FRANKER.** Geregts-hof aldaar opgeregt, in 1572. VI. 369. Hooge School, in 1585. VIII. 69
- FRANKEN.** Naamsbetekenis en oorsprong. I. 202. *Aant.* zy vallen in Batavia, I. 202. helpen Posthumus tegen Gallieen. I. 203. worden, door Aureliaan, geslaagen. I. 208. slaan zig neder in Batavia en langs den Ryn. I. 210, 211. waarom de Romeinen hun akkers afftonden. I. 214. zy verraaden Prokulus. I. 216. verbranden eenige Romeinsche schepen. I. 217. hunne Scheepstogten. I. 217, 218. Maximiaan Herkulus overwint hen. I. 221. hunne zeefchuimeryen. I. 222. zy worden, in Batavia, door Konstantius Chlorus, geslaagen, I. 224. en daaruit verjaagd. I. 225. zy vallen in Gallie. I. 228. worden, door Konstantyn, geslaagen. I. 230. nog eens, door Krispus. I. 232. vallen opnieuws in Gallie. I. 233. worden, door Juliaan, bedwongen. I. 241, 242, 244. door de Quaden, uit Batavia, gejaagd, I. 247. zy verbinden zig, op nieuws, tegen de Romeinen. I. 257. vallen in Gallie. I. 258. Theodosius beoorloogt hen. I. 259. ook Valentiniaan. I. 263. de Alemanen vallen in hun Land. I. 265. Stiliko sluit een verdrag met hen. I. 267. zy worden, door de Gothische en Skytische volken, overwonnen. I. 270. Aëtius slaat hen. I. 281. Verdragen tusschen hen en de Romeinen. I. 281, 288. zymaaken zig meester van een deel van Gallie. I. 287. ook van Trier en Keulen. I. 293. zy overwinnen de Saxers. I. 294
- Franken (François)*, Pensionaris van Gouda, en daarna Raad in den Hoogen Raade, werkt tegen den handel met Frankryk, VIII. 50. zyn gesprek met Oldenbarneveld, over 't verheffen van Maurits tot Graave. IX. 454. X. 247
- Franken (Jan)*, Dienaar van Oldenbarneveld. Byzonderheden hem betreffende. X. 286, 360, 362, 363
- Frank van Borselen* wordt Stadhouder van Holland en Zeeland. III. 491, trouwt, heimelyk, met Vrouwe Jakoba. III. 510. wordt gevat. III. 512. geslaakt. III. 514. bekomt eenige goederen en waardigheden. III. 514. moet voor 't onderhoud van 't Bestand met Engeland zorgen. IV. 42. onthaalt Hertog Karel. IV. 106. sterft. III. 515
- Frankfort (Vrede van)*. IV. 259
- Frans van Brederode* (Jonkheer) tot hoofd der Hoekschén verkooren, IV. 245. zeilt door een onbevaaren diep. IV. 246. bemagtigt Rotterdam. IV. 247. onderneemt een' aanslag op Schoonhoven. IV. 247. op Schiedam. IV. 250. verliest Rotterdam. IV. 256. zoekt Goereede te bemagtigen. IV. 264. wordt, in een gevegt, by Brouwershaven, gewond. IV. 265. sterft. IV. 266
- Fransche Furie te Antwerpen, in 1582. VII. 475
- Fra-*

- Frazer (Joan)* om voorgenomen brandftigtery geftraft. XIV. 286
- Franzoon (Kornelis)*, Burgemeester van Woerden, houdt den Lutherfchen voor den waaren Hervormden Godsdienst. VII. 39
- FREDRIK DE I.** wordt Keizer. II. 235. geeft Floris den III. verlof tot het heffen van een' tol te Geervliet. II. 237. bevredigt hem met den Bifchop van Utrecht. II. 244. trekt naar 't Heilige Land. II. 273. daar hy omkomt. II. 274
- FREDRIK DE II.** wordt Keizer. II. 332. de Graaf van Loon houdt zyne zyde. II. 333. hy bevestigt de Utrechtsche Kerk, in de tolvryheid te Tiel. II. 349. wordt afgezet. II. 378
- FREDRIK DE III.** (Keizer) ontvangt de hulde wegens de Nederlanden van Hertoge Filips van Bourgondie. III. 549. vordert fchatting van Friesland. IV. 66. verbiedt Hertoge Filips de Friezen te ontruften. IV. 67. ontvangt de hulde, wegens Gelder en Zutphen, van Hertoge Karel. IV. 142. komt met een Leger in de Nederlanden. IV. 243. keert te rug. IV. 244. sterft. IV. 294
- Fredrik de I.* wordt Koning van Deenemarke. IV. 456. geeft Holland en Zeeland verlof tot handelen. IV. 456. fluit de Zond. V. 36. onlusten tuffchen hem en Holland. V. 40. hy maakt vrede. V. 45. zoekt nieuwen twift. V. 46. wordt krank. V. 55. sterft. V. 59
- Fredrik de II.*, Koning van Deenemarke, verhoogt de Zondsche tollén. VI. 257. verdraagt
- zig, deswege, met Alva. VI. 258
- Fredrik de III.* wordt Koning van Deenemarke. XI. 389. handeling der Staaten met hem. XII. 38-43, 271-273. hy fluit een Verbond met hen. XII. 274. een nader Verdrag. XII. 440. nog een. XII. 462. hy fteekt zig in den Noordschen kryg. XII. 461. lydt 'er veel by. XII. 462, 463. fluit een Verdrag met Zweeden. XII. 463. raakt op nieuws in oorlog. XII. 465. wordt door de Staaten met eene Vloot onderfteund. XII. 466, 467. maakt wederom Vrede. XII. 482. handeling der Staaten met hem. XIII. 136, 185. zeven Verdragen met hem. XIII. 186
- Fredrik de IV.*, Koning van Deenemarke. Verschil met hem. VIII. 162
- Fredrik de V.* wordt Koning van Deenemarke. XX. 45
- Fredrik Augustus de III.* wordt Koning van Poolen. XIX. 154. maakt aanspraak op de Oostenryksche nalaatenschap. XIX. 312. raakt in moeite met den Koning van Pruiffen. XIX. 504.
- Fredrik de I.* Koning van Pruiffen. XVII. 95. betwift den Prinfe van Naffau het regt op de nalaatenschap van Willem den III. XVII. 131, 148. fluit een Verdrag met Groot-Britanje en de Staaten. XVII. 96. wordt Prins van Neufchatel. XVII. 313. werpt bezetting in Meurs. XVII. 493. sterft. XVII. 494
- Fredrik de II.* wordt Koning van Pruiffen. XVII. 494. staat naar 't Overkwartier van Gelder. XVII. 499. verschilt met de Staaten, over de tollén op de

- Maaze enz. XVIII. 37, 38. werpt bezetting in Herftal. XVIII. 38. verſchilt met de Staaten, over 't Overkwartier van Gelderland. XVIII. 97, 161. weigert te bewilligen in hune aanneeming van 't Verdrag van Hanover. XVIII. 386. zyne handeling met den Keizer. XVIII. 389. en met Rusland. XVIII. 390. ſteekt zig in de Ooſtfrieſche geſchillen. XVIII. 518, 520. ſterft. XIX. 295
- Fredrik de III.* Koning van Pruifen. Zyne afbeelding. XIX. 296. hy wendt regt voor, op een gedeelte van Silezie. XIX. 296. gronden van het zelve. XIX. 297 enz. hy valt in Silezie. XIX. 301, 304, 306. geeft 'er den Staaten kennis van. XIX. 302. handelt met de Koninginne van Hongarye. XIX. 303. ſluit de Vrede van Breslau. XIX. 339. weigert Groot-Britanje onderſtand. XIX. 431. onderſteunt Keizer Karel den VII. XIX. 467. wordt Vorſt van Ooſtfrieſland. XIX. 478. handelt met de Staaten over 't ontruimen van Embden en Lieroord. XIX. 479 enz. raakt in moeite met het Keur-Saxiſche Hof. XIX. 504. ſluit de Overeenkomst van Hanover. XIX. 507. handelt over Vrede. XIX. 509 enz. ſluit de Verdragen van Dresden. XIX. 509 enz. zyne inzigten. XIX. 518. handeling met hem. XX. 174, 336. hy regt eene Indiſche Maatſchappij te Embden op. XX. 405
- Fredrik, Paltsgraaf aan den Ryn,* ſtaat naar Deenemarke. V. 106
- Fredrik, Paltsgraaf aan den Ryn,* wordt tot Koning van Bohe-
- me verkooren. X. 402. zyne nederlaag by Praage. X. 406. hy wykt naar Holland. X. 406. keert naar de Palts. X. 434. komt wederom in Holland. X. 436. zyn oudſte Zoon verdrinkt in 't Y. XI. 112. hy voegt zig by 't Zweedſche Leger. XI. 162. ſterft. XI. 164. dood zyner Gemalinne. XIII. 49
- Fredrik, Biſſchop van Utrecht,* zuivert zyn Biſdom. II. 45
- Fredrik de II.* wordt Biſſchop van Utrecht. III. 198. hangt af van Graave Willem den III. III. 198
- Fredrik van Blankenbeim of de III.* wordt Biſſchop van Utrecht. III. 333. maakt een verbond met Frieſland. III. 333. ſterft. III. 492
- Fredrik van Baden of de IV.* wordt Biſſchop van Utrecht. IV. 315. ontvangt de hulde van Groningen. IV. 316. doet aſtand van 't Biſdom. IV. 408
- Fredrik van Egmond,* Heer van Yſſelſtein, doet het beleg van Yſſelſtein opbreken. IV. 219. ontzet Franiker. IV. 318
- Fredrik-Henrik (Schans)* door de Franſchen bemagtigd, in 1747. XX. 116
- FREDRIK-HENRIK gebooren. VII. 510. waarom eerſt *Henrik* en *Henrik Fredrik* genoemd. VII. 510
- Aans.* zyn plegtige doop, door zekeren Predikant, vinnig berispt. VII. 27. hy wordt Kolonel. VIII. 377. en Bevelhebber van Geertruidenberg. VIII. 377. woont den veldtocht van 1597 by. VIII. 468. doet eene reis naar Frankryk. VIII. 495. krygt, in 1599, zitting in den Raad van Staate. IX. 67. trekt in gezantschap naar Engeland. IX. 154. wordt Landvoogd van Staatſch

Staatsch Vlaanderen. IX. 169. sterkt Rynberk. IX. 188. zyne wakkerheid in 't gevegt aan de Roer. IX. 194. hy veroveret Breëvoort. IX. 207. verrast Erkelens. IX. 225. zyne Moeder zoekt hem te bevorderen, in Frankryk. IX. 423. de Staaten staan toe, dat hy zynen Broeder opvolge. IX. 448. zy verbeteren zyne wedde. IX. 449. hy bekomt zyn aandeel uit zyns Vaders nalaaftschap. IX. 456. belegert Utrecht. X. 29. ontzet Brunswyk. X. 93. men tragt hem in 't Lid der Edelen te beschryven. X. 245, 296. arg vermoeden op hem. X. 295. hy trekt naar de Palts. X. 405, 406. naar Brabant. X. 432. tragt Breda te ontzetten. X. 497. XI. 10. trouwt met eene Graavinne van Solms. X. 498. wordt *Stadhouder, Kapitein en Admiraal-Generaal*. XI. 3. en *Eerste Edele* van Zeeland. XI. 5. zyne inzigten in zaaken van Oorloge, Regeeringe en Godsdienst. XI. 6, 7, 8. hy doet een' aanval op ter Heide. XI. 10. trekt naar Vlaanderen. XI. 35. wordt Ridder van den Kouseband. XI. 52. belegert en veroveret Grol. XI. 52, 53, 54. stilte enige bewegingen te Amsterdam. XI. 78, 85. zendt vier vendelen derwaards. XI. 80. belegert 's Hertogenbosch. XI. 91, 92, 98. bezorgt den Ryn en den Yffel. XI. 94. wint 's Hertogenbosch. XI. 101. voorkomt de afsdanking van eenig Krygsvolk. XI. 116. geraakt aan 't bezit van 't Prinsdom Oranje. XI. 130. zyn aanslag op Duinkerken. XI. 132, 133, 134. hy verwerft voor zynen Zoon

het regt tot de opvolging in het Stadhouderschap. XI. 139. zyn handel omtrent de Groot. XI. 146. voorslag hem gedaan door den Graave van Warfusé. XI. 149. hy wint Venlo, Roermonde, Straalen en Sittart. XI. 150. belegert en bemagtigt Maastricht. XI. 152, 153, 154, 157. voorslag tot Vrede, hem aldaar gedaan. XI. 158. hy ontvangt de Gemagtigden der Spaansche Nederlanden aan de Hoornbrugge. XI. 169. bemagtigt Rynberk. XI. 174. dreigt Breda. XI. 190. krygt het opperbevel over het vereenigd Fransch en Staatsch Leger. XI. 200, 202. veroveret Tienen. XI. 202. komt voor Leuven. XI. 203. verlaat de Stad wederom. XI. 204. belegert Schenkenschans. XI. 206. wintze XI. 208. onderzoek, of hy met reden beschuldigd worde van 't verwaarlozen der Fransche troepen. XI. 209. hy steekt zig in de geschillen, in Friesland. XI. 224 - 226. zyn misnoegen op de Staaten. XI. 235. hy brengt te wege dat Pauw afstand doet van 't Raadpensionarijschap. XI. 242, 243. bekomt den titel van *zyne Hoogheid*. XI. 248. wordt *eerste Edele* van Holland. XI. 249. veroveret Breda. XI. 253, 255, 256. tragt een Opper-Kollegie ter Admiraliteit te doen opregten. XI. 263. zyn toeleg op Hulft of Antwerpen. XI. 267, 270, 272. zyn misnoegen op Amsterdam. XI. 264, 268. hy trekt voor Gelder. XI. 273. verlaat de Stad. XI. 274. zyne vrugtelooze onderneeming op Brugge. XI. 289. hy dreigt Hulft wederom.

- XI. 291. men zoekt hem ver-
dagt te maaken in 't stuk van
den Godsdiensf. XI. 295. hy
wordt Stadhouder van Gronin-
gen en Drente. XI. 295. sluit
een Huwelyk voor zynen Zoon
met de Dogter van Karel den
I. XI. 297. en een ander voor
eene zyner Dogteren, welk niet
voortgaat. XI. 301. hy vero-
vert Gennep. XI. 305, 307. on-
dersteunt Koning Karel den I.
XI. 332. dreigt Hulst ten derde
maale. XI. 336. wordt door
Strikland befehuldigd. XI. 340.
bemagtigt Sas van Gend. XI.
367-370. dringt op vermeerde-
ring van Krygsvolk. XI. 378.
zyn toeleg op Antwerpen. XI.
391, 392. hy belegert en ver-
overt Hulst, XI. 393, 394. zyne
handeling met een' Monnik.
XI. 396. hy stremt het vertrek
der Gevolmagtigden tot de Vre-
dehandeling. XI. 399. krygt
kennis van een' afzonderlyken
handel, tusschen Frankryk en
Spanje. XI. 413-415. argwaan
op hem. XI. 416, 418. handel
van de Knuit, hem betreffen-
de. XI. 425, 475. hy raadt het
openen van den veldtogt aan.
XI. 425. sluit een Verdrag we-
gens Antwerpen. XI. 427. geeft
zyne oudste Dogter aan den
Keurvorst van Brandenburg ten
Huwelyk. XI. 431. wordt zeer
zwak. XI. 432. raadt tot Vrede.
XI. 432. sterft. XI. 432. zyn
uiterste wil. XI. 434. kinderen.
XI. 434. afbeelding. XI. 435
Fredrik Magnus, Ryngraaf, raakt
in gevegt met eenige Spaan-
sche manschap. XI. 319. valt in
de Landen van Overmaaze. XI.
457. trekt, aan 't hoofd van ee-
nig Krygsvolk, naar Munster.
XIII. 84. sterft. XIV. 268
Fredrik (Don), Zoon van Alva,
wordt Overste van 't voetvolk.
VI. 241. slaat het ontzet van
Bergen. VI. 384. bemagtigt Zut-
fen. VI. 401. en Naarden. VI.
404. belegert Haarlem. VI. 410,
413. peigt tot het verlaaten der
Stad. VI. 419. wordt door Al-
va aangezet, om 't beleg te
vervolgen. VI. 419. wint de
Stad, by verdrag. VI. 430. slaat
het beleg voor Alkmaar. VI.
441. verlaat de Stad. VI. 444.
belegert Leiden. VI. 450. draagt
het bewind over 't beleg op
aan Baldes. VI. 456. keert naar
Spanje. VI. 456
Fredrik of Frits van Nassau wordt
voor Gelder gekwetst en ge-
vangen. XI. 274
Fredrik Schenk van Tautenburg
wordt Aartsbisschop van U-
trecht. VI. 65, 70. legt over-
hoop met zyne Geestelykheid.
VI. 114. sterft. VII. 330
*Fresin (Karel van Govere, Heer
van)* handelt met den Aartshe-
rtoe Matthias. VII. 181. met
den Hertoge van Anjou. VII.
199. hy wordt vastgezet. VII.
288. bevordert in de hegtenis
het verlies van Breda. VII. 379
Fridland. Zie *Walstein*.
Fries (Dirk de), Oud-Burgemees-
ter van Haarlem, handelt met
Don Fredrik. VI. 411, 412.
raadt de Stad tot verdrag. VI.
412
FRIESLAND. hoe ver 't zig, oud-
tyds, uitsprekte. I. 292, 359. II.
3, 4, 158, 161. wordt Karel,
Zoon van Karel den Grooten,
aan-

aanbedeeld. II. 34. door de Deenen overvallen. II. 38, 58, 62. aan Godefrid den Noorman afgestaan. II. 87. inval der Hunnen in Friesland. II. 117. der Noormannen. II. 118

FRIESLAND (tegenwoordig) onderwerpt zig aan Willem den III. III. 224. hoe de Graaven van Holland aldaar gehuldigd werden. III. 227. Willem de IV. doet een' togt derwaards, in welchen hy omkomt. III. 258. Regeering. III. 327. Tweespalt tusschen de Schieringers en Vetkoopers. III. 328. de Friezen sluiten een verbond met den Bisschop van Utrecht. III. 333. worden door Hertoge Albrecht beoorloogd. III. 332, 334, 339, 341. die een Bestand met hen maakt. III. 342. hun verbond met Engeland. III. 343. zy bemagtigen Staveren. III. 397. huldigen Jan van Beieren, III. 452. IV. 61. Hertog Philips zoekt ook voor Heer van Friesland aangenomen te worden. IV. 61. 't mislukt. IV. 67. Fredrik de III. eischt schatting van Friesland. IV. 66. Karel van Bourgondie handelt, om Friesland tot onderwerping te brengen. IV. 107. Oostergo en Westergo sluiten een Verbond van Koophandel met Eduard den IV. IV. 182. Hertog Albrecht van Saxon wordt Erffstadhouder van Friesland. IV. 319. daarna zyne Broeders, Henrik en Joris. IV. 319, 325. Karel de V. wordt Heer van Friesland. IV. 390, 442, 443

FRIESLAND kiest gedeeltelyk 's Prinzen zyde, in 1572. VI. 369. Graaf Joost van Schouwenburg wordt 'er Stadhouder over. VI. 369. 't valt Oranje wederom af. VI. 400, 402. wordt gedeeltelyk overgebracht tot de Staatfche zyde, VII. 127. treedt in de Utrechtsche Unie. VII. 265. verwerpt de Keulsche Vredepunten. VII. 284. twist aldaar. VII. 494. VIII. 212, 219. IX. 100. door Graave Willem bygelegd. IX. 100. staat der Kerken aldaar, in 1612. X. 58. en in 1616. X. 142. 't Gewest dringt op 't houden eener nationaale Sinode. X. 155. vyandelyke inval in het zelve, in 1622. X. 439. twist onder de Leden der Regeeringe. X. 484. 't Gewest zoekt Krygsvolk af te danken. XI. 130. beroerte en verandering der Regeeringe aldaar. XI. 217-226. 't Gewest tragt de handelingen der groote Veranderinge te doen opschorten. XII. 158. beweert de noodzaakelykheid van 't aanstellen van een' Stadhouder. XII. 169. dringt op 't afkondigen eener algemeene Vergiffenisse. XII. 192. verklaart zig sterk tegen 't verleenen der Akte van Uitsluiting, door Holland. XII. 333, 334, 341, 359. wil Beverningk en Nieuwpoort gestraft hebben. XII. 337. beveelt, in de Kerken te bidden, voor den Prinse van Oranje. XII. 359. tweedragt aldaar. XII. 398. klagten over 't kuipen. XIII. 70. twist tusschen de Prinsgezinden en Hollandfchgezinden aldaar. XIII. 340. de Provincie begeert rang voor Utrecht. XIV. 312, 320, 325. Reglement op de Regeering, aldaar gemaakt. XIV. 458. verschil

schil met de Provincie over 't afdanken van Krygsvolk. XV. 25. zy stemt de werving van zestienduizend man af. XV. 217. wordt, vergeefs, bezonden. XV. 217. dringt op het te rug ontbieden van den Spaanschen onderstand. XV. 225. Misgewaad aldaar verbrand. XV. 386. de Provincie dringt op bevordering van Prins Joan Willem Friso, tot Generaal van 't Voetvolk. XVII. 208, 209. op zyne zitting in den Raad van Staate XVII. 272. schaft de Pagten af. XX. 199. verklaart het Stadhouderfchap ook in de vrouwelyke lyn erfelyk. XX. 199. magtigt den Prins van Oranje tot herstelling der Regeeringe. XX. 201. groote verandering in den vorm derzelve. XX. 317

FRIEZEN. hunne oude wooning. I. 36. onderscheiding in *grootte* en *kleine Friezen*. I. 36. Druzus maakte aan 't Roomsche Ryk fynsbaar. I. 58, 80. hun opstand tegen de Romeinen. I. 80. zy slaan Apronius en deszelfs Bondgenooten. I. 82. Korbulo overheert hen. I. 92. stigst eene sterkte in hun Land. I. 93. zy neemen eenige Akkers in. I. 96. gedrag van twee hunner Hoofden, in den Schouwburg te Rome. I. 97. zy staan de ingenomen akkers wederom af. I. 97. verbranden twee Romeinsche Winterlegeringen. I. 122. slaan de Romeinen. I. 124. of zy door Albinus geslaagen zyn. I. 192. zy bebouwen de Romeinsche akkers. I. 227. steeken, gedeeltelyk, over naar Britanje. I. 289. worden, door Klovis,

overwonnen. I. 305, 307. durven niets tegen Chilperik onderneemen. I. 326. worden, door Klotaris den II. en door Dagobert, overwonnen. I. 331. blyven lang ongeloovig. I. 342. Eligius predikt onder hen. I. 346. ook Wilfrid. I. 352. Wigbert. I. 356. Willebrord. I. 356. Wolfran. I. 369. en Bonifacius. I. 384, 413. zy worden, door Pipyn den Dikken, overwonnen. I. 358. hun opstand, onder Poppo. I. 374. Karel Martel overwint hen. I. 375. zy worden, door Karoloman en Pipyn, geslaagen. I. 403. helpen Pipyn tegen de Saxers. I. 404. eenigen hunner staan op tegen Karel den Grooten. I. 429. die hen overwint, en hun 't Regt op hun vaderlyk erfgoed beneemt. I. 430. welk hun, door Keizer Lodewyk, wedergegeven wordt. II. 42. veelen worden Christen. I. 425, 431. hun Verdrag met Karel den Grooten. I. 442. die hun Wetten geeft. I. 445. zy bekomen den naam van *frye Friezen*. I. 444. hun wordt, door de Deenen, schatting opgelegd. II. 38. Godefrid de Noorman dwingtze, met eenen strop om den hals te gaan. II. 88. de Teisterbantsche Friezen slaan de Noormannen. II. 91

Frisfabonen.

I. 36

FRISO. Zie JOAN WILLEM FRISO en WILLEM KAREL HENRIK FRISO.

Froymont (Jan van Bourgondie, Heer van) wordt uit het Kasdeel van Naamen verdreeven. VII. 152. heeft een eijch op Vee-

- Veere en Vlissingen. VII. 385
Fuentes (*Don Pedro Henriques, Graaf van*) komt in de Nederlanden. VIII. 369. heeft den klem van 't bewind, na Parmas dood. VIII. 370, 371. wordt Landvoogd, by voorraad. VIII. 410. keert naar Spanje te rug. VIII. 427
Furstemberg (*Prins Willem van*). zyne handeling in Duitschland. XIII. 398-401, 414. Lodewyk de XIV. zoekt hem tot Keurvorst van Keulen te doen verkiezen. XV. 414
Fynaard bemagtigd, door Mondragon. VII. 62
- G.
- Galeien* gebouwd, door de Staaten. IX. 91. dienst derzelve. IX. 92
Galen (*Fan van*), Kommandeur over een Esquader in de Middellandsche zee. XII. 220. sneuvelt in een gevegt voor Livorno. XII. 237
 GALLIE. Oude Verdeeling van dit gewest. I. 37. Inval van verscheiden' woefte volken, in het zelve. I. 268, 270
 GALLIËN trekt ten stryde tegen de Germaanen. I. 203. spot met het verlies van Gallie. I. 206
Gallieres, Resident der Staaten te Regensburg, neemt agthonderd Saltzburgers aan, die herwaards gevoerd worden. XIX. 69

- Gaal* (*Jakob*), Schepen te Rotterdam, verklaart geene Regenten te kennen, die liever Fransch dan Prinsch waren. XIV. 76. wordt door de Burgery bewaard. XIV. 115
Gaëtan (*Don Louis*) neemt den Haage in. VI. 483. ook Maaslandsluis. VI. 484. sneuvelt. VI. 484
Gail (*Andries*), Gezant van Keizer Rudolf den II., handelt te Geertruidenberg. VII. 148
Galama, een Friesch Edelman. zyne ontmoeting met Floris den II. II. 213
Galama (*Hartman*) raadpleegt met Brederode, te Viane. VI. 211. te Amsterdam. VI. 220. wordt gevangen. VI. 230. onthalsd. VI. 277
 GALBA stelt Klaudius Civilis in vryheid. I. 102. dankt de Batawische Lyfwagt af. I. 103. sterft. I. 104
Galo (*Simon*). II. 259
Gama (*Vasko de*) zeilt om de Kaap de goede Hoop. IX. 135
Gamarra (*Don Estevan de*), Spaansche Gezant in den Haage. XII. 380. zyne handeling. XIII. 12, 13, 164. hy krygt gehoor in de Vroedschape Dordrecht. XIII. 107. slaat een Verbond voor. XIII. 115
Gonnaskus, een Kaninefaat. zyne zeefchuimeryen. I. 92. hy wordt, door Korbulo, verjaagd en omgebracht. I. 92, 93
Gardin (*Guillaume du*) heeft de hand in de omwenteling van Amsterdam, in 1578. VII. 206
 GARDOLF (*Graaf*), door Godefried den Noorman, aan den Keizer gezonden. II. 89
Gardot (*Damiaan*) verliest Breëvoort. VIII. 206
Gasperne, door Willem den VI. gewonnen. III. 372
Gastanaga (*Markgraaf van*) wordt Land-

- Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XVI. 9
- Gaultier* wordt door het Fransche Hof in heimelyke handeling gebruikt. XVII. 397, 418
- Govere*. Zie *Fucby*.
- Gebed voor de Overheid (openbaar). orde daar op gesteld, door de Staaten van Holland. XIII. 57. Friesland verzet 'er zig tegen. XIII. 59. ook vier andere Gewesten. XIII. 61. Zeeland slaat een' middelweg voor. XIII. 61. die Holland niet behaagt. XIII. 61. 't Voorschrift van Holland wordt, in 't gemeen, aangenomen. XIII. 62
- Geëligeerden. Zie Gekoorenen.
- Geelwink (Dirk)*, Sekretaris van Amsterdam. XV. 190
- Geelwink (Jan Korneliszoon)*, Oud-Burgemeester van Amsterdam, afgezonden aan Prins Willem den II. XII. 76
- Geelwink (Foan)* gemagtigd naar Utrecht. XIV. 283
- Geelwink (Kornelis)*, Oud Schepen en Raad, en daarna Burgemeester van Amsterdam. XIV. 198. krygt kennis van den voorgenomen togt naar Engeland. XV. 425
- Geelwink (Nikolaas)*, Raad te Amsterdam. XIV. 85
- Geelwink (Nikolaas)*, Burgemeester van Amsterdam. zyne ontmoeting op 't Stadhuis en met de tekenaars van zeker Verzoekschrift. XX. 140, 142
- Geertruid* stigt eene Kapel te Geertruidenberg. I. 345. Dronk naar haar genoemd. I. 345. III. 77
- GEERTRUID (Vrouw), Weduwe van Floris den I., wordt Voogdes van haaren Zoon, Dirk den V. II. 170. zy trouwt met Robert de Fries. II. 177. wykt naar Vlaanderen. II. 181
- GEERTRUIDENBERG. Kapel aldaar gestigt. I. 345. Dagvaart aldaar. III. 303. de Stad, door Jan van Beieren, ingenomen. III. 446. door de Hoekschen verrast. IV. 250. ingenomen door de Nasauschen, in 1573. VI. 447. aanslag op deeze Stad. VII. 100. munitery aldaar. VIII. 277. Prins Maurits belegert de Stad. VIII. 280. die aan Parma verraden wordt. VIII. 281. Maurits herwint haar. VIII. 375. aanslag op de Stad. IX. 102. handel over 't lossen van de Heerlykheid derzelve. XIII. 362-364. Vredehandeling aldaar, in 1710. XVII. 357 enz.
- Geertsema (Foannes)*, Burgemeester te Groningen. Plondering van zyn huis. XX. 203
- Geervliet*. Tol aldaar, door Floris den III. opgereg. II. 237. Dirk de VII. wordt 'er in bevestigd. II. 277. III. 29
- Geestelyken. Ongebondenheid hunner zeden, in de agtste eeuw. I. 388, 389
- Geestelykheid. of zy, in Holland, ooit deel aan de Regeering gehad hebbe. III. 486. IV. 505. derzelve heerfch-en-geldzugt, door Hertoge Filips, beteugeld. IV. 29. zy wordt geschat, door Hertoge Karel. IV. 149. betaalt tot de Beden, onder Karel den V. V. 249, 301. in Utrecht geweerd uit de Staatsvergaderinge. VII. 445
- Geesteranus (Foannes Evertszoen)*, Remonstrantsch Predikant te Alkmaar, verdagt wegens een op-

oproer aldaar. X. 383
 't Gein, door de Hollanders o-
 vervallen. II. 359

Gekoorenen of eerste Staat in
 't Stigt aangesteld. VII. 446. de
 Hopluiden te Utrecht willenze
 doen afzetten. VIII. 181. zy
 worden hersteld. VIII. 190. hun
 voorflag. VIII. 190. 't geschil
 met hen wordt bygelegd. VIII.

191

GELDER wordt een Hertogdom.

III. 241. twist aldaar tusschen
 de Hekerens en Bronkhorsten.

III. 299. 't Land aan Hertoge
 Karel van Bourgondie verpand.

IV. 139. de Staaten des Lands
 zoeken Karel van Egmond in
 de Regeering te doen stellen.

IV. 182. 't gelukt hun. IV. 307.
 de vier deelen des Hertogdoms
 verbinden zig onderling. IV.

317. de Staaten van Gelder
 twisten met Hertoge Karel. V.

145. maaken schikking over de
 opvolging. V. 145. Regt van
 Karel den V. en Willem van
 Gulik op dit Hertogdom. V.

233. het wordt den eersten af-
 gestaan. V. 255

Gelder. Maurits aanslag op dee-
 ze Stad mislukt. IX. 195. zy
 wordt, vergeefs, belegerd, door
 Fredrik Henrik. XI. 273, 274.

veroverd door de Pruißischen.
 XVII. 182

GELDERLAND gedeeltelyk aan 's
 Prinsfen zyde overgebracht, door
 Graave Willem van den Berge.

VI. 368. valt den Prinse
 wederom af. VI. 400, 402.
 wordt, met geweld, hervormd.

VII. 216, 307. treedt in de U-
 trechtsche Unie. VII. 263, 264.

't Krygsvolk aldaar doet een

nieuwen eed. VII. 268. beel-
 denstorm aldaar. VII. 307. 't
 Gewest stoot zig aan de opdracht

der Graafykheid van Holland,
 aan Willem den I. VII. 514.

staat der Kerken aldaar, in
 1612. X. 57. en in 1616. X. 142.

't Gewest dringt op het houden
 eener nationale Sinode. X.
 155, 199. verchil over deszelfs
 aandeel in de gemeene Lasten.

X. 446. men stelt 'er orde op 't
 bestellen der Regeeringe, na
 de dood van Willem den II.

XII. 138. handelingen aldaar,
 op 't stuk van 't Stadhouderschap.

XII. 229, 278, 305, 306. oor-
 deel van 't Gewest, over 't ver-
 leenen der Akte van Uitsluitin-
 ge. XII. 333, 358. oneenigheid

in het zelve. XII. 397. 't wei-
 gert in de Vrede met Portugal
 te bewilligen. XIII. 16. ont-
 ruimd door de Franchen. XIV.

307. in de Unie hersteld. XIV.
 325, 358. draagt Willem den
 III. de Souverainiteit op. XIV.

346. die van de hand gewee-
 zen wordt. XIV. 358. de Re-
 geering aldaar veranderd. XIV.

358. de Provincie beweert regt
 te hebben op Ezens, Stedes-
 dorp en Witmond. XV. 112.

bewilligt in de werving van
 zestien duizend man. XV. 209.
 de Graaf van Egmond beweert
 regt op Gelder en Zutfen te
 hebben. XVI. 430 enz. oproeren

in Gelderland, in en na 1702.
 XVII. 135-143, 231-246, 299-
 306. de Staaten zoeken 't Over-
 kwartier te bekomen. XVIII. 48:

men arbeit om Prins Willem
 Karel Henrik Friso tot Stad-
 houder van dit Gewest te doen

aan-

- aanstellen. XVIII. 243 enz. de Staaten schryven, deswege, aan die van Holland. XVIII. 248. zy stellen den Prins tot Stadhouder aan. XVIII. 252. hun gevoelen over het ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 395 enz. zy verklaren het Stadhouderschap erfelyk. XX. 151. besluiten de Pagten, by voorraad, aan te houden. XX. 208. verandering der Regeeringe aldaar. XX. 315
- Geldermalsen** (*Adriaan van Borselen, Heer van*), gemagtigd tot de handeling over 't Verdrag van Barriere. XVIII. 47
- Gelderfche Friezen**. hunne zee-schuimeryen. IV. 390, 398, 405, 411. zy brandschatten Texel en Wieringen. IV. 438
- Gelduba**, Legerplaats der Romeinen aan den Ryn. I. 68
- Aant.* overvallen door 't volk van Civilis. I. 141. ingenomen. I. 145
- Geleigeld ingevoerd, in 1572. VI. 400. nieuw Plakaat op het zelve, van 1725. XVIII. 337
- Geloofsonderzoek. Zie *Inquisitie*.
- Geloofsvrede ontworpen, in 1578. VII. 214. wordt, in sommige Gewesten, aangenomen, in anderen afgewezen. VII. 215, 216
- Gemarcbi**. wat 'er mede gemeend worde. II. 126, 127
- Gemert** (Kommandery van). Twist over het regt tot dezelve. XII. 26
- Gemmenich** (B). XIV. 283
- Gend** staat tegen zynen Graave op. III. 313. wordt bedwongen. III. 315. op nieuws ingeboomd, door Hertoge Filips van Bourgondie. IV. 36. die van Gend houden Vrouw Maria in hunne magt. IV. 172. ook daarna haaren Zoon. IV. 232. dien zy overleveren. IV. 235. geweldige beroerte aldaar. V. 164-179. zwaar gestraft, door Karel den V. V. 181. aanmerkingen, over deeze straffe. V. 185. Pacificatie aldaar getroffen. VII. 115. 't slot aldaar bezet, door Oranje. VII. 118. geslegt. VII. 164. bystere beroerte in de Stad. VII. 176. ten deele, door den Prinse, gestild. VII. 180. Oranje sluit een verdrag met die van Gend. VII. 236. de Stad tekent de Utrechtsche Unie. VII. 266. Oranje verfelt 'er de Wet. VII. 290. gevegt onder de Stad. VII. 457. opschudding in dezelve. VII. 505. zy sluit een bestand met Parma. VII. 506, 508. geeft zig aan hem over. VIII. 18. gewonnen door de Franfchen, in 1678. XIV. 472. in 1745. XX. 11
- Gend** (*Bartbold van*), Heer van Loenen en Meinerswyk, gemagtigd tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 404, 405, 452
- Gend** (*Foan van*), Heer van Ooye, naar den Ryksdag te Worms afgezonden. VII. 200. wegens Gelderland gemagtigd tot de opdracht der heerschappye aan Frankryk. VIII. 55
- Gend** (*Foan van*), Heer van Oosterweede, roept de Staaten byeen na de dood van Willem den II. XII. 125. trekt in gezantschap naar Frankryk. XIII. 13. wordt Gouverneur van Willem den III. XIII. 198. handelt met Lodewyk den XIV. XIV. 46
- Gend*

- Gend (Kornelis van)**, Heer van Loenen en Meinerswyk, gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321
- Gend (Walraven, Baron van)** wordt gewond, in den slag by Nieuwpoort. IX. 83. bemagtigt eenige Steden in 't Graaffchap van der Mark. XI. 18
- Gend (Willem Jozef van)** wordt Luitenant-Admiraal. XIII. 214. woont den togt naar Chattam by. XIII. 260. helpt zes Algierfche Kaapers veroveren. XIII. 441. zyne ontmoeting met het jagt de Merlyn. XIII. 442. misnoegen hieruit ontftaan. XIII. 443, 472. hy sneuvelt in den slag voor Soulsbaai. XIV. 25
- Geneve**, ondersteund door de Staaten, in 1589, en vervolgens. VIII. 320. X. 428. XIII. 433
- Geniets (Antoni)** wordt Geheimschryver van 's Prinfsen raad, in 1572. VI. 399
- Genzillot** gebruikt tot den aanslag op Amfterdam, in 1650. XII. 92, 93
- Gennep** ingenomen door Hohenlo, in 1599. IX. 55. verlooren, in 1635. XI. 207. herwonnen, in 1641. XI. 304, 306. door de Franfchen veroverd, in 1672. XIV. 91
- Genua (de Republyk van)** helt naar de zyde van Spanje. XIX. 473. verklaart zig tegen den Koning van Sardinie. XIX. 522
- Genua** gebombardeerd door de Franfchen. XV. 294. onderwerpt zig aan de Oostenrykfchen. XX. 38. dryft derzelver bezetting uit. XX. 39
- George de I.**, Keurvorft van Hannover, wordt Koning van Groot-Britanje. XVIII. 28. de Staaten geleiden hem met eenige Oorlogfchepen naar Engeland. XVIII. 29. hy dringt op 't flegten van Duinkerken. XVIII. 29-36. de Staaten ondersteunen hem met zesduizend man. XVIII. 57, 60, 61, 63. hy doet een keer naar Duitschland. XVIII. 64. fluit met de Staaten. XVIII. 116. en met den Keizer. XVIII. 118. zyne inzigten met het laafte. XVIII. 120. of hy den Staaten, in 1716, een Stadhouder hebbe aangepreezen. XVIII. 128. aanleiding tot handeling, tuffchen hem en Frankryk. XVIII. 140. hy rufft eene Vloot uit tegen Spanje. XVIII. 208. maakt Vrede met dit Ryk. XVIII. 234. fluit het Verdrag van Hanover. XVIII. 321. doet de Spaanfche Gallioenen bezetten, in Porto Bello. XVIII. 375. houdt verfcheiden' Hoven verdagt. XVIII. 381. wordt zelf verdagt gehouden van handeling met de Porte. XVIII. 382. zyne aanspraak aan 't Parlement, in 1727. XVIII. 406. hy fterft. XVIII. 439
- George de II.** wordt Koning van van Groot - Britanje. XVIII. 441. de Staaten maanen hem aan tot bemiddeling der Oostfriefche gefchillen. XVIII. 518. hy fluit het Weener - Verdrag met Keizer Karel den VI. XIX. 46, 48. geeft den Staaten kennis van het Huwelyk zyner Dogter met den Prinfe van Oranje. XIX. 163. zoekt de vernietiging van 't Markgraaffchap van Veere te voorkomen. XIX. 221.

- raakt in oorlog met Spanje. XIX. 247, 264. sluit, als Keurvorst van Hanover, een Verdrag van Onzijdigheid met Frankryk. XIX. 320. belooft, zig aan 't Verdrag van Zeevaart van 1674 te willen houden. XIX. 324. vermaant de Staaten tot ernstige maatregelen. XIX. 345. verklaart den oorlog aan Frankryk. XIX. 427. vordert, dat de Staaten ook met Frankryk breeken. XIX. 430. beweert regt te hebben op Oostfriesland. XIX. 483. sluit de Overeenkomst van Hanover. XIX. 507. het Verbond met Rusland. XX. 158. met de Keizerin, Sardinie en de Staaten. XX. 177. klaagt over 't belemmeren van de Vaart zyner onderdaanen in de Indien. XX. 335. sluit eene Overeenkomst met Spanje, wegens het Affiento-Verdrag. XX. 373. en een Verdrag van Onderstand met Beieren en Saxen. XX. 373, 375
- Georgius van Egmond* wordt Bisschop van Utrecht. V. 131. krygt Oktroi van Karel den V., om de Ketters te regt te doen stellen. V. 278
- Gepiden*, eene soort van Gothen, vallen in Gallie. I. 271
- Gerard de II.*, Graaf van Gelder, verschilt met het Stigt, wegens de Veluwe. II. 272
- Gerard de III.*, Graaf van Gelder, raakt in oorlog met den Bisschop van Utrecht. II. 357. overwint hem. II. 359. maakt Vrede. II. 359. werkt in 't kiezen van een' Bisschop van Utrecht. II. 366
- Gerard van Velzen* spant aan tegen Floris den V. III. 67. of deeze zyne Huisvrouw verkracht hadt. III. 68. hy dreigt den Graaf. III. 78. ontdekt de Naarders. III. 81. berooft Floris van 't leeven. III. 82. vlugt naar Kroonenburg. III. 83. wordt gedood. III. 90, 130, 132
- Gerardus* predikt te Kuilenburg, in 1566. VI. 164
- Gereformeerden geeven hunne belydenis uit. VI. 129. hun groot getal, in 1565. VI. 130. zy verschynen, gewapend, ter preeke. VI. 163, 164. verzoeken de verbonden' Edelen om bescherming. VI. 175. belooven dertig tonnen schats voor de vryheid van Godsdienst. VI. 204, 210. hun getal te Amsterdam, in 1566. VI. 216. zy weigeren zig met de Lutherfchen te vereenigen. VI. 227. neemen toe, in de Roomsche Nederlanden. VII. 212. verzoeken aldaar om vrye Godsdienstoefening. VII. 212, 213. begroeten den Hertog van Anjou, te Antwerpen. VII. 451. worden in Frankryk vervolgd. XV. 314 enz. zoeken, vergeefs, eenig voordeel te bedingen by de Ryswyksche Vrede. XVI. 413. worden in Duitschland en in Hongarye vervolgd. XVIII. 229
- Gerlacius (Antoni)* wordt gemagtigd tot het sluiten van een Verdrag met Frankryk. XV. 243
- GERMAANEN. Oorsprong. I. 2, 3
- GERMANIE. Gelegenheid. I. 3. Verdeeling. I. 128 *Aant.* Opper- en Neder-Germanie. I. 81 *Aant.* 128 *Aant.* 258 *Aant.*
- GERMANIKUS bevredigt het Romeinsche Leger aan den Neder-Ryn.

- Ryn. I. 65. slaat de Katten. I. 65. bezoekt de Legerplaats van Varus. I. 66. overwint Arminius. I. 67. twee zyner Keurbenden doen een' gevaarlyken togt langs de Zuiderzee. I. 71. hy verzamelt eene Vloot. I. 72. vaart, door Druzus graft en de Noordzee, naar de Eems. I. 74. slaat de Cherusken andermaal. I. 76. zyne Vloot lydt veel, door een' storm. I. 77. men wyft hem het Britannisch kruid. I. 79. hy keert naar Rome en sterft. I. 80
- GEROLF** (Graaf) frydt tegen de Deenen, te Rynsburg. II. 55
- GEROLF** (Graaf) DE II. wordt, door Godefrid, aan den Keizer gezonden. II. 89. hy verliest zyn Graaffchap. II. 90. bekomt het wederom. II. 92. zendt zyne Zoonen, *Dirk* en *Walger*, naar Frankryk. II. 90. bekomt nog eenige goederen van Koning Arnold. II. 93. gelegenheid van zyn Graaffchap. II. 93. hy sterft. II. 95
- Gefchenken aan Stadhouders**. IV. 455, 502. V. 9, 353. aan Landvoogden. IV. 462. V. 148, 161. aan andere Grooten en Leden van den geheimen Raad. IV. 502. V. 9, 21, 104, 106, 135
- Gefchenken**. Plakaat tegen't ontvangen derzelven, door Regenten. XVIII. 106
- Geschillen onder de Vereenigde Gewesten** moeilyk te besliffen. XII. 160. verscheiden' voorflagen daaromtrent op de groote Vergadering des jaars 1651. XII. 163-172
- Geselius** (*Kornelis*), Contraremonstrantsch Predikant te Rotterdam de Stad ontzeid. X. 55. Moeilykheid hieruit ontftaan. X. 56
- Gestigten** (Protestantsche Godsdienstige) in Holland van verpondingen vry verklaard. XIX. 229
- Geuzen**. Oorsprong deezes naams. VI. 149. Geuzen-penningkjes, napjes en kleeding. VI. 149, 150. roepen van *Vivez les Geuzes*. VI. 164, 189, 216. Wilde geuzen. VI. 266. Watergeuzen, derzelver bedryven. VI. 308, 309, 322. Geneeffche en politike Geuzen. X. 89
- Gevaarts** (*Joan*) doet de eerste opening tot Vredchandeling, in 1607. IX. 237
- Gezanten** (uitheemsche) geen gehoor te verleenen in de Vroedschappen der Hollandfche Steden. XIII. 108
- Gbiesen** (*Filips van der*) tot Représentant van zyne Hoogheid by de Oostindifche Maatschappij aangesteld. XX. 334
- Gianibelli** (*Fredrik*), zyne diensten in 't beleg van Antwerpen. VIII. 22, 79. hy komt te Amsterdam. VIII. 243
- Gibraltar** gewonnen, in 1704. XVII. 224, 228, 265
- Gideonszoon** (*Jan*) doet den Duinkerkeren afbreuk. XI. 162
- Gieffenburg** ('t Slot) door Jan van Arkel, bemagtigd. III. 346
- Giftbrief** van 't jaar 888, ten behoeve van Graave Gerolf den II. II. 93. van de jaaren 922 en 923, ten behoeve van Dirk den I. II. 107, 109. van 't jaar 985, ten behoeve van Dirk den II. II. 125. van 't jaar 1064, ten behoeve der Utrechtsche Kerke. II. 171

- Gifte (*liberale* of milde) hier te Lande geheeven. XX. 159
- Gilden uitgeflooten van 'traadpleegen over zaaken van Regeeringe. VII. 432
- Gildenburg* ('t Slot) door Hertoge Albrecht ingenomen. III. 307
- Gilles* (*Jakob*), Pensionaris van Haarlem, in bezending naar Dordrecht. XIX. 360. wordt tweede Griffier der algemeene Staaten. XIX. 475. zyne handelingen aan 't Franche Hof. XX. 22-28. en te Breda. XX. 47, 83. hy wordt Raadpensionaris. XX. 46. men maakt hem verdagt by 't gemeen, wegens 't gehandelde te Breda. XX. 82. hy doet 'er verslag van. XX. 83. de Staaten neemen 'er genoegen in. XX. 84, 104. Lasterfchiffen tegen hem gestrooid. XX. 218. de Staaten en de Prins van Oranje beschermen hem. XX. 218. hylegt zyn ampt neder. XX. 336
- Gilpin* (*George*) wegens Engeland, zittende in den Raad van Staate, vermaant de Staaten tot onderlinge eendragt. IX. 88. wordt naar Oostfriesland afgevaardigd. IX. 124
- Ginnig* (*Henrik van*), Patroontekenaar van Haarlem, helpt te Amsterdam tot bewerking van verandering der Regeeringe. XX. 271, 273. spreekt aldaar met den Graave van Bentink. XX. 284. neemt, uit naam van de Gekommitteerden der Burgerye, afscheid van zyne Hoogheid. XX. 298
- Ginkel* (*Baron van*). Zie *Ablone*.
- Giselbert*, Hertog van Lotharingen, door Otto den I. geslaagen. II. 121. sneuvelt. II. 122
- Glaion*. Zie *Cbaumont*.
- Gloebester* (*Hertog van*). Zie *Hunfrey*.
- Goch* bezet door Maurits. X. 77. zonderling voorval aldaar. X. 77. door Lambert Charles ingenomen. XI. 11. heroverd door den Kardinaal Infant. XI. 206
- Gockinga* (*Scato*) aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
- Gockinga* (*Scato*) handelt met de Engelschen, in 1672. XIV. 108 enz. gemagtigd naar Utrecht. XIV. 283
- Gockinga* (*Scato*), gemagtigd tot de handeling over 't Verdrag van Barriere. XVIII. 47
- GODEFRID, Koning der Deenen, overweldigt de Abodriten. II. 36. handelt over Vrede met Karel den Grooten. II. 37. valt in Friesland en vordert aldaar schatting. II. 38. sterft. II. 40
- GODEFRID, de Deen, Zoon van Heriold, verdraagt zig met Karel den Kaalen. II. 66. bekomt een gedeelte van Friesland. II. 68. waarna geheel Friesland. II. 87. zoekt zig van Lotharingen meester te maaken. II. 89. zendt den Keizer gezanten toe. II. 89. wordt, te Herispich, overvallen en omgebragt. II. 90
- GODEFRID, Hertog van Lotharingen, beoorloogt Graave Dirk den III. II. 141, 143. krygt de nederlaag. II. 146
- GODEFRID DE II., Hertog van Lotharingen, staat op tegen den Keizer. II. 160. verbindt zig met Dirk den IV. II. 160.

- verbrandt het Paleis te Nieuw-
megen. II. 161. herwint het
Land omtrent Dordrecht. II.
165. verzoent zig met den Kei-
zer. II. 166
- GODEFRID DE III.**, Hertog van
Lotharingen, de *Bultenaar* by-
genaamd. II. 166. valt in Hol-
land. II. 180. verjaagt Robert
de Fries en gedraagt zig als
Graaf. II. 181. helpt Keizer
Henrik den IV. in Saxen. II.
182. wordt in Alkmaar bele-
gerd. II. 181. stigt Delft. II. 182.
wordt omgebragt. II. 182
- Godefrid*, Voogd van Gelder, ver-
jaagt de Noormannen uit Tiel.
II. 134
- Godefrid*, Bisschop van Utrecht,
raakt in geschil met Gronin-
gen. II. 241. 't welk bygelegd
wordt. II. 243. hy stigt vier
Sloten. II. 266. sterft. II. 264
- Godsdienst der oude Batavieren.
I. 23. onderzoek, wanneer de
Christelyke Godsdienst, hier te
Lande, ingevoerd zy. I. 338.
zwakheid der eerste bekeerin-
gen. I. 362, 386. staat van den
Godsdienst in de middeleeu-
we. II. 5. in de vyftiende. IV.
24. vryheid van Godsdienst in
Duitschland. V. 66
- Godsdienst (Gereformeerde) be-
loofd te handhaaven. VII. 17,
22, 431, 435. de Luthersche
voor den waaren Gereformeer-
den gehouden, door een' Bur-
gemeester van Woerden. VII.
39. eed op 't stuk van den Gods-
dienst, na de Gendfche Bevredig-
ing gevorderd. VII. 118.
oorsprong der verschillen over
den Godsdienst, in 't begin der
zeventiende eeuw. X. 10-21.
- wat omtrent den Godsdienst, in
1651, beraamd is. XII. 161,
172-177
- Goereede*. grondslagen eener ou-
de Stad, hierby, ontdekt. X.
308
- GOES** in Zuidbeveland belegerd.
III. 149. ontzet. III. 149. Vrouw
Jakoba komt aldaar woonen.
III. 489, 510. de Stad weigert
's Prinzen zyde te kiezen, in
1572. VI. 366. wordt door Tfe-
raarts belegerd. VI. 392. door
Mondragon ontzet. VI. 398.
neemt voldoening van den Prin-
se. VII. 138. de Gereformeer-
den neemen aldaar de Kerken
in. VII. 217. opschudding, in
1653. XII. 297, 398. en in ee-
nige volgende jaaren. XII. 398-
403. de Stad stemt tegen de
werving van zestien duizend
man. XV. 210. bewilligt 'er in.
XV. 213. geweldige beroerte
en ongewoone verandering der
Regeeringe aldaar, in 1692.
XVI. 203-230. nieuwe veran-
dering, in 1702. XVII. 150. de
Prins van Oranje wordt aldaar
tot Stadhouder verklaard, in
1747. XX. 71
- Goes*. Zie *Adriaan* en *Aert van
der Goes*.
- Goes* (*Adriaan van der*), Burge-
meester van Delft, in bezen-
ding naar Gelderland. XVII. 240
- Goes* (*Franco van der*), Burgemees-
ter van Delft. XV. 185
- Goes* (*Robert*), *Heer van Boukbor-
stenburg*, Resident aan het Deen-
sche Hof. zyne handeling. XVII.
92. XVIII. 281
- Goes* (*Willem*), Raadsheer in 't
Hof. XIV. 156. XV. 259
- Gogb* (*Michiel van*), een der Raa-
den

den van Brazil en daarna Rekenmeester van Zeeland, ver-
toont den slegten staat der zaa-
ken in Brazil. XII. 382. trekt
in buitengewoon gezantschap
naar Engeland. XIII. 10. wordt
gewoonlyke Gezant aldaar.
XIII. 121, 125. tragt de Vrede
te herstellen. XIII. 145. wordt
verdagt gehouden. XIII. 166.
zyn Sekretaris raakt in hegte-
nis. XIII. 171

Goignies (Antoni van) wordt Veld-
maarschalk. VII. 107, 166. raakt
te Antwerpen in hegtenis. VII.
113. wordt gevangen, in den
slag by Gemblours. VII. 193

Gomarus (Franciscus), Hoogleer-
aar der Godgeleerdheid te Lei-
den, raakt in geschil met Ar-
minius. X. 15, 16, 17, 18, 20.
wordt, nevens hem, voor den
Hoogen Raade, gehoord. X.
19. ook in de Vergadering der
Staaten van Holland. X. 20.
vertrekt van Leiden. X. 54.
woont de Dordrechtche Sino-
de by. X. 325

Gonzaga (Ottavio Fernando) ver-
zelt Don Jan herwaards. VII.
124. wordt naar Antwerpen ge-
zonden. VII. 129. verlaat vier-
honderd Franfchen. VII. 224

Gonzales (Don Antonio) verliest
Graave. IX. 120

Gooijse (Slot ten) belegerd. III. 197

GOOILAND (Heerlykheid van) aan
Jan van Beieren opgedraagen.

III. 325

Goor (Adolf van), Heer van Kal-
denbroek, wordt gemagtigd tot
de Keulsche Vredehandeling.

VII. 279

Gooijer (Dirk de) wordt Burge-
meester van Utrecht. VIII. 301

Gooijer (Jakob de) handelt ten
huize van Trefel. X. 210. wordt
uit de Regeering gezet. X. 233

GORINCHEM belegerd, door Jonk-
heere Willem. III. 351. veran-
dering der Regeeringe aldaar,
III. 376. de Stad, door Arkel,
verraaft. III. 377. komt wederom
aan Holland. III. 388. Jan van
Beieren zoektze te verraffen,
III. 418. Vrede aldaar met Gel-
der geflooten. IV. 499. de ver-
bonden Edelen komen 'er by-
een. VI. 214. de Stad kiest 's
Prinsfen zyde. VI. 367. eenige
Geestelyken aldaar ter dood ge-
bragt. VI. 367. fchryvens van
Leicester aan de Predikanten
aldaar. VIII. 176, 177, 178. Prins
Maurits verftelt 'er de Wet, in
1618. X. 266. bezending der-
waards, in 1650. XII. 75. op-
fchudding aldaar, in 1655. XII.
394. eenige Vroedschappen al-
daar, in 1672, door geld aan
hunne ampten geraakt. XIV.
220. onlusten in de Regeering,
in 1684. XV. 255. in 1702.
XVII. 134. verandering der
Regeeringe, in 1748. XX. 306

Gortz (Baron van) heeft de hand
in een aanflag ten behoeve des
Pretendents. XVIII. 153. wordt
te Arnhem gevat. XVIII. 156.
geslaakt. XVIII. 159. zyn uit-
einde. XVIII. 159

Goslinga (Sicco van), Grietman
van Franckeradeel, wordt tot
de Utrechtsche Vredehandeling
gemagtigd, XVII. 427. naar
Frankryk in buitengewoone
Ambassade gezonden. XVIII. 5.
keert te rug. XVIII. 23. bevor-
dert de verkiezing van Prins
Willem Karel Henrik Friso, tot

Stad

- Stadhouder van Groningen. XVIII. 196. wordt gevolmagtigd tot de Byeekomst van Soissons. XVIII. 462. keert naar huis. XIX. 26. sterft. XIX. 26. zyne afbeelding. XIX. 26
- Gotben vallen in Gallie. I. 168, 270. Zie *West-Gotben*.
- Gottenbyrg. Oostindische Maatschappij aldaar opgeregt. XIX. 63
- Gouda komt aan Holland. III. 361. wordt met een beleg gedreigd. III. 484. de Hoekschen raaken aldaar op 't kuffen. IV. 174. daarna, de Kabbeljaauwschen. IV. 192, 196. de Stad wordt tot 't Prinzen zyde overgebracht, in 1572. VI. 366. Bos-fu tragt de Stad in te krygen door verraad. VI. 394. Noirkarmes, insgelyks. VI. 465. de Stad verklaart zig tegen 't zoeken van uitheemsche hulpe. VII. 80, 85, 87. aanslag op dezelve. VII. 100. 't Slot aldaar geslegt. VII. 164. de Stad maakt zwaarigheid in de inhuldiging van Willem den I. tot Graave. VII. 519. wordt bezonden. VII. 524, 525. besluit der Vroedschap aldaar. VII. 527. ernstig Ver-toog derzelve tegen de opdracht der heerschappye aan Frankryk. VIII. 40-49. zy stemt diergelyke opdracht aan Engeland ook af. VIII. 89. Prins Maurits ver-stelt 'er de Wet, in 1618. X. 276. en op nieuws, in 1619. X. 387, 391. bezending derwaards, in 1650. XII. 75. opschudding aldaar, in 1672. XIV. 79. verandering der Regeeringe. XIV. 197. beweeging, in 1747. XX. 135. in 1748. XX. 304. verandering der Regeeringe. XX. 306
- Goudsche Sluis. Schans aldaar verlaaten, in 1575. VII. 63
- Goulart (*Simon*), Predikant te Amsterdam, gefchorft. X. 86
- Goutum (*Wybe van*) maakt zig van 't Slotte Leeuwaarden meester. VII. 165. laat 'er zig afkoo-pen. VII. 165
- Gouverneurs-Generaal. Zie Landvoogden (algemeene).
- Gouwenburg (Hopman) slaat eenig Spaansch volk. VII. 276
- Gozewyn van Amstel staaf af van 't Bisdom van Utrecht. II. 397
- Gozewyn de Wilde, een Vlaaming, wordt *President* of Stadhouder van Holland. IV. 9. afgezet. IV. 22. ter dood gebracht. IV. 23
- Graaf (*Andries de*), Burgemeester van Amsterdam, door 't graauw gedreigd. XIV. 82. dringt op de aanstelling van Willem den III. tot Stadhouder. XIV. 86
- Graaf (*Dirk Fanszoon*) wordt, in 1578, Burgemeester van Amsterdam. VII. 209
- Graaf (*Jakob de*), Oud-Burgemeester van Amsterdam, raadt tot gemaatigdheid. X. 86. wordt afgezet. X. 280
- Graaf (*Kornelis de*), Burgemeester van Amsterdam, handelt met Willem den II. XII. 104. wegens Holland naar Gelderland en Overyffel gezonden. XII. 130. gemagtigd om de geschillen in Overyffel te helpen byleggen. XII. 411
- Graaf (*Jakob van der*) valt den Raadpensionaris de Witt bynagt aan. XIV. 68. zyne be-kenntenis. XIV. 68. en straf. XIV. 69

Graaf (Pieter van der) valt den Raadpensionaris de Witt by nagt aan. XIV. 68

Graaf (Willem de) van Gend helpt den Briele inneemen. VI. 345

GRAAFLYKHEID VAN HOLLAND.

Oorsprong van het voorregt eeniger Plaatsen om 'er niet van vervreemd te mogen worden. VI. 16. handeling over de opdracht derzelve aan Willem den I. VII. 511-528

Graaffschappen, hier te Lande, by welke gelegenheid, erfelyk en onaf hangkelyker geworden. II. 99

Graauwbunderland ondersteund, in 1621. X. 428

GRAAVE. twist over 't regt tot deeze Stad. III. 317. die aan Brabant afgeftaan wordt. III. 319. zy wordt gewonnen, in 1568. VI. 269. verlaaten. VI. 270. belegerd door Parma. VIII. 126. opgegeven. VIII. 127. door Prinsse Maurits veroverd, in 1602. IX. 119. aanslag op de Stad. IX. 192. de Heerlykheid derzelve komt aan 't Huis van van Nassau. X. 5. de Stad wordt door de Franschen veroverd, in 1672. XIV. 91. herwonnen. XIV. 333

Graaven, Dagobert de I. stelt Graaven aan, ter wederzyde des Ryns. I. 338. zy zyn verdedigers der Kerke. I. 395. door Karel den Grooten onder de Saxers aangesteld. I. 429. beschryving deezer waardigheid. II. 12. verfstheiden' sborten van Graaven. II. 13, 23. hunne Regeering. II. 17. en Regtsoeffening. II. 19. hunne Inkomsten. II. 29. Graaven van Holland,

oudtyds, Maarfschalken des Bisschops van Utrecht. II. 148. zy zwoeren eerst, by hunne inhuldiging, daarna de Staaten. III. 547. zy beweerden, vrede te mogen maaken, zonder de Staaten te kennen. IV. 493

's **Graavenbaage.** Zie *Haage*.
Graft van Druzus. I. 56. van Korbulo. I. 94
Gramsbergen ('t Slot) verlooren. XIV. 285
Grana (*Otto Henrik, Markgraaf van*) wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XV. 86
Grandval (*Bartholomeus de Linierre, Heer van*) smeedt een aanslag op het leeven van Willem den III. XVI. 186. bekend dien. XVI. 191. wordt ter dood gebragt. XVI. 192
Grange (*Peregrin de la*), Leeraar der Hervormden, ter dood gebragt. VI. 209
Granvelle (*Antoni Perenot, Kardinaal van*) wordt beschuldigd van heerschezugt. VI. 67, 72. 't misnoegen tegen hem berst uit. VI. 68, 80. Oranje en anderen verbinden zig tegen hem. VI. 69. Schimplivrei tegen hem uitgevonden. VI. 72, 86. hy brengt te wege, dat Frankryk tegen de Hugenootten met geld ondersteund wordt. VI. 74. men bedraagt hem by den Koning. VI. 78. hy houdt zig fier. VI. 80. men raadt hem de gunst der Heeren te zoeken. VI. 81. hy wordt vinnig beschimpt. VI. 85. de Staaten weigren te vergaderen, daar hy tegenwoordig is. VI. 87. de Landvoogdes besluit zig van hem te ontslaan. VI. 87. Philips belaft hem de Nederlanden te verlaaten. VI.

89. hy vertrekt. VI. 90. geeft. **Grietzyl** bezet door Keur-Brandenburg. XV. 106, 108
- VI. 250. wordt van deezen afgemaald, als oorzaak der Be-roerte. VI. 260. gerugt zyner te rug komste. VI. 327. zyn basterd te Haarlem onthalsd. VI. 431. zyne afbeelding. VI. 90. hy sterft. VIII. 138. Zie *Atrecht (Antoni Perenot, Bisschop van)*. **Grimaldi (Reinier)** ondersteunt Holland tegen Vlaanderen, met eenige Galeien. III. 170, 173, 174, 177
- Grinnes**, Romeinsche Legerplaats in 't Eiland der Batavieren. I. 175
- Grisperre (Antoni van)** werkt aan 't verrassen van Hattum. VII. 361
- Grobbendonk (Antoni)** verzoekt zig met den Koning. VII. 315. verdedigt 's Hertogenbosch. IX. 110. slaat eenige Staatsche Ruitery. IX. 157. zyn toeleg op Graave. IX. 192. hy verliest 's Hertogenbosch. XI. 93, 102. stigst de S. Anna Schans. XI. 135
- Groeneveld (Jonkheer Arend van)** verdedigt Sluis. VIII. 225
- Groeneveld (Reinier van Oldenbarneveld, Heer van)** doet poogingen om zynen Vader te doen ontslaan. X. 258. wordt ontzet van zyne waardigheden. X. 391. heeft kennis van een' aanslag op het leeven van Prinse Maurits. X. 450, 459. verschaft 'er geld toe. X. 453. neemt de vlugt. X. 461. wordt agterhaald. X. 464. onthalsd. X. 473
- Groenewegen (Huijzanszoon van)**, Burgemeester van Delft, door Bossu aangezocht om Oranje te doen ligten. VI. 436
- Groeninckx (Egidius)**, Kapitein der Burgerye te Rotterdam, be- waart eenige Regenten. XIV. 115
- Groenland**. Schade aldaar, in 1677 geleden. XIV. 444
- Groesbeek (Heer van)** naar Deene- marke gezonden. VI. 238. neemt
- 442 *Aant.* het

het Stadhouderschap van Groningen waar voor Aremborg.

VL 272

GROZ ingenomen, door Hertoge Karel van Gelder. IV. 340. belegerd, in 1595. VIII. 424. verlaaten. VIII. 424. ingenomen door Prinse Maurits, in 1597. VIII. 471. door Spinola bemagtigd, in 1606. IX. 213. vergeefs belegerd door Prinse Maurits. IX. 219. versterkt. X. 95. door Fredrik Henrik veroverd, in 1627. XI. 52-55. door de Bisschoppelyken, in 1672. XIV. 28

GRONINGEN EN OMMELANDEN.

Zie STAD EN LANDE.

GRONINGEN, door de Friezen overvallen. II. 39. eenige Landeryen, in het zelve, der Utrechtse Kerke geschonken. II. 154, 228. die van Groningen staan tegen den Bisschop van Utrecht op. II. 228. worden bedwongen. II. 229. nieuwe onlusten aldaar. II. 241. Henrik, Graaf van Gelder, neemt de Stad in. II. 242. Floris de III. komt 'er voor. II. 243. zy bevredigt zig met den Bisschop. II. 243. zy vervalt in nieuwe onlusten. II. 285, 361. haar eerste Verbond van vereeniging met de Ommelanden. III. 339. zy doet Hertoge Albrecht hulde. III. 341. wordt, door Bisschop Fredrik den III., bemagtigd. III. 341. weigert Hertog Albrecht van Saxen voor Heer aan te neemen. IV. 315. doet den Bisschop van Utrecht hulde. IV. 315. schendt het Bestand, met Henrik van Saxen. IV. 324. doet Graave Edzard hulde. IV. 325. Hertog Joris belegert Gro-

ningen. IV. 383. de Stad wordt een Leen van Frankryk. IV. 385. Edzard wordt ontzet van 't bewind. IV. 387. Karel van Gelder wordt voor Heer aangenomen. IV. 386. Karel de V. naderhand. V. 115. de Stad wordt bezet door den Graave van Aremborg. VI. 222. belegerd door Graave Lodewyk, in 1568. VI. 274. verlaaten. VI. 280. kiest de Staatse zyde. VII. 126. 't Kasteel aldaar wordt geslegt. VII. 127, 166. twist tusschen de Stad en de Ommelanden, in 1578. VII. 237, 299. reden, waarom zy de Utrechtse Unie niet aanneemt. VII. 263, 266. beweging aldaar. VII. 299 - 301. de Stad wordt door Rennenberg tot 's Konings zyde overgebracht. VII. 325 - 327. belegerd. VII. 327, 337. verlaaten. VII. 339. aanslag der Staatse op de Stad mislukt. VIII. 76. zy wordt benaauwd door Graave Willem, VIII. 349. belegerd door Prinse Maurits. VIII. 356. verlaaten. VIII. 357. op nieuws belegerd, door den zelfden. VIII. 386. oproer in de Stad. VIII. 388. zy geeft zig over. VIII. 389. de Wet wordt 'er veranderd. VIII. 390. haar twist met de Ommelanden, in 1597. VIII. 483. IX. 95. Graaf Willem brengt krygsvolk in de Stad. IX. 96. de agterfallen aldaar met geweld gevorderd. IX. 97. de algemeene Staaten doen 'er een Kasteel stigten. IX. 97. en beantwoorden de klagten, hicrover. IX. 98. de Stad raakt in rust, IX. 100. 't Kasteel aldaar

jaar wordt geflegt. IX. 226. Hooge School aldaar opgeregt. X. 76. twist met de Ommelanden, omtrent 1640. XI. 348. de Stad neemt, na de dood van Willem den II., de bestelling haarer eigene Wethouderfchap aan zig. XII. 138. oproer aldaar, in 1657. XII. 397. in 1662. XIII. 64 - 66. de Stadhouder brengt krygsvolk in de Stad. XIII. 67. en legt de geschillen by. XIII. 69. de Stad wordt gedreigd door den Biffchop van Munster. XIII. 175. belegerd. XIV. 130. verlaaten. XIV. 131. oproer aldaar, in 1748 en 1749. XX. 202 enz.

Gronsfeld - Diepenbroek (Bertran Filip Sigismond Albrecht, Graaf van) in gezantschap naar 't Hof van Berlyn. XX. 174

Groot (Joan) in bezending naar Zeeland. XVIII. 244

Groot (Hugo de), Advokaat-Fiskaal van Holland, verdagt van 't ontwerpen der brieven, door Jakob den I. herwaards gezonden. X. 61. hy schryft de *Godsdienstigheid der Staaten van Holland*. X. 61, 62. handelt in Engeland. X. 61, 70. wordt Pensionaris van Rotterdam. X. 62. ontwerpt een besluit op de Vrede der Kerke. X. 62. wordt in bezending afgevaardigd naar Amsterdam. X. 114. doet eene wydluftige aanspraak, aan de Vroedfchap aldaar. X. 114-137. ontwerpt eene der Keuren van Schieland. X. 141, 371. begint moedeloos te worden. X. 141. flaat eene algemeene Sinode voor. X. 165. wordt naar Zeeland en naar Dordrecht gezon-

den. X. 166. voor *Arminiaans* gefcholden. X. 164. heeft de hand in 't opstellen der Verklaaringe van Haarlem. X. 192. handelt met de Utrechtſchen by Trefel. X. 210. wordt naar Utrecht afgezonden. X. 219. zyne handeling aldaar. X. 220, 221, 222. hy ſpreekt met Prinſe Maurits. X. 223, 224. raadt Rotterdam het afdanken der Waardgelderden aan. X. 235. waarſchuwt Oldenbarneveld. X. 252. wordt in hegtenis genomen. X. 240, 243, 251, 254. Rotterdam poogt hem te doen ontfiaan. X. 263. hy, Oldenbarneveld en Hogerbeets worden openlyk beſchuldigd. X. 260, 261. zekere verandering in 't eedboek te Rotterdam doet hem nadeel, by Prinſe Maurits. X. 275. hy krygt berigt van 't gene 'er tegen hem uitkomt, en van 't veranderen der Regeeringe. X. 286, 287, 304. hy wordt ondervraagd. X. 293. zyne gefprekken met de Voogd en Manmaaker. X. 294, 295, 343. hy wordt verder onderzocht. X. 299. komt voor de Regters. X. 344-347. men tragt hem te beweegen om vergiffenis te verzoeken. X. 369. hy wordt tot een eenwige gevangenis verweezen. X. 371, 377. naar Loeveſtein gevoerd. X. 372. oordeelen over zyn vonnis. X. 377-380. XIII. 422. hy wordt verklarid misdaad van gekwerfte Hoogheid begaan te hebben. X. 410. ontkomt, op eene zonderlinge wyze, uit de hegtenis. X. 414. verontſchuldigt zig, deswege. X. 417. ſchryft zyne *Verantwoording*, die ſtren-

gelyk verboden wordt. X. 448. oordeel van de Haan, over dit werk. X. 449. handeling om hem vrye herwaardskomst te bezorgen. XI. 78, 147. hy komt in Holland. XI. 146. vertrekt naar Hamburg. XI. 148. zyn verder bedryf en dood. XI. 148. zyn werk, *Mare liberum* of *Vrye Zee*, wordt wederlegd. XI. 259 *Groot (Pieter de)*, Pensionaris van Amsterdam, gelaakt, door d'Estrades. XIII. 164. wordt Ambassadeur der Staaten in Zweeden. XIII. 387. Pensionaris van Rotterdam. XIII. 422. trekt in gezantschap naar Frankryk. XIII. 422, 424. zyne handeling aldaar. XIII. 425. hy ontdekt Frankryks oogmerken tegen deezen Staat. XIII. 460, 461. voorslag aan hem. XIII. 461. hy spreekt met Le Tellier. XIII. 464. en met den Koning. XIII. 465, 466. keert te rug uit Frankryk. XIV. 6. zyne betuigingen by 't afscheid neemen. XIV. 6. hy wordt wederom aan Lodewyk den XIV. gezonden. XIV. 46. doet verslag van zyne handeling. XIV. 47. raadt om te stillen. XIV. 53. krygt 'er last toe. XIV. 55, 59. keert naar den Haage te rug. XIV. 60, 101. een Predikant scheldt hem. XIV. 67. zyn voorslag om de beweging te Rotterdam te stillen. XIV. 77. verslag zyner handeling met Frankryk. XIV. 98 enz. hy schynt dezelve te willen vervolgen. XIV. 106. verklaart het tegendeel. XIV. 106. komt in lyfsgevaar te Rotterdam. XIV. 115, 116. de Prins van Oranje toont tekens van

argwaan op hem. XIV. 125. verklaart, naderhand, niets tegen hem te hebben. XIV. 382. hy wykt ten lande uit. XIV. 126. zyn schryvens over de Regeering van Rotterdam. XIV. 194. zyn huis wordt aangevallen. XIV. 222. zyn oordeel over 't verbranden van Zwammerdam en Bodegrave. XIV. 236. over 't vonnis van Pain & Vin. XIV. 238. zyne ontmoetingen in Brabant en te Keulen. XIV. 260 enz. hy wordt over onbehoorlyk schryven in regten betrokken. XIV. 382. vry gesproken. XIV. 383. hy sterft. XIV. 383 *Groot-Commercie-Traffaet* met Engeland van 't jaar 1496. IV. 302. veranderingen in het zelve. IV. 333

Groote Pier schuimt langs de Zuyderzee. IV. 390, 398, 405, 411. begeeft zig tot een stil leeven.

IV. 420

Groote Vergadering van 1651 wordt aangevangen. XII. 153. aanspraak van den Raadpensionaris Kats, van wege de Staaten van Holland. XII. 153. handelingen en besluiten in dezelve, over de *Unie*. XII. 155, 158, 160, 163 - 172. *Religie*. XII. 155, 158, 161, 172-177. en *Militie*. XII. 155, 158, 162, 177-186. Friesland tragt de handelingen te doen opschorten. XII. 158. en beweert de noodzaakelykheid van 't aanstellen van eenen Stadhouder. XII. 169. Holland dringt op de noodeloosheid van 't aanstellen van eenen Kapitein-Generaal. XII. 183-185, 188. 't geeven der patenten wordt geregeld. XII. 186.

ook

- ook verscheiden' andere pun- ten in Engeland. zyne hande-
ren. XII. 187. merkwaardig be- ling aldaar. VIII. 34-36, 88, 90
sluit van Holland, op het ge- *Guai-Trouin (du)* bemagtigt ee-
beurde. in 't jaar 1650. XII. 193. ne Holland'sche Graanvloot.
algemeene Vergiffenis afge- XVI. 372
kendigd. XII. 192, 196, 197.
besluit der groote Vergaderin- *Guebriant (Graaf van)*, zyne krygs-
ge. XII. 198, 199 bedryven in Duitschland. XI.
Grootebroek krygt regt om terDag- 317, 320, 338
vaart te verschynen. VII. 9
Grootenbuis (Arend van), een der *Gugernen*, Volk in Gallie. I. 135
eerste opregeter der Oostin- *Guion (François)*, verdigte naam
d'sche Maatschappye. IX. 137 des moorders van Willem den
Groot-Fredriksburg gestigt. XV. L VII. 529. Zie *Baltbazan Ge-*
116. aan de Westindische Maat- *wards*.
schappye verkogt. XVIII. 192
Groot-Hofmeesters van Frank- *Gulden Vlies (Ridderorde van*
ryk. *Pipyn van Landen*. I. 344. 't) ingesteld. III. 509
Grimoald. I. 346. *Ebroïn*. I. 348. *Gulik*. Zie *Kleeve*.
Pipyn van Herstal of de Dikke. *Gulik* belegerd door Prinse Mau-
L. 353. *Martyn*. L. 353. *Karel* rits. X. 43. ingenomén. X. 44.
Martel. I. 366. *Karoloman*. I. 382. verlooren. X. 422
Pipyn de Korte. I. 382, 405
Groot-Privilegie van Vrouwe *Gulik en Berg (Hertogdommen van)*.
Maria. IV. 167. de Aartshertog *Twist* over het regt tot dezel-
Filips weigert het te bevestigen. ven. XIX. 231. handelingen
IV. 295. waarom. IV. 298 om den zelve by te leggen.
Groftbluizen. geweld gepleegd aan XIX. 233 enz. blyven steeken.
de Kerke aldaar. X. 140 XIX. 239. 't geschil wordt ein-
Grovesteins (Jonker Edzard van) delyk vereffend. XIX. 359
houdt de zyde der Holland'sch- *Gulikerland*, genoegzaam be-
gezinden. XIII. 341 magtigd door Karel den V. V.
Grovestein (Jonkheer Joan van) 236, 253
beschuldigt Harteveld, in de *GUNDEBOLD*, Koning der Frie-
byeenkomst by Zuilestein. X. zen, sneuvelt op den togt naar
229. wordt uit de Regeering Spanje. I. 423
gezet. X. 233
Gruterus (Samuel), Predikant te *Gunterstein ('t Slot te)* gewonnen
Haarlem, vaart uit tegen de en verlooren, in 1573. VI. 424
Regeering. XIV. 67
Gruward (Ferdinand), Burgemees- *Gustaaf de I.* Koning van Zwee-
ter van Goes, raakt in geschil den, begreepen in een Bestand
met zyne Mederegenten. XVI. met de Oosterlingen. IV. 463.
203 enz. nieuwe handeling met hem.
Gryze (Jakob de), Gezant der Staa- IV. 467. hy verbindt zig met
X. 96. hy verzoekt onderftand *François den I.* V. 215
van *Gustaaf Adolf* wordt Koning van
Zweeden. X. 48. de Staaten
sluiten een Verbond met hem.
X. 66. zenden hem gezanten.
X. 96.

van hun tegen Poolen. X. 157. zy beweegen hem , om zig te steeken in den Duitschen oorlog. XI. 120, 137. houdt by de Staaten aan om onderstand. XI. 138. sneuvelt in den slag by Lutsen. XI. 164

Guy van Dampierre (Graaf), Zoon van Margareet, Graavinne van Vlaanderen, twist met zyne halve Broeders van Avenes. II. 388. valt in Walcheren. II. 393. wordt gevangen. II. 394. geslaakt. III. 3. verdraagt zig met Holland. III. 3. belegert Middeburg. III. 48. verlaat het wederom. III. 49. zyn verder bedryf. III. 51. hy belegert Middeburg andermaal. III. 99. doch verlaat het. III. 101. wordt gevangen. III. 154. sterft. III. 186

Guy, Zoon van Graave Guy van Vlaanderen, slaat Jonkheer Willem van Henegouwen, by Arnemuiden. III. 155. wint Middeburg. III. 156. belegert Zie-rikzee. III. 156. steekt over naar Holland. III. 157. verdraagt zig met Jan den II. III. 158. verklaart hem op nieuws den Oorlog. III. 158. overwint Jonkheer Willem, in een' scheepsfryd. III. 160. wint Noord-Holland. III. 161. ook Utrecht. III. 163. verliest Noord-Holland wederom. III. 165. keert naar Vlaanderen. III. 167. belegert Zie-rikzee. III. 171. wordt, in 't Gouwe, overwonnen en gevangen. III. 175, 177. verliest Zeeland en Utrecht. III. 178, 179. wordt geslaakt. III. 185

Guy van Henegouwen krygt be- wind over Holland, na de dood

van Floris den V. III. 87, 88, 92. wordt gevangen genomen. III. 142. geslaakt. III. 142. be- komt de Landen van Amstel en Woerden. III. 151. wordt Bis- chop van Utrecht. III. 152. wordt wederom gevangen. III. 160. geslaakt. III. 185. legt zig op 't Kerkelyke toe. III. 193. raakt in oorlog met de Friezen. III. 195. sterft. III. 198

Gyllemborg (Graaf van) smeedt een aanslag ten behoeve des Pretendents. XVIII. 153-160

Gysbrecht van Amstel helpt Vrouw Ada ontvlugten. II. 304. be- koopt deezen dienst duur. II. 314. wordt in een gevegt ge- wond. II. 365, 366

Gysbrecht van Amstel de II. be- oorloogt den Bisschop van U- trecht. II. 397. verzoent zig met hem. II. 398. valt, aan 't Hoofd der Kennemeren, in 't Stigt. III. 11. Vreëland hem ver- pand. III. 14. ontweldigd. III. 36. zyn zoen met Floris den V. III. 39. hy spant tegen den Graa- ve aan. III. 67, 69. drinkt met hem. III. 77. vlugt ten Lande uit. III. 83. versterkt Amsterdam. III. 83

Gysbrecht van Brederode wordt tot Bisschop van Utrecht verkoo- ren. IV. 50. krygt David van Bourgondie tot eenen mededing- ger. IV. 49, 53. staat hem 't Bis- dom af. IV. 59. wordt in heg- tenis genomen. IV. 129. ge- slaakt. IV. 135. sterft. IV. 135

Gyzels (Arnoud) voert bevel over eene Vloot tot ondersteuning van Portugal. XI. 314

H.

Haafsen (*Dirk van*) belooft geld tot ondersteuning van 't Verbond der Edelen. VI. 255
Haafsen (*Walraven van*) woont den togt tegen Gend by. IV. 38
HAAGE. Hof aldaar door Willem den II. gefigt. II. 406. 't Hof des Stadhouders aldaar geplonderd. IV. 188. de Gelderschen berooven den Haage. IV. 444. oproer aldaar, over 't verhooggen der Excynzen, ontstaan. IV. 447. Maarten van Rosseplondert den Haage. IV. 483. openbaare Preeke aldaar. VI. 167. en Beeldenstorm VI. 185. 't Hof wykt van daar naar Utrecht. VI. 381. een nieuw aldaar opgeregt. VI. 387, 397. wykt naar Delft. VI. 397. de Spanjaards bemagtigen de Stede. VI. 451, 483. overleg om het Bosch by den Haage om te houwen. VII. 97. moeite met eenige Predikanten aldaar. VIII. 26. de Stede wordt verkooren, om aldaar over de Vrede met Spånje te handelen. IX. 289. Maurits verftelt'er de Wet, in 1618. X. 281. opschudding aldaar, in 1653. XII. 283. hoe 'er de Vrede met Kromwel werdt afgekondigd. XII. 330. door Karel den II. tot handelpplaats voorgeslaagen. XIII. 241. waarom afgekeurd. XIII. 242. de burgery aldaar brengt de Broeders de Witt van kant. XIV. 158, 163, 164, 165, 166, 169, 170, 171, 172. Byeenkomst aldaar van 1690 en vervolgens. XVI. 102. opschudding, in

1747. XX. 80, 90. Plondering der Pagters huizen aldaar, in 1748. XX. 216
Haage (*Albrecht uit den*). III. 16
Haage (*Werenbold uit den*). III. 16
Haagestein ('t Land van) door de Hollanders afgeloopen. III. 223. 't Slot, door Willem den VI. gewonnen. III. 372
Haak (*Pieter*), gewezen Baljuw van Middelburg begunstigt een aanslag op Walcheren. VI. 223
Haamsfede (*Adolf van*), Onder-Admiraal der Spaanschen, gevangen. VI. 473
Haamsfede (*Arend van*). IV. 46
Haamsfede (de Heer en Floris en *Arend van*) gevonnist. IV. 45
Haamsfede (*Floris van*) sneuvelt. III. 282
Haamsfede (*Fan van*) woont een' togt naar Vlaanderen by. III. 204. Zie *Witte van Haamsfede*.
Haan (*Joan de*), Penfionaris van Haarlem, heeft de hand in het opstellen der Verklaaringe deezzer Stad, van 1618. X. 192. handelt met de Utrechtschen, by Trefel. X. 210. zyne ontmoeting met Arend Meindertszoon. X. 274. hy wykt ten Lande uit. X. 274. wordt voor vyftien jaaren gebannen. X. 373. zyn oordeel over de *Verantwoording van de Groot*. X. 449
Haaneveleren, Kleeffche manschap zo genaamd. IX. 27
Haardstedegeld in Holland gebeeven. V. 375, 376. Beloop van het zelve. V. 405
HAARLEM. 's Graaven Huis of Huizen aldaar verbrand, door de Kennemers. II. 223. die van Haarlem overvallen de Dregter-Friezen. II. 236. verwoestea
 Scha-

Schagen. II. 260. Hof te Haarlem. II. 338, 405. of die van Haarlem Damiate, door middel van Zaagſchepen, hebben helpen winnen. II. 350. de Stad heeft haar oudſte Handveſt van Willem den II. II. 403, 404. zy wordt door de Kennemers belegerd. III. 13. verloſt. III. 13. Brief van Keizer Lodewyk aan deeze Stad. III. 244. opſchudding aldaar. III. 312. nieuwe beroerte. III. 366. de Stad tweemaal vergeefs belegerd, door Vrouwe Jakoba. III. 469, 470, 471. Drukkonſt aldaar gevonden. III. 504. beweging tuffchen de Hoekſchen en Kabbeljaauwſchen. IV. 6. eenige Hoekſchen aldaar overvallen. IV. 186. die van Haarlem zoeken 't Kaas- en Broods-Volk tot bedaarén te brengen. IV. 273. de Stad wordt, door het zelve, ingenomen. IV. 278. verzoent zig, met Hertoge Albrecht van Saxon. IV. 281, 282. Blokhuis aldaar geſtig. IV. 288. de tiende penning brengt aldaar weinig op. V. 286. openbaare Preeke buiten de Stad. VI. 165. zy ſlaat voor, om Boſſu een geſchenk te doen. VI. 318. kieft 's Prinſen zyde, in 1572. VI. 367. Dagvaarten der Staaten aldaar. VI. 382, 396. aanſlag op de Stad. VI. 409. Oranje verſtelt 'er de Wet. VI. 412. zy wordt belegerd. VI. 410, 413. beſtornd. VI. 415, 417. noodmunten aldaar geſlaagen. VI. 421. hongersnood in de Stad. VI. 421, 425. gemoronder 't gemeen. VI. 425. men poogt, vergeefs, de Stad te ontzetten. VI. 426, 428. zy geeft zig over. VI. 430. verlies in 't beleg geleeden. VI. 432. de groote Kerk aldaar herwyd. VI. 433. de ingezetenen gedwongen te graaven voor Alkmaar. VI. 442. muitery der bezettinge aldaar. VI. 444. de Stad wordt Oranje aangeboden voor veertigduizend guldens. VI. 445. poogingen om haar om te zetten. VII. 132, 133. zy neemt voldoening van den Prinſe. VII. 134. verandering aldaar, in 1578. VII. 209. zy ſtaat van de voldoening af. VII. 368. de Roomſchgezinden verzoeken 'er, vergeefs, vrye Godsdienſtoefening. VII. 369. onluſt aldaar. X. 170. merkwaardige Verklaaring der Stad. X. 187, 192. Maurits verſtelt 'er de Wet, in 1618. X. 273. zy neemt een beſluit tegen de handeling met de Spaanſchen. XI. 110. weigert de goederen der S. Jans Heeren uit te keeren. XII. 28. bezending derwaards, in 1650. XII. 77. beweging aldaar, in 1653. XII. 296. men beſluit den Prins van Oranje tot Kapitein-Generaal voor te ſlaan. XII. 297. men verandert van gedagten. XII. 297. de Stad bewilligt niet in de Acte van Uitsluiting. XII. 325. beweging aldaar, in 1672. XIV. 62, 66, 67. de Regeering wil Willem den III. de magt over de patenten doen opdraagen. XIV. 67. zy ſtemt tot 's Prinſen verheffing. XIV. 80. oproer aldaar, tot bewerking van verandering der Regeeringe. XIV. 199. de Stad ſlaat het Erf-

- Erftadhouderschap voor. XIV. 312. opschudding in dezelve. XVI. 129. gefchil onder de Regenten. XVII. 135. Beweeging aldaar, in 1747. XX. 135. Plondering der Pagters huizen, in 1748. XX. 209. men besluit de Pagten, by voorraad, te doen stillaan. XX. 211, 212. de Staaten verklaaren het tegendeel. XX. 212, 213. zyne Hoogheid zendt Gemagtigden naar Haarlem. XX. 211, 300. verandering der Regeeringe aldaar. XX. 300. beroerte aldaar. XX. 340. eenige Dragonders komen in de Stad. XX. 342. keeren te rug. XX. 343. de shuttery fluit de poorten. XX. 343. zendt een Verzoekfchrift aan den Prinfe. XX. 344. eenig Krygsvolk rukt ter Stad in. XX. 346. gevolgen hier van. XX. 347 enz.
- Haarlem (Baldran of Boudewyn van)* sneuvelte te Schagen. II. 262
- Haarlem (Dirk van)*. III. 92, 260
- Haarlem (Gerard van)*. II. 259, 313
- Haarlem (Jan van)*. II. 295, 300
- Haarlem (Simon van)*. II. 295, 300
- Haarlem (Tsbrand van)*. II. 259, 295, 300, 313
- Haarfolte (Adriaan Furiaan van)*, wegens een gedeelte der Staaten van Overyffel, afgezonden naar Holland. XII. 407
- Haarfolte (Rutger van)*, wegens Gelderland afgevaardigd tot de opdracht der Heerschappye aan Engeland. VIII. 90
- Haarfolte (Rutger van)*, Droft van Lingen, maakt aanhang in Overyffel, ten behoeve van den Prinfe van Oranje. XII. 403.
- XIII. 344. twist hieruit ontstaan. XIII. 345 enz.
- Haarfolte (Zweder van)* bewerkt dat Overyffel Prins Willem den II. 't regt tot de opvolging in 't Stadhouderschap opdraage. XI. 139
- Haaze (Adriaan de)*, Kommandeur ter-zee, sneuvelt. XIV. 14
- Habicourt* (. . .) verschild met Oranje. VI. 86, 137. helpt een verdrag met de Edelen bewerken. VI. 192
- Haga (Kornelis)*, eerste Gezant der Staaten aan den Grooten Heer. X. 49. hy sluit een Verbond. X. 50. Zie *Porte (Otto-mannische)*.
- Hagano (Graaf)*. Gunfteling van Karel den Eenvoudigen. II. 106, 109, 110
- Hair afgelegd na 't behaalen der overwinninge. I. 153. Lang hair der Frankifche Koningen. I. 333 *Aant.*
- Hakkius (Petrus)*, Predikant te Leiden, vaart uit tegen 's Prinfen Huwelyk. VIII. 27. komt te Medenblik. VIII. 27. wordt door krygsvolk ter Stad uitgeleid. VIII. 27. schynt niet Leicesterf gezind. VIII. 259
- Halewyn (Alewyn van)*, gemagtigd tot het stillen van een' oproer te Enkhuizen. XII. 288, 290
- Halewyn (François Terestein van)*, Raad in den Hove van Holland, in gezantschap aan Karel den II. XIV. 42
- Halewyn (François Terestein van)*, Pensionaris van Dordrecht, in den Haage in gevaar. XX. 91
- Halewyn (Kornelis Terestein van)*, in bezending naar Dordrecht. XV. 259, 279. naar Engeland. XV. 279.

- XV.** 312. gefchil, of hy te gelyk Vroedfchap van Dordrecht en Raad in den Hove van Holland zyn kon. **XVI.** 57. hy wordt naar Overyffel gezonden. **XVI.** 97. raakt in eenige ongelegenheid. **XVI.** 238
- Halewyn (Simon van)**, Burgemeester van Dordrecht, raakt over heimelyke handeling met het Fransche Hof in ongelegenheid. **XVI.** 230 enz.
- Hallingk (Johan)**, Burgemeester van Dordrecht door 't graauw bedreigd. **XIV.** 73. zyn huis en buitenplaats worden geplonderd. **XIV.** 198. een der handdaadigen daaraan, geftraft. **XIV.** 223
- Ham (Meinard van)**. Zie *Meinard van Ham*.
- Hamburg**. Den Gereformeerden aldaar de Godsdienstoefening in 't huis van den Resident der Staaten belet. **XVIII.** 261
- Hameland** (Graaffchap) waar gelegen. **II.** 92
- Hamel Bruininks (Gerard)** handelt aan 't Weener-Hof. **XIII.** 422. **XV.** 111
- Hamel Bruyninx (. . .)** Opening tot Vrede, hemaan 't Weener-Hof gedaan. **XVIII.** 417
- Hamericourt (Gerard van)**, Bifchop van S. Omer. **VI.** 65. geraadpleegd over 't Kettertraffen. **VI.** 109
- Hammes (Nikolaas de)**, een der eerste tekenaaren van 't Verbond der Edelen. **VI.** 123. wordt door demuitelingen in Oranjes Leger doorschooten. **VI.** 287
- Hanau (Graaf van)** sneuvelt in 't beleg van Maastricht. **XI.** 154
- Hanover (Ernst Augustus, Hertog van)** wordt negende Keurvorft. **XVI.** 193
- Hans Hanszoon**, om een' toeleg op 't leeven van Willem den I., onthalsd. **VII.** 529
- Hanze (Duitsche)** te Londen. Verschil met dezelve. **IX.** 5
- Hanze-Steden**. Derzelver oorsprong en verbond. **III.** 500, 501. zy raaken met Deenemarke in oorlog. **III.** 503. ook met Holland en Zeeland. **III.** 530 enz. op nieuws met de Hollanders. **IV.** 362. tweejaarig Bestand met dezelve. **IV.** 459, 463. nieuwe onderhandeling. **IV.** 467. die vrugteloos afloopt. **V.** 33. Vrede met dezelve. **V.** 45. vrees voor nieuwen oorlog. **V.** 46, 54, 56, 57, 61. Bestand. **V.** 66. nieuwe onlusten. **V.** 102. zy raaden de Vereenigde Staaten tot Vrede met Spanje. **VIII.** 87. Verbonden met haar geflooten. **X.** 65, 94. **XI.** 395. **XII.** 17. haare klagten. **X.** 482. van Beuningen polft haar, in 1653. **XII.** 277
- HARDERWYK**, bemagtigd door Hertoge Karel van Gelder. **IV.** 363. herwonnen door den Graave van Buuren. **IV.** 494. opschudding aldaar, in 1704. **XVII.** 234
- Haren (Onno Zwier van)** wordt gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Aken. **XX.** 179
- Haren (Willem van)**, Grietman van de Bilt, trekt in gezantschap naar Zweeden en Deenemarke. **XII.** 477. handelt met d'Eftrades. **XIII.** 181. wordt gemagtigd tot de Keulfsche Vredehandeling. **XIV.** 245. handelt in Zweeden. **XIV.** 273. in **En-**

- Engeland. XIV. 338. XVII. 122. op de Nieuwmeegsche Vredehandeling. XIV. 369. op de Ryswyksche. XVI. 357
- Haring (Jan)**, Predikant te Brugge. zyn bedryf. VII. 295
- Haring (Jan)** haalt de vlag van Boffus schip af, in den slag op de Zuiderzee. VI. 449
- Haringviffchery op de Engelsche Kusten** vry gesteld. III. 54. wordt bekommerd. III. 188. V. 209, 296. wordt, sedert de uitvinding van 't kaaken en de groote netten, sterker voortgezet. III. 499. door de Franfchen, merkelyk benadeeld. IV. 189. V. 397, 381. in Oorlogstyd, vry verklaard. IV. 435. V. 129. ook in tyd van Bestand. IV. 451. beveiligd. V. 297, 325, 377. gestaaft. V. 341, 368. bloeit zeer, te Enkhuizen. V. 386. wordt door Jakob den I. bekommerd. IX. 318. door de Staaten met Oorlogfchepen beveiligd. IX. 318. staat derzelve. X. 42, 307.
- Karel de I.** zoektze te beletten. XI. 259-261. **Karel de II.** misguntze den Staaten. XIII. 21. handeling met Frankryk over 't handhaaven derzelve. XIII. 21-24, 27, 30. zy wordt aldaar benadeeld. XV. 380. XX. 407. middelen gebruikt om dit naadeel te voorkomen. XX. 408
- Harinkman (Pieter)** geftraft, om een voorgenomen verraad van Thoolen. VIII. 491
- Harkens (Lukas)** om oproerigheid te Groningen, gebannen XIII. 69
- HARLINGEN.** 't Slot aldaar ingenomen en geslegt. VII. 321, 322. de Stad neemt Friefche bezetting in. VIII. 199. oproer aldaar, in 1633. XI. 220. in 1748, tegen de Pagters. XX. 198
- Harmonie of Overeenstemming der Gewesten**, wegens het Kapitein-Generaalschap en Stadhouderschap van 1668. XIII. 335. raakt, in 1670, tot stand. XIII. 429. raadpleegingen op iets diergelyks, in 1707. XVII. 298
- Harteveld (Gysbrecht van)**, oudste Hopman der Waardgelderente Utrecht. Moeite met hem. X. 229, 230. hy wordt in 't Lid der Gekoorenen gesteld. X. 233
- Hartius (Otto)** doet voorflag tot Vrede met Spanje. VIII. 395. van Dorp schryft aan hem. VIII. 405. zyn nadere voorflag. VIII. 412
- Hartfink (Karel)** voert bevel over eenige manschap in den Bantamschen oorlog. XV. 309
- Hafes (Willem Pieterszoon)**, in bezending naar Amsterdam. X. 114
- Haffelaer (Gerard)**, Oud-Burgemeester van Amsterdam, handelt over 't versterken van Naarden. XIII. 361
- Haffelaer (Gerard)** begeeft zig op 's Lands Vloot. XIV. 24. sneuvelt. XIV. 24
- Haffelaer (Gerard)**, Hoofdofficier van Amsterdam. Zyne zorg voor de Stad, in 1672. XIV. 204
- Haffelaer (Gerard Arnold)**, Schepen en Raad der Stad Amsterdam, wordt gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Aken. XX. 179. zyne handeling aldaar. XX. 183, 241, 242. hy wordt, door zyne Hoogheid, tot Burgemeester van Amsterdam aangesteld. XX. 290. en

- tot deszelfs Representant in de Admiraliteits-Kollegien in Holland. XX. 334, 338
- Hajfelaer (Kenaus Simons)*, eene deftige Weduwe, helpt, aan 't hoofd van driehonderd vrouwen, Haarlem verdedigen. VI. 414
- Hajfelaer (Nikolaas)*, Majoor der bezettinge van Amsterdam, stilt een' oproer aldaar. XI. 45
- Hajfelaer (Pieter Dirkszoon)*, een der eerste opregteren van de Oostindische Maatschappye. IX. 137
- Hajfelaer (Pieter)*, Burgemeester van Amsterdam, afgezonden aan Prinse Willem den II. XII. 75
- HASSELT** gewonnen, in 1582. VII. 467. aanslag op de Stad. VIII. 19. belegerd, in 1657. XII. 410. zy moet op gewigtige zaken beschreeven worden. XII. 412. de Bisschoppelyken nemen haar in. XIV. 28
- Hasselt in Luikerland* bezet door de Staatschen. XIV. 372. handeling over de ontruiming van de Plaats. XV. 53
- Hattemisten* in Zeeland. XVIII. 196
- Hattinga (Willem Tiberius)* maakt eene Kaart van Staatfch Vlaanderen. XX. 63
- HATTUM**. Parma's toleg op deeze Stad. VII. 360. aanslag des Graaven van Salazar op dezelve. XI. 97
- Hautain (Filips de Zoete, Heer van)* tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. verzekert zig van Antwerpen. VII. 156. sneuvelt voor de Stad. VIII. 81
- Hautain (Filips de Zoete, gezeid)*, Bevelhebber van Sluis. zyn togt tegen de Spaansche Keurlingen. X. 438
- Hautain (Willem de Zoete, gezeid)* onderschept en verlaat eenige Spaansche schepen. IX. 185. de Engelschen schieten op hem. IX. 186. zyne togten, in 1606. IX. 220-224. in 1621. X. 417. hy helpt Rochelle belegeren. XI. 16, 17. wordt met de Vloot t'huis ontbooden. XI. 29
- Hautepenne (Claude van Barlaumont, Heer van)* helpt Namen verrassen. VII. 152. ook Breda. VII. 379. zyn toleg op Bergen op Zoom. VII. 417. hy wint Eindhoven. VII. 488. neemt Nieuwmegen in, door list. VIII. 71. Gelder, door verraad. VIII. 225, 226. sneuvelt voor de Engeler-Schans. VIII. 226
- Haven (vrye). Zie *Porto Franco*. Havens en Reeden van Holland. III. 54
- Havens (Govert)* maakt eenige beweging te Dordrecht. VII. 257
- Havet (Antoni)*, Bisschop van Namen. VI. 65. geraadpleegd over 't Ketterstraffen. VI. 109. zyn merkwaardig schryven aan de Hertoginne van Parma. VI. 370
- Havrecb (Karel van Croui, Markgraaf van)*. zyn bedryf te Antwerpen. VII. 112, 113, 123. hy verlaat Don Jan. VII. 157. helpt den Aartshertog Matthias bevorderen tot Landvoogd. VII. 173. Zie *Cbimai*.
- Heel* ('t Slot te) in de Bommelerwaard versterkt. VI. 210. verlooren. VIII. 310. herwonnen. VIII. 346. wederom verlooren. IX. 49
- Heems*

- Heems* (*Baron van*), Keizerlyke Resident in den Haage. zyne handeling aldaar. XVIII. 40, 44. enz. hy toont zig misnoegd over het drievoudig Verbond. XVIII. 151
- Heemskerk* (Heerlykheid van) Marquette vernoemd. X. 332
- Heemskerk* ('t Slot te) gestigt. II. 400. door Hertoge Albrecht ingenomen. III. 296
- Heemskerk* (*Gerrit van*) slaat de Westfriezen. II. 400
- Heemskerk* (*Gerrit van*) zyne goederen aangetaft. III. 428, 442
- Heemskerk* (*Jakob van*) tragt Noord-om naar China te zeilen. IX. 141. neemt eene Portugeesche Karaak. IX. 146. sneuvelt, in een' scheepsstryd, voor Gibraltar. IX. 250-254. zyne Vloot behaalt de zege. IX. 255, 256. grafftede, hem ter eere, gestigt. IX. 258
- Heemskerk* (*Koenraad van*) begeeft zig als vrywillige op 's Lands Vloot. XIV. 24. is Pensionaris van Amsterdam. Zyn oordeel over 't versterken van Naarden. XV. 36. zyne handeling in Spanje. XV. 52. XVI. 164. te Weenen en by de Porte. XVI. 196, 197. in Frankryk. XVII. 4, 59, 65
- Heemskerk* (*Wouter van*) gevangen. III. 296
- Heemstede* (*Fan van*). III. 440, 442. IV. 38
- Heenvoet*. (*Joan van der Kerkboven*, gezeid *Polyander*, *Heer van*) handelt over een Huwelyk tuschen Willem den II. en eene Dogter van Karel den I. XI. 298, 299. bevordert de belangen van Karel den I. in Hol-
- land. XI. 328. wordt uit den dienst van Willem den III. ontslaagen. XIII. 199
- 's *Heerenberg* ('t Slot te) gewonnen, in 1568. VI. 269. verloorren. VI. 269. ontmanteld, in 1598. IX. 26
- Heerlykheden. van waar herkomstig. II. 310. welken vry zyn van Beden; welken niet. IV. 14, 40, 351
- Heermale* (*Floris van*) bewerkt de nadere Vereeniging in 't Stigt. VII. 248. uit Utrecht. gezet zynde, wordt door de Staaten van Holland beschermd. VIII. 19
- Heeze* (*Willem van Hoorne*, *Heer van*). VII. 153. verzoent zig met den Koning. VII. 271. wordt onthalsd. VII. 318
- Hegge*. Zie *Egmond*.
- Heilig Land. Oorsprong der Pelgrimaadjen derwaards. II. 151. Graaf Dirk de III. bezoekt het. II. 151, 153. ook Biffchop Willem. II. 177
- Heilige Wouden onder de Germaanen. I. 120 *Aant*.
- Heim* (*Anthony van der*) wordt Raadpensionaris van Holland. XIX. 225. doet ter Staatsvergadering opening van zekeren heimelyken voorslag van Frankryk. XIX. 394. wordt, door sommigen, gedrongen om het ampt van Griffier aan te neemen. XIX. 475. sterft. XX. 45
- Hein* (*Pieter Pieterszoon*) doet een' togt naar Brazil. X. 483. helpt de Bahia inneemen. XI. 12. overtoert de Spaansche Zilvervloot. XI. 68. sneuvelt in een zeegevegt. XI. 111
- Heins* (*Nikolaas*), Sekretaris van

- Amsterdam, trekt als Resident naar Zweeden. XIII. 49
- Heinsius (Antoni)*, Pensionaris van Delft, naar Engeland gezonden. XV. 312. wordt Raadpensionaris van Holland. XVI. 51. handelt met die van Amsterdam over 't zenden der Nominatie van Schepenen naar Engeland. XVI. 75, 86, 87, 88, 90, 93. wordt gemagtigd tot de Haagfche byeenkomst. XVI. 103. Burgemeester Halewyn beschuldigt hem. XVI. 234. hy wordt, op nieuws, voor vyf jaaren aangenomen. XVI. 277. XVII. 22, 330. gemagtigd tot de Ryswykfche Vredehandeling. XVI. 357. handelt over een tweede Verdrag van Verdeeling der Spaanfche Heerschappye. XVII. 22. wat Briord hem aandient. XVII. 50, 53. hy belet dat men slaags raakt, in 1702. XVII. 164. raadpleegt met Marlborough, op den veldtogt van 1704. XVII. 212. handelt heimelyk over Vrede, in en na 1705. XVII. 289, 314, 328 enz. ontwerpt de voorafgaande punten, in 1709. XVII. 334. handelt deswege. XVII. 360, 367. de Franfchen fchryven hem. XVII. 372. hy handelt met de Engelschen. XVII. 416. zyn gesprek met den Franfchen Ambassadeur. XVIII. 65. zyne gedagten over de buitengewoone Vergadering des jaars 1716. XVIII. 129. de Abt du Bois handelt met hem. XVIII. 143, 145. hy sterft. XVIII. 233
- Heinsius (Daniel)*, Sekretaris der Politiken op de nationale Synode. X. 316, 317
- Hekeren (Walraven, Baron van)* handelt in Zweeden. XVI. 251
- Hekeren en Bronkborfchen* twift in Gelderland. III. 300
- Hel (Kafyn van der)* uit de Kerk te Velp geligt. XVII. 239
- Held (Mattbys)* tragt het overgeeven van Hulft te voorkomen. VIII. 434. sneuvelt voor Venlo. VIII. 467
- Helder (de)*. Zie *Huisduinen*.
- Helium*, oude mond der vereenigde Maaze en Waale. I. 23
- Helling (Herman)* onderneemt Amsterdam te verraffen. VII. 185. sneuvelt. VII. 187
- Helmduinen (Ariaan Robertszoon)* wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
- Helmich (Splinter van)* verliest het Slot te Wel. VIII. 129, 130, 131
- HELMOND** door Parma bemagtigd. VII. 242. herwonnen. VII. 472
- Helsdingen (Henrik van)* bewerkt te Utrecht verandering in de Regeeringe, door oproer. X. 27. wordt Burgemeester. X. 28. wordt afgezet. X. 30. heeft kennis van een toeleg om op nieuws verandering te doen maaken. X. 31. wordt gebannen. X. 32. sterft te Amsterdam. X. 33
- Helvotiërs*, door Cezar geslaagen. I. 39
- Hemert (Johan van)* aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
- Hemert (Lubbrecht Turk, Heer van)* verliest Graave. VIII. 126. wordt onthalsd. VIII. 127
- Hemming*, Koning der Deenen, fluit een Verdrag met Karel den Grooten. II. 41. sterft. II. 41
- HEM-

- Hemming**, de Deen, houdt zig ten Hove van Karel den Groo- ten op. II. 42. krygt bewind over Walcheren. II. 49. sneuvelt. II. 54
- Hedeneffe** of **Hedeneffe**, oude scheidpaal van Zeeland. waar te zoeken. II. 251 *Aant.*
- Henegouwen** aan Karel, Hertoge van Anjou; doch daarna aan Jan van Avennes afgeftaan. II. 394, 395
- Hengift** en **Horfa** steeken over naar Britanje. I. 290. overheeren de Britten. I. 291
- Hennebert** (*Faques de*) helpt den Briele inneemen. VI. 345. komt binnen Hoorn. VI. 364
- Hennequin** (*Gualterus*), Burge- meester van Rotterdam, handelt met het Fransche Hof. XVII. 292, 314, 326. raakt, wegens het Verdrag van Hanover, in moeilykheid. XVIII. 336
- HENRIK DE I.** (Keizer) belegert Mets. II. 105. sluit een Verdrag met Karel den Eenvoudigen, te Bon. II. 105. bemagtigt Lotharingen. II. 116. beoorloogt de Hunnen. II. 117. regt Schutterryen op. II. 118. trekt optegen de Noormannen. II. 119. sterft. II. 119
- HENRIK DE II.** (Keizer) brengt de Friezen tot onderwerping aan Dirk den III. II. 133. doet hem den oorlog aan. II. 141. draagt een gedeelte van Zeeland aan den Graave van Vlaanderen ter Leen op. II. 155
- HENRIK DE III.** (Keizer) begint de Utrechtsche Kerk. II. 154. beoorloogt Dirk den IV. II. 157. neemt Dordrecht in. II. 158. trekt af. II. 162. sterft. II. 167
- HENRIK DE IV.** (Keizer). II. 167. viert het Paafchfeest te Utrecht. II. 171. zyne Giftbrieven ten behoeve der Utrechtsche Kerke. II. 171. hy bevestigt Boudewyn den V. in 't regt op Zeeland Bewester-Schelde. II. 175. zyn twiſt met Paus Gregoor den VII. II. 183. hy draagt het Markgraaffchap van Friesland den Graave van Northeim op. II. 199. hy sterft. II. 208
- HENRIK DE V.** (Keizer) sluit een Verdrag met Floris den II., wegens Zeeland Bewester-Schelde. II. 208. doet eenen inval in Holland. II. 216. sterft te Utrecht. II. 217
- HENRIK DE VI.** (Keizer) geeft Zeeland Bewester-Schelde aan Boudewyn den VI. ter leen. II. 275. bevestigt Dirk den VII. in den Geervlietschen Tol. II. 277. sterft. II. 331
- Henrik**, Landgraaf van Turingen, tot Roomsch-Koning verkooren. II. 380. hy sterft. II. 380
- Henrik van Gelder**, tot Roomsch-Koning verkooren. II. 381
- Henrik de II.**, Koning van Frankryk. V. 296. Verbond van Koophandel met hem. V. 354. hy raakt in oorlog met Karel den V. V. 367, 399. sluit een Bestand met denzelven. V. 417, ondersteunt den Paus. VI. 13. breekt het Bestand met Spanje. VI. 13. sluit Vrede met Philips den II. VI. 34. sterft. VI. 35
- Henrik de III.**, Koning van Frankryk. Aanvang van handeling met hem. VII. 87. hy beweert geen deel te hebben aan den handel met Anjou. VII. 201. handeling met hem, ter

- deezzer gelegenheid. VII. 458. de Opperheerschappy over de Nederlanden wordt hem aangeboden. VIII. 30, 39, 49, 53, 58-64. hy wyftze van de hand. VIII. 65, 66. wordt omgebracht. VIII. 317
- Henrik**, Koning van Navarre, heeft het oog op het gebied over de Nederlanden. VII. 87. wordt Koning van Frankryk, onder den naam van Henrik den IV. VIII. 318. de Staaten ondersteunen hem met geld. VIII. 354. en met manschap. VIII. 364, 372, 423, 429. hy omhelst den Roomschen Godsdienst. VIII. 374. sluit een Verbond met Elizabet, waarin de Staaten treden. VIII. 449, 450. ook een byzonder Verbond met de Staaten. VIII. 450. sluit Vrede met Spanje. VIII. 492, 493, 499. de Staaten handelen met hem. VIII. 497, 498. hy ondersteunt hen met geld en werwing. IX. 67. zyne inzigten op de Vredehandeling, tusschen Spanje en de Staaten. IX. 260. of hy naar de Opperheerschappy over den Vereenigden Staat gestaan hebbe. IX. 264, 265. zyne inzigten op den Godsdienst. IX. 339. en op 't Bestand. IX. 362. hy zoekt aanschik, hier te Lande. IX. 367. hy vermaant Maurits tot bewilliging in 't Bestand. IX. 413. blyft 'er waarborg voor. IX. 445. handelt met der Staaten gezanten, in 1610. X. 38, 39. wordt in zyne koets vermoord. X. 40
- Henrik de VII.**, Koning van Engeland. Verbonden met hem gemaakt. IV. 267. hy handelt met
- Filips den Schoonen**. IV. 333
- Henrik de VIII.**, Koning van Engeland, zendt onderstand tegen de Gelderschen. IV. 369. verbindt zig met Maximiliaan en Karel tegen Frankryk. IV. 377. steekt over naar Nederland. IV. 378. maakt een Verbond met Karel den V. IV. 441. met François den I. tegen Keizer Karel. IV. 466. maakt Bestand met Karel. IV. 491. verbindt zig met hem, tegen Frankryk. V. 261. sterft. V. 296
- Henrik**, Broeder van Otto den I. verwekt eenen oorlog, om 't bezit van Lotharingen. II. 121 wordt 'er Hertog van. II. 123
- Henrik de I.** Hertog van Lotharingen en Brabant, bevredigt Bisschop Dirk, met Graave Otto van Gelder. II. 283. neemt Graaf Otto gevangen. II. 289. ook Graaf Dirk den VII. II. 290. dien hy tot een verdrag noodzaakt. II. 291, 293
- Henrik van Nassau**, Graaf van Gelder, bemagtigt Groningen. II. 242. verschilt met den Bisschop van Utrecht over de Veluwe. II. 269
- Henrik**, Graaf van Zutphen, getuigt in een' Giftbrief. II. 226
- Henrik de Kraan**, Graaf van de Kuinder, door Willem den I. verdreeven. II. 281
- Henrik van Vianden** wordt Bisschop van Utrecht. II. 397. valt in de Veluwe. II. 398. ftigt het Slot *Vreellanä*. II. 398. verzoent zig met Gysbrecht van Amstel. II. 398
- Henrik van Beieren** wordt Bisschop van Utrecht. IV. 447. raakt in geschil met de Stad. IV. 468. verzoekt onderstand van

van de Landvoogdesse Margareet tegen de Gelderschen. IV. 473. staat den Keizer 't weerdlyk gebied af. IV. 479, 495. ontdoet zig ook van 't geestelyk. V. 131

Henrik van Borselen, Heer van Veere, voert bevel in eenen togt tegen de Gentenaars. IV. 37. bekomt de Heerlykheid van Westkapelle, Domburg en Vlisfingen. IV. 86. wordt Admiraal, en verjaagt Warwicks Vloot. IV. 111, 112. Eduard de IV. maakt hem zynen Raad. IV. 117

HENRIK VAN NASSAU, Heer van Breda, wordt Stadhouder van Gelderland. IV. 331. verdedigt Dieft. IV. 358. loopt de Veluwe af. IV. 399, 405. trouwt met Claude, Zufter van Filibert van Chalons, Prins van Oranje. IV. 400. wordt Stadhouder van Holland. IV. 402. wordt Kapitein-Generaal. IV. 422. de afgevaardigden der Staaten begroeten hem. V. 13. hy sterft. V. 191

Henrik van Saxon belegerd in Franiker. IV. 317. ontzet. IV. 318. wordt Erftadhouder van Friesland. IV. 319. staat zyn bewind aan zynen Broeder af. IV. 325

HENRIK KASIMIR, Graaf van Nassau, bekomt het regt tot de opvolging in het Stadhouderfchap van Friesland. XI. 141. wordt Stadhouder. XI. 151, 152. zyn bedryf, ter gelegenheid van een' oproer in Friesland. XI. 221 enz. trekt voor Gelder. XI. 273. raakt omtrent Brugge in een fcherp gevegt. XI. 290. sneuvelt. XI. 291

HENRIK KASIMIR DE II. wordt Be-

velhebber van Hulft. XI. 395. Stadhouder van Friesland en Groningen. XIII. 98. handeling van d'Estrades met zyne Vrouw Moeder. XIII. 180, 181. hy wordt Erftadhouder van Groningen en Drente. XIV. 367. arbeidt tot bylegging der geschillen in Stad en Lande. XIV. 453. neemt het volkomen bewind van zyne ampten aan. XV. 35. trouwt. XV. 195. verzoent zig met den Prins van Oranje. XV. 423. wordt Veldmaarschalk. XVI. 50. verschilt met de Staaten van Stad en Lande. XVI. 99. sterft. XVI.

315
HENRIK VAN NASSAU sneuvelt op de Mookerheide. VI. 470

Henrik Dirkszoon, Burgemeester van Amsterdam, van bedrog in 't opneemen van den voorraad van graanen beschuldigd. V. 293. ook over 't agterhouden van een deel des tienden pennings. V. 387. zyn snood bedryf, omtrent Schout Bardes. V. 412. zyn gedrag by zyne uitleiding uit de Stad. VII. 207, 208

Henrik Janszoon of lange Henrik sneuvelt, in den scheepsfryd voor Gibraltar. IX. 255

Henrikszoon (Boudewyn). Zyn togt naar Westindie. XI. 14

Heraugiere (Karel van) neemt Breda in door middel van een Turffchip. VIII. 341. verrast Huy. VIII. 408. en Lie. VIII.

425
Herbert, Biffchop van Utrecht, bedwingt de Groningers. II. 229. doet Dirk den VI., door 't dreigen met den ban, 't beleg van Utrecht opbreken. II.

H 5. 230.

230. sterft. II. 233
Herbert (. . .), Engelsche Ge-
 zant, slaat Vredehandeling met
 Spanje voor. VIII. 263. ont-
 vangt de Akte van afstand van
 Leicester. VIII. 269
Herdoopers(geestdryvende). hun
 bedryf in Holland. V. 70. zy
 overmeesteren Munster. V. 71.
 pleegen aldaar veel geweld. V.
 73. loopen, te Amsterdam, naakt
 met zwaarden, langs de straat.
 V. 74. orde tegen hen, in Hol-
 land. V. 76, 81. Munster wordt
 hun ontweldigd. V. 82, 83. zy
 zoeken Leiden in te neemen.
 V. 87. eenigen hunner loopen
 wederom naakt te Amsterdam.
 V. 88. zy zoeken deeze Stad te
 overweldigen. V. 91. bemagti-
 gen den Dam en 't Stadhuis.
 V. 94. worden overwonnen. V.
 97. en zwaar gestraft. V. 98,
 101. Plakaat tegen hen. V.
 100. David Jorisz staat onder
 hen op. V. 151. zy laten af van
 't zwaard voeren. V. 100, 157
MERIGOLD, Broeder van Koning
 Anul, wordt door de Deenen
 verjaagd. II. 42, 43. zoekt hulp
 by Keizer Lodewyk. II. 43. die
 hem bystaat. II. 44, 45. hy
 wordt, andermaal, van den
 Troon gestooten. II. 46. laat
 zig doopen. II. 47. bekomt een-
 nig gebied hier te Lande. II.
 48. krygt deel aan 't Deensche
 Ryk. II. 49. verliest het weder-
 om. II. 50. onthoudt zig te Duur-
 stede. II. 51. bekomt eenige
 Landen van Lotharius. II. 59.
 wordt gedood. II. 63
Herispich waar gelegen. II. 90
Herkules Magusamus, onder de
 Germaanen geëerd. I. 24
- Herman van Hoorns**, Bisschop van
 Utrecht, door Dirk den VI., ge-
 wapenderhand, in den zetel ge-
 steld. II. 235
Herman van Woerden pandt het
 Slot te Montfoort. III. 14. 't
 wordt hem afgenomen. III. 38.
 hy verzoent zig met Floris den
 V. III. 41. spant wederom tegen
 hem aan. III. 67. reden hier
 voor. III. 68. hy valt den Graa-
 ve aan, op de jagt. III. 77. mis-
 handelt hem. III. 79. zet Vel-
 zen aan, om hem te doodcn.
 III. 82. vlugt ten Lande uit.
 III. 179
Hermanszoon (Wolfert). zyne be-
 dryven in Oostindie. IX. 143
Hermegiskel, Koning der Warners,
 zoekt zig met de Franken te
 verbinden. II. 314
't Hermite (Faques). zyn togt naar
 Westindie. X. 483
Hermonduuren. hun verschil met
 de Katten. I. 12 *Aant.*
Herfinisjb Woud. waar gelegen. I.
 II, 239
Hertogen. Dagobert de I. stelt
 Hertogen ter wederzyde des
 Ryns. I. 338. beschryving dee-
 zer waardigheid. II. 21
's HERTOGENBOSCH. II. 292. door
 Graave Dirk den VII. bemag-
 tigd. II. 290. door Brederodes
 volk bezet. VI. 214. verlaaten.
 VI. 214. Noirkarnes werpt 'er
 volk in. VI. 232. de Staat-
 schen neemen de Stad in by ver-
 drag. VII. 162. of zy een Lid
 der Utrechtsche Unie geweest
 zy. VII. 267. zy keurt de Keul-
 sche Vredepunten aanneemlyk.
 VII. 284. kiest 's Konings zyde.
 VII. 297. aanslagen der Staat-
 schen op de Stad. VIII. 67, 384.

- wordt belegerd, door Maurits. IX. 109. verlaaten. IX. 110. andermaal vrugteloos aangetaft. IX. 159. door Fredrik Henrik veroverd. XI. 92-94, 98, 101, 102. belegerd door Turenne, XIV. 93. verlaaten. XIV. 133
- 's HERTOGENRADE gewonnen, in 1632. XI. 157
- Herulen.* door Maximiaan Herkulus overwonnen. I. 220
- Hervorming. eerste beginsels derzelve, hier te Lande. IV. 415, 418. voortgang derzelve. IV. 425. V. 3. Plakaaten daar tegen. IV. 426. V. 7, 29. vervolging deswege ontstaan. IV. 428. oneenigheid onder de Hervormers. V. 5. Zie *Gereformeerden, Hugenooten, Lutherschen, Doopsgezinden.*
- Hesdin* veroverd en verwoest. V. 388. veroverd door de Franschen. X. 278, 279
- Hessels (Andries)*, in gezantschap naar Engeland gezonden. VIII. 501
- Hessels (Jakob)*, Raadsheer van Gend, wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251. Byzonderheden hem betreffende. VI. 252. hy wordt gevat. VII. 178. zyn schryven tegen Oranje. VII. 179. hy wordt opgehangen. VII. 233
- Hessen (Willem, Landgraaf van)* legerd zig in Oostfriesland. XI. 240. moeilykheid hieruit ontstaan. XI. 350-354, 500
- HEUSDEN (*Heerlykheid van*). Staat der zelve. III. 289. zy wordt aan Holland gehegt. III. 290. verschil over dezelve grenzen. III. 309
- HEUSDEN. Munitary onder de bezetting aldaar. VIII. 270. de Stad wordt belegerd. VIII. 310. verlaaten. VIII. 311. opschudding aldaar, in 1617. X. 153
- Heusden (Jan, Heer van)*. III. 42. Zie *Jan van Heusden.*
- Heussen* ingenomen door Prins Maurits. IX. 33
- Hewel (Adriaan van den)*, Burgemeester te Gorinchem, bevordert de Preeke. XI. 168
- Hewel (Izaak van den)* Schepen en Raad van Amsterdam, naar Engeland gezonden. XV. 312
- Heyes (Albert)* bevordert de openbaare Preeke. VI. 165
- Hierges (Gillis van Barlaimont, Heer van)* trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 280. wordt Stadhouder van Friesland. VI. 369. en van Gelderland. VI. 424. onderwerpt zig verscheiden' Steden, VI. 402. bezet den Lekdyk by Buuren. VI. 424. valt in Westfriesland. VII. 54. bemagtigt Buuren, VII. 61. belegerd en veroverd Oudewater. VII. 62, 63. neemt Schoonhoven in. VII. 64. legt op 't bemagtigen der Stroomen toe. VII. 65. zendt Megen naar Woerden. VII. 66. nodigt de afgeweeken' Steden tot onderwerping. VII. 93. handelt te Geertruidenberg, uit naam van Don Jan. VII. 148. helpt Namen verrassen. VII. 152. neemt Charlemont in. VII. 153. ontzet Roermonde. VII. 184. sneuvelt voor Maastricht. VII. 274
- Hildebrands (Jakob)*, Burgemeester van Groningen, wordt door Rennenberg misleid. VII. 325. sneuvelt. VII. 326
- Hillama (Gellius)* gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321
- Hin-*

- Hinloopen* (*Jakob Jakobszoon*), Raad te Amsterdam. XIV. 85
- Hinyoffa* (*Alexander d'*), Kapitein te Wezel, onthalsd. XIV. 63
- Hisla*, wat 'er door verstaan worde. II. 126, 127
- Hoef* (*Adriaan van der*), gewoone Raad van Holland. VI. 381
- Hoeflaken* (*Jakob van Zuilen van Nyveld, Heer van*) handelt ten huize van Trefel. X. 210
- Hoekelum* (*Willem van*) bewerkt de aanbieding der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 345
- Hoeksche en Kabbeljaauwsche Tweespalt*. Oorsprong. III. 265, 276. voorgang. III. 365. IV. 3. 165, 185, 244. einde. IV. 289, 292
- Hoekschen*. waarom dus genoemd. III. 278. en wanneer. III. 488. naamen der Hoekschen. III. 281. zeventien hunner Sloten worden vernield. III. 278. zy verkiesen Hertog Albrecht tot Ruwaard. III. 292, 293. raaken in de Regeeringe. III. 295. vermoorden Aleid van Poelgeest. III. 321. wyken ten Lande uit. III. 323. verscheiden' hunner Sloten vernield. III. 326. zy komen, onder Willem den VI., wederom in 't bewind. III. 365. vallen in Amstelland en Kennemerland. III. 428. verliezen eenige Sloten. III. 440. doen veele Burgers, te Enkhuizen, onthalzen. III. 475. raaken op nieuws in 't bewind. IV. 4. maaken nieuwe bewegingen, na de dood van Hertoge Karel. IV. 165, 174. raaken van 't kussen. IV. 185 enz. verraffen Leiden. IV. 194. de Stad wordt hun wederom ontweldigd. IV. 197. zy bemagtigen Hoorn. IV. 211. verliezen de Stad wederom. IV. 212. krygen vry verblyf te Sluis. IV. 244. kiezen een hoofd. IV. 245. behaalen eenige voordeelen. IV. 247, 251. poogen, te vergeefs, Leiden te bemagtigen. IV. 253. hun nederlaag, op de Lék. IV. 255. en by Brouwershaven. IV. 265. zy vlugten meest ten Lande uit. IV. 289, 292
- Hoeve* (*Salomon van der*) helpt den Briele inneemen. VI. 345
- Hoeve* (*Wouter van der*) handelt in Portugal. XII. 381
- Hoey* (*Abraham van*), Ambassadeur van den Staat in Frankryk. XVIII. 439. sluit een Verdrag van Koophandel. XIX. 266. zyn schryvens aan de Staaten. XIX. 403. misnoegen over het zelve. XIX. 411. hy keert herwaards. XX. 335. wordt Burgemeester van Gorinchem. XX. 335
- Hof* of *Raad* in den Haage, wanneer opgeregt. III. 356. oudste Instructie voor 't Hof. III. 489. door den Graave van Charolois op een' anderen voet gebracht. IV. 80. wykt gedeeltelyk naar Rotterdam. IV. 188. krygt eene nieuwe Instructie en meer gezags. V. 30. wykt uit den Haage naar Utrecht. VI. 381. wordt, van nieuws, in den Haage, opgeregt. VI. 387, 397. wykt naar Delft. VI. 397. wordt ontzet van 't bewind over zaaken van Regeeringe. VIII. 205. verschilt met de Staaten. X. 170. geschil tusschen Holland en Zeeland over deszelfs gezag. XIII.

XIII. 357-360. het Hof ver-
schilt met den Hoogen Raad.
XV. 381. weigert Schepenen
van Amsterdam te kiezen. XVI.
52, 78. vonnist zes Perfoonen
over verboden' verstandhou-
ding. XVIII. 510

Hof van Agrippina, waar gele-
gen. I. 69

Hofpoort [*Porta pratoria*] wat
men 'er door verftondt. I. 138
Aant.

*Hofwegen (Josua van Alweringen,
Heer van)*, bevordert de teke-
ning van 't Verbond der Ede-
len. VI. 127. woont de byeen-
komst te S. Truyen by. VI. 174.
beschuldigd wegens den Beel-
denstorm in den Haage. VI.
185, 186. tekent zeker Ver-
zoekfchrift. VI. 204. wordt Be-
velhebber van Hoorn. VI. 364

Hobenlo (Filips, Graaf van) treedt
in dienst der Staaten. VII. 88.
helpt Steenbergen en Thoolen
inneemen. VII. 162. wordt tot 's
Prinses Stedeouder over Hol-
land enz. voorgeslaagen. VII.
170. belegert Roermonde, ver-
geefs. VII. 184. bezet Gelder
en Venlo. VII. 184. wint het
huis te Weerd. VII. 242. zoekt
zig in 's Hertogenbosch te wer-
pen. VII. 298. komt voor Gro-
ningen. VII. 337. wordt by Har-
denberg geslaagen. VII. 339.
wint Koeverden. VII. 340. ver-
lieft den slag op de Bourtange.
VII. 341. verdedigt zig deswe-
ge. VII. 365. wint Megen. VII.
458. helpt Lochem ontzetten.
VII. 465, 466. sterkt ter Neuze.
VII. 491. belegert de Schans o-
ver Zutfen. VII. 509. wordt Ge-
neraal-Veldoverste. VIII. 20.

verzekert zig van Bergen op
Zoom. VIII. 21. helpt Lief-
kenshoek winnen. VIII. 78.
weigert Luitenant-Generaal te
zyn onder Leicester. VIII. 120.
spyst Graave. VIII. 126. valt in
Brabant. VIII. 128. krygt meer
gezags. VIII. 204. Sonoï sluit
hem de poort van Medenblik
voor 't hoofd. VIII. 210. hy valt
in Brabant. VIII. 226. misnoegen
tusschen hem en Leicester. VIII.
228, 229, 240, 241. hy wordt
gewond voor Geertruidenberg.
VIII. 376. neemt Gennep in.
IX. 55. sterft. IX. 224

Hobenlo (Wolf, Graaf van), van
's Keizers wege gemagtigd tot
de Vredehandeling, in 1575.
VII. 28. beschonken. VII. 43

HOLLAND (het *Graaffchap van*)
wanneer begonnen. II. 65, 71.
oudst gebruik van den naam
Holland. II. 173, 197. 't Graaf-
schap in Holland aan de U-
trechtsche Kerke geschonken.
II. 172. veele Ingezetenen van
Holland slaan zig aan de El-
ve neder. II. 231. Keizer Ru-
dolf schenkt het Graaffschap aan
twee Heeren, op cenen tyd. III.
27. 't wordt *ryk* genoemd. III.
181. 't weigert Willem den III.
hulp. III. 189. wordt in eenen
oorlog met Engeland ingewik-
keld. III. 526. voert kryg met
de Oosterlingen. III. 529. IV.
362. getal der schatting gee-
vende Huizen en Ingezetenen
van Holland, in 't begin der
zeftiende eeuw. IV. 391. staat
der grenzen, in 't jaar 1527.
IV. 471, 474. Holland maakt
eene Unie met twee Brabant-
sche Steden. IV. 489, 497. schul-
den

den van Holland. V. 12, 275, 403, 419. staat des Landschaps. V. 18, 149. inzonderheid, ten tyde der Overdragt. V. 439
HOLLAND sluit een Verbond met Zeeland. VII. 15, 93. weigert te treden in 't Verdrag met Don Jan. VII. 144. houdt zig buiten gemeenschap van lasten met de algemeene Staaten. VII. 196. treedt in de Utrechtsche Unie. VII. 263. deszelfs inzigten op de Keulsche Vredehandeling. VII. 278. doet Anjou geene hulde. VII. 424, 437. draagt Oranje de hooge Overheid op. VII. 425-432, 434. zweert Anjou, onder beding van ongehoudenis. VII. 444. wil met hem handelen, onder voorwaarden. VII. 487. handelt over 't opdraagen der Graaflykheid aan Willem den I. VII. 511-515, 516-528. besluit Frankryk de Opperheerschappy op te draagen. VIII. 37, 39, 49. zendt Gezanten derwaards. VIII. 54. punten uit derzelve heimelyk Berigtschrift. VIII. 55. raadpleegt op de Opdragt der heerschappye aan Engeland. VIII. 88, 89. deszelfs inkomsten en lasten, in 1599. IX. 39. kommerlykheid in, en verschil over 't heffen der Inkomsten. IX. 68. oorzaken van de buitengewoone verandering der Regeeringe aldaar, in 1618. X. 263-265. oproeren, in 1652. XII. 224, 244, 361-363. In 1672. XIV. 71 enz. wyze waarop Holland toen in staat van tegenweer gesteld werdt. XIV. 93 enz. 229 enz. 239. gelegenheid tot verandering der

Regeeringe, in 't gemelde jaaf. XIV. 188 enz. Fransche krygsbedryven in de Provincie. XIV. 224, 232 enz. 270. de vyand trekt 'er uit. XIV. 283. verandering aldaar, in 1702. XVII. 134. de weerbaare manschap aldaar opgenomen, en de Inwooners in den Wapenhandel geoefend. XX. 119. opstand aldaar tegen de Pagters. XX. 209 enz.

HOLLAND (STAATEN van) hebben de Graaven niet aangesteld. II. 128. Vrouw Margareet belooft geen' oorlog te aanvaarden, buiten derzelve bewilliging. III. 269. wanneer de naam Staaten in gebruik gekomen zy. III. 485. Leden der Staaten. III. 485. gesteldheid hunner Vergaderinge, in de vyftiende eeuw. III. 546. zy weigeren, somtyds de Graaflyke Beden. IV. 453, 475. V. 11. of stellen 'er hunne bekenkingen tegen. V. 16. hun eed, by de inhuldiging van Filips, Prins van Spanje. V. 338. zy slaan eene Bede af aan Filips. VI. 10, 36. bewilligen in eene bepaalde somme. VI. 11, 37. leveren een Vertoog ten Hove in, overeenkomstig met dat der Edelen. VI. 150. bieden Oranje een geschenk aan. VI. 199. verklaren zig, te Schoonhoven, op 't stuk der Preeke. VI. 201. doen een Vertoog tegen den nieuwen eed. VI. 213. willen der Landvoogdesse geen geschenk doen. VI. 256. begroeten Alva. VI. 260. doen eenige poogingen om 's Lands Advokaat van den Einde te doen slaaken. VI.

163, 264. bewilligen eerst in den tienden penning. VI. 299, 302. zoeken 'er, daarna vry van te blyven. VI. 304, 312, 332, 335, 336. houden, voor zo ver zy tot 's Prinzen zyde waren overgegaan, hunne eerste Vergadering te Dordrecht. VI. 377. Zie *Dagvaart*. zy schryven tegen Alva. VI. 452. handelen met Bossu. VII. 139. geeven drie uitvoerige Verboogen over aan Leicester. VIII. 252 enz. hooren Gomarus en Arminius. X. 20. neemen een besluit op de Kerkelyke geschillen. X. 53. en op de Kerkenorde des jaars 1591. X. 54, 87. neemen een nieuw Besluit op de Vrede der Kerke. X. 62, 63. welk luttel genoegen geeft aan de meesten. X. 81, 87. besluiten, wederom, alle scheuring en verdeeldheid te weeren. X. 113. doen eene bezending naar Amsterdam. X. 114. tragten de vorige besluiten te doen agtervolgen. X. 139. neemen de zogenaamde *scherpe Resolutie*. X. 162. waarin vyf Steden niet bewilligen. X. 164, 165. verschil tusschen hen en de Geregthoven. X. 170. verdeeldheid onder de Leden. X. 172, 173, 174, 185, 186, 191, 193. zy besluiten met de meerderheid tot eene bezending naar Utrecht. X. 218. handeling derzelve aldaar. X. 220, 221, 222, 223, 224, 231. zy doen de Waardgelders afdanken. X. 235. bewilligen op zekere wyze in de nationaale Sinode. X. 237, 239. krygen kennis van de gevangenis van Oldenbarneveld,

Hogerbeets en de Groot. X. 255. hun besluit hierop. X. 256-258. bedanken Maurits, voor 't veranderen der Regeeringe in de Steden. X. 271, 283, 284. raaken in geschil met Willem den II. over 't afdanken van 't Krygsvolk. XII. 53-56, 82. dringen zeer op 't verminderen van 's Lands uitgaaven. XII. 56-64. besluiten eenig krygsvolk onbetaald te laaten. XII. 64-67. de Steden worden bezonden. XII. 68 enz. de Staaten verbieden 't ontvangen van bezendingen der Generaliteit. XII. 80. schryven aan de byzondere Gewesten. XII. 86. slaan het beschryven der byzondere Gewesten voor. XII. 128. doen een bezending aan dezelve. XII. 130, 133. verleenen den Steden Oktroi tot het bestellen haarer Wethouderschap. XII. 134. trekken een voornaam gedeelte van 't Stadhouderlyk werk aan zig. XII. 136. handelen met Zeeland, op 't aanstellen van een' Stadhouder, na de dood van Willem den II. XII. 151. zoeken 'er dit Gewest van af te maanen. XII. 227. neigen tot Vrede met Engeland. XII. 249. schryven heimelyk derwaards. XII. 253. hun brief komt in 't licht. XII. 254. misnoegen, over hun schryven ontstaan. XII. 254. zy beweeeren de noodeloosheid van 't aanstellen van eenen Kapitein-Generaal. XII. 299-304. krygen kennis dat Kromwel den Prins van Oranje door hen begeert uitgeslooten te hebben. XII. 320. raadpleegen 'er op. XII. 321.

en besluiten 'er toe. XII. 324. zy verdedigen hun besluit. XII. 336, 345-357. zy verbieden den handel met Frankryk. XII. 450, 452. draagen zorg voor 's Prinsfen opvoeding. XIII. 35. stellen orde op het openbaar bidden voor de Overheid. XIII. 57. wat hier over voorviel. XIII. 59-63. zy neemen den Prins van Oranje aan tot een kind van Staat. XIII. 197. raadpleegen op het sluiten met Lodewyk den XIV. in 1672. XIV. 47, 101. kiezen Willem den III. tot Stadhouder. XIV. 87. raadpleegen over de opdragt der Souverainiteit van Gelderland aan zyne Hoogheid. XIV. 348. verschil onder hen over eens werving van zestien duizend man. XV. 141, 143. zy besluiten 'er by meerderheid van stemmen toe. XV. 177. dringen ter Generaliteit met vyf stemmen het besluit tot Verdrag met Frankryk door. XV. 238. doen een voorslag op den vorm der Regeeringe. XVII. 132. bewilligen gereedelyk in de lasten des oorlogs. XVII. 177. bevredigen de Ridderfchap en Steden van de Veluwe. XVII. 236, 239. zoeken de Staaten van Gelderland het aanstellen van eenen Stadhouder te ontraaden. XVIII. 244 enz. besluiten veele Ambagtsheerlykheden te verkopen. XVIII. 259 enz. koopen de Heerlykheid van Viane en Ameide. XVIII. 337. raadpleegen op het ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 348. besluiten 'er toe. XIX. 387. schryven 'er over aan de

andere Gewesten. XIX. 392. neemen een hertig besluit, ter gelegenheid van den inval in Staatsch Vlaanderen. XX. 81. verkiezen den Prins van Oranje tot Stadhouder, Kapitein-Generaal en Admiraal. XX. 93. besluiten tot het affchaffen der Pagten. XX. 230. tot het heffen van een middel, by voorraad, in de plaats der Pagten. XX. 232. en tot het heffen der verpagte middelen, by wege van Collecte. XX. 239. zy magtigen zyne Hoogheid tot verandering der Regeeringe in Amsterdam. XX. 284. in de andere Steden. XX. 309. hun besluit op 's Prinsfen voorslag tot herstelling der Fabrieken.

XX. 411

Holmes (Robert) begint de vyandelykheden tegen den Staat, in 't jaar 1664.

XIII. 119

Holstein-Ploen (Hertog van) wordt Veldmaarschalk. XVI. 259. verovert Huy.

XVI. 267

Hompefch (Vincent Willem, Baron van) wordt in de Ridderfchap van Holland beschreeven. XVIII. 489. heeft het opperbevel over 't Veldleger by Breda, in 1732. XIX. 80. verliest het Fort de Knokke. XIX. 456

Honaart (Joan van den) uit den Oud-Raad van Dordrecht, handelt aan 't Hof van Poolen. XII.

481

Honaart (Rocbus van den) wordt Bezorger van 's Lands Hooge Schoole, in 1619. X. 388. trekt in gezantschap naar 't Noorden.

XI. 65, 213

Honderdste penning van uitgaande waaren gevorderd. V. 240.

de

- de Staaten poogen dien te doen
 afschaffen. V. 241. 't gelukt. V.
 275
- Hondborst (Robert van)* uit U-
 trecht gezet, wordt door de
 Staaten van Holland beschermd.
 VIII. 169
- Hondsbofch. Zeeweeringen al-
 daar verbeterd. V. 293, 327
- Honsbolredyk* ('t Huis te) aan Prin-
 se Maurits gefchonken. VIII.
 306
- Hoofdgeld in Holland gevor-
 derd. IV. 391. ontworpen, in
 1748. XX. 235, 238. wordt niet
 aangenomen. XX. 239
- Hoofdman (Gillis)*, Koopman te
 Antwerpen, voorziet de Zeeu-
 wen van Krygsbehoefden. VI.
 355
- Hooft (Gerrit)*, Oud-Schepen en
 Raad van Amsterdam, handelt
 met d' Avaux. XV. 151, 163.
 men vergt hem uit de Verga-
 dering van Holland te gaan.
 XV. 181. hy keert 'er wederom
 in. XV. 181, 182. vertrekt naar
 Amsterdam. XV. 186. wordt
 naar Engeland gezonden. XV.
 312
- Hooft (Henrik)*, Burgemeester
 van Amsterdam. zyne zorg voor
 de Stad, in 1672. XIV. 204. hy
 wordt aan den Prinse van O-
 ranje gezonden. XIV. 205
- Hooft (Jan Korneliszoon)* houdt
 te Amsterdam wagt over Lei-
 cester. VIII. 173
- Hooft (Kornelis Pieterszoon)*, Oud-
 Schepen en Raad, en sedert Bur-
 gemeester te Amsterdam. zyn
 Vertoog tegen de aanstelling
 van Willem den I. tot Graave.
 VII. 525. hy loopt in 't oog by
 Leicester. VIII. 245. zyn raad
 vindt, in 1615; minder ingang
 dan hy plagt. X. 83. oorzaak
 hiervan. X. 84-86. zyne aan-
 spraak aan Prinse Maurits, by
 de verandering der Regeerin-
 ge, in 1618. X. 278
- Hooft (Kornelis Willemszoon)*
 woont met zyne Dogter eene
 der eerste openbaare Preeken
 by. VI. 166
- Hooft (Pieter Korneliszoon)*, Dros-
 saard van Muident, krygt aan-
 schryvens wegens 't beroepen
 van eenen Predikant. X. 140
- Hooge (Filips Jakob van Borselen
 van der)* handelt in Engeland.
 XVII. 460, 463
- Hooge (Kornelis de)* geeft zig uit
 voor een' natuurlyken Zoon
 van Karel den V. VII. 493
 wordt onthalsd. VII. 493
- Hoogendorp (Gysbrecht van)* wordt
 Lid van den Hoogen Raade,
 in 1582. VII. 451
- HOOGERAAD IN HOLLAND. raad-
 pleegingen op het opregten
 daar van. VII. 323. hy geraakt,
 in 1582, in stand. VII. 450.
 eerste Leden van den zelve.
 VII. 451. verschilt met de Staa-
 ten. X. 170-173. met het Hof.
 XV. 381
- Hooge School van Holland, te
 Leiden opgeregt, in 1574. VI.
 498. verklaring in Frankryk,
 wegens dezelve. VIII. 452. ver-
 andering daarin, in 1619. X.
 387. van Friesland, te Fran-
 ker, in 1585. VIII. 69. van Stad
 en Lande, te Groningen, in
 1614. X. 80. van 't Stigt, te U-
 trecht, in 1636. XI. 244. van
 Gelderland, in 1647. XI. 245
- Hoogerbeets (Rombout)*, Raadsheer
 in den Hoogen Raade, afge-
 zon-

zonden om Amsterdam in 't Bestand te doen bewilligen. IX. 429. gemagtigd tot de veranring der Regeeringe te Alkmaar. X. 22. in gezantschap naar 't Noorden gezonden. X. 48. verdedigt het gezag der Staaten. X. 173. wordt Pensionaris van Leiden. X. 173. heeft de hand in 't opstellen der Verklaaringe van Haarlem. X. 192. handelt met de Utrechtschen, by Trefsel. X. 210. wordt naar Utrecht afgezonden. X. 219. in hegtenis genomen. X. 240, 254. aan wie hy zyne gevangenis, en die van Oldenbarneveld en de Groot, toeschryft. X. 255. pooingen van Leiden om hem te doen ontslaan. X. 263. hy en de twee anderen worden openlyk beschuldigd. X. 260, 261. zyne eerste ondervraaging. X. 287. tweede. X. 293. hy wordt van zyne papieren beroofd. X. 297. spreekt met Zwieten, Manmaaker en Sylla. X. 297. wordt voor de derde reize ondervraagd. X. 298. en voor de vierde reize. X. 331. komt voor de Regters. X. 342. men tragthem te beweegen om vergiffeniste verzoeken. X. 369. hy wordt tot eene eeuwige gevangenis verweezen. X. 371. naar Loevestein gevoerd. X. 372, 414. oordeel over zyn vonnis. X. 377-380. hy wordt verklaard misdad van gekwetste Hoogheid begaan te hebben. X. 410. bekomt verligting van hegtenis. XI. 45. sterft. XI. 45

Hoogkamer (*Jakob Lycophton*) in bezending naar Dordrecht. XIX. 360

Hoog-Mogende Heeren. titel der

Staaten. Twist over denzelven, op de handeling over 't Bestand. IX. 432. het Keizerlyk Hof geeft den Staaten den titel van *Hoog-Mogenden*. XVII. 382. Frankryk insgelyks. XVIII. 144, 151. ook Spanje. XVIII.

505

Hoogstraaten ('t Kasteel van) bemagtigd, door het muitend Spaansch Krygsvolk. IX. 120. belegerd door Graave Fredrik van den Berge. IX. 158. ontzet door Prinse Maurits. IX. 159. de muitelingen aldaar zweeren aan de Staaten. IX. 161. doch verzoenen zig daarna met den Aartshertoge. IX. 166. 't slot wordt wederom door muitelingen ingenomen. IX. 218

Hoogstraaten (*Antoni van Lalaing, Graaf van*) krygt bevel over eene bende van Ordonnantie. VI. 45. verbindt zig met Oranje. VI. 86. wat hy wegens 't Verzoekschrift der Edelen erkend heeft. VI. 132. handelt met hen, van wege de Landvoogdesse. VI. 148. wordt Oranjes Stedehouder te Antwerpen. VI. 198. weigert den nieuwen eed. VI. 212. vertrekt ten Lande uit. VI. 229. Alva zoekt hem, vergeefs, ten Hove te lokken. VI. 248, 250. hy wordt ingedaagd. VI. 258, 260. gevonnist. VI. 276. zyn toeleg op Gelderland. VI. 269. hy verzelt Oranje. VI. 286. zyn dood. VI. 289

Hoogstraaten. Zie *Antonis van Lalaing*.

HOORN. de Kennemers, Vrouw Jakobas zyde houdende, worden voor deeze Stad gestuit. III. 473. men breit aldaar het eerste grootc Haringnet. III. 499.

't invoeren der nieuwe Excynzen verwekt 'er merkelyke beroerte. IV. 120. Banjaart maakt 'er nieuwe beweeging. IV. 176. Velaar insgelyks. IV. 185. de Regeering wordt 'er Kabbelljauwfeh. IV. 192, 209. de Hoekfchen verraffen de Stad. IV. 211. die stormenderhand herwonnen wordt. IV. 212. onruft aldaar gestild. IV. 254. 't Kalsen Broods-Volk rukt in de Stad. IV. 273. men besluit aldaar tot eenen opstand. IV. 276. straf hierover. IV. 286. Hertog Albrecht doet 'er een blokhuis opwerpen. IV. 288. de Stad lydt zwaare schade ter zee. V. 368. de eerste openbaare Preeke in Holland, geschiedt buiten dezelve. VI. 165. toeleg van Willem den I. op dezelve. VI. 281. zy wordt tot zyne zyde overgebracht. VI. 363. opgeëischt doof Hertoge Erik. VI. 473. zy beweert, nevens Enkhuizen en Medenblik, een Gewest op zig zelf te zyn. VIII. 321 enz. moelte, by gelegenheid van 't ontydig verstellen der Wet, in 1618. X. 266-270. opschudding onder de Remonstrantschgezinden aldaar. X. 384. beweging in de Stad, in 1653. XII. 282. verandering der Regeeringe aldaar, in 1748. XX. 311
Hoorn (Jakob van), Burgemeester van Vlissingen, naar Engeland gezonden. XV. 312
Hoorn (Nikolaas en Henrik van) worden, voor een gedeelte, eigenaafs van de Berbice. XVIII. II
Hoorn (Simon van), Oud-Burgemeester van Amsterdam, trekt

in gezantschap naar Engeland. XII. 10
Hoorn (Willem van), een der eerste Hervormde Leeraaren in Zeeland. VI. 168
Hoornbeek (Izaak van), Pensionaris van Rotterdam, in bezending naar Gelderland. XVII. 340. heeft de hand in de heimelyke Vredehandeling des jaars 1705. XVII. 290. wordt Raadpensionaris. XVIII. 234. verandering in zyne Instructie. XVIII. 234. hy gaat in bezending naar Utrecht en Overysfel. XVIII. 244. sterft. XVIII. 452
Hoorn (Filips van Mommeranci, Graaf van) wordt Ridder 't Gulden Vlies. VI. 6. vry verklaard van 's Konings bederf. VI. 12, 25. blyft Admiraal. VI. 44. voert Filips den II. naar Spanje. VI. 56. krygt zitting in den Raad van Staate. VI. 79. verbindt zig met Oranje. VI. 86. schryft aan Filips. VI. 78; 83. blyft uit den Raad. VI. 83. keert 'er weder in. VI. 95. neigt tot gemaatigheid. VI. 112. of hy deel hadt aan 't Verbond der Edelen. VI. 126, 134. hy verlaat het Hof. VI. 131. keert derwaards te rug. VI. 137. krygt berigt van 's Konings misnoegen. VI. 195, 197. vertrekt naar zyn huis te Weerd. VI. 198. en voorts ten Lande uit. VI. 229. woont Alva's intrede by. VI. 247. wordt gevangen. VI. 248. onthalsd. VI. 277
Hoorn (. . Graaf van), zyn bedryf in Utrecht. XIV. 282, 283. hy doet eene landing op Bel-Isle. XIV. 337
Hoor-

- Hoorne en Akeno (Willem, Heer van)*. III. 42
- Hop (Cornelis)*, Raadsheer in den Hoogen Raad. XV. 382, 383
- Hop (Cornelis)*, Schepen, en daarna Raad en Burgemeester van Amsterdam, trekt, als Ambassadeur naar Frankryk. XVIII. 209. zyne openbaare intrede. XVIII. 210. hy verontschuldigt de Staaten over 't niet aanneemen van 't viervoudig Verbond. XVIII. 212. hy krygt kennis van de wederzydsche eischen op de byeenkomst te Kameryk. XVIII. 285. zorgt voor de Protestanten, in Frankryk. XVIII. 292. zyne verdere handeling aldaar. XVIII. 298. hy wordt gevolmachtigd tot de Byeenkomst van Soissons. XVIII. 462. zyne handelingen. XVIII. 482, 494, 523. hy keert naar huis. XIX. 26
- Hop (Henrik)*, buitengewoone Gezant in Engeland. XVIII. 518
- Hop (Jakob)*, Pensionaris van Amsterdam, handelt met d'Avaux. XV. 151, 163. men vergt hem uit de Vergadering van Holland te gaan. XV. 181. hy keert 'er wederom in. XV. 181, 182. men verzegelt zyne papieren. XV. 185. hy keert naar Amsterdam. XV. 186. wordt gemagtigd tot het sluiten met Frankryk, in 1684. XV. 243. handelt te Berlyn. XV. 379. sluit te Weenen het Groot-Verbond. XVI. 76. komt 'er mede in Engeland. XVI. 47
- Hope (Thomas)* wordt tot Representant van zyne Hoogheid by de Westindische Maatschappye aangesteld. XX. 334.
- Hopperus (Joachim)* bekleedt VIglius plaats in den Raad van Staate en in den geheimen Raad. VI. 106. wordt Raad der Nederlandische zaaken in Spanje. VI. 121. ontvangt een geschenk van de Staaten van Holland. VI. 121. kondigt den Gemagtigen der Staaten het afschaffen van den tienden penning an. VI. 375
- Hoppeveld (Willem)*, over verbooden' verstandhouding, geërft. XIII. 436
- Horik*, een der Deensche Vorsten, handelt met Keizer Lodewyk. II. 50, 52, 56
- Horja*. Zie *Hengift*.
- Horst (Slot ter)* op de Veluwe gestigt. II. 266
- Horst (Ewoud van der)*, Burgemeester van Rotterdam, onthaalt den Prins van Oranje. XIII. 192. heeft deel in den handel van Buat. XIII. 219. wykt ten Lande uit. XIII. 220. wordt gebannen. XIII. 223
- Horst (Gerard van der)*. II. 295
- Hortensius (Lambertus)* of van den Hove, spreekt voor die van Naarden. VI. 404. moet zyn' Zoon zien ombrengen. VI. 406
- Hortensius (Hieronimus)*, Predikant in den Haage. Moeite met hem. VIII. 26
- Hottinga (Jonkheer Joen van)* in gezantschap gezonden naar Engeland. VIII. 494
- Hottinga (Douwe van)* helpt het gezag des Stadhouders van Friesland besnoeijen. XI. 222, 223
- Houte (den)*. 't Haarlemmer Hout zo oudtyds genoemd. III. 161
- Houten (Pieter van)* om oproerigheid

- heid te Amersfoort gestraft. XVII. 145, 147
- Houtman (Kornelis)* doet uit Holland den eersten togt naar Oostindie. IX. 136. bekostigers van deezen togt. IX. 137. hy wordt omgebracht. IX. 144
- Hove (Michiel ten)*, Pensionaris van Haarlem, neemt het Raad-pensionarischap, by voorraad, waar. XV. 471
- Hove (Nikolaas ten)* handelt in Portugal. XII. 455
- Howard (Karel)*, Engelsche Admiraal, komt met eenige schepen in Zeeland. VIII. 274. zyn togt naar Kadix. VIII. 439, 441
- Hudde (Henrik)*, een der eerste opregteren van de Oostindische Maatschappye. IX. 137
- Hudde (Joannes)* wordt Burge-meester te Amsterdam, in 1672. XIV. 216. krygt kennis van den toeleg van Willem den III. op Engeland. XV. 424, 425, 427
- Hudfons baai* ontdekt, in 1609. X. 7
- Hugenooten in Frankryk. Oorsprong deezer benaaminge. VI. 73. binnenlandsche kryg met hen. VI. 73. zy worden uit Engeland ondersteund. VI. 75. maaken vrede met François den II. VI. 73. bieden den verbonden' Nederlandschen Edelen hulp aan. VI. 177. raaken wederom in oorlog met den Koning. VI. 257. hun toeleg op Artois en Henegouwen. VI. 268. maaken Vrede met Karel den IX. VI. 331. zenden ontzet naar Bergen, welk geslaagen wordt. VI. 384. Moord onder hen, in Frankryk. VI. 388. raaken in oorlog met Lodewyk den XIII. X. 430. zoeken onderstand by de Staaten. X. 431. fluiten een Verdrag. X. 431. beweegen zig wederom. XI. 15. de Staaten helpen den Koning tegen hen. XI. 16
- Hugo, Zwager van Godefrid den Noorman*, zoekt zig, met deszelfs hulp, meester te maaken van Lotharingen. II. 88. hem worden de oogten uitgesteken. II. 91. en hy in een Klooster gezet. II. 91
- Hugo van Lannoï*, Heer van Santes, wordt Stadhouder van Holland. III. 514. IV. 3
- Hugo van Voorne* valt in Schouwen. II. 317. wordt uit Zeeland verjaagd. II. 318. ook uit Voorne. II. 323
- Hugtenbroek (Albrecht van)* bevordert de tekening van 't Verbond der Edelen. VI. 128. dient onder Brederode. VI. 211. wordt geslaagen. VI. 233. belooft geld tot ondersteuning van 't Bondgenootschap. VI. 255, 312. zoekt Utrecht te doen omslaan. VI. 328
- Huigens (Antoni)* weigert te Arnhem de Regeering te aanvaarden. XVII. 142
- Huigens (Christiaan)*, Geheimschryver van Willem den I. zyne wakkere onderneeming in Engeland. VII. 377
- Huigens (Konstantyn)*, Heer van Zuilichem. zyne handeling te Veere. XIII. 336, 337
- Huigens (Lodewyk)*, Drooffaard te Gorinchem, raakt in moeite met de Regeering. XV. 256
- Huigens (Rutger)* handelt in Duitschland. XI. 179. wordt gemagtigd op 's Lands Vloote.

- Huiskesloot** (*Joost*), Schout van Hoorn, door Sonoï tot Regter gesteld over eenige Roomschegezinden. VII. 55
- Huis te Britten**. Gelegenheid. I. 70. Naamsoorprong. I. 85, 292. of 'er eene Roomsche Winterlegering geweest zy. I. 122, 197
- HUISDUINEN** en de **HELDER**. Beweging aldaar tot verandering der Regeeringe. XX. 356
- Huisluiden**. of **Floris de V.** eenige Huisluiden edel verklaard hebbe. III. 70
- Hulst** (*Gerard*) helpt Kolombo winnen. XII. 473
- Hulst** (*Pieter Evertszoon*), Brouwer te Amsterdam, bergt een' verjaagden Remonstrantschen Predikant. X. 146
- HULST** verraaden, in 1583. VII. 491. bemagtigd, in 1591, door Prinsse Maurits. VIII. 358. ingenomen door den Aartshertoge Albertus, in 1596. VIII. 431, 433, 434. aanslag op de Stad. VIII. 435. zy wordt gedreigd met een beleg. XI. 336. door Fredrik Henrik veroverd. XI. 393, 394. aanslag op de Stad, in 1705. XVII. 263. zy wordt door de Franschen gewonnen, in 1747. XX. 105
- Hulst** (*Abraham van der*) Vice-Admiraal, doorschooten. XIII. 206
- Humalda** (*Filips van*), Heer van Ee en Juwswier, trekt in buitengewoon gezantschap naar Spanje. XIII. 13
- Humfrey**, Hertog van Glochester. III. 449. trouwt met Vrouwe Jakoba. III. 456. komt in Henegouwen. III. 460. wordt, door Filips van Bourgondie, tot een Lyfgevegt uitgedaagd. III. 461. keert naar Engeland, III, 461, zendt Filwater, met onderstand, herwaards. III. 468, verlaat Vrouw Jakoba, en trouwt Eleonoor Cobham, III, 482. wordt omgebragt. III. 482
- Hunnen** of **Hungaaren**, door Karel den Grooten beoorloogd, I. 433. en overwonnen. I. 435. tweede togt tegen dezelve. I. 439. zy worden den Frankischen Ryke onderworpen. I. 447. vallen in Friesland. II, 117
- Hunnen-Schanssen** op de Veluwe. II. 117
- Hurgronje** (*Steven*), Burgemeester van Vlissingen, wordt gevolmagtigd tot de Byeenkomst van Soissons. XVIII. 462, 496.
- Huslade**. zekere schatting. II. 126
- Huwelyken** tusschen Gereformeerden en Roomschen. Bedenkingen deswege. XVIII. 131. wet daaromtrent. XIX. 230
- Huy** verrast door Heraugiere, in 1595. VIII. 408. La Motte herwint de Stad. VIII. 409. ingenomen, in 1674. XIV. 334. veroverd door de Franschen, in 1693. XVI. 243. herwonnen, in 1694. XVI. 267. en in 1703. XVII. 191. verlooren en herwonnen, in 1705. XVII. 256, 258. overeenkomst wegens de Stad. XVIII. 94, 96
- Huy** (*Heer van*) by Daalhem gevangen. VI. 270. ter dood gebragt. VI. 277
- Huybert** (*Jakob Korneliszoen de*) voert Koning Filips den Schoonen naar Spanje. IV. 331. loon van deezen dienst. IV. 332
- Huybert** (*Justus de*), Pensionaris van Zierikzee, trekt in gezantschap

schap naar Frankryk. XIII. 13. zyn opmerkelyk schryven, wegens den Heere van Beverweerd. XIII. 45

Huybert (Pieter de), Sekretaris en daarna Pensjonaris der Staaten van Zeeland, trekt in gezantschap naar Zweeden en Deenemarke. XII. 477. dringt op de bevordering van den Prinse van Oranje. XIII. 193. wordt gevolmagtigd tot de Bredasche Vredehandeling. XIII. 245. hoe hy by d' Estrades werdt aangezien. XIII. 246. hy weigert, met de meerderheid, tot de werving van zestienduizend man te besluiten. XV. 215

Huyssen (Joan Hieronimus), Burgemeester van Veere. zyn voorslag om Engelschen onderstand in te neemen. XX. 69. en om den Prins van Oranje tot Stadhouder uit te roepen. XX. 71

I. en J.

Jaar. begin van het zelve op den eersten van Louwmaand vastgesteld. VII. 91

JAKOBA (Vrouw), Dogter van Willem den VI., trouwt met Jan, Hertog van Touraine. III. 398. wordt voor toekomstige Graavinne van Holland aangenomen. III. 408. ingehuldigd. III. 415. komt in Holland. III. 417. trouwt, voor de tweede reize, met Jan, Hertog van Brabant. III. 418, 420. raakt in oorlog met haaren Oom, Jan van Beieren. III. 427, 428. belegert Dordrecht. III. 429. verlaat het. III. 430. verzoent zig, met Jan van Beieren. III. 431. wordt onee-

nig met haaren man. III. 448. staat naar een ander Huwelyk. III. 449. wykt naar Engeland. III. 450. verwerft een Pauselyk verlof tot Egtfcheiding. III. 455. trouwt met Humfrey, Hertog van Glochester. III. 456. komt in Henegouwen. III. 460. wordt, uit Bergen, geligt, en naar Gend gevoerd. III. 461. vlugt naar Holland. III. 463. wint den slag by Alfen. III. 467. verliest dien, by Brouwershaven. III. 469. Hoorn kant zig tegen haar. III. 473. zy wykt naar Gouda. III. 474. verval haarer zaaken. III. 480. Glochester verlaat haar. III. 482. haare Vloot, by Wieringen, wordt geslaagen. III. 483. zy wordt genoodzaakt Philips, Hertog van Bourgondie, tot *Ruwaard* aan te stellen. III. 484. trouwt, heimelyk, met Frank van Borselen. III. 509. moet de Graaflykheid aan Hertoge Philips afstaan. III. 513. wordt Houtvesterin van Holland. III. 514. maakt eenige goederen aan Heere Frank. III. 514. haar verder bedryf en dood. III. 516. aanmerkingen over haare vier Huwelyken. III. 518

Jakob de I., Koning van Groot-Britanje. Gezantschap der Staaten aan hem. IX. 153. hy neigt tot Vrede met Spanje. IX. 154. sluit een Verbond met Frankryk. IX. 155. sluit Vrede met Philips den II., in 1604. IX. 172-177. de Staaten weigeren hem de vrye vaart naar Antwerpen. IX. 177. hy ontdekt het Buspoeder-Verraad. IX. 203, 409. zoekt zig door Huwelykshandeling nader te verbinden met

Spanje. IX. 260, 261. houdt de Staaten voor wederspannelingen. IX. 261. handelt met hen. IX. 274, 316. sluit met hen een Verbond van onderlinge bescherming, in 1608. IX. 343. wordt door Filips den III. geleid met het Huwelyk tusschen zynen Zoon en de Infante. IX. 355. X. 99, 487. of hy zyne oudste Dogter Prinsse Maurits toegeschikt hadt. IX. 356. begrooting der agterfallen, hem verschuldigd, door de Staaten. IX. 344. hy raakt in onmin met Prinsse Maurits. IX. 408. blyft borg voor de onderhouding van 't Bestand. IX. 445. gezantschap der Staaten aan hem. X. 42. hy raadt hun 't verdraagen der vyf punten aan. X. 60. heeft geld gebrek. X. 101. men komt met hem overeen, wegens 't lossen der verpande Steden. X. 102-105. hy raadt tot het houden eener nationale Sinode. X. 153. gezantschap aan hem, in 1618. X. 307. hy sluit een Verdrag met de Infante Izabelle. X. 480. de Staaten een Verbond van onderlinge bescherminge met hem. X. 493. hy sterft. XI. 20

Jakob, Hertog van Jork, komt in Holland. XV. 23. poogingen om hem van de opvolging tot de Kroon van Engeland uit te sluiten, XV. 80, 296. hy wordt Koning, onder den naam van Jakob den II. XV. 297. klaagt over Amsterdam. XV. 304. sluit een Verbond met de Staaten. XV. 307. zoekt den Roomschen Godsdienst in zyn Ryk in te voeren, XV. 313, 336, vergt

den Staaten het vatten van eenige wederspannelingen. XV. 319. ruft zig toe ter zee. XV. 337. tragt den Prins van Oranje te winnen. XV. 347. daagt Burnet in. XV. 350. twyfelingen over de zwangerheid zynner Gemaalinne. XV. 390, 400 enz. hy vordert het Engelsch en Schotsch Krygsvolk uit Staaten dienst te rug. XV. 391. is misnoegd om dat het geweigerd wordt. XV. 394. tragt zekere wetten af te schaffen. XV. 396. ontkent eenig nieuw Verbond met Frankryk gemaakt te hebben. XV. 439. XVI. 398. weigert Fransche hulp. XV. 443, 460. geeft een Plakaat uit tegen den Prins van Oranje. XV. 461. trekt den Prins tegen. XV. 480. zyn Leger wykt. XV. 482. hy treedt in onderhandeling met den Prinsse. XV. 483. begeeft zig naar Feversham. XV. 484. keert naar Londen. XV. 485. vlugt naar Frankryk. XV. 485. schryft aan de *Conventie*. XV. 490. wordt verklaard van de Kroon afgegaan te hebben. XV. 501, 503. verliest den slag aan de Boyne. XVI. 115. keert wederom naar Frankryk. XVI. 117. onderneemt eenen togt naar Engeland, die mislukt. XVI. 169-176, 316. zoekt de Bondgenooten te winnen. XVI. 396. *protesteert* tegen de Ryswyksche Vrede. XVI. 398. hoe Frankryk hem wil aanmerken. XVI. 399. hy sterft. XVII. 99

Jakob de III. Zie Pretendent.

Jakob de VI., Koning van Schotland verleent Brieven van Schotland verhaaling tegen de Staaten.

- VIII. 293. de vriendschap met hem wordt hersteld. VIII. 400. de Staaten staan over den doop zyns eersten Zoons. VIII. 399. hy wordt Koning van Engeland. IX. 153. Zie *Jakob den I.*
- Jakob*, Burggraaf van Leiden, helpt Willem den I. in 't be- wind van Holland. II. 302
- Jakob van Gaasbeek* wordt Heer van Abkoude en Wyk te Duur- stede. III. 392. wordt Stadhou- der van Holland. III. 466. be- legerd Schoonhoven. III. 467
- Jakob van den Einde* wordt Ad- vokaat van Holland. VI. 61. zyne wedde. VI. 62. hy levert een Vertoog in, te Brussel. VI. 152. handelt met Oranje over 't stuk der Preeke. VI. 199, 202. wordt in den Haage gevangen. VI. 261. naar Brussel gevoerd. VI. 261. oorzaaken zyner heg- tenis. VI. 262, 263. hy sterft. VI. 264. wordt, na zyn dood, vrygesproken. VI. 264
- Jakob van Kampen* helpt Munster overweldigen. V. 73. wordt tot Bisschop van Amsterdam aange- steld. V. 80, 81. wordt gevat. V. 98. ter dood gebracht. V. 98
- Jakobszoon (Jan)* wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
- Jan de XXII.* (Paus) raakt in een hevig geschil met Keizer Lode- wyk, III. 215
- Jan*, Koning van Engeland. Brief van Vrouw Alcid aan hem. II. 328. verbond tusschen hem en Graave Lodewyk van Loon. II. 329. tusschen hem en Willem den I. II. 333
- Jan*, Hertog van Bourgondie. zyn bedryf in Frankryk. III. 401
- Jan de II.* Hertog van Brabant, heeft de hand in den aanslag tegen Floris den V. III. 72. ver- zoent zig met Jan den II., Graa- ve van Holland. III. 143. valt in Zuidholland. III. 161. moet te rug. III. 163. verdraagt zig met Willem den III. III. 185
- Jan de IV.*, Hertog van Brabant, trouwt met Vrouwe Jakoba. III. 418, 420. wordt tot Graave in- gehuldigd. III. 421, 465. bele- gert Dordrecht. III. 429. ver- laat het. III. 430. maakt vrede met Jan van Beieren. III. 431. zyn aart. III. 445. oneenigheid met Vrouwe Jakoba. III. 448. hy verklaart Filips, Hertog van Bourgondie, tot Ruwaard. III. 465. sterft. III. 481
- Jan*, Hertog van Touraine, trouwt met Jakoba, Dogter van Wil- lem den VI. III. 398. wordt Dau- fyn. III. 400. raakt in ongunst van 't Fransche Hof. III. 404. trekt naar Frankryk. III. 406. komt om. III. 407
- JAN DE I. wordt gebooren. III. 30. handel over een Huwelyk tusschen hem en eene Dogter van Engeland. III. 30, 96. hy woont eenen togt naar Zeeland by. III. 48. wordt naar Enge- land gezonden. III. 53, 66. keert herwaards. III. 95, 103. waarom hy in Zeeland aanlandt. III. 103, 104. zyn geleide. III. 104. hy wordt voor Graave erkend. III. 106. onderwerpt zig de Westfriezen. III. 107. geeft Wolferd van Borselen groot gezag. III. 109. wordt in een' oorlog tegen Frankryk ingewik- keld. III. 110. maakt Vrede met het Stigt. III. 111. die weder- om verbroken wordt. III. 113.

Borſelen poogt hem naar Zee-land te voeren. III. 125. de Weſtfriezen maaken hunnen zoen met hem. III. 132. hy ſterft. III. 133. zyne Weduwe hertrouwt. III. 134

JAN DE II. Graaf van Henegouwen. III. 18. verkrygt regt op Holland van Keizer Rudolf. III. 27. ook op Zeeland Beweſter-Schelde. III. 28. wordt Voogd, na de dood van Floris den V. III. 87, 95. doet het beleg van Middelburg opbreken. III. 100. ook van het Slot te Medenblik. III. 101. vertrekt naar Henegouwen. III. 105. keert wederom. III. 128. ſtelt orde op de Regeering. III. 129. ſluit een Verbond tegen de moorders van Floris den V. III. 130. verzoent zig, met de Weſtfriezen. III. 132. reiſt naar Frankryk. III. 133, 137. ſluit een Verbond met Filips den Schoonen. III. 137, 168. wordt tot *Graave van Holland* ingehuldigd. III. 138, 139. ſtelt orde op de ruſt des Lands. III. 140. ſluit een Beſtand met Vlaanderen. III. 142. verdraagt zig met Brabant, Kuik en Heuſden. III. 143. trekt op tegen Keizer Albrecht. III. 145. de Zeeuwen verklaaren zig voor hem. III. 146. ook Schoonhoven. III. 148. hy verdraagt zig met Heere Guy. III. 158. hy wordt krank. III. 158. hy ſterft. III. 181. zyn aart, Graf, en Graffchrift. III. 181

JAN VAN BEIEREN (Hertog) wordt tot Biſſchop van Luik verkooren. III. 325. wordt Heer van Voorne, Woerden en Gooiland. III. 325. raakt in geſchil met de Luikenars. III. 379.

brengt hen tot onderwerping. III. 382. dringt zig ter Regeeringe van Holland in. III. 417. poogt Gorinchem te winnen. III. 418. wordt, door Keizer Sigismond, met de Landen verlyd. III. 422, 424. verlaat zyn Biſdom en trouwt. III. 422, 423. neemt den naam van *Graave* aan. III. 425. geeft gunſtige Handveſten. III. 425. begint de vyandlykheden, te water. III. 428. bemagtigt Rotterdam. III. 431. verzoent zig met Vrouwe Jakoba. III. 431. maatigt zig te veel bewinds aan. III. 436. raakt met Utrecht, Amersfoort en de Hoekſchen in oorlog. III. 438. bemagtigt Leiden. III. 440. hegt het Burggraaffchap aan de Graaflykheid. III. 444. heeft het oog op Brabant. III. 445. bemagtigt Geertruidenberg. III. 446. zyne onderneeming in Frieſland. III. 452. hy ſterft. III. 464

Jan van Naſſau, Biſſchop van Utrecht. III. 13. herwint Utrecht en Amersfoort. III. 14. verpandt Vreëland aan Amſtel, en Montfoort aan Woerden. III. 14

Jan van Dieſt of *de III.* wordt Biſſchop van Utrecht. III. 221. verpandt Vreëland aan Willem den III. III. 222. ſterft. III. 255

Jan van Arkel of *de IV.* wordt Biſſchop van Utrecht. III. 255. herſtelt de vervallen' zaaken van 't Stigt. III. 256. maakt een Verdrag met Willem den IV. III. 257. raakt met Willem den V. in oorlog. III. 272. maakt een Beſtand met hem. III. 274. na 't uitgaan van welk de kryg wederom begint. III. 284. hy wint Weesp en Muider. III.

286. maakt vrede met Willem den V. III. 287
- Fan van Aovines*, Zoon van Margareet, Graavinne van Vlaanderen, helpt Koning Willem Aken winnen. II. 385. twift met zyne Moeder en halve Broeders. II. 388. hy en zyn Broeder Boudewyn eigenen zig Zeeland Bewefter-Schelde toe. II. 390, 392. hy trouwt met Aleid, Dogter van Floris den IV. II. 391. bekomt Henegouwen. II. 395, 396. sterft. III. 6
- Fan*, Graaf van Oostervant, krygt bewind over Zeeland. III. 146. sneuvelt. III. 153
- Fan*, Heer van Arkel, Stadhouder van Holland, zet Hertog Albrecht op, tegen zynen Zoon. III. 324. weigert Rekening te doen van zyn Rentmeesterschap. III. 344. zyn aart en bedryf. III. 344. hy wordt gebannen en zyn goed verbeurd verklaard. III. 345. begint de vyandlykheden. III. 346. wordt binnen Gorinchem belegerd. III. 351. maakt vrede. III. 352. bemagtigt Woudrichem. III. 371. is oneenig met zynen Zoon, Willem. III. 375. draagt zyne Heerlykheden den Hertoge van Gelder op. III. 378. wordt gevangen. III. 389. reden hier toe. III. 390. sterft. III. 390
- Fan van Beaumont*, Broeder van Willem den III. en Heer van Gouda en Schoonhoven. III. 209. helpt Eduard den III. aan de Engelsche Kroon. III. 212. woont een' togt naar Friesland by. III. 259. krygt deel aan de Regeering van Holland. III. 266. kiest Frankryks zyde, III. 267.
- Fan van Egmond* wordt gebannen. III. 390. verrast Yffelstein. III. 415
- Fan van Egmond* zoekt Hoorn te bemagtigen. IV. 185. 't gelukt. IV. 212. hy wordt Stadhouder van Holland. IV. 233. belegert Rotterdam. IV. 250. herstelt de rust in Hoorn. IV. 254. woont het beleg van Montfoort by. IV. 265. overwint de Hoekschen, by Brouwershaven. IV. 265. zoekt het Kaas- en Broodsvolk te verjaagen uit Alkmaar. IV. 278. belegert Pouderoijen. IV. 352. sterft. IV. 402
- Fan van Heusden* spant aan tegen Floris den V. III. 67. reden hier toe. III. 69. Verbond tegen hem. III. 130. hy verzoent zig met Jan den II. III. 143
- Fan van Kuik* smeedt een' aanslag tegen Floris den V. III. 66. roept eenige Edelen te Bergen op Zoom byeen. III. 71. daarna te Kameryk. III. 72. zegt Floris den V. den oorlog aan. III. 74. poogt de Edelen van Kroonenburg te verlossen. III. 89. Verbond tegen hem gemaakt. III. 130. hy verzoent zig met Jan den II. III. 143
- Fan van Lannois* wordt Stadhouder van Holland. IV. 22. dempt een' opstand in 't Noorderkwartier. IV. 20. trekt tegen de Gentenaars uit. IV. 38. wordt voor vyand des Lands verklaard, en vlugt naar Frankryk. IV. 84
- Fan*, Burggraaf van Montfoort. zyne Heerlykheid Purmerend wordt verbeurd verklaard. IV. 197. hy voert bevel binnen Utrecht. IV. 201, 202. poogt Dordrecht te verrassen. IV. 215, neemt

- neemt het Slot te Woerden in. IV. 248. verliest het , nevens Montfoort. IV. 263, 266. Montfoort wordt hem wedergegeven. IV. 266
- Jan van Naaldwyk*, Bevelhebber onder de Hoekschen, wordt gevangen. IV. 255, 256. geslaakt. IV. 256. hy schuimt langs de Zuiderzee. IV. 271. bemagtigt Texel en Wieringen. IV. 275. keert naar Sluis. IV. 276. wykt naar Frankryk, daar hy sterft. IV. 292
- Jan van Nassau, Heer van Breda*. IV. 12. voert bevel in eenen togt tegen de Gentenaars. IV. 37
- Jan, Graaf van Nassau*, ondersteunt zynen Broeder den Prins van Oranje. VI. 267, 271. komt in Brabant. VII. 170. wordt Stadhouder van Gelderland. VII. 216. voert aldaar de Hervorming in. VII. 216. bearbeidt de Utrechtsche Vereeniging. VII. 250. tekentze. VII. 263, 268. men zoekt, vergeefs, hem te doen magtigen tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 279. hy bedwingt Amersfoort. VII. 286. staat van't Stadhouderschap van Gelderland af, en keert naar Duitschland. VII. 504. sterft. IX. 224
- Jan van Nassau de Jonge*, door den Keurvorst van Keulen, aan de Staaten gezonden. IX. 29, 225. treedt in Keizerlyken dienst. XI. 101. raakt in gevegt met Graave Ernst Kasimir. XI. 103. wordt gekwetst. XI. 117. verliest den scheepsstryd op het Slaak. XI. 136
- Jan Ernst van Nassau* trekt, aan 't hoofd van drieduizend man, naar Italie. X. 110. sterft te Venetie. X. 110
- Jan Persyn* verlost Haarlem. III. 13. bekomt de Heerlykheid van Amstelredamme. III. 38, 40
- Jan van Renesse* verzoent zig met Graave Floris den V. III. 50. tekent een Verbond met Frankryk. III. 60. heeft kennis van den aanslag tegen Floris den V. III. 67. wordt gebannen. III. 109. verwekt eenen opstand in Zeeland. III. 141. beweert dat Holland aan 't Ryk vervallen is. III. 144. begeeft zig naar Utrecht. III. 163. vlugt van daar, en sneuvelt in de Lek. III. 179
- Jan van Uiterkeren* slaat Vrouw Jakob, by Alfen. III. 471. wordt Kastelein te Gouda. III. 478
- Jan Bokelszoon van Leiden* wordt naar Munster gezonden. V. 71, 73. werpt zig aldaar tot Koning op. V. 77. zyn vreemd bedryf. V. 78, 79, 80. hy stelt een' Bischof van Amsterdam aan. V. 80. wordt gevat. V. 84. en zwaar gestraft. V. 87. zyne stellingen. V. 85
- Jan van Geelen* helpt Munster bemagtigen. V. 73. beleidt een' aanslag op Amsterdam. V. 91, 99. wordt overweldigd. V. 96. en doorschooten. V. 97
- Jan Matthyszoon*, Bakker van Haarlem, geeft zig uit voor Enoch. V. 71. helpt Munster inneemen. V. 73. sneuvelt. V. 74, 77
- Jan Arendszoen* doet de eerste openbaare Preeke in Holland. VI. 165, 166
- Jan Christiaanszoen*, de Scherpregter, pynigt den Ruwaard van Putten. XIV. 153, 154, 155
- Jan*

Jan Pieterszoon, Predikant in den Haage. Moeite met hem. VIII. 26

Jançon (*François Michiel*) steekt zig in eene heimelyke handeling. XVIII. 336

Janfenistery. Beweegingen, ter gelegenheid van dezelve, onder de Roomschegezinden dezer Landen. XIX. 80

Janfenius (*Kornelis*), Bisschop van Gend. VI. 64. geraadpleegd over 't Ketterstraffen. VI. 110

Fauregui (*Fan*) schiet den Prins van Oranje door 't hoofd. VII. 437-439. wordt omgebracht. VII. 439

Jeamin, een Fransch Heer, in Vlissingen ontvangen. VI. 354

Jeamin (*Pieter*), Gezant van Henrik den IV. aan de Staaten. IX. 267. zyn en zyn medegezanten last. IX. 268. zyne aanspraak aan de Staaten. IX. 269. hoe beantwoord. IX. 269. zyn gesprek met Maurits en Oldenbarneveld. IX. 266, 270. wat last hem omtrent den eersten gegeven was. IX. 265. hy ontdekt Maurits en Oldenbarnevelds gezindheid behendiglyk. IX. 276. doet een' keer door Haarlem, Leiden en Amsterdam. IX. 277. bevredigt Maurits en Oldenbarneveld. IX. 284.

zoekt den Indischen handel in Frankryk over te brengen: IX. 336. handelt hierover met Izaak le Maire. IX. 337. wat hem, ten opzichte van den Godsdienst, gelast was. IX. 339. hy handelt, deswege, met Richardot. IX. 358. slaat een veeljaarig Bestand voor. IX. 363, 366, 370. krygt last om Maurits, Oldenbarneveld en anderen, door geschen-

ken te winnen. IX. 367, 368. bindt de afgebroken' handeling over een Bestand wederom aan.

IX. 388, 394. doet eene wydluftige Redevoering tot aanpryzyng van het zelve. IX. 395.

wederlegt Maurits brief aan de Steden. IX. 405. vermaant de Zeeuwen ernstelyk tot bewilliging in 't Bestand. IX. 416. gevolgen zyner vermaninge. IX. 421. hy spreekt met Maurits. IX. 422. verzoent hem wederom met Oldenbarneveld. IX. 423.

schryft aan den laatsten over den staat der handeling te Antwerpen. IX. 433. draagt zorg dat Maurits schadeloos gesteld worde. IX. 447. doet een wyd-

luftig Vertoog ten voordeele der Roomschegezinden. IX. 461. keert naar Frankryk. IX. 466

Jemmingen. Slag aldaar, in 1568. VI. 280

Jenlis (*Heer van*) geslaagen door Don Fredrik. VI. 384

IERLAND. Opstand in dit Eiland, door Philips den III. ondersteund. IX. 111, 112. gezant der Roomschegezinden aldaar, afgewezen in den Haage. XI. 342.

Krygsbedryven aldaar, in 1689. XVI. 47. in 1690. XVI. 113. in 1691. XVI. 153

Jeroen, Prieffer te Noordwyk, door de Deenen gedood. II. 55

Ilpendam (*Jakob van*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 126. bevordert de tekening by anderen. VI. 128. wordt gevat en onthalsd. VI. 222, 277

Imbise (*Jonkheer Fan van*) verwekt opschudding te Gend. VII. 176, 177. verjaagt de Geestelykheid van daar. VII. 217. zyn han-

- handel met Ryhove. VII. 233.
 zyn geweldig bedryf te Gend.
 VII. 288. men zoekt hem te
 ontzetten van 't bewind. VII.
 289. Oranje ontflaat hem. VII.
 290. hy wykt naar Duitschland.
 VII. 290. komt wederom te
 Gend in 't bewind. VII. 506.
 handelt met Parma. VII. 506,
 508. wordt gevat. VII. 508. ont-
 halsd. VIII. 17
Imbise (Willem van) dient Willem
 den I. te water. VI. 308
 Inposten (algemeene) met veel
 moeite ingevoerd. V. 275, 300,
 325, 403. op de Wynen. V. 342,
 351. beloop der eersten. V. 286,
 eerst ingezameld. V. 372, 420.
 daarna verpagt. V. 421. Zie
 Excynzen.
Indemniteit of schadeloosstelling
 den Leden van Holland beloofd
 wegens 't gene zy stemmen of
 raaden. XIII. 63
Inguisomer, Oom van Arminius,
 helpt deezen tegen de Romei-
 nen. I. 65, 68
 Inkomsten (Koningklyke) in de
 Middeleeuwe. II. 23
Innocent de XI. (Paus). zyn dood
 en afbeelding. XVI. 50
Inquisitie. Oorsprong derzelve.
 II. 369. wordt in de Nederlan-
 den ingevoerd. IV. 427. V. 345.
 klagten deswege. V. 344, 345.
 men laat den naam uit de Pla-
 kaaten. V. 349. op wat voet,
 Filips de II. dezelve in de Ne-
 derlanden wilde invoeren. VI.
 117, 118. sommige Stadhouders
 weigeren dezelve te handhaa-
 ven. VI. 131, 137, 138. anderen
 staanze voor. VI. 139. de Ede-
 len verzoeken dat zymoge op-
 houden. VI. 143. vaststelling
 daaromtrent, in 1566, komt te
 laat. VI. 172, 177. men belooft
 dezelve af te schaffen. VI. 191.
 de Spaansche Inquisitie ver-
 klaart alle de Nederlanden
 schuldig aan gekwetste Hoog-
 heid. VI. 265
Interim van Karel den V. geeft
 geen genoegen. V. 361, 424
Jochimi (Albert) in gezantschap
 naar Duitschland. X. 427. naar
 Engeland. X. 493. wordt al-
 daar gewoonlyke Ambassadeur
 der Staaten. XI. 21. zyne han-
 deling. XI. 261, 299, 374-378.
 XII. 33, 37, 206. hy sterft.
 XII. 210
Joan, Graaf van Oostfriesland ;
 wordt Ridder van 't Gulden
 Vlies. VI. 6. Stadhouder van
 Limburg. V. 42. beslaat's Prin-
 sen schepen te Embden. VI. 325
Joan Kasimir, Paltsgraaf aan den
 Ryn, biedt Willem den I. on-
 derstand in volk aan. VI. 268.
 verbrandt Alva's buskruid. VI.
 453. voorslag van handeling
 met hem. VII. 79. hy wordt aan-
 gezogt om hulp tegen Don Jan.
 VII. 166, 199, 204, 225. raadt
 dat men den Prins van Oranje
 kieze tot hoofd der Regeerin-
 ge. VII. 166. komt in de Ne-
 derlanden. VII. 230. misnoe-
 gen tusschen hem en Anjou,
 VII. 235. hy verlaat de Landen.
 VII. 242
*Joan Lodewyk, Graaf van Nassau-
 Diets*, wegens den Keizer ge-
 volmagtigd op de Munsterische
 Vredehandeling. XI. 407
**JOAN MAURITS, Graaf van Nas-
 sau**, dekt het beleg van Maas-
 tricht. XI. 154, 156. wordt
 Landvoogd van Brazil. XI. 247.
 be-

bemagtigt S. George del Mina. XI. 247. zyne verdere krygsbedryven in Westindje. XI. 285, 371. hy keert te rug uit Brazil. XI. 371. XII. 11. wordt Luitenant-Generaal der Ruiterye. XI. 372. weigert wederom naar Brazil te keeren. XII. 12. staat naar 't ampt van Veldmaarschalk. XII. 414. doet een' gevaarlyke val. XIII. 99. wordt Legerhoofd voor een' enkelen veldtocht. XIII. 173, 191. trekt op tegen de Munsterfchen. XIII. 175. wordt Veldmaarschalk. XIII. 295. voert het bevel over 't Leger aan den Yffel. XIV. 22. wordt te Amsterdam aangerand. XIV. 82. dryft den vyand van 's Graaveland. XIV. 225. sterft. XV. 37. zyne afbeelding. XV.

laatenfchap van Koning Willem te verkrygen. XVII. 294. hy woont den veldtocht by, in 1707. XVII. 307. kwyt zig wakerlyk in den slag by Oudenaarden van 1708. XVII. 320. en in 't beleg van Ryffel. XVII. 321. aanvaardt het Stadhouderfchap van Stad en Lande. XVII. 324. trouwt. XVII. 325. huwelyk zyner Zufter. XVII. 325. fommigen zoeken hem te bevorderen. XVII. 326. hy woont den slag van Malplaquet by. XVII. 342. heeft het beftier over 't beleg van Bergen. XVII. 343. helpt Douai winnen. XVII. 387. trekt te velde, in 1711. XVII. 403. keert naar den Haag. XVII. 404. verdrinkt ongelukkiglyk. XVII. 405, 406

37 *Fol (Kornelis)* gebynaamd *Houtbeeen*. zyne verrigtingen in Westindie. XI. 285, 315

JOAN WILLEM FRISO, *Prins van van Nassau*, wordt gebooren. XV. 389. Willem de III. verklaart hem tot zynen erfgenaam. XVI. 300. hy wordt Stadhouder van Friesland, Groningen en Drente. XVI. 315. Koning Willem zoekt hem tot opvolger in zyne waardigheden hier te Lande te doen benoemen. XVII. 104. Pruiffen betwift hem het regt op Koning Willems nalaaftenfchap. XVII. 131, 148. hy woont den veldtocht des jaars 1703 by. XVII. 192. wordt Generaal van 't Voetvolk. XVII. 208, 210, 212, 298. trekt in 't jaar 1704. te velde. XVII. 223. men zoekt hem zitting in den Raad van Staate te doen nemen. XVII. 272. 't welk belet wordt. XVII. 297. de Geweften zoeken een gedeelte der na-

Fonge (Bonifacius de) van Kampens - Nieuwland, Schepen en Raad te Zierikzee, wordt aan den Prinse van Oranje gezonden. XX. 78

Fonge (Gerard de) verdedigt Knodfenburg. VIII. 357

Fonge (Jakob de), wegens Zierikzee gezonden aan den Prinse. XX. 78

Fongema (Laas) wegens Friesland, gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Engeland. VIII. 90

Fongestal (Allard Pieter), wordt gemagtigd tot de Vredehandeling met Kromwel. XII. 258. doet een keer herwaards. XII. 264, 307, 316. wordt tegen de Hollandfche Gemagtigden gewaarschuwd. XII. 279. keert naar

- naar Londen. XII. 309. verliest de gunst van Kromwel. XII. 314. heeft geene kennis van 't geheim der handeling. XII. 320, 368. wordt tot de Bredasche Vredehandeling gevolmachtigd. XIII. 245, 246
- Jonker Frans.** Zie *Frans van Brederode*.
- Jonkbein (Ellert Simonszoon)** neemt vroeg deel in de Oostindische Maatschappye. IX. 137
- Jonkbein (Simon Henrikszoon)** bevordert de omwenteling van Amsterdam, in 1578. VII. 206
- Jooden (Portugeeschen),** onder den naam van *nieuwe Christenen*, 't verblyf in de Nederlanden verbooden. V. 345
- Joost van Lalasing** wordt Stadhouder van Holland. IV. 191. belegert het Blokhuis op de Vaart. IV. 203. wordt aldaar geslaagen. IV. 203. slaat de Utrechtschen, in Westbroek. IV. 204. houdt eene Dagvaart te Schoonhoven. IV. 205. verandert de Regeering te Hoorn. IV. 210. verovert de Stad stormenderhand. IV. 212. bcmagtigt de Sloten Harmelen en ter Haar. IV. 216. ook het Blokhuis op de Vaart. IV. 219. sneuvelt in 't beleg van Utrecht. IV. 228
- Joris, Bastard van Brederode,** krygt bevel over Rotterdam, IV. 189. wordt onthalsd. IV. 258
- Joris van Saxen** wordt Erftadhouder van Friesland. IV. 325. belegert Groningen. IV. 325. raakt in geschil met Graave Edzard. IV. 382. slaat het beleg wederom voor Groningen. IV. 383. verbindt zig met den Bisschop van Utrecht. IV. 384.
- wordt uit Friesland gejaagd. IV. 387. staat zyn bewind aan Prinse Karel af. IV. 390
- Jork (Roeland)** geeft Leicefter kwaaden raad. VIII. 135. wordt Overste der Schanse over Zutfen. VIII. 137. verraaft de Schans aan Taffis. VIII. 198
- JOVIAAN.** misnoegen der Batavien over zyne verheffing tot Keizer. I. 256
- Jozefus** wordt Keizer. XVII. 264. sterft. XVII. 395
- Irmensul,** Saxische afgod, door Karel den Grooten, vernield. I. 419
- Islegouwe ('t Graaffschap)** aan de Utrechtsche Kerk geschonken. II. 194, 196
- Isuncta (Jan d')** beweegt d'Anastro tot een' toeleg op het leeven van Oranje. VII. 438
- Jubeljaar.** Oorsprong. IV. 32
- Juchy (Boudewyn van Gaverre, Heer van)** verzekert zig van Kameryk. VII. 125
- Juinbol (Klaas Klaaszoon)** verovert een Spaansch Oorlogschip. XI. 191. raakt slaags met zeven Duinkerkers. XI. 430. sterft. XI. 430
- Juinbol (Kapitein)** sneuvelt in den slag tusschen Blake en Tromp. XII. 223
- JULIAAN** ontweldigt den Barbaaren verscheiden Steden. I. 235. slaat de Alemannen. I. 236, 237. en Franken. I. 239. bedwingt de Saliërs in Batavia. I. 242. ook de Chamaven. I. 244. doet Schepen timmeren, om graanen uit Britanje te haalen. I. 246. bevredigt de Quaden. I. 249. wordt Keizer. I. 252. overwint de Atuariërs. I. 253. sneuvelt. I. 254
- Ju-

Juliakum. waar gelegen. I. 241
Aant.

JULIUS BRIGANTIKUS, Zusters
Zoon van Civilis, kiest de zy-
de van Vitellius. I. 107. sneu-
velt. I. 176

JULIUS CEZAR. Zie CEZAR.

JULIUS PAULUS, Broeder van Klau-
dius Civilis, ter dood gebragt.
I. 99

Jumelles (Heer van) geslaagen
door Don Fredrik. VI. 384

Junius (Adriaan) of de Jonge,
handelt in Engeland. VI. 466.
wordt tot Regter over Olden-
barneveld, Hogerbeets en de
Groot aangesteld. X. 340

Junius (Franciskus), Leeraar te
Antwerpen, woont de eerste
raadpleegingen over 't Ver-
bond der Edelen by. VI. 122

Junius (Joan) de Jonge wordt ge-
magtigd tot de Vredehandeling
te Breda. VII. 29. naar Enge-
land gezonden. VII. 423

*Juriaan Schenk, Heer van Tauten-
burg*, voert bevel over 't Kei-
zerlyk Leger, in Overyffel. IV.
442. sluit een Verdrag met de
Staaten van Friesland. IV. 442.
ontvangt in 's Keizers naam de
hulde van Overyffel. IV. 479.
behaalt aldaar eenige voordee-
len. IV. 493. herwint het oude
Klooster. V. 91. belegert Ap-
pingadam. V. 115. wint het. V.

119

Juriaan Henrikszoon, Predikant
te Medenblik, Kerktwist met
hem. VIII. 27

Justiniani (Pompejo) geslaagen.
IX. 165. hy zoekt in de Betu-
we te dringen. IX. 211. stilt
eene muitery te Oostfende. IX.

427

Justinus van Nassau, natuurlyke
Zoon van Willem den I. ver-
zelt Anjou in Engeland. VII.
420. wint Liefkenshoek. VIII.
78. wordt Admiraal van Zeeland.

VIII. 87. raakt slaags met de
Spaansche Vloote. VIII. 286.
trekt naar Frankryk, met twee
Regementen. VIII. 429, 430.
handelt aldaar. VIII. 494, 497.
en in Engeland. VIII. 499. be-
looft den muitelingen te Hoog-
straaten hulp. IX. 218. verde-
digt Breda. XI. 9

Jutfaas (Dirk van). II. 247

Juten, in de meeste uitgaaven
van BEDA, *Viten* genaamd, stee-
ken naar Britanje over. I. 290

Izabella, Hertogin van Bourgon-
die, bekomt het bewind over
Holland, voor eenen tyd. IV.
7. stilt eenige beroerten. IV. 7, 8

Izabella Klara Eugenia, Dogter
van Philips den II. gebooren.
VI. 206. ten Huwelyk beloofd
aan den Aartshertoge Albertus.
VIII. 494. de Nederlanden wor-
den haar opgedraagen. VIII.
494. voorwaarden deezzer op-
dragt. VIII. 505. aanmerkingen
over dezelve. VIII. 506. zy ver-
biedt den Staaten den handel.

IX. 56. komt in de Nederlan-
den. IX. 64. wordt nevens haa-
ren Gemaal met moeite inge-
huldigd. IX. 65: zy stilt de mui-
tende knegten. IX. 79. komt in
't Leger voor Oostfende. IX. 109.

sluit een Verdrag met Jakob den
I. X. 480. handelt met de Ver-
eenigde Gewesten over een Be-
stand. XI. 106. sterft. XI. 181.
Zie voorts *Aartsbertogen Alber-
tus en Izabella.*

K.

Kaap Breton veroverd door de Engelschen, in 1745. XIX. 531

KAAP DE GODE HOOP ontdekt, in 1498. IX. 135

Kaapers (Duinkerker-) doen veel schade. IX. 63, 91, 103. XI. 236, 258, 276. vyf derzelven genomen. IX. 63. hunne wreedheid gestraft. IX. 91, 196. XI. 161, 162, 236. Premien beloofd aan elk die hun afbreuk doet. XI. 342

Kaapers (Fransche) in de Middellandsche zee. Kwellingen derzelven. XII. 444, 445. twee derzelven genomen. XII. 447

Kaapvaart der Zeeuwen. Oudft voorbeeld daar van. III. 22

Kaarden (Paulus van). zyne bedryven in Oostindie. IX. 144

Kaarsmaaker (Levyn Fanszoon) wordt Raad, nevens den Prinsfe. VI. 399. handelt in Engeland. VI. 466

Kaas- en Broodsvolk valt in Hoorn en Alkmaar. IV. 273. neemt Haarlem in. IV. 278. pleegt aldaar veel moedwils. IV. 279. poogt Leiden te verlossen. IV. 280. wordt zwaar gestraft, door Hertoge Albrecht van Saxen. IV. 282

Kabbeljaauwsche en Hoeksche Tweespalt. Oorsprong. III. 265, 276. voortgang. III. 365. IV. 3, 165, 185, 244. einde. IV. 289, 292

Kabbeljaauwschen. waarom dus genoemd. III. 278. wanneer. III. 483. welke Edelen en Steden daar toe behoorden. III. 280. zy vernielen ze-

ventien Hoeksche Sloten. III. 278. Hertog Albrecht zet hen uit het bewind. III. 295. zy raaken 'er wederom in. III. 321. Willem de VI. is hun niet gunstig. III. 365. verscheiden' hunner Sloten worden verwoest.

III. 440, 472. zy worden uit Amsterdam verdreeven. IV. 5. hunne bitterheid tegen die van Brederode. IV. 129. hun gedrag na de dood van Hertoge Karel. IV. 165, 174. zy raaken, alomme, op 't kuffen. IV. 185 enz. 195, 196. staan Maximiliaan eene zwaare Bede toe. IV. 190

Kabeljaauw (Jonkheer Jakob) helpt den Briele inneemen. VI. 345. bezet Alkmaar. VI. 440

Kabeljaauw (Jan) heeft de hand in eene muitery te Leiden. VIII. 259

Kabeljaauw (Jan Willem) helpt het Boerengat inneemen. XI. 428

Kadix ingenomen en geplonderd, in 1596. VIII. 440

KADZAND (LAND VAN). Prins Maurits valt 'er in. IX. 164. de Franschen insgelyks, in 1747. XX. 61

Kajana (het Eiland) in 1676 gewonnen en verlooren. XIV. 401

KAJUS JULIUS CEZAR. Zie CEZAR.

Kalf (Willem Maartenszoon), Baljuw van Waterland, door Sonoi, tot Regter gesteld over eenige Roomschegezinden. VII. 55. wordt Schout van Amsterdam. VII. 209

KALIGULA (KAJUS) waarom dus genaamd. I. 69. zyn belagchelyk bedryf, in en omtrent het Eiland der Batavieren. I. 84, 86, 87. hy ontvangt Adminius en eeni-

- eenige Britten aldaar. I. 85. hy wordt van zekeren Kaninefaat befpot. I. 86. hy ftigt een Vuurbaak. I. 86. verkoopt de Huisfieraaden zyner Zusteren, omtrent den Ryn. I. 89. doet zig een zegepraal bereiden. I. 89. wordt omgebragt. I. 90
- Kalla** of **Kaillart** naam van Kaligulas Tooren, agter 't Huis te Britten. I. 88
- Kallenberg** (*Gerard*). zyne krygsbedryven ter zee. XVI. 173, 316, 224
- Kalslagen** (*Jakob Koppier*, *Heer van*) handelt heimelyk met Oranje, in 1569. VI. 307
- Kalkart** (*Levyn*), Geheimschryver van 't Gezantschap naar Frankryk, in 1585. VIII. 56
- Kalvin** (*Jan*), Predikant te Geneve. VI. 129
- Kalvinisten**. Zie Gereformeerden.
- Kamer** der Geldmiddelen opge-regt, door Leicester. VIII. 156
- Kamer** (*Pieter van der*), Burgemeester van Haarlem, vermaant het graauw van den Haage tot ftilte. XX. 93
- Kamerling** (*Jakob*), Pensionaris van Delft, in gezantschap naar Engeland. X. 426
- Kamerling** (*Nikolaas*) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
- Kameryk**. Vrede, in 't jaar 1508, aldaar geflooten. IV. 358. in 't jaar 1529. IV. 503. de Stad wordt, door Karel den V., ingenomen. V. 260. door de algemeene Staaten verzekerd. VII. 125. neemt Fransche bezetting in. VII. 316. wordt door Anjou ontzet. VII. 415. door de Spaanschen bemagtigd. VIII. 402, 403. door de Franschen, in 1677. XIV. 439. Byeenkomst aldaar, in 1720 en vervolgens. XVIII. 215
- Kamminga** (*Pieter van*), zyn zig op Ameland geplonderd, door de Watergeuzen. VI. 309
- Kamminga** (*Vitus van*) gemagtigd om met Leicester te handelen. VIII. 176. gezonden naar Engeland. VIII. 192. meent dat Groningen zonder geschut te winnen zou zyn. VIII. 386
- Kaniminga** (*Walso van*). XII. 222
- Kamp** (*Gerardus van der*), Predikant te Zierikzee. Zyn gedrag in eene opschudding aldaar. XX. 74, 75, 99, 100
- KAMPEN** twist met Zwol, over den tol aan 't Zwarte Water. IV. 437. de Stad wordt gewonnen door Rennenberg. VII. 246. aanflag op deeze Stad. VIII. 18. oproer aldaar. VIII. 72. de Stad wordt ingenomen door de Munsterschen. XIV. 28
- Kampgevegten**. Oud gebruik derzelven, hier te Lande. II. 254. III. 118, 442 *Aant.*
- Kan** (*Nikolaas*), Raadsheer in den Raade van Brabant. XVI. 97
- Kanarie** (*groot*) overvallen, door van der Does. IX. 59. 't Kas-teel aldaar bemagtigd. IX. 59. twee Steden verbrand. IX. 60
- KANINEFAATEN**. waar zy gewoond hebben. I. 48. zy zyn niet, door Druzus, beoorloogd. I. 60. Tiberius overwint hen. I. 60. zy verbinden zig met Civilis. I. 121. verbranden twee Romeinsche Winterlegeringen. I. 122. slaan de Romeinen. I. 124. Labeo overvalt hen. I. 149.

- zy taften de Brittannifche Vloot
aan. I. 168
- Kant** (*Reinier*) bevordert de o-
penbaare Preeke. VI. 165, 166.
handelt heimelyk met Oranje,
in 1571. VI. 328. gemagtigd tot
het bewind in 't Noorderkwartier.
VI. 395. tot de handeling
over de Utrechtsche Unie. VII.
250. hy mistrouwt Leicester.
VIII. 245
- Kant** (*Reinier*), Burgemeester te
Gouda, door 't graauw gedwon-
gen. XIV. 79
- Kanter** (*Dirk*) wordt Burgemees-
ter van Utrecht. VIII. 301. X.
25. raakt buiten bewind. X. 26.
bewerkt verandering in de Re-
geering door oproer. X. 27.
wordt wederom Burgemeester.
X. 28. wordt afgezet. X. 30.
heeft kennis van een' toeleg
om nieuwe verandering te be-
werken. X. 31, 32. wordt geban-
nen. X. 32. sterft te Leeu-
waarden. X. 32
- Kapelle van Ryffel** (*Henrik van
den*) in bezending aan den Bis-
chop van Munster. XIII. 82
- Kapitein-Generaal**. de noodzaa-
kelykheid en noodeloosheid
om 'er een' aan te stellen, wede-
rydich beweerd, door de byzon-
dere Gewesten, in 't jaar 1651 en
federt. XII. 180, 181, 183, 188-
190, 299-304. het Kapitein-Ge-
neraalfchap in Holland afge-
fcheiden van het Stadhouder-
fchap. XIII. 289-295
- Karakanten**. Oude Inwooners van
Gallie. I. 161 *Aant.*
- Karaufus** ziet de zeefchuimeryen
der Saxers en Franken, door de
vingeren. I. 222. doet zig tot
Keizer verklaaren. I. 223. wordt
omgebragt. I. 228
- Kardinaalsgezinden**, dwatsboo-
men Oranje en de zynen. VI.
97. verliezen hun gezag. VI.
98. stemmen Egmonds reize naar
Spanje af. VI. 102. dringen op
ftrengheid. VI. 113. worden be-
fchimpt. VI. 128
- KAREL de GROOTE** wordt Kon-
ning van gantsch Frankryk. I.
418. zyne oorlogen met de Sa-
xers. I. 419, 424, 429, 440. hy
ftigt een Hof te Nieuwmegen.
I. 420. zyne Giften aan de U-
trechtsche Kerke. I. 420. hy
trekt naar Spanje. I. 422. over-
wint de Wilzen. I. 432. beoor-
loogt de Hunnen. I. 433, 439.
verfchilt met de Engelschen. I.
436. fluit een Verdrag met de
Saxers en Friezen. I. 442. geeft
den Friezen wetten. I. 445. be-
weegt hen en de Saxers tot de
belydenis van den Christelyken
Godsdienst. I. 432, 446. wordt
Keizer. I. 447. verdeelt zyn
Ryk. II. 34. komt te Nieuwmeg-
en. II. 35. ontvangt daar Kon-
ning Eardulf. II. 37. oorloogt
met de Deenen. II. 35, 37, 39.
komt te Boulogne. II. 41. sterft.
II. 42
- KAREL de Kaale**, Zoon van Kei-
zer Lodewyk, krygt deel in 't
Ryk. II. 56. verdeeling tuffchen
hem en zyne Broeders. II. 60.
hy bekomt een deel van Lo-
tharingen. II. 76. wordt Keizer.
II. 83. of hy Dirk den I. de Kerk
te Egmond hebbe opgedraagen.
II. 110
- KAREL de Dikke** wordt Keizer.
II. 86. stelt zig in 't bezit van
Lotharingen. II. 87. geeft een
deel deezer Landen aan den
Noor-

Noorman Godefrid. II. 87. wordt afgezet. II. 93

KAREL DE IV. (Keizer) stelt Hertog Albrecht aan tot Graave van Holland. III. 304

KAREL DE V. (Keizer) wordt gebooren. IV. 317. volgt zynen Vader op, onder Voogdye. IV. 337. verscheiden' Huwelyken voor hem geslooten, die afraaken. IV. 317, 356, 379, 380, 401. hy tekent eene verklaring tegen 't Regt van opperste magt van Frankryk, over eenige Nederlanden. IV. 381. aanvaardt de Regeering in persoon. IV. 388. bekomt het be- wind over Friesland. IV. 390, 392. stelt nieuwe Verpondingen in. IV. 391. maakt verandering in de Dyksregeering. IV. 395. sluit een verbond met den Koning van Frankryk. IV. 400. wordt tot Koning van Spanje gekroond. IV. 407. stelt orde op de schatting der groote en kleine Steden. IV. 412. de Pensionaris van Dordrecht vervalt in zyne ongenade. IV. 413. hy wordt Keizer. IV. 422. stelt orde op 't Land bestier. IV. 423. geeft een Plakaat uit tegen Luther. IV. 426. raakt in oorlog met Frankryk. IV. 429. bezorgt Adriaan den VI. de Paufelyke waardigheid. IV. 439. sluit een Verbond met Engeland. IV. 441. bemagtigt Friesland t'eenemaal. IV. 443. wint den slag van Pavie. IV. 450. maakt Bestand en Vrede met Frankryk. IV. 451, 460. trouwt. IV. 465. raakt op nieuws met Frankryk in oorlog. IV. 466, 477. wordt Heer van Overyffel. IV. 479. maakt Bestand met Frankryk en Engeland. IV. 491. wordt Heer van Utrecht. IV. 495. maakt Vrede met Gelder. IV. 499. met Frankryk. IV. 503. wordt, door den Paus, gekroond. IV. 508. trekt naar Duitschland. V. 7. komt in de Nederlanden. V. 14. doet eene Bede. V. 15. handelt hier over. V. 17. stelt zyne Zufter Maria tot Landvoogdes. V. 21. geeft Plakaaten uit, op 't burgerlyk bestier des Lands. V. 24. geeft een nieuw Berigtschrift aan 't Hof van Holland. V. 30. zyne strengheid tegen de Luther- schen. V. 29. hy keert naar Duitschland. V. 29. geeft aldaar vryheid van Godsdienst, by voorraad. V. 66. besluit Palts- graave Fredrik aan 't Deensche Ryk te helpen. V. 106. vordert hiertoe Holland Schepen af. V. 107. wordt Heer van Gronin- gen. V. 115, 120. raakt in nieu- wen oorlog met Frankryk. V. 124. onderneemt een' togt naar Tunis. V. 125. vereenigt het Nederstigt met Holland onder éenen Stadhouder. V. 131. maakt vrede met Gelder. V. 135. met Frankryk. V. 144. besluit tot een' togt naar Konstantino- pole. V. 157. die niet voort- gaat. V. 159. zyne reis naar de Nederlanden. V. 179. hy komt te Gend. V. 181. stilt de beroer- te aldaar. V. 181. komt in Hol- land. V. 186. doet eene Bede. V. 187. beslist een' twist over 't Stapelregt. V. 188. komt te Utrecht. V. 190. maakt René van Chalons Stadhouder van Holland. V. 191. stelt orde op

de Regeering, V. 193. vernieuwt de Ordonnantie op de Admiraliteit. V. 196. zyn ongelukkige togt naar Algiers. V. 210. hy raakt, op nieuws, in oorlog met Frankryk, V. 211. beweert zyn regt op Gelder en Zutfen. V. 234. valt in Gulikerland, en bemagtigt Duuren en andere Plaatsen. V. 253. Hertog Willem staat hem Gelder en Zutfen af, V. 255. zyne titels, met opzigt op de Nederlanden. V. 257. hy trekt naar Henegouwen en Kameryk. V. 259. verbindt zig met Henrik den VIII. tegens Frankryk. V. 261. ook met Hertoge Willem van Gulik. V. 261. en met den Koning van Deenemarke. V. 262. trekt naar de grenzen van Frankryk. V. 268. belegert S. Disier V. 269. 't welk overgaat. V. 271. hy maakt vrede met Frankryk. V. 272. geeft den Bisschop van Utrecht Oktroi, om Ketters te regt te doen stellen. V. 278. voert een' voorspoedigen Kryg tegen de Protestanten in Duitschland. V. 281. staat van zyn' ontvangst en uitgaave. V. 283. hy besluit, in tyd van vrede, vierduizend Paarden op de grenzen te onderhouden. V. 298. doet uitspraak over 't geschil, wegens de onderhoorigheid der Nederlanden aan 't Keizerryk. V. 313. doet zynen Zoon, Filips, tot toekomstenden Erfheer der Nederlanden inhuldigen. V. 328. maakt eene schikking op de opvolging. V. 333. beleent zynen Zoon, Filips, met de Nederlanden. V. 341. verklaart, dat dezelyen nooit zullen kunnen

vaneen gescheiden worden. V. 343. geeft wederom strenge Plakkaaten uit. V. 343. verzagtze een weinig. V. 349. geeft een vonnis tegen Brabant, ten behoeve van Holland. V. 350. doet de Kerkvergadering van Trente hervatten. V. 362. maakt vrede met de Protestanten. V. 366. belegert Mets, vrugteloos, V. 370. verovert Terouanne en Hesdin. V. 387. sluit een Huwelyk tusschen zynen Zoon en Koningin Maria. V. 392. stigt Charlemont en Philippeville. V. 416. sluit een Bestand met Frankryk. V. 417. staat het gebied over de Nederlanden af aan zynen Zoon Filips. V. 422-434. ondoet zig van zyne verdere heerschappyyen. V. 435. keert naar Spanje. V. 436. sterft. V. 438. vergelyking van zyn gedrag met dat van zynen Zoon, Filips. VI. 3, 4.

Karel, Aartsbetrog van Oostenryk, wat hem van de Spaansche heerschappy werdt toegelegd by het eerste Verdrag van Verdeelinge. XVII. 12. wat, by het tweede, XVII. 30. uiterste wil van Karel den II. ten zynen behoeve, XVII. 36. hy wordt tot *Koning van Spanje* verklaard. XVII. 206. landt te Lisbon. XVII. 207. zyne krygsbedryven in Spanje. XVII. 267, 285, 308, 323, 390, 390. hy trouwt, XVII. 314. wordt *Keizer*. XVII. 396. treedt in 't bezit der Oostenryksche Nederlanden. XVIII. 80, 98. sluit de Weener Verdragen met Spanje. XVIII. 306 enz. zyne *Pragmatike Sanctie*. XVIII. 311. zyne handeling in Duitsch-

- Duitschland. XVIII. 404. XIX. 7. hy versterkt zig in Italie. XIX. 13. beantwoordt den voorflag der Bondgénooten van Seville. XIX. 21. sluit, met Groot-Britanje. XIX. 48. is misnoegd op het Spaansche Hof, XIX. 78. zoekt de Staaten te beweegen om zig te moeijen met den oorlog om de Poolfche Kroon. XIX. 145. sluit voorafgaande punten met Frankryk. XIX. 199, 201. en eene eindelyke Vrede. XIX. 240. sterft. XIX. 285
- Karel, Keurvorst van Beieren**, handelt over zyn regt op de nalaaftenschap van Keizer Karel den VII. XIX. 289-292. wordt Keizer, onder den naam van *Karel den VII.* XIX. 335. verliest Beieren. XIX. 337. handelt en sluit met de Koninginne van Hongarye. XIX. 405. sterft. XIX. 494
- KAREL MARTEL** wordt Groot-hofmeester van Frankryk. I. 364, 366. wordt door Raganfrid en Radboud geslaagen. I. 366. overwint de Friezen. I. 367. zyn gezag wast aan. I. 371. zyne giften aan Willebrord. I. 372. zyne Krygsbedryven. I. 373. hy beoorloogt de Friezen, te water. I. 375. overwintze. I. 377. sterft. I. 382. verschildend oordeel over hem. I. 382
- KAREL de Eenvoudige**, Koning van Frankryk, helpt Raginer en Odokar tegen Zwentibold. II. 102. bemagtigt Lotharingen. II. 104. staat het Henrik, Koning van Duitschland, af. II. 106. houdt 'er egter, nog eenigen tyd, bewind over. II. 106. bevestigt Dirk den I. in zyn Grääffchap. II. 107. geeft hem 't bewind over de Kerkengoe-deren van Egmond. II. 108. redenen hiertoe. II. 113. hy wordt ontroond en sterft. II. 114
- Karel de VIII.** Koning van Frankryk. IV. 231. raakt in oorlog met Maximiliaan en Filips. IV. 236. maakt vrede. IV. 259. raakt op nieuws in oorlog met de Nederlanders. IV. 292. maakt vrede. IV. 294
- Karel de IX.**, Koning van Frankryk, raakt in oorlog met de Hugenootten. VI. 257. beweegt Oranje om zyn volk af te danken. VI. 290. maakt vrede met de Hugenootten. VI. 331. slagting onder dezelve op zyns Zusters Bruiloft. VI. 388. hy sterft. VI. 468
- Karel de II.** wordt Koning van Spanje. XIII. 178. zoekt in 't viervoudig Verbond te treden. XIII. 240. sluit de Akenfche Vrede met Frankryk. XIII. 329. overeenkomst wegens de onderftandgelden door hem aan Zweeden te betalen. XIII. 388-393. Verbond der Staaten met hem. XIII. 468. handeling over eene nadere verbindtenis. XIV. 241. die getroffen wordt. XIV. 276. hy verklaart Frankryk den oorlog. XIV. 277. treedt in 't Verbond met Zweeden. XV. 90. verklaart Frankryk den oorlog. XV. 137. wordt tot verdrag genoodzaakt. XV. 244. handeling met hem. XV. 294. hy verklaart geen afftand van zyne Nederlanden voor te hebben. XV. 294. doet Frankryk den oorlog aanzeggen. XVI. 9. treedt in 't Groot-Verbond. XVI. 103.

gerugten van zynen dood. XVII. 5. zyn uiterfte wil. XVII. 47. hy sterft. XVII. 50

Karel de I. wordt Koning van Groot-Britanje. XI. 20. fluit een Verbond met de Staaten. XI. 25. onluften tuffchen hem en de Staaten. XI. 56. hy zendt fchepen naar Rochelle. XI. 60. fluit Vrede met Spanje. XI. 126. verfchoont zig deswege by de Staaten. XI. 128. raakt in ongenoegen met hen, over de vrye Scheepvaart en Viffcherye. XI. 258. geeft zyne Dogter aan Willem den II. ter Vrouwe. XI. 300. onluften tuffchen hem en 't Parlement. XI. 322 - 326. hy zendt zyne Gemaalin met een geheim oogmerk naar Holland. XI. 327. raakt in openbaaren oorlog met het Parlement. XI. 329, 339. Fredrik Henrik onderfteunt hem. XI. 332. de Staaten zoeken de Vrede te bemiddelen. XI. 373. 's Konings Leger wordt geflaagen. XI. 378. gevolgen van deeze nederlaag. XII. 7. hy wordt te regt gefeld. XII. 32. de Staaten zoeken, vergeefs, hem te redden. XII. 33. hy wordt onthalsd. XII. 34. drie zynere Regteren in Holland gevat. XIII. 46

Karel de II., Koning van Groot-Britanje, begroet door de Staaten. XII. 35. wykt naar 't Eiland Jernfei. XII. 36. naar Frankryk. XII. 204, 205. komt in Zeeland. XII. 429, 430. en in Holland. XIII. 5, 6. het Parlement herftelt hem op den Troon. XIII. 8. de Staaten begroeten hem. XIII. 8. hy beveelt hun den Prins van Oranje aan. XIII. 9, 11. ver-

trekt naar Engeland. XIII. 10. handeling der Staaten met hem. XIII. 10, 11, 44-47. hy wil niet dat Frankryk hunne Viffchery handhaave. XIII. 21. is t'onvrede over hun Verbond met Frankryk. XIII. 33. zoekt zynen Neef, den Prins van Oranje, te bevorderen. XIII. 34. is zeer misnoegd op de Witt. XIII. 40, 41. fluit een Verbond met de Staaten. XIII. 47. raakt met hen in oorlog. XIII. 105 enz. 118, 120, 141. aanmerkingen op zyne Oorlogsverklaaring. XIII. 143. hy wyft den voorflag van Frankryk tot vrede van de hand. XIII. 160. zoektze door middel van Spanje. XIII. 162. geeft voor niet te oorloogen om den Prins van Oranje te bevorderen. XIII. 165. flookt den Biffchop van Munfter op tegen de Staaten. XIII. 171. haakt naar Vrede. XIII. 231. verklaart de Staaten niet tot verandering van Regeering te willen dringen. XIII. 236, 238. flaat den Haage tot handelplaats voor. XIII. 241, 242. verkieft Breda. XIII. 244. fchynt zekeren voorflag der Staaten kwalyk te verftaan. XIII. 255. verzoekt dat Kievit herfteld worde. XIII. 268. zendt Temple naar den Haage, om het drevoudig Verbond te bewerken. XIII. 296. Lodewyk de XIV. handelt met hem. XIII. 393-395. hypolft den Keurvorft van Brandenburg. XIII. 395 - 398. zyne handeling met de Staaten. XIII. 401-411. hy verbindt zig heimelyk met Frankryk. XIII. 417-420. zyne tocruffing ten

oorlog. XIII. 439. hy vat misnoegen op over 't niet ftryken. XIII. 443. geeft voor by 't Verbond te willen volharden. XIII. 445. handelt met de Staaten. XIII. 472-480. klaagt over befchimping van zyn' Perfoon en volk. XIII. 478. ruft zig toe ten oorloge tegen de Staaten. XIV. 5. verklaart hun den oorlog. XIV. 7, 9. zyne byzondere redenen hiertoe. XIV. 12. zyne eifchen. XIV. 44, 107, 123. nieuw Verdrag met Lodewyk den XIV. XIV. 119. hy fluit Vrede met de Staaten. XIV. 293 enz. bevordert de Vrede met Frankryk. XIV. 384, 459. weigert in 't Verbond met Zweeden te treden. XV. 62. houdt zig buiten de Vredehandeling. XV. 96. en buiten 't byftaan der Spaanfchen. XV. 131. fterft. XV.

296

Karel de IX., Koning van Zweeden. handeling der Staaten met hem. X. 43, 47. hy fterft. X. 48

Karel Gustaaf wordt Koning van Zweeden. XII. 387. raakt in verfchil met Poolen. XII. 387, 391. fluit een Verdrag met de Staaten. XII. 439. welk niet bekrachtigd wordt. XII. 442. handeling over dezelfs bekrachtiging. XII. 464. hy behaalt veel voordeels op den Koning van Deenemarke. XII. 462, 463. fluit met hem. XII. 463. hervat den kryg. XII. 465. de Staaten breeken de handeling met hem af. XII. 466. bekrachtigen eindelyk 't geflooten Verdrag. XII. 481. hy fterft. XII. 482

Karel de XI., Koning van Zweeden, maakt vrede met Deenemarke. XII. 482. handeling met

hem. XIII. 134. twee Verdragen met hem geflooten. XIII. 277. overeenkomt wegens de onderftandgelden hem ' door Spanje te voldoen. XIII. 388-393. hy fluit een Verbond met Frankryk. XIII. 470. zoekt de Vrede, in 1672, te bemiddelen. XIV. 242 enz. raakt in oorlog met de Staaten. XIV. 375. Verbonden met hem. XV. 60, 452. flaat den Staaten zyne bemiddeling voor. XVI. 136

Karel de XII., Koning van Zweeden, raakt in oorlog. XVII. 41, 44, 173. treedt in 't Groot Verbond. XVII. 205. zyne Krygsbedryven. XVII. 409 enz. 492. zyn misnoegen op de Staaten. XVIII. 103. hy sneuvelt voor Fredrikftad. XVIII. 193

Karel Emmanuel, Koning van Sardinie, verklaart den Keizer den oorlog. XIX. 157. neemt de voorafgaande Vredepunten aan. XIX. 207. en de Vrede van Weenen. XIX. 244. maakt eifch op het Hertogdom Milaan. XIX. 309. verdraagt zig met de Koninginne van Hongarye. XIX.

311

KAREL, naderhand Hertog van Bourgondie. zyne eerfte bedryven hier te lande. IV. 43. zyne Regtspleeging, over die van Haamftede. IV. 45. hy trouwt. IV. 46. vervalt in twift met zynen Vader. IV. 69. bekomt verfcheiden' Heerlykheden. IV. 70, 71. handelt, heimelyk, in Frankryk. IV. 77. Hertog Filips zoekt hem te doen vatten. IV. 80. vermoedelyke aanflag van Lodewyk den XI. tegen hem. IV. 81. hy verflaat de Franschen, by Montlhery. IV. 84. overwint de

K 5

Lui.

- .Luikenaars. IV. 85. wordt *Graaf*.
 IV. 97. slaat de Luikenaars an-
 dermaal. IV. 99. trouwt. IV. 99.
 wordt gehuldigd. IV. 99. ver-
 bindt zig met Eduard den IV.
 IV. 103. noodzaakt Lodewyk
 den XI. tot vrede. IV. 103.
 houdt het Graafgeding in Hol-
 land en in Zeeland. IV. 106.
 zoekt de Friezen tot onderwer-
 ping te brengen. IV. 107. raakt
 in nieuwe onlust, met Lode-
 wyk den XI. IV. 110. doet hei-
 melyke poogingen, om Eduard
 den IV. op den Troon te her-
 stellen. IV. 115. 't gelukt. IV.
 117. hy sluit Bestand en daarna
 Vrede met Frankryk. IV. 118.
 raakt in nieuwen oorlog met
 dit Ryk. IV. 123. sluit Bestand.
 IV. 124. stilt eene beroerte te
 Zierikzee. IV. 126. en te Dor-
 drecht. IV. 127. spreekt Rein-
 nouw van Brederode vry. IV.
 135. pandt Gelder en Zutfen.
 IV. 139. doet zig aldaar inhul-
 digen. IV. 140. staat naar den
 naam van *Koning*. IV. 145. zoekt
 zyn gebied langs den Ryn uit
 te breiden. IV. 147. belegert
 Nuis. IV. 149. verlaat het. IV.
 152. bemagtigt Lotharingen.
 IV. 156. wint Granfon. IV. 157.
 verliest een' veldslag aldaar. IV.
 158. en nog een' by Murat. IV.
 158. verliest Nancy. IV. 159. be-
 legert het, andermaal. IV. 159.
 sneuvelt. IV. 160. zyn aart. IV.
 160. men twyfelt lang, of hy
 wel dood zy. IV. 162
Karel, Zoon van Adolf van Eg-
 mond, te Gend opgevoed. IV.
 141, 306. Ridder geslaagen. IV.
 236. gevangen. IV. 237, 307.
 geslaakt. IV. 307. hy komt in
 Gelderland. IV. 307. doet den
 Hollanderen den oorlog aan.
 IV. 307. de Ryksvorsten ver-
 klaaren, dat hy geen regt op
 Gelder heeft. IV. 308. hy be-
 magtigt Leerdam. IV. 309.
 sluit een Bestand met den Aarts-
 hertoge Filips. IV. 317. die
 hem den oorlog aanzegt. IV.
 323. hy verliest een' sloop-
 fryd voor Monnikendam. IV.
 323. zoekt hulp by Frankryk.
 IV. 329. sluit een Bestand. IV.
 330. bemagtigt Grol, Lochem
 en Wageningen. IV. 340. ont-
 vangt Franche hulp. IV. 345.
 staat zyns Legers. IV. 352. hy
 valt in Brabant en Holland. IV.
 353. bemagtigt Muiden en
 Weesp. IV. 354. eischt Amster-
 dam op. IV. 354. bestormt het
 Blokhuis, te Ypseflood. IV. 355.
 maakt vrede. IV. 358. breektze
 wederom. IV. 360. valt in O-
 veryffel. IV. 363. wint Harder-
 wyk. IV. 365. en Bommel. IV.
 366. wordt tot Beschermheer
 van Utrecht aangenomen. IV.
 368. verrast Woudrichem. IV.
 371. handelt over vrede. IV.
 371. steekt de Voorstad van
 Amsterdam in den brand. IV.
 374. sluit een vierjaarig Be-
 stand. IV. 376. verbindt zig met
 Graave Edzard. IV. 384. zyne
 inzigten hier mede. IV. 385.
 hy maakt zig meester van Gro-
 ningen. IV. 384. bemagtigt ver-
 scheiden' Plaatsen in Friesland.
 IV. 387. doet een togt naar I-
 talie. IV. 397. verrast Nieuw-
 poort. IV. 398. sluit Bestand
 met Karel den V. IV. 401, 406,
 420, 447. trouwt. IV. 420. be-
 spiedt Holland in persoon. IV.

436. valt in Overyffel. IV. 438. maakt wederom Bestand. IV. 452. legt bezetting in Utrecht. IV. 469. verliest de Stad. IV. 494. maakt Vrede met Karel den V. IV. 494. verbindt zig met Christiaan den III. Koning van Deenemarke. V. 109. valt in Groningerland. V. 112. verliest Groningen. V. 115, 120. maakt een Verbond met Frankryk. V. 126. begint den oorlog, op nieuws, tegen Karel den V. V. 127. maakt vrede. V. 135. zyn aanslag op Enkhuizen. V. 143. hy twist met de Geldersche Steden, V. 145. bestemt haare schikking op de opvolging. V. 146. sterft. V. 147
- Karel Loderwyk**, Paltsgraaf aan den Ryn, wordt uit Meppen verjaagd. XI. 275. in Frankryk vastgezet. XI. 286. geslaakt. XI. 286
- Karel**, Prins van Spanje, in schyn, voorschikt tot de Landvoogdye der Nederlanden. VI. 39, 50, 53, 55. wordt ter dood gebragt. VI. 317
- Karel van Lotharingen** (Prins) wordt Landvoogd der Oostenryksche Nederlanden. XIX. 338. wint Praag. XIX. 341. trekt over den Ryn. XIX. 463. keert te rug. XIX. 469. gebiedt het Vereenigd Leger in de Nederlanden, in 1746. XX. 30
- Karel**, oudste Zoon des Pretendents, komt in Frankryk. XIX. 423. verwekt eenen opstand in Schotland. XIX. 525, 527. vlugt. XIX. 528
- Karel van Poitiers** wordt Opperopzigter der Hollandsche Dykaadjen, IV. 395
- KARIOVALDA**, Legerhoofd der Batavieren, sneuvelt. I. 75, 76
- Karleton** (*Dudley*), Gezant van Jakob den I. by de Staaten. X. 154. wordt aangezet, om ten behoeve van Prinsse Maurits, eenen brief te verwerven van den Koning. X. 154. raadt de nationaale Sinode aan. X. 180. antwoord, hem, door die van Holland, gegeven. X. 181. Weegschaal zynere Redevoeringe. X. 182, hy werkt tegen Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 331. zyn gesprek met Prinsse Maurits. X. 487
- Karnisse** (*Heer van*) gemagtigd tot de handeling over de Utrechtsehe Unie. VII. 250
- KAROLOMAN**, Zoon van Karel Martel, regeert Oostfrankryk. I. 382. noemt zig *Hertog* en *Prins der Franken*. I. 383. slaat de Saxers en Friezen, I. 402. wordt Monnik. I. 404
- KAROLOMAN**, Zoon van Pipyn, wordt Koning van Oostfrankryk. I. 418. sterft. I. 418
- Karen** (*Noël van*), *Heer van Schoonewal*, zoekt Oranje tot Stadhouders van Vlaanderen te bevorderen. VII. 296. de moorder van den Prinsse maakt kennis met hem, in Frankryk. VII. 530. hy wordt, wegens Vlaanderen, gemagtigd tot de opdracht der heerschappye aan Frankryk. VIII. 55. en aan Engeland. VIII. 90. wordt gewoonlyke Gezant der Staaten, in Engeland. VIII. 352. tragt de Koningin af te maanen van vrede met Spanje. IX. 92, 93. onderzoek, of hy haar tot het ontzetten van Oostende hebbe

- geraaden. IX. 111. hy wordt van Jakob den I. in de hoedanigheid van Ambassadeur erkend. IX. 178. verwerft een' brief van hem, waarby 't verdraagen der Kerkelyke geschillen geraaden wordt. X. 60. bewerkt de herlevering der verpande Steden. X. 103, 104. sterft. XI. 21
- Kasembrood*. Zie *Bakkerzeel*.
- Kasembrood (Leonard)* handelt in Duitschland en in 't Noorden. VII. 78. wordt tot de opdracht der heerschappye naar Frankryk geschikt. VIII. 54, 55. doet de reis niet. VIII. 56
- KASIMIR**. Zie **ERNST**, **HENRIK**, **JOAN KASIMIR**.
- Kastel-Rodrigo (Markgraaf van)* wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden, in 1644. XI. 396
- Kastel-Rodrigo (Don Francisco de Moura en Corte Real, Markgraaf van)* wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XIII. 137. weigert den Franschen hulptroepen doortogt. XIII. 177. houdt by de Staaten aan, om hulp tegen Frankryk. XIII. 280, 281. begint moed te schepen. XIII. 286. de Staaten dringen hem tot het aanvaarden van Frankryks voorflag. XIII. 315. hy neemt de Wapenschorsing aan. XIII. 318. de handeling met hem vordert. XIII. 321. hy aanvaardt een der twee punten van Frankryks tweeledigen voorflag. XIII. 325. de Witts oordeel over zyn draalen. XIII. 329. hy waarfchuwt de Staaten tegen Frankryk. XIII. 332
- Kastrichem (Bruin van)* sneuvelt te Schagen. II. 262
- KATALONIE**. Krygsbedryven aldaar, in 1674. XIV. 335. in 1675. XIV. 374. in 1677. XIV. 442. in 1678. XIV. 473. in 1689. XVI. 15. in 1690. XVI. 119. in 1691. XVI. 157. in 1693. XVI. 253. in 1694. XVI. 269. in 1695. XVI. 296. in 1696. XVI. 319. in 1697. XVI. 369. in 1705. XVII. 267. in 1706. XVII. 284. in 1713. XVIII. 13
- Kats (Jakob)*, Pensionaris van Dordrecht, handelt in Engeland. XI. 58. sommigen zoeken hem tot Raadpensionaris te bevorderen. XI. 142. 't gelukt. XI. 242, 243. hy wordt Groot-Zegelbewaarder. XI. 395. krygt kennis van de verzekering van zes Heeren en van een aanslag op Amsterdam. XII. 91. opent en sluit de groote Vergadering met eene aanspraak. XII. 153, 198. brengt twee gefchriften van Willem den II., wegens 't gebeurde in 1650, te voorschyn. XII. 192. legt het Raadpensionarisfchap neder. XII. 213. trekt in buitengewoon Gezantschap naar Engeland. XII. 213, 215, 216
- Kats (Nikolaas van)* stilt een oproer te Utrecht. III. 14
- Kats (Nikolaas van)*, Heer van Schoonhoven. III. 148
- KATTEN**, waar zy woonden. I. 11. hun twist met de Batavieren. I. 11. verscheiden' Plaatsen in de Nederlanden naar hen genoemd. I. 12 *Aant.* zy worden, door Germanikus, geslaagen. I. 65. belegeren Maguntiakum. I. 146. vallen in Belgie. I. 192. worden door Antonius beoorloogd. I. 197
- KATTENWALD** bewerkt een Verbond

- bond tusschen Cezar en de Batavieren. I. 47
- Kauchen**, oude wooning van dit volk. I. 59 *Aant.* togt van Druzus tegen hen. I. 59. hunne zeeschuimeryen. I. 91. door Korbulo beteugeld. I. 93, 95. zy vallen in Belgie. I. 192
- Kaww (Iman)**, Raadsheer, naar Goes gezonden. XVI. 207, 214. *Zie Cavw.*
- Kauwenburg (Pieter van) van Be-lois** verklaart Uitenbogaard niet meer te kunnen hooren prediken. X. 150. wordt tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot gesteld. X. 340
- Keenenburg**, bemagtigd door Henrik den III. II. 159
- Keenenburg (Otto van Egmond, Heer van)**, tekenaar van 't Verbond der Edelen, gemagtigd omeen Vertoog te doen aan de Landvoogdesse Margareet. VI. 152. hy handelt heimelyk met Oranje, in 1571. VI. 328. verwelkomt 's Prinzen Bruid. VII. 68. handelt over de opdracht der Graaflykheid aan hem. VII. 513.
- Keizer (Abrabam)** over verboden verstandhouding gestraft. XIII. 435
- Keizer (Nanning)**, Pensionaris van Hoorn, door Willem den II. in hegtenis genomen. XII. 90. op Loevestein gezet. XII. 92. geslaakt, mids zig onthoudende van de Regeeringe. XII. 109. hersteld in zyne waardigheid. XII. 127, 194. hy handelt in Deenemarke. XII. 271-276
- Keizerryk (Duitsch)** geschil over de onderhoorigheid der Nederlanden aan het zelve. V. 301
- Keizerryk (Grieksch of Oostersch)** staat van het zelve. II. 40
- Kemp (Pieter)** wordt tot de Utrechtse Vredehandeling gemagtigd. XVII. 427
- KENNERLAND** [*Kinnin of Chibeym*] aan Roruk ter Leen gegeven. II. 49. eenige goederen, in dit Graaffchap, Dirk den II. afgestaan. II. 126. door Graave Lodewyk bemagtigd. II. 316
- KENNEMERS** staan op tegen Dirk den VI. II. 222. onderwerpen zig. II. 223. verwoesten Schagen. II. 260. staan op tegen de Edelen. III. 10. vallen in Amstelland. III. 11. belegeren Haarlem. III. 13. verbinden zig met de Stigtschen. III. 12, 14. verliezen hunne voorregten, om 't weigeren van 's Graaven bede. III. 207. loopen Holland af. III. 471. worden voor Hoorn gestuit. III. 473. verliezen hunne voorregten. III. 476. worden in dezelve hersteld. IV. 54. verbeurenze op nieuws. IV. 283. en verkrygenze wederom. IV. 283
- Kerby (Jozef)**, Engelsche Consul te Amsterdam. zyn huis wordt geplonderd. XVI. 312
- Kerkberoeringen hier te Lande**, in 1750 en 1751. XX. 377 enz.
- Kerkenorde der Sinode van 1586** bevestigd, door Leicester. VIII. 153. aangenomen onder voorwaarden, door de Staaten. VIII. 189
- Kerkenorde in 1591** ontworpen door de Staaten. VIII. 361. wordt niet bekragtigd. VIII. 363. besluit der Staaten daaromtrent. X. 54, 55
- Kerkenorde der Staaten van Utrecht van 1612.** X. 55
- Ker-**

- Kerkenorde** der Sinode van Dordrecht van 1619 wordt niet goedgekeurd door de byzondere Staaten. X. 329
- Kerkbove** (*Melchior van den*) voert het bevel over den onderstand in Schepen aan Venetie. X. 308
- Kerkvergadering** van Trente byeen geroepen. V. 277. voortgang derzelve V. 280. klein getal der Leden, aldaar, in 't eerst, samengekomen. V. 280, 365. zy wordt hervat. V. 360. Nederlanders derwaards gezonden. V. 362. zy wordt beslooten. V. 365. en gezogt in te voeren in de Nederlanden. VI. 102, 110, 111. 't gelukt, met eenige bepaling. VI. 113, 114
- Kerkvergaderingen** der agtste eeuw. I. 394
- Kerpen** ('t Slotte) gewonnen, in 1568. VI. 287. wederom in 1574. VI. 471. door Parma bemagtigd. VII. 242
- Kerstrand** (*Jobn Ker van*) geeft aanleiding tot het opregten eener Oostindische Maatschappye door den Keizer. XVIII. 266
- Ketel** (*Roelof*) tragt Groningen aan de Staatsche zyde over te brengen. VIII. 76. wordt ter dood gebracht. VIII. 77
- Kettery** van Adelbert en Klemens. I. 391. van eenige Friezen. II. 45. van Tanchelyn. II. 211
- Keulen**. geschil met den Bisschop van Keulen, over 't regt tot de Kerke van Utrecht. I. 408. Vredehandeling aldaar, in 1579. VII. 277-285, 310-316. byeenkomst aldaar, over de Kleefsche en Guliksche nalaatenschap. X. 44. Vredehandeling aldaar, in 1673. XIV. 244 enz. wordt gerekt. XIV. 264
- Keulen** (*Keuroorft van*) klaagt over 't schenden van zynen bodem. VIII. 348. eifcht Rynberk te rug van de Staaten. VIII. 469. IX. 29. hun antwoord. VIII. 469. zyn misnoegen op de Staaten neemt toe. XII. 15. overeenkomst met hem wegens Rynberk. XIII. 374. zyn voorneemen om de Staaten te beoorloogen ontdekt zig. XIV. 5, 12. hy verklaart hun den oorlog. XIV. 27. verschil over eenen opvolger. XV. 413
- Keuren** van Schieland tegens de afgezonderde Vergaderingen der Contraremonstranten. X. 141
- Kick** (*Abraham*), Consul der Engelsche Natie te Rotterdam. XV. 303
- Kies** (*Pieter*) helpt Haarlem aan 's Prinsens zyde overbrengen. VI. 368. wordt 'er Burgemeester. VI. 412. wordt gevangen gezet. VI. 432. suik de beroerte, in 1578. VII. 210
- Kievit** (*Joan*) wegens Rotterdam zitting hebbende in de Gekommitteerde Raaden, heeft deel in den handel van Buat. XIII. 219. wykt ten Lande uit. XIII. 220. vonnis over hem. XIII. 223. Karel de II. verzoekt, vergeefs, om zyne herstelling. XIII. 268. hy is verdagt van 't verwekken van beweging in Rotterdam. XIV. 76. komt aldaar te rug. XIV. 115. is ten tyde van den moord der Witten in den Haage. XIV. 176. bekomt brieven van *Abolitie*. XIV. 193. wordt Vroedschap en Pensionaris te Rotterdam. XIV. 194. en Raad

Raad en Fiskaal ter Admirali-
teit. XV. 327. hy raakt in heg-
tenis. XV. 327. beschuldigt an-
dere Raaden. XV. 327, 330.
wordt gevonnift. XV. 334. raakt
los. XV. 334

Killegroi (Henrik) wordt tot Lid
van Leicesters Kamer van Geld-
middelen aangesteld. VIII. 156,
157. levert Leicesters Akte van
aftand over. VIII. 270

Kimbren, waar zy oudtyds ge-
woond hebben. I. 6. hun oor-
log met de Romeinen. I. 8-11

Kinnin of Kinbim. Zie KENNE-
MERLAND.

Kinbeim (Beek). waar gelegen.
II. 107

Kinschot (Antoni van), Griffier
van 't Hof. XV. 259

Klaas Korf, de Ontvanger. zyn
schraapzugt. IV. 262. zyn huis
wordt geplonderd. IV. 273

Klaaszoon (Reinier), Onder-Ad-
miraal, steekt den brand in zyn
eigen buskruid. IX. 222

*Klant (Adriaan) tot Stedum, Heer
van Nittersum*, gemagtigd tot de
Munsterfche Vredehandeling.
XI. 405

Klant (Egbert) vervoegt zig,
wegens zeker geschil in Stad
en Lande, aan de algemeene
Staten. XIII. 342

Klassikus verbindt zig met Civilis.
I. 147, 149. doet zig voor
Romeinsch' Veldheer erken-
nen. I. 151

KLAUDIUS (Keizer) herftelt ze-
keren Altaar. I. 91: trekt tegen
de Britten. I. 91. wordt vergif-
tigd. I. 95

KLAUDIUS CIVILIS. zyn afkomst
en gedaante. I. 117. togt tegen
de Britten. I. 91. hy wordt, ge-

vangkelyk, naar Rome gevoerd.
I. 99. in vryheid herfteld. I. 102
belluit tegen de Romeinen op
te staan. I. 117. veinst Vespas-
ziaans zyde, tegen Vitellius,
te kiezen. I. 117. hitft de Ba-
tavieren op tegen de Romeinen.
I. 120. verbindt zig met de Ka-
ninefaaten. I. 121. ontveinst,
deel aan derzelve vyandlykhé-
den te hebben. I. 124. slaat de
Romeinen. I. 124. zoekt de Gal-
liërs aan zyne zyde te trekken.
I. 125. verjaagt twee Keurben-
den. I. 127. brengt zyn volk
onder den eed van Vespaziaan.
I. 131. bestormt en belegert Ve-
tera. I. 132, 136. men zoekt
hem de wapenen te doen af-
leggen. I. 139. hy tokkelt de
Treviren. I. 140. overmeestert
Asciburgium. I. 140. wordt te
Gelduba afgeslaagen. I. 141. Vo-
kula verjaagt hem, van voor Vē-
tera, op nieuws. I. 145. zyne
Ruitery slaat de Romeinsche. I.
145. hy verklaart zig vyand der
Romeinen. I. 146. beweegt de
Galliërs tot opftand. I. 143, 147,
149. Vetera geeft zig aan hem
over. I. 152. hylegt zyn hair af,
als overwinnaar. I. 153. hy
brengt de Agrippiner Bouwftad
over aan zyne zyde. I. 156. ook
de Tongeren. I. 158. Cerialis
slaat hem. I. 166. de Ubiën val-
len hem af. I. 167. zyne tweede
nederlaag. I. 171. hy verbrandt
de Stad, en wykt op 't Eiland
der Batavieren. I. 172. overvalt
de Romeinsche Legerplaatfen
op dit Eiland. I. 174. zyne derde
nederlaag. I. 177. hy rust ee-
ne Vloot toe. I. 178. hy slaat vrede
met Cerialis. I. 181

- KLAUDIUS LABEO**, Overste eener Batavische vleugel, raakt met Civilis in geschil. I. 127. loopt de Landen der Kaninefaaten en Marezaaten af. I. 149. poogt Civilis te stuiten. I. 157, 158.
- KLAUDIUS VIKTOR**, Zusters Zoon van Civilis, overvalt Asciburgium. I. 141
- Kleding**. Pragt derzelve, ten tyde der Hertogen Filips en Karel. IV. 97. bepaald, ten tyde van Karel den V. V. 27, 29, 293
- Kleef** (*Huis te*) door Hertoge Albrecht gestigt. III. 353
- Kleef** ingenomen door Graave Willem, in 1635. XI. 207, 208
- Kleerbaage** (*Juliaan*). zyn aanslag op 's Hertogenbosch. VIII. 67. op Gorinchem. VIII. 176. hy ruimt deeze Stad. VIII. 205. wordt te Utrecht gevat. VIII. 300. raakt los. VIII. 303
- KLEVE**, **GULIK en BERG**. Onlusten over het regt tot deeze Hertogdommen. VIII. 416. X. 7. de Staaten neemen 'er deel in. VIII. 418, 437, 438. IX. 24, 435, X. 44. zy verklaaren zig voor Brandenburg en Nieuwburg. X. 9. toestand der zaaken, in 1613 en 1614. X. 71-75. Verdrag van Zante. X. 78-80. de Landen worden, grootendeels, ontleidigd van vreemd Krygsvolk. XI. 129. nieuwe twist over deeze Landen. XII. 203, 204
- Klemens en Adelbert**, Kettters der agtste eeuw. I. 391
- Klerk** (*Koenraad*) bewerkt de opdragt der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 345
- KLODIO** regeert over de Salische Franken. I. 281, 282. waar hy zyn verblyf hadt. I. 282 *Aant.* hy maakt zig-meester van eenig Land in Gallie. I. 287
- Kloek** (*Pieter*), Raad van Amsterdam, handelt met Willem den II. XII. 104
- Kloet** (*Herman Fredrik*), Overste van Nuis, helpt Werle inncemen. VIII. 125. verliest Nuis. VIII. 131. wordt gekwetst. VIII. 133. en in zyn bed verworgd. VIII. 133
- Kloet** (*de Ritmeester*) redt Lodewyk van Nassau in den slag by Nieuwpoort. IX. 83. wint Krakau. IX. 102
- Kloosters geplonderd door Bederodes knegten. VI. 215, 232. door de Watergeuzen. VI. 309. door OranjesKrygsvolk. VI. 385
- Kloppenburg** (*Joannes*), Predikant te Amsterdam, wordt ter Stad uit gezet. XI. 84
- KLOTARIS** wordt Koning van Oostfrankryk. I. 320. overwint de Saxers. I. 321. wordt door hen overwonnen. I. 323. sterft. I. 323
- KLOTARIS DE II.** wordt Koning van Frankryk. I. 330. overwint de Saxers en Friezen. I. 330
- KLOVIS**, Koning der Franken, overwint Syagrius. I. 301. en verscheiden andere Mogendheden in Gallie. I. 304. ook de Alemannen, Friezen en Saxers. I. 307. wordt Christensch. I. 307. verdraagt zig met de Armorichen. I. 308. overwint Sigebert, Kararik en Regnomer. I. 309, 310. neemt de waardigheid van *Consul* aan. I. 308. sterft. I. 310
- KLOVIS DE II.** wordt Koning van Frankryk. I. 347
- KLO-**

- KLOVIS DE III.** wordt Koning van Oostfrankryk. I. 348
- KLUNDERT** bemagtigd door Mondragon. VII. 62
- Knecht** laat zig op zyns Heeren lyf doorsteeken. VII. 241
- Kniphuizen van Luisberg** handelt te Stede. XII. 388
- KNODSENBURG** gestigt, in 1590. VIII. 345. belegerd door Parma. VIII. 357. verlaaten. VIII. 358. door de Franschen veroverd. XIV. 34
- KNOKE (Fort DE)** veroverd door de Franschen, in 1744. XIX. 456
- Kruit (Joan de)** door Fredrik Henrik aangesteld om den eersten Edele in Zeeland te vertoonen. XI. 6. helpt hem aan 't geruust bezit van 't Prinsdom Oranje. XI. 131. zyne handeling in Frankryk. XI. 196. 276, 277; 278. hy wordt gemagtigd tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 404, 405. doet een' keer naar den Haage XI. 415. is verdagt by de Franschen. XI. 419, 451. handelt, van wege het Huis van Oranje, met de Spaanschen. XI. 425; 475, 488. zyne plaats onder de Staaten van Zeeland wordt hem ontzeid. XII. 132
- Knyf (Joannes)** wordt Bisschop van Groningen. VI. 66
- Kobbe (Maarten)** verliest Lingen. IX. 189
- Kodt (Henrik)**, Pensionaris van Yperen, doet een voorslag tot Vrede. IX. 90
- Koehoorn (Memmo van)** verdedigt het Fort William. XVI. 179. helpt Namen veroveren. XVI. 283 enz. ook Venlo. XVII. 165. en Bon. XVII. 183
- Koen (Jan Pieterszoon)** stigt Batavia. X. 395, 399. wordt beschuldigd door de Engelschen. XI. 23. sterft. XI. 23
- Koenderts van Helpen (Abel)**, gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321. tot het onderzoek van Oldenbarneveld, Hoogerbeets en de Groot. X. 288
- Koenderts van Helpen (Beernd)** doet afstand van zyne plaats in de Generaliteit. XI. 348
- KOENRAAD DE I. (Keizer)** tragt naar Lotharingen. II. 104. sterft. II. 105
- KOENRAAD DE II. (Keizer)**. II. 149. sterft te Utrecht. II. 153
- KOENRAAD DE III. (Keizer)** herstelt de Utrechtsche Kerk, in 't regt op Oostergouwe en Westergouwe. II. 226. dringt Utrecht eenen Bisschop op. II. 234. sterft. II. 295
- Koenraad**, Roomsch - Koning, Zoon van Keizer Fredrik den II. II. 380. kant zig tegen Willem den II. II. 383. noodzaakt hem, Duitchland te ruimen. II. 386, 387
- Koenraad**, Bisschop van Utrecht, voltrekt het Slot te Yffelmonde. II. 183. wordt aldaar belegerd. II. 188. en, volgens sommigen, gedood. II. 189. bekومت de Graaffschappen Oostergouwe, Westergouwe, Islegouwe en Stavoren. II. 194, 196
- KOEVERDEN (Slot te)** van ouds in bewaaringe des Bisschops van Utrecht. II. 229
- KOEVERDEN** verlooren, herwonnen, en wederom verlooren, in 1580. VII. 339, 340, 342. bemagtigd door Prinsse Maurits, in 1592. VIII. 367. vergeefs be-

- legerd**, door Verdugo. VIII. 379, 385. ingenomen door de Bisschoppelyken. XIV. 129. herwonnen door de bezetting van Groningen. XIV. 239
- Kogels** (gloeiende) wanneer in gebruik gebragt in belegeringen. VII. 359
- Kok van Neorynen** (*Maximiliaan van Blais*, gezeid de) een der eerste tekenaaren van 't Verbond der Edelen. VI. 123. bevordert de tekening, by anderen. VI. 127. woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174. tekent zeker Verzoekschrift. VI. 204. komt by Brederode, te Amsterdam. VI. 220. wordt onthald. VI. 277
- Kok van Neorynen** (*Robert de*) dient onder Brederode. VI. 211
- Kolterman** (*Gerard*) Heer in *Kalkaris-boek*; in bezending naar Zeeland op 't stuk der *Harmonie*. XIII. 335
- Kolterman** (*Hans*) krygt last om Haarlem aan 's Prinsfen zyde over te brengen. VI. 358. bevordert de omkeering van Enkhuizen. VI. 358. ook die van Haarlem. VI. 368. ontdekt een aanslag op de Stad. VI. 410
- Kolyn** (*Pieter*), Burgemeester van Amsterdam, door de Herdoopers gedood. V. 95
- Komans** (*Feronimus*) handelt over Vrede met Spanje. VIII. 395
- Komeeten**. twee hier te Lande, in 1618 gezien. X. 309. een in 1680. XV. 55. een in 1743, en een in 1744. XIX. 475
- Kondrusen**, een Germanisch Volk in Gallie. I. 43
- Koning** (*Filips de*) sneuvelt voor Haarlem. VI. 417
- Koning** (*Jan Gysbrochtszoon*) zoekt Dordrecht en Brielle te doen omflaan. VI. 320. wordt verbrand. VI. 321
- Koning** (*Kornelis de*) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23. gemagtigd om te handelen over 't zoeken van uitheemsche hulpe. VII. 79 *Ant.* handelt te Gend. VII. 110
- Koningen** (oude) der Franken. *Exatech* of *Aech*. I. 221. *Genobon* of *Genobaudes*. I. 221, 224. *Askarikus* en *Regaricus*. I. 229, 230. *Mellebandes*. I. 265. *Markomer* en *Sunno*. I. 268. *Klodius* of *Klodio*. I. 281. *Childerik*. I. 293. *Egidius*. I. 293. *Klovis*. I. 303. *Ragnakarius*. I. 304. *Kararik*. I. 304, 309. *Sigebert*. I. 309. *Regnomer*. I. 310
- Koningen** van Oostfrankryk. *Theodorik*. I. 310. *Theodebert*. I. 312. *Theodebald*. I. 319. *Klotaris*. I. 320. *Sigebert*. I. 323. *Chilperik*. I. 326. *Childebert*. I. 327. *Theodebert de II*. I. 329. *Klotaris de II*. I. 330. *Dagobert*. I. 331. *Sigebert de II*. I. 344. *Dagobert de II*. I. 346. *Childebert de II*. I. 347. *Klovis de II*. I. 347. *Klotaris de III*. I. 348. *Childerik*. I. 348. *Theodorik de II*. I. 355. *Klovis de III*. I. 365. *Childebert de III*. I. 365. *Dagobert de III*. I. 365. *Chilperik de II*. I. 367. *Theodorik de III*. I. 374
- Koningsmark** (*Graaf van*), Luitenant-Generaal van 't Voetvolk. XIV. 229. zyn last op de bescherming van Bodegrave. XIV. 230. hy wykt. XIV. 231, 232, 233, 234. sneuvelt in 't beleg van Bon. XIV. 279

- Koningsvry** (*Fredrik van Baaxen, Heer tot*), neemt het Opperbevel aan over de Waardgelders te Utrecht. X. 229. wordt uit de Regeering gezet. X. 234
- Konstabel van Kastilie** (*Don Inasko Melchior Fernandes de Velasko en Touar*) wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XIII. 469
- Konstans**, Zoon van Konstantyn, slaat de Franken. I. 233
- Konstantinopole**. Keizer Karel onderneemt een' togt derwaards, die niet voortgaat. V. 157
- Konstantius Chlorus** slaat de Franken. I. 224. en Alemannen. I. 225
- KONSTANTYN de Grootste** slaat de Franken. I. 230. of hy zagtmoedig geweest zy. I. 230. hy bezet den Ryn met Schepen en Volk. I. 232. begunstigt de Franken. I. 233
- Konstantyn** werpt zigt tot Keizer op, in Gallie. I. 274
- Koolbaas** (*Kasper*), Predikant te Leiden, twist met Pieter Pieterszoon. VII. 334. wordt afgezet. VII. 374
- Koophandel** (algemeene). Voorslag van zyne Hoogheid tot herstelling van den zelven onderzocht. XX. 411 enz.
- Koophandel** (aloude) dezer Landen. I. 89, 123. op Engeland. I. 246, 437, 438. II. 7, 8. III. 21, 53, 63, 187, 405, 498. IV. 89, 233, 302, 321. V. 396. op de Oostzee. III. 201. aanwas van den zelven. III. 251, 500
- Koophandel op Engeland** bekommerd. VI. 61, 75. hersteld. VI. 75. op nieuws verboden, in 1569. VI. 305. wederom vrygelaaten; in 1579. VI. 305. be-
dorven door de Akte van 't Parlement van 1651. XII. 212. XVI. 41
- Koophandel op Frankryk** van wat aanbelang. XIII. 18. wordt door Lodewyk den XIV. bekommerd. XIII. 438, 461
- Koophandel op Groot-Britanje** merkelyk besnoeid, door eene Akte van 't Parlement van 1651. XII. 211. XIII. 251, 267. XVI. 41
- Koophandel op de Oostzee** bekommerd, door 't verhoogen der Zondsche tollén. VI. 237. VIII. 319, XI. 379. groot gewigt van den zelven. XII. 467
- Koophandel op Spanje en Portugal**, hoe gedreeven, gedurende den Spaanschen oorlog. VII. 355, 356. wordt verboden. IX. 55, 90. wederom vrygesteld; doch voor korten tyd. IX. 163. met Spanje, by de Munstersche Vrede geregeld. XI. 473. XII. 23
- Koophandel op de Spaansche Nederlanden** verboden. IX. 56. handeling over een Verdrag van Koophandel op dezelven. XVII. 53
- Koophandel op en van Zweeden**, door Plakaaten bepaald. XVIII. 489
- Kooren**, verboden uit te voeren, zonder betaaling van *Congie*- of Verlofgeld. IV. 481, 482. 't Verlofgeld wordt afgeschafft. V. 9. gebrek aan Kooren. V. 42, 293. 't Verlofgeld wederom ingevoerd. V. 104. andermaal afgeschafft. V. 105. op nieuws ingevoerd. V. 198. schadelykheid van het zelve. V. 201. 't wordt voor vyfentwintigduizend gulden

- dens afgekogt. V. 207. wederom geheeven. V. 283, 293. den uitvan 't Kooren voorgenomen te verbieden. V. 293
- Koorenwinder** (*David*) beleidt een' aanslag op 't leeven van Prinse Maurits. X. 451, 452, 459. wordt gevat. X. 470. en onthalsd. X. 474, 475
- Koornbert** (*Dirk Volkaartszoon*) bevordert het ontslag van 's Prinzen schepen te Embden. VI. 325. schryft eene Verdediging der Wethouderschap van Leiden. VII. 336. moeilykheid, hem overgekomen, over 't opstellen van zeker Verzoekschrift. VII. 369. hy ontdekt een' aanslag op Enkhuizen. VII. 464
- Koornbert** (*Frans Volkaartszoon*) bevordert de Hervorming te Amsterdam. VI. 194
- Koornbert** (*Klement Volkaartszoon*) bevordert de Hervorming te Amsterdam. VI. 194. handelt met Brederode. VI. 219
- Koppenbage**. Vredehandeling aldaar. III. 539. of de onzen aan de Voorwaarden, hier geslooten, voldaan hebben. III. 544. andere Vredehandeling aldaar. V. 45
- Koppensdamme** (*Pieter Karel de Bils, Heer van*), oefent groot gezag in Thoolen. XVII. 149
- Koppier**. Zie *Kalflagen*.
- Korbulo** (*Domitius*) verjaagt den Kaninefaat Gannaskus. I. 92. doet hem ombrengen. I. 93. overheert de Friezen. I. 92. verenigt Ryn en Maas, door eene graft. I. 94
- Kornelis, Heer van Zevenbergen**, trekt op tegen de Gelderschen. IV. 323
- Kornput**. VII. 321. belegert Groningen. VII. 328. gebiedt binnen Steenwyk. VII. 357, 359
- Kortenaar** (*Egbert Meeuwiszoon*) wordt Luitenant-Admiraal. XIII. 140. sneuvelt. XIII. 146
- Kortgeene** (*Filips van*). III. 331
- Kortryk** verlooren, in 1683. XV. 137
- Korver** (*Jan*) Schepen, en daarna Burgemeester te Amsterdam. XIV. 338
- Korver** (*Nikolaas*), Burgemeester van Amsterdam. XII. 393. Zie *Corver*.
- Koster** (*Albert Pieterszoon*), Vroedschap te Medenblik, raakt in hegtenis. VIII. 276
- Koster** (*Kornelis Janszoon*) bevordert de openbaare Preeke. VI. 165
- Koster** (*Maarten Janszoon*) bevordert de omwenteling van Amsterdam, in 1578. VII. 206. wordt Burgemeester. VII. 209. heult met Leicester. VIII. 244
- Koymans** (*Baltazar*) van Harlem, gezonden aan Willem den III. XIV. 80. wordt Vroedschap. XIV. 200, 202
- Kraayenborst** (*Gerard van*) spant aan tegen Floris den V. III. 67. wordt ter dood gebragt. III. 92
- Kraayensteyn** (Huis te) boven Dordrecht. III. 124
- Kraayenstein** (*Gerrit van*), Baljuw van Oudewater, ontkomt gelukkiglyk na 't overgaan dier Stad. VII. 64
- Krakau** ('t Slot) gewonnen, in 1601. IX. 102. verlooren, in 1605. IX. 195
- Kreil** (*Bosch van*) waar te zoeken. II. 214. *Ant.* voorval aldaar. II. 214
- Krey**

Krefers. betekenis van dit woord.

V. 178 *Aant.*

Kreitfen des Duitſchen Ryks. de Nederlanden, eertyds, onder dezelve betrokken.

V. 304

Kriekaart (*Kornelis*), Schepen van Lier, sneuvelt.

VII. 455

Krimpen. Schans aldaar verloorren.

VII. 65. herwonnen. VII. 88

Krispus, Zoon van Konſtantyn, ſlaat de Franken.

I. 232

Krok (*Hopman Michiel*) onthalsd.

VI. 437

Krombout (*Adriaan Reinierszoon*) handelt in Duitschland en in 't Noorden.

VII. 78, 80 *Aant.* bevordert de omkeering van Amſterdam, in 1578.

VII. 206. wordt aldaar Burgemeester.

VII. 204

Krombout (*Nikolaas*), Raad in den Hove, afgezonden om Amſterdam in 't Beſtand te doen bewilligen.

IX. 429. wordt tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot geſteld.

X. 340

Krombout (*Reinier*), gemagtigd om met Leiceſter te handelen.

VIII. 175

Krommon (*Martinus van*), wat, ten zynen laſte, in Wicqueſorts papieren gevonden wordt.

XIV. 384

Krommon (*Willem van*). XIV. 283.

Kromwel (*Olivier*) wordt het hoofd van eenen aanhang in 't Huis der Gemeenten in Engeland.

XI. 375. helpt het Leger des Konings verſlaan by Nazeby.

XI. 378. belet dat men met den Koning ſluite.

XII. 8. brengt te wege dat hy te regt geſteld worde.

XII. 32. ſlaat het Leger van Karel den II.

XII. 205.

neemt, onder den titel van *Generaal*, den klem der Regeeringe in handen.

XII. 205. neigt tot vrede met de Staaten.

XII. 248, 251. regt een' Raad van Staate op, waarvan hy 't hoofd is.

XII. 259, 260. ſlaat eene ſamenvoeging der twee Gemeenebeſten voor.

XII. 262. wordt tot *Protector* verheeven.

XII. 312. vordert, dat Holland alleen den Prins van Oranje van de hooge waardigheden uitſluite.

XII. 313, 320. de Akte daarvan gemaakt wordt hem overgeleverd.

XII. 328, 330. hy ſchryft aan de Staaten van Zeeland.

XII. 343, 345. hy bekomt vergoeding, wegens de ſchepen, in de Zond aangehouden.

XII. 364. ſluit een Verdrag met Portugal.

XII. 384. raakt met Spanje in oorlog.

XII. 385. ſluit een Verbond met Frankryk.

XII. 385, 387. Holland zoekt hem te vriend te houden.

XII. 429, 430. hy vermaant de Staaten tot onderſteuning der Waldenzen.

XII. 431, 433. zyn gezag raakt aan 't wankelen.

XII. 469. hy neemt in overleg om zig *Koning* te doen verklaaren.

XII. 470. hy ſterft.

XII. 471 *Kromwel* (*Richard*) volgt zynen Vader Olivier op.

XII. 477. wordt haaft van 't bewind ontſlaagen.

XII. 472 *Kroonenburg*, Slot aan de Vegt. Graaf Floris de V. wordt derwaards gebragt.

III. 78. de Edelen vlugten 'er op.

III. 83. 't wordt belegerd.

III. 88. gewonnen.

III. 90 *Kroonenburg* en *Loenen* (*Antonius van Lynden*, [lees dus, in plaats

- van van der Linde] Heer van) in 't Lid der Edelen van Holland beschreeven. X. 282
- Kroonenburg** (*Fan van*) Bevelhebber onder de Hoekschen. IV. 255
- Kruif** (*Fan Lambertssoon*) wordt, om zeker zeggen, onthalsd. III. 473
- Kruiningen** (*Arnold van*) woont een' togt naar Vlaanderen by. III. 204
- Kruiningen** (*Jakob of Foot van*) sneuvelt voor Breeme. V. 291
- Kruiningen** (*Fan van*) gebiedt binnen Zierikzee. III. 170
- Kruiningen** (*Fan, Heer van*) helpt in eene Landing op de Fransche kust. VI. 27
- Kruisfchans** veroverd doof de Franschen, in 1747. XX. 117
- Kruisvaarten** naar't Heilige Land. Oorsprong derzelve. II. 199. wat 'er de Pausen mede beoogden. II. 203, eerste Kruisvaart. II. 200. veele Friesche en Zeeuwfche Edelen nemen 'er deel in. II. 201. Keizer Fredrik del. gaat op eene Kruisvaart. II. 273. Floris de III. verzelt hem, II. 273. Kruisvaart naar Damiate, door Willem den I. bygewoond. II. 342. tegen de Stadingers. II. 372. de Hollanders en Zeeuwen verbinden zig tot eene Kruisvaart. II. 385
- Krupdorix Hoeve** in Friesland. I. 83
- Krygsmagt** der Nederlanden in 't begin der Regeeringe van Philips den II. VI. 9, 44, 47. der algemeene Staaten, in 1578. VII. 230. in 1595. VIII. 425. vermeerdering derzelve, in 1598. IX. 38. en in 1602. IX. 117. staat derzelve, in 1613. X. 74. in 1629. XI. 115. in 1648. XII. 59, 111. in 1668. XIII. 367. in 1716. XVIII. 130
- Krygsraad** te Amsterdam. De Doeliften vorderen, dat 'er verandering in gemaakt worde; XX. 281, 292, 294. 't geschiedt. XX. 296, 297
- Krygsvolk**. Begrooting der kosten van dezelfs onderhoud. IV. 485, 488. oorzaken van het verlopen dezelfs. IV. 497. het Krygsvolk, te water dienende, plagt, door Schouten en Burgemeesters, gemonsterd te worden. IV. 44
- Krygszaaken**. wat hier omtrent beraamd zy in de Groote Vergadering des jaars 1651. XII. 162, 177-190. Holland beweert, dat elk Gewest volkomen gezag heeft over 't Krygsvolk, ter zyner betaalinge staande. XII. 425. Friesland houdt het zelfde staande. XV. 25 enz.
- Krynssoon** (*Abraham*) doet den Duinkerkeren afbreuk. XI. 162, verover't Suriname op de Engelschen. XIII. 406
- Kryswaarder**. waardigheit van den Huize van Waffenaar, van ouds. III. 442
- Kuik** (*Godefrid van*), om 't ombrengen van Floris den Zwartten, in den Ryksban gedaan. II. 225, 226
- Kuik** (*Fan, Heer van*). III. 42. Zie *Fan van Kuik*.
- Kuik** (*Fan van*). Zie *Erpt*.
- KUILENBURG** (Heerlykheit van) tot een Graaffchap verheeven. V. 428
- KUILENBURG** neemt vrye hoede van de Franschen. XIV. 35
- KUILENBURG** ('t Graaffchap) wordt aan

aan den Prinse van Oranje opgedraagen. XX. 315

Kuilenburg (*Floris van Palland, Graaf van*) tekent het Verbond der Edelen, welk in zyn Huis te Brussel eerst ontworpen was. VI. 125. levert het Verzoekschrift over. VI. 141. laatprediken in zyne Stad. VI. 164. woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174. wordt ingedaagd. VI. 258. gevonnift. VI. 276. zyn huis te Brussel wordt gesloopt. VI. 284. hy bemagtigt zyn Slot Wittem. VI. 269. zyne levenswyze, in Holland. VI. 285. hy wordt Lid van den Landraad. VII. 23. gemagtigd om over't zoeken van uitheemsche hulpe te handelen. VII. 79

Aant. Leicefter voert hem tot Lid des Raads van Staate in. VIII. 157. hy sterft. IX. 36

Kuisnder-Schans door de Bisschoppelyken bemagtigd. XIV. 29. herwonnen door de Friezen. XIV. 131

Kuiper (*Gysbert*), Burgemeester van Deventer, wordt gemagtigd tot het sluiten van een Verdrag met Frankryk. XV. 243

Kuzer (*Koenraad*) zet Hertog Albrecht op, tegen de Hoekschen. III. 323. vernielt verscheiden' Hoeksche Sloten. III. 326

Kuzer (*Willem*), Baljuw van Rynland, loopt het Land van Haagstein af. III. 223

Kuzer (*Willem*), 's Graaven Hofmeester, wordt vermoord. III. 322

Kwarebbe (*Pieter van*) door Alva gezonden, om zig van Dordrecht te verzekeren. VI. 349. wordt gevangen, en sterft in de

hegtenis.

VI. 367

Kwaft (*Hillebrand Gerritszoon*) doet den zeefchuimeren afbreuk. X. 307. XI. 137

Kyfboek (*Floris van*) verdedigt Schoonhoven. III. 467

L.

Laan (*Gerrit van der*) door Romero geflaagen. VI. 413

Laan (*Nikolaas van der*) wordt Burgemeester van Haarlem. VI. 412. krygt last om orde op de Regeering te helpen stellen. VII. 16. wordt Lid van den Landraad. VII. 23. ontdekt een' toeleg op Enkhuizen. VII. 464

Labadisten. XIII. 233

Lakenhandel (*Engelsche*). Verschillen wegens denzelfen. IX. 317. X. 105, 106. XI. 57

Lakens (*Haarlemsche en Leidsche*) in Frankryk nagemaakt. V. 273

Lakens (*gouden, zilveren en zyden*) vergeefs gopogd te be-lasten in Holland. VIII. 440

Lalaing (*Filips, Graaf van*). Oranjes schryven aan hem. VII. 105. hy wordt Stedehouder, onder Aarfchot. VII. 107. treedt in de Brusselsche Vereeniging. VII. 141. krygt het opperbevel over 't Staatfch Voetvolk. VII. 166. handelt met Anjou. VII. 199. verzoent zig met den Koning. VII. 304

Lalaing (*Foris van*). Zie *Ville*.

Lalaing (*Karel, Graaf van*) neemt de Landvoogdy waar voor den Hertoge van Savoje, in 1557. VI. 21, 23

Lalaing (*Kornelia van*), Zufter van Rennenberg, beweegt hem

L 4 tot

- tot afval. VII. 320
Lam (*Fan Dirkszoon*). zyn bedryf in Westindie. XI. 14
Lambert Henrikszoon of *Mooi Lambert* veroverd den Admiraal van Duinkerken. IX. 196. helpt den Scheepsfryd voor Gibraltar winnen. IX. 253. vermoeden, of hy van wege Prinse Maurits in Frankryk geweest zy. IX. 384 *Aant.* hy behaalt eenig voordeel op de zeeschippers. X. 308, 417
Lambrechtsen (*Willem Barend*), wegens Vliſſingen afgezonden aan den Prinse van Oranje. XX. 78
Lamoraal; *Graaf van Egmond*, voert bevel in 't Keizerlyk Leger. V. 285, 371, 388. verzoekt de Koningin van Engeland, voor Prins Filips, ten Huwelyk. V. 391. Zie voorts *Egmond*.
La Motte (*Valentyn van Pardieu, Heer van*), wordt Overste van 't Geschut van 't Leger tegen Don Jan. VII. 166. verzoent zig heimelyk met Filips. VII. 243, 269. haalt de Malcontenten over tot 's Konings zyde. VII. 271. wordt vyand's Lands verklaard. VII. 271. verrast Hondſchooten. VII. 277. zyn aanslag op den Briele, VII. 304. hy komt voor Duinkerken. VII. 489. zyn toeleg op Oostende. VIII. 77. hy herwint Huy. VIII. 409. sneuvelt voor Dourlans. VIII. 423
La Motte smeedt een aanslag op Vliſſingen. XI. 237
Lampſins (*Adriaan en Kornelis*) rusten Kaapers uit. XI. 162. verliezen Tabago. XIII. 119
Landman (*Thadæus de*), Predikant in den Haage, vaart uit tegen 't Verbond met Frankryk. XIII. 156. yvert tegen de Regeering. XIV. 67
Landraad in 1575 opgerigt. VII. 18, 22. afgekeurd door Oranje. VII. 19, 23. loopt te niet. VII. 25. Landraad in 1581 Anjou toegevoegd. VII. 409. treedt in 't bewind. VII. 415
Landsavechia (*Paulo Antonio*) verliest Breda. VIII. 343
Landsbergen (*Fan van*), Burgemeester van Middelburg, arbeidt aldaar om Willem den III. te bevorderen. XII. 145. zyn huis wordt geplonderd. XII. 146
Landvoogden (algemeene) der Nederlanden. Karel, Graaf van Charolois. IV. 44. Hertog Albrecht van Saxon. IV. 259. Engelbert van Nassau, Heer van Breda. IV. 320. Willem van Croi, Heer van Chievres en Aarschot. IV. 331. Margareet van Oostenryk, Hertogin Weduwe van Savoje. IV. 348. Maria, Koningin Weduwe van Hongarye. V. 21
Langakkerschans gestigt. XI. 227. door de Munsterſchen ingenomen. XIV. 29. door de Groningers herwonnen. XIV. 131
Lange (. . . de), Burgemeester van Gouda, handelt met de Utrechtſchen by Trefel. X. 210
Lange (*Willem Willemszoon de*), Burgemeester van Enkhuizen. zyn huis wordt geplonderd. XII. 288
Lange (*Rudolf van*), Burgemeester van Kampen, afgezonden naar Holland. XII. 407
Langerak (*Floris van Boetselaar*, Heer

- Heer van*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174
- Langerak (Gideon van Boetselaar, Heer van)*, der Staaten Gezant in Frankryk, zyn schryvens aan hun. X. 237. zyne handeling aan 't Franfche Hof. XI. 33, 61
- Langerak (Gysbrecht van)* wordt gevangen. III. 274
- Langewagen (Reinier)*, Burge-meester te Hoorn. zyn huis wordt geplonderd, in 1672. XIV. 66. hy wykt naar Brabant. XIV. 261
- Langobarden*, hunne oude wooning. I. 324 *Aant.* zy vallen in Italie. I. 334
- Laurens Jakobszoon.* Zie *Reaal.*
- Laurens Janszoon Koster* vindt de Drukkonst. III. 505
- Law (John).* Zyne Historie. XVIII. 217 enz. 229
- Ledenberg (Gillis van)*, Sekretaris der Staaten van Utrècht, bevordert het aanneemen der Waardgelderden aldaar. X. 169. heeft kennis van 't voorneemen, om zig van eenige Steden te verzekeren, X. 206, 207. handelt ten huize van Trefel. X. 210, 216, 217. verbetert het Verbaal, daarvan opgesteld. X. 215. spreekt met de Hollandfche afgezonden te Utrècht. X. 220. zoekt het krygsyolk, welk naar Utrècht komen mogt, te doen ophouden. X. 228. verwyrt Harteveld zyne blooheid. X. 229. wordt van zyn ampt verlaaten. X. 233. gevat, en naar den Haage gevoerd. X. 254. ondervraagd. X. 289. met de pynbank gedreigd. X. 290. hy benoemt zig zelven het leven. X. 291. vonnis over zyn lyk. X. 370
- Leede (Floris van).* II. 295
- Leede (Herbaren van der).* III. 41
- Leede (Jan van der).* II. 41, 42
- Leede (Jan en Pelgrim van der).* III. 179, 180
- Leede (Volpert van).* II. 300
- Leefdale (Chriftoffel van)*, bedien-de des Graaven van Egmond, tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. belooft geld tot ondersteuning van het zelve. VI. 255
- Leefdale (Fredrik Albert van)* helpt tot de ontdekking van een aanflag tegen Willem den III. XVI. 189
- Leenen (kwaade)* federt den tyd van Willem den IV., gesplitst. III. 262. elk Leen was gehouden, den Graave in den oorlog te dienen. IV. 151
- Leening (buitengewoone)* door Hertoge Filips gevorderd. IV. 5. tot de reize van Koning Philips naar Spanje. IV. 328
- Leenmannen des Biffchops van Utrècht.* II. 268
- Leenroerigheid (aloude)* van Holland van het Duitsche Ryk. II. 257. III. 27, 63, 215, 216, 267, 304, 406, 422, 424, 549. IV. 67. V. 301 enz. 341
- LEERDAM*, door de Gelderschen bemagtigd. IV. 309. door den Hertoge van Saxen herwonnen. IV. 310. bemagtigd door Chiappin Vitelli. VI. 474. neemt vrye hoede van de Franschen, in 1672. XIV. 35
- LEEUWAARDEN.* 't Slot aldaar ingenomen door Billy. VII. 165. verlaaten. VII. 165. afgebroken. VII. 166, 321, 322. de Stad omhelt de Geloofsvrede. VII.

216. geweldige beroerte aldaar. X. 24. nieuwe beweging, in 1615. X. 88. waar uit verandering der Regeeringe ontftaat. X. 89-91. oproer aldaar, in 1626. XI. 218
- Leeuwen* door de Franschen gewonnen, in 1678. XIV. 473. door de Bondgenooten, in 1705. XVII. 262
- Leeuwen (Diderik van Leiden van)*, Burgemeester van Leiden. zyn merkwaardig fchryven naar den Haage. XIV. 56. zyne handeling in Engeland. XIV. 478. XV. 24
- Leeuwen (Joan van)*, Raad te Nieuwmege, bedankt. XVII. 137. herfteld. XVII. 138
- Leeuwen (Pieter van)*, Fiskaal der gevangenen, Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 288, 291. doet eenig onderzoek te Utrecht. X. 330
- Leicester (Robert Dudley, Graaf van)*. VIII. 101. weet de Huwelykshandeling tuffchen Anjou en Koningin Elizabet te doen afbreken. VII. 421. wordt Overfte der Engelsche hulptroepen. VIII. 100. zyne inzigten. VIII. 101, 142. punten uit zyn Berigtfchrift. VIII. 103, 238. de Staaten krygen 'er kennis van. VIII. 104. hy is misnoegd over Maurits verheffing. VIII. 104, 111. komt te Vliffingen aan. VIII. 112. genegenheid te hemwaards. VIII. 113. hy wordt Opper-Landvoogd. VIII. 113. kiest eenige Leden in den Raad van Staate. VIII. 114, 115. verding met hem. VIII. 116, 117, 118, 119. zyn groot gezag. VIII. 119, 120, 121. hy flaat Schenk Ridder. VIII. 135. misnoegen tegen hem. VIII. 128, 129, 141, 148, 154. hy bemagtigt Doesburg. VIII. 135. belegert Zutphen. VIII. 135. verlaat de Stad. VIII. 136. wint de Schansen over dezelve. VIII. 136. neemt zyn verblyf te Utrecht. VIII. 142. houdt met onrustige menfchen gemeenfchap. VIII. 145. doet roozenobels munten. VIII. 146. geeft een Plakaat op de Zeevaart uit. VIII. 147. waer tegen gefchreeven wordt. VIII. 154. 't wordt ingetrokken. VIII. 201. hylaat zig ophitsen tegen de Staaten. VIII. 149. vleit de Predikanten. VIII. 150. bewilligt in 't houden eener Synode. VIII. 152. bevestigt eene Kerkenorde, aldaar gemaakt. VIII. 153. gebruikt zyn eigen wapen tot tegenzegel. VIII. 156. regt eene Kamer van geldmiddelen op. VIII. 156-160. fchaft de vrywaaringen af. VIII. 160. ontrent laft gegeven te hebben om Buis te vatten. VIII. 163. doet eene Bede aan Holland en Zeeland. VIII. 164. zyne wedde. VIII. 165. men geeft hem voldoening. VIII. 165. hy verandert de Regeering te Utrecht. VIII. 168, 248. legt toe om Maurits, Oldenbarneveld en anderen te ligten. VIII. 169, 240, 262. kwaad vermoeden op hem. VIII. 169, 173, 174, 185. de Staaten treden met hem in onderhandeling. VIII. 176. hy poogt eene Admiraliteit te Oostende op te regten. VIII. 187. doet een' keer naar Engeland. VIII. 183, 187. verydelt de Duitfche werving. VIII. 184.

bepaalt het gezag des Raads van Staate. VIII. 188. stookt de Koningin op. VIII. 195. schryvens aan hem. VIII. 200. hy vaart uit tegen Buis. VIII. 215. zyn zonderling schryven herwaards. VIII. 222. hy keert in Zeeland te rug. VIII. 226. verzoent zig, in schyn, met de Staaten. VIII. 227-230. nieuw misnoegen met hem. VIII. 230-232, 238. hy doet een voorflag tot Vredehandeling met Spanje. VIII. 232. verdraait dien. VIII. 236, 237. vaart uit tegen Oldenbarneveld. VIII. 237. komt te Utrecht. VIII. 242. te Amsterdam. VIII. 243. wat hy daar voorhadt. VIII. 243. hy wordt gestuit in zyn' toelag VIII. 244. trekt naar 't Noorderkwartier. VIII. 248. wil naar Friesland. VIII. 249. de Staaten van Holland leveren hem drie gewigtige Vertoogen. VIII. 252-257. hy zoekt zig van eenige Steden meester te maaken. VIII. 243, 248, 257-262. wykt naar Vlissingen. VIII. 262. keert naar Engeland. VIII. 264. wat hem aldaar bejegende. VIII. 264. hy doet afstand van de Regeering der Nederlanden. VIII. 265, 269. sterft. VIII. 280

LEIDEN, door Graave Lodewyk bemagtigd. II. 316, 319. werpt de Vlaamsche bezetting uit. III. 166. wordt, door Jan van Beieren, ingenomen. III. 440, 441. geweldige oproer aldaar, tuschen de Hoekschen en Kabbeljaauwschen. IV. 10. de Kabbeljaauwschen bemagtigen de Stad. IV. 186. daarna, de Hoekschen. IV. 194. wat later, de Kabbeljaauwschen. IV. 197. de

Hoekschen zoeken haar, vergeefs, te herwinnen. IV. 253. aanslag van 't Kaas-en Broodsvolk op de Stad. IV. 280. van de Herdoopers. V. 87. ongeruustheid aldaar, in 1566. VI. 139. Beeldenstorm. VI. 185. zonderling verding met de Onroomschen aldaar. VI. 203. de Stad verdedigt zig voor den Raad der Beroerten. VI. 255. de Schout aldaar waarschuwt de Onroomschen. VI. 265. de Stad kiest 's Prinzen zyde. VI. 366. zy wordt belegerd, door Don Fredrik. VI. 451. 't beleg wordt opgebroken. VI. 468. Baldes belegert de Stad andermaal. VI. 482. Schansen om dezelve. VI. 484. men besluit haar door water te ontzetten. VI. 485, 487. haghelykheid deezer onderneeminge. VI. 488, 491, 493. munitery, honger en pest in de Stad. VI. 490, 492, 493. zy wordt ontzet. VI. 493, 494, 495. de Prins verfelt 'er de Wet. VI. 497. 's Lands Hooge School aldaar opgeregt. VI. 498. onlust aldaar met de Predikanten. VII. 334-337. munitery, in 1587, gestraft. VIII. 258. ontschuttering van eenigen. X. 167. bekommering in de Stad. X. 183, 206, 235. klagten van eenige burgers aan de algemeene Staaten. X. 235. de schuttery wordt 'er hereenigd. X. 236. Maurits verfelt 'er de Wet, in 1618. X. 272. eenigen aldaar, om den aanslag tegen den Prinse, ontalsd. X. 470, 478. men vuurt niet in de Stad, over de Munsterfche Vrede. XI. 494. bezending derwaards, in 1650. XII.

77. de Stad is gesteld op 't bevorderen van den Prinse van Oranje. XII. 248. bewilligt niet in de Akte van Uitsluiting. XII. 325. vuurt niet over de Vrede met Kromwel. XII. 331. beweging in de Stad. XIII. 150. zy vordert, dat men Willem den III. grooter gezag geeve. XIV. 67. beweging in de Stad, in 1672. XIV. 82, 196. verandering der Regeeringe. XIV. 196. eeuwfeest der Hooge Schoole, in 1675 gevierd. XIV. 377. verschil met Willem den III. over de Nominatie van Schepenen. XV. 279. plondering der Pagters huizen aldaar, in 1748. XX. 214. verandering der Regeeringe. XX. 301. oproer, na de verandering. XX. 303. de Stad ontvangt bezetting. XX. 303. eenige oproerigen gestraft. XX. 303
- Leiden** (Meeſter Gerard van). III. 33
- Leiften**. wat, oudtyds, betekende. III. 387
- Lek** (Filips van der). III. 389
- Lek** (Gysbrecht van de). II. 322
- Lek** (Henrik van de). III. 41, 42
- Lek** (Maurits van Nassau, Heer van de) in de Edelen van Holland beschreeven. XIV. 217
- Lek** (Volpert van de). II. 259
- Lekkerbeetje** (Gerard Abrahamszoon, gebynaamd). zyn zondring lyfgevegt met Breauté, op de Vugter Heide. IX. 72
- Leoninus** (Elbertus), Kanselier van Gelderland; van de Spaansche zyde gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 25, 30. tot handeling met Holland en Zeeland. VII. 147. hy erkent dat de Graaf van Buuren ten onregte vervoerd is. VII. 149. nodigt Oranje naar Brabant. VII. 168. wordt, wegens Gelderland, gemagtigd tot de opdragt der Heerichappye aan Frankryk. VIII. 55. verwelkomt Leicester. VIII. 113. wordt Lid van den Raad van Staate. VIII. 115, 120, 203. handelt in Engeland. VIII. 446. sterft. IX. 36
- Leopold**, Koning van Hongarye, wordt Keizer. XII. 474. trouwt met eene Infante van Spanje. XIII. 77. verzoekt de Staaten om hulp tegen den Turk. XIII. 137. tragt in 't viervoudig Verbond te treden. XIII. 240. handeling der Staaten met hem. XIII. 422. hy sluit één Verbond met hen. XIV. 131. nog een. XIV. 275. hy treedt in 't Verbond met Zweeden. XV. 90. vermaant de Staaten om zig buiten de Oostfriesche geschillen te houden. XV. 109. raakt in oorlog met den Turk. XV. 124, XVI. 15. verzoekt, vergeefs, onderstand, van de Staaten. XV. 290. sterft. XVII. 264
- Leopold Willem**, Aartshertog van Oostenryk, wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XI. 450. handelt met de Staaten over 't naarkomen der Munstersche Vrede. XII. 23-28
- Lepeltak** (Andries), Prokureur-Generaal van Jonkheer Frans van Brederode, wordt onthalsd. IV. 258
- Lerma** (Hertog van) raadt Filips den III. tot Vrede. IX. 234
- Leslie** (Alexander). zyne Krygsbedryven in Duitschland. XI. 238

- Lewven** belegerd, in 1635. XI. 203. verlaaten. XI. 204
- Leva** (*Alonso Martinus de*) heeft deel in 't gevegt by Rimenant. VII. 225
- Lewe van Aduwart.** Handeling met hem, om Prins Willem Karel Henrik Friso tot Stadhouder van Groningen te doen verkiezen. XVIII. 196. hy handelt tot bylegging der Oostfriesche geschillen. XVIII. 512 enz. wordt te Groningen mishandeld. XX. 206
- Leyen** (*Jan Korneliszoon*) van Enkhuizen, een der eerste Rederen naar Westindie. IX. 152
- Licenten.** Zie Verlofsgelden.
- LIEPKENSHOEK** verlooren. VIII. 16. herwonnen. VIII. 78. veroverd door de Franschen, in 1747. XX. 62
- Lier** verraaden aan Parma. VII. 454. aanslag op de Stad. VII. 509. zy wordt verraft, door Heeraugiere. VIII. 425
- Lier** (*Frederik van Reede, Heer van*) in de Edelen van Holland beschreeven. XIV. 217
- Liere** (. . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
- Lieroord.** De Staaten verschuiven het ruimen deezer Vesting. X. 440, 445. zy wordt van Staatfche bezetting ontledigd. XIX. 483
- Liesveld** ('t Huis te) gewonnen, in 1572. VI. 367
- Liesveld** (*Dirk*) gemagtigd, om Oranje naar Brabant te nodigen. VII. 168. handelt over Vrede. VIII. 411. Prins Maurits stelt hem ten toon. VIII. 413
- Liesveld** (*Herbert van*) wordt gewonnen. III. 274
- Ligtenberg** (*Jakob van*) doodgeslaagen. III. 163, 164
- Ligtenberg** (*Jan van*), Burgemeester te Utrecht, doet den Bisschop vangen. III. 150
- LIGTENVOORDE** bezet door de Staaten. X. 94
- Ligbart** (*Diederik*) handelt met Anjou. VII. 199
- LILLO** vergeefs belegerd, door Mondragon. VIII. 16. versterkt, in 1609. X. 6. veroverd door de Franschen, in 1747. XX. 117
- LIMBURG** veroverd door Parma. VII. 198. herwonnen door Stakenbroek, in 1632. XI. 157. verlooren, in 1635. XI. 207. in 1675. XIV. 371. gewonnen, in 1703. XVII. 191. verschil wegens de Stad. XVIII. 92
- Lindanus** (*Willem Damaas*) wordt Bisschop van Roermonde en Onder-Inquisiteur over Holland enz. VI. 65. herstelt den Roomfchen Godsdienst te Breda. VII. 381
- Lindenius** (*Petrus*), Remonstrantsch Predikant, wordt naar Loevestein gevoerd. X. 447. ontkomt uit de hegenis. XI. 144
- Lingen** veroverd door Maurits, in 1597. VIII. 474. 't Graafschap komt aan hem. VIII. 474. Spinola bemagtigd de Stad. IX. 188, 189. Willem de III. wordt bevestigd in 't regt op het Graafschap. XV. 244
- Lingoonen.** hunne oude wooning. I. 104
- Linschooten** (*Jan Huigen van*) zoekt de eerste door 't Noorden een' weg naar China. IX. 140
- Liora.** welk water 'er mede gemeend

- meend worde. II. 126, 127
Lipfius (Jufius) fchryft tot aan-
 pryzyng van een Bestand. VIII.
 415. IX. 374
Liques (. . . .) tekent het
 Verbond der Edelen. VI. 125.
 brengt een toeleg tegen Alva
 uit. VI. 276. helpt Haarlem bele-
 geren. VI. 414
Livreï, door byzondere Perfoo-
 nen, buiten hunne Huisgezinen
 , verboden te geeven. IV.
 13. der byzondere Steden Poo-
 teren. IV. 151
Lobeth. Zie Tolhuis.
Lochem, ingenomen door Hertog-
 ge Karel van Gelder. IV. 340.
 belegerd door Verdugo. VII.
 465. ontzet. VII. 466, 484. ver-
 looren. IX. 211. herwonnen,
 door Graave Ernst. IX. 219.
 veroverd, door de Munfter-
 fchen, in 1665. XIII. 174. her-
 wonnen. XIII. 178. ingenomen,
 door de Bifchoppelyken, in
 1672. XIV. 28
Locke (Joannes) komt in Holland.
 XV. 320
Lodewyk (Keizer) geeft den
 Friezen 't Regt op hun vaderlyk
 erfgoed weder. II. 42. onder-
 steunt Heriold. II. 43, 44, 49.
 geeft zynen Zoon Lotharius
 deel aan de Regeering. II. 45.
 handelt met de Deenen, II. 46,
 48, 50, 53. geeft Heriold, Ro-
 ruk en Hemming eenig bewind,
 hier te Lande. II. 48. verdeelt
 zyn Ryk onder zyne Zoonen.
 II. 56. sterft. II. 59
LODEWYK DE II. (Keizer) eifcht
 Lotharingen. II. 77. sterft. II. 83
LODEWYK (Koning), Zoon van
 Keizer Lodewyk, krygt het Land
 ter regter zyde des Ryns. II. 61.
 geeft Wasda aan Graave Dirk.
 II. 73. bekomt een deel van
 Lotharingen. II. 76. sterft. II. 83
LODEWYK, Hertog van Beieren,
 tot Keizer verheeven. III. 213.
 trouwt met Margareet, Dogter
 van Willem den III. III. 206,
 214. staat van het Keizerlyk Regt
 op Holland af. III. 214. twift met
 Paus Jan den XXII. III. 215.
 zoekt hulp by Willem den III.
 III. 216. wordt gekroond. III.
 218. beveelt den Friezen Wil-
 lem den III. onderdaanig te zyn.
 III. 228. fchryft aan de Stad
 Haarlem. III. 244. draagt dee-
 ze Landen zyner Gemaalinne
 op. III. 267. sterft. III. 274
LODEWYK, Zoon van Keizer Lo-
 dewyk den II., bekomt gantsch
 Lotharingen. II. 83. beoorloogt
 de Noormannen. II. 83. sterft.
 II. 86
Lodewyk de XI., Koning van
 Frankryk, raakt met Hertoge
 Filips in oorlog. IV. 79. zoekt,
 zo men meende, den Graaf van
 Charolois te ligten. IV. 81.
 maakt vrede, te Confians. IV.
 85. te Peronne. IV. 103, 105.
 welke bevestigd wordt. IV. 119.
 vangt nieuwen oorlog aan. IV.
 123. fluit Bestand. IV. 124. be-
 magtigt een goed gedeelte der
 Bourgondifche Staaten. IV. 163.
 zyn toeleg omtrent Holland. IV.
 164. hy maakt vrede. IV. 221.
 sterft. IV. 231
Lodewyk de XII., Koning van
 Frankryk, zendt den Geider-
 fchen hulp. IV. 316, 345. ar-
 beidt, om Harderwyk en Bom-
 mel den Oostenrykfchen te doen
 weder leveren. IV. 366. maakt
 Vrede. IV. 380
 Le

Lodewyk de XIII. wordt Koning van Frankryk. X. 41. de Staaten vernieuwen 't Verbond met hem. X. 41. Huwelyk geslooten tusschen hem en eene Infante van Spanje. X. 107. hy raakt met verscheiden' Ryks Grooten in oorlog. X. 108. de Staaten bieden hem hulp aan. X. 109. hy verdraagt zig met de Grooten. X. 109. klaagt over Aarfens. X. 237. wil geene Predikanten op de Sinode zenden. X. 237. Gezantschap der Staaten aan hem. X. 425. hy raakt in oorlog met de Hugenooten. X. 430. XI. 15, 18. sluit een Verbond met de Staaten. X. 495. handelt met hen over een nader Verbond. XI. 28, 105. oorzaken, waarom het niet geslooten wordt. XI. 29-34. 't geschiedt, eindelyk. XI. 123. 's Konings Moeder verlaat het Ryk. XI. 139. Zie *Maria de Medicis*. hy vangt eenen nieuwen handel aan met de Staaten. XI. 182. sluit een Verbond met hen. XI. 186. laat zig tot eene Vredereuk met Spanje overhaalen. XI. 195-201. geeft Fredrik Henrik den titel van *zyne Hoogheid*. XI. 248. argwaan op hem. XI. 316. hy sterft. XI. 335

Lodewyk de XIV. wordt Koning van Frankryk. XI. 335. zyn Hof is misnoegd over 't sluiten der Munstersche Vrede. XI. 479. XII. 6. 't wordt hier te Lande werdedigd. XI. 482, 485-488. de Koning wordt uit Parys gevoerd. XII. 47. de Staaten handelen aan zyn Hof. XII. 50-52, 264-267. 't misnoegen van het zelve neemt toe. XII. 385-387,

447, 448. het legt beslag op de Nederlandsche schepen. XII. 448. 't komt by. XII. 452. 't sluit een Verdrag met de Staaten. XII. 453. 't misnoegen blyft egter duuren. XII. 454. hy sluit de Pyreneesche Vrede met Spanje. XII. 474. trouwt met de Infante Maria Theresia. XII. 475. handeling der Staaten met hem, door een buitengewoon gezantschap. XIII. 18-28, 29, 30. hy sluit een Verbond met hen. XIII. 31. zyn toeleg op de Spaansche Nederlanden. XIII. 106, 130. hy hitft, zo men wil, Karel den II. op tegen den Vereenigden Staat. XIII. 109, 117, 118. zoekt de Witt om te koopen. XIII. 110. gronden van het regt zyner Gemalinne op de Spaansche Nederlanden. XIII. 113. zyn merkwaardig schryven aan d'Estradas. XIII. 114, 115. hy is agterlyk in 't belooven van bystand aan de Staaten. XIII. 130, 132, 133, 161. zyne bekommering. XIII. 131. hy is bedugt voor de verheffing des Prinzen van Oranje. XIII. 133, 152. slaat voorwaarden van Vrede voor. XIII. 159. die afgewezen worden. XIII. 160. zendt den Staaten hulp toe tegen den Bisschop van Munster. XIII. 177. verklaart Karel den II. den oorlog. XIII. 203. zyne inzigten op de Bredasche Vredehandeling. XIII. 246. zyn toeleg op de Spaansche Nederlanden verwekt argwaan. XIII. 269, 270. hy geeft 'er den Staaten kennis van. XIII. 272. verklaart geen Verbond met Karel den II. te hebben geslooten. XIII. 273. bemagtigt verscheiden

den'Plaatsen. XIII. 275. zyn eifch op Spanje. XIII. 275. zyn nieuwe voorflag. XIII. 282, 320. hy is misnoegd over 't sluiten van het drievoudig Verbond. XIII. 310, 333, 334. ontdekt de geheime punten van hetzelfde. XIII. 311. berigt de Staaten van den voorgenen inval in 't Franche Comté. XIII. 313. sluit de Akenfche Vrede met Spanje. XIII. 329. zoekt het drievoudig Verbond te verbreeken. XIII. 383. handelt, om de Staaten van het zelve af te trekken. XIII. 384. ook ten zelfden einde, met Zweeden. XIII. 386. en met Groot-Britanje. XIII. 393. zyne handeling in Duitschland. XIII. 395, 398 - 401, 438. hy sluit een Verbond met Karel den II. XIII. 417 - 420. de Staaten begroeten hem door eenen buitengewonen Gezant. XIII. 424. hunne handeling met hem. XIII. 425. hy valt in Lotharingen. XIII. 426. bekommerden Nederlandschen Koophandel. XIII. 438, 461. verandert van inzicht omtrent de bevordering van den Prinse van Oranje. XIII. 457 - 460. schryft aan de Staaten. XIII. 466. sluit een Verbond met Zweeden. XIII. 470. rust zig toe om de Staaten te beoorloogen. XIV. 5. doet champere penningen op hen slaan. XIV. 6. verklaart hun den oorlog. XIV. 7. zyne eifchen van hun. XIV. 99, 120. hy sluit een nieuw Verdrag met Karel den II. XIV. 119. en een ander met Keur-Brandenburg. XIV. 245. hy onderneemt niets na 't veroveren van Maastricht,

in 1673. en waarom? XIV. 269. verklaart Spanje den oorlog. XIV. 277. verlangt naar Vrede. XIV. 343. maakt, op nieuws; bewegingen tot eene Vredereuk met Spanje. XV. 50, 56, 83, 130. vat misnoegen op tegen de Staaten. XV. 64, 70, 71, 73. herroep het Edict van Nantes. XV. 314. twist met den Paus over de vryheid der wyken te Rome. XV. 416. verklaart den Keizer den oorlog. XV. 444. den Paus, insgelyks. XV. 448. ook den Staaten. XV. 486. die hem ook den oorlog verklaren. XVI. 3. hy verklaart den oorlog aan Spanje. XVI. 8. aan Willem den III. XVI. 30. doet voorflagen tot Vrede. XVI. 256, 272. sluit afzonderlyk met Savoje. XVI. 323 enz. zyne heimelyke handeling aan 't Spaanfche Hof. XVII. 13. men verspreidt dat hy geen oorlog zoekt. XVII. 25. hy verdedigt zig wegens 't aanneemen van den uitersten wil van Karel den II. XVII. 60. zoekt de Staaten tot byzondere handeling te beweegen. XVII. 122. verklaart hun den oorlog. XVII. 159. wyft de voorafgaande punten van 1709 van de hand. XVII. 337. handelt heimelyk met het Engelsche Hof. XVII. 396 enz. 419. verklaart zig afkeerig van oorlog. XVIII. 24, 65. of hy de hand gehad hebbe in de onderneeming des Pretendents. XVIII. 64, 69. hy sterft. XVIII. 65

Lodewyk de XV. wordt Koning van Frankryk. XVIII. 66. verklaart Spanje den oorlog. XVIII. 200. maakt

• maakt vrede. XVIII. 236. Huwelyk voor hem geslooten met de Infante van Spanje. XVIII. 239. hy aanvaardt de Regeering in persoon. XVIII. 287. geeft een Plakaat uit tegen de Hervormden. XVIII. 290. besluit de Infante naar Spanje te rug te zenden. XVIII. 303. trouwt met Maria Leczinska. XVIII. 320. verzoent zig met het Spaansche Hof. XVIII. 450. krygt de kinderpokjes. XVIII. 494. verklaart den Keizer den oorlog. XIX. 155. sluit voorafgaande punten van Vrede met hem. XIX. 199, 201. en eene eindelyke Vrede. XIX. 240. ondersteunt de Keurvorsten van Beieren en Saxen, tegen de Koninginne van Hongarye. XIX. 313, 317 enz. zoekt de Staaten af te maanen van 't vermeerderen hunner Landmagt. XIX. 343. biedt hun een Verdrag van Onzydigheid aan. XIX. 344, 459. wil hun Duinkerken in handen stellen. XIX. 347. doet hun, heimelyk, eenige opening tot Vrede. XIX. 393. is misnoegd op de Staaten, over 't ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 403. zyn toeleg. XIX. 421. hy verklaart Groot-Britanje den oorlog. XIX. 426. en aan de Koninginne van Hongarye. XIX. 432, 452. hy biedt den Staaten wederom een Verdrag van Onzydigheid aan. XX. 18. is misnoegd over 't koopen van drie Fransche Oostindische schepen. XX. 20. vernietigt het Verdrag van Koophandel van 1739. XX. 21. herstelt het ten deele, en by voorraad. XX. 335

LODEWYK, Graaf van Loon, trouwt met de Graavinne Ada. II. 299, 300. vlugt naar Utrecht. II. 303. verzamelt een Leger. II. 312. bemagtigt Zuidholland, Leiden en Kennemerland. II. 316. verbrandt S. Aagtendorp en 't Egmonder Slot. II. 316. wint Leiden, andermaal. II. 318. breekt op van Voorſchooten. II. 319. sluit een Verdrag met Bisschop Dirk den II. II. 322. en met Willem den I. II. 324. verlaat Holland. II. 327. zoekt zig in 't bezit daarvan te doen herstellen. II. 339. sterft. II. 340

Lodewyk, Graaf van Nassau, Broeder van Willem den I., raadt tot het brengen van nieuwe Leden in den geheimen Raad. VI. 97. tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. heeft iet op Antwerpen voor. VI. 127. levert het Verzoekschrift der Edelen over. VI. 141, 142. woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174. of hy de hand in den Beeldenstorm gehad hebbe. VI. 181. hy sluit een Verdrag met de Landvoogdesse. VI. 191. zoekt geld te verzamelen. VI. 210. raadpleegt met Brederode te Viane. VI. 211. wordt ingedaagd. VI. 258. gevonnist. VI. 276. hy trekt naar Friesland. VI. 271. bemagtigt het Huis te Wedde. VI. 272. bekomt geld uit de Ommelanden. VI. 272. slaat de Spaanschen by Heiligerlee. VI. 273. belegert Groningen. VI. 274. verlaat het. VI. 280. wordt door Alva geslaagen by Jemmingen. VI. 280. verzelt Willem den I. VI. 286. houdt zig, in 1570, te Rochelle op. VI. 323. handelt met

Frankryk en Engeland. VI. 330, 331, 468. verrast Bergen in Henegouwen. VI. 364. geeft de Stad op aan Alva. VI. 391. zyne aanbieding aan Frankryk. VI. 467. hy verzamelt een Leger. VI. 468. raakt slaags op de Mookerheide. VI. 469. sneuvelt. VI. 471. zyne afbeelding. VI. 471.

Lodewyk van Nassau woont den togt naar Kadix by. VIII. 440. neemt Bucquoi gevangen. IX. 45. wint Wagtendonk. IX. 72. helpt den slag van Nieuwpoort winnen. IX. 83. valt in 't Luxemburgsche. IX. 122. sterft. IX. 169

Lodewyk Willem, Prins van Portugal, tragt hier 's Konings goederen te beslaan. XII. 202

Lodewyk van Brunswyk-Wolfenbützel (Prins) wordt Veldmaarschalk van den Staat. XX. 383

Lodewyk van Nevers, Graaf van Vlaanderen, sluit een Verdrag met Willem den III. III. 202

Lodewyk van Brugge, Heer van Gruutbuisen, wordt Stadhoud van Holland. IV. 114. beschermt Koning Eduard den IV. IV. 114. wordt Graaf van Winchester. IV. 117. wordt ontzet van zyn Ampt. IV. 171

Lodewyk van Vlaanderen, Heer van Praat. V. 237, 262. wordt Stadhoud van Holland. V. 270. ontfiaat zig van dit Ampt. V. 294

Lologno (Sanbio de), Kolonel van een Regiment voetvolk, onder Alva. VI. 241. wint 's Heerenberg. VI. 269

Lodron (Alberik, Graaf van) regt een Regiment op in Tirol. VI. 240

Loevestein (Slot te) door Jonkheere Willem overmeesterd. III. 344. gewonnen en verlooren, in 1570. VI. 326. herwonnen, in 1572. VI. 367. tot eene gevangen is van Staat gebruikt. X. 372, 413, 447. XII. 92. XIII. 209

Loevesteinsche Falsie. Oorsprong deezes naams. XII. 225

Longueval (Robert van), Heer van la Tour, tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. verlaat de beeldstormers, by Auchy. VI. 189. dient onder Brederode. VI. 211

Lonk (Dirk Janszoon) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23

Lonk (Henrik). zyn togt naar Brazil. XI. 117

Loo (Albrecht van) door Alva naar Holland gezonden, om den tienden penning in te voeren. VI. 379

Loo (Paulus van), Droffiaard van Muiden, werpt zig in Enkhuizen. VI. 357. zoekt, vergeefs, volk in Naarden te brengen. VI. 368. raakt in hegtenis. VII. 98. ontfiaapt. VII. 98. wordt van zyn Ampt verlaaten. VII. 133, 134

Loon. Gelegenheid van dit Graafschap. II. 301

Loon (Adolf van), Predikant te S. Anneland, raakt in hegtenis. XX. 77. wordt geslaakt. XX. 78

Loom (D. Willem van) raakt te Nieuwmegen uit de Regeeringe. XVII. 245

Loosen (Sebastiaan van) wordt Raad nevens den Prinsfe. VI. 399. Lid van den Landraad. VII. 23. Kommis in Leicester's Kamer van geldmiddelen. VIII.

- #57. Raad van Staate. VIII. 203. *Lugtenburg (Jonathan van)*, Secretaris der Staaten van Utrecht. XIV. 348
Lopez (Don Hieronimo) verdedigt Rynberk. IX. 105
 Lorrendraaijers. Toeleg om hen te agterhaalen. VIII. 158
 LOTHARINGEN, hoe uitgestrekt van ouds. II. 62. twist over dit Ryk. II. 77, 104, 105. 't wordt in een Hertogdom veranderd. II. 103. Keizer Henrik de I. krygt 'er bewind over. II. 106, 116
 LOTHARIUS, Zoon van Keizer Lodewyk, krygt deel aan de Regeering. II. 46, 56. wordt Keizer. II. 61. hem wordt het Land tusschen den Ryn, de Schelde en de Zee toegelegd. II. 61. hy sterft. II. 67
 LOTHARIUS, Hertog van Saxon, twist met Henrik den V. II. 216. wordt Keizer. II. 217. hegt Oostergouwe en Westergouwe aan Holland. II. 217. legt den twist by, tusschen Dirk den VI. en deszelfs Broeder. II. 223. sterft. 226
 LOTHARIUS, Zoon van Keizer Lotharius, bekomt Lotharingen. II. 67. sterft. II. 73
 LOUISE VAN COLIGNI trouwt met Willem den I. VII. 499. brengt Fredrik Henrik ter weereld. VII. 510. zoekt haaren Zoon in Frankryk te bevorderen. IX. 423. raadt Maurits het Bestand aan. IX. 423. sterft. X. 407
Louveral (. . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
Ludlow (Edmond), een der Regteren van Karel den I. aangezigt om in Holland te komen. XIII. 167, 168, 169
Lugdunum is nu Lions. I. 105
Lugtenburg (*Jonathan van*), Secretaris der Staaten van Utrecht. XIV. 348
Luik. Verschil tusschen de Stad en den Bisschop. XII. 47, 48. de Staaten steeken 'er zig in. XII. 49. de Stad raakt in 's Bisschops magt. XII. 49. Verdrag met den Bisschop wegens La Rochette. XIII. 411. de Stad wordt, in 1689, bezet door de Staaten. XVI. 9. gebombardeerd door de Franschen. XVI. 147. aanslag op de Stad. XVI. 243. zy wordt ingenomen door de Bondgenooten. XVII. 166. overeenkomst wegens de Stad. XVIII. 94, 96
Luikenaars, door de Hertogen Jan en Willem geslaagen. III. 381. door den Graave van Charolois. IV. 85. door den zelfden, nu Hertoge Karel van Bourgondie. IV. 99. door Hertoge Maximiliaan. IV. 223, 224
Lumbres (Gilain van Fiennes, Heer van) wordt Admiraal, in 1570. *VI. 321. VII. 82
Lumei (Willem van der Mark, Heer van), tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. verzelt Oranje op den togt van 1568. VI. 286. belooft de dood van Egmond en Hoorne te zullen wreeken. VI. 286. wordt Admiraal over 's Prinzen Vloote. VI. 341. zeilt naar de Maaze. VI. 342. bemagtigt den Briele. VI. 342-344, 347. doet eenige Gorinchemsche Geestelyken ter dood brengen. VI. 367. wordt 's Prinzen Stedehouder over Holland. VI. 378, 380. klaagt over de Staaten. VI. 380. maakt zig van Rotterdam, Schiedam en Delft, mees-

meester. VI. 380. ook van Schoonhoven. VI. 381. hy straft, aldaar, 't mishandelen der Geestelykheid. VI. 382. zyn toeleg op Amsterdam mislukt. VI. 382. misnoegen op hem. VI. 395. hy wordt geslaagen, voor Haarlem. VI. 415. doet Pater Muis van Delft ophangen. VI. 434. wordt zwaarlyk beschuldigd. VI. 434. gevangen genomen. VI. 435. ontsnapt. VI. 435. sterft. VI. 435. zyne afkomst. VI. 341 *Aant.*

Lupus. Zie *Wolf*.

Lusoria, eene soort van Schepen.

I. 217 *Aant.*

Lutber (Maarten). Oorsprong en Voortgang zyner Leere. IV. 415, 425. V. 3. hy raakt in verschil met Zwinglius. V. 5. sterft. V.

292

Lutherfchen prediken te Antwerpen. VI. 164. verzoeken de verbonden' Edelen om bescherming. VI. 175. een Burgemeester van Woerden houdt hunne Leer voor de waare Hervormde. VII. 39. zy houden Godsdiensdige byeenkomsten te Amsterdam. VII. 209. schryven te Antwerpen tegen de Keulfsche Vredepunten. VII. 284. twift met hen, te Woerden. VII. 331. een hunner Predikanten houdt met de Kerken van Rynland gemeenschap. VII. 333. twift onder hunne Gemeente in 's Graavenhaage. XIX. 280

Luxemburg geblokkeerd, in 1681.

XV. 57. verlaaten. XV. 84. gebombardeerd. XV. 137. belegerd. XV. 229. en gewonnen door de Franschen. XV. 232

Lynden (Antonis van), Heer van Kroonenburg en Loenen [niet

Antonis van der Linde] in de E-delen van Holland beschreeven.

X. 282

Lynden (Diderik, Baron van) handelt over een Verdrag van Verdeeling der nalaatenschap van Koning Willem den III. XIX. 94

Lynslager (Henrik), 's Lands Kapitein, gemagtigt tot de handeling met Marokko. XIX. 217.

zyne verrigtingen. XIX. 220. hy zeilt met eene Vloot naar de Ooftzee. XIX. 418

M.

Maalzoom (Francois) wordt gemagtigt tot de raadpleegingen op het aanzoeken van uitheemsche hulpe. VII. 79 *Aant.* handelt in Engeland. VII. 83. komt te Amsterdam. VII. 204. handelt over de opdracht der Graaflykheid aan Willem den I. VII. 512. wordt gemagtigt tot de opdracht der Heerschappe aan Engeland. VIII. 90. beweert dat Westfriesland een Gewest op zig zelf is. VIII. 322. wordt Syndicus van Westfriesland. VIII. 322. zyn last tot dit Ampt houdt op. VIII. 325

Maarschalk des Bisschops van Utrecht. Titel der oude Hollandfche Graaven. II. 148, 149

Maarseveen (Joan Huidekoper, Heer van), Schepen van Amsterdam, stelt, in 1650, orde op de verzekering der Stad. XII. 97. zyne vrymoedige taal tegen Graave Willem Fredrik. XII. 99. hy wordt, wegens Holland, naar Zeeland gezonden. XII. 227. woont, Burgemeester geworden, de Dagvaart. in 1684 by. XV. 181, 183

Maar-

- Maarseveen* (Joan Huidekooper van), Sekretaris van Amsterdam. XVI. 75
- Maarten van Rossem* overvalt en plondert 's Graavenhaage. IV. 483. valt in Brabant. V. 223. loopt de Meijerye af. V. 224. komt voor Antwerpen en Leuven. V. 226. vereenigt zig met het Franche Leger. V. 227. valt in Luxemburg. V. 247. bemagtigt Amersfoort. V. 247. loopt andermaal de Meijerye af. V. 247. begeeft zig in dienst van Karel den V. V. 256. zyne verdere Krygsbedryven. V. 370. en dood. V. 417
- Maas* (Engelbert), Raadsheer van Brabant, verschilt met den Kanselier. VI. 105
- Maas* (Jakob) handelt over vrede. VIII. 411
- Maas* (Jakob), Burgemeester van den Haage. zyn beleid om de Broeders de Witt te behouden. XIV. 165, 168
- Maasdam* (Fredrik van Dorp, Heer van) trekt in gezantschap naar Zweeden. XII. 393
- Maasdam* (Karel Filips van Dorp, Heer van) in bezending naar Utrecht en Overijssel. XVIII. 244
- Maaslandsfluis* ingenomen door de Spanjaarden. VI. 451, 484. schade, dit Dorp aangedaan, door de Duinkerkerkaapers. XI. 258
- MAASTRICHT bezet door Noirkarmes, in 1567. VI. 222. geplonderd, door 't Spaansch Krygsvolk. VII. 111. aanslag op deeze Stad. VII. 197. zy wordt belegerd, door Parma. VII. 272. geeft zig over. VII. 275. Oranjes aanslag op deeze Stad. VII. 319. Prins Maurits tragt 'er, insgelyks, naar. VIII. 384. zy wordt, door Fredrik Henrik, veroverd. XI. 152, 154. 157. met een beleg gedreigd. XI. 190. gevolgen van 't overgaan der Stad. XI. 192. aanslag op dezelve. XI. 275. zy wordt veroverd door de Franschen, in 1673. XIV. 267, 268. vergeefs belegerd door Willem den III. XIV. 396, 397. door Spanje te rug gevorderd van de Staaten. XV. 5-17. aanslag op de Stad. XVII. 102. zy wordt, in 1748, belegerd door de Franschen. XX. 180. gaat over. XX. 190
- Maatelief de Jonge* (Kornelis), Bewindhebber der Oostindische Maatschappye, voert eene Vloot naar Indie. IX. 198, 301, 302. belegert Malakka. IX. 302. raakt slaags met eene Spaansche Vloot. IX. 304, 306. wykt naar Johor. IX. 305. zeilt wederom naar Malakka. IX. 305. keert naar Bantam. IX. 307. zeilt naar Amboina en Ternate. IX. 307, 308. versterkt Malaja. IX. 308. zeilt naar China. IX. 309. keert naar Bantam. IX. 309. en naar 't Vaderland. IX. 310
- Mader* (Willem) om voorgenoemen brandstigtery geftraft. XIV. 286
- Magnus* (Jakob) in gezantschap naar Deenemarke gezonden. IX. 274
- Maguntiakum* nu Mentz. I. 121. belegerd. I. 146. de Kerk aldaar, door de Alemannen, beroofd. I. 262
- Majart* (François) raakt te Gronin

- ningen in hegtenis. VII. 165
Maire (*Jakob le*) ontdekt de Straat die naar hem genaamd is. X. 158
Maire (*Jakob le*) wordt Gezant der Staaten in Deenemarke. XIII. 49
Maire (*Izaak le*). Jeannin handelt met hem over 't verplaatsen der Indifche Vaarte. IX. 337. X. 158
Makassar. Handeling over 't verdryven der Engelschen van daar. XIII. 405
Malcontenten of Misnoegden. Derzelve oorprong. VII. 220. tweedragt tusschen hen en de Gentenaars. VII. 221. zy helten naar Vereeniging met de Walsche Staaten. VII. 268. verzoenen zig met den Koning. VII. 271. slaan de Gentenaars. VII. 277
Maldere (Jonkheer *Jakob van*) handelt over Vrede met Spanje. VIII. 411. Maurits stelt hem aan om den eersten Edele van Zeeland te vertoonen. VIII. 460. moeite hierover. VIII. 460, 461. hy trekt in gezantschap naar Londen. IX. 274. gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321. 336. in gezantschap naar Frankryk. X. 38
Malorix. Zie *Verritus* en *Malorix*.
Malsen (*Stein van*) helpt Otterdum bemagtigen. VII. 493. wordt geslaagen. VIII. 123
Malsba (Ridderorde van) zoekt in 't bezit haarer goederen hier te Lande hersteld te worden. XII. 28. Holland sluit eene overeenkomst met haar, in 1668. XIII. 375
Man van wapenen of *gewapend man*. wat'er, oudtyds, door verstaan werdt. II. 334. *Aant.*
Mancisidor (*Don Juan de*) komt als Gevolmagtigde tot de handeling in den Haage. IX. 320
Mandesloo (*Ernst van*) verdagt van een toeleg op 't leeven van Willem den I. VI. 389
Manmaaker (*Adriaan van*), Thefaurier van Middelburg. VI. 463. aangesteld om de plaats van eersten Edele in Zeeland te bekleeden. VIII. 462. komt in bezending te Utrecht. X. 223. wordt tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot aangesteld. X. 288, 341. in gezantschap naar Frankryk gezonden. X. 425. ontzet van de waardigheid van eersten Edele. XI. 5, 6.
Mansfert (.), tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. handelt met Anjou. VII. 199; 419
Mansfeld (*Ernst, Graaf van*). zyne Krygsbedryven in Boheeme en in de Palts. X. 424, 434, 435. hy trekt naar Brabant. X. 436. valt in Ooffriesland. X. 441. ruimt het wederom. X. 444. wordt omtrent de Elve geslaagen. XI. 19. sterft. XI. 39
Mansfeld (*Karel, Graaf van*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. valt in de Bommelerwaard. VIII. 99. wint Rynberk. VIII. 304, 306. belegert Heusden. VIII. 310. verlaat de Stad. VIII. 311. belegert Breda, vergeefs. VIII. 345. wint Zevenbergen. VIII. 345. sterft. VIII. 410
Mansfeld (*Oktaaf van*). zyn aanslag op Thoolen mislukt. VIII. 289. hy sneuvelt voor Knodfenburg.

burg. VIII. 357
Mansfeld (*Pieter Ernst, Graaf van*)
 wordt Ridder van 't Gulden
 Vlies. VI. 6. Stadhouder van
 Luxemburg. VI. 42. neigt tot
 gemaatigheid. VI. 112. wei-
 gert de Inquisitie en Plakaaten
 te handhaaven. VI. 131. doet
 den nieuwen eed. VI. 212. wordt
 Steévoogd van Brussel. VII. 90,
 91. handelt met het muitend
 Krygsvolk. VII. 103. leidt de
 Spanjaards ten Lande uit. VII.
 146. wint Eindhoven. VII. 488.
 en Wagtendonk. VIII. 292.
 wordt Landvoogd, by voorraad.
 VIII. 370. schaft de vrywaarin-
 gen af. VIII. 371. sterft. IX. 169
Marcelis, Koopman te Amster-
 dam, wordt voor 't geregt ont-
 booden. XI. 268
Marcelis (*Fan van*) wordt tot 's
 Prinzen Representant by de
 Westindische Maatschappye
 aangesteld. XX. 334
Marche (*Olivier de la*), Schryver
 der *Memoires*. IV. 74, 83
MAREZAATEN. hunne oude woo-
 ning. I. 48. Labeo overvalt
 hen. I. 149
MARGAREET, Dogter van Graave
 Willem den III. trouwt met Kei-
 zer Lodewyk. III. 206, 214.
 wordt met Holland verlyd. III.
 266, 267. tot Graavinne inge-
 huldigd. III. 268. haare Zoon-
 nen. III. 268. zy geeft den Lan-
 den verscheiden' Vryheden. III.
 269. trekt naar Beieren. III.
 271. draagt haaren Zoon, Wil-
 lem, Holland, Zeeland en
 Friesland op. III. 275. aanvaardt
 de Regeering wederom. III.
 276. zoekt hulp in Engeland.
 III. 277. raakt met haaren Zoon

in oorlog. III. 279. wordt ge-
 slaagen. III. 282. wykt naar En-
 geland. III. 283. sterft. III. 284
Margareet van Kleeve, Weduwe
 van Hertoge Albrecht, stoot
 haars overleeden' mans boedel
 met den voet. III. 354
Margareet, Graavin van Vlaan-
 deren. II. 388. twist tusschen
 haare kinderen van tweeërlei
 bedde. II. 388. zy wil zig niet
 leenroerig erkennen van Ko-
 ning Willem. II. 392. vordert
 deeze erkenenis van hem. II.
 392. zoekt onderstand by Frank-
 ryk. II. 394. maakt vrede met
 Koning Willem. II. 396. en een
 verdrag met den Voogd van
 Floris den V. III. 3
MARGAREET, Dogter van Maxi-
 miliaan en Maria. IV. 207.
 wordt den Daufyn ten Huwelyk
 beloofd. IV. 222. die, Koning
 geworden, haar haaren Vader
 wederom t'huis zendt. IV. 293,
 294. zy trouwt met den Prinse
 van Spanje. IV. 303. wordt We-
 duwe. IV. 304. trouwt met Fi-
 libert, Hertog van Savoje. IV.
 320. wordt andermaal Wedu-
 we. IV. 334. handel over een
 Huwelyk van haar en Henrik
 den VII. IV. 334, 343. zy wordt
 Landvoogdes. IV. 348. staat
 slegts bepaalde Voorregten toe.
 IV. 349. vordert eene Bede tot
 den kryg tegen de Gelderschen.
 IV. 371. wordt doór Karel den
 V. in de Landvoogdye beves-
 tigd. IV. 407, 423. schynt eeni-
 ge Hervorming voor te hebben.
 V. 4. sterft. V. 14
MARGAREET, natuurlyke Dogter
 van Karel den V. IV. 508. wordt
 Hertogin van Parma en Land-
 voog-

voogdes. VI. 39. haare Raaden. VI. 40. en agterraad. VI. 46, 47. Filips de II. pryft haar den Staaten aan. VI. 49, 50. zy doet het Spaansch Krygsvolk het Land ruimen. VI. 59. vertrouwt zig op Granvelle. VI. 68, 69. vat argwaan op tegen sommige Heeren. VI. 71. zendt Montigni naar Spanje. VI. 72. roept de Stadhouders en Vliesridders byeen. VI. 75. besluit zig van Granvelle te ontslaan. VI. 87. is verheugd over zyn vertrek. VI. 95. zendt Egmond naar Spanje. VI. 102. neigt tot zagtheid. VI. 101, 110. doet 's Konings strengen last afkondigen. VI. 119. haare bekommering. VI. 130, 135. zy verleent den verbonden Edelen gehoor. VI. 141. beantwoordt hun Verzoekschrift. VI. 145. en nadere bede. VI. 147. Filips vermaant haar tot het uitvoeren der Plakkaaten. VI. 156, 173. geeft haar verlof om zig te wapenen. VI. 176. zy neemt in overleg om Brussel te verlaten. VI. 189. verdraagt zig met de Edelen. VI. 190. ligt eenig Krygsvolk. VI. 208. vordert een' nieuwen eed. VI. 212. handelt met Deenemarke. VI. 238. brengt de Nederlanders byna tot onderwerping. VI. 239. zoekt Alva te beweegen, om met het Leger agter te blyven. VI. 242. is misnoegd over zynen lastbrief. VI. 246, 247. verzoekt ontslag van 't bewind. VI. 248. vertrekt naar Italie. VI. 255. komt wederom herwaards als Landvoogdes. VII. 344. keert te rug. VII. 345. haare af-

beelding. VI. 256. zy sterft. VII.

137

Maria Theresia, Aartshertogin van Oostenryk, trouwt met den Hertog van Lotharingen. XIX. 210. doet zig voor Koninginne van Hongarye en Boheeme uitroepen. XIX. 288. verscheiden' Vorsten maaken aanspraak op haars Vaders nalaatenschap. XIX. 288, 296, 307, 309, 312. zy neemt haaren Gemaal tot Mede-Regent aan, en draagt hem 't regt der Roheemsche Keurstem op. XIX. 292 enz. zoekt hulp by de Staaten. XIX. 295, 354. handelt met den Koning van Pruiffen. XIX. 303 enz. sluit met den Koning van Sardinie. XIX. 311. en met den Koning van Pruiffen. XIX. 339. staat haarer zaaken, in 1743. XIX. 420. zy verklaart Frankryk den oorlog. XIX. 453. zoekt de kragt van 't Verbond van Frankfort te breeken. XIX. 462. schryft ernstelyk aan de Staaten.

XIX. 486

Maria de Medicis, Koninginne Moeder van Frankryk, verlaat het Ryk. XI. 139. komt in Holland. XI. 276. haare handeling aldaar. XI. 276, 277. haar verder bedryf en dood. XI. 277

Maria, Koningin van Engeland. V. 390. trouwt met Filips, Prinsse van Spanje. V. 391, 397. verklaart Frankryk den oorlog. VI. 14. sterft. VI. 29, 32

MARIA, Dogter van Hertoge Karel, gebooren. IV. 46. wordt aan verscheiden' Vorsten ten Huwelyk toegezeid. IV. 146. wordt *Graavin*. IV. 163. verleent het Groot-Privilegie. IV. 166. handelt met Frankryk. IV.

171.

171. trouwt met Hertoge Maximiliaan. IV. 179. maakt een verbond met Engeland. IV. 181. wordt in Gelderland gehuldigd. IV. 185. sterft. IV. 206
- MARIA, Koningin van Hongarye. V. 4. wordt Landvoogdes. V. 21. haar aart. V. 22. haar handel met de Deensche gezanten. V. 46. zy staat den Zeeuwen aflag in de Beden toe. V. 49. stelt orde tegen de Herdoopeye. V. 76. zoekt Excynzen in Holland in te voeren. V. 133. doet zwaare Beden. V. 136, 137, 148, 162, 216, 224, 227, 239, 248, 264, 274, 282, 371, 381, 402, 417. tragt Holland te beweegen, om een gezantschap naar Spanje te zenden. V. 160. komt in Holland. V. 161. keert schielyk te rug, ter gelegenheid der beroerte te Gend. V. 164, 174. zy staat der Gemeente haaren eisch toe. V. 175. reift naar Utrecht, Groningen en Friëslant. V. 284. begeert haar ontslag. V. 343. wordt in de Landvoogdye bevestigd. V. 343. brengt eenige verzagting te wege, in 's Keizers Plakaa-ten. V. 349
- MARIA, Dogter des Hertogs van Jork, trouwt met Prins Willem den III. XIV. 466. komt in Holland. XIV. 468. voorflag om haar tot Regentes in Engeland te doen verklaaren. XV. 80. beschryving van haaren aart. XV. 342. haar fraai zeggen. XV. 344. haare verklaring op de Engelsche zaaken. XV. 356. haar gedrag na de geboorte van den Pretendent. XV. 411. zy en de Prins, haar Gemaal, worden Koning en Koningin van Engeland. XV. 502, 506. zy komt te Londen. XV. 503. sterft. XVI. 277
- Maria, Koningin van Schotland. Don Jan van Oostenryk staat naar een Huwelyk met haar. VII. 130. zy wordt onthalsd. VIII. 195
- MARIA, Dogter van Karel den I. Koning van Groot-Britanje, trouwt met Willem den II., Prins van Oranje. XI. 297-301. brengt eenen Zoon ter weerd. XII. 130. Zie Prinse (Koninglyke).
- MARIA LOUISA, Prinseffe Weduwe van Joan Willem Friso, Prins van Oranje, tragt de vernietiging van 't Markgraafschap van Veere te voorkomen. XIX. 100, 105
- Maria Elizabet, Aartshertogin van Oostenryk, wordt Landvoogdes der Oostenryksche Nederlanden. XVIII. 443
- Marinus Sanuto, zyne schriften en bedryf. III. 236, 251 Aant.
- Mark (Willem van der), Heer van Aremborg, te Utrecht onthalsd. IV. 223, 224
- Marken. Klooster aldaar, verbrand door de Weduwe van Willem den IV. III. 261
- MARKGRAAFSCHAP VAN VEERE en VLISINGEN door Oranje gekogt, in 1581. VII. 381. VIII. 508. werd, eertyds, van Holland ter leen gehouden. VII. 386. komt aan Maurits. VIII. 271. Willem de III. verheft het van Zeeland. XIII. 338. raadpleegingen om het te vernietigen. XVII. 294. XIX. 99 enz. 't welk eindelyk

- geschiedt. XIX. 118, 221. punt van 't geschil over 't regt tot dit Markgraaffchap. XIX. 135. de Prins van Oranje wordt 'er in hersteld. XX. 99
- Markomannen.** hunne oude wooning. I. 186
- Markt van Adrianus,** hier te Lande. I. 191
- Marlborough** (*John Churchill, Graaf, naderhand Hertog van*), voert het bevel over de Engelsche troepen in de Nederlanden. XVI. 11. trekt te veld, in 't jaar 1702. XVII. 164. neemt Luik in. XVII. 166. loopt gevaar van geligt te worden. XVII. 167. houdt nauwe gemeenschap met de Stad Amsterdam. XVII. 174. verovert Bon. XVII. 183 enz. zyn gedrag wordt berispt. XVII. 189. hy wint den slag by Hochstett. XVII. 216 enz. helpt raadpleegen op den veldtogt des jaars 1705. XVII. 253. woont dien by. XVII. 255, 259, 262. heeft verschil met de Afgevaardigden der Staaten. XVII. 261. wint den slag by Ramellies. XVII. 280. krygt eenige opening tot Vredehandel. XVII. 291. handelt in Duitschland. XVII. 306. wint den slag by Oudenaarden, in 1708. XVII. 318. vlamt op de Landvoogdy der Spaansche Nederlanden. XVII. 327. woont den slag van Malplaquet by. XVII. 342. zoekt Frankryks oogmerken verdagt te maaken. XVII. 332. woont den veldtogt des jaars 1710 by. XVII. 386. en dien des jaars 1711. XVII. 402. wordt van zyne ampten verlaaten. XVII. 426
- Mornix.** Zie *Aldegonde* en *Thouloufe*.
- MAROKKO.** Onlusten in dit Ryk. IX. 427. de Staaten sluiten een Verbond met het zelve. X. 6. en een Verdrag van Vrede en Koophandel, in 1684. XV. 254. en in 1692. XVI. 198. gezantschap van daar. XVII. 19. onlusten met dit Ryk. XVIII. 104. XIX. 31, 217
- Marolles** (*Fredrik van Tve, Abt van*) handelt met Don Jan. VII. 154. met den Aartshertoge Matthias. VII. 181. wordt gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 278, 315
- Marquette** (*Daniel de Hartaing, Heer van*) wordt Bevelhebber van Bergen op Zoom. VIII. 21. van Oostende. IX. 170. wordt, op sterk aanhouden van Prins Maurits, in 't Lid der Edelen beschreeven. X. 332 enz.
- Marjen,** een volk in Germanië. I. 79
- Martena** (*Duko*) bewerkt de nader Vereeniging in Friesland. VII. 248
- Martinengo** (*Curtio*) trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 273
- Martinengo** (*Paulo Emilio*) gevangen. IX. 45
- Martinet** (*Jakob*), Oud-Schepen te Sluis, om verraad ter dood gebracht. XVI. 109
- Martini** (*Ambrosio*), om oproerigheid uit Gouda gebannen. VIII. 262
- Martini** (*Willem*) raadpleegt met Oranje over 't behouden van Antwerpen. VIII. 14. raakt in Holland in hegtenis. VIII. 83. wordt geslaakt. VIII. 84
- Masalant** (*Graaffschap*), eenige goederen in het zelve aan Dirk den II. afgestaan. II. 126, 127
- Matbenes** (*Adriaan, Heer van*), ge-

gemagtigd, om wegens Holland een Vertoog te doen te Brussel. VI. 152. handelt over eene bevrediging. VI. 478, 480

Mathenes (Adriaan van), Heer van Riviere, in bezending naar Amsterdam. X. 114. wordt van 't Bezorgerschap der Hooge Schoole te Leiden afgezet. X. 387

Mathenes (Joan van), Heer van Riviere, komt te Amsterdam om orde te stellen. VII. 204. wordt gemagtigd om de opdragt der Graaftykheid aan Willem den I. te bezorgen. VII. 513. en om de voorwaarden der inhuldiging te helpen ontwerpen. VII. 518

Mathenes (Joan van), Heer van Mathenes, Riviere enz. gemagtigd tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 404, 405

MATTHIAS, Aartshertog van Oostenryk, wordt bevorderd tot Landvoogd der Nederlanden. VII. 173. komt herwaards. VII. 174, 175. toeleg van sommigen om hem naar hunne hand te zetten. VII. 174. Voorwaarden op welken hy aangenomen wordt. VII. 181. zyn klein gezag. VII. 183, 184. hy wordt in de Utrechtsche Unie niet gekend. VII. 267. moet, by gebrek van geld, zyn Hof sluiten. VII. 302. stelt Oranje aan tot Stadhouders van Friesland. VII. 365. bedingt, dat men zyne diensten in gedagten houde. VII. 398. verlaat de Nederlanden. VII. 414. vrugteloze poogingen om hem tot Bisschop van Luik te doen kiezen. VII. 415. hy wordt Keizer. X. 58. sterft. X. 402

Matthias (Joan Constantyn); Burgemeester van Middelburg, in bezending naar Staatfch Vlaanderen. XX. 63

Mattbifus (Joan), Raadsheer in den Raade van Vlaanderen, raakt in eenige moeite. XVII. 249

Mattbyszoon (Pieter), te Amsterdam, in 1618, uit de Vroedschap gezet. X. 280

Mattiaken. of zy in Zeeland gewoond hebben. I. 48 *Aant*. zy verbinden zig met Cezar. I. 48. belegeren Maguntiakum. I. 146

Mattium, Hoofdstad der Katten, verbrand. I. 65

Maulde (Nikolaas de) zoekt volk binnen Leiden te werpen. VIII. 260. wordt onthalsd. VIII. 261

Mauregnault (Joan Gaspar de), Baljuw van Veere, wordt verlaaten van zyn ampt. XIII. 100

Mauregnault (Joan de), wegens Zeeland, gemagtigd tot de Kulsche Vredehandeling. XIV. 244

Maurier (Benjamin Auber y, Heer van), Gezant van Lodewyk den XIII. aan de Staaten. X. 109. dringt op 't bystaan des Hertogs van Savoje. X. 155. raadt de Staaten tot eendragt. X. 182, 191. zyne poogingen ten behoeve van Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 285, 301-304, 331, 357, 363

Mauritius-Eiland. IX. 301

Mauritius (Joan Jakob), Resident der Staaten te Hamburg, tragt het verkoopen der laadinge van een fchip der Oostendifche Maatschappye te beletten. XIX. 62

MAURITS, Graaf van Nassau. zyne geboorte en opvoeding. VII. 538.

538. VIII. 5, 6. hy wordt aan 't hoofd van den Raad van Staate gesteld. VIII. 5. zyn berigtschrift. VIII. 6. wedde. VIII. 8. wakkerheid. VIII. 11, 12. hy levert een Vertoog in, ter Vergadering van Holland. VIII. 39. oogmerk van het zelve. VIII. 40. hy werkt tegen de opdracht der heerschappye aan Frankryk. VIII. 50. nadeel voor hem daaruit te wagten. VIII. 63. hy belooft Antwerpen te ontzetten. VIII. 82. zet Treslong af. VIII. 84. maakt hem Luitenant-Houtvester. VIII. 87. geeft verlof tot het bezetten van Vlissingen. VIII. 98. wordt Stadhouder, Kapitein en Admiraal-Generaal van Holland en Zeeland. VIII. 104. men geeft hem den titel van *Prinse*. VIII. 106. ontwerp van zyn Berigtschrift. VIII. 107. onderscheid in zyne aanstelling en die der voorgaande Stadhouderen. VIII. 108. hy ontvangt Leicester te Vlissingen. VIII. 112. neemt lastbrief van hem. VIII. 120. bemagtigt Axel. VIII. 134. men weigert hem met Leicester naar Engeland te laten reizen. VIII. 185. Leicester laat hem 't bewind te water. VIII. 187. maakt de bezetting van Veere tegen hem op. VIII. 188. de Staaten van Holland en Zeeland geeven hem meer gezags. VIII. 203-206. Sonoi sluit hem de poort van Medenblik voor 't hoofd. VIII. 210. hy valt in Brabant. VIII. 226. stigt Crevecoeur. VIII. 226. Leicester klaagt over hem. VIII. 228. zoekt hem te ligten. VIII. 240. hy handelt

met Sonoi. VIII. 272. beleegert Medenblik. VIII. 273. brengt de Stad tot onderwerping. VIII. 275. verdraagt zig met Sonoi. VIII. 277, 278. beleegert Geertruidenberg. VIII. 280. breekt het beleg op. VIII. 281. raadpleegt de Predikanten op de handeling met Spanje. VIII. 284. geeft blyken van groot verstand. VIII. 315. legt den twist in Westfriesland by. VIII. 323. stelt drie Kollegien ter Admiraliteit in. VIII. 326. wordt Stadhouder van Utrecht, Overijssel en Gelderland. VIII. 332. yvert om den Staat des Lands te bevestigen. VII. 340. versterkt Breda. VIII. 344. stigt Knodsenburg. VIII. 345. wint eenige Sterkten. VIII. 346. bemagtigt Zutphen. VIII. 354. en Deventer. VIII. 356. beleegert Groningen. VIII. 356. verlaat het. VIII. 357. bemagtigt Hulft. VIII. 358. wint Nieuwmegen. VIII. 359. verfelt 'er de Wet. VIII. 360. verovert Steenwyk. VIII. 364. neemt Ootmarsum in. VIII. 367. bemagtigt Koeverden. VIII. 367. beleegert Geertruidenberg. VIII. 375. wint de Stad. VIII. 376. zyn toeleg op Brugge. VIII. 379. op 's Hertogenbosch en Maastricht. VIII. 384. hy beleegert Groningen. VIII. 386. loopt groot gevaar. VIII. 389. wint de Stad. VIII. 389. verfelt 'er de Wet. VIII. 390. aanslagen op zyn leven. VIII. 398, 399. hy stookt de muitery onder 't Spaansch Krygsvolk aan. VIII. 403. zyne bedenkingen op de Vredehandeling. VIII. 412. hy

belegert Grol, vergeefs. VIII. 424. zyn aanslag op Meurs. VIII. 424. hy handelt met zynen broeder, Filips Willem. VIII. 429. voorziet Oostende. VIII. 431. stelt iemand aan, om zynen Perfoon als eerste Edele van Zeeland te verbeelden. VIII. 460. verschil en verdrag deswege. VIII. 460-463. hy slaat de Spaanschen by Turnhout. VIII. 464. tragt naar Venlo. VIII. 467. verover't Alfen en Rynberk. VIII. 468, 469. ook Meurs. VIII. 470. Grol. VIII. 471. Breëvoort. VIII. 472. Enschede, Ootmarfum, Oldenzeel. VIII. 473. en Lingen. VIII. 474. hy ontraadt zyne Zufter het Huwelyk met den Prinse van Portugal. VIII. 489. biedt den Hertoge van Ferrare hulp aan tegen den Paus. IX. 3. zyn toeleg op Vlaanderen mislukt. IX. 4. hy wyft eene opening tot handeling af. IX. 11. aanslag op zyn leeven gestraft. IX. 12. hy staat naar 't Prinsdom Oranje. IX. 16. draagt zorg voor den Yffel. IX. 26. tragt den Ryndyk door te steeken. IX. 33. bemagtigt Zevenaar, Heuffen en het Tolhuis. IX. 33. legerd zig voor Doesburg. IX. 34. ruimt Zevenaar. IX. 35. vermaant de Staaten tot werving. IX. 38. zyne ongerustheid. IX. 46. hy neemt eenigé Kleeffche Plaatsen in. IX. 47. voorziet Schenkenschans van meer volks. IX. 47. stelt orde te Bommel. IX. 49. sterkt Voorne. IX. 50. weigert een' veldslag. IX. 52. verover't Crevecoeur. IX. 73. en Batenburg. IX. 74. koopt de S. Andries Schans. IX. 75. bemag-

tigt eenige Schansen in Vlaanderen. IX. 76, 77. behaalt eene merkwaardige overwinning by Nieuwpoort. IX. 79-85. misnoegen tusschen hem en de Staaten. IX. 86. Roorda schryft tegen hem. IX. 87. hy verlaat Nieuwpoort. IX. 88. verover't Rynberk. IX. 105. en Meurs. IX. 106. belegert 's Hertogenbosch. IX. 109. verlaat de Stad. IX. 110. biedt den vyand, vergeefs, eenen veldslag aan. IX. 118, 119. bemagtigt Graave. IX. 119, 120, 145. ontzet de Spaansche muitelingen binnen Hoogstraaten. IX. 158, 159. hervat het beleg van 's Hertogenbosch andermaal, vergeefs. IX. 159. verslaat tweeduizend Spaanschen, onder della Bella. IX. 160. valt in Kadzand. IX. 164. bemagtigt Yzendyke, Aardenburg en Middelburg. IX. 165. slaat Spinola. IX. 167. belegert en verover't Sluis. IX. 165, 168. belegeft Antwerpen, vergeefs. IX. 182. wint Wouw. IX. 184. een deel zyns Legers vlugt voor dat van Spinola. IX. 193. zyn aanslag op Gelder mislukt. IX. 195. hy sterkt de grenzen. IX. 210. beschanft de Waal en Yffel. IX. 212. gelaat zig als of hy Rynberk wilde ontzetten. IX. 215. belegert Grol. IX. 219. verlaat de Stad. IX. 220. neigt tot het voortzetten des oorlogs. IX. 240. wordt, door Oldendenbarneveld, bewoogen, om in 't openen der Vredehandeling te bewilligen. IX. 244. verklaart zig tegen 't opontbieden der Vloote. IX. 259, 280. weigert de Nederlanden Fransch te helpen maaken. IX. 266. on-

genoegen tuffchen hem en Oldenbarneveld. IX. 284. hy vordert, dat men de woorden, tot verzekering van 's Lands vryheid dienende, voor't aanvangen der handeling, op 't papier brenge. IX. 291. yvert voor de behoudenis der Vaarte op Oostindie. IX. 332. laat zig overhaalen om in 't verlengen der Wapenschorfinge te bewilligen. IX. 346, 347. of Jakob de I. deszelfs oudfte Dogter aan hem hebbe willen besteeden. IX. 356. zyne ongeneidghed tot trouwen. IX. 448. hy laat zig beweegen, om de krygskosten te hoog te begrooten. IX. 365. Henrik de IV. zoekt hem te winnen, door geschenken. IX. 367. hy verklaart zig tegen 't Bestand. IX. 375, 379. welke byzondere nadeelen hy by het zelve te wagten hadt. IX. 376. hy schryft aan de Hollandfche Steden tegen 't Bestand. IX. 381. veelen vallen zynen meeninge toe. IX. 385. hy toont zig zeer misnoegd op. Oldenbarneveld. IX. 389. Jeannin wederlegt zynen brief aan de Steden. IX. 405. hy raakt in ongenoege met Jakob den I. IX. 408. schryft eenen tweeden brief aan de Steden. IX. 409. doet een' keer door dezelve. IX. 410. Henrik de IV. vermaant hem tot bewilliging in 't Bestand. IX. 413. hy vordert opening van zeker vermoeden, ten nadeele van zyn Huis. IX. 415. zyn gesprek met Jeannin. IX. 422. hy laat zig verzoenen met Oldenbarneveld. IX. 423. bewilligt in 't Bestand. IX. 423. wordt schadeloos gesteld, wegens het na-

deel, welk hy 'er uit te wagten hadt. IX. 447. handeling over 't vermeerderen van zyn gezag. IX. 449, 452. X. 29. uitsteekendheid van het zelve, in Zeeland. IX. 451. de handeling om hem hooger te verheffen, blyft steeken. IX. 455. hy verzoent zig met Don Emmanuel. IX. 456. deelt de nalaatenschaaps zyns Vaders. IX. 456. zyn bedryf te Utrecht, in 1610. X. 28, 29. hy bemagtigt Gulik. X. 43, 44. ontvangt een' brief van den Keizer van Japan. X. 46. schynt den Remonstranten niet gunstig. X. 58. bekomt de Ridderorde van den Koufband. X. 70. bezet eenige Kleeffche Plaatsen. X. 77. doet een' voorflag omtrent den Kerkentwift. X. 145. verklaart onzydig te willen blyven. X. 151. meent dat elke party eene Kerk behoort te hebben. X. 151. gaat in de Klooster-Kerk. X. 152. laat zig beduiden, dat Oldenbarneveld zyn gezag zoekt te vermindere, en gelooft het tegendeel van de Contraremonstranten. X. 160, 161. keurt de zogenaamde scherpe Resolutie af. X. 163, 164, spreekt met Hogerbeets. X. 172. brengt meerder bezetting in den Briele. X. 174. gerugten ten zynen nadeele. X. 176. hy bezoekt eenige Steden. X. 183. schryft aan dezelve. X. 184. vertrekt naar den Landdag te Arnhem. X. 194. verandert de Regeering te Nieuwmegen. X. 195-199. haalt Overysfel over tot bewilliging in de Sinode. X. 199. heeft kwaad vermoeden op Oldenbarneveld. X. 200, 201, 205.

die zig by hem schriftelyk verdedigt. X. 203. hy komt te Utrecht. X. 207, 208. Holland levert hem een Vertoog over op 't stuk der Waardgelders. X. 217. hy en de Gemagtigden der algemeene Staaten komen te Utrecht. X. 222. de Groot spreekt met hem. X. 223. ongegrondheid van 't vermoeden dat men hem van zyne waardigheden dagt te ontzetten. X. 224. zyne handeling met de Staaten van Utrecht. X. 225-227, 231. hy dankt de Waardgelders te Utrecht af. X. 231, 232. verandert 'er de Regeering. X. 233. hy vermoedt dat Oldenbarneveld hem den voet zoekt te ligten. X. 246, 247. onderzoek of hy naar de opperste magt gestaan hebbe. X. 247, 248. twyfeling, of hy Oldenbarneveld ooit verdagt gehouden hebbe van Landverraaderye. X. 251. hy en eenige Leden van Holland besluiten de Regeering in de Hollandsche Steden te veranderen. X. 265. hy doet het te Schoonhoven, in den Brielle, te Delft, te Schiedam, te Gorinchem, te Oudewater, te Woerden en te Monnikendam. X. 266. ook te Hoorn met veel moeite. X. 266-270. voorts, te Medenblik en te Alkmaar. X. 270. de Leden bedanken hem, deswege. X. 271, 283. hy maakt verandering te Leiden. X. 272. te Haarlem. X. 273. te Rotterdam. X. 274. te Gouda. X. 276. te Amsterdam. X. 276-280. in den Haage. X. 281. doch niet te Dordrecht. X. 281. oordeelen over deeze veranderingen.

X. 280-282. Prins Maurits erst de heerlykheden zyns oudsten Broeders. X. 309. de gerugten van zyne aanstaande verheffing verdwynen door den tyd. X. 375-377. hy en Oldenbarneveld scheenen verschillende begrippen te hebben van 's Lands Regeeringe. X. 377-380. hy stigt Paapenmuts. X. 405. wordt Stadhouder van Groningen en Drenthe. X. 408. sterkt den Yffel. X. 421. ontzet Bergen op Zoom. X. 433, 437. zyne aanslagen op Antwerpen. X. 445, 497. aanslag op zyn leeven ontdekt en gestraft. X. 450-479. zyn gesprek met Karleton. X. 487. hy tragt Breda te ontzetten. X. 497. wordt ziek. X. 498. dringt zynen Broeder tot een Huwelyk met de Prinsesse van Solms. X. 498. sterft. X. 499. zyn uiterste wil. X. 499. natuurlyke kinderen. X. 499. gedaante, aart, deugden en gebreken. X. 501-

504
Maurits van Nassau sneuvelt te Kallo. XI. 272

Maurits van Nassau (Graaf) trekt, in 1744, met het Staatfche Leger op den Franschen bodem. XIX. 466. heeft het bevel over den onderstand aan Groot-Britanje, in 1745. XIX. 527. keert te rug. XIX. 529

Maximiaan Herkulus overwint verscheiden' Overynsche Volken. I. 219. ook de Franken. I. 221

MAXIMILIAAN, Hertog van Oostenryk, trouwt met Vrouwe Maria. IV. 179. wordt ingehuldigd. IV. 181. maakt een verbond met Engeland. IV. 181. raakt

raakt in oorlog met Gelderland. IV. 182. wordt aldaar ingehuldigd. IV. 185. doet eene Bede. IV. 190. handelt met Eduard den IV. IV. 192. stelt de Kabbeljaauwſchen in 't bewind. IV. 196. wordt erkend voor Voogd van zynen Zoon Philips. IV. 208. maakt vrede met Frankryk. IV. 221. bedwingt de Luikenaars. IV. 223. wordt *Aartsbetrog*. IV. 226. belegert Utrecht. IV. 226. neemt de Stad in, by verdrag. IV. 229. bereidt zig, om Vlaanderen aan te taſten. IV. 232. ſluit een verbond met Engeland. IV. 233. wordt *Roomſcb-Koning*. IV. 235. verheft Egmond tot een Graaffchap. IV. 233. raakt wederom in oorlog met Frankryk. IV. 236. ſtelt orde op de Admiraliteit. IV. 237. wordt gevangen. IV. 240. maakt een verdrag met Vlaanderen. IV. 241. Sluis verklaart zig tegen hem. IV. 244. hy komt in Holland. IV. 248. ſchenkt den Amſterdammeren zyne Kroon boven hun wapen. IV. 249. ſtelt Hertog Albrecht van Saxon aan, tot algemeenen Stadhouder. IV. 259. verdraagt zig met Vlaanderen. IV. 259, 268. zet de munt ſchielyk af. IV. 260. maakt verſcheiden' Verbonden met Engeland. IV. 267. raakt in oorlog met Frankryk. IV. 292. maakt vrede. IV. 294. wordt *Keizer*. IV. 294. ſtaat zynen Zoon de Regeering der Nederlanden af. IV. 294. aanvaardtze wederom, als Voogd van zynen Kleinzoon Karel. IV. 340. ſtelt zyne Dogter, Margareet, tot Landvoogdeſſe aan. IV. 340 348.

maakt vrede met Frankryk. IV. 358. wordt van eenen togt in Gelderland afgeſchrikt. IV. 361. zoekt dien door te zetten. IV. 373. verbindt zig met Engeland tegen Frankryk. IV. 377. maakt met Frankryk vrede. IV. 380. ſtaat zynen Kleinzoon de Regeering af. IV. 388. ſterft. IV.

421

Maximiliaan de II. (Keizer) biedt, vergeefs, zyne bemiddeling aan tot ſtilling der Nederlandsche beroerten. VI. 207

Maximiliaan van Bourgondie, Heer van Beveren en Veere, wordt Admiraal. V. 193. heeft geſchil met den Stadhouder en Staaten van Holland, over de vrygeleibrieven. V. 194. doet eene Landing in de Rivier van Bourdeaux. V. 246. wordt Stadhouder van Holland. V. 294. zyn aanzien. V. 295. de Staaten doen hem een geſchenk. V. 353. hy draagt zorg voor de Hollandsche zeeſtranden. V. 380. zyne Heerlykheid Veere en Vliffingen wordt tot een Markgraaffchap verheeven. V. 428. *Zie voorts op Beveren.*

Maximiliaan van Egmond, Graaf van Buuren, volgt zynen Vader, Floris, op. V. 193. trekt met een Leger naar Duitschland. V. 287. neemt Darmſtad en Frankfort in. V. 291. ſterft. V. 326. zyne Dogter, Anna, trouwt met den Prinſe van Oranje. V.

326

MAXIMYN (Keizer). zyne Krygstogten tegen de Germaanen. I.

198, 199

Mazarin (de Kardinaal *Julius*) wordt eerſte Staatsdienaar van Frank-

- Frankryk.** XI. 333. maakt een ontwerp van verwisseling der Nederlanden tegen Katalonie. XI. 413. handelt met Willem den II. XII. 114-118. zyn oordeel over deszelfs dood. XII. 119. hy beschuldigt de Staaten, in 1661, nog over 't sluiten der Munstersche Vrede. XIII. 19: hy sterft. XIII. 20
- Mazeik.** Handeling over 't ruimen deezer Stad. XV. 53
- Meebelen.** groote Raad aldaar opgeregt. *Zie* Raad (groote). door Willem den I. bemagtigd. VI. 387. door Alva's Krygsvolk, deerlyk, geplonderd. VI. 391. verzoent zig met den Koning van Spanje. VII. 291, 292. wordt door de Staatfchen overvallen. VII. 317
- Meebelen** (Jongkvrouw van). natuurlyke Kinderen door Prinse Maurits by haar verwekt. X. 499, 501
- Medemelacha,** een water omtrent Medenblik. II. 126, 127
- MEDENBLIK.** Slot aldaar gestigt. III. 44; 45. de Plaats verkrygt Stads geregtigheid. III. 45. 't Slot, door de Westfriezen, belegerd. III. 99. door Jan van Avennes ontzet: III. 101. de Stad verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxen. IV. 286. wordt, door de Gelderschen, ingenomen. IV. 403. kiest 's Prinzen zyde. VI. 363. Boffu tragt naar de Stad, door verraad. VI. 447. Billy insgelyks. VI. 473. Kerktwist aldaar. VIII. 27. Maurits wordt, door Sonoï, buiten de Stad gehouden. VIII. 210. opstand aldaar. VIII. 272. Maurits belegert de Stad. VIII. 273. zy onderwerpt zig. VIII. 275. beweert, nevens Hoorn en Enkhuizen, egn Gewest op zig zelf te zyn. VIII. 321 enz. PrinsMaurits verfelt'er de Wet; in 1618. X. 270. de Stad voorkomt de bezending, in 1650. XII. 76. opschudding aldaar, in 1672. XIV. 220. verandering der Regeering aldaar, in 1748: XX. 310, 313
- Medina Celi** (*Joan de la Cerda; Hertog van*) wordt Landvoogd der Nederlanden. VI. 374, 384. zyn bepaalde last. VI. 374: hy staaf af van de Landvoogdye: VI. 375
- Medina Sidonia** (*Alfonso Perez de Gusman, Hertog van*), krygt het opperbevel over de Spaansche Vloot, in 1588. VIII. 283
- Mediomatriken.** oude Inwooners van Gallie. I. 162 *Aant.*
- MEENEN** verrast door de Staatfchen, in 1579. VII. 277: veroverd door de Franschen, in 1744. XIX. 454
- Meer Flevo,** nu de *Zuiderzee.* I. 56
- Meer** (*Haarlemmer*). Scheepsfryden op dezelve, in 1573. VI. 419, 422
- Meer** (*Frans van der*), Ambassadeur in Spanje. XVIII. 290. zyn schryvens wegens BerettiLandi. XVIII. 215. zyn Vertoog tegen 't Weener-Verdrag van Koophandel. XVIII. 315. zyne verdere handeling aan 't Spaansche Hof. XVIII. 339 enz. 394, 416, 446, 457, 499. zyne ontmoeting met Ripperda. XVIII. 364, 367; 369, 374. hy tekent het Verdrag van Seville. XVIII. 504. verwerft voldoening wegens de geweldenaaryen des
- N Spaan

- Spaansche Kustbewaarders. XIX. 255, 266
- Meer (Laurens van der)**, Koekebakker te Rotterdam. zyn bedrijf. XX. 134, 135, 138, 272
- Meer (Pieter van der)**, Pensionaris van Delft, gemagtigd om de voorwaarden der inhuldiging van Willem den I. te ontwerpen. VII. 518
- Meere (Herman van der)**, Edelman des Prinzen van Oranje, beschuldigd van oproerigheid. VI. 181. naar 't Noorden gezonden. VI. 330
- Meerhem (Rogier van)**. II. 294, 300. beschermt Vrouw Ada op den Burgt te Leiden. II. 304
- Meerman (Dirk)**, Schepen en Raad van Delft, trekt in gezantschap naar Engeland. X. 70
- Meerman (Joan)**, Burgemeester van Leiden. zyne afkomst. XIII. 279. in gezantschap naar Engeland. XIII. 279, 390. keert te rug. XIII. 280. trekt andermaal derwaards. XIV. 6. komt genoegzaam onverrichter zaake wederom. XIV. 6
- Meertens (Jakob)**, President van 't Hof van Vlaanderen, geraadpleegd over 't Ketterstraffen. VI. 109. wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251
- Meetkerke (Adolf van)** wordt gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 279. tot Lid in den Raad van Staate benoemd, door Leicester. VIII. 115, 120. is verdagt by de Staaten. VIII. 180. wordt uit den Raad van Staate geweerd. VIII. 203. heeft de hand in eene munitery te Leiden. VIII. 258, 261
- Meetkerke (Nikolaas van)** wordt, wegens Utrecht, naar Engeland gezonden. VIII. 297. voert bevel over den onderstand aan Don Antonio. VIII. 314
- Megen veroverd**, door Hohenlo. VII. 458
- Megen (Karel van Brimeu, Graaf van)** wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 7. heeft bevel over een Regiment knechten. VI. 9. wordt Stadhouders van Gelderland en Zutphen. VI. 42. houdt de zyde van Oranje tegen Granvelle. VI. 86. weigert de Inquisitie en Plakaaten te handhaaven. VI. 131. brengt tyding ten Hove van den toelag der Edelen. VI. 134. geeft der Landvoogdesse raad. VI. 135. krygt bevel over eenige nieuw geworven manschap. VI. 208. doet den nieuwen eed. VI. 212. bezet Utrecht. VI. 214. schaft de Preeke af, in Gelderland. VI. 222. trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 273. verdedigt Groningen. VI. 274. wordt gewond en sterft. VI. 275, 369
- Megen (Graaf van)**, Broeder van den Heere van Hierges, belegert Woerden. VII. 66. verlaat de Stad. VII. 67, 104. helpt Namen verraffen. VII. 152
- Meijery van 's Hertogenbosch, afgeloopen door Maarten van Rossem. V. 224, 247. orde op de Regeering aldaar. XI. 192
- Meindertszoon (Arend)**, Burgemeester van Haarlem, begraauwt den Pensionaris de Haan. X. 274. wordt Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets

- beets en de Groot. X. 341
- Meinard van Ham* verzamelt eenig volk tusschen Utrecht en Amersfoort. V. 49. trekt 'er mede naar Oostfriesland. V. 53. zyn oogmerk. V. 53. hy versterkt zig te Appingadam. V. 111, 112. dreigt in Holland te vallen. V. 112. verliest Appingadam. V. 119
- Meister (Henrik)* wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
- Melancton (Filips)* naar Trente gezonden. V. 365
- Melis Stoke.* Oordeel over hem en zyne Rymkronyke. I. 445
Aant. III. 67, 81, 91, 182
- Melo (Don Francisco de)* wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XI. 316. zyne krygsbedryven. XI. 318, 320, 335
- Melun (Robert van),* Burggraaf, krygt het opperbevel over de Staatsche Ruitery. VII. 166
- Menager (Nikolaas)* handelt heimelyk over vrede. XVII. 401, 412. zyn geschil met den Graave van Regteren. XVII. 486
- Menapiërs,* oude Inwooners van het Belgisch Gallie. I. 41. hun Land wordt door de Uzipeeten en Tenkteren ingenomen. I. 42
- Mendoza (Bernardyn de)* Spaansche Gezant in Engeland. zyn toeleg op Vlissingen mislukt. VII. 376. hy tragt te beletten dat de Nederlandfche gezanten gehoor krygen. VIII. 56
- Mendoza (Don Francisco de).* Zie *Admirant van Arragon.*
- Mendoza (Filips de)* komt als gyzelaar te Dordrecht. VII. 30
- Mendoza (Joan de)* krygt bevel over Spaansch Krygsvolk. VI. 47
- Menning (Adriaan)* beschuldigd van Beeldenstorm in den Haag. VI. 186. dient Willem den I. te water. VI. 308, 322
- Menspo Simonsz,* Leeraar der Doopsgezinden. V. 71. zyn oordeel over de Munstersche Herdoopers. V. 100
- Mennoniten.* naar wien genoemd. V. 71. Zie Doopsgezinden.
- Meryn (Foes de),* Pensionaris van Dordrecht, wegens Holland gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Engeland. VIII. 90, 91. andermaal derwaards gezonden. VIII. 192, 193. slaat handeling met Spanje voor. VIII. 232. maakt zig verdagt. VIII. 260, 405. wordt van zyn Pensionarisfchap verlaaten. VIII. 406. tot Historiefchryver van Holland aangesteld. VIII. 406
- Meppel (Jan Korneliszoon)* wordt Luitenant-Admiraal. XIII. 140
- Meppelt* gewonnen, in 1580. VII. 340
- Mepsche (Joban)* vervoegt zig, wegens zeker geschil in Stad en Lande, aan de algemeene Staaten. XIII. 342
- Merkere (Gerard van)* wordt Admiraal der Vloote tegen de Oosterlingen. V. 60. bemagtigt een Fransch fchip. V. 129
- Merode (Bernard van),* Heer van Rummen, wordt gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 279. wordt Oranjes Stedehouder over Friesland. VII. 365. doet afstand van deeze waardigheid. VII. 495
- Merode (Jan van),* Baljuw van Kennemerland, trekt in gezantschap naar Spanje. XIII. 13
- Merode (Richard van),* Heer van Oorschot, wegens Brabant gemagtigd tot de opdragt der Heer-

- Heerschappye aan Frankryk. VIII. 55
- Merode (Walraven van)* tragt de uitkeering der goederen van Maltha te verwerven. XII. 28
- Meroden* (twee) tekenen het Verbond der Edelen. VI. 125
- Merous (Maarten)* helpt den Brielle inneemen. VI. 345
- Merula (Engel Willemszoon)* Priester te Heenvliet. zyn zonderling einde. V. 408
- Merwede* (Huis te). Jan. de II. Hertog van Brabant, belegert het, vergeefs. III. 162
- Merwede* (twee Heeren van de) sneuvelen op een togt in Friesland. III. 260
- Merwede (Dirk van de)*. III. 446
- Merxem (Joan van Straalen, Heer van)*, wegens Brabant, gemagtigd tot de opdracht der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 55
- Messen (Joan van)* eerste Klerk van den Raadpensionaris de Witt, om ontrouw gestraft. XII. 418, 419
- Mets* vergeefs belegerd door Karel den V. V. 370. aanflag op deeze Stad. V. 400
- Metfelaars. Zie Vrye Metfelaars.
- Meulen (Daniel van der)*, Koopman te Leiden, doet opening tot Vredehandeling, in 1598. IX. 11
- Meulenaar (Antoni)*, Raadsheer te Mechelen, geraadpleegd over 't Ketterstraffen. VI. 110
- Meurs*. Aanflag op deeze Stad. VIII. 424: zy wordt, door Maurits, veroverd. VIII. 470. de Stad en 't Graaffschap worden hem afgestaan. VIII. 471. zy wordt ontledigd van bezetting. IX. 25. bezet door de Kleevenaars. IX. 106. ingenomen door Prinse Maurits. IX. 106. overleg om de Stad en 't Graaffschap tot een Vorstendom te verheffen. XI. 241
- Mey (Pieter de)* raakt uit en wederom in de Regeering van Rotterdam. XVII. 135
- Michielsens (Michiel)*, Schepen van Vlissingen. XIV. 338
- Michielszoon (Jan)*, Predikant te Grootenbroek, houdt briefwisseling met Sonoi. VIII. 274
- Middagten (Jan van)*, een Gelderschman, helpt Hoorn verlossen. IV. 211
- MIDDELBURG, in Zeeland. derwaards worden eenige Antwerpse Monniken gezonden, in 't begin der twaalfde eeuw. II. 212. Keuren aan deeze Stad, door Graave Willem den I. gegeven. II. 352. zy wordt, door Graave Guy, belegerd. III. 48. verlaaten. III. 49. door deszelfs Zoon ingenomen. III. 156. of de Leden der Regeeringe aldaar den Beeldenstorm begunftigd hebben. VI. 182. de Stad wordt benaauwd, door de Nassauschen. VI. 437, 439. Requesens poogt haar te ontzetten. VI. 459. 't mislukt. VI. 460. de Stad geeft zig over, by verdrag. VI. 461. zy is misnoegd op Oranje. VI. 463. VII. 95. Dagvaart aldaar. VII. 139. de Doopsgezinden aldaar gekweld. VII. 210. de Stad treedt schoorvoetende in de Utrechtse Unie. VII. 263 *Aant.* Sinode aldaar, in 1581. VII. 373. de Stad weigert het Plakkaat af te kondigen, waarbij Philips de II. van zyn regt op de Landen vervallen verklaard wordt. VII. 395. haar besluit op

- de opdragt der Graaflykheid aan Willem den I. VII. 516 *Aant.* oproer aldaar, na de dood van Willem den II. XII. 145. men steekt 'er 't Oranje-vendel uit. XII. 297. opschudding, in 1672. XIV. 218. Kerkelyke onlusten aldaar. XIV. 446 enz. de Stad stemt tegen de werving van zestenduizend man. XV. 210, 213, 215, 216. opschudding en verandering der Regeering aldaar. XVII. 131, 246. Maatschappyyen van Koophandel aldaar opgeregt. XVIII. 225. beweging aldaar. XX. 70. de Prins van Oranje wordt 'er tot Stadhouder verklaard. XX. 72
- Mierlo (Godefrid van)*, tweede Bisschop van Haarlem, wydt de groote Kerk wederom in. VI. 433
- Mierop (Gerard van)* bewaart het Blokhuis te Ypesloot. IV. 355
- Mierop (Kornelis van)* vindt Willem den I. alleen, in eene zwaare ziekte. VI. 486
- Minorka* bemagtigd door de Engelschen, in 1708. XVII. 323
- Miranbeau (François du Pont, Heer van)*, zoekt de Staaten te bevredigen met Anjou. VII. 483
- Miranda (Andreas de)* verliest Meurs. VIII. 470
- Misnoegden. Zie *Malcontenten*.
- Moderatie* of maatiging der Plakaten ontworpen. VI. 151, 152, 157, 161. krygt den naam van *Moorderatie*. VI. 158
- Modet (Herman)* of *Stryker*, Predikant te Utrecht, door Oldenbarneveld beschuldigd. VIII. 176. doet eene reis naar Engeland. VIII. 190. keert te rug. VIII. 216. wordt gevat en afge-
- zet. VIII. 220. komt wederom in gunst. VIII. 220
- Moens (Reinoud)*, buitengewoone Raad van Holland. VI. 381.
- Moering (Kornelis Gerard)*, Schout te Gouda, gaat voor in het tekenen van Verzoekschriften om herstelling. XX. 135, 304.
- Moermond*, Slot van Jan van Renesse, ingenomen. II. 110
- Moersbergen (Adolf van de Waak, Heer van)*, gemagtigd om de Regeering van Leeuwaarden te helpen handhaaven. X. 91. heeft kennis van 't voorneemen, om zig van eenige Steden te verzekeren. X. 206, 207. handelt ten huize van Trefel. X. 210. wordt uit de Regeering gezet. X. 234. wykt ten Lande uit. X. 259. wordt gevat. X. 342. verwerft eene soort van vergiffenis. X. 372
- Moersbergen (Bartholomeus van de Waal, Heer van)*, wegens Utrecht ter algemeene Staatsvergaderinge afgezonden. Moeite hem aangedaan. VIII. 182, 191. hy wordt gevat. VIII. 247. geslaakt. VIII. 247
- Mogge van Renesse (Pieter)*, Burgemeester van Zierikzee, wordt zeer mishandeld, en in verzekering genomen. XX. 75. geslaakt. XX. 100
- Mol*, Stadhouder der Leenen van Brabant, beschuldigd van oproerigheid. VI. 181
- Mol (Feronimus de)*, Heer van Watermaale. zyn bedryf te Brugge. VII. 294
- Mollo (François)*, Koopman te Amsterdam en Resident van Poolen, wordt gebruikt tot de Vredehandeling. XVI. 321. XVII.

- MOLUKKEN** gewonnen. X. 7
- Mom** (*Jakob*), om verraad op Tiel, onthalsd. X. 420
- Mom** (de Ritmeester), eenige Ruitery naar Amsterdam zullende geleiden, dwaalt van den weg. XII. 95
- Momma** (*Wilhelmus*). Onlusten over zyn beroep als Predikant te Middelburg. XIV. 446 enz.
- Mona** (Eiland), met hulp der Batavien, gewonnen. I. 98
- Mondragon** (*Christoffel van*) ontzet Goes. VI. 392. slaat de Nasfauschen by Thoolen. VI. 439. wordt Stadhoudcr van Zeeland. VI. 440. verdedigt Middelburg. VI. 461. geeft de Stad over. VI. 461. bevordert de vryheid van Aldegonde, de Ryk en nog drie anderen. VI. 462, 464. komt, als gyzelaar, te Dordrecht. VII. 30. bemagtigt Klundert, Fynaart en Ruigenhil. VII. 62. ook Zierikzee, by verdrag. VII. 99. zyne edelmoedige behandeling van den Baljuw Vosbergen. VII. 99. hy poogt de munitery van 's Konings knegten te stillen. VII. 102. ontzet Roermonde. VII. 184. belegert Lillo, vergeefs. VIII. 16. herwint de Schansen om Hulst. VIII. 358. ontzet Grol. VIII. 424. verstaat Filips van Nassau. VIII. 424. sterft. VIII. 425
- Monk** (*George*) onderwerpt zig Schotland. XII. 205. raakt slaags met Tromp. XII. 238, 239, 240, 241. arbeidt aan de herstelling van Karel den II. XIII. 6. zyne loosheid. XIII. 7. de toeleg gelukt hem. XIII. 8. hy, nu Hertog van Albemarle, raakt slaags met de Ruitcr. XIII. 205.
- wykt. XIII. 208. doet in een' volgenden slag de Ruitcr wyken. XIII. 210-214
- Monmoub** (*Jakob, Hertog van*) komt in Holland. XV. 225. verwekt een opstand in Engeland. XV. 297. doet zig voor *Koning* uitroepen. XV. 301. wordt onthalsd. XV. 302
- MONNIKENDAM**. Bisschop Willem de II. doet een' ongelukigen togt derwaards. III. 108. de Stad verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxen. IV. 286. Scheepsfryd voor deeze Stad. IV. 323. de Schout aldaar waarfchuwt de Onroomfchen. VI. 265. de Watergeuzen veraffen de Stad. VI. 329. zy kiest 's Prinscn zyde. VI. 364. Prias Maurits verftelt 'er de Wet, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 313
- Monster** (de Jonge *Gerard van*) sneuvelt te Schagen. II. 262
- Monster** (*Maurinus van*). II. 259
- Monstcring van 't Krygsvolk te water geschiedde door Schouten en Burgemeesters. V. 44
- Monstcring van 't Krygsvolk, in 1651, geregeld. XII. 187
- Montaigne**, sedert *Graaf van Sandwich*, zeilt met eene Engelsche Vloot naar de Zond. XII. 476. keert te rug naar Engeland. XII. 479. haalt Karel den II. uit Holland af. XIII. 8, 9. past op de Smirnsche Vloote. XIII. 157
- Montbas** (*Jan Barton de*) in bezending naar Frankryk. XIII. 478. Kommissaris der Ruiterye geworden, krygt last om de Betuwe te bezetten. XIV. 31. verlaat

- laat dezelve. XIV. 31. vonnis tegen hem geveld. XIV. 63. hy verdedigt zig. XIV. 64. hy woont een Franſchen togt naar Woerden by. XIV. 226. is verdagt van een aanſlag op Sas van Gend. XIV. 261
- Monte (Camille del)* geſlaagen. VIII. 128
- Monte (Joan Baptiſta del)* ſlaat het ontzet van Haarlem. VI. 428. overvalt de Staatſchen by Burgerhout. VII. 272
- Montecuculi (Ernſt, Graaf van)* wordt gevangen. VIII. 436. valt in de Veluwe. XI. 97
- Montecuculi (Graaf van)*. zyne krygsbedryven in den oorlog des jaars 1672. XIV. 240, 278
- Montenez (Pedro)* voert bevel over eenige zwaargewaapende Spanjaards. VI. 240
- Montereï en Fuentes (Don Juan Domingo de Zuniga, Graaf van)*, wordt Landvoogd der Spaanſche Nederlanden. XIII. 469. handeling met hem. XIV. 127. zyne ontmoeting met de Groot. XIV. 260, 261
- Montesdecha (Franſois)*, Bevelhebber te Maaſſricht, gevat. VII. 111
- MONTFOORT** (Slot te) geſticht. II. 265. aan Herman van Woerden verpand. III. 14. hem ontweldigd. III. 38. Jan, Burggraaf van Montfoort, beoorloogt Jan van Beieren. III. 439. Zie *Jan, Burggraaf van Montfoort*. 't Slot wordt bemagtigd, door Albrecht van Saxen. IV. 263, 266
- Montfoort (Willem van)*, Droſt van Hattum, tragt de Stad aan Parma te leveren. VII. 360. wordt onthalsd. VII. 361
- Montigni (Emmanuel van Lalaing, Heer van)* voert bevel over 't Krygsvolk der Malcontenten. VII. 221, 269. verzoent zig met den Koning. VII. 271. bemagtigt Lens. VII. 452. komt voor Duinkerken. VII. 489. zyn aanſlag op Thoolen miſlukt. VIII. 289
- Montigni (Floris van Mommeranci, Baron van)*, wordt Stadhouder van Deornik en het Doornikſche. VI. 42. trekt naar Spanje, in 1561. VI. 72. keert te rug. VI. 72. houdt de zyde van Oranje tegen Granvelle. VI. 72, 86. zyne bruiloft. VI. 121. hy weigert de Inquiſitie en Plakaaften te handhaaven. VI. 131. trekt naar Spanje. VI. 155. zyne handeling aldaar. VI. 157-161. hy ſchryft herwaards, wegens 's Konings misnoegen. VI. 195. wat men met hem voorhad. VI. 196. zyn dood. VI. 246
- Montpenſier*. Zie *Charlotte van Bourbon*.
- Mook (Jan)*, Schout te Enkhuiſen. zyn verſchil met de Regeeringe. XII. 286. hoe 't met hem aſliep. XII. 295
- Moor (Joost de)* verſlaat Fredrik Spinola. IX. 157. wordt gevaarlyk gewond. IX. 158
- Moord van Parys van 1572**. VI. 388
- Morgan (de Kolonel Thomas)* verdedigt Rynberk. VIII. 134. miſleidt Parma. VIII. 290. zyn togt naar Thoolen. X. 135. hy wordt gekwett. XI. 154
- Morgenspraaken*: zo werden de Byeenkomsten der Gilden genaamd.

- naamd. IV. 52 uit de Regeering. XV. 279.
Morgentalen, zo noemde men de XVI. 58
 verponding op de Landeryen.
 V. 134
Morinen, oude Inwooners van
 het Belgifch Gallie. I. 41
Mofterd (Reinier) Amfterdammer,
 neemt eene party Gelderfchen
 gevangen. IV. 355
Mofterd (Willem) wordt door So-
 noi aangefield tot Regter over
 eenige Roomfchgezinden. VII.
 55. handelt voor hem in Eng-
 land. VIII. 275
Mouilliere (Antoni van Lalaing,
Heer van la), van Mechelens
 wege gemagtigd tot de opdracht
 der Heerfchappye aan Frank-
 ryk. VIII. 30, 56
Moulin (Pieter du) voorziet Wil-
 lem den III. van 't Staatnieuws
 in Engeland. XIV. 342, wordt
 Gouverneur van Suriname.
 XIV. 343
MUIDEN of *Amuda*. Tol aldaar
 der Utrechtsche Kerke gefchon-
 ken. II. 121. verdrag wegens
 Muiden. III. 39. Floris de V.
 op 't Slot aldaar gevangen. III.
 78. van daar vervoerd. III. 80.
 't wordt door Biffchop Willem
 bemagtigd. III. 97. door Bis-
 fchop Jan den IV. III. 286. door
 Biffchop Arnold. III. 307. door
 Karel van Gelder. IV. 354. in-
 genomen en verlaaten, door
 Sonoi. VII. 98. neemt voldoe-
 ning van den Prinfe van Oran-
 je. VII. 133. 't Slot aldaar ver-
 zekerd tegen Leicefter. VIII.
 205. Joan Maurits bezet de Stad,
 in 1672. XIV. 40. Sluis aldaar
 gelegd. XIV. 324
Muis van Holy (Arend), Burge-
 meester van Dordrecht, raakt
Muis van Holy (Hugo), Schout
 van Dordrecht, in bezending
 naar Amfterdam. X. 114, 138.
 beweegt Maurits om te Dor-
 drecht geene verandering in de
 Regeering te maaken. X. 281.
 wordt tot het onderzoek van
 Oldenbarneveld, Hogerbeets
 en de Groot gemagtigd. X. 296.
 en tot Regter over dezelve.
 X. 341
Muis van Holy (Jakob) brengt
 Dordrecht over aan 's Prinfe
 zyde. VI. 367. wordt Raad ne-
 vens den Prinfe. VI. 399
Muis (Jakob) bewerkt de nadere
 vereeniging, in Gelderland.
 VII. 248, 250
 Muitery van 't Spaanfch Krygs-
 volk te Haarlem. VI. 444. te
 Antwerpen. VI. 471. in Schou-
 wen. VII. 102. te Bruffel. VII.
 103. in verfcheiden' Steden.
 VIII. 350, 380. onder de Ita-
 liaanfche benden. VIII. 403.
 wordt door de Staatschen ge-
 ftyfd. VIII. 403. nieuwe mui-
 tery, in 1597. VIII. 491. in
 1598. IX. 9, 45, 64. in 1601.
 IX. 103. in 1602. IX. 120. in
 1606. IX. 217. in 1609. IX. 459
 Muitery van 't Staatfch Krygs-
 volk. VI. 450. VII. 376. van 't
 Scheepsvolk onder Treslong.
 VII. 501. van 't Scheepsvolk,
 te Rotterdam. VIII. 205. van 't
 krygsvolk, in verfcheiden' Ste-
 den. VIII. 270 enz. 308, 350
Mulart, Droft van Lingen, neigt
 naar Spanje. VII. 341
Muller (Lazarus) werpt zig in
 Haarlem. VI. 410, 411
Munfter door de Herdoopers o-
 ver-

verwelldigd. V. 71. door den Biffchop belegerd. V. 73. hongersnood binnen deeze Stad. V. 82. die, by verraffing, ingenomen wordt. V. 83
Munfter (*Chriftoffel Bernard van Galen, Biffchop van*). Oorfprong der oneenigheid tuffchen de Staaten en hem. XIII. 79. twift over Bevergerne afgedaan. XIII. 79. de Staaten fteeken zig in een gefchil tuffchen hem en de Stad, welk eindelyk bygelegd wordt. XIII. 80-85. de Stad wordt op nieuws belegerd. XIII. 86. door de Staaten met geld onderfteund. XIII. 87. geheel in 's Biffchops magt gebragt. XIII. 88. hy maakt zig meefter van de Eilerfchanfe. XIII. 89. vordert Borkelo te rug. XIII. 89. verklaart den Staaten den oorlog. XIII. 171, 174. bemagtigt verfeiden' Plaatsen. XIII. 174. valt in Drente. XIII. 175. geeft voor, alleen tegen de tegenwoordige Regeering te oorloogen. XIII. 176. zyne verdere krygsbcdryven. XIII. 201. men maakt vrede met hem. XIII. 201, 202. zyn voorneemen om de Staaten op nieuws te beoorloogen ontdekt zig. XIV. 5, 12. hy verklaart hun den oorlog. XIV. 27. belegert Groningen, vergeefs. XIV. 130, 131. ruimt de gewonnen Plaatsen. XIV. 285. maakt vrede met de Staaten. XIV. 304
Munfterfche Vredehandeling.
Zie Vredehandeling te Munfter.
Munt. Regt der Munte, door Otto den I. gefchonken aan de Utrechtsche Kerke. II. 120.
Munt der Graaven. III. 45, 46.

onderzoek over het Regt der Munte, in Holland. III. 242. alleen te Dordrecht te houden. III. 426. grof en fchielyk afgezet, door Maximiliaan. IV. 260. afzonderlyke, in Zeeland begonnen. VII. 323. van rooze-nobels, te Amsterdam. VIII. 146.
Westfriefche munt. VIII. 322.
Munt, in 1672, te Amsterdam. XIV. 203
Munter (*Foan*), Raadsheer in 't Hof. XV. 259
Munter (*Kornelis*), Sekretaris van Amsterdam. XV. 190
Mufch (*Kornelis*), Griffier der algemeene Staaten, belet de Spaanfche Gevolmagtigden het doen van een' keer door de Steden. XI. 172. handelt met Don Martin Axpe van vrede. XI. 214. ftelt een merkwaardig Bfchuit van Zomermaand 1650 op. XII. 68. ook zeker Gefchrift, uit den naam van Willem den II. XII. 194. fterft. XII. 194
MUSKOVIE. Gezantschap van daar aan de Staaten. X. 80. en van de Staaten derwaards. X. 96. handeling der Staaten met den Grootvorft Michael Fedorowitz. XI. 165. en met zyn opvolger Alexis. XII. 18
Myle (*Adriaan van der*) wordt Lid van den Landraad. VII. 23. gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29. en te Gend. VII. 109, 110. komt te Amsterdam. VII. 204. wordt tot de Keulfsche Vredehandeling gemagtigd. VII. 279.
Myle (*Arend van der*), Burgemeester van Dordrecht, voorkomt aldaar den Beeldenftorm. VI.

- Myle (Kornelis van der)*, Slotvoogd te Gouda, voorkomt aldaar den Beeldenstorm. VI. 187. geeft het Slot op. VI. 366
- Myle (Kornelis van der)* in gezantschap naar Frankryk. X. 38, 41. naar Venetie. X. 45. poogt den Advokaat te doen ontflaan. X. 258. wykt ten Lande uit. X. 259. wordt van zyne waardigheden ontzet. X. 387, 390. keert herwaards. X. 390, wordt verdagt gehouden. X. 462. komt wederom in den Haage wonen. XI. 44
- Mylpaalen der oude Romeinen*. I. 152 *Aant*.

N.

- N**aaktloopers, te Amsterdam. V. 74, 88
- Naaldwyk (Adriaan van)* helpt Hoorn verrassen. IV. 211
- Naaldwyk (Hugo van)*. II. 361
- Naaldwyk (Willem van)* sneuvelt. III. 260. Zie *Fan van Naaldwyk*.
- NAARDEN**, door de Utrechtsche Ruiters ingenomen. IV. 203. door Graave Willem van den Berge. VI. 368. Aanslag op de Stad. VI. 403. zy geeft zig op aan Don Fredrik. VI. 404. moord aldaar. VI. 405. raadpleegingen op 't versterken deezer Stad. XIII. 360. XV. 36. zy wordt door de Franschen ingenomen. XIV. 39. aanslag des Prinzen van Oranje op de Stad. XIV. 226. hy verovert dezelve, in 1673. XIV. 272
- Naarsen (Leonard van)* te Rotterdam verdagt van oproerigheid, in 1653. XII. 281. maakt beweging, in 1672. XIV. 76, 77. wordt door de burgery tot Vroedschap benoemd. XIV. 115. door den Prinse verkooren. XIV. 194
- Nabalía of Naauwaale*. Stroom. I. 181
- Neranus (Theophilus)* helpt de lyken der Witten afneemen. XIV. 178. raakt, nevens *Samuel* en *Izaak Neranus*, over zeker gedigt, in moeilykheid. XIV. 221, 222
- Nagel (Willem)* Baljuw van Kennemerland, yvert voor Vrouwe *Jakoba*. III. 472
- NAMEN**. 't Kasteel aldaar verraft, door Don Jan. VII. 152. de Stad en 't Kasteel gewonnen, door de Franschen, in 1692. XVI. 177-181. heroverd door Koning Willem. XVI. 282 enz. gewonnen door de Franschen, in 1746. XX. 31
- Nancy* door Hertoge Karel bemagtigd. IV. 156. verlooren. IV. 159. op nieuws belegerd. IV. 159. Slag by deeze Stad. IV. 160
- Narsius (Joannes)*, Remonstrantsch Predikant, raakt in hegtenis. X. 447. ontkomt. X. 447
- NASSAU**. de Vorsten uit deezen huize worden; in 1654, tot Ryksvorsten verheeven. XII. 391. Zie **LODEWYK, JAN, ADOLF, HENRIK, WILLEM** enz.
- Naves (Heer van)*, Stedehouder van Mansfeld, ontvangt Don Jan te Luxemburg. VII. 124
- Nederborst (Godard van Rbeede, Heer van)*, gemagtigd tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 405. weigert het Verdrag te tekenen. XI. 457. geschil hierover. XI. 478, 479
- NE-

- NEDERLANDEN.** de meesten en aanzienlyksten komen aan Hertoge Filips van Bourgondie. III. 507. hy doet hulde, wegens dezelve, aan Keizer Fredrik den III. III. 549. ontwerp van eene Unie, tusschen dezelve. V. 101. men zoektze als ééne Provincie te doen aanmerken. V. 5, 137. geschil over derzelver onderhoorigheid aan het Duitfche Ryk. V. 301. uitspraak deswege. V. 313. in Holland, met moeite aangenomen. V. 316. hoe zy, eindelyk, van alle verbindtenis aan 't Ryk vry geraakt zyn. V. 321. Karel de V. verklaart, dat zy nooit zullen konnen van een gescheiden worden. V. 343. staat derzelven, ten tyde der O-verdragt. V. 439. zy worden, door de Spaanfche Inquisitie, schuldig verklaard aan gekwetste Majesteit. VI. 265. ontwerp omze tot een Koningryk te verheffen. VI. 266. staat derzelven in den aanvang der Landvoogdye van Requesens. VI. 458. de meesten neemen Anjou tot Vorst aan. VII. 403 enz. derzelver staat na de dood van Willem den I. VIII. 12
- NEDERLANDEN (OOSTENRYSCHE).** Verdrag van Onzydigheid derzelven, door Frankryk voorgeslaagen. XVIII. 113-116. in 't jaar 1733, geflooten. XIX. 159. staat derzelven, in 1746. XX. 36
- NEDERLANDEN (SPAANSCH).** handeling over eene verdeeling derzelven. XIII. 111, 113, 117. gronden van het regt der Koninginne van Frankryk op de
- zelven. XXI. 113. gerugt van een afstand derzelven. XV. 294. staat dezelve, in 1712. XVII. 435. in 1714. XVIII. 46. regten op de in- en uitgaande waaren aldaar geregeld. XVIII. 7
- NEDERLANDEN (VEREENIGDE)** sluiten de Unie van Utrecht, in 1579. VII. 251 enz. zweeren Filips den II. af. VII. 392 enz. welvaart derzelven, in 1587. VIII. 224. in 1590. VIII. 353. staat derzelven na de dood van Willem den III. XVII. 130
- Nederstigt*, of 't *Land van Utrecht*. men arbeidt, om het aan Holland te doen hegten. IV. 494. het wordt onder éénen Stadhouder met Holland gebragt. V. 131
- Nedfyr.* Zie *Noodvuur*.
- Nebalennia*, Godin van de zeevaarende Ingezetenen der Nederlanden, van ouds. I. 25, 26
- Nek (Jakob Kornelis van)* doet eene der eerste reizen uit Holland naar Oostindie. IX. 138
- Nek (Lambert van)* in bezending naar den Briele. XIX. 360
- Nellestein (Joan)*, Burgemeester van Utrecht. XIV. 348
- NERO** houdt de Batavifche Lyfwagt aan. I. 95. die een' toeleg op zyn leeven wreekt. I. 99. hy doorsteekt zig. I. 102
- Nerviën*, inwooners van het Belgifch Gallie, door Cezar overheerd. I. 40
- Nes (Aart van)* woont een' zeeflag by tusschen Blake en Tromp. XII. 234. raakt in een scherp gevegt met de Engelschen. XIII. 158. nog eens, in 1667. XIII. 263
- Nes (Frans van)* zet den Beeldenstorm aan te Schoonhoven. VI.

- Nes (Jan van) de Oude*, Kapitein ter zee, sneuvelt. XIV. 13
- Nethenus (Mattbias)*, Professor te Utrecht, van zyn ampt verlaaten. XIII. 53
- Neumeistern (Erdman)*, Lütferfch Predikant te Hamburg. Zyne hevigheid tegen de Gereformeerden. XVIII. 261, 261
- NEUZE (TEK)** gesterkt door Hohenlo. VII. 491. veroverd door de Franschen, in 1747. XX. 105
- Neyen (Maarten)* smeedt een' aanslag om Antwerpen aan 's Prinszen zyde over te brengen. VII. 14. vlugt. VII. 15
- Neyen (Pater Jan)* komt in den Haage van vrede handelen. IX. 245, 249, 250, 251. dringt op't oponentbieden der Vloote. IX. 258. zoekt den Griffier Aarfens om te koopen. IX. 271, 282, 283. brengt eene nadere bekräftiging der Wapenschorsfinge herwaards. IX. 285-288, 289. wordt tot de handeling gevolaagtigd. IX. 320, 336. reift naar Spanje. IX. 343
- Nicolai (Adriaan)*, Kanselier van Gelderland, wordt Lid van den Raad der Beroerten. VI. 251. komt 'er zeldzaam in. VI. 252
- Nicolai (Arnoud of Arend)*, gewoone Raad van Holland. VI. 381. wordt Lid van den Hoo-gen Raade. VII. 451. wordt gemagtigd om de voorwaarden der inhuldiging van Willem den I. te ontwerpen. VII. 518
- Nidek (Gysbert Rudolf van)*, Advokaat der Westindische Maatschappye, handelt te Lisbon. XII. 381
- Nieda*, zie *Noda*.
- Niellius (Karel)*, Remonstrantsch Predikant. X. 389. wordt naar Loevestein gevoerd. X. 447. ontkomt uit de hegtenis. XI. 144
- Nierop (Albrecht)*, een der Regteren van Kornelis de Witt. Verhaal ten zynen laste. XIV. 157. hy wordt gemagtigd tot het veranderen der Regeeringe. XIV. 197, 199, 201
- Nieuwburg (Filips Lodewyk, Paltsgraaf van)* beweert regt te hebben op de Kleeffche nalaatschap. VIII. 417. X. 8
- Nieuwburg (Filips Willem, Hertog van)*. zyn misnoegen op de Staaten. XII. 14. XIII. 78
- Nieuwburg (Wolfgang Willem, Paltsgraaf van)* bevordert zyn regt op de Kleeffche nalaatschap. X. 8. de Staaten houden zyne zyde. X. 9. hy handelt met hen in den Haage. XI. 129. slaat voor om Maastricht den Keizerschen in handen te stellen. XI. 155
- Nieuwddorp*, verbrand door Floris den III. II. 268
- Nieuwenaar (Adolf, Graaf van)* en Meurs, wordt Stadhouders van Gelderland. VII. 505. tragt zig, vergeefs, te verzekeren van Nieuwmegen. VIII. 71. werpt volk in Arnhem. VIII. 72. verraft Nuis. VIII. 74. raakt met Tassis ingevagt by Amerongen. VIII. 74. wordt, by voorraad, Stadhouders van Utrecht. VIII. 99. bemagtigt twee Schansen. VIII. 99. kwelt Nieuwmegen. VIII. 99. wordt hoofd van Leicesters Kamer van geldmiddelen. VIII. 156. vordert den Utrechtschen een' nieuwen eed af. VIII. 167. werft in Duitschland. VIII. 184. raakt in den geme-

- meenen haat. VIII. 242. bewerkt verandering in de Regeering. VIII. 295 enz. vernieuwt de Wet , met overleg der Staaten. VIII. 309. komt ongelukkiglyk aan zyn einde. VIII. 309
- Nieuwendoon*, Slot in Westfriesland. III. 44. geslegt. III. 99
- Nieuwendorp* of *Nieuwborg*, Slot by Alkmaar. III. 44
- Nieuwerbrugge*. Pain & Vin verlaat de post aldaar. XIV. 236
- Nieuwerhuis*, Schans aldaar herfteld, in 1745. XX. 16
- Nieuwkerk op de Vshuwe*. Kerkberoering aldaar. XX. 377
- Nieuwland* (*Nikolaas a nova terra* of *van*), wordt Biffchop van Haarlem. VI. 65, 70
- NIEUWMEGEN**. Hof aldaar, door Karel den Grooten gestigt. I. 420. door de Noormannen verbrand. II. 85. nog eens door Godefrid, Hertoge van Lotharingen. II. 161. de Stad wordt aan Gelder gehegt. II. 384. de Oostenrykschen zoeken haar te verraffen. IV. 344. zy wordt byna verrast, in 1584. VIII. 19. in 1585, aan de Spaansche zyde overgebracht. VIII. 71. gekweld door den Graave van Nieuenaar. VIII. 99. Schenks aanslagen op de Stad. VIII. 137, 307. zy wordt bemagtigd door Prinsse Maurits. VIII. 359. die 'er de Wet verfelt. VIII. 360. in 1618, wordt 'er ook, buitenstyds, verandering in de Regeering gemaakt. X. 195-198. Holland zoekt de herftelling der ontslaagen' Regenten, vergeefs, te verwerven. X. 198. de Stad maakt de zwaarigheid om de goederen der Ridderen van Maltha uit te keeren. XII. 28. Willem de II. verfelt aldaar de Wet. XII. 69. de Stad neemt, na zynen dood, het regt hiertoe wederom aan zig. XII. 138. zy wordt bemagtigd door Turenne. XIV. 92. tot handelplaats over de Vrede verkooren. XIV. 369. opschudding en verandering der Regeeringe aldaar. XVII. 137, 140, 243, 304. toeleg der Franschen op de Stad. XVII. 160. beweeging aldaar, in 1747. XX. 151. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 315
- NIEUWPOORT** in Holland verrast, door de Gelderschen. IV. 398. ontvangt voldoening van den Prins van Oranje, in 1577. VII. 138
- Nieuwpoort* in Vlaanderen verjaagt de Franschen, in 1582. VII. 474. valt Parma in handen. VII. 490. Maurits slaat 'er 't beleg voor. IX. 78. merkwaardige slag by deeze Stad, in 1600. IX. 79-87. 't beleg wordt opgebroken. IX. 88. de Franschen winnen de Stad, in 1745. XX. 13
- Nieuwpoort* (*Willem*), Vroedschap van Schiedam, wegens Holland in bezending naar Friesland en Stad en Lande. XII. 130. en naar Zeeland. XII. 188. wordt benoemd tot de Vredehandeling met Kromwel. XII. 257. of hy Kromwel tot zekere verandering in Engeland hebbe aangezegt. XII. 259. hy doet een' keer naar Holland. XII. 264, 307, 316. handelt bedektelyk met de Witt. XII. 279, 280. keert naar Londen. XII. 309. Friesland vordert hem ter straffe. XII. 337. hy verklaart, by cede,

- cedde, Kromwel de Akte van Uitsluiting niet in den mond gegeven te hebben. XII. 369. zyne handeling in Engeland. XII. 430, 472. XIII. 4. wat hy van Kromwels Zoonen gevoelde. XII, 471. hy keert te rug in Holland. XIII. 10. handelt aldaar met eenige geweeken Engelschen. XIII. 168. wordt in een oproer te Schiedam gevat. XIV. 78
- Nieuwpoort (Willem)** naar Frankryk gezonden. XVI. 441. op zyne Hofftede wordt van vrede gehandeld. XVII. 289. zyne gedagten over 't aanstellen van eenen Stadhouder. XVIII. 128
- Nieuwstad (Jakob van)**, Schepen van Alkmaar, wegens Holland in bezending naar Zeeland. XII. 227. naar Enkhuizen. XII. 288
- Nikker (Jan Pieterszoon)**, Burgemeester van Brielle, stemt de eerste tot de overgave der Stad, in 1572. VI. 343, 344
- Nikolaas van Cusa (Kardinaal)**. hoe hy, hier te Lande, de Aflaaten predikte. IV. 33. wat hy deedt, tot verbetering der zeden. IV. 34. hy heelt de scheuring der Utrechtsche Kerke. IV. 35
- Nikolaas Perenot, Heer van Gravelle**, woont de Vredehandeling te Madrid by. IV. 461. bewerkt een verbond met den Hertoge van Gulik en met den Koning van Deenemarke. V. 262. zyn list, om S. Difier te doen opgeeven. V. 271. hy woont de Kerkvergadering van Trente by. V. 362. hy sterft. V. 357
- Noda**, oude scheidpaal van 't Norderfigt. II. 246 *Aant.* ook de **Grebbe genaamd.** II. 248, 360
- Noirkarmes (Filips van S. Aldegonde, Heer van)**, Stedehouder des Markgraafs van Bergen over Henegouwen. VI. 205. bezet Doornik en Valenchyn. VI. 209. doet eenige Leeraars ter dood brengen. VI. 209. bezet Maastricht, 's Hertogenbosch en Amsterdam. VI. 232. begroet Alva. VI. 246. wordt Lid van den Raad der Beroerten. VI. 251. helpt Haarlem belegeren. VI. 414. krygt het bewind over den oorlog in Holland. VI. 456 *Aant.* tragt naar Gouda door list. VI. 465. doet opening tot bevrediging. VI. 478. sterft. VI. 478
- Nominatien.** Of en hoe verre de Stadhouder regt hebbe, om daarop onderzoek te doen. XV. 263, 270, 274
- Noodvuur.** wat'er door betekend werdt. I. 395 *Aant.*
- Noord (Olivier van)** zeilt om den Aardkloot. IX. 139
- NOORDHOLLAND.** wat men'er, oudtyds, door verfondt. III. 161. het onderwerpt zig den Vlaamingen. III. 161. wordt'er van verloft. III. 165
- NOORDERKWARTIER.** Moeite aldaar over 't stuk der Regeeringe. VII. 6, 9. deszelfs aandeel in de gemeene Lasten nader geregeld. XIII. 360
- Noordwyk.** Geweldenaaryen aldaar, door de Deenen gepleegd. II. 55
- Noordwyk (Everard van)** sneuvelt te Schagen. II. 262
- Noordwyk (Nikolaas van der Boekborst, Heer van)** in gezantschap naar Frankryk. X. 425, 495
- Noormannen.** Zie Deenen.
- Noot (Karel van der)** verdedigt Oost-

- Ooftende. IX. 108, 162. wordt Stedehouder van Fredrik Henrik in Staatſch Vlaanderen. IX. 169. beſchermt Sluis. IX. 207
- Noricum*. I. 181 *Aant*.
- Norrits (Eduard)*, Bevelhebber van Ooftende, verovert Blankenburg en andere Schanſen. VIII. 385
- Norrits (Jobn)*, Kolonel van een Regiment Schotten in Staatſchen dienſt. VII. 225. poogt Steenwyk te ontzetten. VII. 360, 362, 363. 't gelukt hem. VII. 364. hy taſt de Rennenbergſchen aan. VII. 366. wordt door Verdugo geſlaagen. VII. 387. zyn aanſlag op Deventer. VIII. 199. hy keurt der Staaten handeling goed. VIII. 313
- North* doet eenige Utrechtſchen ter Stad uit zetten. VIII. 166. is verdagt, dat hy de Engelſchen in Holland laat ſtroopen. VIII. 200
- None (François de la)* wordt Veldmaarſchalk over 't Leger der Staaten, onder Boſſu. VII. 224. overvalt La Motte by Duinkerken. VII. 272. poogt, vergeefs, Maaſtricht te ontzetten. VII. 273. bemagtigt Warwyk. VII. 277. Imbife doet hem Gendruimen. VII. 289. hy neemt Ninove in. VII. 317. wordt gevangen. VII. 318
- Novesium*, nu *Nuis*. I. 135 *Aant*.
- Nuinſhem*, Droſſaard van Hoorne, Yſſelſtein en Buuren, te kent het Verbond der Edelen. VI. 126
- Nuis* belegert door Hertoge Karel. IV. 149. verlaaten. IV. 152. verrast door Nieuwenaar. VIII. 74. belegerd en ſtormenderhand veroverd, door Parma. VIII. 131-134
- Nutzel (Karel)*, Keizerlyke Gezant, raadt de Staaten tot vrede. VIII. 478
- Nyenburg (Dirk van der)* door Alva, tot Advokaat van Holland, aangepreezen. VI. 307. wordt Lid van den Hoogen Raade, in 1582. VII. 451
- Nyenburg (Jan Fanszoon van der)* helpt het Marktschip van 's Hertogenboſch winnen, in 1570. VI. 323
- Nyenburg (J. van)*, in bezending naar Frieſland en Stad en Lande, op 't ſtuk der *Harmonie*. XIII. 336
- Nyenoord (Wigbold van Eufum, Heervan)*. VII. 238. verdryft de Rennenbergſchen uit Winſum. VII. 366. ſterkt Otterdum. VII. 492
- Nyenrode (Kornelis van)* beſchuldigd, wegens den Beeldenſtorm te Utrecht. VI. 184
- Nyenrode (Willem van)* handelt ten huize van Trefel. X. 210, 217
- Nyvelde (Jakob van Zuilen van)*, Schout te Rotterdam, raakt in moeite. XVI. 122 enz.
- Nyvelde (Jonkheer Willem van Zuilen van)* beſchuldigd, wegens den Beeldenſtorm te Utrecht. VI. 184. dient onder Brederode. VI. 211. wordt geſlaagen. VI. 233. gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29. en te Gend. VII. 109, 110. wordt Slotvoogd te Muiden. VII. 133. gezonden naar Engeland. VIII. 192. loopt gevaar van geligt te worden. VIII. 262
- Nyvelde (Willem van)*. Zie *Aartsbergen*.

O.

Obdam (. . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. verzelt Oranje op den togt van 1568. VI. 286

Obdam (*Jakob van Waffenaer*, *Heer van*) berent Venlo. XVII. 165. woont het beleg van Bon by. XVII. 183. zyn beleid in 't gevegt by Ekeren. XVII. 187 enz. Zie voorts op *Waffenaer*.

ODOKAR (Graaf) zyn twist met Koning Zwentibold. II. 101. hy wordt binnen Durfos belegerd. II. 101. zoekt hulp by Karel den Eenvoudigen. II. 102

Odyk (*Willem van Nassau*, *Heer van*) bekomt een aanzienlyk ampt in Engeland. XIII. 45. vertoont den perfoon van Willem den II. als eerste Edele van Zeeland. XIII. 339. wordt aan Lodewyk den XIV. gezonden. XIV. 46. keert te rug. XIV. 101. wordt tot de Nieuwmeegsche Vredehandeling gemagtigd. XIV. 369. trekt, in buitengewoon gezantschap, naar Frankryk. XV. 3, 4. naar Engeland. XVI. 21, 31. zyne handeling aldaar. XVI. 23, 27, 35. hy wordt tot de Haagfche Byeenkomst gemagtigd. XVI. 103. in buitengewoon gezantschap naar Frankryk gezonden. XVII. 4. hy flaat voor om Koning Willem te Middelburg een eerenbeeld op te regten. XVII. 117. wordt van den ftaat van eerften Edele vervallen verklaard. XVII. 148

Odyke (*Lubbert van*). II. 247
Oem (*Willem*) handelt in Holland,

over vrede, in 1576. VII. 189
Oerveede, wat 'er door verftaan werdt. III. 371

Offa, Koning van Mercie. zyn gefchil met Karel den Grooten. I. 436

Ogle (*Foan*), Bevelhebber der bezettinge van Utrecht, gedreigd met gevangenis. X. 31. handeling der Hollandfche Gemagtigden met hem. X. 220, 230, 231, 293, 294

Oirvede, wat 'er door verftaan werdt. III. 371

Oldenbarneveld (*Foan van*) trekt op om Haarlem te helpen ontzetten. VI. 427. weigert, als Regter, te zitten over eenige Roomschegezinden. VII. 59. wordt gemagtigd tot de handeling over de Utrechtfche Unie. VII. 250. tot het ontwerpen van de voorwaarden der inhuldiging van Willem den I. VII. 518. en tot de opdragt der Heerfchappye aan Engeland. VIII. 90. hy wordt Advokaat van Holland. VIII. 122. zyne wedde. VIII. 122. Leicester ontbiedt hem; doch hy verfchynt niet. VIII. 169. fpreekt met den Graave. VIII. 176, 177. wil zyn ampt nederleggen. VIII. 218. behoudt het. VIII. 219. Leicester vaart tegen hem uit. VIII. 237. zoekt hem te ligten. VIII. 240. hy beftraft de Predikanten. VIII. 250. handelt met Medenblik. VIII. 273. brengt te wege dat Prins Maurits Stadhouder van Utrecht wordt. VIII. 332. wordt, door de Staaten, befchonken. VIII. 344. bearbeidt de Kerkenorde van 1591. VIII. 362. zyne handeling in Frankryk. VIII.

VIII. 494, 497, 498. en in Engeland. VIII. 499. hy vat agterdogt op tegen Maurits. IX. 86. X. 248. de Admirant spreekt met hem van vrede. IX. 118. hy moedigt de togten door 't Noorden naar China aan. IX. 140. reift in gezantschap naar Engeland. IX. 154. houdt de oprehting eener Westindische Maatschappye tegen. IX. 229. neigt tot eene redelyke vrede met Spanje. IX. 241. beweegt Maurits om in het openen der handeling te bewilligen. IX. 244. ontdekt den toelig van Henrik den IV. op de heerschappy over den Vereenigden Staat. IX. 266. bevordert het opontbieden der Vloote. IX. 281. verwyf Verreiken het omkopen, door Neyen ondernomen. IX. 282. doet de meeste Leden neigen tot vrede. IX. 284. ongenoegen tusschen Maurits en hem. IX. 284. hy wordt gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321, 336. yvert voor de behoudenis der Vaarte op Oostindie. IX. 332. haalt Maurits over tot bewilliging in 't verlengen der Wapenschorfinge. IX. 346. ontdekt de Spaansche Huwelykshandeling in Engeland. IX. 354. beweegt Maurits om de krygskosten te hoog te begrooten. IX. 366. neigt tot Bestand. IX. 366. Henrik de IV. zoekt hem te winnen. IX. 367. en bevordert zyne Zoonen in Frankryk. IX. 368. hy ontvangt een geschenk van den Koning. IX. 368. onderzoek, of en hoe verre hy zig hierin vergreepen hebbe. IX. 369. gerugten ten

zynen nadeele. IX. 385. hy beantwoordt de Spaanschen scherp, by 't afbreeken der handeling. IX. 387. Maurits schynt hem te verdenken van Spaanschgezindheid. IX. 389. schimpfchriften tegen hem gestrooid. IX. 411. hy legt zyn ampt neder. IX. 412. aanvaardt het wederom. IX. 412. zyne bedenkelykheid op de handeling der Zeeuwen. IX. 414. Jeannin verzoent Maurits wederom met hem. IX. 423. hy houdt het sluiten van een lang Bestand zonder erkentenis van der Staaten vryheid tegen. IX. 430. draagt zorg, dat Prins Maurits schadeloos gesteld worde. IX. 447. zyn groot gezag. IX. 451. hy schynt voor 'tvermeerderen van 's Prinsen aanzien te neigen. IX. 454. verandert van gedagten. IX. 454, 455. zoekt vrede te houden onder de Predikanten. X. 54. dringt op 't invoeren der Kerkenorde van 1591. X. 58. schynt de Remonstranten te begunstigen. X. 58, 59, 142. brengt te wege, dat Jakob de I. tot verdraagzaamheid raadt. X. 60. nadelige gerugten van hem. X. 82, 176. misnoegen van François van Aarsens tegen hem. X. 82. hy bearbeidt, aan 't Engelsche Hof, de herlevering der verpande Steden. X. 99, 102-105. verzoekt Prins Maurits, dat hy de besluiten der Staaten op het Kerkelyke helpe handhaaven. X. 150. is bedugt voor ongewoone verandering der Regeeringe. X. 159, 160, 161. bevordert de aanneeming der Waardgelden.

- ders. X. 168. spreekt met Uitenbogaard over de Sinode. X. 179. tragt, vergeefs, naar ontslag van zyn ampt. X. 186. schimpfchriften tegen hem gestrooid. X. 200, 201, 204. Maurits toont kwaad vermoeden op hem te hebben. X. 200, 201, 205. hy verdedigt zig schriftelyk by den Prinse en by de Staaten. X. 203. de Staaten neemen hem in hunne byzondere bescherming. X. 204. men neemt zyn gevoelen in op de handeling met de Utrechtschen. X. 216. hy spreekt met den Prinse op 't stuk der Waardgelden. X. 217. schryft aan die van Utrecht. X. 230. brengt de bewilliging in de Sinode byna ten einde. X. 240. wordt in hegtenis genomen. X. 240, 252, 253. oorzaken zyn'er gevangenis. X. 243-252. poogingen om hem te doen ontslaan. X. 258. hy, Hogerbeets en de Groot worden openlyk beschuldigd. X. 260, 261. hy krygt 'er berigt van en van de verandering der Regeeringe. X. 286, 287, 304. wordt ondervraagd. X. 297. van zyne papieren beroofd. X. 297. komt voor de Regters. X. 347. zyne bekentenis. X. 347, 348, 353, 356. men zoekt hem te bewegen om vergiffenis te begeeren. X. 358. hem wordt de dood aangezeid. X. 359. inhoud van zyn vonnis. X. 364. zyn gedrag in zyn uiterste. X. 359-363, 366, 367. hy wordt onthalsd. X. 367. zyn aart. X. 369. oordeel over zyn vonnis. X. 377-380. hy wordt verklaard misdadig van gekwetste Hoogheid begaan te hebben. X. 410
- Oldenzeel* verlooren, in 1580. VII. 342. herwonnen, in 1597. VIII. 473. wederom verlooren, in 1605. IX. 189. andermaal herwonnen, in 1626. XI. 35. gaat, in 1672, aan de Bisschoppelyken over. XIV. 28
- Olemissius* hardheid verwekt eenen opstand onder de Friezen. I. 80
- Omkoopingen en ontvangen van geschenken. Plakaat daartegen. XII. 187
- OMMELANDEN** verbinden zig, voor 't eerst, met de Stad Groningen. III. 339. verschaffen Graave Lodewyk geld, in 1568. VI. 272. omhelzen de Geloofs-vrede, in 1578. VII. 216. raaken in geschil met de Stad Groningen. VII. 237. treden in de Utrechtsche Unie. VII. 263. verwerpen de Keulsche Vredepunten. VII. 284. twisten met Groningen, in 1597. VIII. 483. en omtrent 1640. XI. 348
- Ommeren* (*Heer van*), Gezant der Staaten by den Hertoge van Savoije. XII. 432
- Onderwater* (*Kornelis*), Burgemeester te Delft, geeft den Staaten kennis van de beweeging aldaar. XIV. 81
- Oorlog. Margareet belooft geen oorlog te voeren, buiten der Staaten bewilliging. III. 269
- Oorlogsverklaring (voorbeeld eener) in de veertiende eeuw. III. 273
- Ostfende* verjaagt de Franche bezetting, in 1582. VII. 474. wordt door de Staatschen verzekerd. VII. 507. muitery aldaar gestild. VIII. 21. aanslag op de Stad. VIII.

77. vierjaarg beleg derzelve. IX. 77, 107-109, 111, 113-116, 162, 163. zy gaat over, by verdrag. IX. 169. wordt door de Franschen veroverd, in 1745. XX. 13.
- Oostendefche Maatschappy**, door Keizer Karel den VI. opgerecht. XVIII. 266. men beweert dat het Oktroi voor dezelve ftrydt met de Verdragen. XVIII. 269 enz. redenen voor en tegen dezelve. XVIII. 272 enz. 276 enz. haar voortgang. XVIII. 280. de Staaten arbeiden, ernstelyk, om dezelve te doen vernietigen. XVIII. 297. vaststelling omtrent dezelve by 't Weener-Verdrag van 1725. XVIII. 309. beding aangaande dezelve by 't Verdrag van Hannover. XVIII. 386. voorflag om dezelve te verplaatfen. XVIII. 400. zy wordt, voor zeven jaaren, opgefchort. XVIII. 443. haare geheele vernietiging, by 't Verdrag van Seville, beraamd. XVIII. 504. gefchiedt eindelyk, by 't Verdrag van Weenen. XIX. 48, 72. poogingen om een gedeelte van derzelve handel te behouden. XIX. 62.
- Oostenryk (Don Jan van)**, natuurlyke Zoon van Karel den V. zyne Krygsbedryven. VII. 124. hy wordt Landvoogd der Nederlanden. VII. 123. komt heimelyk herwaards. VII. 124. handelt met de Staaten. VII. 125, 128, 141. zyn toeleg op Engeland. VII. 130, 154, 198. hy geeft het eeuwig Edict uit. VII. 142. Holland en Zeeland weigeren, zig met hem te verdraagen. VII. 144. by befchuldigt Oranje van een' aanflag tegen zyn Perfoon. VII. 145. komt te Brussel. VII. 146. bezendt de Staaten van Holland en Zeeland. VII. 148. zoekt de Hoogduitfche knegten in 't Land te houden. VII. 150. maakt zig verdagt. VII. 150. bemagtigt het Kasteel van Namen, door lift. VII. 151. ook Charlemont. VII. 153. Oranje onderschept zyne brieven. VII. 154. de Staaten handelen, op nieuws, met hem. VII. 157, 170. hy ontbiedt de Spaanfche knegten te rug. VII. 167. wordt voor 's Lands vyand verklaard. VII. 180. slaat de Staatfchen by Gemblours. VII. 193. bemagtigt deeze Stad. VII. 193. en verfcheiden' anderen. VII. 194. vrugtelooze Vredehandeling met hem. VII. 194. hy bemagtigt Filippeville. VII. 197. raakt te Roermonde flaags met de Staatfchen. VII. 225. sterft in 't Leger. VII. 232.
- Oostenryk (Don Jan van)**, natuurlyke Zoon van Filips den IV. wordt Landvoogd der Spaanfche Nederlanden. XII. 445. wordt ontflaagen. XII. 474.
- Oostergo en Westergo**, oudtyds Eilanden genoemd. I. 376. aan Koenraad, Biffchop van Utrecht, opgedraagen. II. 194. en hem wederom ontnomen. II. 195. hem op nieuws gefchonken. II. 196. aan Holland gehegt. II. 217. wederom aan de Utrechtfche Kerk gegeven. II. 226. verdrag, deswege, tuffchen Holland en 't Stigt. II. 243, 321. aan Willem, Broeder van Dirk den VII., opgedraagen. II. 280.

Zie **FRIESLAND** (tegenwoordig).
Oosterlingen. Oorlog met de-
 zelve. III. 530 enz. Vrede-
 handeling. III. 539. Verdragen.
 III. 542. Zie **Hanze-Steden**.

Oostervant ('t *Graaffchap*) waar
 gelegen. II. 147 *Aant.*

Oosterwyk (*Koenraad van*) wordt
 gevangen. III. 274

Oosterwyk (*Willem van Lier, Heer
 van*) trekt in gezantschap naar
 Venetië. XI. 66. naar Frankryk.
 XI. 242. zyne handeling aldaar.

XI. 277, 334

Oosterzee. Slot aldaar, door Graa-
 ve Willem den I. gestigt. II. 281

OOSTFRANKRYK, een gedeelte der
 Nederlanden was 'er onder be-
 greepen. I. 310. wordt *Duitsch-
 land* genaamd. II. 62

Oostfriesche onlusten, omtrent
 1595. VIII. 418. omtrent 1598.
 IX. 19. omtrent 1602. IX. 123-
 128. omtrent 1606. IX. 310. om-
 trent 1611. X. 52, 53. omtrent
 1622. X. 439-445. omtrent 1625.
 XI. 42. van 1627 tot 1636. XI.
 226-230. omtrent 1640. XI. 350-
 354. na 1648. XIII. 90-97. in en
 na 1666. XIII. 351-357. in 1677.
 XIV. 458. vervolg derzelve, ,
 in 1681 enz. XV. 104. in en na
 1721. XVIII. 282. in en na 1725,
 tot 1730. XVIII. 511 enz. 't
Weener-Verdrag belooft, de-
 zelve te zullen byleggen. XIX.
 51, 73. verandering der Regee-
 ringe aldaar. XIX. 476-486

OOSTFRIESLAND. Zie *Joan, Ed-
 zard, Enno, Christiaan, Graaf of
 Vorst van Oostfriesland*.

Oost-Holland. dus noemt zig Em-
 menes. III. 273

OOSTINDIE. waarom dus ge-
 naamd. IX. 131. oudste handel
 op dit Gewest. IX. 131. de Por-

tugeezen worden 'er **meester**
 van. IX. 134. de **Hollanders** en
Zeeuwen beginnen op Oostin-
 die te vaaren. IX. 136. **Filips** de
 III. zoekt hun den handel der-
 waards te beletten. IX. 143. en
 dringt hierop in den **Haage** en
 te **Antwerpen**. IX. 326, 335,
 357, 432. redenen voor en te-
 gen den zelve. IX. 327, 331.
 de **Staaten** besluiten, dien te
 handhaaven. IX. 332, 334, 342,
 443. eenige **Nederlanders** lee-
 ren den **Engelschen** de vaart
 naar **Oostindie**. X. 46. schade
 aldaar, in 1672 en 1673. XIV.

293

Oostindische Maatschappij der
Vereenigde Nederlanden. IX.
 147. derzelve **Okтроi**. IX. 148.
 eerste uitrustingen. IX. 150. ver-
 rigtingen in **Indie**. IX. 197, 301-
 310. X. 6, 46, 51. XI. 238, 316,
 372. XII. 473. XIII. 73, 405.
 verschillen met de **Engelschen**.
 X. 69, 70. voordeelige staat. X.
 97, 98. verdrag met de **Engel-
 sche Oostindische Maatschappij**
 van 1619. X. 393. zy doet **Ba-
 tavia** stigten. X. 395. geeft der
**Engelsche Oostindische Maat-
 schappij** voldoening. XII. 365,
 366. zy zoekt haaren handel in
China en **Japan** te vestigen.
 XII. 473, 474. geeft den **Engel-
 schen** voldoening, wegens
 drie genomen schepen. XIII. 4.
 legt **Willem den III.** een drie-
 endertigste haarer uitdeelingen
 toe. XIV. 317. sluit met de **Engel-
 sche Maatschappij**. XIV. 339.
 derzelve **Okтроi** wordt vernieuwd.
 XVI. 335. wederom, in
 1748. XIX. 419. zy verkiest den
Prins van Oranje tot **Opper-
 Directeur**. XX. 332. deszelfs

Re-

- Representanten.* XX. 334
Ooftzee. Koophandel op dezelve. IV. 467
 III. 201, 500. *Zie* Koophandel op de Ooftzee.
- Ootmarfum* ingenomen door Prins Maurits. VIII. 366. verlooren. VIII. 378. herwonnen. VIII. 473. gaat, in 1672, aan de Bifchoppelyken over. XIV. 28
- Open houden* van Steden en Sterkten. waarom, van ouds, bedongen. IV. 313 *Aant.*
- Opmeer (Nikolaas)*, Burgemeester van Amsterdam, ontvangt Willem den III. XV. 145
- Opperfte* magt den Graaven uit den huize van Oostenryk toegeschreeven. V. 140, 197, 242, 339, 340, 408
- Opzitten* of uitrusting van een gezant, hoe veel zy beliep. IV. 464. V. 161
- Oquendo (Don Antonio d')* verliest den slag voor Duins. XI. 282
- ORANJE** (t'Prinsdom) komt aan den Huize van Nassau. IV. 504. V. 270. wordt Willem den I. overgegeven. VI. 34. beroerte in de Stad Oranje. VI. 73. Fredrik Henrik raakt in 't geruff bezit van het Prinsdom. XI. 130. Willem de III. tragt 'er in hersteld te worden. XIV. 462. 't wordt verbeurd verklaard. XV. 317. door Lodewyk den XIV. overmeesterd. XVII. 204. wat deswege te Utrecht bepaald zy. XVII. 514, 518
- ORANJE.** *Zie* FILIBERT VAN CHALONS, RENE' VAN CHALONS, WILLEM VAN NASSAU OF WILLEM DEN I. MAURITS, FREDRIK HENRIK, WILLEM DEN II. WILLEM DEN III. WILLEM KAREL HENRIK FRISO.
- Orateur.* gewoone naam der Noordsche gezanten. IV. 467
- Ordonnantien (Crimineele)* van Alva, door wie opgesteld. VI. 292
- Ordonnantien.* *Zie* Benden van Ordonnantien.
- Orleans (Hertogin van)* haalt haaren Broeder, Karel den II. over tot een heimelyk Verbond met Frankryk. XIII. 417. sterft schielyk. XIII. 419
- Orleans (Filips, Hertog van)* wordt Regent van Frankryk. XVIII. 66. invloed hiervan op den Staat van Europa. XVIII. 68. hy weigert den Pretendent ondersteuning. XVIII. 70. doet den Ambassadeur Buys een voorslag van een Verbond. XVIII. 107-110. zyn inzicht hiermede. XVIII. 110. spreekt nader met Buys. XVIII. 112. slaat een Verdrag van onzydigheid der Oostenryksche Nederlanden voor. XVIII. 113, 114. aanleiding tot handeling tusschen hem en Groot-Britanje. XVIII. 140. zyne inzigten in 't sluiten van een Huwelyk voor Lodewyk den XV. XVIII. 239, 240
- Ormenā (James Butler, Hertog van)* bekomt het opperbevel over de Engelsche troepen. XVII. 426. zyn laft. XVII. 465. maakt zwaarigheid om te vegten. XVII. 466-469. zondert zig af van 't Leger der Bondgenooten. XVII. 477, 480. bezet Gend en Brugge. XVII. 480
- Orfoi* gewonnen, door Graave Willem van Nassau. XI. 159. door Lodewyk den XIV. in 1672. XIV. 26
- Ortel (Joachim)*, Gezant der Staaten

- ten in Engeland. VIII. 34. zyne handeling aldaar. VIII. 34-36, 192, 237. hy ontdekt Leicesters geheim Berigtschrift. VIII. 239. sterft, te Londen. VIII. 352
- Os (van)**, Burger van den Haage, wil de Witt niet van de poort laten. XIV. 163
- Os (Tomis van der)** wordt Interims-Regent te Zierikzee. XX. 74
- Osdorp**, die van Osdorp wederstaan de Dregter-Friezen. II. 236
- Offery (Daniel, Baron van)**, Kolonel in 's Lands dienst te Rynberk, onthalsd. XIV. 63
- OTTO** tot Keizer uitgeroepen. I. 104. de Batavische hulpbenden verklaaren zig tegen hem. I. 106. hy beneemt zig het leeven. I. 112
- OTTO DE I.** (Keizer) doet eenige Giften aan de Kerke van Utrecht. II. 120. beoorloogt zynen Broeder, Henrik, om 't bezit van Lotharingen. II. 121. bemagtigt het. II. 123. sterft. II. 123
- OTTO DE III.** (Keizer) staat Dirk den II. eenige Leengoederen in eigendom af. II. 125
- Otto van Saxon** tot Keizer verkooren. II. 331. bevestigt Willem den I. in de Ryks Leenen. II. 333. Lodewyk van Loon zoekt zig, door hem, te doen herstellen. II. 339
- Otto van Nassau**, Graaf van Gelder, verdraagt zig met het Stigt, wegens de Veluwe. II. 272
- Otto de III.**, Graaf van Gelder, pandt Nieuwmegen van Koning Willem. II. 384. wordt Voogd van Floris den V. III. 7. slaat Vrouwe Aleid. III. 8. sterft. III. 9
- Otto, Graaf van Bentbem**, doet eenen inval in Drente. II. 227, 229. wordt geslaagen en gevangen. II. 230. wederom geslaakt. II. 231. omgebragt. II. 231
- Otto de II. Graaf van Bentbem**, zyn geschil met die van Groningen en Drentē. II. 285
- Otto de II.**, Bisschop van Utrecht, gaat op de Kruisvaart. II. 342. keert te rug. II. 350. raakt in oorlog met den Graave van Gelder. II. 357. maakt vrede. II. 359. 't Droftampt van Salland wordt hem afgestaan. II. 360. hy raakt in nieuw geschil met de Drenters en Groningers. II. 361. sneuvelt. II. 365
- Otto de III.**, Bisschop van Utrecht, wordt Voogd van Graave Willem den II. II. 376. sterft. II. 397
- Otto, Heer van Arkel**, bevredigt de Kabbeljaatwfschen met Hertoge Albrecht. III. 298. zyn aanzien en bedryf. III. 299
- Ottervoort** ('t Wed) waar gelegen. II. 260
- Oudaan (Joachim Franszoon)** loopt, in 't jaar 1672, in 'toog. XIV. 221
- Oudart (Nikolaas)**, Geheimschryver der Koningklyke Prinsesse. XIII. 38. raakt in hegtenis. XIII. 163. wordt geslaakt. XIII. 171
- Ouddorp** heeft Keuren van Willem den II. gehad. II. 259
- Oude (Reinier de)**. II. 259
- Oudenaarden** bemagtigd, door Willem den I. VI. 388. moedwil aldaar gepleegd. VI. 388. aanslag op de Stad. VII. 419. zy wordt door Parma bemagtigd.

- tigd. VII. 452. belegerd, in 1674. Staaten gedeeltelyk afgeftaan. XIV. 333 XVIII. 86
- OUDEWATER**, vergeefs, door Jan van Arkel, belegerd. III. 346. **OVERMAAZE (LANDEN VAN)** door de Kabbeljaauwſchen raaken 457. verdeeld tuſſchen Spanje en de Staaten. XIII. 13
- 'er op 't kuſſen. IV. 196. de Stad heeft een oud voorregt, om niet van de Graaflykheid vervreemd te mogen worden. VI. 16. wordt aan de zyde van Oranje overgebracht. VI. 366. door **Overſte Heer**. de Staaten van Holland myden 't geeven van deezzen titel aan hunnen toekommenden Graave. V. 339
- Hierges, ſtormenderhand, veroverd. VII. 62, 63. zonderling voorval omtrent het Lyk van den Predikant aldaar. VII. 64. opſchudding, in 1617. X. 152, 162. Prins Maurits verſtelt 'er de Wet, in 1618. X. 266. de Stad neemt vrye hoede van de Franſchen, in 1672. XIV. 41. de bezetting trekt 'eruit. XIV. 133, 283. beweging aldaar, in 1750. XX. 358
- Oudsboorn (Dirk de Vlaming van)** wordt te Amsterdam uit de Vroedſchap gezet. X. 280
- Ouwenaller (Reinier van)**, Klerk van den Raadpenſionaris de Witt, verzelt zynen meeſter naar de Voorpoorte. XIV. 159, 162, 163, 166
- Ouwerkerk (Henrik van Nassau, Heer van)**, beſchermt Willem den III. in den ſlag van S. Dennyſ. XIV. 494. zyne Krygsbedryven. XVII. 185, 190, 221 enz. 258, 260, 280, 306. hy ſterft. XVII. 322
- Overeenſtemming. Zie Harmonie.**
- OVERKWARTIER VAN GELDERLAND.** Handeling over het zelve. XVIII. 48. deſzelfs aangelegenheid. XVIII. 52. verſchil over de regtspleeging aldaar. XVIII. 78, 97. het wordt den **Overſtein (Otto, Graaf van)** ſnevelt te Antwerpen. VII. 112, 113
- OVERYSSEL of Overſigt**, door Karel van Gelder overvallen. IV. 363. en gedeeltelyk bemagtigd. IV. 438. Schenk voert een Leger derwaards. IV. 442. Karel de V. wordt 'er Heer van. IV. 479. 't wordt een Landſchap op zig zelf. V. 132. kieft gedeeltelyk 's Prinſen zyde, in 1572. VI. 368. valt hem wederom af. VI. 400, 402. treedt ſchoorvoetende in de Utrechtsche Unie. VII. 266. deſzelfs oordeel over de Keulſche Vredepunten. VII. 284. Oranje verzekert dit Geweſt. VII. 328. 't verwoeſten van 't platte Land aldaar nagelaaten. VIII. 19, 20. verklaart zig tegen de opdragt der heerſchappye aan Frankryk. VIII. 50. ſtaat der Kerken aldaar, in 1612. X. 58. en in 1616. X. 142. Maurits haalt het Geweſt over, om in de nationaale Synode te bewilligen. X. 199. verſchil over deſzelfs aandeel in de gemeene laſten. X. 446. men ſtelt 'er orde op de Regeering, na de dood van Willem den II. XII. 130. beſchryving derzelve. XII. 407. ſcheuring onder de Staaten van 't Geweſt. XII. 407.

eene der partyen kiest den Prins van Oranje tot Stadhouder. XII. 405. de Staaten van Holland besliffen oerlang den twist. XII. 406-412. 't Gewest slaat voor om den Prins van Oranje, in gezantschap, naar Engeland te zenden. XIII. 166. nieuwe scheuring onder de Staaten geheeld. XIII. 344-351. de Provincie, door de Bisschoppelyken, ontruimd. XIV. 308. in de Unie hersteld. XIV. 325. de Regeering aldaar veranderd. XIV. 360. de Provincie draalt met besluiten op de werving van zestien duizend man. XV. 218. onlusten tusschen de Edelen en Steden. XVI. 96. verandering in de Regeering aldaar. XVII. 143. de Provincie slaat het houden eener buitengewoone Vergadering voor. XVIII. 127. kiest den Prins van Oranje, in 1747, tot Stadhouder. XX. 96, 150. verklaart deeze waardigheid erfelyk. XX. 150. opschudding aldaar, tegen de Pagters. XX. 208. verandering in de Regeering. XX. 315

P.

Paalwormen, in 't hout der zee-weeringen ontdekt. XIX. 90
Paapendrecht. Schans aldaar verlooren. VII. 65
Paapenbeim (de Overfte) tragt, vergeefs, Maastricht te ontzetten. XI. 155, 156
Paapenmuts door Maurits gestigt. X. 405. verlooren. X. 445
Paats (*Adriaan*), Vroedschap van Rotterdam, gemagtigd tot het byleggen van den twist in Overyffel. XIII. 349. wordt van

zyne Vroedschapsplaats verlaaten. XIV. 277. handelt in Spanje. XIV. 276, 277. wordt in zyne Vroedschapsplaats hersteld. XIV. 277. raakt over 't schryven van d'Avaux in moeite. XV. 168, 169. wordt naar Engeland gezonden. XV. 312
Paats (*Kornelis*), Schout te Leiden, neemt *Armstrong* gevangen. XV. 253
Pacificatie van Gend, getroffen. VII. 115. Voorwaarden derzelve. VII. 115. getuigenissen ten voordeele daar van. VII. 131
Paciotto of *Pacico*. Ingenieur onder *Alva*. VI. 244. voert bevel binnen Deventer. VI. 321. wordt te Vlissingen opgehangen. VI. 351

Padilla. Zie *Pedilla*.

Pagten afgeschaff in Friesland. XX. 199. in Stad en Lande. XX. 207. in Utrecht. XX. 208. te Haarlem. XX. 211. te Leiden. XX. 215. zyne Hoogheid slaat een algemeene afschaffing der Pagten in Holland voor. XX. 228. de Staaten besluiten 'er toe. XX. 230. en tot het heffen van een middel, by voorraad, in de plaats der afgeschafte Pagten. XX. 230 enz. zy besluiten de verpagte middelen, by wege van *Collaete* of inzameling, te heffen. XX. 239
Pagters van 's Lands gemeene middelen. Misnoegen op dezelve. XX. 195. oproer tegen hen, in Friesland. XX. 197. in Overyffel. XX. 208. geweldige plondering hunner huizen, te Haarlem. XX. 209. te Leiden. XX. 214. in den Haage. XX. 216. te Amsterdam. XX. 218 enz. de opstand tegen hen wordt, in

- fommige Steden, voorkomen. XX. 227. zy ontvangen vergoeding van schade, uit 's Lands kasse. XX. 240
- Pain & Vin (Mozes)* wordt Kwartiermeester-Generaal. XIII. 192. schryvens aan hem. XIV. 232. hy verlaat de post aan de Nieuwerbrugge. XIV. 236. hy wordt onthalsd. XIV. 237. aanmerkingen over zyn vonnis. XIV. 238
- Palestina.* Zie Heilig Land.
- PALTS.** Staat des oorlogs in dit Gewest. X. 423
- Palland (Bernard van)*, Heer van Keppel, in bezending naar Friesland en Stad en Lande. XV. 31
- Pancras (Nikolaas)*, Raad te Amsterdam. XIV. 85
- Panne (Pieter)* om een' aanslag op 't leeven van Prinse Maurits, in 1598, ter dood gebragt. IX. 12
- Paret (Steven)* wordt gevat. VIII. 169. ontdekkingen uit zyne schriften. VIII. 170
- Parlement of groote Raad te Mechelen opgereg. IV. 161. hersteld. IV. 322
- Parlement van Engeland ten tyde van Karel den I. raakt in hevige geschil met den Koning. XI. 322 - 326. en eerlang in openbaaren oorlog. XI. 329, 339. zoekt de Staaten te winnen. XI. 330. vindt ingang by die van Holland. XI. 331. en Zeeland. XI. 341, 373. de Staaten zoeken de vershillen te bemiddelen. XI. 373. 't Parlement klaagt over hunne Gezanten. XI. 376. krygt Karel den I. in zyne magt. XII. 7, 8. doet hem onthalzen. XII. 34. aanvaardt de Regeering. XII. 34. raakt in ongenoegen met de Staaten. XII. 205-211, 213. geeft, in 't jaar 1651, de vermaarde Akte uit tot bevordering van den Engelschen Koophandel. XII. 211. handelt met de Staatsche gezanten. XII. 215. neigt tot vrede met de Staaten. XII. 247. schryft aan die van Holland. XII. 254
- Parma (Alexander Farnese, Prins van)* trouwt. VI. 122. komt in 't Leger van Don Jan. VII. 192. verlaat de Staatschen by Gemblours. VII. 193. bemagtigt Limburg, Valkenburg en Daalhem. VII. 198. wordt Landvoogd. VII. 233. bemagtigt Kerpen en Helmond. VII. 242. verdraagt zig met de Waalen en Malcontenten. VII. 270, 271. dreigt Antwerpen. VII. 272. belegert Maastricht. VII. 272. wint deeze Stad. VII. 275. zyne ziekte. VII. 276. hy bemagtigt Mortagne en S. Amand. VII. 316. tragt naar Brussel. VII. 318. is misnoegd over de te rugkomst zynrer Moeder. VII. 344. kondigt een' scherpen Bañ af tegen Oranje. VII. 345. tragt naar Hattum, door list. VII. 360. staat zyns Legers, in 1581. VII. 376. hy verrast Breda. VII. 379. wint Doornik. VII. 416. neemt Wouw in. VII. 418. gelooft de dood van Oranje te voorbaarig. VII. 442. verover't Oudenaarden. VII. 452. ook Gavere en Kestnat. VII. 454. zyn aanslag op Anjou en Oranje. VII. 458. hy bemagtigt verscheiden' Plaatsen. VII. 459. handelt met Anjou. VII. 483. wint Eindhoven en andere Steden. VII. 488. agter-

- terhaalt Biron, by Steenberg. VII. 489. bemagtigt Duinkerken. VII. 489. Nieuwpoort, Veurne enz. VII. 490, 491. benaauwt Antwerpen. VII. 491. koopt Aalst. VII. 491. stelt orde op de zaaken der zee. VII. 500. handelt met Gend. VII. 506. met Brugge en 't Vrye. VII. 507. heeft de hand in den laafsten toeleg op 't leeven van Oranje. VII. 533. zet het beleg van Antwerpen voort. VIII. 16, 21, 22, 80. neemt Dendermonde in. VIII. 17. ook Gend, by verdrag. VIII. 18. slaat een' fchipbrug over de Schelde. VIII. 23, 78. bemagtigt Brussel. VIII. 64. neemt Zutten aan in genade. VIII. 70. zyne fchipbrug voor Antwerpen wordt vernield. VIII. 79. hy bemagtigt de Stad. VIII. 81, 82. wint Venlo. VIII. 130. belegert Nuis. VIII. 131. verover't de Stad. VIII. 133. de Paus fchenkt hem een zwaard en hoed. VIII. 134. hy neemt Meurs, Alpen en Krakau in. VIII. 134. belegert Rynberk. VIII. 134, 135. dood van zynen Vader en Moeder. VIII. 137. hy wordt Hertog. VIII. 137. bemagtigt Wouw. VIII. 196. belegert Sluis. VIII. 225. wint de Stad. VIII. 227. bekomt Geerttruidenberg, door verraad. VIII. 281. ruft zig toe tot eene landing. VIII. 283. zyn aanflag op Thoolen. VIII. 289. hy belegert Bergen op Zoom. VIII. 290. breekt het beleg op. VIII. 291. wint Bon. VIII. 291. verover't Rynberk. VIII. 304, 306. wordt ziek. VIII. 311. trekt naar Frankryk. VIII. 346. belegert Knodfenburg. VIII. 357. breekt op. VIII. 358. trekt op tot ontzet van Rouan. VIII. 364. sterft. VIII. 369
- Parma* (*Alexander Farneze, Prins van*) wordt Landvoogd der Spaanfche Nederlanden. XV. 52
- Parma* (*Osavio Farneze, Hertog van*) verzelt zyne Gemaalin, de Landvoogdes, op de reize uit Italie. VI. 40. sterft. VIII. 137
- Partage-Traktaat.* Zie Verdrag van Verdeeling.
- Partby* (*Willem Janszoon*) heeft de hand in een' aanflag op 't leeven van Prinse Maurits. X. 451, 453, 456. neemt de vlugt. X. 461, 467. wordt gevat. X. 469. en onthalsd. X. 477
- Paryfche moord van 1572. VI. 388
- Paspoorten.* Zie Vrygeleibriefven.
- Paffau* fchynt zynen naam van de Batavieren ontleend te hebben. I. 295, 296
- Paffaufche Vrede geflooten. V. 366
- Patenten. 't verleenen derzelven geregeld op de groote Vergadering des jaars 1651. XII. 186
- Pater* (*Adriaan Janszoon*) sneuvelt op een' togt naar Weftindie. XI. 245
- Patricius.* betekenis deezesnaams. I. 309 *Aant.* 421 *Aant.*
- Pauli* (*Jakob*) gemagtigd tot de raadpleegingen op het zoeken van vreemde hulpe. VII. 79
- Paulinus Pompejus* voltooit Druzus Dyk langs den Ryn. I. 95
- Paulus de IV.* (*Paus*) beoorloogt het Huis van Oofftenryk. VI. 13
- Pauw* (*Adriaan*), Koopman te Amsterdam, bevordert de Hervor-

- vorming. VI. 194. stilt een op-
roer. VI. 219. helpt Brederode
aan geld. VI. 229. heeft de hand
in de omwenteling des jaars
1578. VII. 206
- Pauw (Adriaan)*, Ridder, wordt
Bezorger van 's Lands Hooge
Schoole, in 1619. X. 383. trekt
in gezantschap naar Frankryk.
X. 425, 495. naar Engeland.
XI. 62. wordt Raadpensionaris
van Holland. XI. 142. trekt
naar Frankryk. XI. 196. bewerkt
aldaar een gewichtig Verbond.
XI. 197. vertoeft 'er eenigen
tyd. XI. 200, 214, 242. doet
aftand van 't Raadpensionaris-
schap. XI. 241. wordt gemag-
tigd tot de Munstersche Vre-
dehandeling. XI. 404, 405. doet
een' keer naar den Haage. XI.
415. is verdagt by de Franschen.
XI. 419, 451. trekt. in buiten-
gewoon gezantschap, naar En-
geland. XII. 33. aanvaardt het
Raadpensionarischap weder-
om. XII. 214. reist naar Enge-
land om Tromp te verschoo-
nen. XII. 219. raakt by 't ge-
meen in haat. XII. 220. sterft.
XII. 231
- Pauw (Adriaan)*, Heer van *Ben-
nenbroek*, President van 't Hof
van Holland. XVI. 78
- Pauw (Izaak)*, Heer van *Ag-
tienhoven*, in bezending naar
Friesland en Stad en Lande.
XV. 31
- Pauw (Reinier)*, Burgemeester
van Amsterdam, een der eer-
ste opregteren van de Oostin-
dische Maatschappye. IX. 137.
ontvangt een schimpschrift te-
gen Oldenbarneveld. IX. 411.
trekt naar Engeland in gezant-
schap. X. 70. schynt Maurits tot
Graave te willen bevorderen.
X. 247, 354. dringt op veran-
dering der Regeeringe te Dor-
drecht. X. 281. wordt gemag-
tigd tot het onderzoek van Ol-
denbarneveld, Hogerbeets en
de Groot. X. 296. en tot Reg-
ter over dezelve. X. 341
- Pauw (Willem)*, Raadsheer in den
Hoogen Raade, verandert, van
wege zyne Hoogheid, de Re-
geeringe in de Hollandsche
Steden. XX. 301, 302, 305, 306,
307, 308, 309, 310, 311, 312,
313
- Pavie*. Slag daar by. IV. 450
- Pedilla (Don Martin de)*, Spaan-
sche Admiraal, lyd veel door
storm. VIII. 448, 449, 476, 477
- Peerken Waarbeeck* draagt, onder
den naam van Richard, Koning
van Engeland, zyn regt op dit
Ryk over aan Maximiliaan en
Filips. IV. 301. zyn verder be-
dryf. IV. 299, 300, 301
- Pegnagonda (Don Gaspar de Brac-
camonte en Gusman, Graaf van)*,
wegens Spanje, gevolmagtigd
tot de Vredehandeling te Mun-
ster. XI. 452
- Pekkius (Pieter)*, Kanselier van
Brabant, handelt met de Re-
monstranten. X. 418. zyn voor-
slag aan de algemeene Staaten
wordt van de hand gewezen.
X. 419
- Pelgrim*, Zoon van Dirk den VI.
eerste Heer van Voorne. II.
236, 238
- Pelgrimaadjn* naar 't Heilige
Land. derzelve oorsprong. II.
151. zy geeven aanleiding tot
de Kruisvaarten. II. 199
- Pelham (Willem)* valt in Brabant.
VIII. 128
- Pen-*

- Pendrecht** (*Bertolf van*). II. 259
- Penning** (honderdste en tiende).
Zie Honderdste en Tiende Penning.
- Penning** (honderdste en vyftigste) gevorderd, in 1556. VI. 10. honderdste, in 1557. VI. 23. honderdste en vyftigste, in 1559. VI. 36. honderdste, twintigste en tiende, door Alva gevorderd, in 1569. VI. 298. Zie Tiende penning. twaalfde penning van de Landeryen geheeven, in 1572. VI. 383
- Penningen** geligt tot tien ten honderd. III. 430
- Peralta** (*Gabriel de*) sneuvelt op den togt naar Schouwen. VII. 72
- Perea** (*Lorenzo*) veroverd Loevestein, in 1570. VI. 326
- Perenot**. Zie *Nikolaas en Amboni Perenot*.
- Perez** (*Markus*), Koopman te Antwerpen, verchaft Willem den I. geld. VI. 285, 289
- Peronne** (*Vrede van*). IV. 105
- Perre** (*Paulus van de*), Pensionaris van Middelburg, trekt, in buitengewoon gezantschap, naar Engeland. XII. 213, 215, 216. wordt tot de Vredehandeling met Kromwel gemagtigd. XII. 257. sterft. XII. 312
- PERSIE**. Gezant uit dit Ryk aan de Staaten. X. 48. nog een. XI. 42
- Perfyn** (*Dirk*). II. 259
- Perfyn** (*Dirk en Nikolaas*) sneuvelen in een scheepsfryd. III. 160
- Perfyn** (*Henrik van*) wordt Geheimfchryver van 's Prinzen Raad, in 1572. VI. 399
- Perfyn** (*Hippolitus*), President van 't Hof van Utrecht, geraadpleegd over 't Ketterstraffen. VI. 109
- Perfyn** (*Jan*). II. 313. Zie *Jan Perfyn*.
- Pescarengis** (*Cosmo*) zoekt Leiden te bemagtigen voor Leicester. VIII. 259. wordt onthald. VIII. 261
- Pesser** (*Jan*), over verboden verstandhouding, gestraft. XIII. 436
- Pesser** (*Joan*), Vroedschap te Rotterdam, verdagt by 't gemeen. XIV. 77. legt zyn ampt neder. XIV. 78. wordt door de schuttery bewaard. XIV. 115. wykt naar Brabant. XIV. 261
- Pest**. zorg tegen dezelve, in de Vereenigde Gewesten. XVIII. 232
- Pestziekte** in Holland, in 1664. XIII. 138
- Pesters** (*Joan*) handelt, wegens Willem den III., met de Franschen te Nieuwmegen. XIV. 420, 461
- Peter Alexowitz**, Czaar van Moskovie. zyne reizen. XVI. 377. hy oefent zig te Amsterdam, in 't Scheepstimmeren. XVI. 379. verwekt een oorlog tegen Zweeden. XVII. 41. is te onvrede op de Staaten. XVIII. 103. heeft geschil met Dantzig. XVIII. 123. komt in Holland. XVIII. 124. sterft. XVIII. 378
- Petkum** (*Simon van*), Gezant van Deenemarke. XV. 90. arbeidt tot bevordering der Vrede. XVII. 326, 332, 340, 350, 352, 355, 356, 364, 366, 370
- Petri** (*Cunerus*) wordt Bisschop van Leeuwaarden. VI. 65. de Graaf van Renneberg steekt hem in een Klooster. VII. 239. hy ontsnapt. VII. 240
- Petri** (*Joannes*), Grietman van Stel-

- Stellingwerf, van 't verdigten van brieven verdagt. VIII. 276
- PETRONELLE (Vrouw) trouwt met Floris den II. II. 206. regeert Holland, gedurende de minderjarigheid van Dirk den VI. II. 216. bekomt Oostergouwe en Westergouwe. II. 217. tragt naar het Graaffchap van Vlaanderen. II. 217. doch vergeefs. II. 219. stigt of begiftigt het Klooster te Rynsburg. II. 233. sterft. II. 233. haar aart. II. 220
- Philippeville, door Willem van Nassau versterkt. V. 416
- Pbladirtinge. Zie Vlaardingen.
- Picard (Henrik) gevat. XIV. 451. geslaakt. XIV. 452
- Picolomini, Keizerlyke Overfte. zyne Krygsbedryven in de Nederlanden. XI. 272, 390
- Piek (Gysbert), Halfheer van Asperen. IV. 184
- Piemonteezen vervolgd, in 1685. XV. 318. bekomen vryheid. XVI. 119, 324. verzameling van penningen ten hunnen behoeve, in 1731. XIX. 66. Zie Waldenzen. eenigen hunner komen herwaards. XIX. 67
- Pier (Grootte). Zie Grootte Pier.
- Pieter Gabriel predikt heimelyk te Amsterdam. VI. 165. openlyk buiten den Haage. VI. 167
- Pieter Pieterszoon, Predikant te Leiden, twist met Kasper Koolhaas. VII. 334
- PIPN de Dikke, Groothofmeester van Frankryk, verslaat Theodorik. I. 355. overwint de Friezen. I. 358. slaat hen, andermaal, by Duurstede. I. 363. sterft. I. 366
- PIPN de Korte, Groothofmeester van Frankryk, stelt Childerik den III. op den Westfrankischen Troon. I. 383. krygt bewind over gantsch Frankryk. I. 404. overwint de Saxers, met hulp der Friezen. I. 404, 417. wordt tot Koning verheeven. I. 405. staat den Paus een deel van Italie af. I. 418. sterft. I. 418
- Piron (de Kolonel) tragt naar Hulst. VIII. 455
- Pius de V. (Paus) vereert Alva met een hoed en zwaard. VI. 290
- Plaatsvulling vastgesteld, in de opvolging tot de Regeering der Nederlanden. V. 335
- Placentie, vergeefs belegerd door Vitellius. I. 106
- Plakaaten van Karel den V. tegen de Hervorming. IV. 426. V. 7, 278, 343. verdediging derzelven. V. 347. zy worden een weinig verzagt. V. 349. zy worden vernieuwd. VI. 8. niet alomme afgekondigd. VI. 8. in Brabant, ingetrokken VI. 9. Filips de II. wilze uitgevoerd hebben. VI. 50. fommige Heeren en Edelen willenze doen intrekken of verzagten. VI. 101, 131, 139. de Godgeleerden willen genoegzaam geene verzagting in dezelve gedoogen. VI. 111. Filips geheelgeene. VI. 117. Moderatie of maahtiging derzelven ontworpen. VI. 151, 157, 172. komt te laat. VI. 177
- Plancius (Petrus), Predikant te Amsterdam, geeft opening om door 't Noorden naar China te komen. IX. 140
- Plessis (Robert de Piles du). zyne handeling met Burgemeester

- ter Halewijn. XVI. 231 enz.
Ploos (Adriaan) wordt tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot aangesteld. X. 288, 341. trekt, in gezantschap, naar Frankryk. X. 425
Ploos (Pieter) handelt ten huize van Trefel. X. 210
 Plooiery in Gelderland. XVII. 140 enz.
Poelgeest (Gerrit van) verliest het Slot van dien naam. IV. 251
Pojet (Heer van) bemagtigt Geertuidenberg. VI. 447
Polanen ('t Slot) door de Kabbeljaauwſchen vernield. III. 279. door die van Delft, bemagtigt. III. 297
Polanen (Lodewyk van Nassau, Heer van), natuurlyke Zoon van Prinse Maurits. X. 499
Polbain (Maarten van) belegert Rotterdam. IV. 250, 257
Poll (Herman van de) te Amsterdam, in 1618, uit de Vroedschap gezet. X. 280
Poll (Jan van de), Burgemeester van Amsterdam, zyne zorg voor de Stad, in 1672. XIV. 204, 209. hy wordt ontzet van de Regeeringe. XIV. 216
Poll (Kornelis van de) handelt ten huize van Trefel. X. 210, 217. wat de Groot van hem schryft. X. 234
Poll (Pieter van de), Burgemeester van Amsterdam, begroet den Prins van Oranje. XX. 288
Polyander (Foarnes) wordt Hoogleeraar te Leiden. X. 54
Pompe (Matthys), Baljuw van Zuidholland, door 't gemeen gedreigd. XIV. 199
Pompone (Simon Arnaud de) handelt, wegens Frankryk, met de Witt. XIII. 385. ook in Zweden. XIII. 387, 470. maakt Rumpf de Oorlogsverklaring des Konings aan de Staaten bekend. XIV. 7
 POOLEN. Handeling der Staaten met dit Ryk. XI. 180. XII. 389. Verdrag met hetzelfde, in 1656 geslooten. XII. 440. verwarringen in en na 1696. XVI. 367, 378. XVII. 229. oorlog om de Kroon van het zelve. XIX. 139 enz. 153
Poorten (Josua van der), Koopman te Amsterdam, begroet den Prins van Oranje, uit den naam der Koopluiden. XX. 290. wordt tot 's Prinſen Repreſentant by de Ooſtindische Maatschappij, in Holland, aangesteld. XX. 334
 Poorters der Hollandsche en Zeeuwsche Steden wonen 't beleg van Nuis by. IV. 150
Poortvliet, by Scharpenisse, bemagtigt en geslegt. II. 323
Poppius (Eduard), Remonstrantsch Predikant. X. 389. wordt naar Loevestein gevoerd. X. 447
 Poppo, Koning der Friezen, geeft Willebrord vryheid tot prediken. I. 370. staat op tegen de Franken. I. 374. sneuvelt in een gevegt. I. 377
 Porte (Ottomansische). eerste Verbond der Staaten met dezelve. X. 49, 50. hunne handeling aldaar, in 1668. XIII. 372. Verdrag van Koophandel met dezelve van 1680. XV. 54. onlusten met dit Ryk. XVII. 104. het slaat, in 1745, zyne bemiddeling tot vrede voor. XX. 14
 Peri

- Porte* (*Joan de la*), Raadsheer van Gend, wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251. gevangen genomen. VII. 178
- Portland* (*Willem Bentink, Graaf van*). De Stad Amsterdam betwist hem het regt om onder de Edelen van Holland te zitten. XVI. 59, 65. de Edelen kennen 't hem toe. XVI. 62, 69. Koning Willem handhaaft 'er hem in. XVI. 66, 96. afgunst omtrent hem in Engeland. XVI. 167, 278. zyne handeling met Boufflers. XVI. 396, 399. XVII. 6. in Frankryk. XVII. 4. en in den Haage. XVII. 22. zyne jongste gesprekken met Koning Willem. XVII. 105, 107, 108
- Porto Franco* of vrye Haven, met eenige bepaaling, door zyne Hoogheid aangepreezen. XX. 420. oordeel van 't gemeen hier over. XX. 432. de Kollegien ter Admiraliteit in Holland neigen 'er toe. XX. 433. het Kollegie ter Admiraliteit in Zeeland vindt 'er veele zwaarigheden in. XX. 437. en slaat andere middelen voor tot herstelling van den Koophandel. XX. 444
- Porto S. Maria* geplonderd, in 1702. XVII. 171
- PORTUGAL. Oorlog in dit Ryk, in 1580. VII. 460. de Staaten neemen 'er deel in. VII. 460. Filips de II. maakt zig meester van 't Ryk. VII. 461, 462. omkeering in het zelve, in 1640. XI. 311. tienjaarg Bestand met het zelve geslooten. XI. 312. Vloot derwaards geschikt. XI. 314. handeling met het zelve. XII. 455-459. 't raakt in oorlog met de Staaten. XII. 459-461. de vrede wordt getroffen. XIII. 14-18. en eerlang bekrachtigd en afgekondigd. XIII. 71, 72. 't Ryk verzoekt hulp van de Staaten tegen Spanje. XIII. 74. handeling en Verdrag met het zelve. XIII. 376-379. Verdrag van 1703. XVII. 196. oorlog aldaar, in 1704. XVII. 226 enz. in 1705. XVII. 265. in 1706. XVII. 285. in 1709. XVII. 345. verschil met dit Ryk. XVII. 408
- Postella* (*Dominikus Ricbaeus van*), wegens Friesland, naar Engeland gezonden. VIII. 212
- Posteryen*. Herkomst derzelven. XX. 128. voorslag om dezelve aan 't gemeene Land te brengen. XVIII. 130. dit geschiedt, in 1747. XX. 126. behalve door Amsterdam. XX. 127, 268. welk 'er, in 1748, ook toe komt. XX. 283
- Posthumus* (*Junius*) wordt voor Keizer uitgeroepen. I. 206. omgebracht. I. 207
- Pots* (*Adriaan*), Griffier, raadt dat men geen misdaad stelle in de sententie des Ruwaards van Putten. XIV. 155
- Pots* (*Henrik*), Griffier, helpt Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot onderzoeken. X. 288
- Potter* (*Jaques de*), Schepen van Utrecht, doet Buis vatten. VIII. 161. wordt Rentmeester der Domeinen. VIII. 168
- Pouderoyen* ('t Slot) belegerd. IV. 352. gewonnen. IV. 357
- Praag* verlooren, in 1741. XIX. 320. herwonnen, in 1742. XIX. 341. verlooren, in 1744. XIX. 469. ontruimd. XIX. 470
- Pro-*

- Pradel* voert het bevel over de Fransche hulptroepen, tegen den Bisschop van Munster. XIII. 177, 188
- Pragmatike Sanctie* van Keizer Karel den VI. Berigt wegens dezelve. XVIII. 311. poogingen om dezelve te doen handhaaven. XIX. 21, 24, 27. de Staaten verbinden zig tot derzelver handhaving. XIX. 70, 72. staat derzelve, in 1740. XIX. 285
- Predikaatsie*. Zie *Preeke*.
- Predikanten* worden gevleid door Leicester. VIII. 150. prediken tegen de Staaten. VIII. 183, 189, 269. styven Sonoi. VIII. 210, 274. hun gewoel in Friesland. VIII. 212. eenigen worden in den Haage ontbooden en vermaand. VIII. 221. zy vermaanen de Staaten wederom. VIII. 221, 249. worden scherp afgezet. VIII. 250. handelen in Engeland. VIII. 274. door Maurits geraadpleegd op de Vredehandeling met Spanje. VIII. 284. prediken 'er tegen. IX. 283. kiezen party in den twist, tusschen Gomarus en Arminius. X. 17. dringen op het ondersteunen van Rochelle. XI. 29. onderzoeken, of 't vry sta Bestand te maaken met Spanje. XI. 109. beveelen de Kerken in Engeland en Ierland den Staaten aan. XI. 339. verzoeken, dat 'er by de Vredehandeling niets ten nadeele der Hervormde Leere beslooten worde. XI. 360. sommigen spreken slaauwlyk van de voordeelen der Munsterfche Vrede. XI. 494. eenigen moeijen zig met de raadpleegingen op het Stadhouderfchap. XII. 229. spreken kwalijk van de Vrede met Kromwel. XII. 330. middelen gebruikt, om hen te beteugelen. XII. 363, 364. XIII. 52, 62, 155, 156. eenigen vaaren uit tegen de Regering. XIV. 66. berispen der Staaten raadpleegingen over het toelaaten van eenen Roomschen Vikaris. XIX. 86. woorden tot hunnen pligt vermaand. XIX. 88
- Preeke* (openbaare) der Onroomschen aangevangen, in Walsch-Vlaanderen; en daarna in de overige Nederlanden. VI. 161. oorsprong en wyze derzelve. VI. 162. verboden. VI. 173, 191. zy geeft aanleiding tot den Beeldenstorm. VI. 180. gedagten der Staaten van Holland op 't stuk der *Preeke*. VI. 201. zy wordt alomme gestaakt. VI. 229
- Preston* (de Kolonel) werpt volk in Doornik. VII. 417. tragt naar Bourbourg. VII. 419
- Pretendent* tot de Kroon van Groot-Britanje gebooren. XV. 400 enz. getuigenissen voor de wettigheid zyner geboorte. XV. 463. het Huis der Gemeenten ontwykt het onderzoek derzelve. XV. 495, 500. men spreekt, van hem in den Protestantschen Godsdienst te doen opvoeden. XVII. 46. Frankryk erkent hem, in 1701, voor Koning van Engeland. XVII. 100. zyne onderneeming op Schotland, in 1708, mislukt. XVII. 315. zyn *Protest* tegen de Utrechtsche Vrede wordt niet aangenomen. XVII. 520. opstand in Engeland en Schotland, ten zynen behoeve. XVIII. 55. hy wordt in Schotland

land voor *Koning* uitgeroepen. XVIII. 59. ook hier en daar in Engeland. XVIII. 59. hy schryft aan de Staaten. XVIII. 62. landt in Schotland. XVIII. 62. keert van daar naar Frankryk. XVIII. 63. vertrekt over de Alpen. XVIII. 147, 151. aanslag, ten zynen behoefte, door Gyllemborg en Gortz beleid. XVIII. 153 enz. hy trouwt. XVIII. 205. andere aanslag in Engeland. XVIII. 243. ydele hoop van sommigen op zyne bevoordeering. XVIII. 442. onderneeming eener landing ten zynen behoefte, mislukt, door storm. XIX. 422 enz. zyn Zoon verwekt eenen opstand in Schotland. XIX. 525 enz.

Prié (Markgraaf de) neemt de Regeering der Oostenryksche Nederlanden waar. XVIII. 98. handelt in den Haage. XVIII. 187 enz.

Prince (Samuel), Remonstrantsch Predikant, raakt in hegtenis. X. 411. ontkomt. X. 413

Prinses (Koningklyke), Weduwe van Willem den II., Prinses van Oranje, verschildt met haare Schoonmoeder over de Voogdyschap haars Zoons. XII. 138-142. 't verschil wordt vereffend. XII. 143. zy tragt de uitfluiting haars Zoons te voorkomen. XII. 327. handelt heimelyk met haaren Broeder Karel den II. XIII. 5. draagt haaren Zoon den Staaten voor, tot bekleeding der waardigheden zynere voorzaaten. XIII. 34. reift, ten zynen behoefte, naar Amsterdam. XIII. 37. sterft. XIII. 38, 39. haar uiter-

ste wil. XIII. 38

Prinses, Weduwe van Fredrik Henrik, Prinses van Oranje, beveelt haaren Kleinzoon den Staaten aan. XII. 131. verschildt met de Koningklyke Prinsesse over de Voogdyschap. XII. 138-142. de Keurvorst van Brandenburg houdt haare zyde. XII. 142. men komt overeen. XII. 143. zy doet een nieuw Vertoog aan de Staaten ten behoefte van haaren Kleinzoon. XII. 171. tragt de uitfluiting van den zelve te voorkomen. XII. 327. zoekt hulp by Holland in haare Voogdyschap. XII. 443. handelt met Karel den II. XIII. 5, 6. de Witt handelt met haar. XIII. 43, 197. zy arbeidt by de Gewesten, ten behoefte haars Kleinzoons. XIII. 166. verzoekt, dat Holland zorg voor zyne opvoeding draage. XIII. 197. wil vrye hoede voor haar huis en goederen neemen van Frankryk. XIV. 42. sterft. XIV. 378

Prior (Matthys) handelt heimelyk tusschen het Fransche en Engelsche Hof. XVII. 379 enz.

Privilegie de non evocando, of om niet buitens Lands te regt gesteld te worden. welke uitzonderingen op het zelve vielen. IV. 39. Amsterdam staat dit Privilegie voor. V. 5. geene *Mandementen* te verleen ten eene Privilegie. IV. 39. Groot-Privilegie van Vrouw Maria. IV. 167. de Aartshertog Filips weigert het te bevestigen. IV. 295. waarom. IV. 298. Privilegien van verscheiden Steden geschonden. IV. 486. V. 208, 408. verdigt Privilegie. V. 171.

- zorg voor de bewaaring van 's Lands Privilegien. V. 409. zy worden opgeëifcht, door Alva. VI. 292. bewaard, op laft van Willem den I. VI. 378, 379, 386
- PROBUS** (Keizer) staat den Franken eenig Land in Gallie af. I. 210, 211. ftigt fterkten over den Ryn. I. 212. zyn brief aan den Romeinfchen Raad. I. 212. hy staat den Galliërs 't planten van den Wynftok toe. I. 217
- Proteftanten.** oorsprong deezer naams. V. 7. Karel de V. doet hunden oorlog aan, in Duitschland. V. 281. overwint hunne voornaamfte hoofden. V. 292
- Prounink** (*Gerard van*), gezeid *Deventer*, houdt gemeenfchap met Leicester. VIII. 146. wordt tweede Burgemeester, te Utrecht. VIII. 168, 248. men weert hem uit de algemeene Staatsvergadering. VIII. 180, 181. hy keurt het afzetten der Gekoorenen af. VIII. 182. verkragt de Sekretary. VIII. 191. verdedigt den Engelschen Land-aart. VIII. 199. woelt in Gelderland, Friesland en Overysfel. VIII. 211, 212. verdedigt zig tegen die van Holland. VIII. 214, 250. fchryft voor Sonoï. VIII. 275. kuint, om Burgemeester te blyven. VIII. 297, 298, 299. wordt gevat. VIII. 300. bezwaard, door de Staaten van Holland. VIII. 302. hy verdedigt zig. VIII. 303. wordt gebannen. VIII. 303. zyn verder bedryf. VIII. 303, 304
- Prounink** (*Jakob*), gezeid *Deventer*, Bevelhebber van 't Slot te Loevestein. X. 415, 417
- Pruneaux** (*Rochus van Sorbieres*, *Heer van*), handelt van wege Anjou met de Staatschen. VII. 199, 236, 501. zoekt de Staaten te beweegen om Frankryk de opperheerfchappy op te draagen. VIII. 31, 33. keert naar Frankryk. VIII. 51
- Puisieux** (*Markgraaf de*) komt heimelyk in den Haage, in 1746. XX. 26
- PUPPIENUS** en **BALBINUS** worden, ondanks de poogingen der Germanifche Lyfwagt, gedood. I. 200
- Purmer** bedykt, in 1620. X. 159
- PURMERENDE** (*Heerlykheid van*) aan Willem Eggert opgedragen. III. 327. verandert van Heer. IV. 197. wordt met het Graaffchap van Egmond vereenigd. IV. 233. de Stad kiest 'a Prinfen zyde. VI. 364. de Heerlykheid deezer Stede aan de Graaflykheid gehouden. VII. 514. zy bewilligt niet in de zogenaamde *fcherpe Resolutie*. X. 164. aldaar wordt geene verandering gemaakt, in 1618. X. 276. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. in 1672, gefchiedt 'er geene verandering in de Regeering. XIV. 202 *Aant.* verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 310
- Put van S. Willebrord**, te Heilo. I. 362
- Putten** (Huis te). III. 124
- Putten** (*Gerard van*) helpt Dirk den IV. binnen Dordrecht. II. 164
- Putten** (*Nikolaas van*). III. 60, 102
- Pynaker** (*Kornelis*), Hoogleeraar te Groningen, fluit een Verdrag met die van Tunis en Algiers.

giers. X. 445
Pyperspooy (Jonkheer *François van*)
 ruimt het Slot te Staveren.
 VII. 322

Q.

Quaden, hunne oudewooring.
 I. 247. *Aant.* worden door de
 Saxers verjaagd. I. 247. verdry-
 ven de Saliërs uit Batavia. I.
 248. hunne strooperen. I. 249.
 zy worden, door Juliaan, be-
 dwongen. I. 250. slaan zig om-
 trent den Ryn neder. I. 251

Quésnoi, belegerd, in 1712. XVII.
 469. veroverd. XVII. 480. ver-
 looren. XVII. 482

Quintilius. Zie *Varus*.

Quoten. Zie Aandeelen.

Quotifatie (Perfoneele) in Hol-
 land ingevoerd. XIX. 347

R.

Raad van Holland betekende,
 oudtyds, de Edelen en Ste-
 den. III. 172

Raad der Beroerten onder Alva
 opgereg. VI. 251. Leden des-
 zelfs. VI. 251. wyze van regts-
 pleegen. VI. 253, 254. wordt
Bloedraad genoemd. VI. 254.
 hadt, in 1569, reeds agtduizend
 Perfoonen ingedaagd. VI. 292.
 heeft, in 1573, vyftienduizend
 zaaken af te doen. VI. 447.
 blyft nog onder Requesens in
 wezen. VI. 456. verliest zyn ge-
 zag t'eenemaal onder Don Jan.
 VII. 202

Raad van Staate, in de Neder-
 landen. V. 22. onder Filips den
 II. VI. 40. aanwas van deszelfs

gezag. VI. 98. men klaagt o-
 ver deszelfs Regeering. VI. 99.
 verschil in den zelven over
 't stuk der Plakaaten. VI. 119.
 hy bestaat, op 't einde van
 1573, en federt, slegts uit drie
 Leden. VI. 456. VII. 90. aan-
 vaardt 's Lands Regeering, na
 de dood van Requesens. VII.
 90, 91, 92. wordt met vier Le-
 den vermeerderd. VII. 90. in
 hegtenis genomen; doch ge-
 deeltelyk geslaakt. VII. 105

RAAD VAN STAATE DER VEREEN-
 NIGDE GEWESTEN ingesteld.
 VIII. 5. beschreeven. VIII. 339.
 staat wankel. VIII. 111. verschil
 met Leicester, over den zelven.
 VIII. 114. hy benoemt 'er ee-
 nige Leden toe. VIII. 115. hy
 bepaalt het gezag des Raads
 heimelyk. VIII. 187, 188. de
 Engelsche Gezant wordt uit
 deezen Raade geslooten. XI.
 57. nieuw Berigtchrift voor
 den zelven ontworpen, in 1651.
 XII. 187. Holland sluit 'er de
 Stadhouders buiten, in 1668.
 XIII. 340. Willem de III. krygt
 'er zitting in. XIII. 427. aan-
 merkingen over deszelfs In-
 structien. XVII. 272. Prins Joan
 Willem Friso wordt 'er buiten
 gehouden. XVII. 297

Raad nevens zyne Doorlugtig-
 heid, in 1572 aangesteld. VI.
 398. verschil over deszelfs rang
 by 't begraaven van den Prinse.
 VII. 536. diergelyke, in 1590,
 gesteld. VIII. 331

Raad (geheime) in de Neder-
 landen. V. 22. onder Filips den
 II. VI. 41. deszelfs gevoelen o-
 ver 't stuk der Plakaaten. VI.

- Raad der Financien** of Geldmid-
delen, in de Nederlanden. V.
22. VI. 41
- Raad (grootte)** te Mechelen op-
geregt. IV. 161. hersteld. IV.
322
- Raad.** Zie Hoogen Raad.
- Raaden (Gekommitteerde)** in
Westfriesland en 't Noorder-
kwartier. Oorsprong van dit
Kollegie. VI. 450. der Staaten
van Holland, in 1584. en in
1590 aangefteld. VIII. 9, 331,
338. zy fchryven tegen Leices-
ters Plakaat op de Zeevaart.
VIII. 154
- Raadpensionaris** behoeft geen
gebooren Hollander te zyn. XI.
244
- Raap (Daniel)**, Porceleinkooper
te Amsterdam. zyn bedryf al-
daar. XX. 136. arg vermoeden
op hem. XX. 138. hy wordt by
éenen der Burgemeesteren ont-
booden. XX. 139. komt voor
Burgemeesteren. XX. 141. ver-
spreidt het Verzoekschrift der
drie Artikelen. XX. 272. ver-
fchynt 'er mede op de Doele.
XX. 274. begroet zyne Hoog-
heid buiten de Haarlemmer
Poort. XX. 287. zoekt te wege te
brengen, dat de Ambagtsheer-
lykheid van Ooft- en Westzaa-
nen den Prinse opgedraagen
worde. XX. 357. raakt in den
haat van 't gemeen. XX. 299.
blyk hier van by zyne begraaf-
fenis. XX. 299
- Raaphorft (Christiaan van)**. III. 93
- Raaphorft (Dirk van)** sneuvelt.
III. 17
- Raaphorft (Henrik van Raaphorft,**
Heer tot), in 't Lid der Edelen
befchreeven, in 1618. X. 282
- Raaphorft (Herbert van)** tekent
het Verbond der Edelen. VI.
126. legerd zig in 't Klooster te
Egmond. VI. 215
- Raasveld (Henrik Adolf van)**,
Droft van Twente, befchryft
een' Landdag in Overyffel. XIII.
346. twist hieruit ontstaan. XIII.
346 enz.
- Raatingen (Gerrit van)** zoekt Hat-
tump tot afval te brengen. VII.
361
- Raatingen (Henrik Janszoon van)**,
te Utrecht gevat. VIII. 299
- Rabenbaup (Karel)**; Baron van
Sucha, verdedigt Groningen
wakkerlyk. XIV. 130. wint de
nieuwe Schans. XIV. 285
- RADBOUD**, Koning der Friezen,
blyft ongeloovig, op de pre-
diking van Wigbert. I. 356, 357.
wordt door Pipyn den Dikken,
overwonnen. I. 358. valt in
Frankryk. I. 362. wordt, ander-
maal, geflaagen. I. 363. zyne
Dogter Theudefinde trouwt met
Grimoald, Zoon van Pipyn. I.
364. hy flaat Karel Martel, met
hulp van Raganfrid. I. 366.
wordt, door Karel Martel, o-
verwonnen. I. 367. weigert zig
te laten doopen, fchoon hy
den voet reeds in de vont hadt.
I. 370. fterft. I. 370, 384
- RADBOUD DE II.**, Koning of Her-
tog der Friezen, wykt naar Jut-
land. I. 418
- RADBOUD**, Heer van Neder-Fries-
land, verbindt zig met de Sa-
xers. I. 402
- RADBOUD**, Heer van Friesland,
wederftaat Rollos Leger. II. 81
- Radboud**, Biffchop van Utrecht.
zyn bedryf en dood. II. 104
- Radermacher (Joan Kornelis)**, The-
fau-

- faurier-Generaal des Prinzen van Oranje**, als Groot-Mees-ter der vrye Metselaaren, be- kend gemaakt. XIX. 168
- Radtgis**, Koning der Warners. Gelegenheid van zyn Huwelyk, met eene Frankische Prinses. I. 314
- Raganfrid**, Groot-hofmeester van Frankryk, slaat Karel Martel. I. 367. wordt door hem ver- wonnen. I. 367. verdraagt zig met hem. I. 371
- Raginer**, Hertog van Hasbain en Henegouwen, wordt, door Rol- lo, geslaagen. II. 81, 82. ver- bindt zig met Odokar en ande- ren, tegen Koning Zwentibold. II. 101. werpt zig in Durfos. II. 101
- Ragotski** (de Prins) verwekt een opstand in Hongarye. XVII. 195, 230
- Ralda** (Fokko), Raadsheer's Hof- van Friesland, krygt een be- roerte onder 't afzweeren van Filips den II. VII. 396
- Rammekens** (de sterkte) gestigt. V. 294. met Engelsch Krygsvolk bezet. VIII. 93, 97, 98. IX. 175, ontruimd. X. 104
- Randwyk** (Heer van) in gezant- schap naar Duitfchland. X. 427. naar Engeland. XI. 62
- Randwyk** (Jakob van), Burggraaf van Nieuwmege, staat van zyne Burgemeesters- en Raads- plaats af. XVII. 137. wordt tot de Utrechtsche Vredehandeling gemagtigd. XVII. 427
- Ranzfau** (Kajus), Gezant van Deenemarke, te Bergen op Zoom aangehouden. VIII. 206. moeite hieruit ontstaan. VIII. 207
- Rassinghem** (Maximiliaan Vilain de Gand, Heer van), van de Spaansche zyde, gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 30. wordt Lid van den Raad van Staate. VII. 90. ver- schoont het verrassen van Na- men, door Don Jan. VII. 153. wordt te Gend gevat. VII. 178
- Rataller** (Filips) wordt Griffier des Hof van Utrecht. VIII. 168. wordt naar Engeland ge- zonden. VIII. 190. keert te rug. VIII. 216
- Rataller** (Jan) wordt om 't schry- ven van zeker boekje geban- nen. VII. 493, 494
- Rataller** (Joris), Raadsheer te Mechelen, naar Deenemarke gezonden. VI. 238
- Ravens** (Samuel) ontwerpt eene landing in Engeland. XIII. 210
- Ravestein**. Onlusten ter gelegen- heid van 't houden van Staat- sche bezetting in deeze Plaat- se. XII. 203. de Staaten zoeken 'er door Frankryk.. in gehand- haafd te worden. XIII. 20, 26, 28. zy wordt door de Franschen ingenomen en geslegt. XIV. 91
- Rawleigh** (Walter) door de Staat- schen beschuldigd. VIII. 476
- Reaal** (Laurens Jakobszoon) be- vordert de openbaare Preeke. VI. 165, 166, 191. wordt aan Brederode gezonden. VI. 216. houdt de wagt, by 't inkomen van Leicefter. VIII. 243
- Reaal** (Laurens) in gezantschap naar Deenemarke gezonden. XI. 72. wordt gevangen. XI. 73. geslaakt. XI. 74
- Rederykers**. derzelve oorsprong en bedryf. IV. 13. zy schynen de Hervorming te begunstigen. V.

93. bevorderen dezelve. VI. 70.
hunne spelen worden verbooden. VI. 71
- Reede*. Zie *Amerongen*.
- Reekalf* (*Goossen Fanszoon*), Burgemeester van Amsterdam, beleidt den tegenstand tegen de herdoopers. V. 95, 96
- REENEN** neemt vrye hoede van de Franschen. XIV. 39. die de Stad verlaaten. XIV. 283. beweging aldaar, in 1702. XVII. 147
- Rees* neemt Spaansche bezetting in. IX. 32. wordt door Graave Herman van den Berge tegen de Duitschers verdedigd. IX. 54. ontruimd. IX. 95. ingenomen, door Maurits. X. 77. door Lodewyk den XIV. XIV. 27
- Reformatie*. Zie *Hervorming*.
- Regeeringswyze** der oude Batavien. I. 29. der Landen omtrent den Ryn, in de vyfde eeuw. I. 302. der nu Vereenigde Nederlanden, in de negende eeuw. II. 9. van Holland, in de dertiende en veertiende eeuw. II. 306. III. 361
- Regeering** van Holland. Staat derzelve in den aanvang der beroerte. VII. 3. zy wordt nader geregeld door de Staaten. VII. 5, 12. staat wankel, na de dood van Willem den I. VIII. 111. wordt van wege de Staaten voor Leicester opengelegd. VIII. 253. schets derzelve na den afstand van Leicester. VIII. 333-340. aanmerkelyke beschryving derzelve, door de Staaten. VIII. 480. gedagten om dezelve te hervormen, omtrent 1608. IX. 371, 449-456
- Regten** (in- en uitgaande). Verschil over 't heffen derzelve tusschen Holland en Zeeland. VIII. 327, 485
- Regteren* (*Adolf Henrik, Graaf van*) wordt tot de Utrechtsche Vredehandeling gemagtigd. XVII. 427. zyn geschil met Menager. XVII. 486. hy handelt over 't Verdrag van Barriere. XVIII. 47. opent de buitengewoone Vergadering, in 1716. XVIII. 132, 133
- Regteren* (*jonge Graaf van*) sneuvelt te Vilvoorden. XX. 28
- Regters** (vierentwintig) over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot gesteld. X. 340. hun last. X. 342
- Regtspleeging**. verandering in dezelve. V. 30
- Reide* (Huis te) ingenomen door de Spaanschen. X. 422
- Reigersbergen* (*Maria*), Huisvrouw van de Groot, helpt haaren man uit de Loevesteinsche gevangenis. X. 414
- Reigersbergen* (*Nikolaas*) wordt Raadsheer in den Hoogen Raad. XI. 45. moeite hem aangedaan over zekeren brief aan zynen Zwaager de Groot. XI. 50
- Reigersbosch** aan den Amstel, aan Floris den V. afgestaan. III. 39
- Reilofszoon* (*Fan*) van *Hoorn*, Koopvaardyschipper. zyne dapperheid. XIII. 126
- Reinoud de I.*, Graaf van Gelder, sluit een Bestand met Floris den V. III. 33
- Reinoud de II.* Graaf, wordt Hertog van Gelder. III. 241
- Reinoud, Heer van Brederode*, neemt de Dagvaart waar, voor den Stadhouder. V. 225, 228. mag 't wapen van Holland niet voeren. V. 329
- Reinoud van Brederode* helpt de Hoek-

Hoekfchen in 't bewind. IV. 4. begeeft zig binnen Amsterdam. IV. 8, 13. woont den togt tegen Gend by. IV. 38. begeeft zig binnen Utrecht. IV. 57. verhaal zyner gevangenis. IV. 129. pyniging. IV. 133. en ontflag. IV. 135. hy sterft. IV. 135
Reijst (Lambert), Burgemeester te Amsterdam. XIV. 209. wordt bedankt. XIV. 216
Religijs-Vrede. Zie Geloofs-vrede.
Remen, oude Inwooners van het Belgifch Gallie. I. 40
Remonstranten. Derzelve oorfprong. X. 15. zy vervatten hunne Leer in vyf punten, en leveren 'er een Vertoog over in ter Vergaderinge van Holland. X. 33. zy zyn de minften in getal. X. 33. verzoeken om eene wettige en vrye Synode, en midletwyl onderlinge verdraagzaamheid. X. 43. houden de Haagfche Conferentie met de Contraremonstranten. X. 35. de Delftsche, daarna. X. 59. vorderen dat men hunne vyf punten verdraaglyk verklaare. X. 61. en dat men niet tegen hen uitvaare van den Predikftoel. X. 62. handeling tegen hen, te Amsterdam. X. 86. zy houden byzondere Byeekomften. X. 143. hunne onderlinge verbindtenis. X. 144. oorfprong hunner afzondering te Amsterdam. X. 145. hunne Vergadering aldaar geftoord. X. 146. zy leveren een smeekfchrift in aan de Staaten. X. 149. neigen tot eene algemeene Synode. X. 165. wat verwagting zy van de nationaale hadden. X. 237. waar-

om zy, door Oldenbarneveld en door de meefte Wethouderen, begunftigd werden. X. 249. zy laaken de verandering der Regeeringe. X. 283. eenigen hunner komen voor de Synode. X. 314. weigeren dezelve voor Regter te erkennen. X. 316. verklaaren hun gevoelen. X. 317. raaken met de Synode in verfchil over de wyze van handelen. X. 318-322. worden uit de Synode gezet. X. 322. hunne Leer wordt veroordeeld. X. 323, 325, 326. zy houden eene Vergadering te Rotterdam. X. 323. opfchudding onder de Remonstrantfchgezinden te Alkmaar. X. 383. en te Hoorn. X. 384. de Remonstranten, die voor de Synode gedaagd geweest waren, worden ten Lande uit gevoerd. X. 385, 386. Plakaaten tegen hen. X. 386. zy houden heimelyke Vergaderingen. X. 387. hunne Studenten worden uit het Staaten-Kollegie gezet. X. 388. begrooting van 't getal hunner Predikanten. X. 389. verandering onder Amptenaars, die hun tocgedaan waren. X. 387; 390, 391, 392. zy ftellen orde op 't bedienen hunner Gemeenten. X. 389. worden vervolgd. X. 411. verfcheiden hunner Predikanten raaken in hegtenis. X. 411, 447. fommigen ontkomen. X. 412, 447. anderen worden naar Loeveftein gevoerd. X. 413, 447. handeling met de Remonstranten in Brabant. X. 418. verfpieder onder hen ontdekt. X. 447. eenigen hunner hebben deel aan den aanflag op het leeven van Prinfe

- Maurits. X. 450, 451, 454. eenigen hunner ontdekken dien. X. 456, 459, 479. zy worden'er in 't gemeen mede beschuldigd. X. 463. verdedigen zig. X. 472. inzigten van Fredrik Henrik omtrent hen. XI. 8. zy bekomen eenige meerder vryheid. XI. 44, 46. de Sinoden klaagen over hen. XI. 46, 47. de Plakaa- ten tegen hen worden ver- nieuwd. XI. 47, 77. Amster- dam wordt gemaatigder omtrent hen. XI. 48. zy bekomen groo- te vryheid. XI. 76. stigten eene Kerk en Kweekschool te Am- sterdam. XI. 87. 't klaagen o- ver hunne stoutigheden houdt op. XI. 88. zeven hunner Pre- dikanten ontkomen uit de Loe- vesteinsche hegtenis. XI. 143
- Rendorp (Herman)*, aanzienlyk burger te Amsterdam, ver- huurt den Remonstranten eene Predikplaats. X. 146
- René van Chalons*, Zoon van Hen- rik van Nassau, erft het Prins- dom Oranje. IV. 508. wordt Stadhouder van Holland. V. 191. zyn last. V. 192. hy is getrouwd met Anna van Lotharingen. V. 146, 192. verschilt met den Ad- miraal over't verleenen der Vry- geleibrieven. V. 196. herwint Luxemburg. V. 221. draagt zorg voor Holland. V. 222. trekt uit tegen de Gelderschen. V. 225. wordt geslaagen. V. 226. valt in Gulikerland. V. 236. men durft hem geene rekening af- vorderen. V. 245. hy vergt den grooten Steden eene leening af. V. 251. wordt Stadhouder van Gelderland. V. 256. ontvangt, in 's Keizers naam, de hulde van verscheiden' Steden. V. 256. sneuvelt in 't beleg van S. Di- fier. V. 270
- Renessé (Filips en Willem van)*, bewerken, zo men wil, den Beeldenstorm te Utrecht. VI. 184. de eerste dient onder Bre- derode. VI. 211
- Renessé (Gerrit van)* onthalsd. VI. 233 *Aant.*
- Renessé (Jan van)*. Zie *Jan van Renesse*.
- Renessé (Jan van) van Wulven*, tekent het Verbond der Ede- len. VI. 126. wordt gevangen en onthalsd. VI. 233
- Renessé (Jan van), Heer van Wisp*, woont de byeenkomst te S. Truyen by, van wege de Hol- landsche Edelen. VI. 174. heeft, zo men wil, de hand in den Beeldenstorm te Utrecht. VI. 184. trekt naar 't Noorderkwart- tier. VI. 189. Oranje legt by hem t'huis. VI. 200. hy dient onder Brederode. VI. 211
- Renessé (Kostyn van)* helpt Utrecht tegen Amstel. III. 37
- Renessé (Kostyn van)* sneuvelt. III. 282
- Rengers (Joan)*, wegens Utrecht, gemagtigd tot de opdracht der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 56
- Rengers (Jonkheer Ozebrand Jan)*, in hegtenis genomen. XIV. 451. geslaakt. XIV. 456
- Renicbon (Micbiel)*, Priester, be- kent, op 't leeven van Prinse Maurits te hebben toegelegd. VIII. 398
- Rennenberg (Graaf van)* wordt Kapitein in Holland. IV. 487
- Rennenberg (Foris van Lalaing, Graaf van)*, bevredigt Gronin- gen

- gen met de Ommelanden. VII. 238. maakt merkelyke verandering in Friesland. VII. 239. bemagtigt Kampen en Deventer VII. 240. tekent de Utrechtsche Unie. VII. 265. spreekt 'er kwalyk van. VII. 265. handelt heimelyk over zyne Verzoening met den Koning. VII. 265, 319, 320. zyn bedryfte Groningen en in Drente. VII. 299, 300. hy veinst zig yverig Staatschgezind. VII. 320. zyn ontrouw wordt ontdekt. VII. 322. Oranje zoekt hem te ligten. VII. 324. hy brengt Groningen over aan 's Konings zyde. VII. 325. slaat Hohenlo op de Bourtange. VII. 341. neemt Koeverden en Oldenzeel in. VII. 342. belegert Steenwyk. VII. 343, 356, 362. beschiet de Stad met gloeiende kogels. VII. 359. breekt het beleg op. VII. 364. schryft aan Enkhuzen. VII. 359. maakt zig meester van de Ommelanden. VII. 366. sterft. VII. 367
- Renswoude* (*Henrik van Reede, Heer van*), handelt in Spanje. XIII. 29
- Renswoude* (*Joan van Reede, Heer van*). XII. 70, 89 *Aant.* trekt in gezantschap naar Engeland. XI. 374. zyne handeling aldaar. XI. 375-378. wordt President der Staaten van Utrecht. XIV. 327
- Renten* (Lyf-) door de Steden verkogt. III. 427. te Utrecht, ruim twee-entwintig ten honderd Lyfrenten beloofd. IV. 214. twintig ten honderd aan *Renten* betaald. V. 275
- Representatie*. Zie *Plaatsvulling*.
- Requesens* (*Don Louis de*) komt als Landvoogd in de Nederlanden. VI. 454. Alva tragt hem kwaade indrukfels te geeven. VI. 455. hy doet Alvas praalbeeld afwerpen. VI. 291. laat den Raad der Beroerten in wezen. VI. 456. onderneemt het ontzet van Middelburg. VI. 459. kondigt eene algemeene vergiffenis af. VI. 476. vordert schattingen. VI. 476. tragt geld te heffen zonder bewilliging der Staaten. VI. 477. handelt over eene bevrediging met Holland en Zeeland. VI. 478. VII. 25. zyne inzigten in deeze handeling. VII. 51. zyn toeleg op Zeeland. VII. 69, 70. op de Dordrechtsche Waard. VII. 75. zyne verlegenheid om geld. VII. 76. hy stelt het jaarbegin op den eersten van Louwmaand. VII. 91. sterft. VII. 89. zyne afbeelding. VII. 89. gevolgen van zynen dood. VII. 91
- Request*. Zie *Verzoekschrift*.
- Rbeime*, Dogter van Waromir, Legerhoofd der Batten, gevangen. I. 76
- Rbetie*, oude naam van Graauw-bunderland. I. 161 *Aant.*
- Rbhne* (*Heer van*) sneuvelt voor Hulft. VIII. 432, 433
- Rbuisfri*. Zie *Rustingerland*.
- Ricgen* (*Franco of François*), Pensionaris van Purmerende, wegens Holland naar Gelderland en Overyffel gezonden. XII. 130. ook naar Zeeland. XII. 188, 227
- Richard de I.*, Koning van Engeland, zoekt Hertog Albrecht in een verbond tegen Frankryk in te wikkelen. III. 319
- Richard Klaaszoorn*, Predikant, arbeidt om Enkhuzen enz. aan

- 's Prinzen zyde te brengen. VI. 320
- Richardot (Joan)* verdedigt Parma in Spanje. VIII. 311. raadt tot den inval in de Bommelerwaard. IX. 46. verklaart 's Konings bekrachtiging van de Wapenſchorſing. IX. 279. komt als Gevolmagtigde tot de Vredehandeling in den Haage. IX. 320. erkent der Staaten vryheid volmondig. IX. 323, 325. dringt ſterk op 't afstaan des Indiſchen handels. XI. 327, 336. vermaant ernſtelyk tot fluiten. IX. 341. ſpreekt met Jeannin. IX. 358. vindt eenige zwaarigheid in zynen voorſlag tot een Beſtand. IX. 372. zyne ſcherpe taal by 't afbreken der handeling. IX. 387. hy laat zyn heimelyk Berigtſchrift agter. IX. 390. gedagten hierover. IX. 392
- Richelieu (Kardinaal van)*. Zyn misnoegen op de Staaten. XI. 30, 31. zyne inzigten. XII. 5. hy ſterft. XI. 333
- Richilde*, Weduwe van Boudevyn den V., Graave van Vlaanderen, verwekt den Koning van Frankryk en den Keizer tot een' oorlog, tegen Robert de Fries. II. 179, 180. bevredigt zig met hem. II. 186
- Ripariolen*. Zie *Ripuariërs*.
- Ripperda (Adolf Henrik)* tot Beurze, gevolmagtigd tot de Bredaſche Vredehandeling. XIII. 245, 265
- Ripperda (Joan Willem van)*, *Vrybeer van Poelgeest*, naar Spanje gezonden. XVIII. 100. zyn ſchryvens van daar. XVIII. 100. zyne handeling over eenige geſchillen in den Koophandel. XVIII. 121. hy wordt Roomſch. XVIII. 301. treedt in dienſt des Konings van Spanje. XVIII. 302, 339. zyne handeling aan 't Weener Hof. XVIII. 302, 306. hy ſpreekt onvoorzigtiglyk. XVIII. 319, 363, 365, 367. ſtoot de Staaten door de wyze van ondertekening van eenen brief des Konings. XVIII. 350. wordt van zyne ampten verlaaten. XVIII. 362 enz. vlugt XVIII. 369. wordt gevangen gezet. XVIII. 372. zyn nader bedryf en uiteinde. XVIII. 373
- Ripperda (Wybout van)*, Overſte van Haarlem, belet de handeling met Don Fredrik. VI. 411. wordt onthald. VI. 431
- Ripperda (Wilhelm)*, *Heer te Hengelo*, gemaagtigd tot de Munſterſche Vredehandeling. XI. 405
- Ripperts (Kornelis)*, Burgemeester van Hoorn, wegens Friesland en Stad en Lande. XII. 130
- Ripuariërs*, eene ſoort van Franken, zyn met de Romeinen in verbond. I. 289
- Rifoir* (. . . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. zoekt Alva te ligten. VI. 275
- Ritbove (Martinus)* wordt Biſchop van Yperen. VI. 65. men raadpleegt hem over 't Ketterſtraffen. VI. 109. hy woont de onthalzing van Egmond by. VI. 279
- Rixtel (Pieter van)* ſtelt een Verzoekſchrift op aan de Regeering te Haarlem. XIV. 200
- ROBERT de FRIES. zyne Scheepstogten. II. 175. hy komt in Hol-

- Holland.** II. 176. zoekt zig meester te maaken van de Regeeringe. II. 176. trouwt met Vrouwe Geertruid. II. 177. een gedeelte van Zeeland Bewester-Schelde wordt hem afgestaan. II. 177. hy beoorloogt zynen Broeder, Boudewyn den VI. II. 178. wordt, door Godefrid, Hertoge van Lotharingen, uit Holland verdreeven. II. 181. herstelt Dirk den V., met Engelsche hulpe, in 't Graaffchap van Holland. II. 186, 187. trekt naar 't Heilige Land. II. 199. sterft. II. 200
- Robert de III.**, Graaf van Vlaanderen, sluit een Bestand met Willem den III. III. 186. doet hem den oorlog aan. III. 189. sluit een voordeelig Verdrag met hem. III. 190
- Robert (Prins)** raakt slaags met de Ruiter. XIII. 204. nog drie-maal, in 1673. XIV. 287, 289, 291
- Roche (Ferdinand van Lannoï, Graaf van la)** krygt bewind, van wege Spanje, over Holland en Utrecht. VI. 478
- Rochelle**, door eene Vloot der Staaten belegerd. XI. 17. verdrag met de Stad. XI. 28. zy wordt op nieuws ingeslooten. XI. 74. hongersnood aldaar. XI. 75. zy geeft zig over. XI. 76
- Rochepot (Antoni van Silli, Graaf van)**, handelt van wege Anjou met de Staatschen. VII. 199. heeft de hand in den aanflag op Antwerpen. VII. 477
- Rochette (La)**. Verdrag wegens deeze Heerlykheid met den Bishop van Luik. XIII. 411
- Rada (Hieronymus)** wordt Lid van den Raad van Staate. VII. 90. gedraagt zig als Landvoogd. VII. 106, 112. pryft de munitery te Antwerpen. VII. 115
- Roeland van Uiterkerken** verdedigt Haarlem. III. 470. verdraagt zig met de Kenneemers. III. 471. wordt beloond. III. 478. wordt Raad in den Hove van Holland. III. 490
- Roermonde** gewonnen, door Willem den I. VI. 385. vergeefs belegerd door Hohenlo. VII. 184. door Fredrik Henrik gewonnen. XI. 150. heroverd, door den Kardinaal Infant. XI. 254
- Roermonde (François Lodewyk, Bishop van)**. zyn verschil met de Staaten. XIX. 219
- Roest (Floris)** sneuvelt te Schagen. II. 262
- Roeux (Joan van Croi, Graaf van)** krygt bevel over eene Bende van Ordonnantie. VI. 45. belegert het Slot te Gend. VII. 106, 107
- Rol (Jan Simonszoon)** zoekt Treslongs schip te bemagtigen. VI. 340. wordt verjaagd in den slag op de Zuiderzee. VI. 449
- Rollé (Feronimus de)**, Baljuw van Veere, doet den eed aan Oranje. VI. 354. sneuvelt voor Thoolen. VI. 439
- ROLLO**, de Noorman, valt in Walcheren. II. 80. overwint de Friezen. II. 81. keert naar Frankryk. II. 82
- Romero (Juliaan)** krygt bevel over 't vertrekkend Spaansch Krygsvolk. VI. 47, 60. keert onder Alva wederom herwaards. VI. 241, 279. misleidt die van Naarden. VI. 404. bemagtigt Sparendam. VI. 413. komt als

- gyzelaar te Dordrecht. VII. 30.
 vermaant het muitend Krygs-
 volk tot zagtheid. VII. 114
Romswinkel (Frans), Burgemees-
 ter van Nieuwmegen, afgezeten
 en gebannen. XVII. 139. her-
 steld. XVII. 140
Rompf. Zie *Rumpf*.
Roobol (Kornelis Geerlofs zoon) dient
 Willem den I. te water. VI. 308.
 beschuldigd, te Embden. VI.
 325. helpt den Briele innee-
 men, in 1572. VI. 344, 345, 347
Roodenburg de Oude (Herman)
 helpt Brederode aan geld. VI.
 229
Roodenburg (Herman) wordt uit
 eene Schans op de Veluwe ver-
 jaagd. VII. 70
Roodenburg (Herman Betsen) heult
 met Leicester. VIII. 244
Roodenrys (Daniel van). II. 259
Roomburg, by Leiden. I. 70, 80.
 of aldaar eene Roomsche Le-
 gerplaats geweest zy. I. 122.
 oude opschriften aldaar gevon-
 den. I. 195
 Roomschegezinden, bitterheid te-
 gen dezelve. VI. 367, 382, 422.
 hun wordt, in 1572, openbaare
 Godsdiensstoefening beloofd, in
 Holland. VI. 379. poogingen om
 hun dezelve te beletten. VII.
 17, 22. harde handel van Sonoi
 omtrent eenigen in 't Noorder-
 kwartier. VII. 54-61. hun Gods-
 dienst verboden te flooren,
 buiten Holland en Zeeland. VII.
 203. zy houden heimelyke By-
 eenkomsten te Amsterdam. VII.
 209. verzoeken, vergeefs, vrye
 Godsdiensstoefening te Haarlem.
 VII. 369. eerste Plakaat in Hol-
 land tegen hen. VII. 372. hun
 Godsdiensstoefening te Brussel en te Ant-
 werpen geschorft. VII. 373.
 wordt door Anjou ter laaftter
 Stede wederom vry gegeven.
 VII. 451, 452. Filips de III.
 zoekt vrye Godsdiensstoefening
 voor de Roomschegezinden te
 bedingen in de Vereenigde Ge-
 westen. IX. 338, 357, 467. de
 Fransche Ambassadeur Jeannin
 doet een Vertoog ten hunnen
 voordeele. IX. 461. ook ge-
 schiedt zulks, in 1644, door den
 Graave d'Avaux. XI. 364. den
 Jezuiten en Monniken wordt
 het Land ontzeid. XV. 385. hoe
 ver de Roomschen hier vryheid
 hebben. XV. 386, 387. eenigen
 hunner Kerken worden gesloot-
 ten. XVIII. 230. 't gebruik van
 den nieuwen dienst van Paus
 Gregorius den VII. wordt hun
 verboden. XIX. 34. hunnen
 Priesteren wordt een nieuwe
 eed van onderdaanigheid af-
 gevorderd. XIX. 35. hun ver-
 schil over de Bulle *Unigenitus*.
 XIX. 80 enz. handeling om
 een' Paufelyken Vikaris onder
 hen toe te laten. XIX. 84 enz.
 beweegingen onder sommigen
 van hun, ter gelegenheid van
 den S. Jans- en Sakramentsdag.
 XIX. 165. eenigen-hunner hui-
 zen geplonderd. XX. 118
Roorda (Abrabam) arbeidt tot be-
 snoeiing van 't gezag des Stad-
 houders van Friesland. XI. 222,
 223
Roorda (Joan) wordt te Gronin-
 gen gevangen. VII. 301
Roorda (Karel) bewerkt de nader
 vereeniging in Friesland. VII.
 248. schryft scherp tegen 't Huis
 van Nassau. IX. 87
Roorda (Karel van) houdt de zy-
 de der Holland(schegezinden.
 XIII. 341
 Room

- Roon** (*Willem van*), Schout te Nieuwdorp, door Sonoi, tot Regter gesteld over eenige Roomschegezinden. VII. 55
- Roosmaale** (*Dominikus*) doet, nevens anderen, voorstellen aan de Regeering te Rotterdam. XIV. 76. wordt Vroedschap. XIV. 194
- Root** (*Paulus*) maakt een Verdrag met de Kalvinischen te Amsterdam. VI. 195
- Roozeboom** (*Huibert*), Raadsheer, en daar na President in den Hoo- gen Raad, naar Overyssel ge- zonden. XVI. 97. naar Goes. XVI. 207, 214
- Roozenburg** ('t Slot) door de Kab- beljauwischen belegerd. III. 279
- Roozeveld** (*Joan Willem van*), we- gens Goes, afgezonden aan den Prinse van Oranje. XX. 78
- Roque** (*Pieter de la*), Luitenant- Generaal voorziet den inval in Staatsch Vlaanderen, in 1747. XX. 62. geeft Hulst over. XX. 105. wordt beschuldigd van wangedrag en gevangen gezet. XX. 105
- RORUK**, de Deen, krygt bewind over Kennemerland. II. 49. be- magtigt Duurstede. II. 64. krygt meer bewinds hier te Lande. II. 65, 68. beweegt de Deenen naar huis te keeren. II. 71. zyn Neef, Rudolf, bekomt de ont- vangst eener Koningklyke schat- ting. II. 71. hy herstelt zig in zyn bewind, door de *Conkingi* verjaagd zynde. II. 72. handelt met Karel den Kaalen. II. 78
- Rofa** (*Henrik*) verklaart Ui- tenbogaard niet meer te kon- nen hooren prediken. X. 150. wordt tot Regter over Olden- barneveld, Hogerbeets en de Groot aangesteld. X. 430
- Rofa** (*Pieter*), in de Geëligeerden te Utrecht. XIV. 347
- Rofæus** (*Henricus*), Predikant in den Haage, verschilt met Ui- tenbogaard. X. 150
- Rosmale** (*P. van*) naar Frankryk gezonden. XVI. 441
- Roffem**. Zie *Maarten van Roffem*.
- Rotbé** (*Joannes*) schryft blaauw- boekjes tegen Willem den III. XIV. 417
- ROTTERDAM**, ingenomen door Jan van Beieren. III. 431. hem afgestaan. III. 435. oproer al- daar. III. 533. de Stadhouder, Wolfert van Borfelen, maakt 'er zig meester. IV. 189. de Stad wordt door Jonker Frans inge- nomen. IV. 247. door Maxi- miliaan belegerd. IV. 249. gaat over, by verdrag. IV. 256. toe- leg van Willem den I. op dee- ze Stad. VI. 320. zy wordt ver- raft, door Bossu. VI. 349. kiest 's Prinzen zyde. VI. 380. dag- vaart aldaar. VI. 478. de Stad maakt zwaarigheid in 't aan- neemen der Unie. VII. 264. Contraremonstrantsch Predi- kant aldaar de Stad ontzeid. X. 55. Prins Maurits verftelt 'er de Wet, in 1618. X. 274. Verga- dering der Remonstranten al- daar, in 1619. X. 323. hunne openlyke Byeenkomsten in de Stad. XI. 46. bezending der- waards, in 1650. XII. 75. be- weeging aldaar, in 1653. XII. 281. opschudding, in 1672, om Willem den III. tot Stadhouder te doen verklaaren. XIV. 76. nieuwe beroerte. XIV. 113, 193. verandering der Regeering. XIV.

- XIV. 193, 194. geweldige opschudding aldaar, in 1690. XVI. 121-139. zes Vroedschappen bedankt. XVI. 128. gedeeltelyk hersteld. XVII. 135. Maatschappij van Verzekering aldaar opgerecht. XVIII. 225. de Stad verklaart den Prins van Oranje tot Stadhouder. XX. 85. opschudding aldaar. XX. 87. beweeving aldaar over 't verkoopen der kleine Ampten. XX. 129. de Regeering besluit 'er, gedwongen, toe. XX. 132. zyne Hoogheid vernietigt de afgeperste bewilliging. XX. 132. men voorkomt aldaar den opstand tegen de Pagters. XX. 227. opschudding, in 1748. XX. 305. verandering der Regeeringe. XX. 306. plondering van eens Wynkoopers huis en pakhuizen aldaar. XX. 354
- Roukens (Dr. Willem)*, Burgemeester van Nieuwmege, wordt ontzet van de Regeeringe. XVII. 137. hersteld. XVII. 138. op nieuws afgezet, XVII. 140. onthalsd. XVII. 245
- Rouffet de Missy (Jean)* wordt te Amsterdam geligt en naar den Haage gevoerd. XX. 85. geslaakt. XX. 85. tot buitengewoon Raad en Historieschryver van den Prins van Oranje aangesteld. XX. 85. schryft tegen de Pagters. XX. 196. wordt geteld onder de bewerkers van verandering der Regeeringe te Amsterdam. XX. 271. zyne Hoogheid beneemt hem de Akte als zynen Historieschryver. XX. 299. hy wordt openlyk ingedaagd en wykt uit Amsterdam. XX. 299
- Roy (Filips le)* doet opening tot eene Vredehandeling. XI. 158. bewerkt eene stilzwygende Wapenschorsing, in 1647. XI. 451.
- Royer (Jean)*, Predikant in den Haage, bidt openlyk voor den Prins en Prinsesse van Oranje. XIX. 167
- Rubens (Pieter Paulus)*, Konstschilder, tragt hier van vrede te handelen. XI. 170
- Rudolf (Keizer)* schenkt Holland aan twee Heeren, op eenen tyd. III. 27
- Rudolf de II. (Keizer)* zoekt de Staaten te bevredigen met Don Jan. VII. 141. vermaant hen tot vrede met den Koning. VIII. 346, 478. IX. 66, 180. beschuldigt hen wegens hunne uitspraak over de Oostfriesche geschillen. IX. 127. vordert, dat zy zig niet vry doen verklaren, zonder hem te kennen. IX. 295. hun antwoord. IX. 296. hy sterft. X. 58
- Rudolf Christaan*, Graaf van Oostfriesland, raakt in geschil met Embden. XI. 43, 226. sterft. XI. 227
- Rudolf, de Deen, Neef van Roruk*, bekomt eenige gunsten van Lotharius. II. 71. sneuvelt. II. 79
- Rudolf van Diephout* wordt Bisschop van Utrecht. III. 492. maakt vrede met Hertoge Philips. III. 496. en met zynen mededinger, Walraven van Meurs. IV. 35. hy sterft. IV. 48
- Rudze (Mattheus of Michiel)*, Predikant te Woerden, gedagvaard in den Haage. VII. 334. vaart vinnig uit tegen 't afzweeren van Filips den II. VII. 396. hem wordt

wordt de Stad ontzeid. VII. 396
Ruigenbil ingenomen, door *Mon-*
dragon. VII. 62

Ruikbaver (Maarten), Burgemeester van Haarlem, in eene bezending naar Utrecht afgevaardigd. X. 227

Ruikbaver (Nikolaas) dient Willem den I. te water. VI. 308, 323. helpt den Briele inneemen. VI. 345. komt te Alkmaar. VI. 440. poogt Amsterdam te verlossen. VII. 185. wordt doorsteken. VII. 187

Ruif (Albert), Pensionaris van Haarlem, door Willem den II. in hegtenis genomen. XII. 90. op Loevestein gezet. XII. 92. geslaakt, mids aftaande van zyn ampt. XII. 109. hersteld in zyne waardigheid. XII. 127, 194
Ruisch (Joban), Advokaat Fisikaal, haalt Kornelis de Witt van Dordrecht. XIV. 142. houdt de Witten op de Voorpoorte. XIV. 166

Ruisch (Nikolaas), Pensionaris van Dordrecht; wegens Holland naar Zeeland in bezending. XII. 130

Ruisch (Jonkheer Pieter) wordt eerste Burgemeester van Utrecht. VIII. 168

Ruiter (Herman de) verrast het Slot te Loevestein, in 1570. VI. 325. sneuvelt. VI. 326

Ruiter (Michiel Adriaanszoon de) woont, in 1641, den togt naar Portugal by. XI. 314. raakt, in 1652, in een hevig gevegt met Askue. XII. 221. wordt zeer gehavend, in den slag tusschen Blake en Tromp, in 1653. XII. 234, 235. en in den slag tusschen Monk en Tromp. XII. 241. doet een'

kruistogt naar de Middellandsche zee. XII. 437. loopt uit naar de Zond. XII. 438. kruist wederom in de Middellandsche zee. XII. 439, 446. neemt twee Fransche Kaapers. XII. 437. wat hierover te doen viel. XII. 448. hy zeilt naar Portugal. XII. 460. naar de Zond. XII. 476, 479. naar Funen. XII. 480. helpt Nyborg bemagtigen. XII. 480. bezet de Zweedsche Vloot voor Landskroon. XII. 482. worde adelyk verklaard door den Koning van Deenemarke. XII. 483. komt in 't Vaderland te rug. XII. 483. doet een' geheimen togt naar Kabo Verde. XIII. 121. herovert de Sterkten aldaar. XIII. 123. zeilt naar Guinea. XIII. 124. zyne verrigtingen op deeze Kust. XIII. 149. hy komt te rug en op de Eems. XIII. 150. krygt het opperbevel over 's Lands Vloote. XIII. 154. zyne bewegingen, in 1665. XIII. 157-159. hy doet, in 1666, de Engelschen onder Albemarle wyken, in wanorde. XIII. 205-209. wykt zelf in een' volgenden slag. XIII. 210-214. loopt wederom in zee. XIII. 224. keert te rug door storm. XIII. 226. doet een togt naar Chattam. XIII. 259-262. wordt beschonken door de Staaten. XIII. 262. loopt, in 1671, in zee om te kruiffen. XIII. 442. zyne ontmoeting met het Engelsch Jagt de Merlyn. XIII. 442. raakt in gevegt met de Fransche en Engelsche Vlooten voor Soulsbaai. XIV. 23 enz. krygt last om 't gevegt te myden. XIV. 113. schryft tot verdediging van den

- den Ruwaard van Putten. XIV. 147. zyn hujs wordt met plondering gedreigd. XIV. 212. zyn perfoon loopt gevaar. XIV. 213. hy beveiliget de Oostindifche Vloot. XIV. 223. raakt slaags met de Fransche en Engelsche Vlooten. XIV. 287. andermaal. XIV. 289. en ten derde maale. XIV. 291. doet een togt naar de Karibifche Eilanden. XIV. 336. naar Sicilie. XIV. 391. raakt slaags met de Franschen. XIV. 392, 393. sneuvelt. XIV. 393, 394
- Ruitergeld. Lastigheid van het zelve. IV. 210
- Ruiters. Knegten te voet, zo wel als te paard, dus genoemd. IV. 201. reizige Ruiters. IV. 225
- Ruiven (*Dirk van*), om ontrouw gebannen. XII. 418, 419. laater Vonnis over hem in Friesland geweest. XIII. 224
- Rumpf, Sekretaris der Ambassade in Frankryk. zyn gesprek met Pompone. XIV. 7
- Rundvee. Sterfte onder het zelve. XVIII. 105
- RUSLAND. Veranderingen aldaar, in 't jaar 1730. XIX. 29. in 't jaar 1740. XIX. 276. in 't jaar 1741. XIX. 331. de Keizerin belooft Groot-Britanje en den Staaten onderftand in manschap. XX. 173
- Ruffel (*William*) wordt Bevelhebber der Engelsche bezetting van Vliffingen. VIII. 205
- Ruffy (*Elias de la Place, Heer van*), Gezant van Henrik den IV. by de Staaten. IX. 267
- Rustingerland oudtyds *Rbuisfri*, waar gelegen. I. 440. aan Heriold ter Leen gegeven. II. 49
- Rybooe (*François van Ketbulle, Heer van*), zoekt Oranjes bewilliging te verkrygen tot het verwekken van oproer te Gend. VII. 176. doet Aarfchot en andere vatten. VII. 178. schynt eene nieuwe party in 't Land te willen maaken. VII. 179. verzekert zig van Brugge. VII. 197. doet Heffels en Vifch ophangen. VII. 233. zoekt Imbife te ontzetten van 't bewind. VII. 289, 290. komt in Holland. VIII. 17
- Ryk (*Jakob Simonszoon de*) kaapt op de Spaanschen. VI. 341. raadt tot gewigtiger onderneemingen. VI. 341. helpt den Briel bemagtigen. VI. 345. vat Pacieco te Vliffingen. VI. 352. verflaat de Spanjaards voor Veere. VI. 354. zet Zierikzee om. VI. 366. wordt gevat, voor Thoolen. VI. 439. geslaakt. VI. 462, 464
- Rykdommen waren, van ouds, Raaden in de Steden. II. 33
- Ryke (*Pieter de*), vertoonende den eerften Edele van Zeeland, sterft. VIII. 453, 459
- Ryke (*Simon de*), Raad te Amsterdam. zyn verhaal, wegens de vonnissen van Egmond en en Hoorne. VI. 278
- Ryksverdeeling na de dood van Klovis. I. 310. door Karel den Grooten. II. 34. door Keizer Lodewyk, tuffchen zyne Zoonen, Lotharius en Karel. II. 56. tuffchen Lotharius, Lodewyk en Karel. II. 60. na de dood van Lotharius, tuffchen zyne drie Zoonen. II. 67. verdeeling van 't Ryk van Lotharius. II. 75. Ryksverdeeling, na de dood van Keizer en Koning Lodewyk. II.

- RYN**, Rivier, oude loop. I. 4. verdrooging van haaren middenkil. I. 173. haar uitloop by Katwyk raakt digt. II. 58. verdrag tusschen vier Mogendheden, om haare overstromingen te beletten. II. 246
- Rynberk** belegerd, door Parma. VIII. 134. Leicester poogt het te ontzetten. VIII. 135. ook anderen. VIII. 305. de Stad geeft zig over. VIII. 304, 306. zy wordt door Maurits herwonnen. VIII. 468. door den Keurvorst van Keulen te rug geëischt. VIII. 469. IX. 29. bemagtigd door de Spaanschen. IX. 30. heroverd door Prinsfe Maurits. IX. 105. versterkt. IX. 188. Spinola neemt de Stad in. IX. 214-216. zy wordt door Fredrik Henrik herwonnen. XI. 174. de Staaten zoeken, door Frankryk, in 't regt van bezettinge gehandhaafd te worden. XIII. 20, 26, 28. zy sluiten deswege eene overeenkomst met den Keurvorst van Keulen. XIII. 374. de Stad wordt door de Franschen bemagtigd. XIV. 27. door de Bondgenooten. XVI. 13. door de Pruissischen. XVII. 182
- Ryngoud** (Jakob), houdt gemeenschap met Leicester. VIII. 145, 148, 149. wordt Thefaurier. VIII. 156. zyn toeleg. VIII. 157, 158. Buis wil geen Kommiss onder hem zyn. VIII. 159. hy bewerkt, zo men meent, het vatten van Buis. VIII. 164. men ontdekt zynen toeleg. VIII. 170. hy raakt in hegtenis. VIII. 171. ontkomt. VIII. 171. loopt tot den vyand over. VIII. 172. sterft Roomsch. VIII. 172
- Rynsburg**. gevegt aldaar tegen de Deenen. II. 55. tegen de Friezen. II. 115. Klooster aldaar gestigt. II. 116.
- Rynsburg**, een Landgoed in Walcheren. II. 267
- Ryp** (Jan Kornelissoon) tragt, Noord-om, naar China te zeilen. IX. 141
- Ryffel** veroverd, door de Bondgenooten, in 1708. XVII. 321
- Ryswyk**. Willem de I. trekt derwaards. II. 319
- Ryswyk** (Huis te). Gelegenheid van het zelve. XVI. 348. Vredehandeling aldaar. Zie Vredehandeling te Ryswyk.
- Ryswyk** (Arnoold van). II. 295, 300
- Ryswyk** (Dodo van) getuigt in een' Giftbrief. II. 198
- Ryswyk** (Henrik van). II. 295, 300
- Ryswyk** (Jan van). II. 295, 302
- Ryswyk** (Jonkheer Kornelis van) belet het omslaan van Medenblik eenige dagen. VI. 361. wordt, door Bossu, vergeefs, aangezigt tot verraad. VI. 447. sterft. VIII. 209
- Ryswyk** (Willem van). III. 36
- Ryzenburg** (. . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
- Ryzenburg** (Jonkheer Justus van), eerste Burgemeester van Utrecht, in een' oproer afgezet. X. 27. hersteld. X. 30. schryft klaaglyk over de verandering der Regeeringe te Nieuwmege. X. 206. wordt uit de Regeering gezet. X. 234

S.

- Saab (Richard)** om oproerigheid te Amersfoort gestraft. XVII. 145, 147
- Sabinus (Julius)** verbindt zig met Civilis. I. 147, 149. zyn togt tegen de Sequaanen. I. 159. hy wordt gedood. I. 159
- Saint Difer** belegerd. V. 269. ingenomen. V. 271
- Sakraments- en S. Jans dag.** Beveegingen ter gelegenheid van den famenloop derzelven. XIX. 165
- SALÉE.** Verdrag van 1651 met dit Gemeenebest. XII. 202
- SALIËRS,** eene foort van Franken. I. 242. slaan zig in Batavia neder. I. 242. neemen Toxandrie in. I. 242. worden door Juliaan bedwongen. I. 243. door de Quaden uit Batavia verdreeven. I. 247. verbinden zig met andere Franken, tegen de Romeinen. I. 257. worden, door Aëtius, overwonnen. I. 281. Klodio regeert over hen. I. 282. naderhand Klovis. I. 301
- Salinas (Hieronimus de)** neemt Hoorne gevangen. VI. 249. tragt Bourbourg aan Oranje te leveren. VII. 419
- SALLAND (DROSTAMPT van)** aan den Biffchop van Utrecht afgeftaan. II. 360
- Sallik (B. van Welvelde, Heer van)** in bezending naar Friesland en Groningen. XVII. 209
- Salmius (Anselmus)** aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
- Salseda (Nikolaas)** smeedt een aanslag op het leeven van Oranje en Anjou. VII. 458. straf, hem en den zynen aangedaan. VII. 460
- SALTZBURG.** Verdrukking der Protestanten aldaar. XIX. 67. een gedeelte derzelven komt herwaards. XIX. 68. en wordt in 't Land van Kadzand geplaatst. XIX. 69
- Sanctie.** Zie *Pragmatike Sanctie.*
- Sande (Joban van den),** aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
- Sandwich (Graaf van).** Zie *Montague.*
- Sandwich (Graaf van).** zyne handeling, wegens Groot-Britanje, te Breda. XX. 47, 50, 184. en te Aken. XX. 179, 182, 183, 184, 187
- Sapma (Dominicus),** Remonstrantsch Predikant te Hoorn. Oproer ter gelegenheid van zyne vervoering. X. 384. hy raakt in hegtenis. X. 412. ontkomt. X. 412
- Saravia (Adriaan),** Hoogleeraar der Godgeleerdheid, wordt in den Haag ontbooden. VIII. 221. heeft de hand in eene munitery te Leiden. VIII. 258. wykt naar Engeland. VIII. 261
- Sarda (Antonio).** zyn beeldtenis te Groningen aan de kaak gespykerd. VII. 126
- SARDINIE** veroverd door Spanje, in 1717. XVIII. 164. verdediging hiervan. XVIII. 165
- Sarmdaten.** hunne oude wooning. I. 265 *Aant.* 269 *Aant.*
- Sarpi (Broeder, Paulo),** Schryver eener Historie der Kerkvergaderinge van Trente, door de Jezuiten belaagd. IX. 313

- SAS VAN GEND** veroverd, door Fredrik Henrik. XI. 367, 370. aanslag der Franschen op deeze Vesting, in 1673. XIV. 267. zy werpen, in 1701, eene Schans onder 't geschut derzelve op. XVII. 102. zy veroveren de Plaats, in 1747. XX. 105
- Sas van den Bossche (Gerard)**, Raad ter Admiraliteit. Vonnissen zynen laste. XV. 334
- Sasbout (Arnoud)** wordt, van de Spaansche zyde, gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 30. wordt Lid van den Raad van Staate. VII. 90
- Satapa (Lopes)** voert bevel over eenige Spaansche paarden, onder Alva. VI. 240
- Sautyn (Gillis)**, in bezending naar Engeland. XIV. 338
- Sautyn (Jan)**, Burgemeester van Amsterdam, begroet den Prins van Oranje. XX. 288
- SAVOJE (HERTOG VAN)**, onderscheid door deStaaten. X. 155. zy spreken by hem voor de Waldenzen. X. 432. handelen verder met hem. X. 432, 433. Zie *Viktor Amadeus den II.*
- SAXEN (HUIS VAN)**. Reden, waarom de oude Hollandsche Graaven zig gaarne met het zelve vermaagschapten. II. 207
- SAXERS**. oude wooning van dit Volk. I. 218 *Aant.* hunne zeeschuimeryen. I. 222, 285, 293. hunne schranderheid en dapperheid. I. 247. zy verjaagen de Quaden. I. 247. worden door Theodosius beoorloogd. I. 261. door Valentiniaan. I. 263. steecken naar Britanje over. I. 289. worden overwonnen, door de Franken. I. 294. door Klovis. I. 307. door Klotaris. I. 321. dien zy daarna ook overwinnen. I. 323. hun oorlog met de Sueven. I. 324. zy worden door Klotaris den II. en Dagobert overwonnen: I. 331. van schatting ontheeven. I. 343. door Karoloman ontslaagen. I. 402. door Pipyn. I. 404, 417. hunne oorlogen met Karel den Grooten. I. 419, 424, 429, 440. zy verdraagen zig met hem. I. 442. doen, in grooten getale, belydenis van den Christelyken Godsdienst. I. 422, 446
- Saxische knechten**. Zie *Zwarten hoop.*
- Saxische Oever**. wat 'er door verstaan werdt. I. 277
- Sceperus (Jakobus)**, Predikant te Gouda, wegens onbehoorlyke taal bestraft. XIII. 155
- Schaap (Gerard)**, Burgemeester van Amsterdam, handelt in 't Noorden. XI. 382
- Schaap Pieterszoon (Gerard)**, Raad van Amsterdam, wordt Kommissaris van Holland in Engeland. XII. 206, 207. en daarna buitengewoone Gezant der algemeene Staaten. XII. 213
- Schaap (Pieter)**, Raad der Stad Amsterdam. XIV. 106
- Schade (Gaspar)**, in bezending naar Friesland en Stad en Lande, op 't stuk der *Harmonie*. XIII. 336
- Schaffelaar (Jan van)**. zyne onvertsaagdheid. IV. 217
- Schaffer (Dirk)**, Burgemeester van Groningen, gevangen. VII. 327
- Schaffer (Gooßen)** aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341

- SCHAGEN**, geplonderd door de Haarlemmers. II. 260. Willem, eerste Heer van Schaagen. III. 353
- Schagen** (Jonkheer *Christoffel van*) handelt, wegens Haarlem, met Don Fredrik. VI. 411. sterft in de gevangenis. VI. 412
- Schagen** (*Fan, Heer van*), slaat eene bezending naar Engeland af. VIII. 192. wordt in 't Lid der Edelen beschreeven. X. 282. poogt Oldenbarneveld te doen slaaken. X. 285
- Schagen** (*Pieter Fanszoon*) aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
- Schalkwyk** (*Henrik en Bartbold van*). III. 180
- Schalkwyk** (*Willem van*). II. 247
- Schanfen gestigt, in 1628. XI. 56
- Schay** (*Kornelis*), Burgemeester van Groningen, bevordert de verkiezing van Prins Willem Karel Henrik Friso tot Stadhouder. XVIII. 196
- Scheele** (*Rabo Herman*), wegens een gedeelte der Edelen van Overijssel, afgezonden naar Holland. XII. 406
- Scheepsfryd op het Slaak, in 1631. XI. 136
- Scheepstimmermans - Gilde te Amsterdam kiest de zyde der Doelisten. XX. 280. belet de tekeningen tot handhaving der Regeeringe. XX. 286, 287. eenige Gildebroeders dringen op verandering in den Krygsraad. XX. 294, 295. moeijen zig met de Collecte van den Impoost der Wynen. XX. 351
- Scheepvaart. Staat derzelve, omtrent het midden der vyftiende eeuw. IV. 88. in de zestiende eeuw meer uitgebreid. IV. 464. naar Oost- en Westindie. IX. 136, 151. ook noordwaards om een' weg naar China te vinden. IX. 140. op de Elve en Wezer verzekerd. XI. 74, 129
- Scheerenberg** (*Abraham*), Burgerkapitein te Amsterdam. Zyn vendel verdryft de oproerigen van 't Stadhuis. XX. 141
- Schelde**. Handeling op het openen derzelve. XII. 367
- SCHELLING** (*TER*). *Folkert Reiner*, Heer van dit Eiland, sluit een verbond met Eduard den IV. IV. 182
- Schellingér** (*Elias*), Oud-Schepen van Amsterdam, wordt gemagtigd om de belangen der burgers te hooren. XX. 275
- Schellinkbout**. Slag aldaar. III. 18
- Schellinga** (*Livius van*) houdt de zyde der Hollandschgezinden. XIII. 341
- Schenk**. Zie *Juriaan Schenk*.
- Schenk** (*Maarten*) trekt op tot ontzet van Groningen, in 1580. VII. 338. zyn toelag op Zwolle. VII. 338. hy slaat Hohenlo. VII. 339. neemt Koeverden in. VII. 339. wint Delfzyl. VII. 339. is misnoegd over de verheffing van Verdugo. VII. 368. helpt Breda inneemen. VII. 379. wordt gevangen. VII. 467. raakt los. VII. 467. gaat over tot de Staatfche zyde. VIII. 74. raakt in gevegt met Taffis. VIII. 74. slaat Appio Conti. VIII. 125. helpt Werle inneemen. VIII. 125. wordt Ridder geslaagen. VIII. 125. stigt Schenkenschans. VIII. 129. zyn toelag op Nieuwmegeen. VIII. 137. hy veroverd

- Roerood en Bon. VIII. 265. te krygen, door list. VI. 394.
 verdedigt de laatstgemelde Stad. verhaagt zig. VI. 394.
- VIII. 292. verlietze. VIII. 292. *Scheyfve (Joannes)*, Kanselier van
 spyzigt Rynberk. VIII. 305. zyn Brabant, verschilt met den
 aanslag op Nieuwmegeu. VIII. Raadsheer Maas. VI. 105
307. hy verdrinkt. VIII. 308
- SCHENKENSCHANS** geftigt. VIII. **SCHIEDAM**. Jan de I. derwaards
 129. door Mendoza belegerd. IX. gevoerd. III. 125. de Stad werpt
 46, 47. verrast door de Spaan- de Vlaamsche bezetting uit. III.
 schen, in 1635. XL 205. door 166. de Hoekschen zoeken,
 Fredrik Henrik herwonnen. vergeefs, haar te bemagtigen.
 XI. 206, 208. door de Fran- IV. 250. zy wordt bezet door
 schen veroverd. XIV. 34. aan Lumei, in 1572. VI. 380. Prins
 de Staaten ingeruimd. XV. 82 Maurits verandert 'er de Re-
 Schepen, hoe, van ouds, hoe, geering, in 1618. X. 266. be-
 in laater' tyd, getimmerd. zending derwaards, in 1650.
 IV. 87 XII. 76. oproer aldaar, in 1672.
- Schepen (Waterlandsche)** op ee- XIV. 78. de Stad verklaart zig
 ne zonderlinge wyze verloft uit tegen de werving van zestien-
 het ys. VI. 408. aanslag der duizendman. XV. 177, 179. ver-
 Engelschen om de Schepen in de andering der Regeeringe, in
 havens te vernielen. XII. 223 1748. XX. 307
- Schepens der Steden**. Hertog *Schieringers en Vetkoopers*. Twee-
 Albrecht beweert, dat hyze spalt in Friesland. III. 328.
 binnen 's jaars, zetten en IV. 63
 ontzetten kan, 't zy hy in Holland Schildtalen. nieuwe schikking
 zy, of niet. III. 295. zy hadden op dezelveu. IV. 412. V. 143.
 van ouds, ook 't burgerlyk Ontwerp om tweeduizend man
 bestier der Steden. III. 361 op dezelveu te vinden. IV. 430,
Schepers (Willem Bastiaanszoon) voorflag om 'er drieduizend
 doet, nevens anderen, voor man op te vinden. IV. 487.
 slagen aan de Regeering te waarom sommige Steden gaarne,
 Rotterdam. XIV. 76. wordt Vroed- anderen noode naar de
 fchap aldaar. XIV. 194. zyn togt, Schildtalen droegen. V. 407
- als Luitenant Admiraal, naar 't Schimpfchriften tegen de voor-
 Noorden. XIV. 443. andere togt standers der Inquisitie en Pla-
 naar Gottenburg. XV. 127. hy kaaten. VI. 128. tegen Filips den
 verzelt Willem den III. naar II, VI. 129. tegen Oldenbarne-
 Engeland. XV. 476. arbeitd tot veld. IX. 411. tegen Willem
 het fillen van eenen oproer te den III. en de Stad Amsterdam.
 Rotterdam. XV. 194
- XVI. 113 *Scholten (Christiaan)*, Burgerkapi-
Schets (Gaspar), gemagtigd tot de tein te Amsterdam, tekent de
 Keulsche Vredehandeling. VII. drie Artikelen. XX. 276. wordt
 278 van zyne Kapiteinsplaatse ver-
Schets (Maarten) zoekt Gouda in laaten. XX. 296

- Schomberg* (*Heer van*) beweegt Willem den I. om zyn volk af te danken. VI. 290. wordt verdagt gehouden van een toelag op deszelfs leeven. VI. 389. handelt met hem. VI. 467
- Schomberg* (*Maarschalk van*) trekt, in Franschen dienst, naar de Elzas. XV. 245. gaat over in dien van Willem den III. XV. 455. wordt *Hertog*. XVI. 48. zyne Krygsbedryven in Ierland. XVI. 48, 114. hy sneuvelt. XVI. 116
- Schoning* (*de Generaal*) helpt Rynberk winnen. XVI. 13
- Schoolen der Romeinen, waar in de Krygskonst geleerd werd. I. 255
- Schoolen van Friezen en andere vreemdelingen te Rome. I. 447
- Schoonenberg* (*de Heer van*), der Staaten Gezant in Spanje, raakt in eenige moeite. XVI. 298. XVII. 23. verschynt wederom ten Hove. XVII. 38. zyn schryvens. XVII. 47
- SCHOONHOVEN kiest de zyde van Graave Jan den II. III. 148. wordt, door Jonkheere Willem, den Vlaamingen ontwedigd. III. 166. 't Slot aldaar, door de Hoekschen, gewonnen. III. 463. zy raaken 'er op 't kussen. IV. 175. daarna de Kabbeljaauwschen. IV. 196. aanflag der Hoekschen op de Stad. IV. 247. zy wordt overgebracht tot 's Prinzen zyde, in 1572. VI. 381. mishandeling der Geestelykheid aldaar. VI. 382. de Stad wordt door Hierges ingenomen. VII. 64. zy ontvangt voldoening van Oranje. VII. 137. beweging aldaar, in 1615. X. 168. Maurits verfelt 'er de Wet, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650. XII. 75. verschil onder de Regenten, in 1702. XVII. 134. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 307
- Schoonboven* (*Dirk Jakobszoon*), wegens Holland naar Utrecht afgezonden. X. 219
- Schoorsteengeld, in Holland, voorgeslaagen en afgewezen. V. 138
- Schoot (*merkwaardige*) in 't beleg van Steenwyk. VII. 358
- Schoot*, welk eene soort van be-
laffing. III. 184. in 't Noorderkwartier in gebruik. V. 382
- Schoot* (*Jakob*), Oud-Schepen te Leiden, heeft de hand in eene muitery aldaar. VIII. 259
- SCHOTLAND. Verschil over't regt op de Schotsche Kroon. II. 55. Verdrag met Jakob den V. Koning van Schotland. V. 209. onlusten met dit Ryk. V. 267, 342, 354. Verbond van vrede en vriendschap met het zelve. V. 357. verschil. VIII. 293. bezending derwaards. VIII. 293, 294. 't verschil wordt bygelegd. VIII. 409
- Schotte* (*Jakob*) aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341. in gezantschap naar Engeland gezonden. X. 427
- Schouten* (*Allert en Willem*). hun bedryf in Brazil. XI. 12, 13
- Schouten* (*Willem Korneliszoon*) ontdekt de Straat van Le Maire. X. 157
- SCHOUWEN, door Hugo van Voorne, aangevallen. II. 317. door de Vlaamingen. II. 323. door

- door Jan van Renesse bemagtigd. III. 141. merkwaardige togt der Spanjaarden derwaards. VII. 70 enz. muitery van 't Spaansch krygsvolk aldaar. VII. 102. 't Eiland bezet, door Oranje. VII. 118
- Schouwenburg** (Graaf *Joost van*) sterkt het Leger van Graave Lodewyk. VI. 274. wordt 's Prinsfen Stadhouder in Friesland. VI. 369. ruimt dit Gewest. VI. 402
- Schryver** (de Kapitein *Filips*) raakt slaags met de Franschen. XVI. 249
- Schryver** (*Kornelis*) in gevegt met de Algierynen. XVIII. 296. zyn togt naar Algiers. XVIII. 508. hy verovert een Salceschen kaaper. XIX. 32. vernieuwt de Vrede met Algiers. XIX. 65
- Schryfwyze (bedekte) in gevaarlyke tyden. VI. 310
- Schuilenburg** (*Joan*), wegens Stad en Lande, zitting hebbende ter Generaliteit, bewilligt, tegen last, in de vrede met Portugal. XIII. 17. verwekt oproer in Groningen. XIII. 64. raakt in hegtenis. XIII. 67. ontsnapt. XIII. 67. vonnis tegen hem. XIII. 68. hy loopt over tot den Bisschop van Munster. XIII. 175
- Schulden van Zeeland, in 't jaar 1529. IV. 507. van Holland. IV. 12, 275, 403, 419. de Ingezetenen, om 's Lands schulden, buitens Lands, bekommerd. V. 299. oude schulden van Holland afgedaan. V. 301, 384. der Nederlanden, in 't begin der Regeeringe van Philips den II. VI. 9, 20. van Holland, in 1655. XII. 434
- Schutteryen, door Keizer Henrik den I. ingesteld. II. 118. uitgeslooten van 't raadpleegen over zaaken van Regeeringe. VII. 432. Amsterdam neemt een besluit om dezelve te hooeren over 's Prinsfen verheffing tot Graave. VII. 526, 527
- Schuurmans** (*Pieter*) wordt voor een gedeelte eigenaar van de Berbice. XVIII. 11
- Sclaaven**, een Gottisch Volk, vallen in deeze Landen. I. 273
- Scriverius** (*Petrus*). zyn schrandere vond om Hogerbeets en de Groot iet te berigten in de gevangenis. X. 304. moeite, hem aangedaan, om een Lofvers op den eersten. X. 306
- Seclusie**. Zie Uitsluiting.
- Seldenus** (*Joannes*) schryft een boek tegen de Groot, *Mare Clausum* of *geslooten* zee genaamd. XI. 259. 't wordt hier te Lande wederlegd. XI. 259
- Selles** (*Heer van*) handelt met de Staaten, van wege Philips den II. VII. 194. verzoent zig met hem. VII. 271. wordt gevangen. VII. 318. sterft in de hegtenis. VII. 318
- Senonen** (Stad der) waar gelegen. I. 236 *Aant*.
- Sequaanen**, oude Inwooners van Gallie. I. 38. verjaagen Sabinus. I. 159
- Serbsen**. Zie *Cberusfen*.
- Servien** (*Abel*), Graaf de la Roche, wegens Frankryk gemagtigd tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 361. doet een' keer naar den Haage. XI. 447. zyne handeling aldaar. XI. 447, 448, 452. hy keert naar Munster. XI. 453. is den Staaten

- ongenezen. XII. 448
Sefitbag, Zoon van Egomir, gevangen. I. 76
SEVENNES. Opftand aldaar. XVII. 199
Seymours (Henry), Engelsche Admiraal, raakt slaags met de Spaansche Vloote. VIII. 286
Shaftsbury (Graaf van) wil den Vereenigden Staat uitgerooid hebben. XIV. 251
SICILIE. Krygsbedryven aldaar, in 1674. XIV. 336. in 1675. XIV. 374. in 1676. XIV. 391. in 1678. XIV. 473. in 1718. XVIII. 169. in 1719. XVIII. 205
Sidlenisky, Bevelhebber van Graave, gevangen. IX. 299
Sidnei (Filips) wordt Overfte van Vliffingen en Rammekens. VIII. 98. dringt op vermeerdering van Leicefters gezag. VIII. 115. vlamt op 't Stadhouderschap van Zeeland. VIII. 115. bekomt het Regiment van Hautain. VIII. 129. helpt Axel bemagtigen. VIII. 134. sneuvelt by Warnsfeld. VIII. 136
SIGEBERT; Koning van Oostfrankryk. I. 324. beoorloogt Chilperik. I. 325. wordt omgebracht. I. 326
SIGEBERT DE II., Koning van Oostfrankryk. I. 344. zyne Godsdienstigheid. I. 344, 345. hy sterft. I. 346
Sigifrid of Sivaard. Zie *Sikko*.
SIGISMOND (Keizer) trekt, met Willem den IV., naar Engeland. III. 404. weigert Vrouw Jakoba met de Landen te verlyden. III. 406. draagtzte Jan van Beieren op. III. 424
Sigismond de III., Koning van Poolen, raadt de Staaten tot vrede met Spanje. VIII. 477. hun antwoord. VIII. 478
SIKAMBREN, een Germanifch Volk, in Gallie verplaatft. I. 44. hun handeling met Cezar. I. 45. zy worden, door Druzus, beoorloogd. I. 58, 60
Sikko of Sivaard, Zoon van Dirk den II. II. 132. byzonderheden hem betreffende. II. 150
Silla (Nicaftus van), Penfionaris van Amsterdam, gemagtigd om met Leicester te handelen. VIII. 175. in gezantschap naar Engeland gezonden. VIII. 192. naar Deenemarke. VIII. 453
Silvius (Gabriel) houdt verftand met Buat. XIII. 215. handelt, wegens Karel den II., aan 't Hof van Berlyn. XIII. 395-398. wegens den Prins van Oranje, met Karel den II. XIV. 43, 118, 341
Silvius (Kornelis), Burgemeester van Haarlem, in gezantschap naar Engeland. XVIII. 441
Silvius (Willem), Boekdrukker, helpt tot het verraffen van Breda. VII. 163
Simon Simonszoon, Predikant te Haarlem, onthoofd. VI. 431
Simonides (Simon), Predikant in den Haage, vaart uit tegen de Regeering. XIII. 156. XIV. 67. noemt den moord der Witten eene wraake Gods. XIV. 175
Simonszoon (Nikolaas Jakob), in gezantschap naar Deenemarke. IX. 274
Simple (William) verradt Lier. VII. 454
Singendonk (Henrik), Schepen van Nieuwmegen, gebannen. XVII. 139. herfteld. XVII. 140
Sinode (eerfte) te Dordrecht, in 1574. VI. 481. te Alkmaar, in 1575.

- 1575, wordt door Gemagtigden der Staaten bygewoond. VII. 22. Sinode te Middelburg, in 1581. VII. 373. in den Haage, in 1586. VIII. 153
- Sinode (nationaale) in 1606 beslooten te houden. X. 17, 19. raadplegingen hierop, in 1617. X. 154, 176-182, 186. Dordrecht benoemd tot de plaats der Sinode. X. 178. zy wordt byeengeroepen, in 1618. X. 238, 309, 310, 311. vangt aan. X. 311. kort verhaal haarer voornaamste handelingen. X. 311-323, 324-328. zy scheidt. X. 329. haare Kerkenorde wordt niet goedgekeurd. X. 329. voorslag wegens haare uitpraak omtrent de Leere. XI. 76
- S. *Andries Schans* gestigt, in 1599. IX. 50. bemagtigd door Prinse Maurits, in 1600. IX. 74, 75. door de Franschen, in 1672. XIV. 35
- S. *EUSTATIUS* veroverd door de Engelschen. XIII. 119. te rug bekomen. XIII. 252, 253. bemagtigd door de Franschen. XVI. 49
- S. *Geertruids* (*Joan van der Linde, Abt van*), tekent de Brusfelsche Vereeniging. VII. 141. nodigt Oranje naar Brabant. VII. 168. handelt met den Aarts-hertoge Matthias. VII. 181. wordt tot de Keulsche Vrede-handeling gemagtigd. VII. 278, 315
- S. *GEORGE DEL MINA* veroverd, in 1637. XI. 247
- S. *Guilain*. Aanslag op deeze Stad. VII. 197. gewonnen door de Franschen, in 1676. XIV. 441
- S. *John (Olivier)*, Gezant van 't Parlement van Engeland aan de Staaten. XII. 208. zyne handeling. XII. 208. 't graauw in den Haage beschimpt hem. XII. 209, 210. hy doet nadeelig verflag van 't gehandelde. XII. 210, 211
- S. *Malo* gebombardeerd, in 1693. XVI. 250
- S. *Omer* gewonnen, door de Franschen, in 1677. XIV. 439, 440
- S. *Pietersberg* by Maafricht. Sterkte op dezelve gestigt. XVII. 99. twist over 't aanleggen van eenige nieuwe werken aldaar. XVIII. 394
- S. *Quintin* belegerd. VI. 15. gewonnen. VI. 18. slag aldaar, in 1557. VI. 15
- S. *Thomé* bezogt door de Staat-schen, in 1599. IX. 60
- S. *Thomé*, door Jol veroverd. XI. 315. opstand der Portugeezen aldaar. XI. 371
- S. *Truyen*. Byeenkomst der Edelen aldaar, in 1566. VI. 174
- S. *Vincent* gewonnen, in 1710. XVII. 388
- S. *Wynoksbergen* verlooren, in 1558. VI. 26. gevegt by deeze Stad, in 1582. VII. 256. zy valt Parma in handen. VII. 490
- Sittert*, door Fredrik Henrik gewonnen. XI. 151
- Six (Jan)*, Burgemeester van Amsterdam, is uit de Stad, terwyl aldaar aan de verandering der Regeeringe gewerkt wordt. XX. 289
- Sixtus de V. (Paus)* verklaart Koningin Elizabet vervallen van het regt tot haare Ryken. VIII. 283
- Skytben* vallen in Gallie. I. 268, 270
- Slaa-

- Slaavenburg.** oude naam van slag van du Terrail op de Stad Vlaardingén. I. 273
- Slaaverny.** wanneer heeft beginnen op te houden. II. 205, 307
- Slatus (Henrik),** gewezen Predikant te Bleiswyk, heeft de hand in een' aanslag op het leeven van Prins Maurits. X. 451, 454, 456. schryft den *Klaarlichtenden fakkel*. X. 455. koopt anderen om. X. 455. vaardigt een koffer met geweer af naar den Haage. X. 457. neemt de vlugt. X. 470. wordt agterhaald. X. 471. en ter dood gebracht. X. 476
- Slingeland (Govert van),** Pensionaris van Dordrecht. XII. 295. trekt in gezantschap naar Zweeden. XII. 392. en naar Zweeden en Deenemarke. XII. 477
- Slingeland (Simon van)** wordt Raadpensionaris van Holland. XVIII. 453. sterft. XIX. 223. zyne afbeelding. XIX. 224
- Sloet (Joan),** Drossaard van Vollehove, gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321
- Sloot (Jan Klaaszoen)** werkt om de Noordhollandische Steden te doen omslaan. VI. 320
- Sloot (Volkert)** aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
- SLUIS.** die van Sluis vallen in Zeeland. IV. 232. verrassen Vlissingen. IV. 235. de Stad wordt, door Maximiliaan, bedwongen, IV. 235. verklaart zig tegen hem. IV. 244. wordt belegerd en ingenomen. IV. 290. kiest de Staatfche zyde. VII. 507. wordt door Parma bemagtigd, in 1587. VIII. 225, 227. heroverd door Prinse Maurits, in 1604. IX. 165, 167, 168. aan-
- slag van du Terrail op de Stad. IX. 207. andere aanslagen mislukt. X. 423. XI. 37. verraad aldaar ontdekt en geftraft. XVI. 109. veroverd door de Franschen, in 1747. XX. 62
- Sluis.** Zie *Goudfche Sluis*.
- Smalkalde (Verbond van).** V. 8
- Smeur (Doctör Leonard)** wordt tot Interims-Regent verkooren, te Zierikzee. XX. 75, 100
- Smid (Jan Fanszoen)** woont de eerste openbaare Preeke by. VI. 166
- Smid (Jakob).** Zie *Baarland*.
- Smid (Wessel),** Burgerkapitein te Amsterdam, beschermt de Ruiters huis. XIV. 212.
- Smout (Adriaan),** Predikant te Amsterdam. Moeite met hem. XI. 78, 83, 84. hy wordt ter Stad uit gezet. XI. 84. wat 'er verder met hem voorviel. XI. 86
- Snels (Jakob)** in bezending naar den Briele. XIX. 360
- Sodomie,** in Vlaanderen geftraft. VII. 203. in de Vereenigde Nederlanden ontdekt en tegengegaan, in 1730. XIX. 37 enz.
- Soldy voor 't Krygsvolk.** Hoe van ouds berekend. III. 137. onder de Graaven uit den Hui-ze van Beieren reeds betaald. III. 338, 377 *Aant.*
- Solms (George, Graaf van)** verlaat Hulft. VIII. 432, 434. helpt den slag by Nieuwpoort winnen. IX. 81
- Sommelsdyk (François van Aerssen, Heer van)** doet een togt naar de Middellandsche zee. XVIII. 241, 393. naar Engeland. XVIII. 498
- Sommelsdyk (Kornelis van Aerssen, Heer**

Heer van). XII. 89 *Aant.* heeft deel aan den aanslag op Amsterdam. XII. 95. een deel van zyn volk dwaalt van den weg. XII. 95. hy verdedigt zig wegens deezen aanslag. XII. 194-196. wordt, op zyn verzoek, begreepen in de algemeene Vergiffnisse. XII. 196. komt in 's Landis Vloote, in 1666. XIII. 211. verheft zyne Heerlykheid van de Staaten van Zeeland. XIII. 338. wordt voor een derde eigenaar en Gouverneur van Suriname. XV. 102. wordt aldaar ongelukkiglyk omgebragt. XV.

103

Sonk (Albert) in gezantschap naar Engeland. X. 427. naar 't Noorden.

XI. 382

Sonnius (Franciskus), Kanonnik der Domkerke te Utrecht, woont de Kerkvergadering van Trente by. V. 363, 364, 365. brengt Filips den II. tyding van 't opregten der nieuwe Bisdommen. VI. 56. wordt Bisschop van Antwerpen. VI. 64

Sonoi (Diederik) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. bevordert de tekening by anderen. VI. 127. woont de openbaare Preeke by buiten den Haag. VI. 167. weigert den nieuwen eed. VI. 212. belooft geld tot ondersteuning van 't Bondgenootschap. VI. 255. verzelt Oranje op den togt van 1568. VI. 286. krygt last om heime-lyk geld te verzamelen. VI. 312. zyn slinksche handel met een' Schipper. VI. 322. hy tragt naar Utrecht. VI. 328. wordt 's Prin-sen Stedehouder in 't Noorderkwartier. VI. 361. aanmerking

op zynen Lastbrief. VI. 361. in-houd van zyn Berigtschrift. VI. 362. hy werft te Breemen. VI. 362. zet de meeste Steden van 't Noorderkwartier om. VI. 363. tragt naar Overyffel en Friesland. VI. 368, 369. benaauwt Amsterdam te water. VI. 394. misnoegen op hem. VI. 395. hy verschanft zig op den Diemerdyk. VI. 423. agterhaalt een deel der Haarlemsche bezettinge. VI. 432. baldaadigheid van zyn Krygsvolk. VI. 437. hy tragt Alkmaar te ontzetten. VI. 442. klaagt over den staat van 't Noorderkwartier. VI. 445. klagten over hem. VII. 6. hy bemagtigt het Bardegat. VII. 53. verlaat het wederom. VII. 54. zyn handel omtrent eenige Roomschegezinden in 't Noorderkwartier. VII. 54-61. hy wint Muiden. VII. 98. verlaat het wederom. VII. 98. bezet Beverwyk en Assumburg. VII. 119. benaauwt Amsterdam zeer. VII. 188. verlaat de Stad. VII. 192. helpt Kampen en Deventer be-magtigen. VII. 240. neemt Staveren in. VII. 322, 365. ook Vollenhove. VII. 364. vervolgt de Rennenbergschen. VII. 366. verzekert zig van Enkhuizen. VII. 464. zendt Krygsvolk naar Medenblik. VIII. 27. krygt last om Embden in te neemen. VIII. 69. wordt door Leicester ge-vleid. VIII. 176, 188, 211. twist tusschen hem en de Staaten. VIII. 209. hy sluit Maurits en Hohenlo de poort van Medenblik voor 't hoofd. VIII. 210. handelt met Maurits. VIII. 270. verdedigt Medenblik tegen hem.

- hem. VIII. 275. verdraagt zig. VIII. 277. klaagt dat men 't Verdrag niet houdt. VIII. 277. bekomt zyn affcheidt. VIII. 278. zyn verder bedryf en dood. VIII. 278
- Sonoi (Fooft)* tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
- Sopngius (Cristiaan)*, Predikant te Warmond, predikt voor de Remonstranten te Amsterdam. X. 146
- SORANUS**, de Batavier. zyne behendigheit in 't schieten. I. 190
- Souvré (de)* handelt hier te Lande om de uitkeering van de goederen der Ridderorde van Maltha te verwerven. XII. 28
- Souverainiteit*. Zie Opperste Magt.
- Spaansch Krygsvolk. wanneer eerst in de Nederlanden gevoerd. IV. 497
- Spangen (Ogier van)* sneuvelt. III. 260
- Spanjaarden (drie of vierduizend) in de Nederlanden gelegd. VI. 45. Filips de II. zoektze in 't Land te doen blyven. VI. 47. klagten over dezelve. VI. 48. de Staaten dringen op derzelver vertrek. VI. 51. 't wordt uitgesteld. VI. 58. 't volgt eindelyk. VI. 60. agt- of tien-duizend Spanjaarden komen, onder Alva, in de Nederlanden. VI. 243. hun vertrek gevorderd onder Requesens. VII. 32. 't wordt met moeite verworven onder Don Jan. VII. 130, 146. vierduizend Spanjaarden, in 1598, gezonden naar de Nederlanden. IX. 8
- Spaarendam* bemagtigd door Romero. VI. 413. bezet door 's Prinsens volk. VII. 119
- Speceryen. zeer dierbaar in de agtste eeuw. I. 400
- Spencer (Richard)*, Engelsche Gezant in den Haage. IX. 275, 344. dringt op 't aanneemen van 't Bestand. IX. 421
- Spiegel (Henrik Dirkszoon)*, voorzittend Schepen van Amsterdam, afgezonden aan Prinse Willem den II. XII. 76
- Spiegel (Jan Klaarszoon)* dient Willem den I. te water. VI. 308. helpt den Briele inneemen. VI. 345
- Spiegel (Laurens Fanszoon)*, te Amsterdam uit de Vroedschap gezet. X. 280
- Spilbergen (Foris van)*. zyne bedryven in Oost- en Westindie. IX. 139, 144. X. 97, 98
- Spinola (Ambrosio)* brengt agtduizend Spanjaarden en Italiaanen in de Nederlanden. IX. 118. krygt bevel over 't beleg van Oostende. IX. 162. zoekt, vergeefs, Sluis te ontzetten. IX. 167. raadt Filips den III. tot het voortzetten van den kryg. IX. 187. verovert Oldenzeel en Lingen. IX. 188, 189. doet Maurits Leger wyken. IX. 193, 195. verstrekt Koning Filips den III. geld en geloof. IX. 198. rukt in Overyssel. IX. 209. wint Lochem. IX. 211. tragt naar Zwolle. IX. 212. verovert Grol. IX. 213. en Rynberk. IX. 214-216. raadt Filips den III. tot vrede met de Staaten. IX. 234. komt als Gevolmagtigde tot de handeling in den Haage. IX. 320. is zeer gezet op 't afstaan der Vaarte op de Indien. IX. 336. bemagtigt Aken. X. 75. en verscheiden' Kleeffche en Gulik-sche

sche Plaatsen. X. 76. valt in de Nederpalts. X. 405. spreekt met Uitenbogaard. X. 418. belegert Bergen op Zoom. X. 432. verlaat de Stad. X. 437. slaat het beleg voor Breda. X. 487. XI. 9. verovert de Stad. XI. 11. zyn aanslag op Zuidbeveland. XI. 55. hy sterft. XI. 125
Spinola (Fredrik) voert zes Galeien ten dienste van Spanje naar de Nederlanden. IX. 63. die geheel reddeloos geschooten worden. IX. 64. hy hersteltze wederom. IX. 64. neemt eenige zoetelaars. IX. 78. lydt wederom merkelyke schade. IX. 78. zyne zes galeien worden overzeild. IX. 122. hy sneuvelt in een Scheepsstryd met Joost de Moor. IX. 157
Spitsen. Voorbeeld deezer straf-oeffening. IV. 318
Staal (Joannes), Pensionaris van Amsterdam, in bezending naar Dordrecht. XIX. 360. begroet den Prins van Oranje. XX. 95
Staartster, in 1680 gezien. XV. 55
Staten (algemeene) handelen met Don Jan. VII. 125, 128, 141. verzekeren zig van Kameryk en Valenchyn. VII. 125. Friesland en Groningerland vallen hun toe. VII. 125. Oranje waarschuwt hen tegen den handel met Don Jan. VII. 127. zy verklaren zig tegen 't vertrek der Spanjaarden te water. VII. 130. verwerven oen getuigenis ten voordeele der Gend-sche Bevrediging. VII. 131. verenigen zig te Brussel nader met elkanderen. VII. 140. handelen met Holland en Zeeland. VII. 147. ontvangen 'er onder-stand van. VII. 196, 197. han-

delen met Engeland. VII. 198. hunne Krygsmagt, in 1578. VII. 228. zy handelen met de Wal-sche Staaten. VII. 269
STAATEN (ALGEMEENE) DER VEREENIGDEN NEDERLANDEN noemen zig, na de dood van Willem den I., de hoogste Overheid van den Lande. VII. 536. verschild hierover. VIII. 335. handelen met Frankryk over de opdracht der Opperheerschappye. VIII. 30-33, 36, 39, 53-64. ook met Engeland. VIII. 33, 51, 90. doch met beide vrug-teloos. VIII. 65, 66, 91. schryven aan Koninginne Elizabeth, over Leicester. VIII. 200, 201. natuur hunner Vergaderinge. VIII. 338. oneenigheid onder hen. VIII. 416. zy leggen de Oostfriesche geschillen by. VIII. 420. handelen met Frankryk en Engeland. VIII. 443-448. treden in 't Verbond tusschen Frankryk en Engeland, in 1596 geslooten. VIII. 450. sluiten, in 1598, een Verdrag met Engeland. VIII. 502. bemiddelen den twist in Oostfriesland met Graave Enno. IX. 124, 126. werpen volk in Embden. IX. 126. verantwoordten zig deswege by den Keizer. IX. 128. stellen vast, dat men, met Spanje handelende, de Vryheid van den Staat vooraf behoore te bedingen. IX. 242, 290. men biedt aan, met hen, als met vrye volken, te willen handelen. IX. 246. zy sluiten eene Wapenschorfing met de Aartshertogen. IX. 248, 250. schryven eenen bededag uit. IX. 250. geeven te kennen dat zy eenige weinig uitheem-schen

schen onder de handelende gezanten zullen toelaaten. IX. 291-294. neigen tot Bestand. IX. 377. hun besluit daarop. IX. 429. zy treffen een twaalfjaarig Bestand met de Spaanschen. IX. 436. Frankryk en Groot-Britanje maaken zwaarigheid om hunne vryheid te erkennen. IX. 445. zy danken krygsvolk af. IX. 459. zoeken de Regeering te Leeuwaarden, vergeefs, te handhaaven. X. 91. doen eene bezending naar Utrecht op 't stuk der Waardgelders en der Sinode. X. 218, 222, 223, 225. hun titel en rang geregeld. XI. 287. raadpleegingen op een Berigtschrift voor de Afgevaardigden in hunne Vergadering. XI. 343-347. zy besluiten, in 1650, tot eene bezending aan de Hollandsche Steden. XII. 68. schryven naar Engeland, over 't werk der Vrede. XII. 255. besluiten tot handeling, en beoemen ten dien einde Gemagtigden. XII. 256, 257. haaken naar vrede met Karel den II. XIII. 233. vangen de handeling met hem aan. XIII. 234, 236. verbieden en belasten de Fransche Waaren. XIII. 439, 461. schryven beleefdelyk aan Lodewyk den XIV. XIII. 462. besluiten, met meerderheid van stemmen, om met hem te verdraagen. XIV. 54. verklaaren Zweeden den oorlog. XIV. 375. wyzen een Verbond met Frankryk en een met Engeland van de hand. XV. 42-50. ondersteunen de Spaanschen. XV. 131, 132, 224. den Prins van Oranje, in den togt naar Engeland,

XV. 468. verklaaren Frankryk den oorlog. XVI. 3. verbieden den handel met dat Ryk. XVI. 7. door Lodewyk den XIV. aangezocht tot byzondere handeling. XVII. 122. door den Franschen Resident Barré aange merkt als meer vry onder eene Stadhouderlooze Regeering. XVII. 123, 129. zy verklaaren Frankryk eerst den oorlog, in 1702. XVII. 153. verbieden allen handel met dat Ryk. XVII. 175. raadpleegen over 't aanstellen van hooge Krygsbevelhebbers. XVII. 207. steeken zig in de Geldersche geschillen. XVII. 231, 235 enz. derzelve Afgevaardigden verschillen met Marlborough. XVII. 261. zy helpen Pruiffen aan 't bezit van Neufchatel. XVII. 313. neigen tot vrede. XVII. 399. worden beschuldigd in Engeland. XVII. 458. verdedigen zig. XVII. 460. worden aangezocht om in den Noordschen kryg deel te nemen. XVIII. 11. weigeren den Hertog van Savoje te handhaaven, in 't bezit van Sicilie. XVIII. 25. willen Oostende niet ruimen. XVIII. 26. hebben verschil met den Koning van Pruiffen. XVIII. 37. ondersteunen Koning George den I. met zesduizend man. XVIII. 57, 58, 60, 61, 63. oneenigheid onder hen. XVIII. 126. zy beschryven, op den voorslag van Overyffel, eene buitengewoone Vergadering. XVIII. 127, 129. handelingen op dezelve. XVIII. 129 - 136. zy belasten hunne Obligatien met een honderdsten penning. XVIII. 134. raadplee-

pleegen op de aanneeming van het viervoudig Verbond. XVIII. 182, 212. besluiten 'er toe, onder voorwaarden. XVIII. 184. ondersteunen George den I. met tweeduizend man. XVIII. 203. belooven hem nieuwen bystand. XVIII. 242. zoeken de Oostendefche Maatschappy te doen vernietigen. XVIII. 297, 331, 341, 351. raadpleegen op de aanneeming van 't Verdrag van Hanover. XVIII. 324 enz. 356 enz. neemen het aan. XVIII. 385 enz. vermeerderen hunne Landmagt. XVIII. 399. zyn egter gezind tot vrede. XVIII. 413. wyzen het eerste Ontwerp der voorafgaande punten van de hand. XVIII. 422. ook dat van 't Weener Hof. XVIII. 431. zy bekrachtigen het laatste Ontwerp der voorafgaande punten. XVIII. 443. hunne belangen op de Byeenkomst van Soissons. XVIII. 470. zy treden in 't Verdrag van Seville. XVIII. 504. doen, nevens hunne Bondgenooten, hunnen uitersten voorflag aan 't Weener-Hof. XIX. 16. worden verzogt om 't Weener-Verdrag aan te neemen. XIX. 52. fchryven, deswege, aan de byzondere Gewesten. XIX. 53. treden 'er in. XIX. 70. verklaaren dat zy zig niet denken te moeijen met den oorlog om de Poolfche Kroone. XIX. 143. handelen met Frankryk over de onzydigheid der Oostenrykfche Nederlanden. XIX. 149. geeven 'er den Keizer kennis van. XIX. 150. weigeren hem onderftand. XIX. 159. fluiten eene Over-

eenkomst met Frankryk over de onzydigheid der Oostenrykfche Nederlanden. XIX. 159. fchryven aan Koning George den II. over 't Huwelyk zyner Dogter. XIX. 164. zoeken de oorloogende Mogendheden te bevredigen. XIX. 179. hun ontwerp ten dien einde, XIX. 180. wordt by dezelve niet eveneens aangemerkt. XIX. 185, 186, 187. zy helpen eene Wapenfchorsing bewerken. XIX. 188, 191, 193, 198, 207. hun oordeel over de voorafgaande punten der Vrede. XIX. 206. zy weigeren de handhaving derzelve. XIX. 211. bemiddelen een gefchil tuffchen de Hoven van Spanje en Portugal. XIX. 210. arbeiden tot bylegging van den twift over Gulik en Berg. XIX. 233. hun voorflag ten dien einde. XIX. 238. zy klaagen over de geweldenaaryen der Spaanfche Kustbewaarders. XIX. 253. verkrygen eenige voldoening. XIX. 265. vermeerderen hunne Landmagt. XIX. 278. doen zulks voor de tweede reize. XIX. 325. arbeiden om de Koningin van Hongarye met den Koning van Pruiffen te bevredigen. XIX. 327. besluiten de Koningin met geld te ondersteunen. XIX. 328. hunne Landmagt voor de derde reize te vermeerderen. XIX. 343. en de Koningin van Hongarye met twintigduizend man by te ftaan. XIX. 397. ondersteunen George den II., in 1744, met zesduizend man. XIX. 424. en met tien Oorlogfchepen. XIX. 430. de Koningin van Hongarye met twin-

twintigduizend man. XIX. 459. zy geeven reden waarom zy Frankryk den oorlog nog niet kunnen verklaaren. XIX. 487. zenden George den II. wederom zesduizend man ter hulpe. XIX. 526. geeven den byzonderen Gewesten kennis van den inval in Staatfch Vlaanderen. XX. 64. neemen genoeg in 't gehandelde te Breda. XX. 84. stellen den Prins van Oranje aan tot Kapitein- en Admiraal-Generaal van de Unie. XX. 95. verklaaren deeze waardigheden erfelyk. XX. 150. beantwoorden de Verklaaring van den Abt de la Ville. XX. 162 enz. neemen sterke besluiten tegen Frankryk. XX. 172. verbinden zig met Rusland. XX. 173. met de Keizerinne, Groot-Britanje en Sardinie. XX. 177. met den Hertog van Brunswyk-Wolfembuttel. XX. 178. bekrachtigen de Akenfche Vrede. XX. 252. beweeren de afhangkelykheid van 't Markgraaffchap van Bergen op Zoom. XX. 254. treden wederom in 't bezit der Plaatsen, door Frankryk op hen veroverd. XX. 257. fluiten een Verdrag van Onderftand met Keur-Beieren en Keur-Saxen. XX. 373, 375. hun antwoord aan den Koning van Pruiffen, wegens 't ontvangen van de fchepen zyner Embder Maatfchappye. XX. 406

Staat (Walfche) zyn misnoegd over 't bedryf der Gentinaaren. VII. 220. dryven den handel met Anjou voort. VII. 228. fluiten een onderling Verbond. VII. 243. gevolgen van het zelve. VII. 244. de algemeene Staaten handelen met hen. VII. 269. zy verdraagen zig met Parma. VII. 270, 305. dringen op 't herroepen van 't uitheemfch Krygsvolk. VII. 456

Stad der Batavieren, door Civilis verbrand. I. 172

STAD EN LANDE. Staat der Kerken aldaar, in 1612. X. 58. 't Gewest dringt op het houden eener nationaale Sinode. X. 155. verfchil tuffchen de twee Leden van het zelve. XI. 348-350. de Staaten van 't Gewest zoeken Gelderland te doen bewilligen in de bevordering van den Prinfe van Oranje. XII. 305. onluften aldaar. XII. 395. 't Gewest weigert te bewilligen in de vrede met Portugal. XIII. 16. nieuwe beweging aldaar. XIII. 63. de Stadhouder legt de gefchillen by. XIII. 69. tweedragt over de Monftering, Scheppe-ryen en Zylvefteryen. XIII. 342. twift tuffchen de twee Leden. XIV. 451 enz. verfchil met de Provincie over 't afdanken van Krygsvolk. XV. 25. de Provincie ftemt de werving van zestienduizend man af. XV. 218. zy dringt op het te rug ontbieden van den Spaanfchen onderftand. XV. 225. zy verfchilt met den Stadhouder over 't begeeven van eene Kompagnie paarden. XVI. 99. kiest Prins Willem Karel Henrik Frifo, tot Stadhouder. XVIII. 195. onluften aldaar, omtrent het jaar 1732. XIX. 170. beroerte, in 1748. XX. 202 enz. in 1749. XX. 319 enz. besluiten aldaar genomen op de Opdragt van 't Erf-

Erftadhouderschap. XX. 204, 331. men arbeitd 'er, om den Stadhouder meer gezags te doen opdraagen. XX. 204. waartoe beslooten wordt. XX. 206. men schaft de Pagten af. XX. 207. merkwaardige verandering in de Regeeringe aldaar. XX. 320 enz. Provinciaal Geregtschhof opgeregt. XX. 328. Jagtgerigt. XX. 331. algemeene Vergiffenis afgekondigd.

XX. 331

STADE(tGRAAFSCHAP). oude staat van het zelve. II. 368

STADHOUDERS DER VEREENIGDE

GEWESTEN. Ongelyke wyze van aanstellinge derzelven. VIII.

108, 332. beschryving hunner waardigheid. VIII. 335, 481.

XIII. 222. redenen voor entgegen derzelyer aanstellinge, op

de groote Vergadering des jaars 1651, voorgesteld. XII. 157, 160,

169, 183-185, 188. hun ampt en dat van Kapitein-Generaal

van een gefcheiden, in Holland. XIII. 289-295. vernietigd by

het eeuwige Edict. XIII. 292. Holland fluit hen uit den Raad

van Staate, in 1668. XIII. 340. zie ook XVII. 297. vier Ge-

westen raadpleegen, om geen Stadhouder aan te stellen.

XVII. 298. besluiten 'er toe. XVIII. 258. verdere spraak hier

over. XVIII. 127. XIX. 355, 356

STADHOUDERS VAN HOLLAND, ten tyde der Graaven. Jan van Arkel, onder Hertoge Albrecht.

III. 324. Jakob van Gaasbeek, door Hertoge Filips, als Ru-

waard. III. 466. Filwater, van wege den Hertoge van Glo-

chester. III. 469. Frank van Bor-

felen, door Hertoge Filips, als Ruwaard. III. 491. Hugo van

Lannoi, Heer van Santes, door Hertoge Filips, als Graaf. III.

514. IV. 3. Willem van Lalaing, Heere van Binguicourt, door

denzelfden. III. 548. IV. 4. Gozewyn de Wilde, door denzelf-

den. IV. 9. Jan van Lannoi, door den zelfden. IV. 22. Lo-

dewyk van Brugge, Heer van Gruithuizen, onder de Hertogen

Filips en Karel. IV. 114. Wolfert van Borfelen, Heer

van Veere, onder Vrouwe Maria. IV. 171. Joost van Lalaing,

onder dezelfde. IV. 191. Jan van Egmond, onder Maximiliaan

en Filips. IV. 233. Floris van Egmond, Heer van Yffel-

stein, onder Karel den V. IV. 388. Henrik van Nassau, Heer

van Breda, onder den zelfden. IV. 402. Anthonis van Lalaing,

Graaf van Hoogstraaten, onder den zelfden. IV. 443. René

van Chalons, Prins van Oranje, onder den zelfden. V. 191.

Lodewyk van Vlaanderen, Heer van Praat, onder den

zelfden. V. 270. Maximiliaan van Bourgondie, Heer van Be-

veren en Veere, onder den zelfden. V. 294. Zie de STADHOUDERS

onder de Staatfche Regeering, op derzelyer byzondere

naamen.

Stadingers, Kettery onder dezen ontdekt. II. 367, 370. Kruis-

vaarten tegen hen gepredikt. II. 372. Floris de IV. overwint

hen. II. 373

Stakenbroek (de Luitenant-Generaal) berent 's Hertogenbosch.

XI. 92. neemt Burik in. XI. 104.

R ver-

- verover Limburg, 's Hertogenrade, Valkenburg en Daalhem. XI. 157
- Stalbroeders.** wie 'er door verstaan werden. IV. 201
- Stanislaus Leczinski**, tot Koning van Poolen verkooren. XVII. 229. wykt naar Saxen. XVII. 306. wordt andermaal voor Koning verklaard. XIX. 154. vlugt uit Dantzig. XIX. 175, 176
- Stanlei (William)** wordt Overfte van Deventer. VIII. 137. ver-raadt de Stad. VIII. 196. valt met de Spaanschen in de Bom-melerwaard. IX. 48
- Stapel (Schotsche) te Veere.** Hand-eling daarover. XIII. 410
- Stapelregt van Dordrecht.** III. 208. twist over het zelve met verscheiden' Steden. III. 209. V. 188
- Stavenisse (Kornelis van)**, Raad-pensionaris van Zeeland, han-delt in 't Noorden. XI. 382
- STAVEREN (t GRAAFSCHAP)** aan de Utrechtsche Kerke geschonken. II. 194, 196. Floris de V. al-daar voor Heer erkend. III. 46. 's Graaven Schouten van daar verdreeven. III. 226, 235. de Stad door de Friezen belegerd. III. 342. gewonnen. III. 397
- STAVEREN.** 't Slot aldaar geslegt. VII. 322. hermaakt. VII. 358. Sonoï bemagtigt het. VII. 365
- STEDEN.** hoe zy geregeerd wer-den, in de Middeleeuwe. II. 32. beginnen de verdragen der Graaven te bekragtigen. III. 5, 24, 25, 133, 203. verbinden zig met Jan van Avennes, tegen verscheiden' Edelen. III. 130. verschillen met de Edelen over 't draagen der gemeene lasten. III. 183. bezegelen de Graaffy-ke brieven, *bi bevelinge en om bede wille* des Graaven. III. 350. aanwas van haar gezag, ten ty-de van Hertoge Albrecht. III. 359. vier Hoofdsteden in Hol-land. III. 360. nog twee daar boven. III. 361. wyze van Re-geeringe, in de veertiende eeu-we. III. 361. wanneer zy be-gonnen hebben Dagvaarten te houden. III. 426
- STEDEN (KLEINE)** verschillen met de grooten, over 't stuk der schattinge. IV. 412. V. 385. de Landvoogdes, Maria, wil de kleine Steden niet op de Dag-vaarten hebben. V. 219, 336. na de omkeering, in 1572, op de Dagvaarten toegelaaten. VI. 377. op de Vredehandeling van 1607 beschreeven. IX. 319
- STEDEN (STEMMENDE)** verwer-ven, in en na 1650, oktroi tot het bestellen haarer Wethou-derschap. XII. 134 enz.
- Stedum (Baron van Lintelo, Heer van)** in hevige geschil met de Ommelander Vergadering. XIX. 171
- Steekspelen**, door Keizer Hen-rik den I. ingevoerd. II. 118. door Willem den III. gehou-den. III. 205
- Steeland (Servaas van)**, Baljuw van Waas, verraadt Axel, Hulst en Rupelmonde. VII. 491
- Steen (Jakob van den)**, Burge-meester van Tiel, in bezen-ding naar Zeeland op 't stuk der *Harmonie*. XIII. 335
- STEENBERGEN**, ingenomen door de Staatfchen. VII. 162. gevegt by deeze Stad. VII. 489. zy valt den Spaanschen in handen. VII.

- VII. 491. wordt door Maurits herwonnen. VIII. 346. door Velasko veroverd. X. 433
- Steene** (*Benjamin van den*), Oud-Schepen van Goes. zyn huis wordt geplonderd. XII. 400
- STEENWYK** belegerd door Ren-
nenberg, in 1580. VII. 343,
356-360, 362-364. verlaaten.
VII. 364. verrast, door Verdu-
go. VII. 466. gewonnen, door
Prinse Maurits. VIII. 365. aan-
slag op de Stad. VIII. 466. zy
moet op gewigtige zaaken be-
schreeven worden. XII. 412.
wordt door de Munsterfchen in-
genomen. XIV. 29. geruimd.
XIV. 285. geweldige beroerte
en verandering der Regeeringe
aldaar. XX. 360-370
- Steinfurt**. de Staatsche Ruiters
overvallen aldaar een Spaansch
geleide. IX. 299
- Stella** (*François Martini*) brengt
Groningen en Friesland over
aan de Staatsche zyde. VII.
125-127
- Stellingwerf** (*Auke*), Luitenant-
Admiraal van Friesland, sneu-
velt in den slag voor Lestoffe.
XIII. 147
- Stellingwerf** (*Nikolaas*), Pensio-
naris van Medenblik, door Wil-
lem den II. in hegtenis geno-
men. XII. 90. op Loevestein
gezet. XII. 92. geslaakt, mids
zig onthoudende van de Re-
geering. XII. 109. hersteld in
zyne waardigheid. XII. 127, 194
- STELLINGWERVER FRIEZEN**, door
Bisschop Guy, tot onderwer-
ping gebracht. III. 195, 197
- Stelman** (*Gillis*) helpt den Briele
inneemen. VI. 345
- Sterkenburg** (*Ludolf van Tjarda
van*), Heer van Weede, gevol-
- magtigd tot de Bredasche Vre-
dehandeling. XIII. 245, 265
- Stermont** (*Fakobius*), Predikant in
den Haage; vaart uit tegen 't
gedrag der Staaten. XII. 81. be-
looft beterschap. XII. 364
- Sterrenberg** (*Willem van Waffe-
naer, Heer van*); der Staaten
Ambassadeur in Frankryk. Zy-
ne handeling aldaar. XV. 99
- STEVENSWEERD** veroverd, in
1702. XVII. 166
- Steyn** (*Fakob*), Burgemeester van
Haarlem. zyn huis met plonde-
ren bedreigd, in 1672. XIV. 66
- Steyn** (*Mattbeus*), Vroedschap te
Haarlem, afgezonden aan Wil-
lem den III. XIV. 86
- Steyn** (*Pieter*), Burgemeester van
Haarlem, wordt Raadpensionar-
is. XX. 337.
- Stiliko**, Staatsdienaar van Hono-
rius, maakt een Verdrag met de
Franken en andere volken. I.
267. hitst verscheiden' Barbaar-
sche volken op; tot eenen in-
val in Gallie. I. 269
- Stille waarheid bezitten**. wat 'er
door verstaan werdt. III. 116
- Aante*
- Stillyard** of *Duitsche Hanze* te
Londen, Voorregten derzel-
ve. V. 396
- Stochius** (*Paulus*) raakt, om geld-
verzameling voor de Remon-
stranten, in hegtenis. X. 392.
wordt, andermaal, op vermoeden,
gevat. X. 464
- Stoke**. Zie *Melis Stoke*.
- Stoolen** (zeven). wat 'er door
verstaan worde. III. 112
- Scoop** (*Willem*), Schout van Dor-
drecht, raakt in moeite met het
Hof. XV. 260, 264, 278
- Stopeleberghe**, hoogte by Heems-
kerk, waar de Graaven plagten

- gehuldigd te worden. III. 421
 Stormgevaarte der Batavieren. I. 133, 138
Stormpolder, by Yffelmonde: van waar dus genoemd. II. 189
Stoutenburg (Willem van Oldenbarneveld, Heer van), ontzet van 't Bevelhebberfchap over Bergen op Zoom. X. 391. smeedt een' aanflag op 't leeven van Prinfe Maurits. X. 450. spreekt 'er over met anderen. X. 451, 452, 459. neemt de vlugt. X. 461, 465. komt te Bruffel. X. 466. treedt in dienft der Aarts-hertoginne. X. 467. zyne vrouw blyft in Holland. X. 467
Straalen, veroverd door Fredrik Henrik. XI. 151
Straalen (Antoni van), Burge-meester van Antwerpen, door Alva gevangen. VI. 249. ont-halsd. VI. 284
Straalzond met geld onderfteund, door de Staaten. XI. 71
Straat (Pieter), een der uitvin-deren eener nieuwe wyze van zeeweeringe, door middel van fteen. XIX. 92
Strik (Joan) komt te Utrecht, buitens tyds, in de Regeerin-ge. X. 233
Strikland (Walter), Gezant van 't Parlement van Engeland by de Staaten, kan geen gehoor kry-ge. XI. 330. vindt ingang by Holland en Zeeland. XI. 331, 341, 373. befchuldigt Fredrik Henrik. XI. 340. vordert dat 's Konings fchepen als wede-rfpannig gehandeld worden. XII. 9. keert te rug naar Engeland. XII. 37. komt wederom in den Haage. XII. 208. wordt van 't graauw befchimpt. XII. 209, 210. keert naar Londen, en doet nadeelig verflag van 't gehan-delde. XII. 211
Stryen (Garrit van), Heer van Zevenbergen. III. 387 *Aant.* 389
Stryen (Quiry van), Burgemees-ter van Amsterdam. XVII. 331
Stryen (Willem van). III. 41
Stuart (William) verwerft Brieven van Schâverhaaling tegen de Staaten. VIII. 293. handelt, wegens Schotland, in den Haage. VIII. 400
Stuiver (Gerrit) wordt Burge-meester van Haarlem. VI. 412. wordt gevangen gezet. VI. 432
Styl van den Hove. wat 'er door verftaan werdt. III. 194. IV. 54-*Aant.*
Styl (nieuwe), door Gregorius den XIII. ingevoerd. VII. 469. waar aangenomen. VII. 470
Styrum (Graaf van) raakt in moei-te over 't ftrykén der Vlagge. XV. 71. komt met een Franfch fchip in gevegt. XV. 321
Styrum (Herman Otto, Graaf van), in een gevegt gevangen. XI. 36. wordt Bevelhebber van Grol. XI. 55
Styrum (Jan, Graaf van) verde-digt Grol. VIII. 471
Suentibold. Zie *Zwentibold*.
Sueffonen, door Cezar overheerd. I. 40
Sueven, tweeërlei Germaanen. I. 16, 39. *Aant.* door Druzus beoorloogd. I. 58. vallen in Gal-lie. I. 273. hun oorlog met de Saxers. I. 324
Suis (Kornelis), Prefident van den Hove. voor zyn huis wordt eerft gepredikt. VI. 167. men perft hem gereedschap af tot de beeldftorminge. VI. 186. hy *ftaat*,

- staat, te Leiden, overeen verding met de Onroomschen. VI. 203. wordt, van de spaansche zyde, gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 30
- Suitbardebage*, onderzoek naar deszelfs gelegenheid. II. 93
- Aant.* 107
- Sunicen*. Inwooners van Gallie. I. 157
- Sunnemere*, wat 'er mede gemeend worde. II. 126, 127
- SURINAME** veroverd op de Engelschen. XIII. 406. handeling over 't vertrek der Engelschen van daar. XIII. 406-410. de Volkplanting verandert van eigenaars. XV. 101. aanslag der Franschen op dezelve mislukt. XVI. 49. zy wordt gebrandschat. XVII. 490
- Swart (Marcelis de)*, Resident der Staaten aan 't Russische Hof, zendt een Ontwerp van een Verdrag van Koophandel herwaards. XIX. 31
- Sweerts (Izaak)*, Vice-Admiraal, door Tromp van lafhertigheid beschuldigd, verdedigt zig. XIV. 289, 290. hy sneuvelt. XIV. 292
- Swevighem (Heer van)* houdt Aarschots zyde tegen Oranje. VII. 176. wordt gevat; te Gend. VII. 178
- Syagrius*, Roomsche Bevelhebber in Gallie, door Klovis overwonnen. I. 303, 304
- Sylla (Laurens)*, Fiskaal der drie gevangenen, Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 288, 291
- Sypestein (Askanius van)*, Baljuw van Brederode. zyn huis wordt geplonderd. XIV. 199
- Sypestein (Dirk van)* gestraft, om een voorgenomen verraad van Thoolen. VIII. 491
- T.
- Taal** (Nederduitsche) in de Vertoogen aan Leicester te gebruiken. VIII. 122
- TABAGO** of nieuw Walcheren, door de Engelschen veroverd. XIII. 119. te rug bekomen. XIII. 252, 253. wederom gewonnen door de Engelschen. XIV. 293. veroverd door de Franschen. XIV. 442
- Taffyn (Jaques)* naar Engeland gezonden, door Willem den I. VII. 101
- Taffyn (Quintyn)*, van Mechelens wege, gemagtigd tot de opdracht der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 56
- Talesius (Henrik)*, Priester te Haarlem, gevat. VIII. 29. geslaakt. VIII. 29
- Tallard (Camille d'Hostun, Graaf van)*, in gezantschap naar Engeland gezonden. XVII. 5, 396. komt in Holland. XVII. 9. zyne handeling. XVII. 9, 22. en krygsbedryven. XVII. 153, 181
- Tamarika* veroverd. XI. 285
- Tambergen* (de Kolonel) gevat te Utrecht. VII. 136, 137
- Tanchelyn* predikt eene Ketterische Leer. II. 211. wordt omgebragt. II. 212
- Tapper (Ruard)* wordt Opper-Inquisiteur van Nederland. V. 345
- Targo (Pompejo)*. zyn zonderling stormtuig in 't beleg van Oostende. IX. 115
- Tassis (Joan Baptista de)* door Alva gezonden om zig van Dordrecht te verzekeren. VI. 350. vertrekt van daar. VI. 367. be-

- magtigt 't Slot te Gunterstein. VI. 404. en de schans te Aduarderzyl. VII. 366. stroopt langs de Veluwe en in Friesland. VII. 492. overrompelt Zutfen. VII. 492. bemagtigt Hakfoort en Nieuwbeek. VIII. 73. valt in Gooiland. VIII. 73. wint de Huizen Regteren en Schuilenburg. VIII. 73. raakt met de Staatschen in gevegt by Amerongen. VIII. 74. valt in Friesland. VIII. 123. wordt door stofregen te rug gejaagd. VIII. 123. bekomt Deventer en de Schans over Zutfen, door verraad. VIII. 196. sneuvelt voor Bon. VIII. 292
- Taffis* (*Foan Baptista de*), Bloedverwant des bovengemelden, ont-raadt Philips den II. een bestand. VIII. 415. wil de Staatsche Gezanten in Deenemarke niet erkend hebben. VIII. 452
- Taurinus* (*Jakobus*), Remonstrantsch Predikant te Utrecht, schryft de Weegschaal van Karletons Redevoering. X. 182. wykt ten Lande uit en sterft. X. 259
- Tautenburg* ('t Slot) gewonnen, in 1572. VI. 368
- Taxandrie*, waar gelegen. I. 380. Zie *Toxandrie*.
- Teekman* (*Willem*), Burgemeester te Amersfoort, om oproerigheid gestraft. XVII. 145, 146, 147
- Teeling* (*Foannes*), Predikant te Utrecht, wordt de Stad uit gezet. XIII. 52
- Teeling* (*Foost Erwoudszoon*) wordt Kommiss in Leicesters Kamer van geldmiddelen. VIII. 157. Lid des Raads van State. VIII. 203
- Teilingen* (*Floris van*), Burgemeester van Alkmaar, bevordert het inneemen van 's Prinzen bezetting. VI. 441
- Teilingen* (*Fan van*). III. 60
- Teilingen* (*Kornelis Floriszoon van*), Diaken te Amsterdam. VI. 167. wordt aan Brederode gezonden. VI. 216
- Teilingen* (*Simon en Dirk van*) sneuvelen. III. 260
- Teilingen* (*Willem van*). II. 295, 300
- Teilingen* (*Willem van*) spant aan tegen Floris den V. III. 67. wordt naar Kleeve gevoerd. III. 90
- TEISTERBANT** (GRAAFSCHAP), Staat en Verdeeling van het zelve. II. 92, 96, 106, 135, 137, 138
- TEISTERBANTSCH FRIEZEN** verstaan de Noormannen. II. 92
- Tekeli* (*Emerik, Graaf van*), hoofd der misnoegde Hongaaren. XV. 125
- Teligni* (*Heer van*) wordt gevangen. VIII. 24
- Temminck* (*Egbert de Vry*), Oud-Schepen van Amsterdam, wordt gemagtigd om de belangen der Burgeren te hooren. XX. 275
- Tempeliers**. Stigting deezer orde. III. 190. ongebondenheid der zelve. III. 191. zy wordt uitgerooid. III. 193
- Temple* (*William*) handelt in den Haage met de Witt. XIII. 296-301. sluit twee Verbonden met de Staaten binnen vier dagen. XIII. 302. waar hy de Witt voor hieldt. XIII. 309. hy handelt te Brussel. XIII. 317. maakt zig aldaar verdagt by de Staatschen. XIII. 322, 328. handelt met hen over 't jongste Verdrag van Zeevaart.

- vaart. XIII. 402. over 't verjaagen der Engelschen uit Makassar. XIII. 405. over Suriname. XIII. 406. over den Schotschen Stapel te Veere. XIII. 410. hy keert naar Engeland. XIII. 427. handelt in den Haag. XIV. 339, 340. schryft wegens de opdracht der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 366. wordt gemagtigd tot de Nieuwmeegsche Vredehandeling. XIV. 369. zyn gesprek met de Franfchen. XIV. 407, 415. met Willem den III. XIV. 421, 425, 433. met Fagel. XIV. 426
- Tenkteren**, een Germanifch Volk, vallen in't Land der Menapiers. I. 42. worden door Cezar verjaagd. I. 43. voegen zig by Civilis. I. 131. handelen met de Agrippiners. I. 156
- Terrananne** veroverd, en t'eene-maal verdelgd. V. 387
- Terpen** of **Torpen**. wat men 'er, van ouds, door verftondt. I. 19. II. 145
- Terrail (du)**. zyn aanflag op Bergen op Zoom mislukt. IX. 190. hy verraft Breëvoort. IX. 206. moet de Plaats wederom ruimen. IX. 207. tragt, vergeefs, naar Sluis. IX. 207
- Terranova (Karel van Arragon, Hertog van)**, van de Spaansche zyde, gemagtigd tot de Keulche Vredehandeling. VII. 279. schryft aan byzondere Staaten en Steden. VII. 283. zyn uiterste last. VII. 313. hy breekt de handeling af. VII. 313, 315. handelt om Rennenberg tot 's Konings zyde over te haalen. VII. 320, 327
- Teutobach**, Veldheer of Koning der Teutonen, sneuvelt. I. 10
- Teutoburg** ('t Bosch) waar gelegen. I. 66 *Aant.*
- Teutonen**. hunne oude wooning. I. 6. zy beoorloogen de Romeinen. I. 8-11
- TEXLA** of **TEXEL**. de Utrechtsche Kerk bezat aldaar eenige goederen. II. 120. ook de Graaven van Holland. II. 126. 't Eiland door Floris den III. gebrandschat. II. 268. door Jan van Naaldwyk bemagtigd. IV. 275. verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxon. IV. 287. wordt, door de Gelderschen, gebrandschat. IV. 438. schade aldaar, in 1593, veroorzaakt. VIII. 381. in 1607. IX. 225. voorgenomene landing der Engelschen aldaar, door eene ongewoone ebbe belet. XIV. 128
- THEODEBALD** wordt Koning van Oostfrankryk. I. 319. geeft voor, over Britannie te heerfchen. I. 319. sterft. I. 320
- THEODEBERT** wordt Koning van Oostfrankryk. I. 312. sterft. I. 319
- THEODEBERT DE II.** Geschiedenissen van Frankryk, ten zynen tyde. I. 329
- Theodecbilde**, Frankifche Prinfses, trouwt Radigis, Koning der Warners. I. 314-318
- THEODORIK** wordt Koning van Oostfrankryk. I. 310
- THEODORIK DE II.** wordt Koning van Oostfrankryk. I. 355
- Theodorus de I.** anders **Baron van Neuboff**, tot Koning van Corfica verkooren. XIX. 523. zoekt onderftand hier te Lande. XIX. 523
- Theodesinde**, Dogter van Radboud, R 4

boud, trouwt met Grimoald. I. 364. doet haaren man ombren-
gen. I. 365

Tbant (*Robert van Merode, Heer van*), zoekt Grevelingen te ver-
raffen. VII. 419

Tibaut (*Henrik*), *Heer van S. Aag-
tenkerke*, Burgemeester van Mid-
delburg, arbeidt om Willem
den III. te bevorderen. XII. 145

Tibaut (*Karel*), Predikant te
Thoolen, stilt eene oproerige
menigte. XX. 77

Tbin (*Floris*), Advokaat 's Lands
van Utrecht, handelt, van we-
ge de Staaten van Utrecht, met
Alva. VI. 315. bewerkt de na-
der Vereeniging in 't Stigt. VII.
248. wordt uit Utrecht gezet.
VIII. 166, 167. door de Staa-
ten van Holland beschermd.

VIII. 169, 177

Tbolouze (*Jan van Marnix, Heer
van*), tekent het Verbond der
Edelen. VI. 125. heeft het be-
leid van een' aanslag op Wal-
cheren. VI. 223, 224, 225.
wordt verlaagen by Ooster-
weel, VI. 226

THOOLEN. Onderneeming der
Nassauschen op deeze Stad, in
1573. VI. 438. zy ontvangt vol-
doening van den Prins, in 1577.
VII. 138. neemt Staatsche bezet-
ting in. VII. 162. aanslagen der
Spaanschen op de Stad. VIII.
289, 385, 491. verandering al-
daar, in 1702. XVII. 149. de
Stad wordt door de Franschen
gebrandfchat, in 1712. XVII.
482. opschudding aldaar, in
1747. XX. 75. de Prins van O-
ranje wordt 'er tot Stadhouder
uitgeroepen. XX. 75

Tborn, Verdrukking der Pro-

testanten aldaar. XVIII. 294. de
Staaten schryven voor de ver-
drukten. XVIII. 295. hun be-
ding desaangaande by 't Ver-
drag van Hanover. XVIII. 385

Tbou (*Jakob Augustus de*) Fran-
sche Ambassadeur by de Staaten,
Zyne handeling met hen. XII.

449-455

Tbuillerie (*de la*), Franche Ge-
zant by de Staaten, in 1596.

VIII. 429

Tbuillerie (*de la*), Gezant van
Lodewyk den XIII. in 1640. XI.
302. zyn last en handeling. XI.
303, 308, 309, 365. hy doet een'
keer naar 't Noorden. XI. 385.
neemt zyn affcheid van de Staa-
ten, met eene scherpe aan-
spraak. XI. 480, 492

Tburedrecht. Zie DORDRECHT.

Tbyssen, Burgemeester van Vee-
re. 't Graauw valt op zyn huis
aan. XIV. 72

TIBBOLD (Graaf) strydt tegen de
Deenen, omtrent Rynsburg,
II. 53

TIBERTUS Krygstogt tegen de Ger-
maanen. I. 62. hy overwint de
Kaninesaaten. I. 62

Tibelaar (*Willem*), Chirurzyn te
Piershil, beschuldigt Kornelis
de Witt van een' aanslag op 't
leeven van den Prins van O-
ranje. XIV. 142, 143. wordt op
de Voorpoorte gezet. XIV. 142,
Dordrecht wraakt zyn getuige-
nis. XIV. 143. wederlegging
van het zelve. XIV. 145, 151.
hy wordt aangezet om 't volk
tegen den Ruwaard op te hitfen,
XIV. 157. hy doet het. XIV.
160. hy geeft het zogenaamd
Waaragtig Verhaal uit. XIV. 152.
zyn ongelukkig einde. XIV. 180

TIEK.

- TIEL.** de Noormannen vallen in deeze Stad. II. 134. worden daar uit verjaagd. II. 135. verraad op deeze Stad ontdekt en geftraft. X. 420. zy verwerft ptkroi tot het bestellen haarer Wethouderschap. XII. 138. neemt vrye hoede van de Franschen. XIV. 35. opschudding en verandering der Regeeringe aldaar. XVII. 138, 141
- Tienden, of menze van nieuw-bekeerden** behoore te vorderen. I. 443 *Aant.*
- Tiende penning van de inkomsten der vaste goederen en van de winsten der Koopluiden** gevorderd. V. 240. de Staaten bewilligen 'er in. V. 243. hy wordt geheeven. V. 244. doch met veel moeite. V. 275, 276, 285. op sommige Plaatsen, komt 'er weinig van. V. 286
- Tiende penning.** Alva zoekt dien in te voeren. VI. 293. zwaarigheden hierin. VI. 294, 295. Alva's oogmerk in 't dringen op den zelven. VI. 296. Vertoog daartegen. VI. 297. eenige Gewesten bewilligen 'er in. VI. 299. Holland in 't byzonder. VI. 302. Utrecht blyft weigerig. VI. 302, 313. Alva wil, in de plaats van den tienden penning, met twee millioenen te vrede zyn. VI. 303. hy laat vooreerst af van 'er op te dringen. VI. 304. Holland besluit den tienden penning af te koopen. VI. 312. 't geschiedt, door verscheiden Gewesten. VI. 315. Alva zoekt, op nieuws, den tienden penning door te dryven. VI. 333. Plakaat op 't inyorderen van den zelven opgesteld. VI. 334. gemaatigd. VI. 338. Holland weigert het af te kondigen. VI. 335, 336. twist over den tienden penning tuschen Alva en Viglius. VI. 337. Alva begint dien te heffen te Brussel. VI. 339. laat 'er plotselyk van af, op de tyding der inneeming van den Briele. VI. 340. pöogingen om dien in Holland in te voeren. VI. 373. hy wordt t'eenemaal afgeschafft. VI. 375
- Tienen veroverd.** XI. 203
- Til (Joan Rocbus van),** Resident der algemeene Staaten, te Lisbon. Voorval ten zynen huize. XIX. 209
- Tilius (Thomas) of van Tbielt,** Abt van S. Bernards, wordt Leeraar der Hervormden. VI. 250. predikt buiten Amsterdam. VII. 205
- Tillet (Joost de),** Prooft van Walcourt, geraadpleegd over't Ketterstraffen. VI. 110
- Tilly (. . . .)** tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
- Tilly (Joan, Graaf van),** zyne Krygsbedryven in Duitschland. X. 424, 435. XI. 63, 121, 122. hy sneuvelt. XI. 163
- Tilly (de Ritmeester, Graaf van)** gebiedt een Kompagnie, ten tyde van den moord der Witten. XIV. 162, 165, 168
- Timmerman (Antoni),** een Dominikaaner Monnik, heeft kennis aan een' aanslag op het leeven van Oranje. VII. 439. wordt geftraft. VII. 441
- Tisnacq (Karel van)** wordt Raad der Nederlandsche zaaken in Spanje. VI. 56. President van den geheimen Raad te Brussel. VI.

- VI. 121. Filips raadpleegthem over de Nederlandſche beroerten. VI. 169
- Togt (Jakob van der)**, Penſionaris van Gouda, gemagtigd om aan 't Hof van Bruſſel te handelen. XIII. 312. dringt op 't vertrek van de Groot. XIV. 55
- Tolbiakum**, oude naam van Zulpich. I. 167 *Aant.*
- Tolhuis** (het) of **Lobeth** ingenomen, door Prinſe Maurits. IX. 33, 47. de Franſchen trekken, by het zelve, over den Ryn: XIV. 30
- Tollen**. verſcheiden' ſoorten derzelven. II. 24. Tol te Dordrecht. klagten over dezelve. II. 141. te Geervliet. II. 237, 239, 277
- Tollen** (Zonſche). geſchillen over 't verhoogen derzelven, in 1561. VI. 237. in 1589. VIII. 319. XI. 379. op den Rynſtroom. Moeite daar over. X. 156
- Tolvryheid**. of het heffen van een uitgaand Regt op de Koopwaaren met dezelve ſtrydig zy. V. 379
- Tongerren**. hunne oude wooning. I. 108. gaan tot Civilis zyde over. I. 158
- Tooren van Kaligula**, agter 't Huis te Britten. I. 88
- Torcy (Markgraaf de)**. zyne handeling in den Haage. XVII. 333. hy maakt zwaarigheid, om de voorafgaande punten te tekenen. XVII. 337. zyn voorſlag. XVII. 340. hy begint eene heimelyke Vredehandeling met Engeland. XVII. 396
- Torenvliet (Frank van)**, Burgemeester van Leiden, beweegt Hogerbeets tot het wederaanvaarden van het Penſionariſſchap. X. 175. wordt naar Utrecht afgezonden. X. 219
- Torpen of Terpen**. wat 'er, van ouds, door verſtaan werdt. I. 19. II. 245
- Torre (Jakob de la)**, Lid van den geheimen Raad. zyne ontmoeting te Amſterdam. VI. 220, 221. hy raakt in hegtenis. VI. 313
- Toulon**. Aanſlag op deeze haven, in 1707. XVII. 310
- Taxandrie**, waar gelegen. I. 242 *Aant.* door de Saliërs ingenomen. I. 242. Zie *Taxandrie*.
- Traſtaat**. Zie Verdrag.
- TRAJAAN** ſtigt een Kasteel tegen over Maguntiakum. I. 190. en eene Volkplanting aan den Ryn. I. 190
- Trajectum**. Utrecht en Maaſtricht beide zo genoemd. I. 368
- Trente**. Zie Kerkvergadering van Trente.
- Trefel (Daniel)**, eerſte Klerk der algemeene Staaten. X. 210. vermaarde Byeenkomst ten zynen huize, in 1618. X. 210. gelegenheid tot dezelve. X. 215. hy wykt ten Lande uit. X. 259. wordt voor twee jaaren gebannen. X. 374, 410
- Treslong (Jan van Blois, gezeid)** tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174. wordt onthald. VI. 277
- Treslong (Jan van)**, Advokaat, ſpreekt voor van den Einde. VI. 263. handelt over eene bevrediging. VI. 478, 480. wordt Lid van den Hoogen Raede. VII. 451
- Treslong (Lodewyk van Blois van)**, te Antwerpen gevat. VII. 155, 157
- Tres-*

Treslong (*Willem van Blois van*) wordt te Embden in hegtenis genomen. VI. 325. ontsnapt. VI. 325. neemt dienst te water, onder Oranje. VI. 325. raakt by Wieringen in gevaar. VI. 340. komt in Engeland. VI. 341. helpt den Briele innemen, in 1572. VI. 342, 343, 344, 347. komt te Vlissingen. VI. 351. heeft eene landing in Spanje in den zin. VII. 226. koopt den ouden Hoorn. VII. 328. zyn scheepsvolk muit. VII. 501. hy silt eene muitery te Oostende. VIII. 21. wordt van zyne ampten verlaaten en vastgezet. VIII. 84. de Cipier bedriegt hem. VIII. 85. hy bekomt zyne vryheid. VIII. 86. wordt Luitenant-Houtvester. VIII. 87

Treviren, oude Inwooners van Gallie. I. 43. door Civilis, tot afval van de Romeinen aangezegt. I. 140. hunne Bouwstad. I. 155

Triboken, oude Inwooners van Gallie. I. 161 *Aant.*

Tricassinen, oude Inwooners van Champagne. I. 226 *Aant.*

Trillo (*Karel van*) wordt door Leicester Schout van Utrecht gemaakt. VIII. 168. neemt eene Stigtische Edelen gevangen. VIII. 246. raakt zelf in hegtenis, VIII. 301. wordt geslaakt. VIII. 302

Trip (*Kornelis*) wordt, door zyne Hoogheid, tot Burgemeester van Amsterdam aangesteld. XX.

290

TRIPOLI. Verdrag van Vrede met dit Gemeenebest. XVII. 206. XVIII. 9, 488. Gezant van daar in den Haage. XX. 336

Tromp (*Harpert Maartenszoon*) krygt eenige opening van den voorgenomen togt van Willem den III. naar Engeland. XV. 426

Tromp (*Kornelis*), Vice- en naderhand Luitenant-Admiraal, beweging op zyn schip. XIII. 150. hy wordt Luitenant-Admiraal. XIII. 154. is zeer geneigd voor den Prinse van Oranje. XIII. 153. zyn zonderling gedrag in den zeeflag voor 't Noordvoorland. XIII. 211, 212, 213. hy wordt verlaaten van zyn ampt. XIII. 214. wat hem, ten tyde van den moord der Witten, ontmoette. XIV. 173, 174. hy wordt in zyn ampt hersteld, XIV. 286. woont de zeevlaggen van 't jaar 1673 by. XIV. 287, 290, 291. zyn schryvens aan zyne Zuster. XIV. 288. hy doet een landing op Bel-Isle. XIV. 337. helpt de Zweedsche Vloot overwinnen. XIV. 399, 400. wordt *Baron en Graaf*. XIV. 400. sterft. XVI. 151

Tromp (*Maarten Harpertszoon*) wordt Luitenant-Admiraal van Holland. XI. 258. overwint de Spaansche Vloot in Duins. XI. 280. kruift langs de Vlaamsche kusten. XI. 292, 310, 426. waakt tegen de zeefchuymeryen van den Bevelhebber der Sorlings. XII. 207. raakt in gevegt met Blake. XII. 217. wyt hem de Vredebreuk. XII. 218. vervalt in ongunst. XII. 221. krygt wederom 't bewind over 's Lands Vloote. XII. 222. raakt, op nieuws, slaags met Blake. XII. 223. en ten derde maale, drie dagen agtereen. XII. 233. zyne scheeps-

- fcheepsftryden tegen Monk. XII. 238, 239, 240, 241. hy
 fneuveft voor de Maaze. XII.
 241
Troye (Jan van) dient Willem
 den I. te water. VI. 308
Truchfes (Gebhard), Aartsbifchop
 van Keulen, neemt eene Vrouw.
 VIII. 25. raakt in oorlog. VIII.
 25. wordt door de Staaten onder-
 derfteund. VIII. 25. wykt naar
 Holland. VIII. 26. onthoudt
 zig op Honsholredyk. VIII.
 266. keert naar Duitschland.
 VIII. 306
Tjeraarts (Feronimus) tekent het
 Verbond der Edelen. VI. 125.
 brengt Veere aan 's Prinzen zy-
 de over. VI. 353. tragt, ver-
 geefts, naar Goes. VI. 366, 392.
 misnoegen op hem. VI. 393.
 hy tragt zyn bewind af te leg-
 gen. VI. 393. daagt zyne be-
 fchuldigers tot eenen kamp uit.
 VI. 393. wordt in een' oloop
 te Geertruidenberg gedood. VI.
 447
Tubanten. hunne oude woning.
 I. 229 *Aant.*
Tuin (Hollandfche) op de Graaf-
 lyke munten en zegels: van
 waar herkomstig. III. 373
Tulp (Nikolaas), Schepen van
 Amfterdam, handelt met Wil-
 lem den II. XII. 104
TUNIS. Togt van Karel den V.,
 met Hollandfche en Zeeuwfche
 fchepen, derwaards. V. 125.
 Verdrag van 1622 met dit Ge-
 meenebcft. X. 445. van 1662.
 XIII. 50. gezantschap van het
 zelve. XVII. 19. Verdrag met
 het zelve. XVII. 206, 323.
 XVIII. 9
Turenne (Maarfchalk van), Raad-
- pleegingen om hem aan't hoofd
 van 't Leger der Staaten te ftel-
 len. XIII. 189, 190
Turk (Gasper) geeft het Slot te
 Gorinchem op. VI. 367
Turk (Sander en Lubbert) teken-
 nen het Verbond der Edelen.
 VI. 126. de eerfte helpt Graave
 inneemen. VI. 269
Turnhout. Gevegt by deeze Stad,
 in 1597. VIII. 464
Tutor (Julius) verbindt zig met
 Civilis. I. 147
Tweebrugge (Hertog van) onder-
 steunt de Hugenoeten. VI. 290.
 fterft. VI. 291

U.

- Ubbena (Joachim)*, Burgemees-
 ter van Groningen, ontdekt
 een' toeleg op de Stad. VIII. 77
UbbO, Hertog der Friezen, valt
 in Engeland. I. 439
Ubiën, een Germanifch Volk,
 verbinden zig met Cezar. I. 45.
 lyden veel van Civilis bondge-
 noeten. I. 136
Udink (Gerard), om oproerig-
 heid te Groningen gebannen.
 XIII. 69
Ufkens (Popke) bewerkt de nader
 Vereeniging in Friesland. VII.
 248. loopt by Rennenberg in
 't oog. VII. 320, 325
Uitenbogaard (Joannes), Predikant
 in den Haage en in 't Leger,
 predikt ter gelegenheid van de
 overwinning by Nieuwpoort.
 IX. 86. houdt verkeerig met
 Oldenbarneveld. X. 58, 59.
 raakt in gefchil met Rosæus. X.
 150. eenige Heeren verklaaren,
 hem niet meer met een goed
 gemoed te können hooren pre-
 di-

- diken. X. 150. hy spreekt met Prinse Maurits. X. 151. en met Oldenbarneveld. X. 179. vertaalt de Verklaaring van Haarlem in 't Fransch. X. 192. hadt kennis van 't voorneemen om zig van eenige Steden te verzekeren. X. 206. geeft gelegenheid tot het aanleggen der Byeenkomst by Trefel. X. 215. ziet Oldenbarneveld nog kort voor deszelfs gevangenis. X. 253. wykt ten Lande uit. X. 259. onderzoek van 't gene Berk, ten zynen laste, verklaard heeft. X. 350-352. hy wordt voor eeuwig gebannen. X. 374. spreekt in Brabant met Spinola. X. 418. zyn sonderling schryven. XI. 46. hy predikt wederom in de Remonstrantsche Vergaderplaatse in den Haag. XI. 88
- Uiteneng (Bernard)* woont de byeenkomst der Edelen te S. Truyen by. VI. 174. voorziet de bezetting te Viane. VI. 215.
- Uitenbove (Karel)* wordt Voorfchepen van Gend. VII. 508
- Uitgeest*, schotvry verklaard, voor drie jaaren. III. 17. heeft een oud Voorregt om niet van de Graaflykheid vervreemd te mogen worden. VI. 16
- Uitkerken.* Zie *Roeland en Jan van Uitkerken.*
- Uitfluiting des Prinsen van Oranje (Akte van)*, door de Witt ontworpen. XII. 324. vyf Steden verklaren 'er zig tegen. XII. 325. 't geheim daarvan lekt uit. XII. 326. de Prinsessen van Oranje doen 'er Verhoogingen tegen. XII. 327. de Gewesten begeeren 'er opening van. XII. 327, 329. Kromwel vordertze. XII. 328. zy wordt hem overgeleverd. XII. 330. oordeel der Gewesten over dezelve. XII. 333, 334, 336, 338-342. de algemeene-Staaten bekomen 'er een affchrift van. XII. 337. men flaat middelen voor omze te doen vernietigen. XII. 342. zy wordt door Holland verdedigd in een uitvoerig Verhoog. XII. 345-357. oordeelen over deeze verdediging. XII. 357-361. de Akte van Uitfluiting wordt vernietigd. XIII. 35
- Ulefeld (Jakob)*, Deensche Gezant in den Haag. IX. 295
- Ulrich, Graaf van Oostfriesland*, twist met Embden. XI. 227. Huwelyk van zynen Zoon met eene Dogter van Fredrik Henrik, gaat niet voort. XI. 301. XIII. 91, 92. hy sterft. XIII. 90
- Unie* voor drie maanden, tusfchen Holland, Antwerpen en 's Hertogenbosch. IV. 489. verlengd. IV. 497. van alle de Nederlanden ontworpen. V. 101. van 1575 en 1576, tusfchen Holland en Zeeland. VII. 15, 93. der algemeene Staaten, te Brussel, in 1577. VII. 140. der Vereenigde Staaten, te Utrecht, van 1579. VII. 247-268. verandering in het XIII. Lid derzelve. VII. 503
- Upstalsboom* by Aurik. Wetten onder denzelven gemaakt. II. 20. III. 225
- Urfinus (Joannes)*, Predikant te Rotterdam, yvert tegen de Regeering. XIV. 67
- UTRECHT.** de Friezen uit deeze Stad verjaagd. I. 337. Dagobert ftigt aldaar eene Kerk. I. 337. die vernield wordt. I. 338. Kerk, door

door Willebrord gestigt. I. 371. Tolhuis aldaar opgeregt. I. 338. giften aan de Kerk van Utrecht. I. 372. geschil over 't Regt tot deeze Kerke. I. 408. de Stad wordt, door de Deenen, bemagtigd. II. 68. verscheiden Kerken aldaar, door de Noormannen, vernield. II. 118. zy komen wederom voor de Stad; doch trekken te rug. II. 137. Utrecht door Dirk den VI. belegerd. II. 230. 't beleg wordt opgebroken. II. 230. giften van Willem den II. aan Utrecht. II. 299. de Stad, door de Kennemers, verrast. III. 12. herwonnen. III. 14. opschudding aldaar. III. 150. zy wordt, door de Vlaamingen, ingenomen. III. 163. verlaaten. III. 179. belegerd, door Willem den IV. III. 257. verlaaten. III. 258. zy verbindt zig met Hertoge Albrecht, tegen Arkel. III. 348. oproer aldaar, door Hertog Willem, gestild. III. 394, 395. de Stad raakt met Jan van Beieren in oorlog. III. 438. beroerte aldaar. IV. 47, 56. de Stad wordt met een beleg gedreigd. IV. 59. zy verfrekt een toevlugt voor de Hoekschen. IV. 201. raakt in oorlog met Maximiliaan. IV. 202, 203, 204. slegte staat haarer geldmiddelen. IV. 204. zy wint Viane. IV. 205. verliest het. IV. 206. wordt, door Bischof David, in den ban gedaan. IV. 217. die van Utrecht belegeren Yffelstein. IV. 218. beroerte in de Stad. IV. 224. zy wordt belegerd. IV. 226. gaat over by verdrag. IV. 228. raakt in geschil met Floris van Yffelstein. IV. 368. neemt Karel van Gelder tot Bescermerheer aan. IV. 368. ontvangt Geldersche bezetting. IV. 468. wordt verast door de Oostenrykschen. IV. 494. ontvangt Karel den V. voor Heer. IV. 495. men arbeid, om haar en 't Land aan Holland te doen hegten. IV. 494. 't Slot Vredenburg aldaar gestigt. IV. 495. Karel de V. wordt aldaar ingehaald. V. 190. twist aldaar tusschen den Aartsbischof en de Geestelykheid. VI. 114. Beeldenstorm. VI. 183, 184. de Preek aldaar naar buiten gedreeven. VI. 193, 200. de Prins van Oranje stelt 'er orde. VI. 200. de Stad wordt bezet, door den Graave van Me-gen. VI. 214. moeilykheid aldaar met de bezetting. VI. 314. zy verlaat de Stad. VI. 328. Soanoi zoektze te winnen. VI. 328. 't Krygsvolk komt 'er wederom in. VI. 329. muitery onder het zelve. VI. 346. 't wordt 'er op nieuws uit geligt. VI. 346. 't beeld des Prinzen van Oranje aldaar, door 't graauw, verbrand. VI. 433. de Stad wordt van Alva's vonnis ontheeven. Zie **UTRECHT (STAATEN van)**. VI. 482. moeite met het Krygsvolk aldaar. VI. 482. de Stad wyft het Spaansche Leger af. VI. 496. zy ontslaat zig van haare bezetting. VII. 134-136. zy en 't Stigt ontvangen voldoening van den Prinse. VII. 160. 't Slot Vredenburg te Utrecht wordt geslegt. VII. 164. de Minderbroeders ruimen de Stad. VII. 203. de Unie van 1579 wordt aldaar geslooten. VII. 250. de

Keulsche Vredepunten aldaar berispt. VII. 284. Beeldenstorm aldaar. VII. 287, 329. Kerktwist onder de Hervormden. VII. 374. VIII. 150. geweldige opschudding, in 1583. VII. 495-499. erfraad aldaar opgeregt. VIII. 10. misnoegen tusschen de burgery aldaar en die van Amsterdam. VIII. 142. men wil 'er de Opperheerschappy aan Engeland, zonder voorwaarden, opdraagen. VIII. 160. eenige burgers ter Stad uit gezet. VIII. 166. nieuwe eed aldaar gevorderd. VIII. 167. men wil 'er 't Lid der Gekoornen doen afzetten. VIII. 181. hevige twist tusschen eenige Edelen aldaar. VIII. 246. verandering der Regeeringe, in 1588. VIII. 295-304. beweeging aldaar, in 1598 gestild. IX. 36. opschudding, in 1610, gestild door de wapenen. X. 25-33. Waardgelders aldaar gekeligt. X. 168, 169. men is 'er bekommerd voor verandering der Regeeringe. X. 206, 207, 208. die, eerlang, geschiedt. X. 233. men stelt 'er orde op 't bestellen der Wethouderfchap, na de dood van Willem den II. XII. 130. ongerufftheid aldaar, in 1654. XII. 363. geschil met de Predikanten. XIII. 52. opschudding, in 1672. XIV. 35, 37. de Stad, van 't Leger der Staaten verlaaten zynde, onderwerpt zig aan Frankryk. XIV. 38, 40. de Franschen verlaaten de Stad en Provincie. XIV. 281. verandering der Regeeringe. XIV. 327. storm aldaar, in 1674. XIV. 337. Vrede aldaar geslootten. XVII. 504 enz. Maatschappij van Koophandel aldaar opgeregt. XVIII. 226

UTRECHT (STAATEN van) worden door Alva gedaagd, over 't weigeren van den tienden penning. VI. 314. vonnis tegen hen opgeschort. VI. 315. zy blyven den tienden penning weigeren. VI. 328. zy verwerpen de Geloofsvrede. VII. 215. treden in de Unie des jaars 1579. VII. 263. handelen met den Prinse van Oranje. VII. 329. raadpleegen op de opdracht der hooge Overheid aan hem. VII. 425-432, 436. doen Anjou hulde noch eed. VII. 424, 437, 445. stooten zig aan de opdracht der Graaflykheid van Holland aan Willem den I. VII. 514. handelen over 't afdanken der Waardgelders, in 1618. X. 209. hunne Gemagtigden spreken met die van Holland, in den Haage, by Trefel. X. 210-215. zy hooren de Hollandsche Afgevaardigden te Utrecht. X. 221. ook die der algemeene Staaten. X. 223. hun antwoord. X. 225. verdeeldheid onder hen. X. 227. zy wyken. X. 231. verandering in hunne Vergadering. X. 233. zy weigeren de Munstersche Vrede te bekragtigen. XI. 483, 485. doen het eindelyk. XI. 488, 490. maaken zwaarigheid om de goederen der Ridderen van Maltha uit te keeren. XII. 29. oneenigheid onder hen. XII. 398. zy verdraagen zig met Frankryk. XIV. 40. verzoeken in de Unie hersteld te worden. XIV. 309. raadpleegingen hierop. XIV. 310, 318. besluit. XIV. 325. zy raaden Willem den III. de

de Souverainiteit van Gelderland te aanvaarden. XIV. 347. worden hier voor bedankt. XIV. 360. bewilligen in de werping van zestienduizend man. XV. 217. stellen, in 1702, orde op de Regeering. XVII. 144 enz. hun gevoelen over het ondersleunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 392. zy verkiezen den Prins van Oranje tot Stadhouders. XX. 96. verklaren deeze waardigheid erfelyk. XX. 152

Uzipeeten, een Germanisch Volk, vallen, met de Tenkteren, in 't Land der Menapiers. I. 42. worden door Cezar verjaagd. I. 44. door Druzus overvallen. I. 58. belegeren Maguntiakum. I. 146. stoute togt van eenigen van deezen Landaart. I. 183

V.

Vaart (de). Blokhuis aldaar belegerd. IV. 203. ingenomen.

IV. 229

Vada, Romeinsche Legerplaats in 't Eiland der Batavieren. I.

175 *Aant.*

Valenbryn. Beroerte aldaar, in 1561. VI. 71. toestand der Stad, in 1566. VI. 205. zy wordt,

door Noirkarmes, bezet. VI. 209. door 's Prinsfen volk ingenomen.

VI. 365. door de algemeene Staaten verzekerd. VII. 125.

door de Franschen gewonnen, in 1677. XIV. 439

VALENTINTIAAN (Keizer) beoorloogt de Alemannen. I. 262. stigst sterkten langs den Ryn. I. 263. slaat de Saxers. I. 264. sluit een Verdrag met de Aleman-

nen. I. 264

Valke (Jakob), wegens Zeeland gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 56. en aan Engeland. VIII. 90, 97. door Leicester tot Lid in den Raad van Staate benoemd. VIII. 115, 120, 203, 251. in gezantschap naar Engeland. VIII. 192. slaat handeling met Spanje voor. VIII. 232. trekt, in gezantschap, naar Schotland. VIII. 400. en naar Engeland. IX. 154

Valkenaar (Karel), wegens Utrech aan Willem den III. gezonden.

XIV. 348

VALKENBURG gewonnen door Parma. VIII. 198. heroverd, in 1632.

XL 157

Valkenier (Gillis), Burgemeester van Amsterdam, gemagtigd tot de opvoeding van Willem den III. XIII. 198. verdagt van 't eeuwig Edict te hebben bevorderd. XIV. 85. zit in Gekommitteerde Raaden, in Augustus

1672. XIV. 161. zyne zorg voor Amsterdam geroemd. XIV. 204.

hy wordt beschimpt. XIV. 216

Valkenier (Pieter), in gezantschap naar Zwitserland gezonden.

XVI. 164

Valkestein (Joan Philips, Graaf van), doorschooten voor Zutfen. VIII.

355

Valkonettén, eene soort van geschut.

V. 380

Vane (Henry), Gezant van Groot-Britanje by de Staaten. Zyne

handeling met hen. XI. 126, 127

Vangionen, oude Inwooners van Gallie.

I. 161 *Aant.*

Varax (Graaf van) sneuvelt in 't gevegt by Turnhout. VIII. 464.

465-

465. Maurits zendt zyn Lyk den Aartshertoge Albertus toe. VIII. 465
- Vargas (Joan de)*, Luitenant, en voornaam Lid van den Raad der Berooten. VI. 251. zyne wreedheid. VI. 252, 458. en straffe taal. VI. 259, 263. hy belooft Filips den II. veel voordeels uit de Verbeurdverklaringen. VI. 265. heeft de hand in 't opstellen der *Crimineele Ordonnantien*. VI. 293. vertrekt naar Spanje. VI. 456
- Varrabon (Markus van Rye, Markgraaf van)*, wordt Stadhouder van Gelderland, van 's Konings wege. VIII. 305. doet de stukken van Schenks lyk bewaaren. VIII. 308. wordt gevangen. VIII. 436
- Varus (Quintilius)* wordt, door Arminius, geslaagen. I. 63. Germanikus bezoekt zyne Legerplaats. I. 66, 67
- Vaskonés* verdryven Civilis benden. I. 141
- Vatgeld* in Frankryk geheeven. Handeling hierover. XIII. 18, 21, 24-26, 28
- Veenhuizen (Reinier van Bredetode, Heer van)*, gemagtigd tot de verandering der Regeeringe te Alkmaar. X. 22. zoekt zynen Schoonvader, Oldenbarneveld, te doen ontslaan. X. 258. onthoudt zig van de raadplegingen over deszelfs zaak. X. 339. wordt niet meer onder de Edelen beschreeven. X. 390
- VEERE** verkrygt een Voorregt in den handel, van Eduard den IV. 118. de Heerlykheid van Veere, nevens die van Vlissingen, tot een Markgraaffschap verheeven. V. 428. de Stad kiest de zyde van Oranje. VI. 353. wordt met verscheiden voorregten beschonken. VI. 463. Oranje koopt het Markgraaffschap deezer Stad. VII. 381. Maurits wordt aldaar ingehuldigd. VIII. 271. aanslag op de Stad. VIII. 453. verschil over 't bestellen der Wet aldaar, na de dood van Willem den II. XII. 147. XIII. 99. oproer aldaar gestild. XIII. 336. handeling over den Schotschen Stapel aldaar. XIII. 410. men arbeidt 'er aan 't sterken der Vesten. XIV. 23. Willem de III. aldaar eerst voor Stadhouder uitgeroepen, in 1672. XIV. 71. verandering der Regeeringe aldaar. XIV. 218. de Stad verklaart zig sterk tegen de vernietiging van 't Markgraaffschap. XIX. 111. geeft daardoor misnoegen aan de andere Leden. XIX. 116. gaat over tot het gevoelen der meerderheid. XIX. 119. de Prins van Oranje wordt aldaar, in 1747, het eerst, tot Stadhouder van Zeeland uitgeroepen. XX. 71
- Velasko (Don Louis de)* verovert Steenberg. X. 433
- Velde (Abrabam van de)*, Predikant te Utrecht, wordt ter Stad uitgezet. XIII. 52. verdere moette met hem. XIII. 53. hy wordt hersteld. XIV. 445
- Veld-Leger** by Breda tot oefening van 't Krygsvolk, in 1732. XIX. 79
- Veldmaarschalks-ampt**. Handeling over 't begeeven of niet begeeven van het zelve. XII. 414-424. Holland beweert, in

- een wydluftig Vertoog, dat men 't niet behoort te begeeven. XII. 425-429. nieuw verfchil over 't begeeven van het zelve. XVI. 258
- Veldflag by S. Quintin, in 1557. VI. 15. by Grevelingen, in 1558. VI. 27. by Heiligerlee, in 1568. VI. 273. by Jemmingen, in 1568. VI. 280. op de Mookerheide, in 1574. VI. 469. by Gemblours, in 1578. VII. 193. op de Bourtange, in 1580. VII. 341. by Steenberg, in 1583. VII. 489. by Turnhout, in 1597. VIII. 464. by Nieuwpoort, in 1600. IX. 79 enz. by Fleury, in 1622. X. 436. by Senef, in 1674. XIV. 331. by Mont-Kassel, in 1677. XIV. 440. by S. Denys, in 1678. XIV. 493. by Walcourt, in 1689. XVI. 11. by Namen en by Fleury, in 1690. XVI. 104, 105. by Leuze, in 1691. XVI. 148. by Steenkerken, in 1692. XVI. 182. by Landau, in 1693. XVI. 245. by Ekeren, in 1703. XVII. 187. by Hochstett, in 1704. XVII. 216 enz. by Ramillies, in 1706. XVII. 280. by Oudenaarden, in 1708. XVII. 319. by Malplaquet, in 1709. XVII. 342. by Denain, in 1712. XVII. 481. by Molwitz, in 1741. XIX. 306. by Czaslau, in 1742. XIX. 338. by Dettingen, in 1743. XIX. 409. by Veletri, in 1744. XIX. 472. by Phaffenhoffen, in 1745. XIX. 494. by Friedberg. XIX. 500. by Prausnitz. XIX. 501. by Hennersdorf. XIX. 508. by Kesselsdorf. XIX. 511. by Bassignana. XIX. 524. by Fontenoi. XX. 7. by Raucoux, in 1746. XX. 33. by Lafeld, in 1747. XX. 106
- Velleda*, waarzegfter onder de Germaanen. I. 154, 157, 178, 180
- Veldriël* (*Foan*), Oud-Burgemeester van Dokkum, handelt in Muskovie. XI. 165
- VELUWE ('t *Graaffchap van de*). Staat van het zelve. II. 268. twift deswege. II. 269. Verdrag. II. 272. de Hollanders loopen de Veluwe af. IV. 399
- Velzen* (*Gerard van*). III. 41. Zie *Gerard van Velzen*.
- Venator* (*Adolf*), Predikant te Alkmaar. Verfchil met hem. X. 21. hy wordt gefchorft. X. 23. en afgezet. X. 24
- Venero* (*Antonio*) heeft deel aan een' aanslag op het leeven van Willem den I. VII. 438. wordt geftraft. VII. 441
- Veneten* of *Veneden*. Zie *Wikten*.
- VENETIE (de Staat van) raakt in gefchil met den Paus. IX. 204. wordt door de Staaten onderfteund. IX. 205. door Henrik den IV. met den Paus bevredigd. IX. 312. handelt met de Staaten. X. 45. ontvangt hulp van hun tegen den Aartshertoge van Oostenryk. X. 110, 308. gezantschap der Staaten derwaards. XI. 66. 't Gemeenebeft werft vierduizend man hier te Lande. XI. 125. leeft in onverschilligheid met de Staaten. XII. 18. verzoekt hun om onderftand tegen den Turk, die gewiegerd wordt. XIII. 372
- VENLO vergeefs belegerd. IV. 370. belegerd door Parma. VIII. 129. dwingt de bezetting tot de overgave. VIII. 130. verjaagt

jaagt de Spaansche bezetting. VIII. 346. Maurits poogt de Stad in te neemen. VIII. 467. ook Fredrik Henrik. IX. 217. zy valt den laaften in handen. XI. 150. wordt heroverd door den Kardinaal Infant. XI. 254. in 1702 gewonnen. XVII. 165
VERAX, Zoon van Civilis Zuster. I. 176

Verbeurdverklaaring van goe-
 deren, in Holland en in Zeeland
 afgeschafft. XIX. 41

Verbolt (Joan), Raad te Nieuw-
 megen, bedankt. XVII. 137.
 hersteld. XVII. 138

Verbond der Edelen, in 1565.
 eerste opening tot het zelve.
 VI. 122. door wien opgesteld.
 VI. 123. deszelfs inhoud. VI.
 124. voornaamste tekenaars. VI.
 125. of 'er Oranje, Egmond en
 Hoorne deel aan hadden. VI.
 126. de Beeldenstorm geeft het
 eenen krak. VI. 207, 212. ge-
 heel verval van het zelve. VI.
 227, 233. intekening om het te
 ondersteunen. VI. 255

Verbond tusschen Frankryk en
 Engeland van 1596, waarin de
 Staaten treden. VIII. 450. tus-
 schen Frankryk en de Staaten
 van 1596. VIII. 450. tusschen
 dezelfde twee Mogendheden
 van 1608. IX. 315. tusschen
 Groot-Britanje en de Staaten
 van 1608. IX. 343. tusschen den
 Koning van Marokko en de
 Staaten, in 1609. X. 6. tusschen
 den Sultan Achmet Chan en de
 Staaten, in 1612. X. 49, 50. tus-
 schen de Staaten en de Stad Lu-
 bek, in 1613. X. 65. tusschen
 de Staaten en verscheiden Duit-
 sche Vorsten, in 1613. X. 65.

tusschen Zweeden en de Staa-
 ten, in 1613 en 1614. X. 66.
 XI. 64. tusschen de Staaten en
 de Hanze-Steden; in 1615 en
 1616. X. 94. tusschen Deene-
 marke en de Staaten; in 1621.
 X. 427. tusschen de Staaten en
 den Keurvorst van Brandenburg;
 in 1622. X. 428. tusschen Groot-
 Britanje en de Staaten, in 1624.
 X. 493. tusschen Frankryk en
 de Staaten, in 1624. X. 495.
 tusschen Groot-Britanje en de
 Staaten, in 1625. XI. 25. tus-
 schen Groot-Britanje; Deene-
 marke en de Staaten, in 1625.
 XI. 27. tusschen Frankryk en
 de Staaten, in 1630. XI. 123.
 tusschen dezelfden, in 1634. XI.
 186. en in 1635. XI. 197. tus-
 schen dezelfden, in 1644. XI.
 362. tusschen de Staaten en de
 Hanze-Steden, in 1645 en 1646.
 XI. 395. tusschen Frankryk en
 de Staaten, in 1647. XI. 452.
 tusschen Deenemarke en de
 Staaten, in 1649. XII. 40. tus-
 schen dezelfde Mogendheden
 van 1654. XII. 274. tusschen de
 Staaten en den Keurvorst van
 Brandenburg van 1655. XII. 389.
 tusschen Deenemarke en de
 Staaten van 1657. XII. 462. tus-
 schen Frankryk en de Staaten
 van 1662. XIII. 31. tusschen
 Groot-Britanje en de Staaten
 van't zelfde jaar. XIII. 47, 48. tus-
 schen Deenemarke, de Staaten,
 Brandenburg en Lunenburg van
 1666. XIII. 238. tusschen Groot-
 Britanje en de Staaten van
 1668. XIII. 303. drievoudig, tus-
 schen Groot-Britanje, Zweeden
 en de Staaten van 1668. XIII.
 303. tusschen Frankryk en Zwee-
 den

den van 1672. XIII. 470. tusschen de Staaten en Keur-Brandenburg van 1672. XIV. 20. tusschen Keizer Leopold en de Staaten, in 1672 en 1673. XIV. 131, 275. tusschen Christiaan den V., Koning van Deenemarke en de Staaten, in 1673. XIV. 274. tusschen Karel den II., Koning van Spanje, en de Staaten, in 1673. XIV. 276. tusschen Lunenburg, Osna-brugge, Brandenburg, Deenemarke en de Staaten, in 1674. XIV. 305, 306, 307. tusschen Karel den II. Koning van Groot-Britanje en de Staaten, van Louw-, Lente- en Hooimaand des jaars 1678. XIV. 470, 471, 485. tusschen de Staaten en Keur-Brandenburg van 1678. XIV. 472. tusschen Karel den XI., Koning van Zweeden, en de Staaten, in 1681 en 1685. XV. 60, 90, 123, 325. tusschen Jakob den II., Koning van Groot-Britanje en de Staaten, in 1685. XV. 307. tusschen Keizer Leopold en de Staaten, het *groot Verbond* genaamd. XVI. 16, 46, 298, 425. tusschen Groot-Britanje en de Staaten, in 1689. XVI. 38. tusschen Groot-Britanje, Zweeden en de Staaten, in 1698. XVII. 16, 42, 94. tusschen Groot-Britanje, Deenemarke en de Staaten, in 1701. XVII. 91. tusschen den Keizer, Groot-Britanje en de Staaten, in 1701. XVII. 93. tusschen Groot-Britanje en de Staaten van 1701. XVII. 95. vernieuwd. XVII. 121. tusschen Groot-Britanje, Pruiffen en de Staaten van 1701. XVII. 96. tusschen de

Staaten en Bern en Graauw-bunderland. XVIII. 9. tusschen Groot-Britanje en de Staaten, in 1716. XVIII. 116. drievoudig, van 1717, tusschen Frankryk, Groot-Britanje en de Staaten. XVIII. 146. viervoudig van 1718. XVIII. 173 enz. geheim tusschen Frankryk, Spanje en Groot Britanje van 1721. XVIII. 236. tusschen Frankryk, Groot-Britanje en Deenemarke van 1727. XVIII. 403. tusschen den Keizer, Rusland en Deenemarke van 1732. XIX. 76. tusschen de Hoven van Weenen en Dresden van 1743. XIX. 414. van Frankfort van 1744. XIX. 460. van Warschau van 1745. XIX. 491. tusschen de Hoven van Weenen en Petersburg van 1746. XX. 43. tusschen Groot-Britanje en Rusland van 1747. XX. 158. tusschen de Keizerinne, Groot-Britanje, Sardinië en de Staaten van 1748. XX.

177

Verdrag van 1598, tusschen Engeland en de Staaten, te Westmunster geslooten. VIII. 502. van 1609, tusschen Spanje, de Aartshertogen en de Staaten. IX. 436. van 1609, tusschen Frankryk, Groot-Britanje en de Staaten, waarby het laatstgemelde bevestigd wordt. IX. 445. van 1622, met Tunis en Algiers. X. 445. van 1627, met Frankryk, welk niet bekrachtigd wordt. XI. 61, 62. van 1632, met den Keurvorft van Brandenburg. XI. 167. van 1636 tot 1645, met Frankryk. XI. 235, 265, 277, 304, 334, 362, 389, 423. van 1636, met den Keurvorft van

Bran-

Brandenburg. XI. 239. van 1649, met Deenemarke. XII. 41. wordt vernietigd. XII. 273. van 1650, met Spanje. XII. 45. van 1656, met Zweeden. XII. 439. met Poolen en Dantzig. XII. 440. met Deenemarke. XII. 440. van 1657, met Frankryk. XII. 453. van 1659, met Frankryk en Engeland. XII. 476. van 't zelfde jaar, met Engeland. XII. 478. van 1662, met Tunis en Algiers. XIII. 50. van 1665, met de Hertogen van Brunswyk - Lunenburg. XIII. 172. van 1666, met den Keurvorst van Brandenburg. XIII. 184. van 1666, met Deenemarke. XIII. 186. van 1667, met Zweeden. XIII. 277. van Koophandel met Groot-Britanje van 1668. XIII. 302, 402. met Frankryk van 1668. XIII. 328. met den Keurvorst van Brandenburg van 1668. XIII. 373. met den Keurvorst van Keulen van 1668. XIII. 374. met de Ridderorde van Maltha van 1668. XIII. 375. met Zweeden, in 1673. XIV. 274. van Zeevaart met Groot-Britanje, in 1674. XIV. 339. van Koophandel met Frankryk, in 1678. XIV. 492. van Koophandel met de Porte van 1680. XV. 54. met Frankryk tot bevordering van een Bestand tusschen dit Ryk en Spanje, in 1684. XV. 240, 242. met Marokko van 1684. XV. 254. met Keur-Brandenburg, in 1685. XV. 292. met Deenemarke, in 1688. XV. 379. met Groot-Britanje, in 1689. XVI. 27, 37, 38. met Brunswyk-Wolfembuttel. XVI. 143, 271. met Deenemarke, in 1691. XVI. 165. met Marokko, in 1692. XVI. 198. van Onzidigheid voor Italie, in 1696. XVI. 333. van Koophandel met Frankryk, in 1697. XVI. 408. met Groot-Britanje van 1709. XVII. 346. en van 1713. XVII. 496. van Koophandel met Frankryk van 1713. XVII. 512. tusschen Frankryk, den Czaar en Pruisen van 1717. XVIII. 160. tusschen Pruisen en de Staaten van 1717. XVIII. 160. van Weenen van 1725. XVIII. 306 enz. van Hanover van 1725. XVIII. 321 enz. van Seville van 1729. XVIII. 499 enz. XIX. 3 enz. 10 enz. van Weenen van 1731. XIX. 48, 70. van Koophandel met Frankryk van 1739. XIX. 266. ingetrokken. XX. 21. van Worms van 1743. XIX. 413. van Fuesen van 1745. XIX. 495

Verdrag van Verdeeling der Spaanische Heerschappye. Handeling over het zelve. XVII. 6. het eerste wordt geslooten. XVII. 11. handeling over het tweede. XVII. 22-25. redenen voor en tegen het zelve. XVII. 27. het wordt geslooten. XVII. 29. men zoekt het door verscheiden Mogendheden te doen aanneemen. XVII. 33. misnoegen over het zelve aan het Weener-Hof. XVII. 35. de Keizer weigert het te aanvaarden. XVII. 37. Frankryk houdt 'er zig niet aan. XVII. 53, 60

Verdugo (*François*) wordt Stadhouder van Friesland enz. van 's Konings wege. VII. 367. slaat Norrits, by Noordhoorn. VII. 387. valt op de schans by Olden-

denboon. VII. 465. belegert Lochem. VII. 465. verlaat het. VII. 466. verrast Steenwyk. VII. 466. zyn aanflag op Kampen. VIII. 18. op Hasselt. VIII. 19. hy valt in Schooterburum. VIII. 68. biedt Graave Willem de brandfchatting der Ommelanden aan. VIII. 123. doet boekjes strooijen in Friesland. VIII. 124. zyne Krygsbedryven aldaar. VIII. 312. hy wint Ementil. VIII. 349. beschermt Groningen. VIII. 356, 357. tragt naar Koeverden. VIII. 378, 379. verlaat de Stad. VIII. 385. valt in Friesland. VIII. 404. trekt naar Frankryk. VIII. 422. sterft.

VIII. 422

Vere (*Eduard*) sneuvelt voor 's Hertogenbosch. XI. 98

Vere (*François*) brengt voorraad in Rynberk. VIII. 306. bemagtigt de Schans over Zutfen. VIII. 354. vordert vierentwintig schepen van de Staaten. VIII. 438. dringt sterk op het voldoen der agterftallen aan Koninginne Elizabeth. VIII. 500. helpt den slag by Nieuwpoort winnen. IX. 79 enz. verdedigt Oostende. IX. 105, 108, 111. zyne looze handeling aldaar. IX. 113

Vere (*Horatio*), Broeder van François, helpt den slag by Nieuwpoort winnen. IX. 82. wordt in 't verdedigen van Oostende gekwetst. IX. 115. doorwaadt de eerste de Roer. IX. 194

Vereeniging. Zie *Unie*.

Verelst (*Joan Louis*), Burgemeester van Veere, in bezending naar Staatfch Vlaanderen. XX. 63. hy doet een voorflag, wegens 't aanvaarden van Engel-

fchen onderftand. XX. 69, 70. doet de oude en dienende Burgemeesters vergaderen, om den Prins van Oranje tot Stadhouder uit te roepen. XX. 71. wordt benoemd, om 'er zyne Hoogheid kennis van te geeven; doch verſchoont zig, XX. 78

Vergadering. Zie *Groote Vergadering*.
Vergiffenis (algemeene), in 1566 beraamd. VI. 172. in 1570 afgekondigd. VI. 316. baart weinig gerustheid. VI. 316. andere onder Requefens, in 1574, VI. 475. andere der algemeene Staaten, in 1651. XII. 192, 196, 197. en der Staaten van Holland van 1749. XX. 314

Verbee (*Jan*), Schepen van Amsterdam, ontdekt een' aanflag op Enkhuizen. VII. 463. verwelkomt Leicester. VIII. 244
Verbee (*Wouter*), aangezocht om Enkhuizen te verraaden. VII.

463

Verboef (*Henrik*), Zilverſmid in den Haage, heeft de voornaamste hand in den moord der Witten. XIV. 164, 165, 169, 170, 171, 172, 176. maakt zig meester van de harten der broederen. XIV. 177. zyn uiteinde.

XIV. 180

Verboef (*Pieter Willemszoon*) helpt den Scheepsftryd voor Gibraltar winnen. IX. 255. zellt naar Oostindie. IX. 301. wordt op Banda vermoord. X. 46

Verlofgeld op 't Kooren. Zie Kooren,

Verlofgelden of *Licenten*, in Holland en in Zeeland ingevoerd. VI. 399. te Calais geheven. VI. 400. VII. 81. Zie *Regten*.

Ver-

- Vermertien (Micbiel)*, door Sonoi aangesteld tot Regter over eenige Roomschgezinden. VII. 55
- Vernoutsee*, in Zuidbeveland. III. 8 *Aant.* Slag aldaar. III. 8
- Verpacting van 's Lands Imposten, voor de eerste reize. V. 419, 421. brengt tweemaal zo veel op als de heffing by inzamelung. V. 421. *Zie Excynzen en Imposten.*
- Verponding in Holland, van 't jaar 1448. IV. 20. van 't jaar 1515. IV. 391. V. 134. ontwerp eener nieuwe Verponding. V. 12, 352
- Verponding (nieuwe) in Holland van 1632. XI. 51. van 1732. XIX. 33
- Verraad (Protestantsch) in Engeland. XV. 251
- Verreiken (Lodewyk)* brengt de Spaansche bekragtiging der Wapenschorfing naar den Haag over. IX. 278. belooft eene nadere. IX. 279, 280. dringt op het te rug roepen der Vloote. IX. 280. waartoe, eindelyk, beslooten wordt. IX. 281. men verwyf hem 't omkooopen, door Neyen ondernomen. IX. 282. hy beschuldigt Neyen. IX. 283. brengt eene nadere bekragtiging herwaards. IX. 285, 289. wordt tot de handeling gevolmagtigd. IX. 320, 347
- Verrekykers gevonden, te Midelburg. X. 47
- Verritus en Malorix*, Opperhoofden der Friezen, beweegen hen tot het inneemen van eenige akkers. I. 96. hun zonderling gedrag in den Schouwburg te Rome. I. 97
- Verstandhouding (geheime). orde op dezelve, in 't jaar 1651, beraamd. XII. 187
- Vervolging neemt af, in 1564. VI. 98. wakkert, in 1566. VI. 209. in 1567. VI. 233, 253. in 1568. VI. 265. in 1569. VI. 292. in 1570. VI. 317. neemt sterk af, onder Don Jan. VII. 202. laatste voorbeeld van 't dooden om den Godsdienst in de Spaansche Nederlanden. VIII. 482
- Verzegeling.* wat 'er, in Holland, door verstaan werdt. IV. 445. V. 23
- Verzoekschrift der Edelen ontworpen. VI. 132. overgeleverd. VI. 142. Inhoud van het zelve. VI. 143. Antwoord daarop. VI. 145. 't wordt gedrukt. VI. 147
- VESPAZIAAN voor Keizer uitgeroepen. I. 117. Civilis veinst zyne zyde te kiezen. I. 117. hy wint den Slag by Kremona. I. 138. 't Leger aan den Neder-Ryn doet hem eed. I. 139
- Vetera*, Legerplaats der Romeinen. I. 127 *Aant.* door Civilis bestormd. I. 133. belegerd. I. 134, 136, 142. ontzet. I. 143. op nieuws, omringd. I. 145. hongersnood te Vetera. I. 151. dat, eindelyk, opgegeven wordt. I. 152
- Vetb (Lucas de)*, Schout by Nagt. zyn togt naar de Oostzee. XVIII. 102. hy keert naar huis. XVIII. 103.
- Vetkoopers en Schieringers* tweespalt in Friesland. III. 328. IV. 63
- VEURNE, door Parma bemagtigd, in 1583. VII. 490. door de Franschen, in 1744. XIX. 456
- Veuzels (Willem)* naar Spanje gezonden, om die van Utrecht te

- te verdedigen. VI. 315. brengt eenig Zilverwerk naar Emmerik. VII. 330
- Vezekius (Bernberus)*, Remonstrantfch Predikant, raakt in hegtenis. X. 412. ontkomt. X. 413. XI. 144
- Vezontio*, Stad in Gallie. I. 101
- VIANE en AMEIDE (Heerlykheid van)* door de Staaten van Holland gekogt. XVIII. 337
- VIANE*, verſcheiden' reizen verlooren en gewonnen. IV. 205. 't Slot aldaar verfterkt. VI. 211. de bezetting wordt van voorraad voorzien. VI. 215. Hertog Erik maakt'er zig meefter van. VI. 232
- Vierde Punt der Ryswykfche Vrede, tuffchen het Keizerryk en Frankryk. XVI. 418. zwaarigheid in het zelve. XVI. 421. de Staaten zoeken het te doen veranderen. XVI. 423. XIX. 215. Frankryks oogmerk in het zelve. XVI. 424. handeling, in het Duitfche Ryk, over de vernietiging van het zelve. XIX. 212
- Vierfen (Matthias van)* trekt in gezantschap naar Deenemarke. XIII. 393
- Viglius van Zuicbem van Aytta* zoekt onderftand tegen de Munfterfche herdoopers. V. 74. wordt Raadsheer in den grooten Raad te Mechelen en in den geheimen. V. 236, 262. verdodigt 's Keizers regt op Gelder en Zutfen. V. 236. bewerkt een Verbond met den Hertoge van Gulik en den Koning van Deenemarke. V. 262. handelt, op de Ryksdagen, over de onderhoorigheid der Nederlanden aan 't Ryk. V. 306, 308, 309, 311, 317. wordt Prefident van den geheimen Raad. V. 317. verdedigt zig wegens 't uitgeeven van een ſtreng Plakaat. V. 348. ſlaat eenige Nederlanders voor, om naar Trente te gaan. V. 363. zyn oordeel over den aſtand der Nederlanden. V. 427. hy wordt medehelper in de Abtdye van S. Baafs. VI. 7. Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 40. zyn gezag. VI. 8, 46. hy wordt gemagtigd tot de Vredehandeling, in 1558. VI. 32. zoekt zig van zyn ampt te ontfiaan. VI. 71. dwarsboomt Oranje. VI. 97, 100. verſchilt met hem over Egmonds Berigtſchrift. VI. 104. krygt eene beroerte. VI. 106. wordt van 't Prefidentschap in den geheimen Raad ontlaagen. VI. 121. geraadpleegd op 't ſtuk der Inquifitie. VI. 137. keurt zeker Vertoog van Holland af. VI. 153. houdt de Landvoogdes op binnen Bruffel. VI. 199. zoekt den Koning tot gemaatigdheid te beweegen. VI. 265. wordt voor den opfteller der Crimineele Ordonnantien gehouden. VI. 293. raakt in gefchil met Alva over den tienden penning. VI. 294, 297, 334, 337. zyn moedig antwoord. VI. 337. hy ontwerpt eene algemeene Vergiffenis. VI. 317. hy ſterft. VII. 146
- Vigos*, Spaanfche Zilvervloot aldaar vernield. XVII. 171
- Vikaris (Pauſelyke)*. Raadpleegingen in Holland om 'er een onder de Roomfchgezinden toe te laaten. XIX. 84 enz.
- Viktor Amadeus de II.*, Hertog van Savoje, verlaat de zyde van Frankryk. XVI. 119. treedt in 't Groot-Verbond. XVI. 103, 120.

120. zoekt onderftand by de Staaten. XVI. 120, 158. zyne Krygsverrigtingen. XVI. 158, 199. hy fluit heimelyk met Frankryk. XVI. 323 enz. gaat tot de Bondgenooten over. XVII. 204, 223, 322. wordt *Koning van Sicilie*. XVIII. 7. de Staaten weigeren hem in 't bezit van dit Ryk te handhaaven. XVIII. 25. hy treedt in 't Viervoudig Verbond. XVIII. 186. neemt den naam van *Koning van Sardinie* aan. XVIII. 187
- Villa Hermosa (Hertog van)* wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XIV. 371. XV. 52
- Ville (Abt de la)*, Fransche Gezant in den Haage, slaat het houden eener Byeenkomst voor. XX. 14. geeft den Staaten kennis van het oogmerk zyns Meesters om hunnen bodem aan te tasten. XX. 56. doet eene nadere Verklaaring. XX. 161. wordt beantwoord. XX. 162
- Ville (Joris van Lalaing, Heer van)*, verzekert zig van Valenchnyn voor de Staaten. VII. 123. wordt Overfte van Friesland en Groningerland, by voorraad. VII. 127. wordt aldaar, en over Drente, Twente en Lingen, vaste Stadhouder. VII. 165. doet Boffus knegten vertrekken uit Friesland. VII. 165. wordt Graaf van Rennenberg. VII. 238. Zie *Rennenberg*.
- Villers (Jan de), Heer van l'Isle Adam*, fluit de Kennemers, voor Hoorn. III. 473. zyne magt. III. 474
- Villers (Jan van Montigni, Heer van)*, by Daalhem gevangen. VI. 270. ter dood gebracht. VI. 277. byzonderheid hem betreffende. VI. 278
- Villers (Jooft de Zoete, Heer van)*, neemt den Heer van Selles gevangen. VII. 318. zyne Krygsbedryven, in 1581. VII. 376. hy wordt Stadhouder van Utrecht. VIII. 10. raakt met Tassis in gevegt. VIII. 74. wordt gevangen. VIII. 75. raakt los. VIII. 305. spyzigt Rynberk. VIII. 305
- Villers (Pieter de)*, Predikant, maant Willem den I. af van den handel met Engeland. VII. 83. schryft de Verdediging van den Prinse tegen den Spaanschen Ban. VII. 348. brengt den toeleg van Anjou op Antwerpen uit. VII. 476
- Vindex (Kajus Julius)* verwekt eenen opftand in Gallie. I. 100. die gedempt wordt. I. 101
- Vindoniffa*, Legerplaats in Zwitferland. I. 154 *Aant.*
- Vifch of Vifcher (Jan)*, Baljuw van Ingelmonfter, te Gend gevat. VII. 178. opgehangen. VII. 233
- Vifch (Gerard Jakobszoon)*, Vroedschap te Rotterdam, door de fchuttery bewaard. XIV. 115
- Vifchery. Zie Haringvifchery.
- Vifser (Adolf)* in bezending naar Zeeland. XVIII. 244
- Visoliet (Omar van)*, Kiesheer te Middelburg, gemagtigd tot de Byeenkomst te Antwerpen. XIX. 228
- Vitelli (Chiappin)*, Veldmaarfchalk onder Alva. VI. 241. trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 280. bemagtigt Woudrichem, Leerdam en Asperen. VI. 474. zyn dood. VII. 75

- VITELLIUS (AULUS)** aan den Neder-Ryn tot Keizer verklaard. I. 104. de Batavifche hulpbenden vallen hem toe. I. 104. by beoorloogt en overwint Othos Leger. I. 106, 111. by verزندt de Batavieren naar hun Vaderland. I. 113. beveelt het doen eener werving onder de Batavieren. I. 118. verliest den Slag by Kremona. I. 138
- Viten.* Zie *Jutten*.
- Vroien (Nikolaas)*, Pensionaris van Dordrecht, in bezending naar Zeeland op 't ftuk der *Harmonie*. XIII. 335. neemt de Vergadering van Holland waar. XIV. 54
- VLAANDEREN.** Oorfprong der oorlogen tuffchen Vlaanderen en Holland. II. 154, 175. Vrouw Petronelle staat, vergeefs, naar dit Graaffchap voor haaren Zoon, Dirk den VI. II. 217. die van Vlaanderen vallen in Walcheren. II. 277. worden verdreeven. II. 279. vallen wederom in Walcheren. II. 317. in Schouwen. II. 323. voeren, op nieuws, oorlog tegen Holland. II. 388. vallen in Walcheren. II. 392. worden geflaagen. II. 393. doen een' nieuwen inval. III. 48, 99. worden verjaagd. III. 49, 101. worden van Holland, Zeeland en de Stad Utrecht meester. III. 160, 161, 164. raaken alles wederom kwyt. III. 165, 168, 179. einde van den twift tuffchen Vlaanderep en Holland. IV. 208. Vlaanderen wil Maximiliaan niet voor Voogd erkennen. IV. 231. binnenlandsche oorlog in Vlaanderen. IV. 232, 240. Verdrag, IV. 241, 259. Grensfcheiding aldaar geregeld. XIII. 137, 373
- VLAANDEREN (STAATSCH)** wordt, in 1747, veroverd door de Franschen. XX. 60, 104. oorzaken van deszelfs zwakheid. XX. 63
- VLAARDINGEN**, Stede en Landftreek in Holland. II. 159, 165. overmeesterd. II. 159. Vlaardinger engte. II. 159. Scheepsfryd voor Vlaardingeng. II. 161. de Vlaamingen worden 'er uit verjaagd. III. 166. opfchudding in 1653. XII. 281. de plaats zoekt als een beflooten Stad aangemerkt te worden. XX. 409
- Vlagge (Regt der). handeling hierover met de Engelschen, in 1672. XIII. 472-476. met de Franschen, in 1681. XV. 71
- Vlak (Rommert)*, zyn fchip vliegt in de lugt, by Tabago. XIV. 444
- Vlak (Roemer)* fterft aan eene wonde. XVII. 198
- Vleugels. wat men 'er door verftondt. I. 126 *Amt.*
- VLIELAND** geplonderd door Bily. VII. 75
- Vlierbop (Ellerd)* helpt Briele inneemen. VI. 345
- Vliet (Gerard van Woerden van)* om hulp aangezocht tot het inneemen van Amsterdam. VII. 187
- Vliet (Jonkheer Jan van Woerden van)*, gemagtigd tot het bewind in 't Noorderkwartier. VI. 395. wordt Burgemeester van Haarlem. VI. 412. gevangengezet. VI. 432. ontfnap. VI. 433. wordt Lid van den Landraad. VII. 23
- VLISSINGEN**, WESTKAPELLE en DOM-

- DOMBURG** (de *Heerlykheid van*) aan den Heere van Veere gefchonken. IV. 86
- VLISSINGEN** verrast door die van Sluis. IV. 235. wordt, nevens Veere, tot een Markgraaffchap verheeven. V. 428. toeleg van Willem den I. op deeze Stad, VI. 325. Alva zoekt 'er zig van te verzekeren. VI. 350. zy verjaagt haare bezetting en kiest 's Prinzen zyde. VI. 350. 't aangevangen Slot aldaar gelflegt. VI. 353. in 1574, met vercheiden' voorregten befchonken. VI. 463. aanslag op deeze Stad mislukt VII. 376. Oranje koopt de Heerlykheid deezer Stad. VII. 381. zy wordt met Engelsch Krygsvolk bezet. VIII. 92, 97, 98. IX. 175. Maurits wordt aldaar ingehuldigd. VIII. 271. toeleg op de Stad, in 1601. IX. 102. zy wordt ontleidigd van Engelsche bezetting. X. 104. aanslag op de Stad, in 1636. XI. 237. verschil over 't bestellen der Wet aldaar, na de dood van Willem den II. XII. 147. XIII. 99. verandering der Regeeringe, in 1672. XIV. 218. de Prins van Oranje wordt aldaar voor Stadhouder verklaard, in 1747. XX. 71. aankomst van Engelsch Krygsvolk voor de Stad. XX. 80
- Vloot** (zögenaamde *onverwinlyke*), in Spanje uitgerufft. VIII. 283. steekt in zee. VIII. 285. raakt slaags met de Engelschen. VIII. 286. keert naar huis. VIII. 287. lyd't zwaare schade, door storm. VIII. 287
- Vloot** (Smirnsche), in 1664, aangetast door de Engelschen. XIII. 126. nog eens, in 1672. XIV. 13. onderzoek, of zulks met de Bredasche Vrede streedt. XIV. 14. aanslag op dezelve. XVI. 151
- Vloot** (Spaansche) komt aan te Kadix. XVIII. 416. handeling over de belasting op het zilver met dezelve aangebragt. XVIII. 448, 453. die eindelyk geregeld wordt. XVIII. 508
- Vloots of Vlotinus** (*Pieter*), Sekretaris van Amsterdam, naar Deenemarke gezonden. VI. 238
- Vlugtelingen** (Franche). Verklaring ten hunnen voordeele. XVII. 348
- Voet** (*Gerardus*), wegens Gelderland, gemagtigd tot de opdracht der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 55
- Voetiaan en Coccejaan**. Oorsprong van derzelver geschillen. XIII. 54-57, 62. de eersten komen in meer agting na 't jaar 1672. XIV. 445. hunne verschillen door de Staaten bemiddeld, in 1694. XVI. 275
- Voetspoeling**, in Zeeland geoeffend. VI. 355. XI. 162
- Vogelenzang**, Graaflyk Lusthuis door Floris den V. gestigt. III. 85
- Vogelzangk** (*Pieter*), Pensionaris van Amsterdam, in gezantschap naar Zweeden en Deenemarke. XII. 477
- Vokula** (*Dillius*) trekt op tegen Civilis. I. 134. legert zig te Gulduba. I. 135. wordt, hier, overvallen: I. 141. overvalt Civilis. I. 143. ontzet Vetera. I. 144
- VOLKMARUS**, Bisschop van Utrecht, hitst de Friezen op tegen

- gen Graave Arnoud. II. 129
 Volkplanting van Trajaan, hier
 te Lande. I. 190
 VOULLENHOVE (Slot te) gestigt. II.
 265. belegerd. III. 195. verlaaten.
 III. 196. ingenomen door
 S. noi. VII. 364
Voumar (*Jakob*) heeft de hand in
 ecne miterij te Leiden. VIII.
 259. wordt onthalsd. VIII. 261
Vondel (*Foof van den*) maakt een
 vers op 't stigten der Remon-
 strantsche Kerke te Amsterdam.
 XI. 87. wat hierover te doen
 viel. XI. 87. hy sterft. XV. 40
Voogd (*Leonard de*), trekt in be-
 zending naar Schotland. VIII.
 293. Raadsheer in den Hoo-
 gen Raade, afgezonden om
 Amsterdam tot het Bestand o-
 ver te haalen. IX. 429. wordt
 gemagtigd tot de verandering
 der Regeeringe te Alkmaar.
 X. 22
Voogd (*Nikolaas de*) komt in be-
 zending te Utrecht. X. 223.
 wordt tot Regter over Olden-
 barneveld, Hogerbeets en de
 Groot aangesteld. X. 288, 340
 Voogdyschap over den jongen
 Prinse van Oranje Willem den
 III. Verschillen, deswege, on-
 der zyne naastbestaanden veres-
 fend. XII. 138-144. de Prinses
 Weduwe zoekt hulp in de Voog-
 dyfchap by de Staaten van Hol-
 land. XII. 443
Voorhout (*Willem van*) sneuvelt te
 Schagen. II. 262
 VOORNE (*Heerlykheid van*). Gele-
 genheid derzelve. II. 238. zy
 wordt aan Jan van Beieren opge-
 draagen. III. 325. aan Frank van
 Borselen. III. 514. aan Karel,
 Graave van Charolois. III. 515.
 byzonderheden, wegens deeze
 Heerlykheid. III. 515. men zoekt
 haar de gemeene Lasten onder
 Holland te doen opbrengen.
 V. 248, 285
 VOORNE (*LAND VAN*) wil als een
 Gewest op zig zelf aangemerkt
 zyn. VII. 264, 433. wordt, ne-
 vens Briele, verklaard tot Hol-
 land te behooren. XIV. 306
Voorne (*Floris van*). II. 259
Voorne (*Gerard van*) onthalsd. IV.
 230
Voorne (*Hugo van*). II. 259, 295,
 300, 304
Voorne (*Magteld van*) ondersteunt
 Willem den V. tegen zyne Moe-
 der. III. 282. Zie *Hugo van*
Voorne.
Voornerscbans, bemagtigd door de
 Franschen. XIV. 35
Voorschooten, Legerstede des Graa-
 ven van Loon. III. 318
Vorstius (*Conradus*), in Arminius
 plaats, tot Hoogleeraar te Lei-
 den beroepen. X. 20. geschorft.
 X. 54. zyne Leer wordt veroor-
 deeld. X. 326
Vos (*Jakob*) wordt, om 't schry-
 ven van zeker boekje, geban-
 nen. VII. 493, 494
Vos (*Paulus*) wordt Lid van den
 Landraad, in 1575. VII. 23
Vosbergen (*Gaspar van*), Baljuw
 van Zierikzee. Zyn looze han-
 del met de Spaanschen. VII. 73,
 99. hy ontvlugt hun. VII. 100.
 zyn gesprek met Oranje over
 den koop van Veere en Vlis-
 singen. VII. 384. hy wordt ge-
 magtigt om met Leicester te
 handelen. VIII. 175. wegens
 zyn bedryf in 't Prinsdom van
 Oranje beschuldigd. X. 426. in
 gezantschap naar Frankryk. XI.

62. naar Duitschland. XI. 178
Posmaer (*Jakob*) bevordert de
 aanstelling van Willem den III.
 te Rotterdam. XIV. 78
Vosse (*Andries de*), Pénfionaris
 van Enkhuizen. XIV. 338
Vossius (*Gerardus Joannes*) wordt
 van 't Regentschap van 't Staa-
 ten-Kollegie verlaaten. X. 388.
 wordt Professor der Historien
 in de doorlugtige Schoole te
 Amsterdam. XI. 89
 Vrede is noodig voor Holland.
 V. 118
 Vrede van Atrecht van 1435.
 III. 512. van Conflans, in 1465.
 IV. 85. van Peronne, in 1468.
 IV. 105. van Frankfort, in 1489.
 IV. 259. van Kameryk, in 1508
 en 1529. IV. 358, 503. van Cres-
 pi, in 1544. V. 272. van Passau,
 in 1552. V. 366. van Chateau
 in Cambresis, in 1558. VI. 34.
 van Vervins, in 1598. VIII.
 499. van Munster, in 1648. XI.
 458. van Londen, in 1654. XII.
 317. Pyreneesche van 1659. XII.
 475. Olivásche van 1660. XII.
 481. Koppenhaagsche, van 't
 zelfde jaar. XII. 482. met Por-
 tugal van 1661. XIII. 16-18.
 met den Bisschop van Munster
 van 1666. XIII. 202. Bredasche
 van 1667. XIII. 265-267. A-
 kensche van 1668. XIII. 329.
 Westmunstersche van 1674.
 XIV. 299. Keulsche van 1674,
 met den Bisschop van Munster
 en den Keurvorst van Keulen.
 XIV. 304, 305. Nieuwmeegsche
 van 1678. XIV. 490 enz. XV. 19.
 met Algiers van 1679. XV. 24.
 Ryswyksche van 1697. XVI.
 406 enz. zie Vierde punt der
 Ryswyksche Vrede. Karlowit-
 sche Vrede van 1699. XVII. 17.
 Travendalsche van 1700. XV.
 43. Utrechtsche van 1713. XVI.
 504 enz. met Algiers, Tunis en
 Tripoli, in 1713. XVIII. 9. van
 Radstad en Baden, in 1714.
 XVIII. 14, 16. met Spanje van
 1714. XVIII. 20. Passarowitsche
 van 1718. XVIII. 172. met Al-
 giers van 1726. XVIII. 391.
 vernieuwd, in 1731. XIX. 65.
 van Weenen van 1738. XIX.
 240. van Breslau van 1742. XIX.
 339. van Abo van 1743. XIX.
 417. van Dresden van 1745.
 XIX. 513. van Aken van 1748.
 XX. 244
 Vredehandeling (heimelyke) van
 1705 en vervolgens. XVII. 289-
 294, 314, 315, 326. zy wordt
 openbaar. XVII. 334 enz.
 Vredehandeling te Aken. XX.
 179. Gevolmagtigden op de-
 zelve. XX. 179. zwaarigheden
 in de handeling. XX. 181. de
 voorafgaande punten tot de
 Vrede worden getekend. XX.
 182. inhoud derzelven. XX. 184.
 geheim punt. XX. 186. ver-
 klaaring der Gevolmagtigden
 van Groot-Britanje en de Staa-
 ten. XX. 187. byzonderheid in
 't stellen der voorafgaande pun-
 ten. XX. 191. vervolg der han-
 delinge. XX. 240. zwaarighe-
 den in het Fransch Ontwerp.
 XX. 242. de Vrede wordt ge-
 tekend. XX. 244. Protesten daar
 tegen. XX. 251. aanmerkingen.
 XX. 258
 Vredehandeling te Breda, in
 1667. XIII. 245. Gevolmagtig-
 den der Staaten. XIII. 245. hun
 last. XIII. 245. handeling over
 't behouden der wederzydsche
 be-

- bezittingen. XIII. 247. over eene duisterheid in't Verbond van 1662. XIII. 249. over de brieven van Schaverhaaling. XIII. 250. over de Engelsche Akte tot voortzetting van den Koophandel. XIII. 251. over de handhaaving der Vrede. XIII. 252. Wapenschorfing voorgeslaagen. XIII. 253. afgeweezen. XIII. 254. handeling tusschen de Zweedschen en Staatschen. XIII. 254. misverstand wegens 't aaneemen van zekeren voorslag. XIII. 255. aanvang der openbaare handelingen. XIII. 257. voortgang derzelven. XIII. 263. de Vrede wordt geslooten. XIII. 265
 Vredehandeling te Breda, in 1746 beslooten. XX. 27. opening derzelve. XX. 47. fremming. XX. 48. gedrag der Engelschen op dezelve. XX. 50. ontwerp van eene algemeene Vrede, aldaar gemaakt. XX. 53. vergeleeken met de Vrede van Aken. XX. 259. verslag van 't gehandelde aldaar. XX. 83. zy wordt afgebroken. XX. 102
 Vredehandeling te Geertruidenberg, in 1710. Voorbereidsels daartoe. XVII. 350. voorslag van Frankryk. XVII. 352. verschil over den zelve. XVII. 355. handeling met de Franschen. XVII. 356-362. raadplegingen daarover in den Haage. XVII. 362-364. nadere voorslag van Frankryk. XVII. 364, 367. handeling over denzelven. XVII. 365-372. zy wordt afgebroken. XVII. 372. de Staaten vordedigen zig deswege. XVII. 372-382
 Vredehandeling met Kromwel. Last der Gemagtigden tot dezelve. XII. 258. uitvoering van den zelve. XII. 261. voorslag der Engelschen. XII. 262. huneifich van vergoeding. XII. 263. de Gemagtigden handelen be- dekt voor elkanderen. XII. 279, 280. nieuwe last aan dezelve. XII. 308. de Engelschen ontwerpen een Verdrag. XII. 310. twist over het zelve. XII. 311. de Staaten bewilligen 'er in onder voorwaarde. XII. 315. de Vrede wordt geslooten. XII. 317. handeling over de uitfluiting van den Prinse van Oranje door Holland alleen. XII. 320-324. zy geschiedt. XII. 324. zy lekt uit. XII. 326. Zie *Uitsluiting*. de Vrede wordt afgekondigd. XII. 330. aanmerkingen op dezelve. XII. 331
 Vredehandeling te Keulen, in 1673. XIV. 242, 244, 253. handeling over eene Wapenschorfing. XIV. 243, 244, 247-252. Instructie voor de Gevolmagtigden. XIV. 252. voorslag der Zweedschen. XIV. 254. Antwoord der Staatschen. XIV. 256. door Zeeland afgekeurd. XIV. 257. nader voorslag der Zweedschen. XIV. 258. de handeling wordt gerekt. XIV. 264. afgebroken. XIV. 301
 Vredehandeling te Munster beschreeven. XI. 397 enz. titels en rang der Gevolmagtigden geregeld. XI. 397. Fredrik Henrik fremt het vertrek der Gevolmagtigden van den Staat. XI. 398, 399. schets van de belangen der handelende Mogendheden, als Spanje. XI. 400. de

Vereenigde Gewesten. XI. 402. de Keizer. XI. 406. Beieren. XI. 408. Saxen. XI. 408. Frankryk. XI. 408. Zweeden. XI. 408. de Paltsgraaf Karel Lodewyk. XI. 409. Hefsen-Kaffel. XI. 409. middelaars op de handeling. XI. 410. voorbereidfels tot dezelve. XI. 411. de Staatfche Gevolmagtigden komen te Munfter. XI. 412. verneemen dat Frankryk en Spanje afzonderlyk handelen. XI. 413. verflag van Pauw en de Knuit. XI. 415-418. handeling over een een Bestand. XI. 419. de Staatfchen verontfchuldigen zig wegens afzonderlyke handeling met de Spaanfche. XI. 419-425. zy komen genoegzaam overeen met dezelve. XI. 444-446. zoeken Frankryk en Spanje te bevredigen. XI. 446. tekenen 't ontwerp der Vrede. XI. 451. de Spaanfchen loopen te rug. XI. 454. de Staatfchen noodzaaken hen te ftaan. XI. 454. de Franschen ftrekken het tekenen der Vrede tuffchen Spanje en de Staaten. XI. 455. 't gefchiedt eindelyk. XI. 457. inhoud van het Verdrag. XI. 458-475. byzondere Verdragen met het Huis van Oranje. XI. 475-478. verfchil wegens dezelve. XI. 488. de Staatfchen doen verflag van 't fluiten der Vrede. XI. 478. misnoegen van 't Fransche Hof. XI. 479, 485. Zeeland en Utrecht weigeren de Vrede te bekragtigen. XI. 457, 483-485, 489. Utrecht laat zig overhaalen. XI. 488, 490. de Vrede wordt afgekondigd. XI. 491, 494. Zeeland neemtze eindelyk aan. XI. 493. fchets van 't gene 'er verder geflooten werdt te Munfter en te Onnabrugge. XI. 495-500

Vredehandeling te Nieuwmegen. Voorbereidfels tot dezelve. XIV. 368, 384. inzigten op de voorwaarden. XIV. 385. verfchil over de Paspooten. XIV. 387. de handeling wordt opgefchort. XIV. 388. voortgezet. XIV. 401, 423. inzigten der oorloogende Mogendheden. XIV. 403-406. handeling der Franschen. XIV. 406-411, 415-418. verfchil over den onzydigen grond buiten Nieuwmegen. XIV. 411. over den titel en rang der Gevolmagtigden. XIV. 413. orde op de openbaare ruff. XIV. 413. onderzoek der Volmagten. XIV. 424. wederzydfche eifchen. XIV. 436-439. de Franschen handelen met de Staatfchen over eene afzonderlyke Vrede. XIV. 460-462. zy rekken de handeling over de algemeene. XIV. 467. hun voorflag van de Voorwaarden der Vrede. XIV. 476. Wapenfchorfing. XIV. 480, 481. de Staatfchen arbeiden tot Vrede. XIV. 482. de Vrede wordt byna hoopeloos. XIV. 482. de hoop tot Vrede herleeft. XIV. 486. betektheid der Franschen. XIV. 487-490. uitflag der handeling. XIV. 490 enz.

Vredehandeling te Peronne, in 1558. VI. 29. te Breda, in 1575. VII. 31-53. te Keulen, in 1579. VII. 277-285, 310-316. met den Aartshertoge Albertus, in 1598 afgeweezen. IX. 11. fchriften voor en tegen de Vredehandeling met Spanje. IX. 178-180. drie gevoelens over dezelve. IX. 239, 251, 283

- Vredehandeling te Ryswyk. Eerste aanleiding tot dezelve. XVI. 255, 272, 300-306, 320, 341-347. men besluit 'er toe. XVI. 344, 345. de handelplaats wordt vastgesteld. XVI. 347. gelegenheid derzelve. XVI. 348. schets van de inzigten en belangen van Frankryk. XVI. 350, 367. van den Keizer en 't Ryk. XVI. 352. van Spanje. XVI. 355. van Groot-Britanje. XVI. 355. van de Staaten. XVI. 357. van Zweeden. XVI. 358. regeling van het uiterlyke der handeling. XVI. 359. Opening der Byeenkomsten. XVI. 360. Eischen der Duitschen. XVI. 362. der Spaanschen. XVI. 364. der Staatschen. XVI. 364. Aanmerkingen op de eischen. XVI. 364. verscheiden Ontwerpen van Vrede. XVI. 381-384, 389. aanmerkingen op dat der Franschen. XVI. 385-390. de Franschen zoeken afzonderlyk te sluiten. XVI. 390. doen een naderen voorslag. XVI. 392-395. de Keizerfchen zoeken het sluiten te doen verwylen. XVI. 401. de Vrede wordt getekend. XVI. 406 enz. 418 enz. *Prottestatiën* tegen dezelve. XVI. 427. Aanmerkingen op dezelve. XVI. 436 enz.
- Vredehandeling met Spanje en de Aartshertogen van den jaare 1608. Wederzydfche Gemagtigden tot dezelve. IX. 320, 321. onderzoek der Volmagten. IX. 321. men handelt eerst van Vrede. IX. 322. de Vryheid der Vereenigde Nederlanden wordt erkend. IX. 323, 325. de titel der Aartshertogen be-
twist. IX. 323. geschillen over den Indischen handel. IX. 326-334, 335, 342. de Staaten zoeken de onderhandelingen af te breeken. IX. 335. de Spaanschen leveren hunne punten over. IX. 337. hunne inzigten op 't stuk van den Godsdienst. IX. 338. punten der Staatschen. IX. 341, 349. verschil over den Koophandel in de Nederlanden. IX. 341, 342. over de grensfcheiding. IX. 344. over de geleigelden, wisseling van Plaatsen en herlevering van goederen. IX. 347. de Spaanschen eischen, voor 't laaft, afstand van de Indische Vaart, en vrye oefening van den Roomfchen Godsdienst. IX. 357. de handeling wordt afgebroken. IX. 359. *Zie Bestand.*
- Vredehandeling met de Spaanschen van 1629. XI. 106. van 1632 en 1633. XI. 158, 167-174. van 1635. XI. 213-216. aanleiding tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 357-362, 395. *Zie Vredehandeling te Munster.*
- Vredehandeling te Utrecht vastgesteld. XVII. 423. Gevolmagtigden tot dezelve. XVII. 427. inzigten en belangen op dezelve, van Frankryk. XVII. 428. van Groot-Britanje. XVII. 430. van de Staaten. XVII. 433. opening der Byeenkomfte. XVII. 440. 't Ontwerp der Franschen wordt verklaard. XVII. 442. misnoegen daarover. XVII. 445. handeling over 't beantwoorden derzelve. XVII. 447. eischen der Keizerfchen. XVII. 448. der Engelschen. XVII.

448. der Portugeefchen. XVII. 14. hem ontweldigd. III. 36. aan Willem den III. verpand. III. 224. den Biffchop van Utrecht wederom afgeftaan. III. 287. twift hierover belegt. III. 305. 308
449. der Pruiiffchen. XVII. Vreemdelingen, met eenige bepaaling, van 't bekleeden van Ampten in Holland uitgeflooten. V. 383, 405, 428. uit de Regeering te weeren. VI. 51, 100
450. der Savooifchen. XVII. 450. der Staatfchen. XVII. 451. Aanmerkingen op alle de eifchen. XVII. 453. misnoegen der Keizerfchen. XVII. 454. de handeling verflaauwt. XVII. 455. de Engelschen dreigen afzonderlyk te zullen fluiten. XVII. 470. wapenfchorfing. XVII. 483, 489. twift over de Barriere der Staaten. XVII. 485. over Doornik. XVII. 487. over de Plaatfen, die Frankryk zou moeten afftaan. XVII. 501. over de Lyft der Regten. XVII. 502. de Vrede wordt geflooten. XVII. 504, 515. afgekondigd. XVII. 515. Protesten tegen 't gehandelde. XVII. 519. besluit van 't verhaal der handeling. XVII. 521. de Vredehandeling tuffchen den Keizer en Frankryk wordt afgebroken. XVIII. 4. hervat. XVIII. 13. Vredehandeling tuffchen Spanje en Savoje. XVIII. 7. tuffchen Spanje en de Staaten. XVIII. 16-22. tuffchen Spanje en Portugal. XVIII. 22
- Vredehandeling te Westmunfter met Karel den II. XIV. 293. de Staaten fchryven hem. XIV. 294. zyn antwoord. XIV. 296. wederantwoord der Staaten. XIV. 297. uitflag der handeling. XIV. 299
- Vredeland (*Henrik*), Lutherfch' Predikant te Woerden, wordt de Stad ontzeid. VII. 333
- Vredenburg ('t Slot) te Utrecht gefigt. IV. 495
- Vremland ('t Slot te) gefigt. II. 398. belegerd. III. 12. aan Gysbrecht van Amftel verpand. III.
- Vreeswyk. Zie Vaart.
- Vroedschappen der Steden, oudtyds, geen bepaald getal. II. 33. wanneer vaste Kollegien geworden. III. 363. in welke Steden, zy zig zelven kiezen mogten, onder den Aartshertoge Philips, en tot hoe lang. IV. 295, 296, 297, 349. fomtyds gedreigd te veranderen. IV. 454. men beedingt, dat zulks, alleen op den gewoonen tyd, gefchiede. V. 418
- Vroezen (*Adriaan*), Vroedschap te Rotterdam, verdagt by 't gemeen. XIV. 77. legt zyn ampt neder. XIV. 78. wordt door de fchutters vastgehouden. XIV. 115. aan zyne Hoogheid gezonden. XIV. 193. wederom in de Regeering gefield. XVII. 135
- Vroone ('t Dorp) heeft Keuren van Willem den II. gehad. II. 401. 't wordt verbrand. III. 107
- Vrooneftein (*Adriaan de Waal van*), tekent het Verbond der Edelen. VI. 126
- Vrouw (sterke) uit Zeeland. III. 205
- Vrouw, in mans gewaad, volgt den kryg. IX. 115
- Vrybergen (*Kornelis van*), Resident te Bruffel. zyne handeling

- ling aldaar. XIV. 127
- Vrybergen (Marinus van)*, der Staaten Gezant aan 't Engelsche Hof. XVII. 121, 279, 381
- Vrybergen (Theodorus van)* neemt Brouwershaven in. XII. 413
- Vrye-Metselaars. Genootschap derzelve in Holland gestoord en verboden. XIX. 167
- VRYEN (LAND VAN DE) treedt in Utrechtsche Unic. VII. 266. verzoent zig gedeeltelyk met Filips den II. VII. 507
- Vrygeleibrieven. Verschil over 't verleenen derzelve tusschen den Admiraal en de Staaten. V. 140, 163, 194
- Vryheid, sterk begeerd van de oude Ingezetenen deezer Landen. I. 444. II. 214, 222, 223. III. 335, 337. IV. 63, 66
- Vrywilligen. welke Krygsknegten de Romeinen hierdoor verstonen. I. 194 *Aant.*
- Vuuren langs de stranden in oorlogstyd. V. 293
- Vyg (Adriaan)*, Overste van Gorinchem, verliest Gunterstein. VI. 424
- W.
- Waal (Frank de)* bevordert de openbaare Preeke. VI. 165
- Waal (Joan de)*, Burgemeester van Haarlem, door Willem den II. in hegtenis genomen. XII. 90. op Loevestein gezet. XII. 92. geslaakt, mids zig onthoudende van de Regeeringe. XII. 109. hersteld in zyne waardigheid. XII. 127, 194
- Waaften.* Zie *Warneton.*
- Waardgelders. aangenomen, in 1587. VIII. 204. in 1596. VIII. 432. in 1617. X. 161, 166, 169. oorzaaken hiervan. X. 161. afgedankt te Utrecht. X. 232. en in Holland. X. 235, 236. honderd vendels beslooten aan te neemen, in Holland, in 1747. XX. 120. afgedankt. XX. 334
- Waayen (Joannes van der)*, Predikant te Middelburg, wordt Zeeland ontzeid. XIV. 449. arbeidt om het goed verstand tusschen de Prinsfen van Oranje en Nassau te herstellen. XV. 424
- Wabbens (Sebastiaan)*, Burgemeester van Appingadam, begunstigt de onderneeming van Graave Lodewyk. VI. 272
- WAGENINGEN bemagtigd door Hertoge Karel van Gelder. IV. 340. belegerd door Filips van Bourgondie. IV. 341. verlaten. IV. 343, 348. neemt vrye hoede van de Franschen, in 1672. XIV. 39. opschudding aldaar. XVII. 246, 300 enz.
- Wageschotten* tot geschenk gegeven. V. 104
- Wagtendonk* bemagtigd door Graave Lodewyk, in 1600. IX. 72. verlooren en herwonnen, in 1603. IX. 157. verlooren, in 1605. IX. 195
- Wakkene-Kapelle (Adolf van Bourgondie, Heer van)*, onderneemt eene landing in Frankryk. VI. 27. krygt bevel om Rammekens te bezetten. VI. 224. en om voor Walcheren te zorgen. VI. 330. wordt kwalyk bejegend te Vliisfingen. VI. 351. sneuvelt voor Middelburg. VI. 440. heeft 's Konings Persoon in de Staaten van Zeeland vertoond. VIII. 457
- WAL-

WALCHEREN. ongeoorloofde Huwelyken aldaar. II. 45. Hemming krygt bewind in dit Eiland. II. 49, ook, meent men, Heriold. II. 59. Eggard is 'er Graaf. II. 53. de Deenen doen 'er eenen inval. II. 53, 58. ook de Vlaamingen. II. 277, 279, 317. III. 99. aanslag der verbonden' Edelen op dit Eiland, mislukt. VI. 172, 223. bekommering aldaar voor eene landing der Watergeuzen. VI. 324

Waldek (George Fredrik, Prins van), wordt Veldmaarschalk. XVI. 11. zyne Krygsbedryven. XVI. 104-109, 148, 149. hy sterft. XVI. 202. zyne bekwaamheid. XVI. 244

Waldek (Prins van) wordt Generaal in Staatfchen dienst, in 1745. XX. 6. in 1747. XX. 64. verlaat dien, en keert naar Duitschland. XX. 107. de Koning van Pruisfen klaagt over hem. XX. 108

Waldenzen in Provence ter dood gebracht. V. 282. in Piemont onderfteund, door de Staaten. XII. 430-432. verdraagen zig met den Hertoge van Savoje. XII. 432. de Staaten fchryven in hun voordeel aan den Hertoge. XIII. 51

Walderfinger (de Kolonel) geftefd, om Oranje te befpieden. VI. 208

Walen (Joan), Advokaat te Dordrecht, om oproerigheid gebannen. XI. 443

WALGER de Fries, Zoon van Graave Gerolf, wordt naar Frankryk gezonden. II. 90. doodt Hertog Everard. II. 95. wordt Graaf van Teifterbant. II. 96. tekent het Bons Verdrag. II. 106

Walpole (Horatio), zyne handeling in den Haage. XVIII. 60

Walraven, Baftaard van Brederode, gevangen en gepynigd. IV. 131. ontfnapt. IV. 134

Walraven van Meurs wordt tot Biffchop van Utrecht verkooren. III. 498. naar Munfter verplaatft. IV. 35

Walffingham (Francois), Geheimfchryver van Koninginne Elizabeth, handelt met Graave Lodewyk. VI. 331

Walstein (Hertog van) of Friedland, zyne Krygsbedryven in Duitschland. XI. 19, 193. hy wordt omgebracht. XI. 194

Walvifchen hier te Lande geftrand, in 1598 en in 1617. IX. 37, 158

Walvifchvangst. beginfels derzelve. X. 67, 159. op- en ondergang der Noordsche Maatschappye. X. 68, 69, 70, 71

Wandaalen, door Stiliko opgehitst, vallen in Gallie. I. 269, 270, 271

Wapenhuis van Septimius Severus, hier te Lande. I. 194

Wapenschorfing, in 1607, met Spanje geflooten, voor agt maanden. IX. 248. nader verklaard. IX. 270. verlengd. IX. 291, 342, 346, 425. ftilzwygende van 1647. XI. 451

Warendorp (Gerrit Harmens), om oproerigheid, te Groningen, onthalsd. XIII. 69

Warfusé (René van Renesse, Graaf van), handelt heimelyk over't verwekken van eenen opftand tegen Filips den IV. XI. 149, 160. zyn bedryf te Luik. XII. 48

- Warmenhuizen*. moeite aldaar met een' Predikant. X. 55
- Warmond* (*Jakob van Duijventoorde, Heer van*), handelt heime-lyk met Oranje, in 1571. VI. 328. wordt Admiraal en raakt slaags met de Spaansche Vloote. VIII. 286. zyn togt naar Spanje. VIII. 439, 476. hyhandelt in Engeland. VIII. 494. slaat Spinola. IX. 178. in 't Lid der Edelen beschreeven. X. 282
- WARNERS.** oude en latere wooningen van dit Volk. I. 313, 314. gevegt in hun Land. I. 316. zy worden door Childbert verdelgd. I. 327
- Warneton* veroverd door de Fran-schen, in 1744. XIX. 454
- Warnsfeld*. Gevegt by dit Dorp. VIII. 136
- WAROMIR**, Legerhoofd der Bat-ten. I. 76
- Warwik* (*Richard, Graaf van*), stoot Eduard den IV. van den Engelschen Troon. IV. 108, 113. kruist op de Hollandsche en Zeeuwsche schepen. IV. 110. wordt verjaagd. IV. 111. sneuvelt. IV. 117
- Warwyk* (*Wybrand van*). zyne ver-richtingen in Oostindie. IX. 300
- Wasda* ('t Woud) aan Graave Dirk geschonken. II. 73. waar men het zoeken moet. II. 74
- Wassenaer* (*Dirk van*). III. 41, 152
- Wassenaer* (*Filips van*). II. 295, 300. helpt Willem den I. in 't bewind van Holland. II. 302
- Wassenaer* (*Filips van*). III. 60, 204
- Wassenaer* (*Filips van*), Burggraaf van Leiden. III. 331. verbindt zig met Utrecht en Amersfoort. III. 437. wordt ontzet van 't Burggraaffschap. III. 442
- Wassenaer* (*Filips van*), *Heer van Voorburg*, wordt Bevelhebber van Hoorn. IV. 218
- Wassenaer* (*Fredrik Henrik, Baron van*), *Heer aër Katswyken*, door zyne Hoogheid naar Rot-terdam gezonden. XX. 132. ge- volmagtigd tot de Vredehan- deling te Aken. XX. 179. tot de verandering der Regeeria- ge in de Hollandsche Steden. XX. 301, 302, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313
- Wassenaer* (*Jakob van*) sneuvelt. III. 17
- Wassenaer* (*Jakob van*), *Heer van Obdam*, in gezantschap naar 't Noorden. X. 48
- Wassenaer* (*Jakob van*), *Heer van Obdam*, wegens Holland, in bezending naar Gelder- land en Overijssel. XII. 130. en naar Zeeland. XII. 188. wordt beschuldigd en verde- digd. XII. 239. wordt gemag- tigd tot het stillen van een op- roer te Enkhuizen. XII. 288. wordt Luitenant-Admiraal. XII. 436. voert 's Lands Vloot voor Dantzig. XII. 438. keert 'er me- de naar 't Vaderland. XII. 439. koopt de Heerlykheid van Was- senaer. XII. 455. geleidt een Esquader naar Portugal. XII. 455. bemagtigt vyftien Suiker- schepen. XII. 466. zeilt naar de Zond tot ontzet van Koppen- hagen. XII. 467. raakt slaags met de Zweedsche Vloote. XII. 468. overwintert in Deenemar- ke. XII. 469. doet de Zweed- sche Vloot wyken van voorKop- penhagen. XII. 478. keert te rug naar 't Vaderland. XII. 480. wordt *Luitenant-Admiraal-Generaal*. XIII. 140. loopt in zee. XIII.

- XIII. 144. sneuvelt. XIII. 145. eenigen zyner Onderbevelhebber worden, wegens pligtverzuim, gestraft. XIII. 147, 148
- Wassenaer (Jakob van), Heer van Obdam*, in 't Lid der Edelen beschreeven. XIII. 227. in buitengewoon gezantschap gezonden naar Frankryk. XIII. 424. in gezantschap naar Engeland. XV. 303. naar Frankryk. XVI. 109. Zie voorts op *Obdam* (*Jakob van Wassenaer, Heer van*)
- Wassenaer (Jakob, Baron van)*, in de Ridderfchap van Holland beschreeven. XVIII. 297
- Wassenaer (Jan en Filips van)* woonen den togt tegen Gend by. IV. 38
- Wassenaer (Jan, Heer van)* door de Gelderschen gevangen. IV. 375. sneuvelt in Friesland. IV. 443, 444
- Wassenaer (Joan Henrik, Heer van Obdam en)* wordt Groot-Zegelbewaarder. XIX. 224. in bezending naar Dordrecht. XIX. 360
- Wassenaer (Karel Lodewyk, Baron van)*, Baljuw van den Haage, stilt een oproer aldaar. XX. 91, 92, 93. zyn voorslag omtrent de Posteryen. XX. 126
- Wassenaer (Unico Willem, Graaf van)* benoemt tot het gezantschap aan den Koning van Frankryk. XIX. 452. zyne handeling aan 't Fransche Hof. XIX. 454, 456 enz. by den Keurvorst van Keulen. XIX. 490. hy keert wederom naar 't Fransche Hof. XX. 21. zyne handeling aldaar. XX. 22-28. en op de Byeenkomsf te Breda. XX. 47 enz. hy wordt, deswege, bedankt. XX.
- Wassenboven (Gilain Zegers van)* woont de openbaare Preeke by. VI. 167. weigert den nieuwen eed. VI. 213
- Wassenboven (Jan Zegers van)* bevordert de tekening van 't Verbond der Edelen. VI. 127. woont de openbaare Preeke by. VI. 167
- Wasteel (Pieter)* wordt Raad nevens den Prinse. VI. 399
- Waterdyk (Dismas van Bergen, Heer van)*, verdedigt Geertruidenberg. VIII. 375
- Watergeuzen*. Derzelve bedryven. VI. 308, 309, 322, 329. ongeregeldeheid onder dezelve. VI. 327. zy verrassen Monnikendam. VI. 329. worden genoodzaakt uit Engeland te vertrekken. VI. 341. neemen den Briele in. VI. 342-344
- Wateringen (Gerard van)* Ridder. III. 31
- Wateringen (Gerard van)* door Willem den V. gedood. III. 292
- WATERLANDERS spannen met de Kennemers en Westfriezen samen, tegen Floris den V. III. 10
- Watervloed van 't jaar 839. II. 58.
- van 't jaar 1170. II. 263. van de jaaren 1286 en 1287. III. 43. van 't jaar 1324. III. 221. van 't jaar 1334. III. 228. van 't jaar 1421. III. 453. van 't jaar 1523. IV. 445. van 't jaar 1530. V. 13. van 't jaar 1532. V. 48. van 1570. VI. 323, 324. in 1624. X. 486. in 1675. XIV. 377. in 1682. XV. 105. in 1686. XV. 335. in 1715. XVIII. 105. in 1717. XVIII. 167. in 1726. XVIII. 396. in 1740 en 1741. XIX. 329. in 1744. XIX. 474. in 1747. XX. 175. in 1751. XX. 383

- Waveren** (*Antoni Oetgens van*), Burgemeester van Amsterdam, afgezonden aan Prins Willem den II. XII. 75. handelt te Lubek. XII. 277
- Waveren** (*Gerard Bors van*), Burgemeester van Amsterdam, ontvangt Willem den III. XV. 145. zyne stoutmoedigheid. XV. 268
- Waveren** (*Kornelis Bors van*), Pensionaris van Amsterdam. XVI. 66, 75, 76, 78, 85, 86, 92
- Webbes** (*Thomas*) doet Buis vatten. VIII. 162
- Wedde** ('t Huis te) gewonnen, in 1568. VI. 272
- Wederdoopers**. Zie Herdoopers.
- Weegschaal** van Karletons Redevoering komt in 't licht. X. 182. wie 'er de Schryver van geweest zy. X. 189, 290
- Weerd** ('t Huis te) gewonnen, door Hohenlo. VII. 242. door de Groningers. XIV. 131
- Weerd** (*Sebald de*), op Ceilon omgebragt. IX. 198
- WEESP**. Tienden aldaar aan de Utrechtse Kerke afgestaan. II. 265. door Bisschop Jan den IV. ingenomen. III. 286. nog eens door Bisschop Arnold. III. 307. door Karel van Gelder. IV. 354. neemt voldoening van den Prins van Oranje, in 1577. VII. 134. de Wet wordt aldaar veranderd. VII. 299
- Weevey** van Wollen-stoffen, van ouds, vermaard in Gallie. I. 206. in Friesland. II. 8
- Weeveyen** wyken uit de Nederlanden, ter gelegenheid der vervolginge onder Alva. VI. 292. 's Prinses voorslag tot herstelling der zelve. XX. 410
- Weezenbeeke** (*Jakob van*) wordt Krygskommiffaris in Holland. VI. 387
- Wegen** der oude Romeinen. I. 152 *Aant.* 191. in Westfriesland, door Floris den V. maakt. III. 45
- Weibmaam** (Luitenant-Generaal van). zyne Krygsbedryven. XVI. 105. en dood. XVI. 166
- Weimar** (*Bernard, Hertog van*). zyne Krygsbedryven in Duitschland. XI. 63, 164, 194, 239, 275. hy sterft. XI. 286
- Wel** (de Schans en 't Slot te) verlooren. VIII. 129, 130
- Welderen** (*Bernard, Graaf van*), in gezantschap naar Engeland. XVIII. 441
- Welland** (*Godard van Tuil van Serooskerke, Heer van*), in bezending naar Friesland en Groningen. XVII. 209
- Welfenes** (*Emmanuel van*), Sekretaris te Rotterdam. XVI. 123
- Welsing** (*Izaak*), Remonstrantsch Predikant, raakt in hegtenis. X. 412. ontkomt. X. 412
- Weltz**, een Engelsche overlooper, door Leicester in dienst gehouden. VIII. 128
- Wena** (Jonkheer *Gerard Storm van*) voert 's Lands Vloot van S. Thomé naar 't Vaderland. IX. 61. sterft op de reize. IX. 61
- Wendeldyk**. overeenkomst wegens het leggen van zeven sluizen in den zelve. II. 360
- Wensen** (*Adriaan*) wordt Lid van den Hooge Raade, in 1582. VII. 451
- Werden** aan de Roer, door Koning Willem, bemagtigd. II. 383
- Wersf** (*Pieter Adriaanszoon van der*),

- der*), Burgemeester van Leiden. zyne rustigheid. VI. 491
- Werke (Joan van de)*, Pensionaris van Amsterdam, en daar na van Middelburg, naar Schotland gezonden. VIII. 294. handelt in Engeland. VIII. 494
- Werving van zestienduizend man voorgellaagen door Willem den III. XV. 139.** verschil hierover onder de Leden van Holland. XV. 141. dit Gewest besluit 'er toe, by meerderheid van stemmen. XV. 177. Gelderland bewilligt 'er in. XV. 209. ook de meerderheid van Zeeland. XV. 210-217. Utrecht insgelyks. XV. 217. Friesland stemtze af. XV. 217. Stad en Lande insgelyks. XV. 218. Overysfel draalt met besluiten. XV. 218. de werving blyft agter. XV. 218. 's Prinzen oogmerk in het dringen op dezelfde, volgens d'Avaux. XV. 422
- WESTERGO.** Zie OOSTERGO.
- Westerveen (Abraham)* schryft tegen de Oostendefche Maatschappy. XVIII. 272
- Westervoort.* Schans en Sluis aldaar gestigt. XIX. 327
- Westervyk (Adolf van)*, Burgemeester van Goes, raakt in moeite. XVI. 203 enz. vonnis ten zynen laste. XVI. 216, 224. hy wordt vervoerd. XVI. 227. herfeld. XVI. 229. XVII. 150
- Westfaling (Adriaan)*, Schout van Dordrecht, wordt gevangen. IV. 195. onthalsd. IV. 198
- Westfingen of Westfriesland* (het Graaffchap) aan de Utrechtsche Kerke gegeven. II. 172, 174
- WESTFRANKRYK**, daarna blootelyk Frankryk genaamd. II. 62
- WESTFRIESLAND**, aloude gesteldheid van het zelve. II. 129, 221. III. 15. wat 'er door verstaan worde. VIII. 59 *Aant.* 321, 322. munt afzonderlyk. VIII. 322, 324
- WESTFRIEZEN**, door Dirk den II. overwonnen. II: 115. door Arnoud beoorloogd. II. 129. door Dirk den III. tot onderwerping gebracht. II. 133. staan op tegen Dirk den VI. II. 220. die hen, over 't ys, overvalt. II. 221. zy verbinden zig met de Kennemers. II. 222. steeken 's Graaven Huizen in brand. II. 223. verdraagen zig. II. 223. vallen in Kennemerland. II. 236. Floris de III. verdraagt zig met hen. II. 240. zy bemagtigen Alkmaar. II. 260, 262. slaan Floris den III. II. 261. vallen in Akerflood. II. 268. worden, door Vrouwe Aleid, geslaagen. II. 276. staan op tegen Koning Willem. II. 400. dooden hem. II. 402. vallen in Amstelland. III. 11. stryden tegen de Hollanders, by Heilo. III. 15. by Schellinkhout. III. 18. onderwerpen zig aan Floris den V. III. 43. daarna aan Jan den I. III. 97, 98, 106, 132. verliezen hunne Voorregten. III. 476. worden 'er in herfeld. IV. 54. verbeurenze andermaal. IV. 285. en verkrygenze wederom. IV. 288
- West-Gotben*, vallen in Italie en Gallie. I. 270, 272. verdraagen zig met de Landen omtrent den Ryn. I. 300
- WESTINDIE.** Beginfels der Vaart derwaards. IX. 151. ontwerp tot de opregting eener Westindifche Maatschappye. IX. 226-

230. verlot hiertoe. X. 306
WESTINDIEN (Spaansche). Staat des handels op dezelve, in 1738. XIX. 247
Westindische Maatschappij opgerecht in 1621. X. 429. zy rust eene Vloot uit naar Brazil. X. 483. verovert deeze kust, grootendeels. XI. 117. stelt 'er orde op de Regeering. XI. 119. zendt 'er nieuwe Vlooten naar toe. XI. 245, 285. verloop haarer zaaken aldaar. XII. 10-13, 381. zy verliest gantsch Brazil. XII. 383. bekomt 'er eenige vergoeding voor. XIII. 17, 379. haar verval en herstelling. XIII. 379-382. vernieuwing van haar oktroi. XVII. 47. XIX. 32. zy verkiest den Prins van Oranje tot Opper-Direkteur. XX. 334. deszelfs Representanten. XX. 334
WESTKAPELLE. Willebrord predikt aldaar. I. 361
Westmunster. Verdrag aldaar gesloten, in 1598. VIII. 502. aanmerkingen over het zelve. VIII. 503
Wetten der Franken, de Salische en Ripuarische. I. 303
Aant. der Friezen. I. 445
Wezel neemt Spaansche bezetting in. IX. 32. wordt door den Kolonel van Dieden by verassing bemagtigd. XI. 99. door Lodewyk den XIV. ingenomen. XIV. 27
Wezele (*Anthony van*), Advokaat-Fiskaal, in schimpfchriften beschuldigd. XX. 218. door de Staaten en den Prins van Oranje beschermd. XX. 218
Wichard, Voogd van Gelder, helpt Bisschop Willem tegen Dirk den IV. II. 166, 167; wordt gevangen. II. 196
Wicquefort (*Abraham van*), Resident van Poolen en Lunenburg, houdt briefwisseling met Howard. XIV. 339. wordt verdagt by Willem den III. XIV. 379. raakt in hegtenis. XIV. 379. beweert dat Holland geen Regtsgebied over hem heeft. XIV. 380. wordt tot een eeuwige gevangenis veroordeeld. XIV. 381. ontkomt uit de hegtenis. XIV. 381. sterft. XIV. 382
Widde of *Wyde Heele*. Mond der Maaze. III. 157
WIERINGEN gebrandschat, door Floris den III. II. 268. Zeeflag omtrent dit Eiland. III. 483. 't wordt, door Jan van Naaldwyk, bemagtigd. IV. 275. 't verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxon. IV. 287. 't wordt door de Gelderschen gebrandschat. IV. 438
Wierts (*Johan*), Raad en Rekenmeester van Willem den III. wordt gemagtigd tot het veranderen der Regeeringe. XIV. 197, 198, 201
Wibert, een Engelsche Monnik, predikt het Evangelie in Friesland. I. 356
Wilbrand, Bisschop van Paderborn, wordt Bisschop van Utrecht. II. 366
Wilde Geuzen verjaagd. VI. 266
Wildt (*Gideon de*) sluit een Verdrag met Salee. XII. 203. kruift in de Middellandsche zee. XII. 455
Wildt (*Hiob de*), Sekretaris der Admiraliteit te Amsterdam, bevordert de uitrusting der schepen tot den overtocht naar Eng-

- geland. XV. 425. komt in Engeland. XVI. 22
- Wilfrid*, Biffchop van Jork. I. 349. wordt afgezet. I. 351. komt in Friesland. I. 352. predikt aldaar. I. 352. reift naar Rome. I. 354. wordt in zyn Bisdom herfteld. I. 354. sterft. I. 354
- Wilhelmus Procurator*. Betigt wegens zyne Kronyk. II. 327 *Aant.*
- Wilkes (Thomas)*, Raadsheer van Staate, wegens Engeland, be- looft Reingoud te doen straffen. VIII. 170. fchryft ten na- deele van de Staaten. VIII. 201. dryft dat de Oppermagt hier by de Gemeente is. VIII. 208
- WILLEBRORD**, een Neder-Saxer van herkomst, predikt het E- vangelie in Friesland. I. 356, 357, 360, 364. wordt, door Pipyn, met eenige goederen, beschon- ken. I. 358. ook naderhand door anderen. I. 372, 378. wordt door Sergius den I. tot Aarts-Biffchop ingewyd. I. 360. komt te Westkapelle. I. 361. ftigt eenige Kerken. I. 362. ves- tigt zynen zetel te Utrecht. I. 371. sterft. I. 378. zyn uiterfte wil. I. 378
- Willekens (Jakob)*. zyn togt naar Brazil. X. 483. XI. 12. hy be- magtigt de Allerheiligen-baai. XI. 12
- Willem de Overwinnaar*, Koning van Engeland, helpt Dirk den V. aan 't Graaffchap van Hol- land. II. 187
- Willem*, Hertog van Gelder, trouwt met de Dogter van Her- toge Albrecht. III. 316. raakt in oorlog met Brabant, over 't bezit der Stad Graave. III. 317. die aan Brabant komt. III. 319
- Willem*, Zoon van *Jan, Hertoge van Gulik*, gefchikt tot opvol- ger van Karel, in 't Hertogdom Gelder. V. 146. volgt zynen Va- der in 't Hertogdom Gulik op. V. 212. maakt een Verbond met François den I. V. 212. be- weert zyn regt op Gelder en Zutfen. V. 233. staat het af aan Karel den V. V. 254, 255. maakt een Verbond van be- fcherming met deezen. V. 261
- WILLEM DE I.**, Zoon van Floris den III., helpt Akre winnen. II. 274. is oneenig met Dirk den VII. II. 276. wordt, door Vrou- we Aleid, geflaagen. II. 278. verzoent zig met den Graave. II. 279. bekomt Friesland. II. 280. verjaagt Henrik de Kraan. II. 281. wordt gevangen. II. 283. ontvlugt. II. 283. trouwt. II. 284. neemt Biffchop Dirk den II. gevangen. II. 289. wordt door de Edelen tot *Graaf* ver- heeven. II. 301. laat Ada naar Texel, en voorts naar Engeland brengen. II. 305. wykt naar Zee- land. II. 313. wordt van daar verjaagd. II. 317. keert der- waards weder. II. 318. komt met een Leger in Holland. II. 319. bemagtigt Asperen. II. 320. verdraagt zig met Biffchop Dirk. II. 321. ook met Graave Lode- wyk. II. 324. wordt in de Ryks Leenen bevestigd. II. 335. vei- bindt zig met Engeland. II. 333. wordt in Vlaanderen gevangen. II. 336. doet een' togt naar En- geland. II. 338. gaat op de Kruis- vaart naar Egipte. II. 340, 342. helpt Damiate bemagtigen. II. 348. sterft. II. 352. Keuren, door hem, aan Middelburg ge-

- geven. II. 352
- WILLEM DE II.** wordt Graaf van Holland, onder Voogdye. II. 376. zyne Voogden helpen Kleef tegen Keulen. II. 377. hy wordt tot *Roomsch-Koning* verkooren. II. 381, 382. hy bemagtigt Werden en Aken. II. 383, 385. wordt Riddergeslaagen en gekroond. II. 386. bejegert Keizerswaard. II. 386. trouwt. II. 387. keert naar Holland. II. 387. raakt in oorlog met Vlaanderen. II. 391. zyne benden slaan de Vlaamingen by Westkapelle. II. 393. hy maakt Vrede met Vlaanderen. II. 396. wordt door den Paus ontbooden, om Keizer gekroond te worden. II. 396. komt te Utrecht in lyfsgevaar. II. 399. stigt het Slot Toorenburg. II. 400. trekt op tegen de Westfriezen. II. 401. sneuvelt, by Hoogtwoude, in 't ys. II. 402. vryheden aan eenige Steden, door hem, verleend. II. 401, 403, 405. gebouwen, door hem gestigt. II. 405. gebedeboek, hem toegeschreeven. II. 406. zyn Lyk gevonden. III. 19
- WILLEM DE III.** komt in 't bewind. III. 150. doet eene landing in Vlaanderen. III. 153. wordt by Veere geslaagen. III. 155. andermaal, in eenen Scheepsstryd in 't Gouwe. III. 160. wint Schoonhoven. III. 166. zeilt van Schiedam tot ontzet van Zierikzee. III. 172. behaalt de overwinning op de Vlaamingen. III. 176. brengt Zeeland tot onderwerping. III. 178. wordt *Graaf van Holland*. III. 181. trouwt. III. 182. be-
- slift een' twist tusschen de Ede-
len en Steden. III. 183. sluit
een Bestand met Vlaanderen.
III. 188. houdt geduurig steek-
spelen. III. 187. handelt met
Engeland. III. 187. beoorloogt
den Graave van Vlaanderen.
III. 189. doet eenen inval in
dit Graaffchap. III. 200. ver-
draagt zig met Graave Lode-
wyk. III. 202. jaagt de Land-
zaaten op veele kosten. III. 204.
beneemt den Kennemerer hun-
ne Voorregten. III. 208. zyn
verschil met Dordrecht. III. 208.
Huwelyken zynere Dogteren,
III. 206, 210, 214. hy wikkelt
zig in den twist tusschen Keizer
Lodewyk en den Paus. III. 216.
verkrygt groot gezag in 't
Stigt. III. 220. pandt Vreeland.
III. 222. zoekt Friesland te be-
magtigen. III. 224. 't gelukt.
III. 226. draagt Zeeland zynen
Zoon Willem op. III. 229. han-
delt met Engeland over een
Verbond tegen Frankryk. III.
230. sterft. III. 232. zyn aanzien
en aart. III. 233. waarom hy *de
Goede* bygenaamd zy. III. 235.
in wat zin, Ryks Stedehouder
genoemd. III. 241
- WILLEM DE IV.** wordt, by 't lee-
ven zyns Vaders, Graaf van Zee-
land. III. 229. daarna, Graaf van
Holland. III. 237. sluit een Ver-
bond met Engeland. III. 237.
neemt deel in den Kryg tusschen
Frankryk en Engeland. III.
239. geeft eene Handvest aan
Amsterdam. III. 250. of hy een'
togt naar Spanje gedaan hebbe.
III. 248. hy trekt naar Pruiffen.
III. 252. belegert Utrecht. III.
257. breekt het beleg op. III.

258. zyn togt tegen de Friezen. III. 258. hy sneuvelt in een gevegt by Staveren. III. 259. zyn Lyk wordt vervoerd. III. 338. hy heeft het splitsen der Leenen in gebruik gebragt. III. 261
WILLEM DE V. komt herwaards. III. 271. raakt in oorlog met den Biffchop van Utrecht. III. 272. krygt de nederlaag. III. 274. Vrouw Margareet draagt hem de Landen op. III. 275. ontzet hem wederom van de Regeering. III. 276. hy doet zig op nieuws inhuldigen. III. 277. raakt in oorlog met zyne Moeder. III. 279. verbindt zig met veele Edelen en Steden. III. 280. overwint zyne Moeder. III. 282. verzoent zig met haar. III. 283. trouwt. III. 282. beoorloogt de Stigtfchen, op nieuws. III. 284. maakt vrede met dezelve. III. 287. bekomt Heusden. III. 288, 290. reift naar Engeland. III. 290. wordt krankzinnig. III. 291, 292, 302. sterft. III. 320
WILLEM DE VI. woont, nog jong, 't beleg van Damme by. III. 315. bewerkt den moord van Aleid van Poelgeest. III. 322. vlugt op 't Slot te Altena. III. 324. wykt naar 's Hertogenbosch, en voorts naar Frankryk. III. 326, 327. verzoent zig met Hertoge Albrecht. III. 330. steekt over naar Friesland, en helpt de Friezen overwinnen. III. 332. bedwingt hen andermaal. III. 339. zyn derde togt derwaards. III. 341. hy fluit een bestand met hen. III. 342. beoorloogt den Heer van Arkel. III. 347. verbindt zig met de

Stad Utrecht. III. 348. belegert Gorinchem. III. 351. fluit een Verdrag met die van Arkel. III. 352. wordt *Graaf*. III. 364. doet een' inval in 't Land van Arkel. III. 371. belegert Hagestein en Everstein. III. 372. fluit een Bestand met Arkel. III. 374. wordt Heer van Arkel. III. 376. raakt met Gelder in oorlog. III. 377. maakt bestand. III. 379. helpt de Luikenaars bedwingen. III. 381. zyn verschil met Brabant. III. 383. hy vereffent den twift tuffchen den Abt en Heer van Egmond. III. 385. hervat den oorlog met Gelder. III. 387. maakt vrede. III. 388. ontdekt een verraad tegen zyne Regeeringe. III. 389. flilt de opfchuddingen te Utrecht. III. 395. Huwelyk zyner Dogter. III. 398. hy trekt naar Engeland. III. 404. naar Frankryk. III. 406. doet zyne Dogter tot zyne Opvolgster aanneemen. III. 408. sterft. III. 411. zyne kinderen. III. 412
Willem, Zoon van Willem den I. wordt Voogd van Willem den II. II. 377
Willem de I., Biffchop van Utrecht, doet Heirvaart tegen Floris den I. beschryven. II. 166. 't Leger wordt geflaagen. II. 168. hy bekomt gunftige Gifbrieven van Henrik den IV. II. 171. trekt naar 't Heilige Land. II. 177. draagt Holland aan Godfrid van Lotharingen op. II. 180. ontzet Alkmaar. II. 181. begint een Slot te Yffelmonde te ftigten. II. 183. yvert tegen Paus Gregoor den VII. II. 184. 185. sterft. II. 185
Wil-

Willem de II., Biffchop van Utrecht, is gebeeten op Floris den V. III. 75. ftookt de Weftfriezen tegen Jan den I. op. III. 97. bemagtigt het Muider Slot. III. 97. zyn ongelukkige togt naar Waterland. III. 108. hy maakt vrede met Jan den I. III. 111. verbreektze wederom. III. 113. valt in de Landen van Amftel en Woerden. III. 151. sneuvelt. III. 152

Willem van Enkevoort, Kardinaal, wordt Biffchop van Utrecht. V. 131. fterft. V. 131

Willem van Croi, Heer van Chievres en Aarfchot, wordt algemeene Landvoogd. IV. 331. bezorgt de opvoeding van Karel den V. IV. 338

Willem van Lalaing, Heer van Binguicourt, wordt Stadhouder van Holland en Zeeland. III. 548. IV. 4. begunftigt de Hoekfchen. IV. 4. wordt afgezet. IV. 9

WILLEM VAN NASSAU, in 't gemeen **WILLEM DE I.**, Zoon van Willem, Graave van Naffau, erfst het Prinsdom Oranje. V. 270. zoekt in 't bezit van het zelve te geraaken. V. 327. trouwt de Erfdogter des Graaven van Buuren. V. 326. wordt, om 't weigeren van 't Haardftedegeld, in regten betrokken. V. 376. bezorgt de verfterking van Charlemont en Philippeville. V. 416. valt in Pikardyc. V. 417. brengt de Keizerlyke kroon naar Duitfchland. V. 436. wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 40. men ontlafst hem van zyn aandeel in 's Konings beden. VI. 12, 25. hy dient in den kryg tegen Frank-

ryk. VI. 14. handelt over de Vrede. VI. 31. treedt in 't bezit van zyn Prinsdom Oranje. VI. 34. trekt, als gyzelaar, naar Frankryk. VI. 35. ontdekt 's Konings toeleg tegen de Keters. VI. 35. zyne Gemaalin, Anna van Buuren, fterft. VI. 39. hy zoekt de Hertogin van Lotharingen tot Landvoogdesfe te bevorderen. VI. 39. wordt *Stadbouder van Holland, Zeeland en Utrecht*. VI. 41. aanzien van zyn geflagt. VI. 43. hy belydt den Roomfch-Katholyken Godsdienst. VI. 44, 74, 105. krygt eene der veertien benden van *Ordonnantien* onder zyn bevel. VI. 45, 57. arbeid tot bevordering van 't vertrek der Spaanfche knegten. VI. 48, 58, 59. loopt by Filips in 't oog. VI. 49. is misnoegd over de opregting der nieuwe Bifdommen. VI. 67. trouwt met Anna van Saxon. VI. 69. verbindt zig met eenigen tegen Granvelle. VI. 69, 86. voorkomt de onderfteuning des Konings van Frankryk tegen de Hugenooten. VI. 74. houdt afzonderlyke byeenkomsten met eenige Grooten. VI. 76. fchryft aan den Koning tegen Granvelle. VI. 78, 84. maakt aanhang, om Granvellg den voet te ligten. VI. 80, 86. blyft uit den Raad van Staate. VI. 82, neemt 'er, op 's Konings bevel, wederom plaats in. VI. 89, 95. zyn toeleg op Vryheid van Godsdienst. VI. 96, 100, 105, 204. hy zoekt eenige luiden in den geheimen Raad te brengen. VI. 97, 101. ftemt voor eene bezending naar Spanje. VI. 103. zyn inzicht hier-

mede. VI. 106. hy is t'onvrede over 's Konings strengheid. VI. 109, 112, 118, 120. maakt zwaarigheid in 't uitvoeren der Plakaaten. VI. 120, 131, 138. of, en hoe ver hy deel hadt aan 't Verbond en aan 't Verzoekschrift der Edelen. VI. 121, 126, 133, 134. hy maakt de Landvoogdes bevreesd voor 't groot getal der Onroomschen. VI. 130. hy verlaat het Hof. VI. 131. houdt eene Byeenkomst te Breda. VI. 132. komt wederom ten Hove. VI. 137. stelt orde op de preeke te Antwerpen. VI. 163, 173. ontvangt vleiende brieven van den Koning. VI. 173. spreekt met de Edelen, te S. Truyen. VI. 175. wordt door de Landvoogdesse beschuldigd by den Koning. VI. 190, 193. straft de Beeldstorming, te Antwerpen. VI. 192. geeft de Brieven van Alava in 't licht. VI. 195. houdt eene Dagvaart, te Dendermonde. VI. 196. men noodigt hem naar Holland. VI. 198. hy weigert een geschenk van de Staaten van dit Gewest. VI. 199. stelt orde op de Preeke te Utrecht. VI. 200. houdt eene Dagvaart der Staaten, te Schoonhoven. VI. 201. sluit een Verding met de Onroomschen, te Amsterdam. VI. 203. te Leiden. VI. 203. schryft over den Staat des Lands. VI. 204. wordt oneenig met Egmond. VI. 208. krygt, in schyn, bevel over eenige nieuw geworven manschap. VI. 208. begint op zyne veiligheid verdagt te zyn. VI. 209. weigert den nieuwen eed. VI. 212. heeft een' aanslag op

Walcheren voor. VI. 223. worde te Antwerpen zwaarlyk gedreigd. VI. 226. begeeft zig ten Lande uit en naar Duitschland. VI. 227, 228. Holland verstriekt hemeenige penningen. VI. 228. hy wordt openlyk ingedaagd. VI. 257. verantwoordt zig, schriftelyk. VI. 259. verzamelt geld en krygsvolk. VI. 266. zyn toeleg. VI. 268. een deel zyns volks wordt geslaagen, by Daalhem. VI. 270. hy zendt Graaf Lodewyk naar Friesland. VI. 271. blyk van zyne verandering van Godsdiensf. VI. 271. vonnis tegen hem. VI. 276. zyn aanslag op Alkmaar en Hoorn. VI. 281. hy geeft reden van 't aanneemen der wapenen. VI. 282. hy komt te velde. VI. 285. bemagtigt eenige Plaatsen, in 't Luxemburgsche. VI. 286. trekt over de Maaze. VI. 287. zoekt Alva, vergeefs, tot slaan uit te lokken. VI. 288. heeft geld gebrek. VI. 289. trekt naar Frankryk. VI. 289. dankt zyn Leger af. VI. 290. keert naar Duitschland. VI. 291. Buis komt hem spreken. VI. 306. hy geeft bestellingen ter zee uit. VI. 308, 321, 322. onderzoek over dewettigheid zyners lastbrieven. VI. 310. hy handelt heimelyk om eenige Steden te winnen. VI. 311, 319. zoekt hulp in 't Duitsche Ryk. VI. 319. zyne schepen te Embden in beslag genomen. VI. 324. ongeregeldheid op zyne Vloote. VI. 327. hy handelt in 't Noorden. VI. 330. en met Frankryk en Engeland. VI. 330, 331. genoeft zig kwalyk aan 't inneemen van den

den Briele. VI. 348. veele Zeeuwfche en Hollandfche Steden vallen hem toe. VI. 350, 353, 355, 363, 364, 366, 367, 380, 381. Gelderland, Overyffel, 't Stigt en Friesland ook voor een gedeelte. VI. 368, 369. hy zendt Aldegonde op eene Dagvaart te Dordrecht. VI. 377. zoekt tot befchermer van alle de Nederlanden aangenomen te worden. VI. 378. ftaate de openbaare oefening van den Roomfchen en Hervormden Godsdienst toe. VI. 379. brengt wederom een Leger op de been. VI. 384. heeft op nieuws geld gebrek. VI. 384. trekt open bemagtigt Roermonde. VI. 385. kan den moedwil van 't krygsvolk, naauwlyks, beteugelen. VI. 385. fteft orde op de Regeering van Holland. VI. 386, 387. trekt wederom over de Maaze. VI. 387. bemagtigt eenige Steden in Brabant. VI. 388. vermoeden van een toeleg op zyn leeven. VI. 389. hy poogt, vergeefs, Bergen te ontzetten. VI. 390. breekt op en dankt zyn Leger af. VI. 390. komt in Holland. VI. 396. woont eene Dagvaart te Haarlem by. VI. 396. regt een nieuw Geregthof op. VI. 397. geeft verfcheiden' Ordonnantien uit. VI. 397. zyn groot gezag. VI. 398. VII. 3, 12, 94. Raad nevens hem gefteft. VI. 398. Gelderland, Friesland en Overyffel vallen hem af. VI. 400. hy verandert de Wet te Haarlem. VI. 412. zendt Lumei af tot ontzet deezer Stad. VI. 415. ook, zyns ondanks, ander volk. VI. 425, 426. 't graauw ver-

brandt zyn beeldtenis te Utrecht. VI. 433. hy neemt Lumei en Entes in hegtenis. VI. 434. Boffu zoekt hem in handen te krygen. VI. 436. men klaagt by hem over Sonois Krygsvolk. VI. 437. hy zendt bezetting naar Alkmaar. VI. 440. zyn ruftig antwoord op de klagten van Sonois. VI. 446. hy neemt Middelburg in, by verdrag. VI. 461. befchenkt Vliiffingen, Veere en Arnemuiden met verfcheiden' Voorregten. VI. 462. zyn toeleg op Antwerpen mislukt. VI. 464. zyne handeling met Engeland en met Frankryk. VI. 466. met de Spaanfchen. VI. 478, 480, 481. hy ftort in eene zwaare ziekte. VI. 486. wordt herfteft. VI. 487. bevordert het ontzet van Leiden. VI. 488. verfteft 'er de Wet. VI. 497. regt 'er eene Hooge School op. VI. 498. bevredigt de Staaten van 't Noorkerkwartier met Sonois. VII. 7, 10. vordert dat men hem van 't bewind ontfla. VII. 11. de Staaten draagen hem de opperfte magt op, geduurende den oorlog. VII. 12, 16, 18, 21, 94. VIII. 109. hy befchuldigt hen. VII. 14. zy voegen hem een' lyfwagt toe. VII. 13. zyn toeleg op Antwerpen mislukt, andermaal. VII. 14. hy zoekt den Landraad te doen affchaffen. VII. 19, 23. handelt met Boffu. VII. 27. waarfchuwt de Staaten tegen de Vredehandeling. VII. 28. handelt met de Spaanfchen. VII. 41. trouwt, voor de derde reize, met Charlotte van Bourbon. VII. 67. begeeft zig naar Walcheren. VII. 69. ziet

Met naar uitheemsche hulp uit. VII. 78, 81. handelt met Engeland. VII. 82, 83. met Frankryk. VII. 87. doet een' wanhoopigen voorflag. VII. 88. scheidt wederom moed. VII. 91. sluit een Verbond van Vereeniging tusschen Holland en Zeeland. VII. 93. vordert zwaare sommen van de Staaten. VII. 13, 96. poogt, vergeefs, Zierikzee te ontzetten. VII. 99. schryft aan de overheerde Nederlanden. VII. 104. ondersteunt Vlaanderen, met Krygsvolk. VII. 107. bevordert de Gendfche Vredehandeling. VII. 109. bedingt, by dezelve, eenige voordeelen. VII. 115, 116. legt toe op 't geheel bemagtigen van Holland, Zeeland en 't Stigt. VII. 119. vermaant de Staaten tegen den handel met Don Jan. VII. 127, 129. zoekt de Spaanschgezinde Steden om te zetten. VII. 132. Muiden en Weesp neemen voldoening van hem. VII. 133, 134. ook Haarlem. VII. 134. hy vermaant Utrecht tot verdrag. VII. 136. 't welk, eerlang, getroffen wordt. VII. 160. Schoonhoven, Nieuwpoort, Thoolen en Goes neemen voldoening van hem. VII. 137, 138. zyne wedde wordt verhoogd. VII. 139. hy weigert te treden in 't verdrag met Don Jan. VII. 144, 148, 149. wordt beschuldigd van een' aanslag op deezen. VII. 145. door beloften van byzondere voordeelen, aangezigt, tot verdrag met hem. VII. 149. hy onderscheidt Don Jans brieven. VII. 154. hy ontzet Antwerpen. VII. 156. komt

in Holland. VII. 159. genegenheid der Gemeente te hemwaards. VII. 159. hy vertrekt naar Utrecht. VII. 159. 't Stigt ontvangt voldoening van hem. VII. 160. hy verrast Breda. VII. 162. de algemeene Staaten nodigen hem naar Brabant. VII. 167, 168. hy vertrekt derwaards. VII. 170. wordt *Ruwaard* van Brabant. VII. 171. verwelkomt den Aartshertog Matthias. VII. 175. Ryhove begeert zyne be-willing om oproer in Gendte verwekken. VII. 177. hy toont zig misnoegd over 't gebeurde aldaar. VII. 179, 180. wordt Ste-dehouder van den Aartshertog. VII. 183. handelt met Am-sterdam. VII. 185, 187, 189. bevordert den kryg tegen Don Jan. VII. 195. bezorgt den Doopsgezinden vryheid van ge-weeten. VII. 211. Dathenus vaart tegen hem uit. VII. 218. zyn voorflag aan Don Jan. VII. 233. hy sluit een Verdrag met die van Gend. VII. 236. wordt, wegens de dood van Boffu, be-schuldigd. VII. 244. mistrouwt de Gendfche Bevrediging. VII. 247. bewerkt de Unie van U-trecht, heimelyk. VII. 248, 249. neemtze aan. VII. 267. poogt Maastricht te ontzetten. VII. 274. woont de Dagvaart te Ant-werpen by. VII. 277, 278. ver-stelt de Wette Gend. VII. 290. loopt aldaar gevaar van geligt te worden. VII. 291. wyft het Stadhouderschap van Vlaande-deren van de hand. VII. 295, 296. doet een ernstig Vertoog aan de algemeene Staaten. VII. 308. ontwerpt een' staat van oor-

oorloge. VII. 309. laft, hem betreffende, op de Keulſche Vredehandeling. VII. 282, 285, 310, 314. zyn toeleg op Maas-tricht. VII. 319. hy komt wederom in Holland. VII. 323. legt toe om Rennenberg te ligen. VII. 324. ſtelt orde op de verzekering van Overyffel. VII. 328. komt te Amsterdam. VII. 329. ban tegen hem uitgesproken, op 's Konings naam. VII. 345. zyn lyfwagt wordt vermeerderd. VII. 348. hy verdedigt zig tegen den ban. VII. 348. wordt Stadhouder van Friesland. VII. 365. bekragtigt den aſtand van de voldoening aan Amsterdam. VII. 371. geeft een Plakaat tegen de Roomſchgezinden uit. VII. 372. koopt het Markgraafſchap van Veere en Vliffingen. VII. 381-386. maakt zig by eenige Vorſten gehaat, door 't afzweeren van Filips den II. VII. 397. een zyn verſpiederer in Spanje ontdekt en geſtraft. VII. 420. hy klaagt over de Staaten. VII. 422. raadpleegingen op de opdragt der hooge Overheid van Holland en Zeeland, aan hem. VII. 425-428, 430-434. zyne heimelyke inzigten op den handel met Anjou. VII. 428. hy ontvangt den eed als hooge Overheid in Holland. VII. 435. in Zeeland en in 't Stigt hapert de opdragt. VII. 436. hy keurt Anjous *Renverſaalen* af. VII. 437. hy wordt door 't hoofd gefchooten. VII. 439. geneeft. VII. 443, 444. verliest zyne derde Gemaa-lin. VII. 444. ontvangt een beoorlyk *Renverſaal* van Anjou. VII. 445. opent hem den ſtaat

des Lands. VII. 447. ſtelt eenen Hoogen Raad in Holland in. VII. 450. loopt gevaar van een' kogel by Gend. VII. 457. aanſlag op zyn leeven. VII. 458. Anjou legt hem laagen. VII. 475, 477, 481. handelt met hem. VII. 482, 483, 485. 't Hertogdom van Brabant wordt den Prinſe aangeboden. VII. 484. zyne gedagten over den tegenwoordigen ſtaat der zaaken. VII. 484. hy legt een twiſt in Friesland by. VII. 494. ſtelt Graaf Willem Lodewyk tot zynen Stedhouder aldaar aan. VII. 495. trouwt met Louiſe van Coligni. VII. 499. wordt ſmaadelyk bejegt te Antwerpen. VII. 500. komt in Zeeland. VII. 500. ſtelt orde op de zaaken der zee. VII. 500, 501. handeling over de opdragt der Graaflykheid van Holland en Zeeland aan hem. VII. 511-518. ontwerp der voorwaarden hierop beraamd. VII. 519 enz. Amsterdam en Gouda vinden 'er zwaarigheid in. VII. 524-528. verſcheiden' aanſlagen tegen den Prinſe. VII. 528. hy geeft raad tot behoudenis van Antwerpen. VIII. 14. laafte toeleg op zyn leeven. VII. 529. hy wordt doorſchooten. VII. 531. beden-kelykheid over zyne laafte woorden. VII. 532 *Aant.* zyne begraaſenis. VII. 536. gedaante, aart, Gemaa-linnen en kinderen. VII. 537. voorzorg der Staaten na zynen dood. VIII. 3. hy heeft grooter gezag gehad dan de Stadhouders na hem.

XV. 271, 275

WILLEM DE II. Prins van Oranje, gebooren, XI. 44. pillegaven

ven hem gefchonken. XI. 44. hy wordt Generaal der Ruiterterye. XI. 117. 't regt tot de opvolging in 't Stadhouderfchap wordt hem opgedraagen. XI. 139. hy trouwt met de Koninklyke Prinseffe van Engeland. XI. 297-301. geeft de eerfte proeven van dapperheid. XI. 337. ontvangt de Franfche Gevolmagtigden tot de Vredehandeling buiten den Haage. XI. 361. neigt tot het voortzetten des oorlogs. XI. 432. wordt Stadhouder, Kapitein en Admiraal - Generaal. XI. 438-443. byzonderheden in zyne lafbrieven, Briele en Voorne betreffende. XI. 441, 442. hy wil te velde. XI. 449. zendt eenig Krygsvolk naar de grenzen. XI. 450. Holland brengt te wege dat het rug ontbooden wordt. XI. 450, 451. hy verzekert zig van de Landen van Overmaaze, op het punt van het tekenen der Vrede. XI. 457. Verdragen, hem en zyn Huis betreffende, te Munster geflooten. XI. 475-478. verschil hierover vereffend. XI. 488, 489. hy begunftigt de zaaken van Karel den I. XII. 9, 10. dringt op 't byftaan van Luik. XII. 49. begeert dat de Staaten zig voor Frankryk en tegen Spanje verklaren. XII. 52. raakt in onlust met Holland en byzonderlyk met Amsterdam. XII. 53. stelt zig tegen Hollands gevoelens over de vermindering van 't Krygsvolk. XII. 62-65, 66, 67, 82. wordt gemagtigd om op de gemeene rust te voorzien. XII. 68. verandert de Wet te Nieuw-

megen. XII. 68. stelt zig aan 't hoofd eener bezending naar de Hollandfche Steden. XII. 70-77. doet 'er verflag van. XII. 77. klaagt over Amsterdam. XII. 77. doet den Vice-Admiraal de Witte in hegtenis neemen. XII. 83. ook zes Afgevaardigden ter Vergaderingen van Holland. XII. 89. poogt Amsterdam, door Krygsvolk, te overrompelen. XII. 92. zyne floornis over 't mislukken van deezen toefeg. XII. 100. hy komt in 't Leger voor Amsterdam. XII. 101. verdraagt zig met de Stad. XII. 104. verdedigt zyne handelwyze. XII. 109, 192. fchryvens der Gewesten aan hem. XII. 112. oordeel van Holland over dit zyn bedryf. XIII. 369. hy vertrekt naar de Veluwe, ter jagt. XII. 113. handelt met Frankryk. XII. 114-118. krygt de kinderpokjes. XII. 118. sterft. XII. 118. verschillende oordeelen over zynen dood. XII. 118-120. zyne afbeelding en uiterfte wil. XII. 120-122, 139. staat des Lands na zyn overlyden.

XII. 125, 126
WILLEM DE III. wordt gebooren. XII. 130. den Staaten aanbevolen. XII. 131, 171. verschil over zyne Voogdyfchap vereffend. XII. 138-144. Holland verfhuift zyne aanftelling tot Stadhouder. XII. 151, 152. Zeeland besluit, in 1652, hem, tot de waardigheden zyns Vaders te voorfchikken. XII. 227. Holland kant zig tegen dit besluit. XII. 227. 's Prinfsen vrienden zoeken zyne bevordering, door 't verwekken van opfchudding. XII. 278, 280, 281. Zeeland be-
 sluft

sluit hem, in 1653, tot Kapitein-Generaal voor te slaan. XII. 298. Holland belet, dat 'er op geraadpleegd wordt. XII. 299. hy bekomt de Ridderorde van den Koufband. XII. 306. Kromwel vordert, dat hy, door Holland, van de waardigheden zyner voorzaaten worde uitgeslooten. XII. 313, 320. 't geschiedt. XII. 324. woeleryen ten zynen behoefte. XII. 396, 398, 405. Zeelands voorslag omtrent zyne opvoeding. XII. 443. hy wordt, door Trigland, in den Godsdienst onderwezen. XII. 444. Holland wil, dat men hem den titel van *Zyne Hoogheid* niet zonder byvoegsel geeve. XII. 444. men werkt om hem te bevorderen. XIII. 34, 36-44, 151. de Akte van zyne uitsluiting wordt vernietigd. XIII. 35. voorslag om hem in gezantschap naar Engeland te zenden. XIII. 166. groep om zyne bevordering. XIII. 176. handeling hierover, in Holland. XIII. 188-190, 192-197. men gaat hem voorby in 't begeeven der hooge krygsampten. XIII. 191. hy komt te Amsterdam en te Rotterdam. XIII. 192. de Staaten van Holland neemen hem aan tot een Kind van Staat. XIII. 197. veranderen zyne hofhouding. XIII. 198. hy bezoekt 's Lands Vloote. XIII. 204. wordt Lid der Hervormde Kerke. XIII. 288. raadpleegingen om hem tot Kapitein-Generaal te bevorderen. XIII. 287 enz. 335, 414, 432-434, 445-453, 480-486. hy wordt eerste Edele van Zeeland. XIII.

337. krygt zitting in den Raad van Staate. XIII. 427. doet een reis naar Engeland. XIII. 434. overleg om hem, of voor zyn leeven, of voor een' enkelen veldtogt, tot Kapitein-Generaal aan te stellen. XIII. 453-456. inzigten van Lodewyk den XIV. op zyne verheffing. XIII. 457-460. hy wordt tot Kapitein-Generaal aangesteld voor den aanstaanden veldtogt. XIII. 486. invloed van den twist over zyne verheffing op de zekerheid van den Staat. XIV. 4. hy bevordert de handeling met Keur-Brandenburg. XIV. 15. trekt met het Leger van den Yffelkant naar Utrecht. XIV. 33, 34. handelt met Karel den II. XIV. 43-46. zoekt vrye hoede van Frankryk te verkrygen. XIV. 60. zyne ontmoeting te Dordrecht. XIV. 73, 74. te Gouda. XIV. 79. hy wordt STAAT-HOUDER ENKAPITEIN-GENERAAL. XIV. 87, 88. schryft tot verontschuldiging der Regenten. XIV. 89. weigert aan 't hoofd eener bezendinge te zyn tot het stillen der beweeginge in de Steden. XIV. 90. verklaart Frankryks eischen voor onaanneemlyk. XIV. 106, 126. de handeling wordt hem aanvertrouwd. XIV. 110. hy schryft naar Rotterdam. XIV. 116. handelt met de Engelschen. XIV. 118, 119. verwerpt hunne eischen. XIV. 125, 126, toont argwaan op de Groot. XIV. 125. schryft aan den Raadpensionaris de Witt. XIV. 139. ontraadt het vervolgen der handdaadigen aan den moord der Witten. XIV. 179. ver-

verfoeit dien moord. XIV. 182. pryft den Raadpensionaris. XIV. 185. wordt gemagtigd tot verandering der Regeeringe. XIV. 191. wil, volgens Burnet, geen *Souverain* van Hollandzyn. XIV. 207. wordt in fchotschriften gefcholden. XIV. 215. beklaagt zig de verandering der Regeeringe. XIV. 219. zyne onderneeming op Naarden en Woerden. XIV. 225, 226. hy trekt voor Charleroi. XIV. 227. zyn laft aan den Graave van Koningsmark. XIV. 230. hy doet Pain & Vin onthalzen. XIV. 237. verklaart zig tegen eene Wapenfchorfing. XIV. 247. veroverert Naarden. XIV. 272. en Bon. XIV. 278. zyne waardigheden worden erfelyk verklaard in zyne mannelyke nakomelingschap. XIV. 312. hy wordt van eene fchuld van twee millioenen ontheeven. XIV. 317. tot trouwen geraaden. XIV. 316, 343. de Ooftindifche Maatschappy legt hem een drie-endertigfte haarer uitdeelingen toe. XIV. 317. zyn gevoelen over de hereeniging der overheerde Gewesten. XIV. 319. hy regelt de Regeering, in 't Stigt. XIV. 327. in Gelderland. XIV. 329, 358. in Overyffel. XIV. 329, 360. hy verliest den Slag van Senef. XIV. 330, 334. wint Graavè. XIV. 333. en Huy. XIV. 334. vertrouwen der Bondgenooten op hem. XIV. 340. hy is verdagt in Engeland. XIV. 341, 379. de Souverainiteit van Gelderland wordt hem aangeboden. XIV. 345. hy raadpleegt

'er op met de andere Gewesten. XIV. 347. verklaart zig onverschillig. XIV. 352. wyft de aanbieding van de hand. XIV. 358. fchryft ernftig aan die van Zeeland. XIV. 361. Temples oordeel over dit werk. XIV. 366. de Staaten verbieden te zeggen of te fchryven dat de Prins naar de Souverainiteit staat. XIV. 366. hy krygt de Kinderpokjes. XIV. 370. veroverert Binch. XIV. 372. belegert Maastricht vergeefs. XIV. 396, 397, 398, 418. de Franschen zoeken hem, door aanbiedingen van byzondere voordeelen, te doen neigen tot vrede. XIV. 411. zyn ontwerp van dezelve. XIV. 344, 415, 416, 434. hy wordt in blaauwboekjes befchimpt. XIV. 419. handelt met de Franschen te Nieuwmegen. XIV. 420. fpreekt met Temple. XIV. 421, 422, 425, 433. raakt slaags met de Franschen, by Mont-Kassel. XIV. 440. belegert Charleroi, vergeefs. XIV. 441. beflift de onluften te Middelburg, over 't beroepen van den Predikant Momina. XIV. 447-451. verfehilt met Staden en Lande op 't ftuk der Patenten. XIV. 453. handhaaft zyn gezag over 't beftellen der Wet te Deventer. XIV. 457. maakt een Reglement op de Regeering in Friesland. XIV. 458. doet een' keer naar Engeland. XIV. 464. trouwt met *Maria*, Dogter des Hertogs van Jork. XIV. 465, 466. argwaan over zyn Huwelyk. XIV. 468. hy komt met Karel den II. overeen, wegens een ontwerp van

vre-

vrede. XIV. 467. trekt te velde, in 1678. XIV. 485. raakt slaags by S. Denys op den vierden dag na 't sluiten der Vrede. XIV. 493. zyne eifchenten laste van Spanje. XV. 6 enz. hy dankt eenig volk, ter betaaling van Friesland en Stad en Lande staande, af. XV. 25. verschil hierover. XV. 25. hy beslist den twist over't bewaaren der sleutelen te Deventer. XV. 35. dringt op 't versterken van Naarden. XV. 36. zyne Heerlykheden in 't Luxemburgsche worden verbeurd verklaard. XV. 58. zyne handeling in Duitschland. XV. 59. in Engeland. XV. 60, 81. voorslag om hem tot Regent aldaar aan te stellen. XV. 80. hy verklaart tot vrede met Frankryk te neigen. XV. 86, 92, 201. d'Avaux zoekt hem te winnen. XV. 98. men dreigt zyn Prinsdom Oranje, in Frankryk, verbeurd te zullen verklaren. XV. 99. 't geschiedt. XV. 100. hy dringt op 't ondersteunen der Spaanschen. XV. 131. slaat eene werving van zestienduizend man voor. XV. 139. raakt hierover in geschil met Amsterdam. XV. 143. stelt zig aan 't hoofd eener bezendinge derwaards. XV. 145. vertrekt misnoegd uit de Stad. XV. 147. verklaart zig heviglyk tegen dezelve. XV. 159. brengt een onderschepten Brief van d'Avaux in de Vergadering van Holland. XV. 179. doet Hooft en Hop uit de Vergadering gaan. XV. 181. verwydering tusschen hem en Amsterdam.

XV. 194. zyne kleinagting voor de andere Steden. XV. 196. zyn gesprek met den Brandenburgschen Gezant. XV. 200, 205. hy dringt op bewilliging in de werving. XV. 210. doet 'er in Zeeland toe besluiten. XV. 214-216. handeling over zyne belangen verschooven. XV. 236, 243. hy wordt in het regt tot het Graaffchap Lingen bevestigd. XV. 244. handelt met Monmouth. XV. 252. beslist de onlusten te Gorinchem. XV. 256. maakt verandering in de Vroedschap te Utrecht. XV. 258. raakt met Dordrecht in geschil over de Nominatie der goede Luiden van Agten. XV. 259-279. en met Leiden, over de Nominatie van Schepenen. XV. 279-282. brengt te wege dat 'er geene troepen worden afgedankt. XV. 283. verdedigt zyn gedrag omtrent Frankryk. XV. 299. van Beuringen verklaart zig tegen 't verminderen van zyn gezag. XV. 299. zyn Prinsdom wordt verbeurd verklaard. XV. 317. hy spreekt met Burnet. XV. 339. toeleg om hem te ligten. XV. 340. zyn aart, volgens Burnet. XV. 342. zyn begrip van eene vrye Regeering. XV. 344. Koning Jakob zoekt hem te winnen. XV. 347. geheime handeling in Engeland ten zynen behoeve. XV. 352, 354. Albanyville spreekt met hem uit naam van Koning Jakob. XV. 354, 372. hy wordt door Dykvelt verdedigd. XV. 357. Fagel verklaart 's Prinzen gevoelen over de geschillen in Engeland.

XV. 361. hy brengt het Engelsch en Schotfch Krygsvolk op een nieuwen voet. XV. 394. toeleg op zyn leeven. XV. 395. de Engelschen zoeken hem aan om hulp. XV. 397, 411, 412, 437. hoe hy de geboorte van den zogenaamden Prins van Walles aanmerkt. XV. 411. hy besluit heimelyk tot den overtocht naar Engeland. XV. 413. krygt gelegenheid om zig daartoe, onder een ander voorwendfel, te bereiden. XV. 413, 420. verzoent zig met Amfterdam. XV. 422. 't goed verftand, tuffchen hem en Prins Henrik Kafimir, wordt herfteld. XV. 423. hy handelt heimelyk met Amfterdam. XV. 424, 425, 435. zwaarigheden in den togt. XV. 431. de Prins beweegt de Staaten om troepen te verzamelen. XV. 433. hy handelt in Duitfchland. XV. 434. zyn toeleg wordt openbaar. XV. 437. de Staaten befluiten, hem te onderfteunen. XV. 440, 451, 466, 468. Koning Jakob befchuldigt hem. XV. 442, 461. veele Engelschen verzoeken hem over te komen. XV. 452. hy raadpleegt op de landing. XV. 454. geeft in 't openbaar reden zynener onderneeminge. XV. 456, 465. neemt affcheid. XV. 473. gaat fcheep. XV. 474. keert terug. XV. 475. loopt andermaal uit. XV. 476. landt in Torbaai. XV. 479. handelt met Koning Jakob. XV. 483. komt te Londen. XV. 484. befchryft een *Conventie*. XV. 488. verklaart zig op 't ftuk der Regeeringe. XV. 498. men draagt hem en zyne Gemaalin de Kroon op.

XV. 502 enz. hy behoudt zyne ampten in den Vereenigden Staat. XV. 508. XVI. 20. maakt den Staaten zyne komft tot de Kroon bekend. XVI. 19. hun buitengewoon Gezantschap aan hem. XVI. 20. hy ontdekt de veranderlykheid der Engelschen. XVI. 22. erkent zig verplicht aan de Staaten. XVI. 25. verklaart Lodewyk den XIV. den oorlog. XVI. 30. zyn oogmerk in het dringen op onderftand van de Staaten. XVI. 33. hy wil, al wat op Frankryk vaart, doen neemen. XVI. 36, 44. fluit ten dien einde eene overeenkomst met de Staaten. XVI. 37. en een aanvallend en verweierend Verbond. XVI. 38. wil hun geen voordeel in den Koophandel toeftaan. XVI. 41. treedt in 't *Groot-Verbond*. XVI. 46. zyne Krygsbedryven in Ierland. XVI. 47, 113-117. zyn verffchil met Amfterdam, over 't zenden der *Nominatie* van Schepenen naar Engeland. XVI. 51-56, 68, 69. en over het toelaaten van den Graave van Portland onder de Edelen van Holland. XVI. 66-68. hy komt in Holland. XVI. 137. loopt gevaar in 't landen op de Maaze. XVI. 138. zyne aanspraak aan de Staaten. XVI. 139. en aan de Bondgenooten. XVI. 140. hy woont den veldtocht by. XVI. 145, 146, 148, 149. keert naar Engeland. XVI. 150. flaat den Keurvorft van Beieren voor tot Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XVI. 162. keert wederom herwaards. XVI. 168. trekt te velde. XVI. 177, 183. aanflag op zyn leeven, ontdekt

en gestraft. XVI. 186-193. hy werkt aan de Vrede met den Turk. XVI. 196. maakt merkelyke verandering in de Regeering te Goes. XVI. 206 enz. verzagt de vonnissen, tegen eenige Regenten geveld. XVI. 224. zyne gedagten over 't vonnis van Burgemeester Halewyn. XVI. 237. hy komt in Holland. XVI. 241. woont den slag van Landen by. XVI. 243. wyft den Franschen voorslag tot Vrede van de hand. XVI. 257. komt wederom herwaards. XVI. 260. woont den veldtocht by. XVI. 266. sluit een Verdrag met Brunswyk-Wolfembuttel. XVI. 271. komt, op nieuws, herwaards. XVI. 278. belegert en verovert Namen. XVI. 282 enz. keert naar Engeland. XVI. 295. maakt zynen uitersten wil. XVI. 300. famenzweering tegen zyn leeven. XVI. 315. hy woont den veldtocht in de Nederlanden by. XVI. 318. keert naar Engeland. XVI. 335. oordeelt dat men, onder bemiddeling van Zweeden, behoort te handelen van vrede. XVI. 343. zyn belang by de handeling. XVI. 355. hy komt in Holland. XVI. 367. handelt over de vernieuwing van het Groot-Verbond. XVI. 425. keert naar Engeland. XVI. 435. komt weder in Holland. XVII. 6. doet eenige opening tot een Verdrag van Verdeeling der Spaansche Heerschappye. XVII. 8. sluit het eerste. XVII. 11. het tweede. XVII. 29. doet een keer naar Duitschland. XVII. 17. komt in Holland te rug. XVII. 20. keert naar Engeland. XVII. 21. sluit met Zwee-

den en de Staaten. XVII. 42. doet wederom een keer herwaards. XVII. 46, 47, 100. neigt tot oorlog. XVII. 73. sluit met Deenemarke en de Staaten. XVII. 91. met den Keizer en de Staaten. XVII. 93, 95. met Pruiffen en de Staaten. XVII. 96. hy zoekt den Prins Joan Willem Friso tot Stadhouder na hem te doen verkiezen. XVII. 104. zyne ziekte en dood. XVII. 103-108. zyne afbeelding en schets zynere Regeeringe. XVII. 108-118

WILLEM KAREL HENRIK FRISO, Prins van Oranje en Nassau, wordt gebooren. XVII. 407. bekomt een lyspensioen. XVII. 407. wordt Stadhouder van Groningen. XVIII. 195. van Drente. XVIII. 243. en van Gelderland. XVIII. 252. aanmerkingen over de laatstgemelde aanstelling. XVIII. 255. hy treedt in 't bezit van 't Stadhouderfchap van Gelderland en Groningen. XVIII. 509. doet eed als Erfstadhouders van Friesland. XIX. 70. woont het Veldleger omtrent Breda by, in 1732. XIX. 80. sluit een Verdrag met den Koning van Pruiffen, over de nalaatenschap van Koning Willem den III. XIX. 93 enz. protesteert tegen de vernietiging van 't Markgraafschap van Veere. XIX. 121. handelt met de Staaten van Zeeland desaangaande, vergeefs. XIX. 131 enz. trouwt met de Kroon-Prinsesse van Groot-Britanje. XIX. 161. keert herwaards. XIX. 162. in den Haage, wordt openlyk voor hem en de Prinsesse gebeden. XIX. 167. voorslag om hem tot Ge-

neraal van 't Voetvolk aan te stellen. XIX. 208. hy wordt ingehuldigd als Heer van Breda. XIX. 231. tot Luitenant-Generaal van 't Voetvolk verkooren. XIX. 356. weigert dit ampt te aanvaarden. XIX. 357. onthaalt 's Lands Krygsvolk in Duitfchland. XIX. 420. vier Geweften dringen op zyne bevordering tot Generaal. XIX. 428. XX. 63. hy doet zig onderregten van de gelegenheid van Staatfch Vlaanderen. XX. 63. aanleiding tot zyne verheffing. XX. 66. hy wordt te Veere tot Stadhouder uitgeroepen. XX. 71. in andere Steden van Zeeland. XX. 72, 73, 75. Staatswyze aldaar aangefield. XX. 78. ook te Rotterdam. voor Stadhouder van Holland. XX. 85. in andere Steden. XX. 86, 87, 88. en Staatswyze. XX. 93. zyn aanmerkelyk fchryven aan den Graave van Bentink. XX. 94. hy komt te Amsterdam. XX. 94. in den Haage. XX. 95. wordt Kapitein- en Admiraal-Generaal der Unie. XX. 95. Stadhouder van Utrecht en Overyffel. XX. 96. neemt zitting in de hooge Kollegien. XX. 96, 97. komt in Zeeland. XX. 98. wordt in 't Markgraafffchap van Veere en Vliffingen herfeld. XX. 99. maakt in Zeeland eenige verandering in de Regeering. XX. 100. keert naar den Haage. XX. 101. bekomt verfcheiden waardigheden in Holland. XX. 101. orde om openlyk voor hem te bidden. XX. 102. voorflag om het Stadhouderfchap in zyne mannelyke en vrouwelyke nakomelin-

gen erfelyk te verklaaren. XX. 121. men verzekert, dat hy geen *Graaf van Holland* wil zyn. XX. 124. Posteryen aan hem, en door hem aan 't Land opgedraagen. XX. 126. hy vernietigt eene afgeperfte afkondiging te Rotterdam. XX. 132. besluit der Staaten van Holland op het Erfstadhouderschap. XX. 147. der andere Geweften. XX. 151, 199, 204. hy bevordert het opbrengen eener milde Gifte, hier te Lande. XX. 159. neigt tot vrede. XX. 180, 260. trekt naar 't Leger. XX. 188. keert te rug. XX. 188. veroordeelt eene aanspraak, op zynen naam verspreid. XX. 189. houdt zynen eerftgebooren Zoon ten doop. XX. 193. wordt gemagtigd om de Regeering in Friesland te herftellen. XX. 201. men zoekt hem, ook in Groningen, meer gezags te doen opdraagen. XX. 204. hy trekt de bezetting uit Groningen. XX. 205. wordt *Rektor magnificentissimus* der Hooge Schoole aldaar. XX. 207. zendt Gemagtigden naar Haarlem. XX. 211. flaat de afffchaffing der Pagten voor. XX. 228. en een middel, by voorraad, in de plaats. XX. 230. doet aan een ontwerp van een Hoofdgeld arbeiden. XX. 234. flaat het, nevens een ontwerp om de verpagte middelen te *collekteeren*, den Staaten voor. XX. 236. dringt op herffelling omtrent de Ampten en op affland der Posteryen. XX. 266. wordt gemagtigd om de ruft in Amsterdam te herftellen. XX. 283. komt aldaar. XX. 287. verleent den Koopluiden gehoor.

hoor. XX. 290. maakt groote verandering in de Regeering der Stad. XX. 290, 291. en in den Krygsraad. XX. 295, 297. vertrekt uit Amsterdam. XX. 298. verandert, in alle de Hollandfche Steden, behalve te Dordrecht, de Regeering door Gemagtigden. XX. 300, 301, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313. ook in Gelderland en Overysfel. XX. 315, 378. in Friesland. XX. 317. in Stad en Lande. XX. 319 enz. het Graaffchap Kulenburg wordt hem opgedraagen. XX. 315. hy wordt Erfstadhouder der Generaliteits-Landen. XX. 332. en Opper-Directeur der Oost- en Westindifche Maatfchappyen. XX. 332 enz. maakt hier en daar nog eenige verandering in de Regeering. XX. 356, 359, 378. doet zig tot Markgraaf van Veere en Vliffingen inhuldigen. XX. 384. doet een voorflag tot herftelling der Fabrieken. XX. 410. en des Koophandels. XX. 411. pryst een bepaalde *Porto Franco* of vrye haven aan. XX. 420. wordt onpaffelyk. XX. 447. gebruikt de wateren te Aken. XX. 447. keert van daar te rug. XX. 448. de ziekte verheft zig. XX. 448. de Prins sterft. XX. 448. zyn lyk wordt op een praalbed gelegd en plegtiglyk ter aarde befteld. XX. 450. zyne afbeelding.

XX. 452

WILLEM, Graaf van Buuren en daarna Prins van Oranje enz. wordt gebooren. XX. 192. gedoopt. XX. 193. Pillegiften hem vereerd. XX. 193. hy wordt

Erfstadhouder, onder de Voogdyfchapyner Vrouwe Moeder.

XX. 449

WILLEM, Graaf van Naffau, bemagtigt twee Schanfen. XI. 153. wint Orfoi. XI. 159. veroverft Filippine. XI. 176. verlaat de poft te Kallo. XI. 271. sterft. XI. 306. zyn geflagt aangeweezen.

XI. 306 *Aant.*

WILLEM FREDRIK, Graaf van Naffau, wordt Stadhouder van Friesland. XI. 293, 294. staat, vergeefs, naar het Stadhouderfchap van Groningen en Drenthe. XI. 293, 295. misnoegen tuffchen Fredrik Henrik en hem. XI. 296. hy wint de Moerfpuifchans. XI. 394. heeft het beleid van den aanflag op Amsterdam, in 1650. XII. 94, 196. komt digt onder de Stad. XII. 98. bezending aan hem van wege de Wethouderfchap. XII. 98. hy trekt af met het Krygsvolk. XII. 107. wordt Stadhouder van Groningen en de Ommelanden. XII. 131. trouwt met eene Prinseffe van Oranje. XII. 131. raadt Friesland tot het benoemen van een Gevolmagtigde op de handeling met Kromwel. XII. 257. komt op Texel. XII. 291, 292. maakt zig verdagt. XII. 292. voert bevel over een klein Legertje der Staaten. XII. 391. arbeitet tot bylegging der gefchillen in Overysfel. XII. 405, 409. staat naar 't Veldmaarschalksamt. XII. 414, 417, 422. laat 'er van af. XII. 428. brengt Krygsvolk in Groningen. XIII. 67. legt de gereezen gefchillen by. XIII. 69. herwint de Eilerfchans. XIII. 95, 96. sterft.

- sterft ongelukkiglyk. XIII. 97. zyne Weduwe keert naar Duitschland. XV. 35
- WILLEM LODEWYK**, Graaf van Nassau, helpt Groningen en Koeverden belegeren, in 1580. VII. 337. wordt gekwetst. VII. 341. helpt Lochem ontzetten. VII. 465. wordt Stadhouder van Friesland. VII. 495. VIII. 11. wint twee Schansen. VIII. 73. zyn toeleg op Groningen mislukt. VIII. 76. hy neemt Lastbrief van Leicester. VIII. 120, 157. wordt, door Taffis, afge• sneeden van de zynen. VIII. 123. slaat de brandschatting der Ommelanden af. VIII. 123. stemt voor de opdracht der Heerschappye aan Engeland, mids 't eenpaariglyk geschiede. VIII. 212, 213. zyne Krygsbedryven in Friesland. VIII. 312. hy benaauwt Groningen. VIII. 349. komt voor Nieuwmegen. VIII. 359. wordt voor Koeverden gekwetst. VIII. 368. ontzet de Vesting. VIII. 385. wordt Stadhouder van Groningen. VIII. 390, 391. ondesteunt Embden met volk. IX. 21. herwint Deutchem. IX. 51. brengt Krygsvolk in Groningen. IX. 96. legt den twist in Friesland by. IX. 100. werpt wederom volk in de Voorstad van Embden. IX. 124. wordt gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321. Henrik de IV. zoekt hem te winnen door geschenken. IX. 368. hy draagt zorg voor de behoudenis der ruste in Leeuwaarden. X. 25. raadt de Conferentie te Delft aan. X. 59. stelt orde op 't bestellen van de
- Wet te Leeuwaarden. X. 90. en verandert 'er de Regeering. X. 91. hy gaat in de Kloosterkerk. X. 152. sterft. X. 407
- Willem van Tjffelstein* stelt. zig tegen Willem den VI. III. 390. helpt Yffelstein verrassen. III. 415
- Willem Eggert* wordt Rentmeester van Holland en Heer van Purmerende. III. 327. helpt de S. Katharynen-Kerk te Amsterdam stigten. III. 327
- Willem Bastiaansz.* Zie *Schepers.*
- Willem Beukelszoon* van Biervliet vindt het kaaken en zouten van den Haring. III. 499
- WILLEMSTAD.** Toeleg om deezee aan Parma te leveren. VIII. 271
- Williams (Jakob)* om oproerigheid te Gouda, ter dood gebracht. VIII. 261
- Willoughby (Peregrin Barty, Baron van)*, slaat een Spaansch geleide. VIII. 128. krygt het Opperbevel over de Engelsche hulptroepen. VIII. 263. zyn bedryf te Geertruidenberg. VIII. 277. hy verdedigt Bergen op Zoom. VIII. 290. slaat eenige Heeren Ridder. VIII. 291. keurt der Staaten handelingen goed. VIII. 313
- Wilten* vallen in deezee Landen. I. 273, 274
- WILTENBURG**, oude naam van Utrecht. I. 290
- Wilzen*, door Karel den Grooten, overwonnen. I. 430
- Wimes (James)*, om een voorgenomen verraad te Veere, ont-halsd. VIII. 453
- Wimmentum (Amelius van Boekhorst, Heer van)*, ontdekt den
- V 5 Staa-

- Staatcn van Holland een geheim Verdrag, wegens Antwerpen. XI. 427. besluit met vyf Gewesten tot het bekragtigen der Munstersche Vrede. XI. 490
- Wimmonium (Nikolaas van Boekhorst, Heer van)*, in 't Lid der Edelen beschreeven, in 1618. X. 282
- Winfrid*. Zie *Bonifacius*.
- Wingfield (Jobn)*, Bevelhebber van Geertruidenberg; weigert de Plaats aan Maurits op te geeven. VIII. 280
- Winkel* verbrand door Floris den III. II. 268
- Winkelmade*. Slag aldaar, tusschen Graave Arnoud en de Westfriezen. II. 130
- Winschooter - Schans* herwonnen. XIV. 131
- Winter (streng) des jaars 1740. XIX. 273
- Winwood (Rudolf)*, Engelsche Gezant in den Haage. IX. 156, 275, 344. pryft den Raade van Staate het Bestand aan. IX. 408. raakt in hevig geschil met Prinsse Maurits. IX. 408
- Wirtz (Paulus)* wykt voor de Franschen. XIV. 33. sterft. XIV. 395
- Wisskerk (Jonkheer Gillis van)*, verdagt van een' toelig op Zuidbeveland. XI. 67
- Wissel (Jan van der)*, Dienaar van den Raadpensionaris de Witt, verzelt zynen Meester naar de Voorpoorte. XIV. 159, 166
- Wisselbank te Amsterdam. Oktroi aan dezelve. XIII. 437
- Wit (Gysbrecht de)* handelt in Portugal. XII. 455
- Witb (Andries de)*, Pensionaris van Dordrecht. Inhoud van zyn Verbaal, wegens de beschryving van Sommelsdyk en Marquette; in 't Lid der Edelen. X. 333-339
- WITIKIND*, Hertog der Saxers, vermaagschapt zig met de Deenen. I. 422. hitft de Saxers op tegen de Franken. I. 424, 426. laat zig doopen. I. 430
- Witlam*, Koopstad aan de Maaze. I. 274. II. 7
- Witsen (Nikolaas)*, Burgemeester van Amsterdam. XV. 425. zyne *Aantekeningen*. XV. 425. hy krygt kennis van de onderneeming op Engeland. XV. 426. spreekt met den Prins. XV. 426, 428, 429. met Dykveeld. XV. 427. zyne bekommring. XV. 426, 428. hy spreekt met Fagel. XV. 430. zyne gedagten over den togt naar Engeland. XV. 440. hy wordt derwaards afgevaardigd. XVI. 20. waarom hy verkooren werdt. XVI. 21. zyn gesprek met Willem den III. XVI. 22. zyn yver voor de eer van den Staat. XVI. 27. hy wordt buitengewoon Ambassadeur. XVI. 31. bewilligt met moeite in 't gene met Groot-Britanje geslooten werdt. XVI. 33, 36, 38. keert naar huis. XVI. 44. weigert *Baron* te worden. XVI. 45. spreekt met Portland en Heinsius tot bemiddeling. XVI. 93. keurt zekere Vredepunten goed. XVII. 290
- Witfius (Hermannus)*, Professor en Predikant te Utrecht. zyn bedryf in Engeland. XV. 303
- Witt (Jakob de)*, Oud-Burgemeester van Dordrecht, handelt in 't Noorden. XI. 382-389.

1789. wordt door Willem den II. in hegtenis genomen. XII. 90. op Loevestein gezet. XII. 92. geslaakt, mids zig onthoudende van de Regeeringe. XII. 109. herfeld in zyne waardigheid. XII. 127, 194. handelt te Lubek. XII. 277. wordt in den Haage aangerand. XII. 284, 285. legt zyn ampt van Rekenmeester neder. XIV. 186. sterft.

XIV. 187

Witt (Joan de), Pensionaris van Dordrecht, wegens Holland afgezonden, om Zeeland van zeker besluit op het Stadhouderschap af te maanen. XII. 188, 227. zyn moed in 't uitvoeren van deezen last. XII. 228. hy wordt Raadpensionaris van Holland. XII. 231. wat men van hem zeide. XII. 232. hy krygt berigt van Englands gezindheid tot vrede. XII. 251, 252. zyn voorflag ter Vergadering van Holland. XII. 253. hy handelt afzonderlyk met Beverningk en Nieuwpoort, in Engeland. XII. 279, 280. 't gemeen scheldt hem. XII. 284. hy stelt de Akte van Uitsluiting des Prinsen van Oranje op. XII. 324. men beschuldigt hem, dat hy Kromwel het vorderen derzelve aan de hand gegeven heeft. XII. 334. hy beweert dat Luiden van Regeeringe, in Holland, niet dan voor Hollandfche Regters te regt moeten staan. XII. 383. zyn oordeel over een Verbond met Brandenburg. XII. 390. hy trouwt. XII. 394. wordt beschuldigd van 't verwekken van opschuddingen. XII. 402. arbeidt tot bylegging

van den twist in Overijssel. XII. 409, 411. oordeelt, dat men geen Veldmaarschalk behoort aan te stellen. XII. 413. brengt te wege dat de renten van Holland van vyf op vier ten honderd verminderd worden. XII. 434. handelt met den Franschen Ambassadeur de Thou. XII. 452. raakt in ongunst van Karel den II. XIII. 33, 40, 41. de Koning weigert hemeene Verklaring, dat hy de Akte van Uitsluiting niet eerst heeft voorgeslaagen. XIII. 36. hoe hy omtrent den Prins van Oranje gezind was. XIII. 41. zyne handeling met de Prinsesse Weduwe. XIII. 43. hy wordt, op nieuws, voor vyf jaaren tot Raadpensionaris aangenomen. XIII. 63. Frankryk tragt, vergeefs, hem om te koopen. XIII. 110, 164. hy slaat eene verdeling der Spaansche Nederlanden voor. XIII. 111, 117. zyne behendigheit om den togt naar Kabo Verde geheim te houden. XIII. 122, 124. zyne bekommering. XIII. 151. hy wordt gemagtigd op de Vloote. XIII. 153. brengtze door't Spanjaards gat in zee. XIII. 154. wordt wegens zynen dienst op de Vloote bedankt. XIII. 159. van anderen beschuldigd. XIII. 165, 176, 177. hy handelt heimelyk om eenen opstand in Engeland te verwekken. XIII. 167. toelag op zyn leeven. XIII. 189. hy werkt tegen de bevordering van den Prinse van Oranje. XIII. 192, 193, 414. ontdekt den heimelyken handel van Buat. XIII. 216, 217. wordt

aad-

aangezocht, om Londen in brand te doen steeken. XIII. 233. bewerkt, behendiglyk, dat men niet in den Haage van vrede handele. XIII. 242. beklagt zig by d'Estrades over den inval in de Spaansche Nederlanden. XIII. 273. zyn voorslag tot vrede tusschen Frankryk en Spanje. XIII. 276. hy handelt looslyk met d'Estrades. XIII. 285. maakt een ontwerp om het Kapitein - Generaalschap af te scheiden van het Stadhouder- schap. XIII. 289. misnoegen tegen hem hieruit ontstaan. XIII. 295. hy handelt met Temple. XIII. 296-301. stelt d'Estrades deswege geruft. XIII. 301, 310. Temples oordeel over hem. XIII. 309. hy wordt wederom voor vyf jaaren aangenomen. XIII. 309. de Staaten beschenken hem. XIII. 310. de Spaanschen klaagen over hem. XIII. 310. hoe hy de Franschen wil- de behandelen. XIII. 311. zyn oordeel over het drievoudig Verbond. XIII. 385. hy handelt verder met Temple. XIII. 404. onderzoek of hy kennis hadt van Frankryks oogmerken. XIII. 421, 422. zyne inzigten op 't bevorderen van den Prinse van Oranje tot Kapitein-Generaal. XIII. 446. zyne bedenkingen op 't stuk der Vlagge. XIII. 475. hy brengt te wege, dat de Prins van Oranje alleenlyk voor éénen veldtogt tot Kapitein-Generaal aangesteld wordt. XIII. 480. dringt op werving te lande. XIV. 15. de Keurvorst van Brandenburg is misnoegd over zyn beleid. XIV. 20. hy slaat voor 's Lands krygsgereedschap en penningen te bergen. XIV. 29. zyne raadeloosheid. XIV. 42. hy wordt by nacht aangevallen en gewond. XIV. 68. hy geneest. XIV. 70. haat tegen hem en zynen broeder. XIV. 137, 199. hy verdedigt zig. XIV. 138, 140. schryft aan Willem den III. XIV. 139. legt zyn ampt neder. XIV. 148. krygt zitting in den Hoogen Raad. XIV. 150. komt op de Gevangenpoorte. XIV. 159. zoekt 'er af te gaan. XIV. 163, 166. wordt deerlyk vermoord. XIV. 171 enz. zyne afbeelding. XIV. 182 enz.

Witt (Kornelis de), Ruwaard van Putten, gepreezen door d'Estrades. XIII. 164. komt als Gevolmagtigde in de Vloote op den togt naar Chattam. XIII. 259, 261. wordt deswege beschonken door de Staaten. XIII. 262. woont het gevegt voor Soulsbaai by. XIV. 23, 24. keert ziek naar land. XIV. 70. zyn beeldtenis wordt door 't graauw mishandeld. XIV. 70. aanslag op zyn leeven. XIV. 71. men dwingt hem de verheffing van Willem den III. te tekenen. XIV. 75. toeleg der boeren van Voorne op zyn leeven. XIV. 137. hy wordt gevat. XIV. 142. van een aanslag op 's Prinzen leeven beschuldigd. XIV. 143. zyne verdediging. XIV. 145. de Ruiters schryft in zyn voordeel. XIV. 147. zyne vrienden zoeken hem van de pleije te bevryden. XIV. 151. men verspreidt dat hy zoekt uit te breeken. XIV. 152. hy wordt gepynigd.

XIV.

XIV. 153. gevonnist. XIV. 155, 157. door 't volk met de dood gedreigd. XIV. 158. van 't Ledikant gehaald. XIV. 170. en jammerlyk omgebragt. XIV.

171, 172, 174, 177

Witte van Haamstede, natuurlyke Zoon van Floris den V. III. 71. legerd zig op 't Huijste Putten. III. 124. brengt Zeeland tot onderwerping aan Jan den II. III. 147. zeilt naar Holland. III. 164. verloft het van de Vlaamingen. III. 165

Witte (Witte Kornelis de) helpt den slag voor Duins winnen. XI. 283. wordt in hegtenis genomen. XII. 83. wat hierover te doen viel. XII. 84. hy raakt los. XII. 86. komt in een gevegt tegen den Engelschen Admiraal Blake. XII. 222. geleidt eene Koopvaardyvloot. XII. 242. sneuvelt in de Zond. XII.

468

Wittem ('t Slot) gewonnen, in 1568. VI. 269

Wittenborst (Walraven van) doet de eerste opening tot vrede, in 1607. IX. 237

Wodan, God der Germanen. I.

24, 361, 370

Woerden (Herman van). II. 247.

Zie *Herman van Woerden*.

WOERDEN (Slot te) gestigt. II. 265. door Albrecht van Saxon gewonnen. IV. 266

WOERDEN (*Heerlykheid* van) aan Jan den I. opgedraagen. III. 110, 112. en door deezen aan Guy, zynen Broeder. III. 151. Bisschop Willem valt in 't Land van Woerden. III. 151. de Heerlykheid aan Holland gehegt. III. 198, 287. aan Jan van Beie-

ren opgedraagen. III. 325. 't Slot en de Heerlykheid verpandd aan Hertoge Erik van Brunswyk. VI. 16. mogt niet vervreemd worden. VI. 16. be-roerte aldaar. VI. 186. 't Slot wordt bezet. VI. 187. de Stad verzekerd voor den Prins van Oranje. VI. 381. belegerd door den Graave van Megen. VII. 66. verlaaten. VII. 67, 104. Kerktwist in de Stad. VII. 331. de Heerlykheid van Woerden komt wederom aan Holland. VIII. 329. Prins Maurits ver-stelt de Wet in de Stad, in 1618. X. 266. zy neemt vrye hoede van de Franschen, in 1672. XIV. 41. de Fransche be-zetting ruimt de Stad. XIV. 133. de Prins van Oranje be-legert haar vergeefs. XIV. 226. zy wordt van den vyand ver-laaten. XIV. 280

Wolf of Lupus (Broeder Pieter), verwekt opschudding te Mechelen. VII. 291. brengt de Stad over aan 's Konings zyde. VII. 292. komt om. VII. 317

Wolf (Reinier van der) beschuldigt de Regeering te Rotterdam. XIV. 76

Wolferd van Borselen verzoent zig met Graave Floris den V. III. 50. heeft kennis van den aanslag tegen hem. III. 67. misleidt die van Dordrecht. III. 99. lokt de Vlaamingen in Walcheren. III. 99. maatigt zig de Voogdye aan over Jan den I. III. 105. zyn groot gezag. III. 109, 111, 113. oorzaken van zynen val. III. 115. hy poogt met Jan den I. naar Zeeland te vlugten. III. 125. wordt agterhaald. III. 125.

- en te Delft omgebragt. III. 126
Wolferd van Borjelen, Heer van Veere. IV. 44. wordt Stadhoud-
 der van Holland. IV. 171. wykt naar Rotterdam. IV. 187. zyn Hof in den Haage wordt geplonderd. IV. 188. hy van zyn Ampt verlaaten. IV. 191
Wolfran, Biffchop van Sens, predikt in Friesland. I. 369. Radboud weigert zig van hem te laaten doopen. I. 370
Wolffen (Henrik), Burgemeester van Zwolle, afgezonden naar Holland. XII. 407
Wormer, vry verklaard van toll- en beden. III. 17
Worft (Ewoud Pieterszoon) wordt Admiraal der Vliflinger zee-magt. VI. 355
Woud (Heilig) waar Civilis de Batavieren byeen roept. I. 120.
Wilde Woud zonder genade. I. 249. Ardenner Woud. I. 367
Aant.
Woude (Jakob van). III. 152
Woudrichem, door Jan van Arkel ingenomen. III. 371. Vredehandeling aldaar. III. 431. de Gelderfchen verraffen de Stad. IV. 371. zy wordt bemagtigd door Chiappin Vitelli. VI. 474. de Heerlykheid deezer Stede en van Altena door de Staaten van Holland gekogt. VIII. 352. de Stad byna verrast, door La Barlotte. IX. 51
Wouters (Jakob), Heer van S. Jans Steen, wordt te Thoolen uit de Regeering gezet. XVII. 149. zyn verder bedryf. XVII. 150
Wouw (t Slot te) aan Parma geleverd. VII. 418. door Biron ingenomen. VII. 488. verkogt aan Parma. VIII. 196. aanslag op het zelve. IX. 4. Maurits wint het. IX. 184
Wouwere (Christiaan van de), Predikant te Leiden, heeft de hand in eene mitery aldaar. VIII. 259, 261
Wrangel (Herman). zyne Krygsbedryven in Duitfchland. XI. 238
Wybesma (Joan van Masbenes van), ruimt het Slot te Leeuwaarden. VII. 165
Wydenes. Slot aldaar gefigt. III. 18, 20. vernield. III. 98
WYK TE DUURSTEDÉ (Heerlykheid van) komt aan Jakob van Gaasbeek. III. 392. Zie DUURSTEDÉ.
WYK TE DUURSTEDÉ neemt vrye hoede van de Franfchen, in 1672. XIV. 39. wordt van hun verlaaten. XIV. 283
Wyk op Zee. Landing der Hoekfchen aldaar. IV. 275
Wynbergen (Joan van) uit de algemeene Staatsvergaderinge te rug geroepen naar Gelderland. VIII. 217
Wynngaarden. Zie *Floris Oem van Wynngaarden*.
Wynngaarden (Daniel van), Heer van Wynngaarden. XV. 243
Wynngaarden (Gerrit van) wordt Lid van den Hoogen Raade. VII. 451
Wynngaarden (Jakob, Heer van) bevordert de openbaare Preekke in Rynland. VI. 168. be-fchuldigd, wegens den Beeldenstorm te Leiden. VI. 185. woont eene Dagvaart te Dordrecht by. VI. 377. bezegelt de opdragt der Graaflykheid aan Willem den I. VII. 513
Wyn

Wynbof (Herman) wordt Raad in II. 188, 189
den Hove van Utrecht. VIII. 168
Ysselstein ('t Slot te) streng
belegerd onder Jan den I. III.
113. gewonnen. III. 114, 115,
129. aan Holland gehegt. III.
391. verlooren. III. 415. her-
wonnen en geslegt. III. 416.
belegerden verlaaten. IV. 218,
219
Ysselstein neemt vrye hoede
van de Franfchen. XIV. 35

Y.

Yeerfike (Boudowyn van) gebiedt
binnen Zierikzee. III. 170
YPERE treedt in de Utrechtsche
Unie. VII. 266. wordt door
Parma belegerd. VII. 490. ver-
looren. VII. 509. door de Fran-
fchen veroverd, in 1678. XIV.
472. in 1744. XIX. 455

Yffelstein (. . .) tekent het
Verbond der Edelen. VI. 125.
gebiedt over zes vendels. VII.
196
YZENDYKE gewonnen door Prin-
se Maurits. IX. 165. veroverd
door de Franfchen, in 1747.
XX. 62

Z.

Zpefloot. Blokhuis aldaar opge-
worpen. IV. 354. aangetaft,
door de Gelderschen. IV. 355.
ontzet, door die van Amster-
dam. IV. 355
Zbrandsz (Joan) trekt in ge-
zantschap naar Zweeden. XII.
393. wederom. XIII. 185. wordt
gemagtigd tot de Keulfsche Vre-
dehandeling. XIV. 245. tot de
Nieuwmeegfsche. XIV. 369
Zbrandsz (Zbrand), Kapitein der
Burgerye te Rotterdam, be-
waart eenige Regenten. XIV.
115
Yslandsvaarders genomen door
de Deenen. XIX. 278
Zffelburg neemt Spaansche be-
zetting in. IX. 33
Zffelmonde (Slot te) door de Bis-
fchoppen Willem en Koenraad
geftigt. II. 183. door Dirk den
V. belegerd, ingenomen en ge-

Zaanden (Simon van) te Haar-
lem omgebracht. III. 312.
Zaanden (Willem van) fpant aan
tegen Floris den V. III. 67.
wordt gedood. III. 90
Zaanen (Remees Floris van),
Vroedschap te Haarlem, doet
een' voorflag tot verandering
der Regeeringe. XX. 301
ZAANKANT. Oproer aldaar, in
1678. XIV. 473. beweging,
in 1749 en 1750. XX. 357 enz.
Zaliger (Jan), Lutherfch' Pre-
dikant te Woerden, wordt de
Stad ontzeid. VII. 332
*Zandenburg (Willem Bor van A-
merongen, Heer van)*, handelt
ten huize van Trefel. X. 210.
wordt uit de Regeeringe gezet.
X. 234
Zandvullet gewonnen, in 1705.
XVII. 262
Zante (Evert van) dient onder
Bre-

- Brederode. VI. 211
Zanten (*Gerard Beukelszoon van*)
 wordt Regter over Oldenbar-
 neveld, Hogerbeets en de
 Groot. X. 341
Zee (Brittannische). hoe ver zig
 dezelve uittrekke. XII. 318
Aant. XIII. 442
Zeegaten worden wyder, om-
 trent het midden der vyftiende
 eeuw. IV. 87, 91
ZEELAND, door de Deenen, o-
 vervallen. II. 69. oorsprong des
 geschils over 't regt op Zeeland
Bewester-Schelde. II. 155, 156,
 175, 177, 275, 276, 390. III.
 4, 5. einde deszelfven. III. 202,
 203. Keuren aan Zeeland, door
 den Voogd Floris, gegeven.
 III. 6. de Edelen aldaar staan
 op tegen Floris den V. III. 46.
 verzoenen zig met hem. III. 50.
 hy is de eerste, die zig Graaf
 van Zeeland noemt. III. 84.
Zeeland weigert Willem den
 III. hulp. III. 189. 't Graaffchap
 wordt Jonkheere Willem op-
 gedraagen. III. 229. schulden
 van Zeeland, in 't jaar 1529. IV.
 507. het sluit een Verbond met
 Holland. VII. 15, 93. weigert
 te treden in 't Verdrag met
 Don Jan. VII. 144. houdt zig
 buiten gemeenschap van lasten
 met de algemeene Staaten. VII.
 196. treedt in de Utrechtsche
 Unie. VII. 263. deszelfs inzig-
 ten op de Keulsche Vredehan-
 deling. VII. 278. 't Gewest be-
 gint afzonderlyk te munten.
 VII. 323. het doet Anjou gee-
 ne hulde. VII. 424, 437. zweert
 hem, onder beding van onge-
 houdenis. VII. 444. raadpleegt
 op de opdracht der hooge Over-
 heid aan Oranje VII. 425-432,
 436. en in 't byzonder over de
 opdracht der Graaflykheid. VII.
 515, 516, 519. stemt tegen de
 nader Verklaaring der Wapen-
 schorsing. IX. 271. verklaart
 zig sterk tegen 't Bestand. IX.
 377, 378, 415, 416. Jeannin
 vermaant 'er 't Gewest ernste-
 lyk toe. IX. 416. 't bewilligt
 eindelyk. IX. 429. staat der Ker-
 ken aldaar, in 1612. X. 58. 't
 Gewest dringt op 't houden
 eener nationale Sinode. X.
 154. keurt den spoed af, waar-
 mede Fredrik Henrik tot Stad-
 houder werdt aangesteld. XI.
 3. draagt hem de waardig-
 heid van eersten Edele op. XI.
 5. dringt op belofte van hand-
 haavinge der Hervormde Lee-
 re, voor 't aanvangen der Mun-
 stersche Vredehandeling. XI.
 411. weigert de Munstersche
 Vrede aan te neemen. XI. 483.
 doet het eindelyk. XI. 493. ver-
 schillen over 't bestellen der
 Wet in de Steden na de dood
 van Willem den II. XII. 145-
 149. eenige Edelen zoeken stem
 in den Staat te verkrygen. XII.
 149. handeling met Holland,
 over 't aanstellen van eenen
 Stadhouder. XII. 151. oproeri-
 ge beweegingen in dit Gewest.
 224, 297. 't besluit den Prins
 van Oranje tot Stadhouder enz.
 te voorschikken. XII. 227. slaat
 hem, in 1653, voor tot Kapi-
 tein-Generaal. XII. 298. doch
 Holland belet dat 'er op ge-
 raadpleegd worde. XII. 299. in-
 vloed van deezen voorflag op
 de Vredehandeling. XII. 306,
 307. oordeelen van 't Gewest
 over

over 't verleenen der Akte van Uitsluiting, door Holland. XII. 333, 338-341, 358. Kromwischryft aan de Staaten van Zeeland. XII. 343-345. zy doen een voorslag omtrent 's Prinzen opvoeding. XII. 443. besluiten hem te bevorderen. XIII. 35. arbeiden hiertoe. XIII. 193, 196. doen een scherp Vertoog tegen 't vonnis over Buat. XIII. 222. keuren 't vaneen scheiden van 't Kapitein-Generaalschap en Stadhouderschap af. XIII. 290, 294. verschil onder hen. XIII. 412. zy verklaaren zig tegen 't sluiten met Frankryk. XIV. 53. kiezen Willem den III. tot stadhouder. XIV. 88. 't Gewest verklaart zig ernstelyk tegen de Ontwerpen van vrede der Franschen en Engelschen. XIV. 128. verandering in de Regeering, in 1672. XIV. 217. de Provincie bewilligt in den voorslag der Zweedschen op de Keulsche Vredehandeling. XIV. 257. raadpleegt op de opdracht der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 352. ontvangt een ernstigen brief van zyne Hoogheid. XIV. 361. wordt door hem overgehaald om in de werving van zestien-duizend man te bewilligen. XV. 210-217. beroerte en verandering in de Regeering aldaar. XVII. 147-152, 246 enz. de Provincie verklaart zig tegen de bevordering van Prinse Joan Willem Friso. XVII. 210. kant zig tegen een besluit op de Geldersche geschillen. XVII. 237. dringt sterk op het regelen der Grenscheiding in Vlaanderen.

XVIII. 73. vernietigt het Markgraafschap van Veere. XIX. 118. verdedigt zig deswege. XIX. 124. handelt 'er over met den Prins van Oranje. XIX. 131. ongerustheid aldaar, in 1744. XIX. 425. en in 1747. XX. 68. de Provincie stelt den Prins van Oranje tot Stadhouderschap aan. XX. 78. verklaart zig tegen eene Neutraliteit en afzonderlyke Vrede. XX. 79. maakt het Stadhouderschap erfelyk. XX. 151. besluit de Pagten aan te houden. XX. 208. aldaar geschiedt byna geene verandering in de Regeering. XX. 316. Zeemagt der Hollanderen. eerste blyken van dezelve. II. 240, 248. III. 63. hoe men dezelve, in een' oorlog te zee, gebruikte. III. 534. IV. 155. Zeerooveryen in de Straat van Gibraltar. IX. 427. en in de Middellandsche zee. X. 51, 393. uitrusting daartegen. X. 307, 308, 393. Zeeslag of stryd op de Zuiderzee, in 1573. VI. 448. voor Reimerswaale in 't zelfde jaar. VI. 460. onder Engeland, in 1588. VIII. 286. voor Kadix, in 1596. VIII. 439. voor Gibraltar, in 1607. IX. 253. in Duins, in 1639. XI. 280. by Kaap S. Vincent, in 1641. XI. 314. voor Douvres, in 1652. XII. 217. voor Pleimouth, voor de Vlaamsche en voor de Engelsche kust, in 't zelfde jaar. XII. 221, 222, 223. van drie dagen, in 1653. XII. 233. voor Livorno, voor Nieuwpoort, voor Duinkerken, voor Katwyk, voor de Maaze, in 't zelfde jaar. XII. 237, 238,

- 239, 240, 241. in de Zond, in 1658. XII. 468. voor Lestoffe, in 1665. XIII. 145. van vier dagen, in 1666. XIII. 205-209. omtrent het Noordvoorland, in 't zelfde jaar. XIII. 210. voor Soulsbaai, in 1672. XIV. 24. zeeflagen van 1673. XIV. 287, 289, 291. van 1676. by Sicilie. XIV. 392, 393. van 1676. omtrent Stokholm. XIV. 400. in 1677. XIV. 443. voor Bevefier, in 1690. XVI. 110. by Kaap la Hougue, in 1692. XVI. 173 enz. op de hoogte van S. Vincent, in 1693. XVI. 248. voor Malaga, in 1704. XVII. 225. by Kaap Passaro, in 1718. XVIII. 171. voor Toulon, in 1744. XIX. 426
- ZEEUWEN.** Eligius en Willebrord prediken onder hen. I. 346, 361
- Zeevaart.** Leicesters Plakaat daarop geeft veel ongenoegen. VIII. 147, 154. 't wordt ingetrokken. VIII. 200. verschild met Groot-Britanje over de vrye Zeevaart. XI. 258. Verdrag van Zeevaart met dit Ryk. XIV. 339
- Zegel der algemeene Staaten,** in 1579. VII. 280
- Zekbrugge (Krispyn van).** Zie *Albrug.*
- Zevenaar** ingenomen door Prinsse Maurits. IX. 33. geruimd. IX. 35
- ZEVENBERGEN** bemagtigd door Hertoge Filips. III. 479, 488. verlooren. VIII. 345
- Zevenbergen (Willem van)** belooft geld tot ondersteuning van 't Verbond der Edelen. VI. 255
- Zeven stuivers Luiden,** onder Alva. VI. 306
- Zevender (Fredrik van)** poogt Schoonhoven te bemagtigen. IV. 247. helpt Geertruidenberg verrassen. IV. 252. krygt de nederlaag op de Lek. IV. 255. ontsnapt uit de hegtenis. IV. 256
- ZIERIKZEE.** Willem de I. wordt, aldaar, voor Graave uitgeroepen. II. 303. de Stad verkrygt Keuren van Willem den II. II. 405. zy wordt, in Holland, geplaatst. III. 94 *Aans.* belegerd. III. 156, 171. ontzet. III. 177. de Tempeliers aldaar uitgerooid. III. 191. Henrik de VI., Koning van Engeland, schryft aan deeze Stad. III. 526. hevige beroerte aldaar over de nieuwe Excynzen. IV. 124. zy sluit den Stadhouder de poort voor 't hoofd. IV. 266. verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxon. IV. 290. valt Oranje toe, in 1572. VI. 366. belegerd door de Spaanschen. VII. 73, 74, 75. gaat over, by verdrag. VII. 99. wordt bezet, door 's Prinzen volk. VII. 118. beweging aldaar, in 1653. XII. 298. in 1672. XIV. 218. de Stad keurt af, dat men by overstemming tot de werving van zestienduizend man beslooten heeft. XV. 216. geweldige beroerte aldaar, in 1747. XX. 73. de Prins van Oranje wordt tot Stadhouder uitgeroepen. XX. 74. verandering in de Regeering aldaar. XX. 100
- Zilvervloot (Spaansche).** toelog op dezelve, in 1578. VII. 226. zy wordt, in 1628, veroverd. XI. 68. haare waarde. XI. 69
- Zilverwerk,** in betaaling van Lossen Lyfrenten aangenomen. V.

- Zoelen** (*Herman van*), Burgemeester van Rotterdam, zoekt verandering, in 1672. XIV. 76. raakt uit, en wederom in de Regeering. XVII. 135.
- Zomer** (*David*), Baljuw van Middeburg, beschuldigt en bedriegt Treslong. VIII. 85.
- Zonnemans** (*Arend*) zoekt zyne Vroedschapsplaats te Rotterdam neder te leggen. XIV. 77, 115. zyn huis wordt aangevalen. XIV. 114.
- Zonnenberg** (*Willem van*), Baljuw van Brederode, gedooft de openbaare Preeke. VI. 166. vervoegt zig by den Heer van Brederode te Amsterdam. VI. 220. wordt door Sonoï aangesteld tot Regter over eenige Roomschegezinden. VII. 55.
- Zonnevelde** (*Kornelis van*), Oud-Burgemeester van Alkmaar, wegens Holland, in bezending naar Zeeland. XII. 130.
- Zout**. wanneer men begonnen hebbe Excyns van 't Zout te geeven. V. 251.
- Zouthandel** te S. Ubes geregeld. XIII. 17. nader. XIII. 378.
- ZUIDHOLLAND**, door Lodewyk, Graave van Loon, bemagtigd. II. 316. Jan de II., Hertog van Brabant, valt 'er in. III. 161. moet te rug. III. 163. 't wordt vry verklaard van de Leenroerigheid van Brabant. II. 293. III. 35, 187. verzoent zig met Hertog Filips. IV. 56.
- ZUIDHOLLANDSCHE WAARD** breekt door. III. 453.
- Zuilen** (*Dirk van*) sneuvelt in een' scheepsfryd. III. 160.
- Zuilen** (*Gysbert en Dirk van*) hunne Sloten, door de Hollanders, gewonnen. IV. 216.
- Zuilen** (*Steven van*) beschuldigd, wegens den Beeldenstorm te Utrecht. VI. 184.
- Zuilen** (*Willem van*). Zie Nyveld.
- Zuilestein** (*Fredrik van Nassau, Heer van*), natuurlyke Zoon van Fredrik Henrik. XI. 435. wordt uit den dienst van Willem den III. ontslaagen. XIII. 198, 199. sneuvelt op de post aan de Grevenbrugge. XIV. 226.
- Zuilestein** (*Joon van Renesse van*), wegens Utrecht afgevaardigd ter Generaliteit, in 1618. X. 206. Byeenkomt ten zynen huize, te Utrecht. X. 228.
- ZUTFEN** (*'t Graafschap*) oude staat van het zelve. II. 271. aan Hertog Karel van Bourgondie verpand. IV. 139. aan den Bisschop van Munster. IV. 183. Regt van Karel den V. en Hertog Willem van Gulik op dit Graafschap. V. 233. het wordt den eersten afgefaan. V. 255.
- Zwadenburgerdam** of **Zwammerdam**. Dam aldaar door Floris den III. gelegd. II. 247. sterkte aldaar opgeworpen. II. 314.
- Zwarte hoop** of Saxische Knechten legeren zig voor Groningen. IV. 385. trekken naar Holland. IV. 387. komen wederom in Friesland. IV. 389. verloopen. IV. 392. een deel derzelve valt in Friesland. IV. 402. landt voor Medenblik. IV. 402. loopt gantsch Holland af. IV. 403. bemagtigt Asperen. IV. 404.
- Zweder van Kuilenburg** tot Bisschop van Utrecht aangesteld. III. 493. bedryft veel gewelds in 't Stigt. III. 494. plaatst zynen

nen zetel te Dordrecht. III. 495. sterft.	III. 496	Hervorming in Zwitserland. IV. 425. is oneenig met Luther. V. 5. streng tegen de Doopsgezinden. V. 69
ZWENTIBOLD wordt Koning van Lotharingen. II. 94. verklaart de Utrechtſche Kerk van eenige tollèn vry. II. 95. heeft gefchil met eenige Lotharingſche Grooten. II. 100. belegert Durfos. II. 101, 102. breekt het beleg op. II. 103. ſneuvelt. II. 103		Zwitbert ftigt eenige Kerken. I. 364
Zwindels . Zie <i>Wandaalen</i> .		Zwol twiſt met Kampen, over den tol aan 't zwarte water. IV. 437
Zwinglius (<i>Hulrich</i>) predikt de		Zyl (<i>Gerrit van der</i>), Ridder, Heer tot Purmerende. III. 547
		Zype , door wien, eerſt, bedykt. III. 353

VERBETERINGEN.

in 't X. Deel,

Bl. 282. reg. 14 van onder. *ſtaat*, *Antbonis van der Linden*, lees, *Antbonis van Lynden*,

in 't XIX. Deel,

Bl. 228. reg. 1 *ſtaat* Willem Buys, lees, Abraham Buys, Zoon van Willem Buys, en kort hierna tot Sekretaris der Generaliteits Rekenkamer aangeſteld,

in 't XX. Deel,

Bl. 140. reg. 14 van onder. *ſtaat* Aart van der Nes, lees Willem van Nes.

Bl. 225. reg. 12 *ſtaat* Fredrik Berewouts, lees Jan Fredrik Berewout.

By den DRUKKER van dit Werk is thans onder de
Pers en zal in 't korte uitgegeven worden

A M S T E R D A M,

I N Z Y N E

OPKOMST, AANWAS, GESCHIEDENISSEN,
VOORREGTEN, KOOPHANDEL, GE-
BOUWEN, KERKENSTAAT, SCHOO-
LEN, SCHUTTERYE, GILDEN EN
REGEERINGE BESCHREEVEN.

Ook is onlangs by hem gedrukt de

V A D E R L A N D S C H E

H I S T O R I E

V E R K O R T

E N B Y

V R A A G E N E N A N T W O O R D E N

V O O R G E S T E L D.

Dit Werkje, zynde een Kort Begrip van de XX. DEELEN der VADERLANDSCHE HISTORIE, is van den zelfden *Schryver*, zo kort en klaar als mogelyk is, samengesteld, om in de Huisgezinnen en Scholen gebruikt te worden, en om den lust tot het leezen van 's Lands Geschiedenissen in de Jeugd op te wekken of leevende te houden. Het is ten dien einde niet alleen in het Nederduitsch, maar ook in de Fransche Taal gedrukt, in klein Octavo. Doch gemerkt dat veele Leezers der *Vaderlandsche Historie*, dit Werkje als een Kort Begrip of zaakelyken Inhoud van de uitgebreide Historie, by dezelve wilden voegen, of ook wel by deezen BLADWYZER inbinden, heeft men 't ook in het zelfde Formaat en met dezelfde Letter gedrukt.

By den Drukker van de VADERLANDSCHE HISTORIE wordt ook gedrukt de HEDENDAAGSCHE HISTORIE of de *Tegenwoordige Staat van alle Volken*, met veele Kaarten en Plaatē versierd, waar van Het I. II. III. Deel behelst eene naauwkeurige Beschryving van *China*, *Japan* en gantsch *Oost-Indie*.

IV. Deel behelst *Persie*, *Arabie* en *Tartarie*.

V. Deel het *Turksche Gebied* in *Asia* en *Afrika*.

VI. Deel het *Turksche Gebied* in *Europa*, benevens het Koningryk *Polen* en *Littbauwen*.

VII. Deel alle de *Noordsche Ryken* en *Landen*.

VIII. en IX. Deel het *Duitsche Keizerryk* en de *Keizerlyke Erflanden*, enz.

X. Deel de *Oostenryksche*, *Fransche* en *Pruissische Nederlanden*.

XI. Zynde het *Eerste Deel* DER VEREENIGDE NEDERLANDEN, vervat eene Algemeene Beschryving des Lands, der Zeden en Godsdienst van de Inwooners, een kort begrip van 's Lands Historie, eene Beschryving der Hooge en mindere Generaliteits Kollegien, der Maatschappyyen van Oosten en Westen, en der Handwerken, Vischeryen, Zeevaart en Koophandel.

XII. Zynde het *Tweede Deel* der VEREENIGDE NEDERLANDEN, behelst eene Beschryving van alle de Generaliteits Landen, in *Brabant*, *Vlaanderen*, *Opper-Gelderland* enz.

XIII. Zynde het *Derde Deel* der VEREENIGDE NEDERLANDEN, behelst de Beschryving van gantsch *Gelderland*.

XIV. Zynde het *Vierde Deel* der VEREENIGDE NEDERLANDEN, behelst de Beschryving van de Gelegenheid, Regeering enz. van *Holland* in 't algemeen, en van de Steden *Dordrecht*, *Haarlem*, *Delft* en *Leiden*.

XV. Zynde het *Vyfte Deel* der VEREENIGDE NEDERLANDEN, behelst eene Beschryving van de Stad *Amsterdam*, en andere groote of stemmende Steden van Zuid- en Noord-Holland.

XVI. XVII. XVIII. Zynde het *Zesde*, *Zevende* en *Agtste Deel* der VEREENIGDE NEDERLANDEN, behelst eene Beschryving van 's *Gravenhaage* en van alle de Kleine Steden, Dorpen, Heemraadschappen enz. van gantsch *Holland*.

XIX. en XX. Zynde het *Negende* en *Tiende Deel* der VEREENIGDE NEDERLANDEN, behelst eene Beschryving van *Zeeland* in 't algemeen, en van alle de Eilanden, Steden, Dorpen enz. in 't byzonder.

Het XXI. of het *Elfde Deel* der VEREENIGDE NEDERLANDEN, behelst de Beschryving van *Utrecht*.

Het XXII. XXIII. XXIV. Deel zullen de nog overig zynde Provincien behelzen.

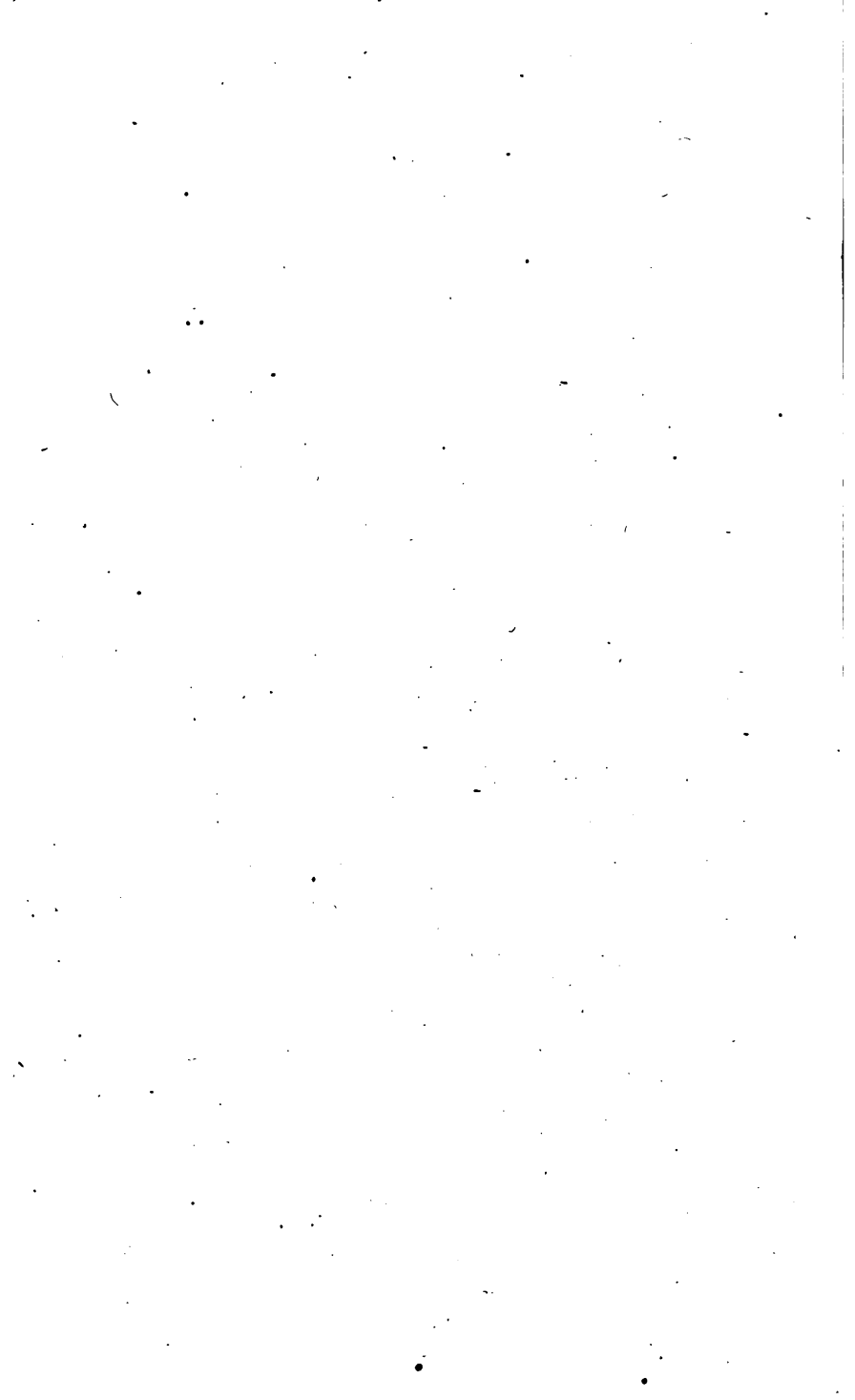
Terwyl deezen vervaardigd worden, wordt ondertuffchen de *Hedendaagsche Historie aller Volken* vervolgt; waar van reeds in 't ligt gegeven is

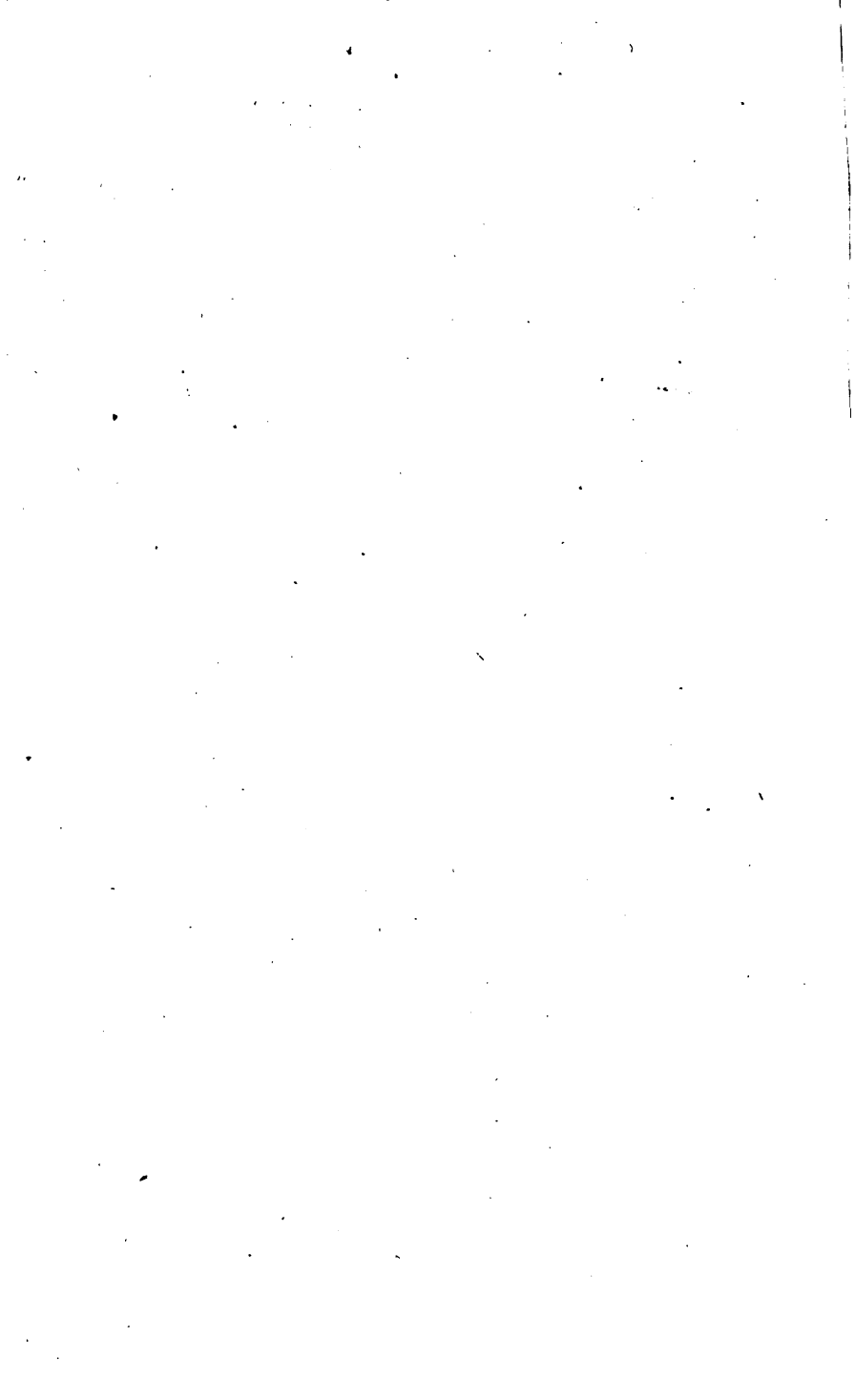
De HEDENDAAGSCHE HISTORIE van *Groot-Britanje*. 2 Deelen.

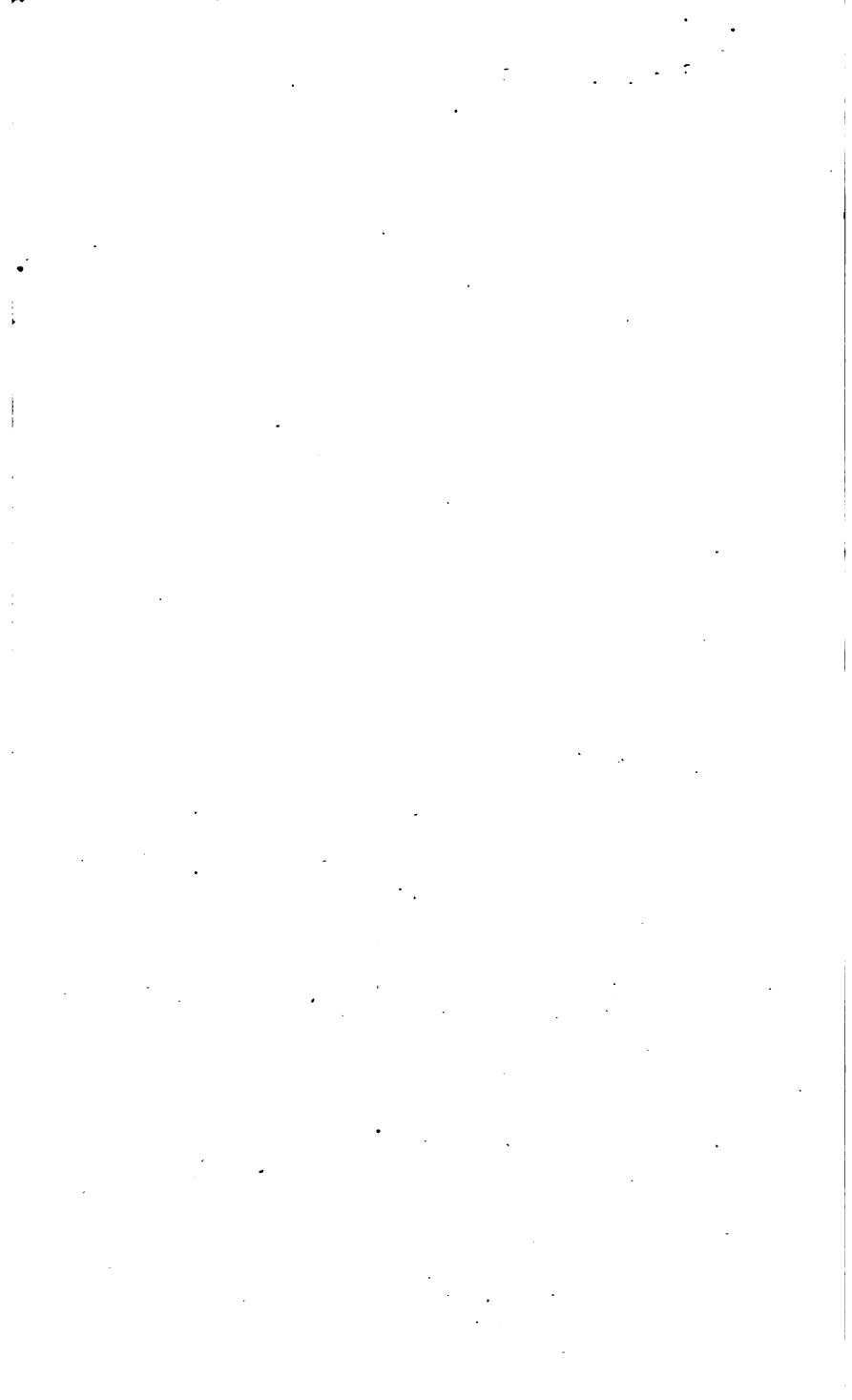
De HEDENDAAGSCHE HISTORIE van *Frankryk*. 2 Deelen.

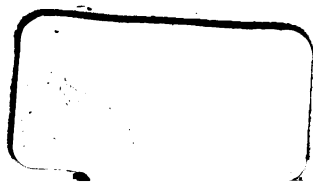
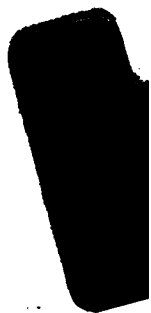
De HEDENDAAGSCHE HISTORIE van *Spanje* en *Portugal*. één Deel.
Italie, *Africa* en *America* worden ten spoedigste vervaardigd.

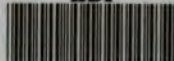

HDI

HW 2AB2 B

